JT JL J ilyarov-] lats)nov COLECTARE DE LUCRĂRI Volumul IL Publicat de K P Pobedonostsev MOSCOVA Tipografia Sinodală PERSONAL și PUBLIC") (Referitor la articolul domnului Dubensky: "Libertate și sclavie" Zh Nr) Făcând dreptate multor judecăți private exprimate în articolul dlui Dubensky, nu putem fi de acord cu unele dintre cele mai semnificative locuri ale sale, și anume cu cele în care autorul expune importanța relativă a intereselor personale și publice Despre acest dezacord al nostru - câteva cuvinte Autorul consideră că este înapoiat și nici măcar o viziune creștină că oamenii ar trebui considerați ca "membri ai societății, a umanității sau chiar ai universului": În opinia sa, reguli precum: ar trebui să se gândească la toți și la toate despre toți, "-se predică comunism moral, stabiliți relații nerezonabile Avem o opinie complet opusă În opinia noastră, *) Publicat în Jurnalul proprietarilor de pământ, , nr , p - Pe o copie a acestui articol donată de Nikita Petrovici I T Romanov, de mâna autorului sunt scrise următoarele rânduri: "Am revenit adesea la principiile de bază descrise mai jos în ziar Ele sunt nucleul viziunii mele etice și sociale Și viziunea mea asupra istoriei este expusă parțial în articolul meu "Despre metoda mecanică de investigare a istoriei", care a fost publicat în Russkaya Beseda în urmă cu un an Nu va fi lipsit de interes pentru dvs personal să știți că articolul Despre mecanică Metodă etc " Un meșter luminat și, mai mult, unul creștin iluminat, ar trebui să se recunoască tocmai ca "un membru al societății, al umanității sau chiar al universului și că regulile condamnate de autor nu constituie deloc comunism moral - folosind acest cuvânt în sensul a ceva nerezonabil, ci dimpotrivă esenţa adevăratei datorii umane Autorul însuși a avut un presentiment că privirea lui se va întâlni cu obiecții El se grăbește să avertizeze cititorii că, deși apără respectul față de persoana umană, el este infinit departe de extrema opusă - cerând sacrificiul a tot pentru persoană, că punctul lui de vedere nu este deloc egoism, ci doar individualism Dar dacă autorul ne va ierta, toate argumentele prezentate de el în acest sens se dovedesc, după părerea noastră, cu totul opuse față de ceea ce vrea să spună, și confirmă, dimpotrivă, că teoria lui este tocmai egoism, redenumită doar sub alta Nume Să începem cu faptul că egoismul pur, în sensul extrem în care îl înțelege autorul său, este o totală de neconceput Un individ, în căldura unei imaginații febrile, poate, desigur, uneori să-și dorească ca "totul să fie sacrificat pentru personalitatea sa": dar de la delirul unei fantezii dezvoltate morbid până la realizarea ei practică, și cu atât mai mult, până la realizarea universalului, până la înălțarea lui la principiul tuturor relațiilor umane chesky sunt infinit de departe Individul menționat, NN, poate găsi câțiva simpli care vor fi de acord să se sacrifice pentru personalitatea sa, dar majoritatea omenirii și în plus, la majoritatea intereselor sale personale, va reacționa destul de diferit Motivul este simplu Dacă NN are propriile interese personale, atunci toți ceilalți au aceleași, iar dacă NN dorește ca alții să se sacrifice pentru interesele sale personale, atunci toți ceilalți constată, dimpotrivă, că interesul lor personal de a nu se sacrifica pentru nimeni, și luat într-o singură persoană, nu este deloc fezabil Dar cum se poate gândi să-l ridice la un principiu universal? inconsecvente si contradictii Cum să-i spui fiecărui individ: "pentru personalitatea ta, totul social trebuie sacrificat"? Aceasta ar însemna să spunem în același timp că nu existau interese nici personale sau publice, de a distruge complet atât aspirația personală, cât și principiul social și, în consecință, de a

respinge propria poziție în esența sa cea mai profundă De fapt, interesele personale sunt realizate numai prin serviciile reciproce ale celuilalt Dar, așa cum nimeni nu vrea să ofere servicii altora degeaba, atunci, în consecință, dacă fiecare cere doar sacrificii de la alții, fiecare va refuza prin urmare să-și atingă propriile interese Și, în același timp, fiecare se va exclude astfel și din societate: pentru că societatea este întreținută doar prin aceste servicii reciproce Deci, dacă autorului se teme că nu i se va atribui dorința de a afirma egoismul, în sensul infinit explicat acum: atunci se poate liniști Nimeni nu se va gândi; pentru că a afirma în mod gol acest tip de egoism ar fi cea mai flagrantă dintre neconcordanțe, ar însemna a afirma o imposibilitate, evidentă pentru toată lumea Și ar fi ciudat ca cineva să presupună că va decide în privința asta Dar care este, totuși, punctul de vedere al autorului? "Individul", spune el, "nu ar trebui să sacrifice interesele personale pentru binele comun" Ce înseamnă asta? - Cu alte cuvinte, asta înseamnă a spune: dacă binele comun, altfel - al tuturor și al tuturor, cu excepția mea, cere să renunț la un fel de interes propriu, atunci trebuie să recunosc răul adus societății, dar păstrează-mi interesul Santinela păzește postul, a cărui protecție este importantă pentru siguranța a zeci de mii de compatrioți Să-și dea semnul, la apropierea inamicului, care, totuși, îl poate costa viața?- Conform teoriei domnului Dubensky, - nu ar trebui; măcar se lasă în voia bună a soldatului Altfel, la urma urmei, ar trebui să-și imagineze un "membru al societății", ar fi un fel de "frate obligatoriu- Biblioteca "Runivers" stvo", "comunism moral", așa cum spune domnul Dubensky Tâlharul a fost adus în fața judecătorului Pentru o mită, pare un caz ușor să-l justificați Este permis ca un judecător să facă asta? Și de ce nu, vom spune, urmând teoria strictă a domnului Dubensky Nu trebuie să-și sacrifice interesul personal pentru binele societății! Ei cer să depună un dosar la mine Și acest lucru ar fi necesar pentru binele societății Dar îmi trezește și interesul De ce ar trebui să le sacrific? "În societate, toată lumea ar trebui să se gândească la toată lumea și la totul despre toată lumea - aceasta este o viziune înapoi", spune domnul Dubensky Iar supunerea este tocmai expresia reală și realizarea acestui "gând al tuturor despre toată lumea și al tuturor despre toată lumea" Într-un cuvânt, ne putem imagina un număr nenumărat de exemple ale unei astfel de ciocniri a intereselor personale și publice și, peste tot, prin urmare, conform teoriei domnului Dubensky, o persoană individuală ar fi împuternicită să acționeze exact în același mod ca și cele prezentate mai sus Care este numele acestei teorii? Autorul îl numește individualism Lăsați-l să fie Dar numele nu schimbă esența problemei Este clar că oricine afirmă că nu este necesar să se sacrifice interesele personale pentru binele public, afirmă prin aceasta necesitatea sacrificării binelui public pentru interesele personale Pe scurt, cine afirmă că donațiile personale nu sunt obligatorii pentru societate, afirmă, cu alte cuvinte, tocmai același egoism nesfârșit, pe care nu ar îndrăzni niciodată să-l pună gol, să-l apere în cea mai pură formă, de la care s-ar retrage, ca de la cea mai flagrantă inconsecvență, imposibilitatea foarte evidentă Dar cum este, totuși? Foarte simplu Nu este întotdeauna clar ce se spune Individualistul, apărând principiul personalității, nu gândește deloc și nu vrea să afirme egoismul și, în plus, în infinitul său, cât de revoltător, Biblioteca "Runivers" acelaşi număr de sensuri irealizabile Dar de fapt se dovedește așa Și se dovedește tocmai pentru că principiul personalității în sine este deja incompatibil cu ideea de societate Societatea este tocmai limitarea individului Mergem în

societate pentru că fiecare dintre noi sacrifică o parte din interesele noastre personale, o parte din libertatea noastră personală, fiecare dintre noi renunță la exclusivitatea noastră Așadar, de îndată ce nu numai că facem din personalitate începutul, ci chiar și pur și simplu îi dăm un sens independent, nelimitat de independent, subminăm în mod inevitabil fundația societății, o privăm de libertate în favoarea propriei noastre "Generalul nu distruge părțile", spune domnul Dubensky Pe bună dreptate Dar chiar acest lucru demonstrează că partea trebuie considerată tocmai ca o parte, și nu ca o separare independentă Dacă dăm părții un independent-separat adică noi astfel anihilăm întregul, iar întregul este întregul pentru că are alte întregi ca părți "Personalitatea servește drept bază pentru orice", remarcă din nou domnul Dubensky; "a distruge o persoană înseamnă a distruge lumea Al doilea este adevărat; dar primul nu este deloc legat de el A distruge membrele corpului înseamnă a distruge corpul însuși Dar de aici rezultă că mădularele sunt temelia întregului trup? Într-un cuvânt, oricât am considera, negația semnificației subordonate a individului este, în sine, deja negația oricărei semnificații a comunității; și, în consecință, ideea opționalității donațiilor personale, absența apartenenței indivizilor în raport cu societatea, nefirească preocuparea circulară a tuturor și a tuturor, este tocmai egoism în sensul său autodistructiv Individualismul este tocmai egoism, singura diferență fiind că este egoism - ascuns, adăugând la contradicția sa de bază o nouă contradicție a inconsecvenței interioare - dorind, cu principiul său de bază, să păstreze Biblioteca "Runivers" firul este chiar cel spre distrugerea căruia se străduiește, a cărui distrugere constituie însăși esența lui Numeroși apărători ai teoriei, al cărei reprezentant este domnul Dubensky, ne vor spune: "Dar noi nu respingem serviciile reciproce pe care se bazează societatea Dimpotrivă, recunoaștem necesitatea lor și chiar credem că sunt necesare pentru păstrarea și dezvoltarea intereselor personale în sine Negăm doar nevoia de donații, Și fără donații, binele societății se poate descurca fără Vom spune asta din partea noastră: "Acesta este un vis Un serviciu simplu se deosebește de o donație prin aceea că prima presupune un schimb reciproc avantajos și, să adăugăm la aceasta, la fel de benefic De îndată ce aceasta nu există, serviciul încetează să mai fie un simplu serviciu și devine un sacrificiu Dar în îndeplinirea îndatoririlor publice, ceea ce individul primește de la societate este întotdeauna egal cu ceea ce are de dat? Pentru a nu merge departe pentru exemple, să revenim la unul dintre cele deja prezentate Un soldat își dă viața societății și primește în schimb dar aici nu se poate vorbi despre schimb și primirea în sine, și nu doar despre rentabilitatea sau echivalența lor Aici însăși ideea de schimb este inaplicabilă Viața nu este deloc ceea ce, de exemplu, este munca, sau capitalul salvat din muncă, sau orice proprietate în general - într-un cuvânt, asemenea posesiuni, cheltuieli pe care eu însumi rămân încă, nu dispar Cine își dă viața, se dă pe sine Obiectul schimbului și persoana care se schimbă aici se contopesc complet, iar una dintre părțile schimbului însăși dispare Astfel, jertfa vieții este întotdeauna un sacrificiu A vedea aici posibilitatea schimbului înseamnă a asuma două laturi, acolo unde există doar una, și a considera distrugerea ca achiziție / Poate ne vor spune: "În structura normală a societății, serviciul unui soldat este același contract ca oricare altul Viața, ca orice altceva, are un preț, Biblioteca "Runivers" iar unul îl apreciază mai mult, celălalt mai ieftin, în funcție de circumstanțe În perspectiva a două morți, NN găsește mai profitabil pentru el însuși o

moarte bine hrănită pe câmpul de luptă decât o moarte înfometată din lipsă de muncă: atâta tot, întregul sens al serviciului de soldat Aici este același schimb de servicii și valori ca peste tot; a o nega aici ar însemna a o nega în toată munca în care viața muncitorului este pusă în pericol " Vom răspunde și la aceasta din partea noastră: "Înțelegem posibilitatea unui acord atunci când cineva trebuie să riște o viață care nu este prea sigură, sau chiar periculoasă fără asta; dar respingem cu desăvârșire orice sens în ea atunci când se cere să meargă la moarte sigură, cu posibilitatea deplină de a salva viața, fără nicio pierdere Un soldat, ca un miner, pentru o răsplată bună poate pune viața în pericol; dar nu înțelegem de ce santinelul ar prefera cu siguranță moartea, când prin trădare ar putea foarte bine să-și salveze viața? "-" O obligație gratuită "-" Dar din punct de vedere al câștigului personal, o obligație gratuită are putere asupra mea doar pentru că prin încălcarea ei mă expun la o pierdere și mai mare decât prin îndeplinirea ei Dar ce poate fi mai mare decât pierderea vieții, care trebuie să urmeze ora de la îndeplinirea contractului? Dacă, pe lângă toate acestea, o obligație gratuită are putere asupra lui, atunci există ceva mai presus de interesul personal care îl obligă să fie fidel cuvântului său Și iarăși reiese aceeași concluzie: că începutul interesului personal nu este suficient pentru îndeplinirea îndatoririlor publice și că fără donații personale nu se poate păstra binele public / Dar nu vom enumera aici toate sofismele pe care, din păcate, individualismul prea dominant astăzi le folosește pentru a-și acoperi inconsistența Pentru asta ar trebui scrisă o carte întreagă Toate duc exact la același lucru; toate opi, la o examinare atentă, arată un abis de opoziție Biblioteca "Runivers" chiya, în care se află această teorie, dorind să-și apere începutul egoist și, în același timp, să păstreze ideea de public Să revenim la articolul care a dat naștere prezentei remarci Desigur, autorul ar dori, la început, să lase inviolabilă semnificația societății și, în general, a relațiilor interumane raționale și morale Să vedem ce argumente folosește pentru asta "O persoană civilizată, spune autorul, este ceea ce se deosebește de omul sălbatic prin aceea că, pe lângă interesele personale, îi stau la dispoziție și interesele umane publice, populare și universale / Adevărul perfect! Dar pentru ca ea să servească în favoarea individualismului, trebuie mai întâi să se dovedească că progresul civilizației și dezvoltarea individului ca individ sunt una și aceeași; și asta este toată întrebarea Domnul Dubensky, împreună cu mulți alții, consideră că baza succesului civilizației europene a fost mișcarea contemporană de dezvoltare personală Și credem exact contrariul: și anume că civilizația s-a dezvoltat pe lângă dezvoltarea personalității și adesea în ciuda acesteia; că principiul personal a întârziat progresul iluminării și nu a contribuit la ele Catolicismul este cea mai înaltă consacrare a autorității personale în sfera religiei: în viața de zi cu zi forma relațiilor feudale îi corespundea pe deplin Ceea ce constituie ideea de bază a individualismului actual, ideea respectului de sine personal, a apărut, s-a dezvoltat și a dobândit semnificație tocmai în acest moment Și ότο este vremea sclaviei și a ignoranței extreme Protestantismul a înmuiat principiul personal, înlocuind autoritatea personală cu libertatea personală, în raport cu autoritatea abstractă; corespunde ordinii sociale actuale la modă, bazată pe așa-numitul echilibru social, pe echilibrul abstract al elementelor reciproc opuse sau chiar ostile Și această înmuiere a principiului personal, tocmai expulzarea însăși a autorității personale directe și înlocuirea ei cu una abstractă, și-a dat roadele în

succesele iluminării Biblioteca "Runivers" unsprezece Dar a dispărut tot la fel, să spunem apropo, sclavia în Europa? Nu, și-a schimbat doar aspectul cu altul Indiferent cum o interpretați, violența capitalului asupra muncii merită pe bună dreptate vechea violență patriarhală a stăpânului și a sclavului Singura diferență este că dreptul la violență a trecut de la o mână la alta, de la aristocrați la bogați, și și-a pierdut imediatitatea de odinioară, obținând același rezultat printr-un proces mai îndepărtat și mai complex Să vorbim în sfârșit despre o altă putere, încă în curs de dezvoltare, care urmează să moară și, dacă este posibil, să înlocuiască puterea goală a omului bogat, deși mai subtilă decât puterea de odinioară a stăpânului, dar totuși foarte vizibilă și deja simțită acum în greutatea sa, și care este lăudată de publiciștii din ziua de azi ca culmea eliberării, ca floarea iluminării, ca expresie supremă a civilizației normale Vorbim despre puterea opiniei publice Recunoscând deplina legitimitate a opiniei publice, de îndată ce se întemeiază cu adevărat pe întreg spiritul public și, să adăugăm la aceasta, de îndată ce spiritul public însuși se subordonează celor mai înalte cerințe, credem totuși că sub dominanta modernă principiu, singura formă în care puterea opiniei publice poate fi exercitată, este și va fi aceeași violență împotriva libertății ca oricare alta Nu va fi violența unui stăpân asupra unui sclav, sau a unui plantator asupra unui negru, nu a unui om bogat asupra unui sărac, ci violența unor oameni mai deștepți, mai duhovnici, mai ingenui și cinstiți, mai modesti, deși poate uneori mai putin dotat Și dacă vrei, această violență este chiar mai rea decât oricare alta Este violența ispitei și a seducției; este violența care nu mai lovește latura fizică a unei persoane și nu expresia exterioară a convingerii sale, ci vine împotriva celui mai sacru secret al libertății umane Și cu cât este mai periculos, cu atât este mai subțire: ucide libertatea Biblioteca "Runivers" chiar la rădăcină, sub masca respectului tocmai pentru aceeași libertate Ceea ce tocmai am spus servește, în același timp, drept răspuns la opinia domnului Dubensky, pe care o împărtășește cu aproape toată lumea, că "întreaga istorie a civilizației este istoria emancipării individului" Autorul, desigur, are în vedere civilizația noului european Nu, spunem noi, istoria civilizației europene este istoria trecerii de la un fel de sclavie la altul Și acest lucru este inevitabil și tocmai pentru că istoria europeană se bazează pe principiul mult lăudat al personalității Cu un început personal, cu dorința de a da spațiu individului, ca persoană, în sensul strict al cuvântului, înrobirea este inevitabilă Motivul este chiar acela prin care autorul respinge pe bună dreptate visele comunismului Nu există egalitate în oameni, altfel și mai strict, nu există egalitate fizică și morală și nu poate fi Așadar, dând loc unei persoane ca persoană, dai loc tocmai acelor avantaje pe care unul le are în mod natural față de celălalt și, împreună cu asta, dând loc unuia, cu siguranță îl vei asupri pe celălalt Civilizația este, într-adevăr, efortul de emancipare Opresiunea se simte; el cântărește; ei o aruncă, dar ei aruncă în afară faptul însuși, fără a-i distruge începutul și chiar aruncându-l în numele acestui început Începutul rămâne; trăiește și caută noi și noi, forme din ce în ce mai subtile de aservire Noua viziune, desigur, nu se observă la început, dar este și recunoscută; și va veni vremea pentru el și va fi dat afară și așa mai departe, până când vor observa în cele din urmă că vina nu este în fapt, ci chiar la început Să revenim pentru o explicație mai bună *) Legislația penală a prevăzut deja acest tip de sclavie, deși conceptul a fost aplicat până acum la o sferă limitată a relațiilor juridice cotidiene Se distinge:) tâlhărie (violență cu

armele în mână = sclavie în sensul gol, ființă feudală);) jaf (violență deschisă = sistemul capitalist modern;) fraudă (răpire frauduloasă cu consimțământul inventat al victimei = sclavie viitoare) noiembrie - Nota H P Gilyarov pe o copie aparținând lui I T Romanov Biblioteca "Runivers" la ceea ce s-a spus deja În forma în care puterea opiniei publice se manifestă în momentul de față, constă, așa cum am spus, începutul opresiunii și al opresiunii mai teribil decât orice s-a întâmplat înainte Si ce? Povestește-mi despre imoralitatea care există în acest cvasi-public: după câteva minute de explicație, te vei convinge că ai întâlnit punctul de nebunie modernă a Europei Ei nu te vor asculta Violența, care există în seducție mentală, reciprocă și ispită, nici măcar nu este înțeleasă "Ce fel de violență este aceasta?" îți vor spune ei, "ești complet liber să-ți predici opinia, iar eu sunt complet liber să o accept Depinde de mine să o accept și să nu o accept Și, în același timp, uită că și apărătorii sclaviei au raționat, în sensul cel mai restrâns al cuvântului / "Sclav", spuneau, "destul de liber, prin propria lor convingere, prin smerenie creștină, el sclave înaintea mea Îmi este devotat din tot sufletul, iar serviciul lui este o plăcere pentru el Unde este asuprirea aici, unde este imoralitatea? Și, în același timp, uită, de asemenea, că, dacă stă în puterea mea absolută să accept sau să nu accept părerea altcuiva, atunci, strict vorbind, este tot la fel, la urma urmei, este complet și în voința negrului să rămână în sclavia cu plantatorul, sau nu, pentru că puterea fizică este la fel de partea sclavilor - superioritatea numerică este încă de partea lor Deci, de fapt, nu există nicio diferență în al -lea grad de oprimare, iar diferența este doar în formă Ideea este însă că ideea unei cvasi-opinii publice libere este acum în plină desfășurare, în plină floare; este încă în drum spre adevărata ei putere: ei văd în ea încă doar o latură emancipantă; și în momentul de față, într-adevăr, este încă așa Într-un cuvânt, exprimarea opiniei publice se îndreaptă acum spre libertate, dar nu a atins puterea deplină Și adevărul este, de asemenea, că, simțind faptul asupririi de la realizarea începutului personal într-o singură formă, prezentul vrea să renunțe la faptul, dar nu vrea să se despartă încă de începutul [și schimbă forma de o dependenţă personală faţă de o altă dependenţă, la fel ca Biblioteca "Runivers" personal Iar aceasta, repetăm, trebuie neapărat să continue până când va intra în sfârșit în conștiința generală că necazul aici nu este în formă, ci în ființa însăși; că necazul constă în incorectitudinea însuși conceptului de libertate; că adevărata libertate nu este deloc libertate personală; că libertatea este posibilitatea nestingherită a acordului individului cu acele legi raționale și morale care sunt încorporate în ea, cu acea sămânță divină, care ne este dată în mod egal tuturor pentru creștere; și că, în sfârșit, în acest sens, adevărata libertate personală este tocmai înrobirea personală, lepădarea perfectă de sine a personalității, lepădarea ei perfectă de sine și supunerea de sine față de legea divină "Respectă-te mai întâi pe tine dacă vrei să fii respectat de ceilalți", spune domnul Dubensky, fidel principiului său de personalitate Cititorii pot observa din cele de mai sus că, în general, ne opunem oricărui respect personal, fie că este pentru noi înșine sau pentru alții și că, în opinia noastră, nu poate fi, în niciun caz, un semn de dezvoltare depline Dar să remarcăm aici toată sofistica acestei dovezi de caiete, pe care, după altele, dl Dubensky le citează în apărarea principiului personalității "Respectă-te pe tine mai întâi / - Dar dacă mă respect pe mine însumi în primul rând, ca pe mine, ca persoană în sensul strict al cuvântului, ca acesta Ivan Petrovici sau Stepan

Semenovici, nu înțeleg de ce mă vor respecta alții? Nu există absolut nicio consistență aici Dacă se poate întâmpla ceva altora din cauza respectului meu de sine, atunci este mai probabil ca și alții să se respecte pe ei înșiși, și nu pe mine Dacă, totuși, nu respect în mine însumi, ci tocmai acele legi raționale și morale care sunt încorporate în mine, sau chiar acele particularități ale oamenilor și ale societății, pe care le servesc ca expresie privată, atunci într-adevăr pot, în virtutea asta, fii respectat de alții Dar, într-un astfel de caz, zicala: "respectează-te pe tine" ar însemna mai degrabă: Îi respect pe ceilalți înaintea mea*, adică ideea este complet opusă Astfel, a face din această zicală Biblioteca "Runivers" a deduce în favoarea principiului personalităţii înseamnă a folosi ambiguitatea raţiunii pentru a trage o concluzie falsă "Acordăm atenție", spune domnul Dubensky, dorind să apere principiul egoist și, între timp, să-i înlăturăm sensul egoist: - "atenție la semnificația personalității umane, cerem respect pentru aceasta " - "Este cu adevărat egoism?" întreabă el Dacă acordați o valoare de serviciu unei persoane și dacă cereți respect nu pentru o persoană, ci pentru legile raționale și morale, atunci, desigur, acesta nu va fi egoism Dar individualismul cere exact contrariul: altfel, încetează să mai fie ceea ce este "Noi spunem fiecărei persoane ", continuă domnul Dubensky, "Dar ce rămâne cu asta? Prin aceasta spui doar fiecărei persoane: "Fii un egoist" și nu oprești deloc egoismul "Noi spunem fiecărei persoane", notează domnul Dubensky, "dezvoltați-vă puterea, îmbunătățiți-vă, pentru că cu cât vă dezvoltați mai mult, cu atât veți fi mai liber " Acest lucru este destul de diferit Dezvoltarea și perfecțiunea, într-adevăr, sunt începutul libertății și nu duc deloc la egoism Dar ideea este că ambele provin de la un început personal? Acesta este ceea ce trebuie arătat Și între timp, de fapt, adevărata dezvoltare și adevărata perfecțiune, așa cum am spus deja mai sus, nu sunt tocmai altceva decât tăgăduirea de sine a personalității și supunerea ei la cele mai înalte legi morale Adevărata libertate a unei persoane este tocmai independența sa nu numai față de a altcuiva, ci și față de propria sa personalitate, față de propriul său arbitrar "Respectați-i pe ceilalți", continuă domnul Dubensky, "fă dreptate tuturor în relațiile cu oamenii; țineți întotdeauna cont de faptul că aceștia sunt la fel de oameni liberi ca și voi Apreciați-le demnitatea și fiți indulgenți cu deficiențele lor " Toate acestea sunt minunate Dar cum pot fi realizate toate acestea doar pe o bază personală? Unde este personalul meu Biblioteca "Runivers" îndemna să-i facă dreptate altora în tratarea lor? Justiția nu este personală deloc Știu, desigur, că alții sunt indivizi la fel de liberi ca și mine Ei bine, ei bine, fiecare să aibă grijă de sine, pentru că el este o persoană la fel de liberă ca și mine Fiecare să caute dreptate pentru sine și să o obțină Afacerea mea depinde de mine; Îmi pasă de propriul meu interes, nu de al altcuiva Ce alt motiv mai există pentru mine să prețuiesc virtuțile altora și să fiu indulgent față de neajunsurile altora? Să știi să-mi fie de folos, și atunci îi voi aprecia demnitatea, cât mă va costa Și dacă văd defecte, ce motiv personal există pentru a fi indulgent? Nu ar fi aceasta o "frăție obligatorie" a unui fel de "comunism moral"? Și dacă pot profita de neajunsurile altora pentru a-mi crește interesele pe cheltuiala lor, ce stimulent ar trebui să mă abțin de la acest lucru? Nu am nicio obligație să-mi "sacrific propriile interese" din cauza altora! Nu este vina mea că NN este mai slab decât mine, RR este mai sărac, RR este mai lent Lăsați-i să-și ia măsurile, lăsați-i să se dezvolte, lăsați-i să se îmbogățească dacă vor și să găsească o șansă Sunt indivizi la fel de

liberi ca mine Nu mă amestec în treburile lor, iar ei nu mă amestec și nu mă constrâng Astfel, de fapt, individualismul strict efectuat susține Chiar și întreaga formă a structurii sociale îi corespunde în viața de zi cu zi; pe ea se întemeiază acea celebră autoguvernare de care se apropie statele nord-americane, și viitorul, a cărui dezvoltare finală, și tocmai în această stare, ne imaginăm, nu este altceva decât o expresie extremă, inevitabilă, care trebuie să se regăsească în viaţa unui individualist o viziune concepută în istoria europeană)
"Gandeste-te Sperăm că cititorii vor observa că nu vorbim despre autoguvernare în general, ci tocmai despre autoguvernare spre care America de Nord se îndreaptă spre realizarea deplină Acest subiect merită totuși o atenție specială detaliată Biblioteca "Runivers" pe tine însuți, în măsura în care puterea ta este suficientă; Exploatează-i pe ceilalți în măsura în care îți permit Nu da vina dacă vine rău; nu ratați, dacă se ivește ocazia "Iată, de fapt, strict vorbind, întregul program al acestei structuri sociale, care este prezentată de unii ca culmea libertății accesibile omului și, nu argumentăm, desigur, tot la fel, mai bine decât multe, multe alte forme sociale Dar autorul nu îndrăznește să ajungă la aceste concluzii Cu inconsecvență, care îi face cinste, ar vrea să împiedice exploatarea vecinului său; ar vrea să stabilească dreptatea, să inspire îngăduință Dar cum se poate face acest lucru, păstrând în același timp principiul personal? Cum să obții fără a sacrifica interesele personale? Cu exact aceeași grijă și absolut aceleași interese, cei puternici vor trăi mereu în detrimentul celor slabi, cei bogați în detrimentul celor săraci, cei iute la minte în detrimentul celor necugetați Cum, așadar, se poate obține îngăduință față de cei slabi, săraci și neinteligenti, fără a stoarce beneficiile celor puternici, bogaților și celor deștepți, care nu sunt deloc vinovați pentru avantajele lor? Și cum se poate păstra dreptul la avantaj personal fără a-i forța pe alții să sufere din cauza deficiențelor lor, pentru care, în cea mai mare parte, ei înșiși nu sunt de vină? Cum poate cineva să fie cu adevărat? Este posibil să aranjezi lucrurile în așa fel încât să prevină însăși apariția acestor neajunsuri neplăcute și să elimine însăși apariția acestor avantaje ofensive? Astfel încât, acordând fiecăruia dreptul la preocuparea exclusivă pentru propriile interese, să acorde fiecăruia mijloacele pentru a-și atinge aceste interese? De fapt, aceasta pare să fie singura modalitate de a limita fiecare la propriile interese și de a păstra justiția socială, de a lăsa interesul personal drept singura forță motrice generală și, în același timp, de a preveni violența personală a unora și suferința personală a altora, asociat neapărat cu ea op Gilyarov-Platoiova T P Biblioteca "Runivers" Dar va fi comunism! Comunismul - și acesta este într-adevăr ultimul cuvânt al individualismului, calea inevitabilă de ieșire din dezvoltarea sa strict consecventă Dar sunt comunismul și individualismul ostile unul față de celălalt? - Absolut: și aproape că nu există nicio altă sferă în care opiniile opuse ar fi în dușmănie atât de înverșunată, precum aceste două școli sociale extreme sunt în prezent în dușmănie una cu cealaltă Dar comunismul nu este viabil? - Fără îndoială, - și autorul și-a remarcat destul de corect de neconceput în multe feluri Ce înseamnă asta? - Dar asta înseamnă, că individualismul este la fel de insuportabil ca comunismul, care îi este opus, și din același motiv pentru care acesta din urmă Loviturile pe care individualiștii le aruncă cu atâta generozitate și atât de potrivit adversarilor cad, în linie dreaptă, pe propriul cap Esența este că comunismul, ca și individualismul, este construit în egală măsură pe un principiu egoist,

iar atât unul cât și celălalt, ambele servesc în mod egal visului himeric de a reconcilia autocomfanța exclusivă a individului cu ideea de socialitate: diferența între ele este doar în modul de aplicare a principiului de bază Și în acest sens, ambele sunt false, deși se opun reciproc; ambele sunt reciproc ostili unul față de celălalt și, în același timp, fiecare îl conduce și arată către celălalt Într-un cuvânt, aceștia sunt doi membri ai unei dileme construite pe aceeași fundație falsă Respingând una, vei ajunge inevitabil la alta; dar acesta cu siguranță se va dovedi a fi la fel de fals ca și precedentul și va duce din nou la el Tocmai acest lucru se realizează acum cu lupta arzătoare dintre individualism și comunism Ambele părți sunt morale, dar ambele părți sunt de vină; amândoi se infirmă unul pe altul și fiecare, în succesiunea sa, conduce în același timp la celălalt în ceea ce privește adevărul său Ambele părți au perfectă dreptate doar în atacurile lor Biblioteca "Runivers" celuilalt și ambele sunt complet insuportabile, fiecare în partea sa pozitivă Și acesta este de fapt motivul amărăciunii cu care aceste două doctrine sociale duc această luptă Este imposibil să nu vedem individualismul în toată visul comunismului; este imposibil să nu vezi comunismul în toată sălbăticia individualismului: dar în același timp este imposibil ca toată lumea să nu simtă toată forța loviturilor pe care i le aduce dușmanul Și astfel fiecare, din loviturile care îi sunt sensibile, se grăbesc să se ascundă în extrema cea mai îndepărtată a privirii sale; salvând consistența, fiecare se gândește astfel să-și salveze întreaga teorie: dar în felul acesta fiecare nu-și dezvăluie decât inconsecvența în goliciunea mai mare Individualistul, având în vedere atacurile comunismului, se grăbește să-și atragă principiul exclusivității personale până la ultimele limite ale inferenței directe Si ce? Cui, de exemplu, s-ar fi putut gândi să apere chiar și o asemenea idee, care este ideea ciudată despre inutilitatea donațiilor personale în folosul societății, exprimată de domnul Dubensky din cuvintele profesorilor săi europeni? Sau, cu atât mai mult, cine s-ar fi gândit să apere o idee care nu mai este doar ciudată, ci chiar izbitoare în sălbăticia ei, care este ideea despre inadmisibilitatea binefacerii personale, exprimată de același domnul Dubensky, și din nou din cuvintele acelorași profesori? Nu doar să îngădui nesimțirea cu inima împietrită față de necazurile aproapelui, ci și să pună interzicerea faptelor de milă, să condamne sentimentul iubirii pline de compasiune, ca ilegal, ca imoral! La ce nu duce sistemul! Și toate acestea nu s-ar fi întâmplat dacă, așa cum am spus, luminarii economiei politice, din ale căror cuvinte notează domnul Dubensky, nu ar fi fost amenințați de spectrul teribil al comunismului pentru ei; dacă nu ar trebui să simtă că, altfel, ar trebui să fie de acord cu dovezile grele în propria lor inconsecvență și prin aceasta, prin urmare, să semneze în mod voluntar, pe de o parte, propriul mandat de moarte, iar pe de altă parte, un sistemul de confesiune, în sine, toate- * Biblioteca "Runivers" dar nu mai puțin evident fals De asemenea, credem că comunismul, la rândul său, și întreaga școală adiacentă acestuia, nu ar fi atins niciodată dimensiunile monstruoase de neconceput în care s-au dezvoltat acum, dacă numai înaintea lor, la rândul său, a stat viața Europei început personal, conturat într-o unilateralitate atât de ascuțită! Lupta forțează ambele părți la extreme, la care nu s-ar fi aventurat niciodată fără ea și pe care orice gânditor imparțial le va respinge fără îndoială la prima vedere Într-un cuvânt, este suficient, în opinia noastră, doar să comparăm aceste două doctrine cu toate argumentele și contraargumentele lor, iar "această comparație simplă, în sine, ar fi

deja o măcel decisivă a ambelor Unde este rezultatul, vom fi întrebați, când ambele școli sunt false? - Rezultatul este că chiar începutul pe care sunt construite trebuie respins Acest început, după cum am spus, pentru amândoi este egoist Prin urmare, trebuie căutată o altă bază pentru știința socială Să explicăm acest lucru în două cuvinte Toată lumea vrea să se bucure Dar plăcerea nu este oferită nimănui gratuit Când aspirațiile personale sunt limitate la nevoile cele mai nepretențioase și, mai mult, într-o țară care clocotește cu binecuvântări gata făcute ale naturii, este încă nevoie de un anumit efort al forței personale pentru a obține aceste bunuri pentru sine și pentru a le satisface nevoile proprii nepretențioase Insulele Oceanului Pacific, la o aruncătură de băţ de arborele de pâine, gata de saturat, trebuie totuşi să ajungă, sau măcar să ridice mâna, pentru a obţine fructul de care are nevoie - De aici şi necesitatea muncii pentru fiecare propria fericire Munca agregată este incomparabil mai productivă decât munca individuală: multe forțe care lucrează împreună vor produce nu numai o cantitate mai mare decât fiecare dintre ele luate separat, ceea ce este deja de la sine înțeles, dar va produce și mult Biblioteca "Runivers" mai mult decât toate aceste forțe luate împreună, dar lucrând separat - De aici - necesitatea publicității pentru binele propriu al fiecăruia în parte Cum să profităm de binele neîndoielnic al publicului, spre satisfacerea cât mai deplină a aspirațiilor fiecăruia de a se bucura personal? - Aceasta este întrebarea generală pe care și-o pun ambele școlile sociale, care acum se ceartă, și la care amândoi răspund în exact în același mod, diferă doar prin modul în care sunt aplicate într-o vedere principală "Fiecare ar trebui să aibă grijă de el însuși și să nu acorde atenție celorlalți, atâta timp cât nu vezi că poți să-ți strângi propriul beneficiu din ei", spune individualistul; "și cu cât ai mai multă grijă de tine, cu atât mai puțin ai grijă de ceilalți, cu atât mai bine Toți vor face la fel, iar satisfacția universală este în afara drumului Aspirația excepțională a fiecărui beneficiu va crește tensiunea generală a forțelor Mărirea forțelor globale va atrage o creștere în abundența universală, iar abundența universală crește, iar aceasta, cu munca generală, este într-o stare de muncă, pentru o parte a fiecărei persoane e "Între timp, strădania fiecăruia de a obține exact cât mai mult posibil si a da cat mai putin, sau, vorbind intr-o limba nobila, competitia universala va modera pretentiile reciproce si va stabili echilibrul necesar In suma produselor obtinute prin munca comuna, fiecare va primi o parte din placerea personala, tocmai catre măsura pe care o merită prin activitatea sa personală Într-un cuvânt, invidia, cu arbitrariul personal, este recunoscută drept începutul vieții publice, asigurarea dreptății universale și sursa fericirii generale "Dar echilibrul universal, cu o inegalitate a forțelor, este un vis", obiectează comunistul individualismului; "cel puternic îl va zdrobi mereu pe cel slab și îl va face să lucreze în favoarea lui forță nouă; formează proprietatea, formează capitalul, asupra căruia Biblioteca "Runivers" că va cumpăra din nou, mai ieftin decât costul real, serviciile celor slabi și săraci Ca urmare a ordinii tale a lucrurilor, a întinderii tale nelimitate de personalitate și singurătate în cercul propriilor tale interese, va exista sclavia universală, cu dominația exclusivă a câtorva aleși fericiți, și sărăcia generală agravantă, cu parazitismul o minoritate Este necesar să se facă așa", conchide comunistul, "ca toată lumea să aibă grijă de toată lumea, și nimeni să nu îndrăznească să ia mai mult decât ce i se dă Asigură-le tuturor o cotă absolut egală în darurile naturii și, prin urmare, asiguri însăși

posibilitatea muncii Iar securitatea muncii asigură însăși libertatea acțiunii personale Între timp, încrederea fiecăruia în primirea invariabilă a unei recompense juste și nevoia inevitabilă ca toată lumea să obțină această recompensă tocmai prin muncă va distruge parazitismul și va crește munca fiecăruia în mod individual: și prin același lucru, cantitatea de obiecte personale care merge în împărţirea tuturor va creşte dulcerea" Așadar, invidia, odată cu nivelarea forțată a tuturor prin intermediul societății, este din nou recunoscută drept legea vieții sociale, începutul dreptății și mijlocul de a atinge fericirea universală Dar invidia, prin însăși esența ei, este contrară acelei prietenii care constituie fundamentul necesar al societății Prin urmare, a face din ea începutul vieții sociale înseamnă a intra într-o contradicție logică directă, iar aceasta este greșeala fundamentală a ambelor sisteme În aplicarea sa practică, invidia se poate rezolva doar în violență personală Fie că va fi violență, sub formă de arbitrar personal, așa cum permite individualismul, sau violență din partea întregii societăți, așa cum o cere comunismul; va fi o consecință inevitabilă a ordinii sociale, așa cum se vede în individualism, sau fi primul act cu care începe transformarea societății așa cum dorește comunicatul Biblioteca "Runivers" nizm: - nu contează În ambele cazuri, este indisolubil legat de principiul de bază recunoscut - Și aceasta este a doua eroare, deja derivată, a ambelor sisteme A crede că pe baza violenței personale, sau odată cu admiterea acesteia, este posibil să se aranjeze satisfacția personală și fericirea comună tuturor, înseamnă a intra în aceeași contradicție logică directă ca a crede că, în relațiile reciproc ostile, baza prietenia socială poate fi ascunsă Și să crezi că într-un caz sau altul, sub acelea sau alte forme bazate pe aceeași ostilitate și pe aceeași violență, poate exista măcar o umbră de dreptate în relațiile umane este pur și simplu ridicol Ambele școli văd foarte bine greșelile derivate ale adversarilor lor și le expun cu îndemânare Dar nici unul, nici celălalt nu pot înțelege în vreun fel că esența erorii stă în temelia lor comună, și deloc în modul în care este aplicată; că nu există nicio mare diferență aici, dacă violența și nedreptatea stau chiar la început, ca rezultat, sau sunt duse până la sfârșit, ca o consecință îndepărtată; că în ambele cazuri violența rămâne aceeași violență, iar nedreptatea rămâne aceeași nedreptate, iar sistemul care le sfințește este încă fără valoare Dacă individualistul își închipuie că prin nestăpânirea personală se poate atinge binele public, se înșală cu adevărat, iar comunistul are dreptate când îi obiectează că, odată cu inegalitatea de forțe care există în societatea modernă, întinderea nelimitată a individului duce la dominarea nedreaptă a câtorva indivizi asupra tuturor Dar eroarea individualismului nu constă în faptul că există o inegalitate de forțe în societate, ci în faptul că, cu o inegalitate de forțe, individului i se permite să-și urmărească interesele exclusive La fel, dacă un comunist îşi imaginează că satisfacerea nevoilor personale poate fi realizată prin Biblioteca "Runivers" comuniunea de proprietate stabilită: atunci se înșală, iar individualistul are dreptate când îi remarcă că, sub condiția egalității în drepturi pe care o propune pentru toată lumea și pentru toată lumea, comuniunea de proprietate va jefui pe toți, și nu se va liniști oricine Dar greșeala comunismului nu este că recunoaște egalitatea drepturilor tuturor și tuturor de a participa la binecuvântările naturii, ci că, realizând această egalitate sub forma constrângerii universale, speră să o obțină prin această satisfacție universală "Egalizarea universală este un vis", spune individualistul și vorbește destul de corect "Inegalitatea stă în

natură însăși; trăsăturile structurii fizice și morale a oamenilor vor fi întotdeauna și nu le vei distruge prin nicio nivelare "În consecință, visul", conchide individualistul, "și satisfacția universală egală a tuturor cu o securitate socială egală pentru toți și, în consecință, comunismul este de nesuportat "Întinderea nelimitată a individului este și ea un vis", observă comunistul și remarcă pe bună dreptate: "În esență, aceasta este limitarea reciprocă a unei personalități de alta, bazată pe șansa perfectă și pe arbitrar "În consecință, visul", conchide comunismul, "și dobândirea libertății personale, cu început personal, și, în consecință, individualismul sunt de nesuportat Dar, de aceea, comunismul este de nesuportat și din același motiv: căci libertatea personală este mai puțin posibil sub aceeași presiune asupra tuturor Asigurând interesele tuturor de către întreaga societate, nu încurajați, dimpotrivă, slăbiți harnicia", le remarcă individualiștii comuniștilor și, din nou, pe bună dreptate Incertitudinea și lupta sunt cei mai buni stimulatori ai energiei "Dându-le fiecăruia o străduință nelimitată pentru propriile interese, nu stabiliți o recompensă pentru muncă, ci, dimpotrivă, furtul muncii", le remarcă comuniștii adversarilor, iar acest lucru este și corect Sunt singurul care a rămas să-mi hotărască propria valoare? Individualistul dă persoanei inițiativa: pe bună dreptate Fără inițiativă personală nu poate exista succes Totul se va transforma în stagnare și hibernare Societatea va apărea ca o mașină monotonă, care rulează mereu de undeva Rasa umană încetează să mai fie un organism viu, ci devine în linie cu fenomenele naturii care acţionează orbeşte Dar individualismul este nedrept, care dă individului în sine scopul acţiunii sale Comunistul subordonează fața unor scopuri sociale: pe bună dreptate Fără aceasta, nu sunt garantate drepturile omului, chiar și cele mai sacre Omul învață să-i privească pe cei ca el ca pe dușmanii săi naturali Societatea se dezintegrează; iar familia neamului omenesc se preface în fiare, gata, cu prima ocazie, să se roadă reciproc Dar comunismul este nedrept, ceea ce lasă inițiativa acțiunii sociale în seama întregii societăți Idealul unei organizații comuniste este un dispozitiv mecanic, corect, dar lipsit de viață Idealul individualismului este o turmă de animale vii, dar sălbatice Individualismul este egoism direct, acționând în toată contingența arbitrarului și sacrificându-i pe cei mulți pentru cei puțini * Comunismul este egoism ridicat la abstract, acționând din necesitatea dată și sacrificând totul pentru nimeni Dar, din fericire pentru omenire, implementarea completă a nici unuia, nici altuia nu este imposibilă Oamenii nu sunt mașini și animale, ci fiinţe spirituale şi morale În detrimentul tuturor sistemelor din lume, în natura umană există un abis de inconsecvență, care scapă de orice construcție artificială a legilor vieții umane și, prin aceasta, dezvăluie artificialitatea acestora Din această cauză, se întâmplă adesea ca, în ciuda sincerității, fermității și extremei consecvențe a convingerilor propovăduite, cei mai cruzi atei în teorie și călcând în picioare toate conceptele de datorie morală, în practică să fie cei mai buni oameni, prieteni blânzi, cetățeni generoși La fel, cei mai sinceri predicatori ai celui mai teribil rigorism moral, cei mai severi în teorie pedepsitori ai celor mai mici slăbiciuni, care nu îngăduie niciuna, nici măcar cele mai nevinovate mângâieri de sentimente, în realitate se dovedesc adesea a fi ticăloși notorii și ticăloșii În virtutea acestui fapt, individualismul care domină acum în știință și în întregul mod de viață european, în esență, nu este deloc atât de necruțător pe cât vrea să se contorsioneze, contrar bunului

simț și sentimentului moral direct Același lucru s-ar fi întâmplat probabil și comunismului dacă ar fi reușit vreodată să se pună pe o bază fermă în practică El nu ar fi avut prea mult succes în a opri inițiativa personală sau în a opri eforturile pentru interesele personale inerente în mod firesc fiecăruia! Cât de adevărate sunt cuvintele noastre cu privire la oricare dintre sistemele menționate, cea mai frapantă dovadă poate fi una dintre cele mai flagrante inconsecvențe care a reușit să pătrundă în ambele, chiar și în teorii Cine ar fi crezut că, în aplicarea consecventă a principiului social de bază la relațiile sexuale și tribale, individualistul ar fi apărătorul legăturilor de familie și al responsabilităților de rudenie, și chiar, contrar comunismului! Între timp, este la fel de adevărat pe cât de adevărat că anumite nuanțe de comunism tind, dimpotrivă, spre partea opusă Această împrejurare arată la fel de mult ca inconsecvența oricărei teorii, apartenența inevitabilă a oricărei Biblioteca "Runivers" sistem terț, în contact cu întrebările cele mai vitale și apropiate: același număr, pe de altă parte, tocmai prin aceasta mărturisește din nou minciunile și unilateralitatea lor reciprocă Unde este adevarul? Adevărul se află chiar în acea doctrină, la care ambele părți se referă în mod egal în confirmarea lor, în egală măsură neînțelegând, nici una, nici alta a spiritului ei Adevărul este în creștinism În urma autorităților sale, domnul Dubensky, în apărarea învățăturii pe care o apără, se referă și la creștinism "Abia în secolul al XIX-lea, care a aruncat jugul comunismului de la umanitatea creștină", spune el, pictându-și individualismul într-o lumină strălucitoare, "am înțeles cu adevărat libertatea și semnificația omului" Și în urma acesteia, el își expune imediat punctul de vedere, deja citat și analizat de noi, împotriva apartenenței la societatea umană, împotriva frăției umane Autorul își imaginează, probabil, că toate aceste așa-zise "concepte ale secolului al XIX-lea" exprimă, într-adevăr, creștinismul va vedea, spre surprinderea sa, în ce măsură epitetele folosite de el "creștin" și "clasic" trebuie aplicat înapoi În cuvintele domnului Dubensky se poate auzi punctul de vedere obișnuit al oamenilor de știință occidentali, în care creștinismul propriu-zis este amestecat constant cu catolicismul Lui din urmă, într-adevăr, exclamațiile obișnuite despre exaltarea, parcă prin creștinism, a persoanei umane (ca persoană propriu-zisă) și despre sfințirea respectului de sine personal pot și trebuie să fie atribuite Dar înțelegerea romană a adevărului creștin și adevărul creștin însuși nu sunt una și aceeași - Același lucru, numai într-o formă complet diferită, se întâmplă, la rândul lor, socialiștilor Întorcându-se mult mai corect decât adversarii lor pentru referiri la sursa originală a învățăturii creștine, cu dorința de a arăta că Biblioteca "Runivers" se presupune că sistemul este doar restaurarea creștinismului în forma sa cea mai pură - ei, la rândul lor, amestecă nu mai puțin inescuzabil spiritualul cu materialul, iar regulile referitoare la relațiile pur morale sunt reduse, contrar sensului lor exact, la cerc de obiecte și nevoi, aproximativ și unilateral senzuale Fără a extinde mai departe aceste neînțelegeri, să recapitulăm pe scurt, în încheierea observațiilor noastre, acele adevărate fundamente ale științelor sociale, care, parțial, reies deja de la sine din comparația anterioară a două teorii construite pe un început fals și care, nu imaginar , dar într-adevăr sunt de acord cu Hristos Aici sunt ei: Viața este o ispravă, nu o plăcere Munca este o datorie și nu un mijloc de interes propriu Legea supremă a relațiilor umane este iubirea atotdătătoare, nu invidia Iubește-ți aproapele ca pe tine însuți - acesta este, pe scurt,

întregul început al relațiilor sociale adecvate, cu adevărat creștine și adevărate în orice alt sens al cuvântului Păstrează-ți inițiativa, deține toată libertatea cu care ești dăruit, folosește toată energia pe care o poți, dar îndoiește-ți toate acțiunile pentru binele umanității, în folosul fraților Imaginați-vă că acest lucru este observat de toată lumea și nu există nicio contradicție, nici un inconvenient: societatea este păstrată, munca crește, fericirea tuturor și tuturor este atinsă Poate că domnului Dubensky ar trebui să i se răspundă la ceea ce am spus noi în același mod în care a răspuns la o obiecție similară cu a noastră din partea Ilustrației, cu cuvintele profesorului său Bastiat, care a fost respectat în mod deosebit de el, după cum am observat "Dar socialiștii cu adevărat", spune Bastia, domnul Dubensky, "se vor încăpățâna să respingă, în ciuda dovezilor faptelor mondiale, adevărul că relațiile umane sunt împărțite în două categorii: una depinde de începutul simpatiei? - le lăsăm în seama științelor morale, altele sunt interese personale între străini (care Biblioteca "Runivers" nu ne datorăm nimic unul altuia în afară de justiție) și sunt determinate de condiții voluntare negociate liber? Aceste ultime relaţii constituie domeniul economiei politice Dar aceste relații nu pot fi bazate pe principiul simpatiei la fel cum este imposibil să se construiască relații de familie și prietenie pe principiul interesului personal / (nr Żh p) Să spunem la această obiecție a domnului Dubensky, la rândul său, următoarele În ceea ce ne privește personal, suntem departe de a împărtăși tot respectul pe care dl Dubensky îl are față de autoritățile economiei politice și față de Bastiat, ca cel mai golit dintre ele, în multe cazuri, prin excelență Le facem tuturor dreptate deplină atunci când vine vorba de dezvoltarea problemelor economice în sensul cel mai restrâns al cuvântului Cât despre întrebările sociale, într-un sens mai larg, de mai multe ori trebuie să se întâlnească cu ele concepte într-o măsură atât de ciudate, obscure, contradictorii - încât acest lucru, admitem, nu ne poate obliga în niciun fel să fim de acord cu ele Aici, de-ar fi locul ăsta din Bastiat Ei bine, spune-mi, există măcar o picătură de simț aici? Relațiile umane, vedeți, sunt împărțite în două categorii: una depinde de începutul simpaticului, (cum se aude golul francezului care a folosit fraza și își imaginează că a spus gândul: care este acest început al simpaticului?) Alte relații se nasc din interes personal " Ei bine, spunem noi, într-un om, după Bastiat, există două cavități complet separate, neamestecate una cu cealaltă: într-una el trebuie să-și supravegheze interesul (spunem trebuie, pentru că este o chestiune de fundament al relaţiilor sociale); celălalt trebuie să fie simpatic Dar unde sunt aceste cavități? Cum să le distingem? Unde este partea interesului personal și unde este simpatia? Când, la ce zi și oră, ar trebui să fiu atractiv și când ar trebui să fiu interesant? Cu cine să ai prietenie și în cine să vezi un articol profitabil? Nu sunt toți oamenii cu care am relații sexuale aceleași persoane? Este Biblioteca "Runivers" treizeci maine pentru mine trebuie sa existe o cu totul alta lege, nu la fel ca ieri, ce este astazi? În sfârşit, relaţiile în care intru chiar de la un început simpatic şi în care mă regăsesc de la începutul interesului - nu sunt aceleaşi relaţii, nu privesc aceleaşi obiecte, nu evocă aceleaşi acţiuni? Se poate ca relațiile de familie și prietenie, care, potrivit lui Bastia, nu sunt supuse începutului interesului personal, să nu poată aceste relații să privească și banii, munca, schimbul de servicii și tot ce se învârte în relații bazate pe începutul interes? Și ce diferență! Străinii nu se datorează decât dreptate; iar prietenii și familia au dreptul la simpatie! Așadar, științele morale, care, după

părerea lui Bastiat, nu includ decât relații de simpatie, privesc, așadar, doar legăturile de familie și prietenie!! Relațiile cu toți ceilalți muritori nu mai au semnificație morală - omul de aici, a devenit, încetează să mai fie o ființă spirituală și morală, supusă legii morale!!! - Și atunci, cum altfel să înțelegem asta în raport cu persoanele cărora le-am nu sunt obligate relații de simpatie (!), iar în acțiunile cu care stăm în afara cunoașterii științelor morale (!), nu suntem obligați la nimic în afară de dreptate? nu găsiți bunul simț: nu veți găsi o simplă legătură logică între două concepte, pe care avem dreptul să o cerem oricărui școlar cu orice înțelegere O obiecție serioasă pe care o putem întâlni împotriva observațiilor noastre și ne grăbim să-l avertizăm Ni se va spune: dar este posibilă oriunde implementarea universală a principiilor sociale pe care le afirmați? Suntem de acord că aceste principii sunt complet adevărate și singurele adevărate Dar mândria personală este însă înnăscută în om și este aproape supranatural să renunți la ea Unde veți găsi starea unor astfel de sfinți oameni care ar implementa voluntar în relațiile lor sociale legea iubirii în toată puritatea ei? Și este posibil, în asumarea unei astfel de realizări, să se întemeieze o economie politică? La aceasta răspunsul nostru este: dar unde este motivul să presupunem că considerăm statul ca fiind o astfel de sferă în care implementarea principiilor sociale menționate este posibilă? Și că considerăm economia politică o astfel de știință care îndrăznește să atingă aceste principii? Asta e toată ideea Statul, prin însăși ideea sa, este o sferă a adevărului pur negativ; este un principiu protector propriu-zis, un organism care ia naștere tocmai sub condiția imoralității, bazat pe nimic altceva decât asumarea unei încălcări necesare a adevăratelor legi ale vieții sociale Economia politică, la rândul ei, este, de asemenea, o știință pur negativă; sensul său nu este, de asemenea, altceva decât protector; ea există și sub condiția încălcării inevitabile a principiilor și adevărurilor societății și, mai mult, în sfera economică însăși Sarcina ei este să prezinte cursul general și legătura dintre relațiile economice existente pe baza unui fals, în sine, început de interes personal; scopul ei este acela de a arăta măsurile generale prin care statul poate preveni în vreun fel încălcările constante și inevitabile ale drepturilor omului în această sferă, utilizând cu pricepere, fără a încălca libertatea indivizilor, lupta internă a tocmai acestui principiu al interesului personal Doar daca Dar într-un astfel de caz, nu este treaba ei să adopte principii pozitive sau, ceea ce este și mai rău, să-și prezinte propriile principii negative și condiționate ca fiind pozitive Și, cu atât mai mult, nu este treaba ei să acorde importanță obligației și legalității însuși lucrul care, în însăși esența sa, este tocmai negarea tuturor îndatoririlor și încălcarea dreptului adevărat Aceasta este, de fapt, diferența dintre științele morale și economice (precum și între morală și politică în general;) și nu în distincția fără sens dintre simpatie și egoism, parcă la fel de legitime într-o persoană, și între prieteni și străini, de parcă amândoi nu sunt aceiași oameni și nu sunt la fel de frați cu noi și nu sunt în aceleași relații morale cu noi! Și împotriva acestei reguli, atât majoritatea economiștilor politici - acești individualiști numiți de autor - cât și noua școală socială, caracterizată de autor sub denumirea generală de comunism, păcat Pe această confuzie constantă se bazează toate erorile lor Vorbind despre principiile negativului, acționând în sfera imorității, le dau sensul legilor pozitive; sau, luptând împotriva abuzurilor din sfera negativă, în numele legilor pozitive, vor să-i

aducă pe acestea din urmă în aceeași sferă a imoralității, și să-și supună acțiunea acelorași condiții negative Nu, admite că iubirea de sine este înnăscută în oameni; că în fiecare dintre noi există instincte brutale; că o persoană rară își sacrifică de bunăvoie interesele altora, una rar întâlnită se simte membru al familiei umane, un frate al tuturor oamenilor; dar nu spune că toate acestea sunt așa cum trebuie; că această relație este adevărată; ceea ce vine din ei și pe ele se bazează tot binele omenirii; că a acționa și a gândi altfel înseamnă a acționa și a gândi în detrimentul omenirii; că a predica fraternitatea și iubirea înseamnă a afirma comunismul moral La fel, recunoașteți că toți oamenii sunt frați; că între toți ar trebui să existe egalitate, iubire, sacrificiu reciproc, comuniune: dar nu visați că aceste relații sfinte și extrem de libere pot face obiectul unei săpături coercitive din exterior și că implementarea lor universală pe pământ va fi într-o zi posibilă Egalitatea și fraternitatea vor rămâne întotdeauna un ideal pe pământ, doar un ideal; este o imagine dezirabilă care trebuie întotdeauna prezentată omenirii și, fără îndoială, îi va fi întotdeauna prezentată în mișcarea sa progresivă, dar care Biblioteca "Runivers" nu se va împlini niciodată Pe aceasta se bazează însăși ideea de progres Acesta este un alt semn, o măsură comună, o lege supremă, căreia trebuie să se conformeze toate științele sociale; toți ar trebui să-l aibă în vedere, toată lumea să fie îndreptată către implementarea lui, cu încredere deplină în impracticabilitatea sa; dar este tocmai el să aibă în minte și să meargă la el Economia politică ar face omenirii un mare serviciu dacă și-ar înțelege bine sarcina în acest sens și ar încerca să o îndeplinească Asta ar fi mult mai util decât toate disputele ei goale actuale cu socialiști reali și imaginari Vis Gilyarova-Pshatopova T I Biblioteca "Runivers" DESPRE SORTEA CONVINCILOR DESPRE MOARTE A S HHOMYAKOVA (RBC, VORBIT LA ȘEDINȚA SOCIETĂȚII IUBITORILOR DE LITERATURA RUSĂ noiembrie)*) Mm Gg! G președintele temporar, în discursul său despre pierderea noastră, a ridicat o întrebare dincolo de limitele unei simple amintiri personale Într-o pierdere recentă, el ne-a arătat reflectarea unei destine comune, parcă scrisă pentru vremea noastră Ne-a amintit de un fapt ciudat, care deja încetase să pară ciudat - a devenit atât de obișnuit: cele mai bune siluete ale noastre sunt purtate prematur, în înflorirea anilor, în plină putere, mai mult, sunt purtate chiar în momentul în care pentru ei vine momentul potrivit, când procesul de dezvoltare internă se încheie și abia se deschide activitatea socială reală Fapt semnificativ! Gogol a fost uimit de asta, mai târziu el însuși a trăit aceeași soartă Moartea poeților noștri de primă clasă, nu numai neașteptată, ci și violentă Publicat în Bessediya rusă din Cartea a II-a Anexă: În memoria lui Alexei Stepanovici Homiakov Pagină - Biblioteca "Runivers" în sensul cel mai deplin, l-a inspirat ideea de a căuta în această împrejurare chiar și o lecție de morală specială, ca să spunem așa, trimisă jos - ceva extraordinar, prin însăși urgența ei ar trebui să lovească contemporanii "Primii trei poeți", exclamă el într-una dintre celebrele sale scrisori, "Pușkin, Griboidov și Lermontov, unul după altul, în ochii tuturor, au fost răpiți de moarte violentă, la vremea celui mai înfloritor curaj, în dezvoltarea deplină a puterilor lor și nimeni nu a lovit! Există, desigur, o semnificație morală în acest fapt, ca în orice împrejurare a vieții, ca în orice fenomen natural Dar să încercăm să o privim din punct de vedere fiziologic Ni se pare că profunzimea sensului se ascunde aici nu în extremitatea faptului, ci, dimpotrivă, în naturalețea lui, în însuși faptul că nu este nimic deosebit în el Ce

este, de fapt, pură șansă? Dar un caz care se repetă într-un mod uniform încetează să mai fie un caz chiar și pentru o viziune obișnuită care recunoaște existența unui caz în general Statisticianul, din suma cazurilor individuale, ia cifrele medii și notează: că medicii de pretutindeni se bucură de o longevitate comparativ mai mică decât sătenii; că în copilărie, în general, oamenii mor cel mai mult, în anii mijlocii doar cel mai puțin; care dintre țări, Algeria, reprezintă o mortalitate proporțional de trei ori mai mare decât Suedia, iar Austria cu o treime mai mult decât Anglia și o pătrime mai mică decât Rusia; că în India, printre europeni, există o rată a mortalității de trei ori mai mare decât la băștinași, iar în America și Oceanul Pacific, dimpotrivă, populația autohtonă nu numai că moare în număr mai mare împotriva europeanului, dar dispare complet, în afară de toate măsurile violente, parcă s-ar topi dintr-un contact cu colonizarea civilizatoare Să presupunem, așa cum se întâmplă, că aceste și concluzii similare, în continuare * Biblioteca "Runivers" căsătorie de câtiva ani și chiar decenii, aceleași se repetă fără milă Atunci viziunea obișnuită va fi de asemenea de acord că, deși fiecare fapt, luat separat, a fost un accident, într-un cuvânt, o împrejurare care nu ar fi putut fi, dar că întreaga complexitate a acestora, sau un întreg grup, reprezintă legea că există unele cauze permanente, din cauza cărora necesitatea comună, înnăscută de a muri tuturor, este definită pentru o anumită țară, vârstă, mod de viață, origine etc , mai precis, ca necesitatea mortalității în aceasta, și nu în alta Cantitate Astfel, viziunea obișnuită, deocamdată, renunță la conceptul său de contingență și lasă doar pe seama detaliilor împrejurărilor prin care fiecare fenomen individual se deosebește de celelalte similare Dar să ne ridicăm puțin deasupra concepției obișnuite - va trebui să limităm conceptul de șansă chiar și atunci când este aplicat unui singur fenomen Unul și așa NN a murit, spun ei, din întâmplare: a plecat, și vântul bătea de nord-est, nu a fost atent, nu a mirosit și a prins pleurită Dacă nu ar fi fost această circumstanță accidentală, totul ar fi mers bine Dar, totuși, această împrejurare a fost: a ieșit, și cu un vânt de nord-est, și nu a mirosit? În consecință, cauza morții a fost dată - nu-i așa că este adevărat - și consecința, adică moartea trebuie să fi avut loc inevitabil? Da, spun ei, un doctor bun nu a venit aici; dacă s-ar fi întâmplat, boala ar fi fost întreruptă, iar nenorocirea nu s-ar fi produs Dar, totuși, dacă nu ar fi existat, și, în consecință, din nou, ceea ce s-a întâmplat ar fi trebuit să se întâmple Și așa mai departe, și așa mai departe, cu cât am intrat mai mult în detaliile fenomenului, cu atât am găsi mai multe motive pentru a-l recunoaște ca inevitabil; iar dacă am trece peste toate nenumăratele fleacuri ale împrejurărilor însăși de care depindea, am vedea că fiecare dintre ele, din nou, era în sine legată de un set de condiții, datorită cărora fiecare era așa, și nu altfel, deoarece așa trebuia să fie și nu putea fi Biblioteca "Runivers" in caz contrar Când ne-ar fi dezvăluită istoria unui organism, până la cel mai mic detaliu, încă de la naștere și mai departe, în fiecare moment al vieții: când am urmări cum, sub influența reciprocă a elementelor ereditare și a mediului extern, în în conformitate cu gradul de elasticitate lor reciprocă, în general, totuși, supunerea față de legea lor cea mai înaltă a naturii, s-a format o astfel de structură a corpului, și nu o altă structură, cu acelea, și nu alte ramuri ale vaselor mai subțiri; când vom înțelege mai târziu cum, sub influența particularităților din structura organismului, s-a dezvoltat o particularitate în nutriție și în impresionabilitate și apoi în toată activitatea fizică și spirituală

recurentă; cum, deci, activitatea însăși a influențat, la rândul său, parțial asupra mediului, schimbându-l, uneori cucerindu-l, parțial asupra organismului, susținând, epuizant, sau chiar reconstruindu-se, parțial asupra ei însăși, dând naștere unui obicei, determinând direcția lui viitoare ; dacă am putea vedea toate acestea, sau, mai precis, dacă le-am putea vedea, atunci ni s-ar dezvălui că existau condiții necesare chiar și pentru o asemenea împrejurare încât la un moment dat nervul motor era inactiv, mușchiul nu contract și mâna nu s-a ridicat pentru a închide pieptul amenințat de vânt Într-un cuvânt, s-ar dovedi că nimic în lume nu vine deodată, la fel cum nimic nu pleacă în zadar, și de aceea nimic în sine nu este brusc, pentru că nimic nu este degeaba; in consecinta, nimic nu este intamplator, dedesubt se afla fractiunea cea mai singuratica a fenomenului cel mai separat si deci tocmai pentru ca, strict vorbind, nici o fractiune nu este singura si nici un fenomen nu este separat Dar unde este libertatea? Voi fi întrebat Dar unde este baza pentru a presupune că lumea manifestului exterior este lumea libertăţii? Fiecare fenomen are o limită, orice limită presupune limitare: unde este libertatea aici? Ce poate fi mai liber decât se crede? Dar pentru a apărea, un gând are nevoie de un cuvânt; iar dimensiunea cuvântului este limitată și el însuși este rezultatul unei mișcări treptate Gândul, chiar și pentru a apărea definitiv, are nevoie de experiență prealabilă; iar experienţa este supusă legii gradualităţii Nu ar fi mai rezonabil să spunem că libertatea Biblioteca "Runivers" nu aparţine fenomenul în sine, ca fenomen, ci autoidentificarea lui, recunoscându-l ca al său, îndreptându-şi voinţa către el? Și aici, de asemenea, posibilitatea de negare - dezaprobare și regret atribuite propriilor mele acțiuni - nu servește aceasta ca dovadă că chiar și în acest domeniu libertatea este neputincioasă? Și în sfârșit, nu se întâmplă oare că tocmai această recunoaștere a propriei și nu a propriei, chiar și această autoidentificare, să fie iluzorie: ceea ce am recunoscut ca fiind al nostru, după o oră, nu considerăm altceva decât o cerere spontană care ne-a înșelat? noi insine Nu arată asta că libertatea, la rădăcina ei, este, parcă, subminată și zdrobită? Și dacă există o forță care ar putea să-l restabilească, atunci nu ar trebui ea, în virtutea însăși esenței lucrului, să intre în aceeași lume a fenomenelor și, în consecință, să se supună și condițiilor de gradualitate și reciprocitate? Deci, în lumea morală, precum și în lumea fizică, în întregul curs, precum și în mici detalii, nu există și nu poate fi un accident în toată viața manifestată Ceea ce numim șansă nu este altceva decât un# matematic, un simplu indiciu către o mărime, existentă fără îndoială, dar încă nedeterminată Acesta este unul dintre cuvintele pe care omenirea le-a inventat pentru a satisface cerința irezistibilă a cauzalității: cauza trebuie indicată, dar între timp fenomenul este atât de singular și o asemenea multitudine de cauze s-a înghesuit, încât nici în singularitatea fenomen poți descoperi comunul și nici nu poți găsi unitate în multitudinea de cauze Dar aceasta este doar miop a vederii și parțial, de asemenea, o dovadă a nesemnificației însăși a lumii fenomenelor În sens strict, doar ceea ce nu este predeterminat în mod rezonabil este accidental În acest sens, dacă vrei, toate fenomenele vor fi contingente, întrucât niciunul nu se precedă, ca idee în cauza sa imediată Dar, la orice fel de reflecție consecventă, trebuie să presupunem, mai presus de cauzele particulare oarbe, o cauză rațională superioară și, în consecință, să respingem presupunerea inițială a hazardului In cele din urma, Biblioteca "Runivers" în același sens, răul este întâmplător, căci este chiar o contradicție

directă a ideii; și este, de fapt, singurul contingent Dar nici aici nu putem decât să admitem că, apărând întâmplător, ea trebuie, în cursul ei ulterioar, să sufere toată inexorabilitatea legii succesiunii și interacțiunii, căreia îi este în general supusă lumea fenomenelor Oricum ar fi, dar înaintea noastră fenomenul este constant, prin urmare, iar cauzele lui sunt constante Un anumit tip de activitate în țara noastră se oprește prematur: fără a finaliza calea, este întreruptă de moartea actorilor sau se oprește brusc, se oprește în lateral, așa cum o vedem la Gogol și, de asemenea, din nou se încheie cu moartea actorului Și asta nu este ieri sau azi, ci în mod constant Răspunsul este clar: prin urmare, nu avem nevoie de astfel de oameni, vorbind teleologic Sau, traducându-l în limbajul cauzalității simple: prin urmare, nu există condiții complete de viață pentru o astfel de activitate Rămâne de subliniat: în ce fel s-au făcut vinovați aceste cifre față de noi, sau ce lipsește în viața noastră pentru activitatea lor? Nu este chiar acest tip de activitate de vină aici, nu este contrară elementelor istorice legale ale poporului sau tuturor condițiilor sale fiziologice? Ar fi greu de așteptat, într-adevăr, la o înflorire deosebită a muzicii în Anglia sau a filozofiei în Turcia Pierdem însă savanți , precum și scriitori, muzicieni, precum și pictori Măruim noi, măcar, talente relativ ușoare, poate că activitatea lor personală este ascunsă de altul, mai puternic? La umbra unui stejar, nu este convenabil să crească arbuști mici - Dimpotrivă, tocmai figurile de dimensiuni mari nu se ceartă cu noi, dar mediocritatea înflorește Și totuși, talentele puternice de tot felul se nasc și cresc împreună cu noi, spre deosebire de alte țări, de multe ori De mult s-a observat că în literatura noastră există chiar mai mulți artiști decât romancieri Și asta, în ciuda dimensiunii limitate cu care, raportat la masa populației, imaginea este răspândită Biblioteca "Runivers" apel, comparativ cu alte țări! Așadar, solul este sănătos, acolo este de unde să trageți sucuri vitale; prin urmare, necazul este de fapt în atmosferă, mediul în care florile ar trebui să se desfășoare este nefavorabil " Ei bine, starea de spirit temporară, unilaterală a societății nu este un obstacol? Un interes puternic a acaparat întreaga regiune și nu există loc pentru alte activități? În momentul culmii Reformei, de exemplu, activitatea poetică sau științifică nu ar fi putut avea succes, fără a ține cont de mișcarea religioasă din acea vreme - Dar aș vrea să fiu subliniat: ce fel de interes și, mai mult, , în decursul atâtor ani, deține societatea noastră Mi-ar plăcea să mi se arate măcar un punct de vedere pe care îl vom păstra ferm; chiar ar indica doar un fel de vedere, ar numi măcar un mod general de gândire! Este remarcabil, dimpotrivă, că o soartă tristă se apropie de cei care au un interes general, care au o opinie, care poartă un mod de a gândi în societate În aceasta, de fapt, conducătorii noștri, care mor devreme, sunt de acord; aceasta este trăsătura lor esențială: activitatea lor, spirituală, înalt morală, activitate în care toate forțele sufletului din fundul elementar adânc sunt adunate și se ridică la conștiință, pentru a trece apoi din nou cu toată puterea în viață, cu ajutorul unei energii personale în mișcare, unul într-un cuvânt, activitatea de persuasiune În rest, există o diferență și chiar opusul: "Deci, suntem cu adevărat imorali, avem o aversiune directă față de tot ce este cinstit, suntem în sfârșit înfundați în interese grosolane materiale?" "Nu se poate spune nici asta Iubim știința și arta, simpatizăm cu talente, le aplaudăm succesele, plângem de pierderi, vorbim mult despre datorie și onoare, suntem plini de indignare împotriva imorității publice; deși, este adevărat, nu ne dezgustăm, cu

toate acestea, să arătăm că aici deosebim pe cel cinstit de cel necinstit și știm ce să prețuim și ce să urâm Mi se pare că în timp ce luam în considerare faptul, boala care o provoacă a fost deja numită asta e treaba, Biblioteca "Runivers" că în noi nu există nici aceasta, nici alta, nici aceasta; nu există plenitudine și sinceritate spirituală - un fel de jumătate de cunoaștere, jumătate de ignoranță, jumătate de onestitate, jumătate de necinste, jumătate de gândire, jumătate de somn, jumătate de simpatie, jumătate de indiferență, într-un cuvânt - lipsă de inimă Imoralitatea directă, ca orice negație extremă, este capabilă să stârnească, cel puțin, opoziția și astfel să însuflețească, deși indirect Și avem o apatie aproape simplă, cu semne exterioare de animație Aerul moral este atât de rar încât se poate respira, dar sângele nu este suficient de oxidat; se poate vorbi, dar numai cei mai apropiați aud, rândurile îndepărtate captează doar sunete, prind doar mișcări exterioare și se calmează asupra lor Furnizați, mm să credeți observația mea bazată pe propriile observații asupra stării literaturii noastre și asupra așa-zisei părți gânditoare a societății în general: Sper că niciunul dintre voi nu-mi va reproșa exagerarea Vă sugerez să vă amintiți plângerile generale despre lipsa muncii serioase într-o generație educată, despre dominația frazelor și lipsa de gânduri Îmi propun să reamintim un fenomen la fel, din păcate, obișnuit și nu mai puțin rușinos, care poate fi numit căutare de convingeri Se caută condamnări de parcă condamnările ar fi așa ceva pe care să le ridici de pe jos și să le bagi în buzunar Noi organe de gândire nu sunt deschise pentru a exprima anumite convingeri, ci anumite convingeri sunt acceptate și exprimate pentru că s-a considerat necesar să se deschidă un nou organ de gândire! În consecință, nu este adevărat că însuși conceptul de condamnare a scăzut printre noi? Nu este adevărat că cuvântul "convingere" este adesea luat de noi pentru a desemna sinceritatea simplă și a o deosebi de minciuni: avem atât de puține așteptări și obișnuință de a spune chiar și adevărul simplu! Și sunt multe, multe - și acesta este punctul cel mai înalt la care ajung așa-zisele noastre convingeri - când există cel puțin pasiuni cinstite, adică o asemenea stare spirituală, care pare a fi expresia întregii întregi a vieții, dar în esență surprinde doar una Biblioteca "Runivers" mentează-l, dându-l pe următorul la o stare de viață complet opusă, la fel de iluzorie! Cât de puțini sunt printre noi oameni care ar putea fi chiar siguri că infatuarea este la fel de departe de convingere precum un capriciu de moment este de adevărata afecțiune; că infatuarea este, în esența sa, nerezonabilă și, prin acțiunea sa, dăunătoare societății; că este bine la un actor care acționează după adevărul formal al unei poziții artificiale și nu la un actor a cărui numire este să servească societatea cu adevărul direct al cuvântului și faptei sale Câți mai sunt printre noi - și într-adevăr nu aproape toți, în sfârșit? - această stare iluzorie, această activitate incontestabil agitată pare chiar a fi aproape cea mai înaltă manifestare spirituală, cea mai nobilă expresie a demnității umane! În asemenea condiții, este posibil să ne așteptăm ca printre noi să crească convingeri profunde, puternice, constante, într-un cuvânt, adevărate? Nimeni nu va spune că o plantă poate trăi într-un spațiu fără aer, deși este desemnată prin însăși viața ei să acționeze asupra aerului Are nevoie de o atmosferă decentă, atât cât are nevoie de sământă bună și pământ bun Această lege a răspunderii reciproce este respectată în toată viața organică; puterea sa se simte si in zona spiritual-organica, in viata sociala În ceea ce privește viața materială, s-a recunoscut deja că satisfacția personală, în măsura în care contribuie la cea socială, depinde

reciproc de aceasta Nu ar trebui să fie la fel și în alte domenii mai înalte ale vieții? Nu există nicio îndoială că activitatea puternică a convingerii personale este ea însăși chemată să miște generații Voi spune mai multe: nu există nicio îndoială că fiecare manifestare personală, atât slabă cât și puternică, este la fel - fiecare mișcare, fiecare respirație sau lacrimă de bucurie, curând sau încet, direct sau indirect, indirect sau direct, fără greș, totuși, sunt purtate de acțiunea lor în întreaga societate, fiecare descompunându-se în nenumărate, milioane de părți mici, dar în ansamblu formând o forță teribilă - spiritul public Biblioteca "Runivers" Dar este la fel de indubitabil că același spirit atotcuprinzător, întreaga stare socială, morală și mentală, ar trebui, cu o forță mai mare, conform legii reflecției care este veșnic inerentă tuturor fenomenelor, să influențeze activitatea personală, să o excite, întărește-l, slăbește-l sau chiar ucide-l din boboc Când, la ora de la miezul nopții a Sfintei Duminici, un clopot solemn bâzâie la Moscova; străzile sunt pline de oameni plini de viață; pe toate fețele va apărea o expresie specială, strălucitoare ; exclamații și salutări vesele se vor auzi peste tot; totul se contopește într-un singur sentiment solemn - de multe ori, în aceste momente, ajung să mă gândesc la poziția unor oameni care, într-un fel sau altul, au renunțat la tradițiile populare, cărora obiceiurile vii par a fi o ceremonie goală, într-un cuvânt, pt pe care legătura cu viața populară și credințele ei rupte complet "Ce fac, ce se gândesc?" Continuă, în această zi, să-și conducă treburile obișnuite, în ordinea obișnuită? - Dar acest lucru este imposibil, cu dezordinea generală a mașinii cotidiene Încearcă ei să intre în mod artificial într-o dispoziție generală, totuși străină? Dar acest lucru este extrem de dificil și incomod, având în vedere nesinceritatea lor, contradicția lor internă și este de nesuportat pentru o persoană cinstită Rămân ei calmi, reci, poate oarecum batjocoritoare spectatorii mișcării generale? - Dar sentimentul de singurătate morală este agonizant Mai degrabă cred că de data aceasta plictiseala și o anumită furie se strecoară în sufletele lor: va fi mai logic, iar legea morală în sine este respectată mai corect Înstrăinarea antimorală de unitatea comună trebuie să se rezolve într-un sentiment antimoral de amărăciune și, chiar în această amărâre, trebuie să sufere și pedeapsa morală Să presupunem și cazul invers, când cineva și-ar lua în cap să spună un cuvânt sincer și rezonabil mulțimii, unde domnește discordia și agitația fără sens presupui tu Biblioteca "Runivers" apelează la o întreagă societate, dar întâlnești rezultatul unor personalități disparate; te gândești să schimbi un cuvânt, iar în jurul tău sunt chipuri fără sens, discursuri incoerente În ambele cazuri, efectul pare să fie același Orice stare continuă de asemenea singurătate spirituală este imposibilă În curând, fie mediul va trage personalitatea singuratică în vitalitatea sa, fie în lipsa de viață, nu contează, fie, când natura este puternică, se va sparge în cele din urmă în fața mediului Activitatea pe termen lung pentru ea, în orice caz, este de neconceput Nu este la fel într-un mediu mai extins, cu o activitate mai extinsă? Este nevoie de o personalitate teribil de uriașă pentru a depăși somnul națiunii sau pentru a adormi atenția națiunii Dar nici asta nu apare de obicei fără pregătiri istorice Nu intenționez să mă opresc mai mult asupra acestor considerații generale Cred că legea interacțiunii sociale, în sine, este de înțeles de toată lumea Dar nu pot decât să adaug că, din acest punct de vedere, soarta convingerilor regretatului nostru președinte merită o atenție deosebită Cu mult timp în urmă, nu-mi amintesc cine, aproape Gakstgauzen, în celebrul său eseu

despre Rusia, a rezumat opiniile lui Homiakov la următoarea propunere: "Grecia a fost chemată să arate frumusețea Roma este puterea, noua Europă este rațiune Epoca viitoare trebuie să împlinească iubirea, iar popoarele slave sunt chemate să o împlinească / Dacă m-ai întreba cum să exprim pe scurt părerile lui Homiakov, aș răspunde într-un singur cuvânt: iubirea, Dragostea este, într-adevăr, primul și ultimul cuvânt la care toți convingerile i s-au redus În dragoste, Homiakov a recunoscut nu numai cel mai înalt principiu al activității în sens practic, ci și cel mai înalt principiu al cunoașterii, singura garanție fermă a adevărului Din ceea ce au spus alții în această întâlnire, parțial îl vei urmări singur, mm ani, o manifestare a acestei idei principale a activităților sociale, artistice și științifice ale lui Hhomyakov În ce măsură s-a arătat în felul lui de a gândi și de a acționa? Biblioteca "Runivers" la chestiunea țărănească, este de înțeles fără explicații Lucrarea eliberării este însăși lucrarea iubirii și nu poate fi înțeleasă altfel Dar amintește-ți de poeziile lui: în care nu se referă la acest sentiment, la această poruncă, la acest început, numiți-i cum vreți În toate, el cheamă la fraternitate, la contopirea spirituală și nu în numele vrăjmașiei față de nimic, să nu se împotrivească nimănui, ci numai de dragul frăției în sine, pentru puterea dătătoare de viață a contopirii spirituale, nici mai mult și nici mai puțin - să unim, dacă este posibil, și toți oamenii și toate popoarele în acest nod moral viu Se îndreaptă spre iubire pentru mângâieri, precum și pentru reproșuri; în dragoste, indică scopul unei fapte, evitând gândurile arogante și planurile zdrobitoare Mai presus de iubire, nu găsește chemarea iubitei sale patrii Celor înșiși, cărora le profețește o cădere, le prezice pedeapsa tocmai pentru încălcarea legii fraternității, pentru îndepărtarea de la iubire Într-un cuvânt, iubirea este cea mai înaltă ispravă, ca și cea mai înaltă bucurie, este cea mai înaltă putere, există totul Este clar de acum înainte de ce, în convingerile sale istorice, Homiakov s-a alăturat așa-numitei școli slavofile: opiniile ei se bazau pe faptul remarcabil că statul a început cu noi nu prin cucerire, ca peste tot, ci prin chemarea voluntară a putere și că, în viitor, baza dezvoltării istorice nu a fost dușmănia moșiilor, ca în Occident Homiakov trebuie să fi văzut aici manifestarea vitală a principiului pe care l-a recunoscut Și, prin urmare, ce domeniu este prezentat pentru o nouă formulare a întrebărilor sociale, independentă de ideea de discordie, care, în mod necesar, este inerentă minții occidentale atunci când judecă statul și relațiile sociale! Când ne uităm la existența istorică a relațiilor pașnice bazate pe iubire, nu se naște conceptul de societate de la sine, ca unitate vie, organică, și nu abstractă, exterioară, condiționată și nu schimbă acest lucru vechile construcții obișnuite, cu toate consecintele lor? Și de aici, ka- Biblioteca "Runivers" ce indiciu direct al sensului esențial al unității poporului și al unității credinței și ce trecere strânsă pentru Homiakov la slavofilism în sensul cel mai restrâns, la iubirea sa deosebită pentru slavi! Și de aici se vede și de ce Hhomiakov a apreciat atât de mult comunitatea rusă: în ea a văzut un fenomen cotidian nu doar unul fundamental slav, ci tocmai unul în care libertatea este asigurată de iubire Fără teamă de a părea excesiv de rafinat, voi spune că nici măcar concepțiile teoretice ale lui Homiakov asupra artei, chiar și considerațiile sale filozofice și, în cele din urmă, părerile sale foarte filologice, nu erau independente de ideea sa principală Aș spune că toate acestea sunt o reflectare a începutului iubirii pe tărâmul gândirii abstracte Sensul esențial al iubirii este că este o conexiune vie, spirituală, holistică

Cine este convins de un astfel de început pentru viață, nu este firesc să caute legile corespunzătoare chiar și în lumea renunțată? Cel puțin, cunosc oameni care, dimpotrivă, din principii vii într-un gând detașat, au ajuns la recunoașterea iubirii ca principii ale socialului, văzând în acesta din urmă o reflecție esențială și un adaos necesar față de primul; a fost astfel de acord cu Homiakov, indiferent de părerile sale, și a mers pe sens invers Oricum ar fi, Hhomiakov, chiar și în domeniul teoretic, căuta peste tot exact viul, spiritualul și integralul Din acest punct, în timpul domniei teoriilor extreme despre obiectivitatea unilaterală în artă, el și-a exprimat gândurile despre legătura necesară dintre artist și opera sa Tocmai din acest motiv, împreună cu prietenul său Kirevskii, în domeniul filosofic s-a răzvrătit împotriva unilateralității direcției logice exclusive și a cerut recunoașterea drepturilor întregii minți; și prin urmare, cu o mai mare fidelitate față de ideea principală - și acesta era deja gândul lui - căutând și în lumea renunțată să afirme un început mai viu în recunoașterea gândirii slabe de voință ca început suprem, a văzut principalul neajuns al filosofiei germane Scrisoarea pe care ați auzit-o de la domnul Hilferding Biblioteca "Runivers" el numește cu ce consistență și completitudine Hhomiakov a transferat aceleași aspirații către cei vii, spirituali, holistic și în domeniul studiilor sale filologice Aș fi tăcut despre cele mai esențiale dacă nu aș fi spus că cea mai profundă fundație pe care s-a înrădăcinat convingerea în principiul atotcuprinzător al iubirii era pentru convingerile religioase ale lui Homiakov; El a recunoscut Biserica ca fiind însăși sfera în care se realizează acest principiu, în sensul pe care îl voi explica acum Pe fericita coincidență a credinței ortodoxe cu structura comunală din poporul rus, Homiakov și-a întemeiat aspirațiile pentru marea vocație istorică a patriei sale În fidelitate faţă de spiritul bisericii, el a văzut esenţialul, dacă nu singura garanţie a succesului ei În afara comuniunei cu Biserica, el a negat orice plinătate de viață morală și chiar intelectuală Sper că prin expunerea anterioară nu am dat atât de mult motiv de neînțelegere, încât oricine ar putea presupune că Homiakov a găsit condiția de viață în de fapt unele poziții, acceptate din respect pentru autoritate, în mod abstract, cu deplină încredere, de altfel, în incapacitatea lor spre dezvoltare ulterioară Un astfel de gând ar fi direct opus opiniilor sale Biserica este cea mai înaltă, posibilă pe pământ, realizarea începutului iubirii; și în dragoste, așa cum am spus, Homiakov a furnizat nu numai cel mai înalt principiu de activitate în sens strict, ci și singurul principiu al cunoașterii vii, solide și solide: sper că asta spune totul Hhomyakov a împins în mod constant întrebarea morală înainte, luând orice altceva ca un plus sau o consecință necesară Astfel, conform concepțiilor sale, ieșirea din unitatea bisericească, adică din iubirea bisericească, distruge în mod necesar integritatea ființei spirituale, atât pentru că ființa morală, în sine, constituie o latură esențială a spiritualității umane, cât și pentru că conține aproape rădăcina a tot Între timp, a fi în părtășia bisericească nu numai că nu interferează cu dezvoltarea, ci dimpotrivă, doar ajută, reciproc Biblioteca "Runivers" reaprovizionare, limitări personale, atât în sfera vieții, cât și a cunoașterii Însăși recunoașterea adevărurilor bisericești încetează să mai fie o recunoaștere abstractă: este un acord reciproc viu de cunoaștere Autoritatea însăși, în același timp, încetează să mai fie autoritate, deși rămâne așa Poate că cunoașterea completă a adevărului este dată doar egalității universale, iar iubirea unanimă este măsura ei: autoritatea este doar o expresie a acestei

universalităţi şi ea însăşi este doar un serviciu pentru această iubire - Cu privire la aceste concluzii simple, toate opiniile lui Homiakov , cotidiene, istorice, filozofice, s-au bazat Pe ei s-au sprijinit binecunoscutele lui gânduri despre cursul vieţii şi al iluminării în Europa De aici au venit cererile sale pentru o nouă formulare a întrebărilor filozofice şi conştiinţa nesatisfăcătoarei sistemelor europene În cursul unilateral al vieţii şi al iluminării în Europa, el a văzut consecinţa firească a căderii ei de la Biserică Dimpotrivă, dacă a observat undeva plinătatea manifestării spirituale, nu a omis să o explice întotdeauna mai mult sau mai puţin îndeaproape prin influenţa Bisericii Homiakov şi-a desfăşurat încrederea în influenţa atot-reverberantă a principiilor bisericeşti atât de consecvent încât chiar şi într-o astfel de circumstanţă precum ultimul război, a găsit o reflectare a gândului introdus în istorie de apostazia bisericii faţă de popoarele europene Homiakov nu a ascuns lui însuşi şi altora că popoarele care au rămas credincioşi din punct de vedere istoric Bisericii se aflau ele însele la un nivel extrem de scăzut de dezvoltare "Ştiu", scria el, referindu-se la lumea occidentală, "puteţi cere de la noi o relatare strictă a roadelor pe care adevărul ar trebui să le aducă popoarelor care îl păstrează, în roadele care ar trebui aşteptate de la recunoştinţa noastră şi care sunt respinşi de ingratitudinea noastră Nu vom găsi scuze Să nu vorbim de luptele şi suferinţele istoriei noastre şi nici de minciunile educaţiei extrase mai bine de un secol din surse necurate Toate acestea nu ne justifică Oricare ar fi acuzaţiile tale, le admitem dreptatea; în Biblioteca "Runivers" orice vicii ne-ai reproşa, nu negăm: le mărturisim cu smerenie, cu tristeţe, cu amărăciune / Dar aceasta, în ochii lui Homiakov, nu a diminuat câtuşi de puţin puterea concluziei că strălucita dezvoltare a Europei este la fel unilateral şi că plinătatea dezvoltării este la fel posibilă numai acolo unde începutul îi este rezervat Poate fi viaţă, să spunem în cuvintele lui, cu toate semnele morţii; şi poate exista moarte în toată viaţa aparentă Viitorul este doar acolo unde este Biserica Este clar că, dând principiilor religioase o semnificaţie atât de importantă, Homiakov a trebuit să le aprofundeze cu o atenţie deosebit de persistentă Într-adevăr, cele trei pamflete ale sale teologice sunt de o consistenţă şi o completitudine deosebită Propoziţia de bază, fiind repetată în toate trei, este chiar, parcă, aruncată într-o formă stereotipată care nu permite adăugiri sau modificări Este de înţeles, pe de altă parte, că, fidel tendinţei fundamentale, Homiakov s-a orientat în acest domeniu nu la o sortare seacă a propoziţiilor abstracte, la care mulţi alţii se făcuseră deja fără el şi înaintea lui, ci au încercat să pătrundă în spiritul vieţii bisericeşti, pentru a-şi dezvălui sensul interior Pentru a-mi da o idee nu numai despre cursul gândirii, ci şi despre însăşi metoda de prezentare, decid să transfer în traducere locul din pamfletele sale, unde sunt puse începuturile întrebării şi miezul cercetărilor ulterioare este aşezat Este vorba despre diferenţa esenţială dintre cele trei societăţi creştine principale "Ce este protestantismul?" se întreabă cercetătorul nostru "Este distincţia sa prin faptul că protestează în chestiunea credinţei? Dar atunci apostolii şi martirii care au protestat împotriva erorilor iudaismului ar fi fost protestanţi minciunile idolatriei; toţi Părinţii Bisericii ar fi fost şi ei protestanţi, căci au protestat împotriva ereziilor; întreaga Biserică ar fi neîncetat în protestantism, căci ea protestează constant şi în toate veacurile împotriva erorilor fiecărei epoci Prin urmare, cuvântul protestant nu defineşte nimic" Ai Gilzhroea-Platovova poz II Biblioteca

Runiverse "Constă protestantismul în cercetare liberă? Dar apostolii au permis și au aprobat cercetarea gratuită Însă sfinții părinți au apărat adevărurile credinței prin cercetare liberă, în special pe marele Sfânt Atanasie, în eroica sa luptă împotriva arianismului Dar cercetarea liberă, într-un fel sau altul, este singurul fundament al adevăratei credințe Confesiunea Romană pare să condamne ancheta liberă; dar când un om, în mod liber, după ce a examinat toate autoritățile Scripturii și rațiunii, a ajuns la recunoașterea tuturor învățăturilor sale, l-ar privi ca pe un protestant? Cu atât mai mult: când ar ajunge o persoană, folosind libertatea cercetării, pur și simplu la concluzia că definițiile papale sunt infailibile în chestiunea dogmei și că nu mai are de ales decât să se supună lor, îl va condamna ca protestant? Dar nu este adevărat, între timp, că acest punct, care îi este mai drag decât alții, va fi atins prin cercetare liberă? În cele din urmă, fiecare credință, orice credință rațională este un act de libertate și pornește din cercetări preliminare libere, cărora o persoană îi supune fie fenomenele lumii exterioare și mișcările timpurilor trecute, fie fenomenele lumii sale interioare și mărturia lui contemporanii lui Îndrăznesc să spun mai multe În cazuri excepționale, în cazurile în care vocea lui Dumnezeu Însuși vine să caute și să ridice un suflet pierdut sau căzut, sufletul închinat și închinat începe prin recunoașterea vocii divine: începe printr-un act de explorare liberă În acest sens, societățile creștine diferă unele de altele doar prin aceea că unele permit studierea tuturor datelor, în timp ce altele le limitează numărul A atribui dreptul de cercetare numai protestantismului înseamnă a-i atribui onoarea singurei credințe sensibile; dar, desigur, acest lucru nu va fi pe gustul adversarilor săi și toți gânditorii, oricât de serioși ar fi, vor respinge o astfel de presupunere Biblioteca "Runivers" "Este protestantismul o reformă, ce a sperat să fie de la început? Dar biserica își reforma constant riturile și rândurile și, din această cauză, nimeni nu a avut ideea să o numească protestantă "Deci, protestantismul nu este doar o reformă, ci o îndoială în dogma existentă, adică o negare a unei dogme devotate, sau a unei tradiții vie, într-un cuvânt, a Bisericii " "Lumea protestantă nu este lumea cercetării libere - ea aparține tuturor oamenilor, ci - o lume care prin cercetare liberă neagă lumea cealaltă Luați de la el lumea pe care o neagă - el este mort, căci trăiește numai prin negarea lui Alcătuirea doctrinei pe care o observă încă, muncă elaborată prin arbitrariul câtorva cărturari și acceptată de apatica credulitate a câtorva milioane de ignoranțe, continuă să existe, grație numai nevoii de a rezista atacurilor de la Confesiunea romană De îndată ce această necesitate încetează să se simtă, protestantismul se prăbușește imediat în opinii individuale, fără o legătură comună Și ca și cum acesta ar fi scopul unei biserici complet pozitive? Toată preocuparea ei cu privire la alte mărturisiri, de-a lungul a secole, nu este trezită doar de dorința ca toți oamenii să se îndrepte către adevăr? "De remarcat că lumea protestantă este împărțită în două părți, foarte inegale ca număr și importanță, părți care nu trebuie confundate Unul are propria sa tradiție logică, deși neagă tradiția mai veche Celălalt se mulțumește cu o tradiție ilogică Prima este compusă din quakeri, anabaptiști și alte secte de genul similar Celălalt este format din alte secte numite reformate Aceste două jumătăți ale protestantismului au un punct în comun: acesta este punctul de plecare, negarea unei tradiții care există de multe secole Mai mult, ele diferă în principiile lor Prima este legarea ' Biblioteca "Runivers" cu creștinismul, însă, doar un fir foarte slab, admite o

nouă revelație, o intervenție directă a Duhului divin și, începând de aici, se gândește să formeze o singură biserică sau mai multe biserici, cu tradiție acceptată fără îndoială și cu inspirație constantă Acesta poate fi fals, dar aplicarea și dezvoltarea ei sunt raționale: tradiția primește o existență logică În cealaltă jumătate a reformatorilor este diferit Ea acceptă tradiția în practică și îi neagă dreptul Un exemplu va explica această contradicție În , în timp ce navigam pe un vapor cu aburi pe Rin, am intrat într-o conversație cu un venerabil pastor, un om de învățătură și seriozitate Conversația s-a îndreptat încetul cu încetul către subiectele religioase, și în special către problema tradiției dogmatice, pe care pastorul a respins-o ca legitimă L-am întrebat căreia îi aparține mărturisirea Era luteran Din ce motive îl preferă pe Luther lui Calvin? Mi-a oferit argumente foarte învățate În acel moment, servitorul care îl însoțea i-a adus un pahar de limonada L-am rugat pe pastor să-mi spună ce mărturisire îi aparține slujitorul său Era și luteran De ce îl preferă pe Luther decât pe Calvin?Pastorul nu a răspuns și a arătat o privire nemulțumită L-am asigurat că nu am nici cea mai mică dorință în gând să-l jignesc, ci m-am gândit doar să-i arăt existența tradiției în protestantism Puțin stânjenit, dar nu mai puțin prietenos, pastorul mi-a spus că speră ca ignoranța care condiționează această înfățișare a tradiției se va risipi în fața luminii științei "Dar oamenii cu abilități slabe?" Și l-am întrebat, "și majoritatea femeilor, și muncitorul, care abia are timp să-și ia pâinea zilnică, și copiii, dar tinerii imaturi, a căror judecată asupra întrebărilor ca învățați ca cei care împart lumea Reformaților, nu mai presus de judecata copilărească?* Pastorul a tăcut și după câteva minute de reflecție a spus: "Da, da, există ceva (es ist etwas darin), mă voi gândi la it / Ne-am despărțit Nu știu dacă se mai gândește Biblioteca "Runivers" dar știu sigur că faptul tradiției printre reformatori există, fără îndoială, deși ei își neagă cu toată puterea originea și legitimitatea; și nu pot nici să facă altfel și nici să iasă din această contradicție inevitabilă Într-adevăr, atunci când anumite societăți, în timp ce permit inspirația divină pentru toate învățăturile lor și pentru fondatorii lor, de care sunt legate printr-un fir neîntrerupt, permit în același timp, pe ascuns sau direct, tradiția: aceasta este rațională, pe cât posibil Dar ce drept au cei care își bazează credința pe cunoștințele științifice ale predecesorilor lor? Este corect sau fals să credem că curtea romană își primește inspirația din ceruri, că Fox sau Ioan din Leiden au fost organele credincioase ale Duhului divin: deciziile lor rămân nu mai puțin obligatorii pentru cei care cred în chemarea lor Dar a crede în infailibilitatea cunoștințelor științifice și a cunoștințelor contradictorii este o imposibilitate în ochii bunului simț Prin urmare, toți savanții reformați, care resping tradiția ca fiind o revelație permanentă, sunt obligați să privească pe toți frații lor, mai puțin învățați decât ei înșiși, ca fiind lipsiți de orice credință reală Pentru a fi consecvenți, ei trebuie să le spună: "Frați și prieteni, voi nu aveți o religie legală și o veți avea numai când veți deveni teologi printre noi Dar deocamdată, fă fără ea!" Nu știu dacă a existat un astfel de discurs, dar știu că ar fi o chestiune de sinceritate Este evident că mai mult de jumătate din lumea protestantă se mulțumește cu o tradiție care este ilegală în ochii lor; în timp ce cealaltă jumătate, cea mai logică, s-a îndepărtat atât de departe de creștinism, încât nu este nevoie să ne oprim asupra lui Așadar, absența tradiției juridice trebuie recunoscută drept caracterul principal al reformei Ce urmează de aici? Că protestantismul nu a extins drepturile de cercetare

liberă, ci doar a diminuat numărul de certitudini care îi supun pe credincioșii săi cercetării libere (lăsând doar Scriptura); la fel cum Roma a redus acest număr pentru cea mai mare parte a laicilor, luând de la ei Sfânta Scriptură Biblioteca "Runivers" "Este cert că poziția protestanților, ca biserici, este insuportabilă și că, respingând tradiția legitimă, ei nu pot condamna o persoană, dacă acesta, recunoscând divinitatea Sfintei Scripturi, nu ajunge la descoperirea în ea a infirmarea ereziilor lui Arie sau Nestorius: căci un astfel de om ar fi vinovat numai în ochii științei, și nu în ochii credinței Dar nu am nicio intenție aici să-i atac pe reformați Este important pentru mine să arăt că ei au fost plasați în nevoia de a-și accepta poziția actuală, aduși la aceasta în mod logic, în timp ce o asemenea necesitate și acest gen de logică sunt imposibile în Biserică "De la întemeierea ei de către apostoli, Biserica a fost una Această unitate, care cuprinde întreaga lume cunoscută, leagă Insulele Britanice și Spania de Egipt și Siria, nu a fost ruptă Când erezia a fost ridicată, mir creștin și-a trimis reprezentanții lor, demnitarii lor înalți la aceste presupuneri sacre-vaste, numite catedrale, presupunerile, care, în ciuda necazurilor și uneori chiar a vulgarității, le umbriau puritatea, reprezentau pașnicii lor caracterul și problemele ridicate, precum și suburbiile, care au fost supuse Shenya , cel mai nobil dintre toate spectacolele din istoria omenirii Biserica a acceptat sau a respins în întregime definițiile acestor adunări, în funcție de faptul că le-a găsit consecvente sau contrare credinței ei și tradiției sale și le-a numit ecumenice pe cele ale conciliilor, pe care le-a recunoscut ca fiind expresia gândirii ei interioare Autoritate temporară în materie de disciplină, au devenit dovezi irefutabile și de neclintit în materie de credință Ei au fost vocea Bisericii Ereziile nu au încălcat această unitate divină: au fost erori personale și nu schisme de provincii sau eparhii Așa era rânduiala vieții bisericești, al cărei sens interior, de multe secole deja, a fost complet uitat în tot Occidentul / "Să presupunem că un călător, la sfârșitul secolului al VIII-lea sau la începutul secolului al IX-lea, vine din Orient într-unul din Biblioteca "Runivers" orașe din Franța sau Italia Plin de gândit la această unitate străveche, punându-se printre frați, intră în templu pentru a binecuvânta ziua a șaptea a săptămânii Plin de calm și dragoste, el este prezent la slujbă El aude aceste rugăciuni înalte care îi umplu inima de bucurie încă din prima copilărie El aude cuvintele: "Să ne iubim unii pe alții, dar cu un gând să mărturisim pe Tatăl, pe Fiul și pe Duhul Sfânt " El ascultă, mor El ascultă acesta este un simbol al schimbării necunoscut, simbol necunoscut O aude în realitate sau în vis? Nu își crede urechilor, se îndoiește de sentimentele sale Se întreabă, cere lămuriri El crede că a intrat într-o întâlnire a sectanților care au fost respinși de biserica locală Vai, nu A auzit însăși vocea bisericii locale Întregul patriarhat, și cel mai extins, întreaga lume, s-a despărțit Abătut de tristețe, călătorul Nick se plânge: este consolat "Am adăugat doar puțin", îi spun ei, deoarece latinii nu încetează să ne repete asta până în ziua de azi - Dacă asta este puțin, de ce ai adăugat-o? - "Aceasta este o întrebare complet abstractă "-De unde știi că ai înțeles-o? -"Dar aceasta este tradiția noastră locală "-Cum și-a putut găsi un loc în simbolul ecumenic, contrar definiției formale a conciliului ecumenic, care interzicea orice schimbare în simbol?-"Dar această tradiție este generală și noi am exprimat sensul ei după părerea locală " -Nu cunoaștem această legendă; și în orice caz, cum își poate găsi opinia locală un loc într- un simbol universal? Nu este cunoașterea

adevărurilor divine deja un dar acordat universalității Bisericii? Ce am făcut noi pentru a merita o asemenea excepție? Nu numai că nu te-ai gândit să te sfătuiești cu noi, dar nici măcar nu ți-ai făcut osteneala să ne anunți Ne-am scufundat atât de adânc? Și totuși, abia trecuse un secol până când Răsăritul a produs cel mai mare dintre poeții creștini, Biblioteca "Runivers" și, poate, cel mai strălucit dintre teologi, Damaschin? Și mai numărăm între noi mărturisitori, martiri ai credinței, oameni de știință, filozofi, plini de cunoștințe de creștinism, asceți, a căror viață întreagă este rugăciune? De ce ne-ai respins? Dar oricât de mult ar fi spus bietul călător, s-a făcut o scindare Lumea Romei a efectuat o acțiune care a presupus anunțul că lumea Răsăritului nu este mai mult decât lumea iloților în credință și doctrină Viața bisericească s-a încheiat pentru jumătate din Biserică " Într-un studiu suplimentar, autorul a subliniat că protestantismul este doar o continuare a acelei negare, a acelei înălțări a particularului în fața generalului, care a apărut în apostazia romană sau, mai precis, a fost al doilea moment, consecința logică a prima negare Exaltarea particularului înaintea agregatului trebuia să conducă, în virtutea principiului acceptat, la o exaltare egală a personalului înaintea particularului, în sfera particularului însuși, și împreună cu aceasta să declare, prin urmare, interiorul , minciună ascunsă a ambelor - Cu toate acestea, nu intenționez să intru în explicații detaliate pentru aceste gânduri Pe lângă caracteristici, voi adăuga doar câteva cuvinte cu care autorul însuși și-a exprimat în cele din urmă esența părerii sale "În Europa se aud trei voci mari", spune el la sfârșitul ultimei pamflete ale sale: "Ascultați și credeți decretele mele", spune vocea Romei "Fii liber și încearcă să-ți inventezi un fel de credință", spune vocea protestantismului l Și glasul Bisericii zice copiilor ei: să ne iubim unii pe alții, dar cu un gând mărturisim pe Tatăl și pe Fiul și pe Duhul Sfânt / Dar, revenind la gândul cu care mi-am început discursul, îmi permit să întreb: ce, în viziunea cu care ne-am familiarizat, este doar mediocritate îngustă, care nici nu merită să fie menționată? Biblioteca "Runivers" a fi prea înalt, sau extrem de prost, pentru a decide asupra unui astfel de răspuns Sau se referă la interese atât de îndepărtate încât atenția este involuntară distras de alții, de cei mai apropiați? Dar interesul religios nu poate fi niciodată departe El este primul mereu și pentru toți, chiar și pentru cei care ar îndrăzni să spună despre ei înșiși că nu au religie Faptul că nu recunoaște nicio religie ar fi deja religia lui Acesta ar fi un fel de mărturisire, care, deși exprimată negativ, ar păstra totuși semnificația principiului fundamental pentru viață și, în însăși esența sa, nu ar putea și nu ar trebui să fie altceva Dar cu atât mai puțin ni se poate reproșa distanțarea interesului trezit de acel element religios printre care trăim, care constituie baza incontestabilă a trecutului nostru și care, dacă nu pentru toată lumea, continuă să fie aceeași bază în prezent, atunci cel puțin pentru nimeni nu înseamnă nimic care este respins în mod direct și conștient -Dar, poate, punctul de vedere al acestui element este exprimat prea stereotip, toate acestea au fost auzite de o sută de mii de ori și atenția a devenit plictisitoare? Dar adevărul este că, din acest punct încolo, diferența dintre cele trei credințe principale este enunțată în tipărire tocmai pentru prima dată Să facem o altă presupunere Opinia exprimată nu este împotriva celor care predomină printre noi, nu voi spune - un mod general de gândire - nu există - dar măcar împotriva modei frazelor cunoscute, cu care toți cei care au pretenții la educație? deci îi place să se grăbească? Dar dacă cel mai popular cuvânt din ultima vreme

- care, desigur, nu există nicio îndoială - este cuvântul "progres" , iar dacă se dorește să îmbine cu progres conceptele de libertate și educație superficială, chiar și pentru această gândire iluzorie, dacă nu o viziune în care libertăţii de cercetare i se acordă un drept aproape mai extins decât ceea ce i-a fost cedat de oricare Biblioteca "Runivers" o doctrină pozitivă? - Dar poate, în cele din urmă, tocmai acest lucru a fost vina punctului de vedere: doctrina necesității autorităților, poate, este încă atât de puternică printre noi, nevoia lor este atât de generală? Însă principiul proclamat al iubirii este prețios prin faptul că recunoaște în egală măsură atât libertatea independenței, cât și libertatea în alegerea autorității, că libertatea nu le este acordată în infinitatea dreptului personal, ci dreptul personal însuși, dimpotrivă, este afirmat de acesta în libertatea ei tocmai prin recunoașterea infinită a drepturilor tuturor celorlalți luate împreună; că este dezgustat, așadar, de orice constrângere, orice violență, fie că vine de la un capăt, fie de la altul; că orice drept, și în consecință și dreptul la libertate, este în sine definit de el, în primul rând, ca o datorie Acesta este cel puțin trenul logic al gândirii Îmi amintesc că o opinie similară a fost exprimată direct de Homiakov într-o scrisoare către sârbi Nu-mi amintesc cuvintele exacte, dar sensul este exact același: "Pentru o fericire civilă deplină, este necesar ca fiecare să se gândească mai întâi la îndatoririle sale, decât la drepturi, și să recunoască chiar dreptul ca o datorie Deci, aparent, erau toate datele pe care opinia tipărită ar trebui să le îndeplinească, dacă nu simpatie, atunci măcar un argument rezonabil, sau măcar să ducă la un schimb viu de gânduri Dar simpatie a fost arătată de aproape un italian care, după apariția unor broșuri, le-a răspuns la Moscova din îndepărtata sa patrie, și poate de mulți alții, la fel de puțin cunoscuți O dispută rezonabilă a fost ridicată, dar de fapt în Germania, de către unii Kaif german, după traducerea unor pamflete în germană Schimbul de gânduri, cu explicații reciproce obișnuite, concesii etc , nu a urmat deloc nici în acea sferă care, se pare, era special solicitată În literatura noastră, este adevărat, au apărut dispute din când în când, dar, întâmplător, împotriva întregii școli căreia îi aparținea Homiakov și, de fapt, împotriva particularităților sociale sau istorice ale concepției sale Cu vedere Biblioteca "Runivers" neglijență mai mare sau mai mică, ei au făcut de rușine, de exemplu, școala împrumutând concepte despre comunitatea rusă de la Haxthausen, trecând în mod ciudat cu vederea în același timp și pe însuși Haxthausen, dimpotrivă, unor persoane din această școală și, de altfel, Hhomyakov, își datorează informațiile despre comunitatea rusă Sau, cu o conștiință mai mare sau mai mică de superioritate infinită, vorbeau despre o dorință nerezonabilă de a întoarce Rusia cu o sută cincizeci de ani înapoi, parcă când, unde și de către cine a fost exprimată, chiar și într-un singur cuvânt! Dar propriul punct de vedere al lui Homiakov și esența fundamentală a concepțiilor sale, convingerile filozofice și religioase, au fost complet ignorate și doar ocazional au fost întâlnite cu o referire disprețuitoare la bizantinism - ca și cum ar fi spus ceva prin acest cuvânt! "Cu toate acestea, acest lucru nu va fi spus cu bună-credință, poate unii Nici asta nu o să spun și nu numai pentru că orice reproș ar fi nedemn de o amintire cu adevărat tristă Nu, dar mi se pare că în general se poate vorbi de conștiinciozitate doar acolo unde se pune problema conștiinței Și acolo unde nu există nimic din toate acestea, este ciudat să reproșezi necinste, la fel de ciudat ca să fii supărat pe lumea surzilor pentru că nu a respectat melodia În faptul că am subliniat, și care este una

dintre o mie de altele, repetate într-o situație diferită, în aplicații cu totul diferite, găsesc o simplă funcție fiziologică a organismului nostru social; este consecinţa firească a întregului caracter al educaţiei noastre Voi adăuga la aceasta că aici se poate vedea o urmă a originii sale Acolo unde educația este o nevoie resimțită universal, unde dezvoltarea în sfera mentală este, ca răspuns la întrebările ridicate direct de elementele fundamentale ale vieții și care înconjoară direct natura, acolo nu mai există omul de știință, scriitorul, artistul și orice persoană publică decât angajații și ajutoarele în mișcarea generală a prosperității naționale; există un principiu comun, căruia toți se consideră în mod egal obligați să-l slujească Biblioteca "Runivers" și care, prin consimțământul tăcut al tuturor, este recunoscută mai presus de exigențele meschine ale intereselor individuale și private de orice fel Acolo, așadar, este posibil și un element moral în educație: tocmai pentru că există reciprocitate bazată nu pe interes exclusiv, ci pe respectarea principiului comun, care este de interes universal Acolo, așadar, este posibilă și simpatia morală, adică bazată chiar pe acest respect pentru comun Acolo, așadar, este posibilă și o dispută rezonabilă, pentru că i se dă o unitate de fundament Acolo, în sfârșit, este posibil și un schimb fructuos de gânduri, pentru că fiecare gând particular și fiecare particulă de activitate poate fi un membru organic în mișcarea generală, depinde reciproc de alții și condiționează reciproc pe alții Dar acolo unde educația a venit de sus, a apărut dintr-o dată, din prima dată a fost definită ca putere, stabilită cu forța - acolo, în mod necesar, ar trebui să fie un privilegiu, un lot liber al unei minorități, pentru care puținul care știe nu mai devine un frate ajutator, care are dreptul reciproc și în ajutorul meu, dar un ilot, un paria, care are nevoie de îngăduința și patronajul meu Iluminismul este amestecat cu un element de dispreț față de aproapele, dominația privatului și personalului, iar semnificația morală este ruinată din prima dată Cunoașterea însăși primește, deci, toate semnele care deosebesc achiziția externă în general Părerile se schimbă ușor, pentru că nu se bazează pe o nevoie esențială Între timp, fiecăruia dintre ei, cât durează, se aplică toată exclusivitatea intoleranței, iarăși pentru că nu există un general căruia i s-ar supune, este doar un reprezentant al particularului sau al personalului Într-un cuvânt, activitatea spirituală capătă caracter de proprietate materială; și odată cu aceasta, împreună, educația, așadar, încetează să mai fie ceea ce ar trebui să fie, adică educația Devine nu o activitate de gândire, ci o înfățișare goală, o masă de informații și locuri comune, uneori cu o ținută fantomatică de sistematicitate: principiul spiritual nici măcar nu este atins Care Biblioteca "Runivers" Există un argument logic aici? Ce abnegație de simpatie este posibilă? Disputa ar trebui să fie altceva decât aroganță, dezacordul ar trebui să răspundă ca o insultă personală Iar schimbul de gânduri nu va fi mai mult decât un schimb, adică un depozit și o aplicare mecanică Și când, în mijlocul unei asemenea sfere, nu numai fantoma unui gând, ci un gând și nu fantoma unei convingeri, ci o adevărată convingere, apare brusc în cineva, nu este adevărat că nu vor să fie recunoscut, dar chiar recunoscut ? Ele vor fi tratate la fel ca ceea ce întreaga comunitate a educației existente se declară a fi, adică ca o fantomă Și ca dintre aceste condiții, în absența unui principiu spiritual superior, cu care un anumit gând să fie verificat, și astfel acceptabilitatea sa a fost decisă, într-un cuvânt, în absența forței morale a opiniei, principiul determinant ar trebui să fie puterea fizică, ca să spunem așa,

vastitatea exterioară a vocii, sau simpli proclamatori ai cantității, atunci fiecare gând viu și independent riscă să treacă chiar și complet neobservat Va trece în curând această perioadă tristă a dezvoltării noastre? dacă se ridică deja zorii unei noi ere, mai bune pentru el; și dacă nu este prevăzut tocmai în viitoarea noastră importantă reformă: toate acestea vor arăta, dacă vor justifica sau infirma timpul Dar până atunci, la figurile rămase, pentru care problema morală în educație nu este un cuvânt gol, care cu toată puterea sufletului servesc celui mai înalt principiu spiritual, fiecare după gradul de înțelegere, într-un cuvânt, până când apoi, către toți oamenii de convingere rămași, nu se poate să nu se întoarcă cu cuvintele poetului, că același poet, răposatul nostru președinte: Îmi pare rău pentru voi, oameni nedormiți Lumea întreagă sforăie de jur împrejur, Și din gânduri neliniştite Mintea ta neliniştită nu doarme: rătăceşte, caută, începe să vorbească Cu acesta, cu celălalt - nu are rost! Își mișcă puțin ochii, Biblioteca "Runivers" Își va da din cap răspunsul printr-un vis Aici, lăsându-ți frații adormiți, Tu duci în noaptea întunecată, Neînchizând pe cei aprinși, Un gând lung cu tine Și s-au gândit, și iarăși Gândurile clocotesc violent: Trezește-te pe acela, pe celălalt, - Toți dau din cap, dar tac! Îți faci griji, arzi E amărăciune în inimă, un zgomot în ureche, - Și de jur împrejur, uite, Ce dulce este un vis mângâietor! Mi-e milă de voi, nedormiți: Nu-i mai bine să adormiți, Și din gânduri neliniștite, Măcar o vreme, odihniți-vă Biblioteca "Runivers" Litera H P Gilyarov-Platonov către Yurii Θedorovich Samarin despre terminologia lui A S Homiakov Cât de bucuros sunt, foarte amabil Iuri Fiodorovich, de scrisoarea ta și ce păcat că nu le primesc aproape niciodată de la tine Corespondența cu tine ar fi foarte utilă și, mai mult, poate nu numai pentru mine, ci pentru amândoi Ați apreciat pe bună dreptate motivele pentru care aș refuza să scriu singur prefața la traducerea pamfletelor lui Homiakov Dar nu este la fel în mine tot timpul cu privire la fiecare întrebare? Uneori te gândești să scrii ceva, chiar te așezi să scrii și să începi, dar deodată întrebarea, care ți se părea atât de puțin extinsă, crește în dimensiuni enorme; simți că ai un tratat întreg pregătit în cap și îți arunci condeiul, pentru că nu ai timp suficient pentru un tratat Un alt lucru este corespondența privată Aici se poate sugera, nu termina, spune intermitent Pentru mine, așadar, corespondența, și mai ales cu tine, ar fi foarte utilă într-un sens egoist: mulți dintre ai mei ar avea timp să se întindă pe hârtie, care îmi stă deocamdată în cap, iar între timp instrucțiunile și obiecțiile tale mi-ar lămuri multe, ceea ce poate să nu fie suficient în mine este clar și nici măcar nu tocmai corect Dar nu este parțial la fel și cu tine? Corespondența noastră, reciprocă și asupra dumneavoastră, nu și-ar fi avut efectul? Nu te-ar ajuta să te exprimi și poate, de asemenea, în ceva însuți Biblioteca "Runivers" a-si da seama? Nu-ți face griji: scrisorile tale nu vor rămâne niciodată fără răspuns din partea mea Cu privire la terminologia filozofică, remarcile dumneavoastră sunt corecte; Voi adăuga la ei următoarele observații Sărăcia terminologiei nu ar trebui să fie o jenă; singura dificultate poate fi ignorarea sistemului la care autorul a aderat, iar cunoscându-și conceptele filosofice, este ușor să-și transmită fraza într-o altă limbă, după ce a convenit asupra sensului termenilor Expresia lui Hhomyakov χ este mai ușor de tradus, că scrierile sale filozofice există și în rusă După traducere, m-am gândit să recitesc notele lui Homiakov despre pasajele rămase după I V Kirevskii (aceste note au fost publicate în Russkaya Besed) Citirea acestor note ar face posibilă intrarea completă în terminologia lui Homiakov și atunci ar fi ușor să

introduceți aceeași terminologie în traducere Dar nu am reușit să o fac Încercați, sunteți liber Terminologia cu care sunt personal obisnuit este urmatoarea Mintea este facultatea de gândire (și poate în parte a voinței iluminate) în general; mai mult decât atât, iau același termen (când scriu din mine însumi) pentru a semnifica o înțelegere inseparabilă, în care nu există loc nici pentru analiză, nici pentru sinteză, ci există o simplă contemplare a lumii suprasensibile, sau - care este același lucru - a fi transcendent Îmi amintesc că undeva aproape că nici măcar nu am exprimat prin tipărire temeiurile unei astfel de terminologii Într-un cuvânt, mintea este fericită în limba rusă; acest cuvânt nu există în germană, nu există în latină, ca să nu mai vorbim de alte limbi Este doar în greacă: νους: germanul Nunft (de la nehmem) i-ar corespunde, ca minte din yat UerTìunft este rațiunea, capacitatea de a analiza și de a sintetiza și tot ceea ce este condiționat de aceasta, abilitatea este logică prin excelență, iar pe această bază corespunde raportului latin, care înseamnă de fapt calcul și apoi baza, prin urmare, în transferul sensului către capacitatea în sine, va însemna puterea de a vedea temeiurile sau - care este aceeași - abilitatea logică Rațiunea este raport, nu este nevoie să vorbim despre asta Rațiunea este rațiunea, dar în funcția sa cea mai joasă, în funcția exclusivă de descompunere, capacitatea de a compara Biblioteca "Runivers" ținând ceea ce este descompus, sau ceea ce nu este încă conectat; în gândirea teoretică, aceasta este o capacitate pur formală, mintea eliberată de obiectul de înțelegere, care obiect de înțelegere în minte și pentru ea rămâne din minte; în sens practic, așadar, rațiunea stă la baza prudenței și este în deplină posesie a materialului care îi este dat de lumea sensibilă Pe scurt: mintea este un sentiment întors către ființa lumească; Gândirea, îndreptată către minte, este rațiune, iar ea, îndreptată către simțire, este rațiune; în ambele cazuri este formală și împrumută un obiect fie din lumea materială prin simțuri, fie de la imaterial prin minte Terminologia lui Hhomyakov și, se pare, a lui Kirevskii este destul de diferită și, în opinia mea, incorectă Ei au numit mintea opusul materiei; Omul, în măsura în care este imaterial, este rațiune Aceasta este o desemnare incorectă și, de altfel, una confuză Opusul materiei este spiritul, πνεύμα Deoarece o persoană nu este o substanță, el este un spirit și timp de o mie de ani, limba slavă nu a numit acest concept în niciun alt mod Homiakov a folosit cuvântul rațiune în acest caz, mi se pare, din două motive; pentru că, în primul rând, că educația lui a fost tot aceeași franceză și i s-a părut, în primul rând, P inteligență, un cuvânt surprinzător de nenorocit al acestui nenorocit în cel mai înalt concept al limbii Esprit este o traducere literală a spiritului în franceză, ceea ce înseamnă ceva complet diferit și, prin urmare, nu a permis folosirea cuvântului spirit acolo unde era necesar, deși Biblia însăși ar putea sugera acest lucru: "Dumnezeu este un spirit și oricine se înclină înaintea Lui , în duh și în adevăr, este demn de a se închina " În al doilea rând, hegelianismul a interferat cu utilizarea corectă a cuvintelor Der Geist, deși este de fapt un spirit, în Hegel transformat în ceva colectiv, a căpătat un sens asemănător cu cel pe care îl combinăm cu sintagma, de exemplu, spiritul scriitorului, sau spiritul vremii Păcat că nu a mai rămas mult timp și mai sunt multe de scris Ca să nu mă îndepărtez de subiectul, despre care discursul a început deja, îmi voi exprima părerea că cuvântul inteligent, în sensul tatălui, nu numai că nu trebuie evitat, dar este necesar să introducem încetul cu încetul din litera- Soia Gilyarov-Platoiova vol II Biblioteca "Runivers" tururi pur ecleziastice în lumea obișnuită,

lumească Expresia "credință rezonabilă", după părerea mea, este greșită Semnificativ ar trebui numit acela căruia îi este dat sens din exterior; Credința are sens dacă este acceptată într-un sens obiectiv și dacă un scriitor, în timp ce o discută, i-a subliniat și dezvăluit sensul Dar credința este cu siguranță inteligentă (în vocea activă), de îndată ce propria ei înțelegere se unește cu ea La vocea pasivă, cuvântul iluminat poate fi folosit în acest sens Am parcurs programul prefeței; Am multe de spus despre ea, despre ea și pentru ea Peste trei ore plec la Sankt Petersburg; de aceea, scuzați-mă că nu mă voi extinde acum, dar îmi voi spune părerea într-o scrisoare specială și vă voi ruga, împreună cu aceasta, să mă sunați la această opinie cât mai curând cu o nouă scrisoare, care să reînvie gândul din mine Acum voi spune pe scurt Tonul prefeței este tonul unui admirator necondiționat al lui Homiakov; Mi se pare mai practic să iau, să o spun așa, puțin mai obiectiv față de scriitorul care se tradus, să-și arate atitudinea față de scriitorii anteriori, ca scriitor, fără a intra în sufletul defunctului, fără a atinge opinii care s-au format despre el în sufragerie, pe baza conversațiilor din camera de zi și fără a atinge gândurile interioare ale defunctului, care nu sunt direct în cartea tradusă Altfel vom merge prea departe A spune puțin va fi slab; ca să spun pe deplin, ar fi crunt prea mult Legat de această obiecție este un alt punct de vedere I aș arăta oarecum cu altul (pe care, totuși, vă interesează parțial) Să vorbim despre dogmă și credință, să distingem două puncte de vedere posibile: extern și, ca să spunem așa, intern În primul caz, dogma este ceva căutat, ceva din care se cere dovada; în al doilea caz, există o simplă revelare a înțelegerii unei dogme, acceptată și crezută dinainte Nu numai că literatura teologică nu s-a ocupat niciodată de conținutul interior al dogmei, ci a determinat doar relația acesteia cu minciunile din afara bisericii; dar în afară de asta, ea se referă în mod constant la el ca la ceva care zace afară, a rezonat despre el și nu la rasă Biblioteca "Runivers" l-a acoperit Este suficientă o asemenea atitudine față de dogmă? Este permis și în ce măsură este posibil, dimpotrivă, să dezvălui o dogmă? Și așa mai departe și așa mai departe, despre care sper să discut altă dată mai detaliat, cu toată încrederea însă că veți înțelege gândul meu chiar și din aceste indicii din noiembrie Vash N Gilyarov Plecând la Sankt Petersburg, îmi pare foarte rău că nu sunteți la Moscova și am pierdut ocazia de a face cunoștință cu N A Miliutin * Biblioteca "Runivers" NOTĂ în legătură cu articolul domnului Chietovici despre Arseniya Matsievita '; G Chistovici, în articolul său, publicat în ziua de , spune pe bună dreptate că problema luării proprietății monahale aparține în întregime istoriei și că acum este greu pentru cineva să-și asume simpatie sau ostilitate față de persoanele care acționează în aceasta dramă Dar nu se poate fi de acord cu faptul că acest eveniment, așa cum spune Chistovici, și-a "primit deja evaluarea reală / Dimpotrivă, sechestrul bunurilor monahale nu a primit până acum nu doar o evaluare reală, ci absolut deloc Nimeni nu s-a deranjat nici să elaboreze punctele de vedere generale din care se poate privi această întrebare, nici măcar să elaboreze datele faptice referitoare la ea Ce este proprietatea bisericii? Ce loc ocupă ei la rând cu proprietatea statului și cu proprietatea personală? Sunt ele proprietatea exclusivă a clerului? Dacă nu, atunci ele aparțin întregului popor, ca statului, sau poporului, ca Bisericii, iar dacă aceasta din urmă este adevărată, atunci nu apar din aceasta unele particularități în dreptul de a dispune de proprietatea bisericii Caracterul necondiționalității, care distinge dispozițiile proprietății obișnuite, nu este complet

îndepărtat de acesta? Conceptul de necondiționalitate nu este transferat aici cu putere *) Ziua , nr Biblioteca "Runivers" persoane care acționează în scopul căruia ar trebui să servească proprietatea? Și cum se stabilește această numire? Dar aceste întrebări nu sunt doar nerezolvate, ci chiar neatinse de noi Și fără decizia lor, este imposibil să judeci luarea proprietății bisericii La fel de puțin am rezolvat problema proprietății monahale în special: despre relația lor cu proprietatea bisericească în general, despre ce acordă dobândirea acestor proprietăți cu neachizitivitatea monahală, despre care este scopul lor, cine este proprietarul lor principal și cine este mostenitorul Dacă ne întoarcem la însăși istoria selecției numelor monahale, întâlnim aici doar lacune Nu suntem complet conștienți nici măcar de documentele acestei chestiuni importante Dar, de altfel, nimeni nu a indicat până acum cu cuvenită claritate că statul a luat de la mănăstire nu numai țărani, ci și pământuri cu pământ și că țăranii înșiși au fost luați nu în scopul eliberării, căci au fost imediat împărțiți cu zeci , aproape sute de mii de suflete , în proprietate privată In aceeasi masura; pământul nu a fost luat cu scopul de a elibera clerul de inconvenientul de a fi în frunte: căci mănăstirilor nu li s-a lăsat doar niște pământ, deși în cea mai neînsemnată cantitate, dar nu a fost interzisă dobândirea ulterioară de imobile, ci doar înconjurat de unele dificultăţi Nimeni nu a apreciat până acum întreaga importanță a faptului că pentru bunurile confiscate nu a existat o recompensă determinată de valoarea celor confiscate, ci, ca să spunem așa, obligația statului de a accepta menținerea clerului la nivelul său cheltuiala proprie; dar că primul pas atunci, însă, a fost reducerea mănăstirilor și restrângerea în fiecare a numărului de monahi, iar consecința ulterioară a fost poziția falsă și ambiguă în care au fost plasați clerul În această chestiune contează cele mai mici lucruri Este important, de exemplu, că împărăteasa, într-un decret preliminar, și-a exprimat promisiunea de a nu lua numele bisericilor și chiar a reproșat guvernului precedent pentru nedreptate Biblioteca "Runivers" o imagine vie a acțiunii "Se pare că trebuia doar, spune ea, să luăm din numele duhovnicești, iar pentru a lua măsuri prudente cu privire la conținutul rangului duhovnicesc nici măcar nu s-a gândit Nu avem intenția de a ne însuși numele bisericii pentru noi înșine, dar numai de a prescrie legea despre cel mai bun dispozitiv al lor, în folosul patriei De asemenea, este important că chiar în momentul în care comisia recunoștea posesiunea proprietății pentru călugări și episcopi ca fiind indecentă, președintelui acestei comisii, Mitropolitul Dimitri Secenov, pentru încheierea cu succes a chestiunii, i s-au acordat o mie de suflete de țărani De asemenea, ar fi important să urmărim, în general, cum anume au fost transferați ulterior de la vistierie majoritatea țăranilor de la mănăstire și care era poziția lor înainte de a fi despărțiți de cler, și după ce au fost selectați etc , etc Dar toate acestea au atât de mult de departe aproape neatins Deci, luarea proprietății bisericești încă așteaptă istoria și evaluarea ei Dar domnului Chistovici i s-a părut că acest eveniment fusese deja evaluat și apreciat, de altfel, într-un anumit sens Și, prin urmare, este firesc să se considere obligat să-l prezinte într-un anumit * sens pe Arsenie Matsievici, a cărui soartă este atât de strâns legată de soarta proprietății mănăstirii Este doar surprinzător modul în care autorul a decis să exprime o opinie care a fost infirmată de propriile sale argumente Recunoaștem că personal suntem întotdeauna avertizați în favoarea acelor persoane despre care oamenii păstrează o amintire respectuoasă, în ciuda uitării sau tăcerii oficiale Amintirea Arseniei

încă trăiește și, mai mult, nu în clerul negru, ceea ce ar fi firesc, ci în alb, și parțial chiar în oamenii de rând Tradiția a reușit chiar să adune legende despre viața și moartea lui, poate superstițioase, dar toate pătrunse de respect pentru suferință În acest fel, ne-am format întotdeauna o concepție înaltă despre Arsenia dinainte; dar informațiile prezentate de domnul Chistovici, contrar propriei sale opinii, confirmă presupunerea noastră chiar mai mult decât ne așteptam Biblioteca "Runivers" Arsenie a cerut școli pentru cler Împrejurările, printre care s-a făcut această cerere, lasă de bănuit că, potrivit lui Arsenie, aceste școli trebuiau susținute din veniturile monahale și ierarhice Amenințarea înstrăinării proprietății bisericești ne-a făcut să ne temem că prin aceasta va fi încetinită iluminarea clerului Dacă da, atunci Arsenie avea dreptate Alături de caritatea publică, întreținerea școlilor este unul dintre cele mai bune scopuri pentru care proprietatea bisericească poate și ar trebui să fie folosită, va argumenta domnul Chistovici în acest sens? Sau poate va spune că temerile lui Matsievici erau nefondate? dar să-și amintească câte școli teologice s-au înființat în țara noastră după sechestrarea proprietății monahale până în momentul în care organizarea culegerii de lumânări, adică inventarea unui nou venit de la biserici, a făcut posibilă construirea acestor școli pe baze mai solide? Vom adăuga aici de la noi înșine o singură remarcă, cu care, sperăm, toți cei familiarizați cu instituțiile noastre spirituale și educaționale vor fi de acord Din seminariile și academiile de istorie, adică cele amenajate de mănăstiri și episcopi pe cheltuiala lor și de bunăvoie, până când proprietatea bisericii este luată, ies comparativ cei mai buni elevi Spiritul investit în aceste școli chiar la temelia lor, deși slab, încă trăiește în ele; Tradiția, deși dispare, încă ține cumva: și de aceea știința acolo, oricare ar fi ea, stă încă în prim plan, iar forma în al doilea Vizavi de acea școală, înființată la propriu, cu știința ordonată, se deosebesc, așa cum este firesc, printr-o lipsă de viață deosebită, deși, poate, într-o ordine mai mare Și nu de atunci a început declinul învățământului seminarului în general, cum idealul de perfecționare a început să se năpustească în fața autorităților, iar instituțiile de învățământ spiritual au început să se străduiască din toate puterile să îmbunătățească gimnaziile și chiar dacă este posibil? , corpul de cadeți? Biblioteca "Runivers" Din spusele domnului Chistovici se vede clar că Arsenie nu a vrut doar școli, ci și a vrut ca acestea să fie nespus de rusoaice Din aceasta rezultă că Arsenie nu a fost doar la egalitate cu cei mai luminați contemporani ai săi, ci și înaintea lor cu un secol întreg Transformarea seminariilor din școlile latine în cele rusești a avut loc nu mai devreme decât în memoria noastră, la sfârșitul anilor treizeci ai acestui secol Și știm că și în aceste vremuri au existat oameni care s-au indignat de încetarea obiceiului de a preda teologia în latină Noi înșine nu ne opunem deloc învățământului clasic și chiar credem că slăbirea acestui element în predarea seminarului a fost un alt motiv important al declinului seminariilor Dar susținând din toată inima latină clasică, ne opunem din toată inima predominării latinei scolastice, medievale Știm că în această predominanță se află un motiv esențial, dacă nu singurul, pentru toată sterilitatea educației noastre teologice din ultimii o sută cincizeci de ani și pentru înstrăinarea practică de popor în care s-a aflat clerul educat Știm că până și scurta viață actuală a literaturii noastre spirituale trebuie pusă pe seama faptului că, în ciuda expulzării latinei medievale, în predarea seminarului ea continuă să se etaleze tot la fel, doar într-o altă ținută, traducere rusă Să nu mai

vorbim de fenomenele lamentabile din trecut, și parțial chiar din secolul prezent, când teologii ruși, în loc să-și dezvolte propriile principii, s-au închinat servil, unul în fața Bellaritei, celălalt în fața lui Gerard sau Quinstedt, găsind în apărarea pozițiilor lor interesul vieții , iar uneori uitarea gândirii ecleziastice primordiale a fost extinsă într-o măsură atât de mare încât involuntar ne-am întrebat: cum ar putea fi aceasta? Chistovici chiar nu știe toate astea? Și Arsenii Malevici, evident, știa și înțelegea cât de nerezonabil și rușinos era să transferăm interese complet străine și întrebări străine pe pământul nostru Biblioteca "Runivers" Arsenii se plânge de timpul său că "numărul bisericilor este în scădere, nu în creștere: în apropierea bisericilor se construiesc case de băut; mănăstirile se umplu și se umplu de invalizi, de parcă ar fi doar slujite și luptate numai de invalizi " El se plânge și de faptul că a secularilor care sunt puși în pază la cler, "cineva crede în forță și în Dumnezeu Toate acestea, în raport cu Arsen- "Epoca lui Vizin, a fost din nou cât se poate de corect Pentru cei care nu cunosc în detaliu care era societatea lui Catherine, considerăm util să semnalăm o anecdotă publicată în autobiografia lui Fon-Vizin Fon-Vizin a cunoscut unul dintre cunoscuții lui la Gostiny Dvor Știi, Fon-Vizin, i-a spus el, ei spun că nu există Dumnezeu? Cine ți-a spus asta? a întrebat Fon-Vizin Pyotr Petrovici Ch a răspuns un cunoscut Este remarcabil că acest Pyotr Petrovici Ch (Cebişev), care propovăduia ateismul, nu era la acea vreme altceva decât procuratorul-şef al Sfântului Sinod! După cum crede domnul Chistovici: nu era scuzabil pentru Arsenie şi uneori pentru a-și exprima nemulțumirea față de astfel de fenomene sau similare care au avut loc în fața ochilor lui Dar domnul Chistovici îl face pe Arseni doar un fanatic: el este, în cuvintele sale, un fel de Bătrân Credincios care "s-a indignat de măsurile decisive" ale lui Petru (pentru care autorul, dimpotrivă, are aparent o simpatie deosebită) G Chistovici își extinde tandrețea până în secolul al XVIII-lea până în punctul în care chiar își bate joc de indignarea lui Arsenie față de planurile lui Orlov, autorul, dimpotrivă, este aparent gata să regrete că planurile lui Orlov nu s-au concretizat Nu putem spune că, în părerea noastră, acesta este un curaj complet inutil: cu greu găsiți acum pe cineva care să fie convins că ar trebui să admire măsurile "decisive", să bată joc de victimele acestor măsuri sau să regrete intențiile eșuate ale lui Orlov Biblioteca "Runivers" Ar fi fost mult mai corect să-l condamnăm pe Matsievici, în primul rând, pentru predilecția sa pentru taxele vamale și, în al doilea rând, pentru plângerile sale cu privire la încetarea măsurilor stricte împotriva schismaticilor În asta era într-adevăr un copil de vârsta lui Și chiar și atunci să spun, - doar al lui? Există acum oameni care sunt gata să simpatizeze cu Arsenie în acest sens? Judecând după modul în care autorul vorbește despre măsuri decisive, s-ar putea crede că propria sa viziune, cel puțin în ceea ce privește al doilea punct, este foarte apropiată de opiniile lui Matsievici În încheierea notei noastre, să ne întoarcem la domnul Chistovici cu tocmai expresiile cu care îl caracterizează pe Arsenie: să spunem sincer că domnul Chistovici se află pe o "cale falsă" Dacă ar aparține numărului de oameni care își imaginează că în Rusia există un fel de "partid clerical" și consideră necesar să lupte împotriva lui, pentru noi, cel puțin, ar fi clar unde lovește Dar avem motive să credem că domnul Chistovici nu este deloc unul dintre aceste numere; nu există nicio îndoială că el, ca și noi, este sigur că și cea mai îndepărtată aplicare a conceptului de "clerical" în Rusia este o prostie pură Deci, de unde această privire

prea severă asupra lui Matsievici? Nu este oare dintr-o singură dorință de a "justifica un fapt împlinit"? Este necesar să recunoaștem un fapt împlinit - cu aceasta suntem de acord, ar trebui, poate, să ne împăcăm cu faptul, mai ales când o sută cincizeci sau o sută au trecut ani de la vremea ei - și așa este Noi înșine În timp ce ne certam cu domnul Chistovici, ei nu s-au gândit deloc să împărtășească laudele exagerate, care se fac uneori, fie pentru moralitatea clerului dinaintea lui Petru cel Mare sau pentru prosperitatea țăranilor aflați în administrație monahală * Dar *) Acest gen de opinie despre prosperitatea deosebită a țăranilor aflați sub administrație monahală, de altfel, este exprimată clar în Istoria Bisericii Ruse de către Pr Ep Cernigov, fost ep Riga Cu tot respectul pentru savantul autor al Istoriei, nu putem, în acest caz, să fim pe deplin de acord cu punctul său de vedere Biblioteca "Runivers" În loc să dezvoltăm acest "dar" printr-un raționament suplimentar, să explicăm problema cu exemple G Chistovici cunoaște controversa pr Vasiliev, protopop la Ambasada Parisului, cu unul dintre episcopii romano-catolici G Chistovici știe că pr Vasiliev apără adevărul cel mai pur, dar mai știe că protopopul parizian se află încă uneori în oarecare dificultate, și tocmai când trebuie să despartă ideea de fapt sau să o împace pe prima cu cea din urmă Să mai dăm un exemplu, poate necunoscut domnului Chistovici În cartea "O plimbare cu copiii în Rusia", compilată de domnul Guryanov și publicată la Sankt Petersburg în , printre altele, atitudinea Suveranului față de Biserica din Rusia este definită astfel: "Suveranul Rus este Patriarhul sau Capul Bisericii Greco-Ruse si de aceea, fiind uns cu mir la incoronare, poate, daca vrea, sa slujeasca Liturghia Si * După cum crede domnul Chistovici: dacă nu s-ar fi întâmplat faptele pe care a vrut să le justifice cu orice preț, dacă nici faptul împotriva căruia Arsenie, se pare, a protestat, refuzând să depună jurământul la titlul de membru al Sfântului Sinod, nici faptul împotriva căruia s-a răzvrătit la sfârșitul carierei sale ierarhale; Cum crede domnul Chistovici, întrebăm noi, nu i-ar fi mult mai ușor atunci părintelui Vasiliev să apere Biserica noastră și nu am fi mult mai sigur protejați de apariția unor gânduri atât de ciudate, cel puțin, neîntemeiate, care a permis să mă exprim cu voce tare domnului Guryanov? * Partea I, p Această carte a fost aprobată de cenzori Biblioteca "Runivers" Două cuvinte de explicație la răspunsul Sionului *> Dem , punând în coloanele sale răspunsul "Siona(r)", ar trebui să fie destul de încântat În primul rând, își dovedește imparțialitatea și, în al doilea rând, aduce la cunoștință publicului o astfel de obiecție, care este mai favorabilă decât aprobarea directă Venerabila ediție a Sionului nu este de acord cu Ziua în concluzii Asta este adevărat; altfel, desigur, nu ar putea fi Dar recunoaște și confirmă pe deplin punctul de vedere din care Ziua privește problema evreiască, iar acest lucru este mult mai important Ar trebui statul să sacrifice principiul moral care stă la baza acestuia? Și chiar se poate cere oamenilor ca în propria lor țară să dea puterea stăpânului străinilor? Acestea sunt întrebările puse de Zi și din aceste întrebări el reiese la viziunea sa sigură despre dreptul evreilor Sionul nu neagă nici legitimitatea acestor întrebări în general, nici naturalețea lor atunci când discută despre drepturile politice ale evreilor El nu este contrariu nici măcar să răspundă la ambele întrebări în mod negativ și adaugă o singură condiție, o condiție foarte rezonabilă, pe care Ziua, la rândul ei, probabil că nici nu o va respinge Da, susține Sion, evreilor dintr-o țară creștină le este dat dreptul de a participa la legislație, instanță și administrație, asta înseamnă exact că principiul creștin este

sacrificat în) "Den** Λ" , Biblioteca "Runivers" folosul evreului și al evreilor sunt puse în locul stăpânului Înțelegem aceste drepturi în niciun alt sens; în niciun alt sens nu dorim şi sperăm să acţionăm, adică "în spiritul şi interesele colegilor noştri credincioşi" "Da, continuă revista evreiască, statul, într-adevăr, nu ar trebui să-și sacrifice principiul moral, iar gazdele, într-adevăr, nu puteau pune oaspeți în locul lor; dar pentru aceasta este necesar, adaugă el, ca începutul să se numească pe bună dreptate început, iar stăpânii să se numească pe ei înșiși stăpâni; și acest drept, spune Sion, nu-l putem recunoaște nici pentru idealul creștin dintr-un cămin, nici pentru locuitorii ruși din Rusia era greu de așteptat de la un trib care se stabilise recent în țară și se alăturase deja gata, nu au recunoscut poporul rus nici măcar ca adevărați stăpâni în Rusia Idealul creștin este irealizabil, spun ei, așa că de ce să-l urmăm? "Unde putem visa la nemărginită iubire frățească și sacrificiu de sine, când până și cauza dreptății încă incomplete ne revoltă? Da, este imposibil să admitem că principiile ideale ale învățăturii creștine au stat la baza statului și a vieții publice a pământurilor creștine și până acum este imposibil chiar să presupunem că acest lucru s-a împlinit vreodată "Și împărțirea locuitorilor Rusiei în gazde și oaspeți pare chiar pur și simplu "curioasă" pentru reprezentanții respectați ai evreilor / "În limitele Rusiei de astăzi, spun ei, evreii trăiau într-o perioadă în care nu s-a pomenit despre slavi, iar când era aici religia creștină nu era deloc cunoscută (Credem că doar modestia l-a împiedicat pe Zion să adauge direct că proprietarii naturali din Rusia, cel puțin în Novorossia, ar trebui să fie cu adevărat recunoscuți ca evrei) După cum doriți, conchide Sionul, "într-un fel sau altul, dar soarta ne-a hotărât să trăim nu despărțiți, ci împreună cu voi, cu alte popoare: de aceea, cerând de la noi oportunitatea Biblioteca "Runivers" cea mai mare parte a lucrului pentru cauza comună, trebuie să ne oferiți partea corespunzătoare în gestionarea acestei cauze comune " Nu am spus noi adevărul, că o asemenea obiecție este mult mai favorabilă Zilei decât o aprobare directă? După el vine tot ce s-a scris în alte jurnale despre problema evreiască Pe ce s-au bazat, de fapt, aceste numeroase acuzații și denunțuri, la care a fost supusă Ziua din jurnalismul rus? Ele s-au bazat parțial pe o confuzie de concepte și au pornit de la ideea că acordarea de drepturi politice evreilor nu este altceva decât descoperirea toleranței și recunoașterea unor drepturi simple ale omului (ca și cum ar fi mărturisit liber credința cuiva în rândul unui popor străin și stăpânește asupra acest popor este unul și același lucru, iar drepturile omului nu cresc în mod egal mai departe ') Ei s-au bazat apoi pe o viziune specială asupra religiei și au pornit de la ideea că diferența de credință nu ar trebui să aibă cea mai mică influență asupra drepturilor politice (în timp ce o diferență de avere ar trebui, dimpotrivă, să aibă o mare semnificație și să servească drept bază pentru calificare) Ei s-au bazat, în cele din urmă, pe presupuneri complet arbitrare că evreii cu siguranță nu vor merge împotriva principiilor creștine ale vieții comunitare și, fără îndoială, nu au mai presupus că evreii își vor imagina că sunt adevărații stăpâni ai Rusiei! Reprezentanții legali ai evreilor resping acum direct și decisiv toate aceste ghicitori arbitrare și asigurări prea grăbite Cu o convingere religioasă respectabilă, ei înlătură de la sine orice bănuială că sunt reci față de principiile doctrinei lor sau că nu pot să-i slujească cu toată puterea, în posturile inferioare și chiar în cele mai înalte ale serviciului public Cu o sinceritate demnă de surprins, ei refuză poporului rus dreptul de a se numi stăpân pe

pământul său Ei nici măcar nu ezită să-și exprime direct disprețul față de frivolitatea apărătorilor lor neinvitați; simpatie grăbită pentru jurnalismul rus, ei onorează cu merită numele Biblioteca "Runivers" nicio moda, aducându-le să știe că în spatele acestei simpatii nu se află nici o convingere serioasă, nici un gând sincer (vezi începutul "Răspunsului" \\ că unul și celălalt nu pot fi așteptați decât din timp, de la care, probabil, Sionul așteaptă că în cele din urmă, într-o zi, va educa publicul rus într-o recunoaștere umilă a superiorității principiilor evreiești față de cele creștine și în respectul cuvenit pentru autoritatea dominantă a populației evreiești Într-un cuvânt, problema evreiască se stabilește până la punctul pe care Ziua i-a indicat-o și pe care Sionul îl recunoaște în mod confirmator Dacă controversa este destinată să continue de aici încolo, nu va trebui decât să rezolve următoarele întrebări: ar trebui într-adevăr să fie preferat idealul evreiesc celui creștin, iar rușii chiar nu sunt stăpâni în propria lor țară? Sperăm că cititorii nu se așteaptă să răspundem la aceste întrebări, răspunsurile la ele, sperăm, sunt scrise prea clar în conștiința fiecărui rus Îndrăznim chiar să credem că nu există nicio forță în lume care să schimbe mințile a zeci de milioane de ruși în modul în care și-ar dori Sionul "Orice vrei", vor spune aceste zeci de milioane, repetând cuvintele (Lona - orice vrei, într-un fel sau altul, dar soarta, dar istoria de o mie de ani a dat principiilor creștine o importanță covârșitoare în toată viața lumii, iar noi , rușilor, li s-a atribuit o poziție dominantă în pământul pe care îl locuim Trebuie să recunoașteți acest fapt și să vă supuneți tuturor consecințelor sale Și aceste consecințe sunt acestea: locuiți în țara noastră, prin urmare, trebuie să respectați legile noastre și să urmați ordinele noastre , pe care o stabilim Dacă nu vreți: căutați o altă patrie Nu aveți altă patrie: noi nu suntem de vină pentru asta și, prin urmare, din nou consecința este aceeași - trăiți așa cum stabilim noi, și nu după cum vă place Să adăugăm doar o remarcă la cele spuse Cum, însă, în aceste recenzii ale Sionului despre demnitatea comparativă Biblioteca "Runivers" Idealurile creștine și evreiești și despre importanța comparativă a populației ruse și evreiești - cum aceste recenzii reflectă toate limitele nefericite ale viziunii evreiești asupra lumii Și cum, din nou, aceasta confirmă întreaga incapacitate a cetățeanului cu minte evreiască de a participa benefic la conducerea populației creștine "Idealul creștin este irealizabil", spune Sionul, prin urmare, nu există nimic de urmărit după el / Cum? Ești chiar incapabil să înțelegi că aceasta este toată marea semnificație a începuturilor creștine pentru mișcarea social progresistă? Nu înțelegeți și că idealul, prin însăși esența sa, trebuie să fie irealizabil, deși etern realizabil, pentru că de aceea este idealul? Și nu vedeți că toate mișcările sociale înalte - luați în considerare abolirea sclaviei, sau chiar toleranța de care vă bucurați și toate faptele înalte (actele lui Franklin și Howard), fapte personale, dar nu lăsate fără impact asupra societate, - într-un cuvânt, nu vezi că tot ceea ce noua istorie este demnă de faimă a izvorât din acest ideal impracticabil și, după părerea ta, nepotrivit vieții și nu ar fi putut să provină din principiile dreptății simple? recunoscute de tine, sau mai precis, legile răzbunării egale reciproce? Nu vezi că societățile creștine, care sunt cu adevărat departe, de obicei, de propriile lor începuturi, totuși se ridică din când în când și urcă, nu spunem, la toată înălțimea lor, ci cel puțin la jumătate din idealul lor de neatins? , și de acolo și tocmai de acolo curg toate binecuvântările civilizației? Da, nu vedeți acest lucru și nu îl

recunoașteți și nu îl puteți nici să vedeți, nici să recunoașteți, fiind încătuși de viziunea voastră îngustă, religioasă la nivel național Va rog domnilor Editorii Sionului nu vor fi supărați de concluzia noastră, dar să-i asigurăm că nu este deloc exagerată Ei măcar așteaptă? La urma urmei, ar trebui să citești doar comparațiile făcute de aceștia dintre locurile evanghelice cu spusele Talmudului, oricine nu este orbit de evrei Biblioteca "Runivers" prejudecăți, va spune cu siguranță că Sgon nici măcar nu este capabil să înțeleagă corect care este diferența și asemănarea dintre Talmud și Evanghelie? La urma urmei, locurile pe care le consideră identice spun lucruri complet diferite, aproape invers? Știu și ei că nu trebuie decât să le citești concluziile despre drepturile lor la locul unui maestru, oricine doar argumentează nu după talmudică, ci după logica umană universală, va spune cu siguranță: "da, nu sunt în stare să se ridice nici măcar la simplul simț, de îndată ce este vorba de importanța popoarelor și a statelor! Nu avem patrie, prin urmare, suntem stăpâni peste tot Cum așa? Și de ce este Rusia Rusia, și nu Franța; Franța este Franța, nu Anglia; si Anglia este Anglia, nu Franta sau Rusia? De ce asa? La această întrebare Sion nu răspunde la nimic și, într-adevăr, nu poate răspunde la nimic Soia Gilyarov-Platonova T I Biblioteca "Runivers" "Așa despre viitorul familiei eu I Că fraza liberală este boala noastră actuală este un fapt binecunoscut Faptul că boala vorbelor degeaba, oricât de liberală este, este o boală importantă, care mărturisește urâțenia dezvoltării și absența unui adevărat simț al libertății, nu este, de asemenea, nimic nou Însă multora nu le-a trecut prin minte că frazele inutile despre principiile liberale, rodul unei dorințe meschine de a se lăuda cu sentimente fără precedent și cunoștințe fără precedent, sunt departe de a fi atât de periculoase pentru dezvoltarea noastră viitoare ca implementarea acestor principii în realitate, sub forma a unei instituții pozitive și, mai mult, ca răspuns la nevoia urgentă a țării Totuși, așa este și cu cât implementarea acestor principii este mai serioasă, cu atât mai periculoasă; cu cât începuturile sunt mai pure și mai înalte, cu atât perspectiva este mai deplorabilă; cu cât este mai urgentă nevoia țării pentru ele, cu atât mai îndoielnică dezvoltarea viitoare Oricât de paradoxal ar părea, este adevărat Cel mai bun rezultat al bolii frazeologiei liberale este că profanăm cerințele sacre și vulgarizăm adevărurile înalte, ceea ce ni se întâmplă deja parțial Dar aici este începutul vindecării Vulgarizarea unei fraze nu va ucide conceptul în sine; dimpotrivă, nu va face decât să trezească gândul, să înalțe * Articole publicate în nr , și din The Day, Biblioteca "Runivers" îi va restabili conștiința realității și, în consecință, îi va întoarce sentimentul de adevărată libertate Putem rămâne fideli ideii de libertate dacă nu proclamăm, la întâmplare, de altfel și în mod nepotrivit, "glasnost" și "autoguvernare", sau "progres și "civilizație"; vom sluji și mai cu adevărat libertatea dacă nu folosim deloc aceste cuvinte și altele asemănătoare, ci vorbim doar despre ceea ce exprimă ele și în ce constă cu adevărat glasnost sau autoguvernare, progres sau civilizație etc fie dacă reușim să vulgarizăm, să umilim, să profanăm exact aceleași începuturi, atunci când ele apar în fața noastră, nu ca un vis al unui bine îndepărtat și neașteptat, ci ca un fapt esențial al vieții în ochii noștri, nu ca un obiect pentru un inactiv zgârierea limbii, dar ca material pentru activitățile civice zilnice? Involuntar ne punem aceasta intrebare trista atunci cand revizuim in Dispozitiile de baza pentru Transformarea Justitiei paragrafele referitoare la juriu, parchet si avocatura Este de

netăgăduit că dintre toate instituțiile pentru care Europa educată este renumită, juriul este cea mai înaltă, cea mai pură, cea mai fără vină Procesul cu juriu este sfințirea justiției penale prin participarea constantă a conștiinței vie a poporului Statul găsește în el cea mai înaltă justificare posibilă pe pământ pentru cea mai grea dintre îndatoririle sale Societatea găsește în ea mijloacele pentru cea mai dreaptă apărare a securității sale Legea are în ea posibilitatea de a fi un mediator cu totul viu între guvern și popor, un mediator, în vremuri de strictețe, BÒ timp plin de compasiune, infinit de divers în aplicarea sa, cât de infinit de diverse sunt persoanele înseși și cazurile care sunt supuse ea, într-un cuvânt, obțineți ocazia de a fi o persoană vie, fără a pierde prin aceasta imuabilitatea strictă care îi este caracteristică, ca o literă moartă, și de a nu fi purtat de pasiunea inerentă unei personalități vii obișnuite * Biblioteca "Runivers" post Instituția în sine este reprezentativă, juriul conține toate avantajele reprezentării și evită toate neajunsurile acesteia Oamenii de aici nu-și iau nicio putere; dimpotrivă, în aceeași zonă îngustă a instanței, chiar și în aceeași hotărâre judecătorească aparent inseparabilă, aici actul intern al unei sentințe morale se distinge subtil de activitate externă care determină soarta materială a inculpatului imago , juriului i se acordă participarea numai la primul dintre aceste două momente de justiție Juriul nu cunoaște altă minciună, atât de caracteristică oricărei alte reprezentări Sub masca reprezentanților aleși ai poporului, conducătorii aleși ai poporului nu sunt supuși aici, așa cum este cazul membrilor tuturor adunărilor reprezentative Chemat să hotărască un anumit caz, ales, ca să spunem așa, pentru o clipă, juratul nu încetează să fie ceea ce ar trebui să fie după ideea sa, adică revelația conștiinței poporului, organul gândirii poporului Juratul nu este un instrument al intereselor personale sau al intereselor unei clase separate, ceea ce este aproape o datorie pentru membrii adunărilor reprezentative Dimpotrivă, o condiție indispensabilă a unui proces cu juriu este ca juriul să judece un caz care îi este complet străin (dreptul la contestație necondiționată), astfel încât, în consecință, să introducă sentimente în judecată, liber de orice sine -interes Din aceasta, însăși activitatea juriului nu este o activitate de ceartă, ci una deliberativă, iar verdictul lor se exprimă nu într-o împărțire a voturilor, ci într-un acord unanim (Vorbim, de fapt, despre prototipul impunător al juriului) Ultima condiție este deosebit de importantă Devine din acel gând profund adevărat că o propoziție morală, ca dovadă a adevărului necondiționat, prin însăși esența sa nu tolerează diferențele; că, dacă nedumerirea este posibilă în soluționarea întrebărilor morale, ei, cu o dorință sinceră de a se convinge, cedează cu ușurință acordului; că lipsa de acord este întotdeauna un semn de imaturitate a convingerii şi Biblioteca "Runivers" superficialitatea întâlnirii; că intransigența hotărâtă în opinie nu poate fi decât rodul unei stupefii morale extreme, sau al unei indiferențe complete față de întrebări precum întrebările despre viața și onoarea unui concetățean și, în ambele cazuri, există un semn de incapacitate de a fi judecător moral; că, prin urmare, a recunoaște un verdict controversat ca fiind suficient ar însemna a fi afirmat pe opinii aleatorii care nu au ajuns sau sunt complet lipsite de un caracter moral rezonabil; că a admite însăși posibilitatea unor astfel de judecăți ar însemna să te îndoiești de capacitatea morală a juriului sau chiar să-i încurajezi la o indiferență rușinoasă față de soarta aproapelui lor; că, în sfârșit, în special, a te baza pe majoritatea voturilor în acest caz ar însemna

uitarea completă a caracterului moral al juriului, renunțarea completă la adevărul interior, sacrificarea lui în favoarea purului arbitrar, prost închis de o pluralitate de voturi, și realizarea unui loterie în afara tribunalului, unde problema vieții și a morții este rezolvată printr-o simplă ecuație matematică Privit din acest punct de vedere, juriul poate fi numit o instituție cu adevărat creștină: prin idee și formă, seamănă aproape direct cu o catedrală de biserică, deși se deosebește de aceasta prin subiectul activității sale Și nici măcar aceasta nu este singura instituție de stat dintre toate cele existente, care este destul de demnă să fie numită creștină! Alte avantaje care îl fac demn de creștinism includ faptul că nu există și nu poate exista un singur popor în lume, începând cu triburi care nu au ieșit încă din viața patriarhală și terminând cu popoarele aflate la cele mai înalte trepte de dezvoltare, oriunde juratul tribunalului era inapt sau oriunde ar fi putut fi binefăcător Da, și este de înțeles: nu există și nu poate exista un popor pentru care adevărul interior ar fi de prisos și nu există oameni în care revelația lui să fie supusă altor legi, și nu celor universale umane Prin urmare, noi, rușii, nu putem decât să salutăm Biblioteca "Runivers" Ar trebui să fim plini de speranțe vesele la instituția juriilor care se formează în țara noastră și nu putem decât să mulțumim Puterii pentru hotărârea de a ne oferi o înaltă instanță de conștiință Speranțele noastre ar trebui să fie cu atât mai vesele decât actuala noastră instanță bazată pe dovezi, care are arta de neinvidiat de a aduce sub pedeapsă doar păcătoșii sincer pocăiți, adică oameni în cea mai mare parte puri din punct de vedere moral, și să justifice numai răufăcătorii împietriți care au studiat formula obscenă : "să știu, nu știu, nu știu, și Și totuși, toți ne repetăm întrebarea: ce se întâmplă dacă reușim să vulgarizăm, să umilăm, să profanăm atât acest principiu înalt, cât și această instituție pură? Nu ne angajăm să fim predictori, dar îndrăznim să prezentăm cititorilor o imagine a ceea ce, după presupunerea noastră, poate ieși cu un proces cu juriu G / Poate ieși așa: Se desemnează ședința judecătoriei; sunt aleși jurații; dar orașe și orașe, sate și cătune zboară înștiințări că așa și cutare trebuie să apară la cutare și cutare dată în cutare oraș, pentru azize, cu teama de a plăti o amendă de trei sute de ruble de argint pentru neprezentare "La naiba!" își spune cu această ocazie țăranul Ephraim Sidorov, căruia, împreună cu alții, de data aceasta i-a căzut soarta Ce este asta, Doamne, pentru un atac! Timpul este prețios acum! Dar dacă nu te duci, probabil că vor muri de foame în închisoare, la naiba! Este o sarcină ușoară, două sute de verste! (Cititorul nu va găsi această distanță prea exagerată dacă ține cont că avem destule provincii, având un diametru de patru sute de mile, și vor fi patru tribunale districtuale în fiecare provincie, poate chiar trei, prin urmare, fiecare district va avea în cel puţin două sute de verste în diametru) Și atunci m-a tras cel greu, Ephraim Sidorov continuă să raționeze, să meargă la bătrânii bisericii! Desigur, aceasta este lucrarea lui Dumnezeu și este făcută pentru numele lui Dumnezeu, dar dacă nu aș fi șef, acest juriu care se află acum ar ataca Biblioteca "Runivers" nu m-a gasit! Voi ordona atât copiilor, cât și nepoților să meargă la bătrânii bisericii!" Și gemuind și gemând, Ephraim Sidorov merge greu două sute de mile, bineînțeles, pe jos, cu cizme pe umeri, hrănindu-se în cea mai mare parte cu numele lui Hristos, în care nu-l refuză, ca bărbat "în captivitate", puțin în urma prizonierului Nu mai sunt purtate conversații vesele de către comerciant și chiar de către proprietar Și nu este momentul pentru ei și nu pot Ei bine, da, apropo, există medici aici pentru orice eventualitate: un certificat de boală

va costa probabil mai puțin de trei sute de ruble și de multe ori avem boli generale! Krekhtit și oficialul Semyonov Dar ce să facă, crede el, serviciu! Și dacă pentru această călătorie de afaceri și triple alergări, crede el, au dat autoritățile, ar fi bine! Și doar un tânăr latifundiar progresist, proaspăt student sau cadet, zboară vesel la asize, depășindu-i pe Efremovi, Gavrilovi și diverși asesori cu același nume care se îndreaptă pe acolo! Este distractiv pentru el să se imagineze ca jurat (un țăran se va vedea ca un evaluator, iar o persoană educată ca un jurat) Își imaginează că va trebui cu siguranță să fie președintele juriului Cât de important va ieși, după ședință, în holul unei instanțe publice, cât de solemn va pronunța cunoscuta formulă, pe care a trebuit să o citească de atâtea ori! Dar aici este întâlnirea Nu fără demnitate, dar cu o oarecare reținere, pe bancă stau ruși din "ortodocși" și "venerabili" Privesc cu nedumerire parada care are loc în fața lor Desigur, ei înțeleg interogatoriile efectuate în fața lor și înțeleg esența problemei Dar discursurile procurorului și ale avocatului li se par oarecum ciudate (poate chiar cu posturi și gesturi, așa cum ar trebui să fie în franceză); dar e sălbatic pentru ei acest nume al domnilor juriului, cărora li se adresează, și nu vor înțelege până la urmă ce fel de "circumstanțe atenuante", despre care au ceva foarte mult Biblioteca "Runivers" ei vorbesc și cu cine par să aibă de-a face (La ce bine, chiar li se va spune despre fapta crimei!) Totuși, totul se termină; juriul intră într-o sală specială și aici va avea loc următoarea scenă: Taceți o vreme, apoi cineva va spune acest discurs: "Dar ce înseamnă, până la urmă, că ni se ordonă să spunem: acest tip este vinovat? - Ceva "Ei bine, ortodocși, pe ce ne vom odihni?" - Da, Dumnezeu îl cunoaște, sufletul altcuiva în întuneric; s-ar putea să fi cauzat această faptă sau să nu fi cauzat - E corect Da, și ce păcat să iei asupra sufletului tău! El poate fi vinovat, dar cine nu este vinovat față de Dumnezeu, cine nu este vinovat față de rege! cu care păcatul și necazul nu trăiesc! Nu este același lucru într-o oră strălucitoare și ți se vor întâmpla necazuri - Hai, ceai, vor trimite în Siberia Dă-i lui Dumnezeu răspunsul pentru sufletul creștin "Nu este treaba noastră să judecăm păcatele altora Miluiește-te, Dumnezeu însuși va avea milă - Acesta este adevarul Nu ne angajăm să descriem ce trebuie să se întâmple atunci când în juriu sunt oameni civilizați Mai degrabă credem că "domnii" vor vorbi puțin cu țăranii, iar "ortodocșii" înșiși nu vor fi foarte dispuși să intre în discuții cu ei Da, în astfel de conversații nu va fi nici cea mai mică nevoie se așteaptă la convingeri mature de la ei cer și așteaptă opinii personale gata făcute, iar o opinie poate fi dată fără nici un contact cu aproapele Juriul va veni și va emite un verdict - ce fel și sub ce formă? Va depinde de care va fi componența juriului de data aceasta și de ce componență a instanței în sine Biblioteca "Runivers" Dacă juriul retrage exclusiv din oamenii de rând, atunci verdictele, în primul rând, vor fi cu siguranță unanime (doar jurații civilizați își vor permite să se separe de votul general) În al doilea rând, răspunsurile vor fi primite (la începutul instituției) sub următoarea formă: "nu știm, susținere", mergi chiar: "cum poruncește harul tău, așa va fi Dacă instanța va fi formată din muritorii de rând, se va ajunge, desigur, la groază și indignare față de "prostia masculină" Mai mult sau mai puțin fără ceremonie, președintele va încerca să explice țăranilor ce li se cere, iar juriul, vrând-nevrând, va fi obligat să dea un răspuns conform formei și, mai mult, într-un asemenea sens, care , în opinia lor, este tocmai de dorit pentru instanță Acest lucru, desigur, va încuraja instanța să dicteze în mod direct sentințele

juriului mai târziu, de care acesta din urmă va fi foarte mulțumit Dacă domnii sunt incluși în juriu și dacă domnii vor să intre în deliberări cu juriul din oamenii de rând sau, mai simplu, să-i incite la o anumită hotărâre, atunci sentința va fi dată în conformitate cu prevederile art dorința "stăpânului": "de ce ar trebui să mergem separat, la fel ca tine și noi " În cazul extrem, când instanța va fi formată din persoane de înaltă conștiinciozitate (privește înapoi, cititorule, unde sunt?), și dacă reușesc să obțină un vot complet liber din partea juriului, verdictele vor fi în mare parte achitare și, mai mult, în următoarea gradualitate: infracţiunile împotriva proprietăţii vor crea aproape întotdeauna scuze; crimele sunt destul de frecvente; crimele, în sensul restrâns al moralei, sunt mult mai puțin frecvente Doar un singur tip de infracțiune ar fi invariabil supus unui verdict de vinovăție de fiecare dată, acestea sunt crime și contravenții politice, sau orice, oricât de ușoară, răzvrătire împotriva autorităților, săvârșită în cuvânt sau faptă Dar tocmai această sferă de infracțiuni nu va fi supusă judecății juriului nostru Biblioteca "Runivers" Cerându-ne scuze pentru spread-urile pe care le-am permis din dorința de a face prezentarea mai clară, ne îndreptăm către cititor cu întrebarea: găsește el imaginea, presupus pre-înfățișată de noi, destul de adevărată? Este probabil ca majoritatea cititorilor familiarizați cu viața și societatea rusă să ne răspundă afirmativ: da, așa va fi! Nu suntem atât de hotărâți și nu vom afirma că așa va fi cu siguranță, dar ne permitem să ne exprimăm teama că ar putea fi așa și că sunt multe condiții pentru ca așa să fie, și nu altfel Și dacă da, atunci cum vor fi jurații noștri, avocații noștri, procedurile acuzatorii-defensive, instanța noastră penală în general? Dacă da, juriul va fi un mobilier de prisos în instanță, avocații draperiile ceremoniale ale sălii de judecată, întregul proces acuzator și defensiv o formă goală, procesul în sine o batjocură a instanței de conștiință / Înfăptuirea justiției va, de bineînțeles, îmbunătățiți, deoarece totul se îmbunătățește cu timpul ; se va îmbunătăți, la început și parțial, ca urmare a transformării, iar apoi se va îmbunătăți și mai mult din răspândirea iluminismului, din dezvoltarea conceptelor morale și din respectul libertății indisolubil legat de aceasta Dar instanța în sine nu va fi un proces cu juriu, ci o instanță de ordine, așa cum este, așa cum a fost din timpuri imemoriale și așa cum a rămas, în ciuda transformării sale aparente de la ordin în zemstvo Între timp, ne vom consola cu gândul că deținem și o mare instituție a juriului, că în sălile noastre se aude dezvăluirea conștiinței celor mai înalte oameni Totuși, acesta este hobby-ul nostru și această încredere nu va dura mult În curând noi înșine vom râde de pasiunea noastră; să vorbim cu dispreț despre noile proceduri judiciare, așa cum vorbim despre prezent și, în plus, vom acuza, poate, însăși instituția, vom banaliza și ridiculiza însăși ideea unui proces cu juriu, o vom numi absurditate, himeră, auto-amăgire În special, juriul ne va aminti de jurații prezenți, pe care, de altfel, ei Biblioteca "Runivers" repeta cu numele lor, sau prezentul constiincios La urma urmei, evaluatorii, și mai ales cei conștiincioși - ce instituție înaltă ! Conștiincios, acesta este concetățeanul nostru ales, păzindu-ne integritatea personală și inviolabilitatea casei noastre, acesta este gardianul nostru babeas corpus! Între timp, ce este conștiincios în practică? În cea mai mare parte, un burghez bețiv, disprețuit de fratele său și, prin urmare, a căzut în alegeri tocmai pentru că nu merita respectul nimănui; o față disprețuită de poliție (deși ea nu poate face un pas fără el), disprețuită de gospodarii și aproape disprețuită de el însuși Oricât s-ar întâmpla același lucru și

cu juratul, a cărui îndatorire, deși într-o sferă complet diferită, va avea multe în comun cu datoria de conștiinciozitate Nu am spus adevărul la început că, pentru dezvoltarea noastră viitoare, vorbăria inactivă despre principii sociale superioare nu este atât de groaznică, cât implementarea acestor principii în viața însăși, sub forma unei instituții pozitive? și ce, cu cât implementarea lor este mai serioasă, cu atât ei înșiși sunt mai înalți și cu cât este mai urgentă nevoia societății pentru ei, cu atât mai periculoasă pentru noi? Mulți, fiind de acord cu premonițiile noastre, ar putea învinovăți legislația pentru incapacitatea ei de a se adapta la nevoile reale, populare, sau justiția pentru respectarea insuficientă a datoriilor sale, sau oamenii înșiși pentru incapacitatea lor de a se ridica la adevărata evaluare a legii Nu ne atașăm de niciuna dintre aceste voci Desigur, reforma judiciară întreprinsă nu este străină de anumite neajunsuri, la fel cum orice faptă umană nu le este străină, dar în general, în opinia noastră, legislația, la rândul ei, a făcut aici tot ce a putut face și , să spunem mai mult, tot ce ar fi trebuit să facă Desigur, magistratura noastră nu se poate lăuda cu o îndeplinire a atribuțiilor cu totul ireproșabilă: dar ce să facem, când, cum Biblioteca "Runivers" Se spune că Dumnezeu a creat-o deja așa? A o considera responsabilă pentru viitoarele eșecuri ale reformelor judiciare ar însemna același lucru cu a fi supărat pe părul tău, de ce au așa ceva și nu altă culoare În special, v-am ruga să nu vă grăbiți să acuzați oamenii de "barbarie și inerție" Care sunt bârfele să te gândești la lucru, Nu e mai bine să te întorci pe tine, nașule? j Motivul posibilului nostru eșec al judecății cu juriu, precum și posibilul eșec al reformei judiciare în general, trebuie căutat mai profund decât în aceste fenomene particulare Ea se află în esența epocii pe care o trăim și este rezultatul unei întregi istorii, în care nimeni nu este de vină și pe care nimeni nu o poate ocoli Cel mai trist lucru la situația noastră, dimpotrivă, este tocmai că se face tot posibilul pentru a ușura criza; Pentru aceasta se fac sacrificii conștiincioase, se înfăptuiesc isprăvi, uneori nu tare, dar întotdeauna semnificative și adesea imprimate cu caracterul înalt al tăgăduirii de sine Dar epoca grea continuă și va continua, poate zeci de ani și chiar un secol întreg Între timp, se simte o discordie generală, peste tot se vede un haos de gândire, neînțelegeri reciproce, nevoi nerezolvate și un fals entuziasm al unei voințe nestăpânite Este trist să trăiești în acest moment și trebuie să ai mult curaj moral pentru a te salva din acest vârtej noroios cu o speranță veselă pentru un viitor strălucit îndepărtat Sperăm că ceea ce am spus va fi pe deplin confirmat de considerentele noastre ulterioare, Biblioteca "Runivers" II J Situația pe care o trăim poate fi rezumată în două cuvinte: statul desființează clasa de serviciu După ce a curățat rămășițele sistemului moșiar prin emanciparea țăranilor, acum dezlănțuie sistemul de ordine Așa cum, acum o sută cincizeci de ani, a atribuit întregul pământ cauzei războiului, tot așa acum lasă întregul pământ să judece: capitația, pașapoartele, un sistem de clasă universală și atașamentul local, așa și acum, dimpotrivă , dizolvă oamenii de serviciu din Zemstvo, eliminând semnificația serviciului de la instanță în sine - stabilirea independenței judecătorilor, avocației, juriilor Statul îndeplinește cerințele istoriei și în prezent, să spunem fără ezitare, exercită un efect de generozitate, care va fi apreciat de posteritate Dar pământul trebuie să stea în asemenea cazuri, de care până acum s-a păstrat cu grijă departe Va functiona acum? Nimeni nu va îndrăzni să răspundă afirmativ când își amintește că ordinul de ieșire a durat prea mult opt

sute de ani și au trecut doar o sută cincizeci de ani de la schimbarea ei Dar timpul nu înseamnă nimic aici Mult mai importante sunt înclinațiile oamenilor, crescute de acest obicei vechi de o mie de ani, înclinații care au reușit să devină - nu o dogma, nu! Dogma, acceptată în mod conștient, este ușor de scuturat și de respins, dar prin elementul care, pe lângă participarea rațiunii și voinței personale, intră, ca o căptușeală necesară, în fiecare idee a oamenilor despre existența lor socială, j S-a pus în repetate rânduri întrebarea de ce instituțiile Ecaterinei au eșuat: instituția provinciilor, regulamentul orașului, cea mai nobilă carte, cu drepturi atât de extinse acordate zemstvei? Din câte știm, s-au dat patru răspunsuri la aceasta:) "Funcțiile elective nu sunt remunerate Cine vrea să piardă timpul și munca pentru nimic! "Răspunsul ar fi solid dacă fețele Biblioteca "Runivers" aleși, nu și-au pierdut timpul în zadar și în afara funcțiilor publice, dacă ocuparea acestor funcții nu era legată de protecția unor interese mai mult sau mai puțin apropiate funcționarilor și dacă, în cele din urmă, interesul propriu era singurul motor al tuturor oamenilor acțiunile și toate acțiunile unei persoane ruse în special Să fim de acord că nici una, nici cealaltă, nici a treia condiție nu există) "Funcțiile elective sunt destul de dependente de administrație; nu este o mare plăcere pentru nimeni să fie supus mustrării de către guvernul provincial, chiar dacă chiar ministerul!(r) Faptul este adevărat, dar concluzia ar fi fost valabilă când nu s-ar fi putut trage concluzia inversă cu minuțiozitate egală: apelul neceremonios al administrației nu depindea dimpotrivă de flexibilitatea zemstvei în sine? Zakon, dând drepturi Zemstvo, desigur, nu s-a gândit să joace comedie; Pe de altă parte, vedem exemple în care o conștiință fermă și unanimă a demnității cuiva impune uneori un frâu moral și administrației ruse) "Persoanele elective nu aduc la posturile lor informațiile speciale necesare; involuntar, totul este dat în mâinile cancelariilor "Într-o instanță civilă, așa este Dar la dispoziția adunărilor orașului și zemstvo, aleșii sunt cei mai competenți judecători Iar într-o instanță penală, cei care sunt prezenți ar putea folosi libertatea de opinie care le-a fost acordată și nu sunt stânjeniți de necunoașterea legii, nici măcar stânjeniți de analfabetismul lor: nu sunt amenințați cu amendă pentru o decizie incorectă Pe de altă parte, prezența poate pune întotdeauna funcția într-o astfel de poziție încât nu va dicta hotărâri, ci, dimpotrivă, doar înnobilează și "formalizează" decizia judecătorilor, așa cum se întâmplă uneori, și cum ea a devenit chiar un obicei permanent în unele instituții În fine,) "toată necazul, spun ei, este că instituțiile noastre administrative și curțile noastre sunt instituții și curți de moșii, iar alegerile în sine sunt alegeri de moșii; aleșii aduc cu ei opinii înguste de clasă, un angajament natural incapabil de Biblioteca "Runivers" pentru a servi adevăratele interese ale adevărului, interesele comune ale patriei* Această explicație, cea mai la modă acum, când toată lumea are o "fuziune de moșii" în limba tuturor, toți sunt mai puțin amănunți Ea pornește de la ideea unui lucru care nu există: presupune moșii, în timp ce, cu excepția împărțirii naturale în "domni" și "oameni de rând", pe de o parte, și cu excepția divizării în "preoți" și "laici" pe de altă parte (diviziuni, însă, nu în niciun caz legate de problema de față), nu avem moșii și toate celelalte diviziuni ale poporului sunt doar imaginare și nu reale Și, desigur, nu existau exemple printre noi în care cineva ar fi introdus niște "viziuni de clasă" nemaiauzite într-o funcție publică; numai în cazul unei instanțe mixte uneori, una sau alta dintre prezența redusă "iține în picioare

fratele său*" Ar trebui mai degrabă să ne plângem de absența completă a oricăror opinii decât de îngustimea lor imaginară; este mai corect să ne acuzăm de o incapacitate remarcabilă de a ne simți clasa decât de o sensibilitate deosebită față de ea și, în sfârșit, este mai sănătos să presupunem în noi posibilitatea de a ne lăsa duși de predilecții tribale sau religioase decât capacitatea de a sta în picioare sus pentru prejudecățile de clasă! Evident, nici una dintre aceste explicații, nici toate împreună, nu indică cauza principală și nu îmbrățișează esența fenomenului Toți dau vina pe situația funcțiilor elective existente și nici unul nu sugerează că aceste funcții, în sine, în afară de orice situație, nu au fost la inima poporului rus Dar cum să explicăm totuși această unanimitate, cu care toată lumea se sustrage de la alegerea într-o funcție publică, iar toată lumea se raportează la funcție într-un mod complet extern, prin alegeri? De ce nu se repetă același fenomen în alte țări și chiar în regiunea Ostsee, unde condițiile externe sunt aproape aceleași? De ce este participarea la instanța și administrația locală, acordată ca drept și respectată ca drept de către toate popoarele, recunoscută pozitiv de poporul rus pentru datorie? De ce, dacă uneori ne caută să cădem la alegeri, atunci se uită fie în speranța de a profita de pe urma funcției, fie din dorința de a profita de onoarea externă conferită titlului (de exemplu, șef sau lider) , sau cu scopul, prin ocuparea unui post liber, de a evita să fie ales în altul, mai serios; dar nimeni nu a căutat vreodată un post de dragul său, de dragul ideii sale, de dragul unei îndatoriri interne legate de ea?) Oare chiar plângerile legate de lipsa remunerației pentru funcțiile alese nu arată că aceste funcții sunt nu a primit un preț intern? De ce, să zicem în treacăt, nu numai la electiv, ci și la orice alt serviciu, rareori reușește cineva să creadă în rangul său, să fie pătruns de respect față de el, pe lângă onoare, bogăție, puterea pe care o oferă, doar pentru că este personificarea vie a legii? Nu s-a întâmplat să vedem oficiali francezi, dar ne-am întâlnit cu beamters germani și înțelegem că se poate sluji ca preot nu doar într-o slujbă bisericească, ci și într-una de stat! Și se spune că un francez este capabil să-și trateze rangul oficial și mai cu respect De ce rusul nu este capabil de asta? Mulți, abordând aceste fapte, nu îndrăznesc să numească după numele lor direct, ni se pare, doar din falsă rușine, dintr-un patriotism lăudabil, dar neîntemeiat, într-un cuvânt, de teama de a ajunge la concluzia că poporul rus "nu este capabil de autoguvernare / De aici toate aceste întorsături, aceste plângeri despre posturi de securitate materiale și morale insuficiente, aceste dorințe de a transfera vina pe circumstanțe întâmplătoare sau chiar inexistente, aceste încercări de a explica nu efectele din cauze, ci cauzele din efecte Unii, mai sinceri, sunt mai puțin stânjeniți în concluziile lor și, cu o consistență foarte înțeleasă, afirmă că poporul rus suferă de boala tuturor triburilor răsăritene și nu înțelege nicio altă formă de relații sociale, cu excepția arbitrarului și că, prin urmare, tu însuți ar trebui să aranjezi pentru binele lui, fără a-i cere dorințe, să de care nu este în stare și nu este jenat de încăpățânarea lui, care este o consecință a sălbăticiei Astfel de domni sunt însă puțini acum Noi, la rândul nostru, nu ne stânjenim de lipsa de vizibilitate a faptului (dacă nu este bun, nu poate fi corectat printr-o interpretare falsă) și nu dăm concluzii premature (toate provin din teorii gata făcute ale sistemului de stat și din dorința de a vedea oamenii croiți după un model gata făcut), ne vom exprima părerea că rușii chiar nu au nici cea mai mică dorință de putere

publică și nu simt nicio dulceață în ea În puterea care i se oferă, el vede parțial o insultă la adresa bunului său simț, parțial o încălcare a libertății sale morale Îl veți numi să fie "organ al puterii centrale în aplicarea legii statului la conducerea economiei publice și la administrarea justiției civile și penale, la restabilirea drepturilor contestate sau încălcate și la răzbunarea adevărul" Dar aici pentru poporul rus, fiecare cuvânt, apoi o neînțelegere, orice ar fi, apoi un atac moral Rusul înțelege puterea ca forță vie, pregătită pentru apărarea sa externă și interioară, ca apărare vie împotriva adversarului și ticălosului În acest sens, el îi recunoaște necesitatea, o onorează, se supune poruncilor ei, îi oferă mijloace materiale, în măsura în care poate, și îi oferă un eventual sprijin moral Aceasta din urmă rezultă din convingerea că, protejat de putere, el este obligat să o protejeze el însuși - desigur, prin mijloace morale, întrucât nu are altele Fidel acestei concepții fundamentale, poporul este ferm convins de trei adevăruri care îi sunt incontestabile:) că puterea, deși există în mod constant, acționează numai în cazuri excepționale, dezvăluindu-și acțiunea mai ales sub forma pedepsei împotriva persoanelor nebunești;) că, prin urmare, este un fenomen complet separat, care nu are nimic de-a face cu cursul obișnuit al vieții umane și) că, potrivit puterii op Ghiliarov-Platonov vol II ' Biblioteca "Runivers" toate acestea, iar ca o persoană obișnuită să-și asume acțiunea puterii este nepotrivit și dezgustător conștiinței Explicați unei persoane ruse teoria împărțirii puterilor în legislativ, judiciar și executiv: îi va fi dificil să vă înțeleagă Explică-i în special sensul puterii executive: cuvintele tale îi vor părea o contradictio in adjecto, o combinație a două concepte contradictorii "Dacă faci doar ceea ce este pedepsit, ce fel de putere există? Aceasta înseamnă să nu fii stăpân în casă, ci funcționar " "Spune-i și că există putere în sensul restrâns al publicului, aici îi va apărea și o contradicție:" Dacă suntem toți la fel cu aceste chestiuni, va spune, atunci vom lucra cu toții împreună și vom judeca Ei bine, și acolo, cine știe chestia asta, cum o spunem, o persoană poate fi repartizată În același timp, ne amintim un caz care ni s-a întâmplat Aflând cumva, cu mult timp în urmă, despre existența în orașul Moscova a unor bătrâni speciali, aleși pe fiecare rând, ne-am îndreptat cu întrebări către unii dintre membrii noștri și către alții familiarizați cu oamenii de rând Vamă; dar ca răspuns au primit doar o expresie de nedumerire de ce un fenomen atât de neînsemnat ar putea fi interesant - E gol! nu vorbi despre asta! Deci, știi, uneori o persoană este căzută, dar una bună, ei bine, ei îl vor ajuta, și îl vor alege și îl vor pune în afacerea asta - Cu toate acestea, este el responsabil de treburile generale de rang și dosar? Colectează de la magazine? - Cu siguranță "Deci care este treaba lui, mai exact?" Da, e gol Ei bine, aici este o pictogramă rând, rugăciuni acolo și toate astea - Dar e în legătură cu poliția, nu-i așa? - Cine mai mult! Bineînțeles că este Explicați-le aici că tocmai această independență a organizației este importantă pentru dvs , că este interesant să știți cum și ce Biblioteca "Runivers" se stabilesc atributiile conducatorului, cum si prin ce se determina incasarea si cheltuirea banilor; că, în sfârșit, însăși existența acestei lumi organizate, nerecunoscută, dar nerespinsă de guvern, este un fapt curios: te vor privi cu toți ochii, nu vor înțelege despre ce poate fi întrebarea, și în special , ce poate fi în comun cu "guvernul! Acest exemplu poate da o oarecare idee despre nedumerirea cu care, probabil, au fost îndeplinite regulamentele orașului Ecaterinei, cu drepturi largi, potrivit legii, ale clasei

urbane Neînțelegând care este dreptul aici și unde obiectul, autoritățile, moșia urbană, firește, nu s-au dus să-și gestioneze economia precalculată cu mare bunăvoință Din aceasta nu rezultă, desigur, că ar fi ostil noilor îndatoriri; a început să le împlinească cu deplină ascultare, din respect pentru autoritate; dar, probabil, multă vreme a fost convins că prin aceasta, de fapt, corecta niște nevoi de putere necunoscute lui, și nu ale lui De aici s-au produs fenomene, asemănătoare cu ceea ce s-a întâmplat cu orașul Mologa și a fost descris o dată în Zi, că nevoile orașului, necesare autorităților, au fost corectate prin rutina lor și corectarea nevoilor orașului, necesar pentru oraș, a continuat ca de obicei "Omul rus înțelege legea în sensul legii creștine, destinată în conștiința tuturor și a tuturor, și concluzionată în "Scriptura", mai puțin admite existența unor astfel de reguli prin care s-ar putea justifica acțiuni care sunt evident, contrar conștiinței și legii lui Dumnezeu Contradicția dintre lege și conștiință, atât de bine cunoscută nouă, este de neconceput pentru el Desigur, el nu se recunoaște ca a împlinit întocmai legea lui Hristos și în organele lui Hristos puterea nu presupune că acţionează întotdeauna "după suflet, conştiinţă şi creştin" Punerea în aplicare * Biblioteca Runiverse nu acțiunile lor față de ale sale, el se condescende de bunăvoie față de acțiunile lor neplăcute, încrezător însă că, în orice caz, pentru o persoană bună, toată puterea este bună Puterea este pentru rău, nu pentru bine, ne-a spus un modest negustor dintr-un orășel Dacă nu ating pe nimeni, dar mă comport liniștit și blând, ce este primarul pentru mine? - Cu toate acestea, te poate atașa, fără niciun motiv - Ei bine, sau nu există conștiință în el? Dar îl tratez cu tot respectul - Cu toate acestea, se poate? - Ce * nu poate! Ei bine, da, aceasta este pedeapsa lui Dumnezeu pentru păcatele noastre Sensul legii, cartea tipărită, care stabilește actuala carte a statului și toate ordinele sale, este puțin clar pentru poporul rus În fine, el va înțelege doar că există "o astfel de carte de decrete regale, pentru ca oamenii din subordine să cunoască voința regelui Este imposibil ca regele să țină el însuși pasul peste tot! "Dar pentru ca legea să fie mai mare decât puterea vie, sau chiar egală cu ea, pentru ca ea să fie ceva în fața căruia ar trebui să fie un "slujitor", acest lucru nu va fi înțeles Cuvântul drept nu este în limba rusă Cuvântul drept este de fapt un adjectiv trunchiat: drept (adică faptă sau cuvânt) În sensul său propriu și în uzul popular, nu corespunde câtuși de puțin cuvântului jus, pe care literatura îl traduce prin cuvântul drept În acest sens, spunem că nu avem cuvântul drept; acesta nu este deloc un cuvânt rusesc, deși constă și din sunete rusești Pentru un rus, dreptul său este obiceiul său, "cum se obișnuiește printre oamenii cinstiți " Și dacă o contradicție între lege și conștiință este de neconceput pentru el, atunci dezacordul dintre lege și obicei este la fel de de neconceput pentru el Cu greu poți chiar să-l convingă că obiceiul face parte din lege și că un anumit obicei este corect pentru că este sfințit prin lege Pentru el, toate acestea există în sens invers și probabil că va crede că este păcălit când i se spune, de exemplu, că dreptul Biblioteca "Runivers" Este un drept valabil de a transfera oricui o proprietate bine dobandita, pentru ca este scris in lege! j Conceptele de judecată sunt, de asemenea, în concordanță cu aceasta Instanța, aceasta este protecția față de infractor și răufăcător, iar aici procesul civil nu se deosebește de cel penal, sau, mai exact, o instanță penală este recunoscută ca instanță, chiar dacă obiectul său a fost dreptul civil Acolo unde nu există niciun element penal într-o acțiune civilă, acolo unde o dispută cu privire la

drepturi ia naștere din nedumerire reciprocă, există la fel de puțin loc pentru putere ca și în gestionarea treburilor lumești, în egală măsură referitoare la toate chestiunile O înțelegere de pace voluntară față în față, conformare reciprocă: "Păcat în jumătate, Dumnezeu este cu tine, nu-l vreau pe al tău! "Acesta este rezultatul unei astfel de nedumeriri, un rezultat pur moral, nu unul legal Sau: "Hai să vorbim despre lume, să alegem o treime, să ne judece oamenii buni, ce este al tău, ce este al meu!" Din nou, un proces pur moral, care se încheie cu decizii de natură morală, adică tranzacții și concesii Nu poate fi altfel: o dispută bazată pe o neînțelegere, în însăși esența ei, este o dispută morală, și nu una juridică, iar în chiar embrionul său conține deja un element de concesiune, o disponibilitate de a renunța la proprietate A conduce și a decide acest proces într-un mod pur legal, printr-o lege strictă, aspră și limitată, fără a cunoaște concesii, nici milă, nici înțelegeri, ar însemna săvârșirea celei mai înalte minciuni, insultarea, uimirea și sugrumarea celor mai înalte, mai sfinte impulsuri morale! De aceea, rusul se uită cu atât de dezgust la instanțele civile, cu atâta neplăcere întâlnește cererea formală îndreptată împotriva sa, vorbește cu atâta indignare despre persoana care a decis să caute în instanțe "M-am dus la tribunale, nu vă așteptați la bine! "Iată vorba lui Când o persoană decide să caute adevărul în instanță, este un semn clar că se consideră slab din punct de vedere moral și se bazează doar pe "cârlige și squiggles! "De aceea, pe de altă parte, nu ar putea fi plăcut pentru un rus să stea Biblioteca "Runivers" într-o asemenea curte, unde el, vrând-nevrând, trebuia să se complace neadevărului În același timp, ne amintim de remarcile pe care le-am auzit de la practicienii din justiție Unul dintre secretarii magistratului ne-a asigurat că aproape toate procesele aduse de aceștia sunt în conținut contrare legii scrise și obiceiului nescris; iar unul dintre președinții instanței de comerț a mărturisit de colegii săi că nu există în mâinile lor un caz în care "criminalitatea" să nu fie ascunsă astăzi dar nu au primit o educație serioasă, adică și-au luat rămas bun de la bătrân principii morale, dar nu a acumulat altele noi, într-un cuvânt, aparținând celei mai imorale categorii a populației la sala de judecată, iar în ochii poporului nu este considerat supus autorității judiciare;că o persoană rusă recurge la putere cu o cauză civilă numai în cazuri extreme de infracțiune intolerabilă pentru el însuși, căutând protecție de la infractor; într-un cuvânt, că o instanță civilă, în conceptul de popor, începe în același loc cu cea penală și are aproape același înțeles Pentru a completa asemănarea lor reciprocă, chiar în instanța penală oamenii nu recunosc caracterul necondiționat pe care știința i-l atribuie El nu se va împăca niciodată cu necesitatea cruzimii dezinteresate A spune că adevărul în sine necesită răzbunare, sau legea cere sacrificii, ca și cum adevărul și legea unei persoane vii, ar însemna în ochii lui să spună cuvinte păgâne teribile, revoltătoare pentru conștiință Instanței penale, precum și celei civile, el dă aceeași rudă și, în plus, un sens viu, al protecției: autoritățile trebuie să-l protejeze, atât de infractor, cât și de "persoanul atrăgător" între unul și celălalt fel de justiție este doar că în apărare infractorul este obligat să înlăture fapta infracțiunii Biblioteca "Runivers" de la o persoană jignită și în apărarea împotriva unei persoane atrăgătoare, se cere să scoată o persoană vie întreagă spre satisfacția întregii comunități, care o consideră periculoasă sau dăunătoare pentru sine Toate celelalte diferențe dintre instanța civilă și cea penală: diferența de esență a cauzelor supuse ambelor instanțe, în funcție de subiectul și forma

încălcărilor legii, și diferența de modalitatea de pedeapsă, nu sunt semnificative în ochi a poporului; conform concepțiilor sale, de altfel, recompensa nu este deloc o proprietate exclusivă specifică numai faptelor de infracțiune, la fel cum pedeapsa nu este deloc o proprietate exclusivă doar a unei infracțiuni sau contravenții f "Privind din acest punct de vedere, justiția, desigur, nu reprezintă nimic rău în ochii unei persoane ruse; cu toate acestea, el evită cu atenție participarea directă la ea Două îndatoriri sunt legate de instanță: datoria de a impune pedeapsa asupra celor vinovați și datoria de a cântări vinovăția Ambele sunt în egală măsură contrare simțului moral: prima pentru că este incompatibilă cu dragostea față de aproapele, a doua pentru că este incompatibilă cu conceptul de limitare umană și ambele pentru că se potrivesc acțiuni care, în sensul deplin al cuvântului, aparțin numai Nedeosebirii între infracțiunile legale și morale sau, mai precis, privind toate crimele fără excepție din punctul de vedere al moralității, persoana rusă se consideră în profunzimea sufletul lui să fie același vinovat, sau chiar mai strălucitor, decât cel care trebuie judecat Eu, un om atât de păcătos și "obsechios", să-mi judec aproapele și să-mi pun mâna pe el? El este și un ucigaș și poate că va merge în rai, dar tu nu ai ucis pe nimeni, dar ești mai păcătos decât el! El este un hoț, iar tu ești mai rău decât orice furt: nu dăruiești săracilor, jignești pe cei slabi, administrator nedrept al dobândirii altcuiva! "Cu astfel de opinii, desigur, nu se întoarce limba pentru a pronunța un cuvânt de condamnare, cu atât mai puțin pentru a impune o pedeapsă sau a pătrunde cu sânge rece în conștiința altcuiva! | Biblioteca "Runivers" Din aceasta, însă, nu rezultă că, în opinia unui rus, o crimă ar trebui să rămână nepedepsită sau că acțiunile de judecată și de pedepsire ale autorităților i se par imorale și ea însăși este un fel de monstru crud Dimpotrivă, rusul cere pedeapsă și spune că "hoțul și chinul în fapte" și că "hoții nu trebuie să fie îngăduiți, ca să fie nepotrivit și pentru alții" Dimpotrivă, el iubește și respectă autoritatea, și o iubește și o respectă cu atât mai mult decât este mai amabil cu oamenii buni, dar mai strict cu oamenii năuciți: chiar devine indignat când vede că criminalii ies uscați și nevătămați din mâinile lui justiţie Aparenta contradicție a vederilor de aici este ușor de explicat prin atitudinea complet diferită pe care liberul arbitru o ia față de acțiunea justiției atunci când este făcută de putere și când este făcută de o persoană simplă Rusul privește puterea de parcă ar fi fost de la început nedorită să pedepsească dușmanul și răufăcătorul; prin urmare, acţionează moral, deşi realizează acţiuni care sunt contrare sentimentului moral; ea îndeplinește ceea ce este chemată, ceea ce este repartizată; ar fi imoral din partea ei, dimpotrivă, să se sustragă de la chemarea ei, să nu împlinească ceea ce i-a fost încredințat nu există plăcere, este păcat Încrezător în nevoia tristă de pedeapsă, de dragul slăbiciunii umane generale, care necesită măsuri de intimidare, oamenii se mulțumesc să pună criminalul la dispoziția completă a puterii și apoi să se abțină de la orice amestec în soarta lui viitoare El își rezervă doar dreptul de a participa, în cel mai înalt grad de moralitate: la participarea unei inimi de condoleanță și a unei activități caritabile Din momentul în care un infractor este predat justiției, el încetează să mai fie un "om atrăgător" în ochii lumii care l-a predat din mâinile ei; sensul de "om atrăgător" este eliminat Biblioteca "Runivers" tocmai pentru că este predat Pericolul pe care îl prezenta omul atrăgător și care necesita îndepărtarea lui a fost distrus; o persoană atrăgătoare este lipsită de libertate, mâinile îi sunt legate, este lipsită de

posibilitatea de a face rău Prin urmare, el însuși nu a mai devenit o "persoană atrăgătoare", în el sensul unei persoane în general este înviat: a devenit din nou un frate, un vecin, având nevoie de dragoste, participare și ajutor și chiar mai mult având drepturi de a amândouă, că nu este liber, că este "ghinionul care suferă pentru vinovăția lui, când alții, moral nu mai puțin, dar și mai vinovați, prosperă Din acest punct de vedere, pedeapsa cea mai penală nu numai că nu are o semnificație rușinoasă în ochii oamenilor, dimpotrivă, este recunoscută ca o acțiune de curățire, aproape de sfințire a unei persoane, "care a fost onorată să sufere pe pământ pentru păcatele sale Nu fără motiv, de-a lungul trecerii prin Munții Urali, se întâlnesc femei "nefericite" cu bebeluși și le cer binecuvântări, ca de la persoane sacre, crezând că această binecuvântare va aduce fericire copilului Nu mulți oameni sunt capabili să înțeleagă apogeul iubirii care strălucește în relația dintre o persoană rusă și prizonieri și să aprecieze puritatea motivelor care îi ghidează acțiunile în același timp Prin urmare, nu este de mirare că majoritatea educată, parțial cu indignare, parțial cu batjocură, se uită la "simpatia imorală pentru răufăcători, iar dacă îl scuză, atunci doar ceea ce vede el aici - care nu-i vine în minte? - o expresie de protest împotriva autorităților Într-un moment de pasiune, în căldura indignării, un rus, singur și cu lumea întreagă, este capabil să facă el însuși represalii Dar este clar că asta nu înseamnă nimic Smulgeți-l pe hoțul din mulțimea care era pe cale să-l bată, lăsați-o să răcească, apoi puneți același hoț în fața aceleiași mulțimi și întrebați: să-l lase să plece sau să-l ducă la poliție? Putem garanta că de nouă ori din zece răspunsul se va dovedi a fi milos: perspectiva morală care se află în partea de jos va pluti în vârf într-un suflet liber de furie și va dicta Biblioteca "Runivers" vorbi O obiecție mult mai importantă față de cuvintele noastre pare să fie prezentată în obiceiul pedepselor corective impuse de lume membrilor săi Dar pedepsele corective au un cu totul alt sens, diferit de cele penale Îndreptarea către o instanță penală este tratată exact în același mod ca și un proces amiabil către o instanță civilă Cel care este îndreptat se supune de bunăvoie judecății lumii* și el însuși se predă pedepsei în avans Lumea, la rândul ei, se ocupă de el exact în același mod și în același sens în care un tată se ocupă de fiul său Într-un cuvânt, legătura morală care leagă lumea de membrul ei individual, legătura iubirii și încrederii reciproce, nu a fost încă ruptă aici: cel vinovat nu a atins încă nivelul unei persoane atrăgătoare, dăunătoare și periculoasă, pe care lumea trebuie să se teamă și de care este forțată să-l îndepărteze de la sine III Nu avem deloc pretenții să expunem catehismul civil al poporului rus Înțelegem cât de îndoielnice sunt toate aceste încercări de a extrage din viața inconștientă conceptele care o ghidează, cât de ușor este întotdeauna să cazi în idealizare și cât de dificil este să atingi persuasivitatea, când este imposibil să fii de acord cu altceva decât asupra unui sentiment viu de naționalitate; dar trebuia să aflăm de ce participarea în instanță și guvern, în afară de toate circumstanțele, în sine, este neatractivă pentru o persoană rusă El este transferat într-o lume complet diferită; într-un element diferit Din lumea conexiunii morale circulare, unde totul se bazează pe reciprocitate și relații vii; din sfera afacerilor amiabile, nesupuse niciunei reguli, unde totul este sacrificat pentru a ajunge la o intelegere, unde nimeni nu este legat de nimic, cu exceptia responsabilitatii interne in fata constiintei si a rusinei in fata obiceiului, si nimeni nu este obligat sa faca nimic: el trece în lumea unei ordini abstracte, unde viața se confruntă doar

cu esența Biblioteca "Runivers" unelte; în lumea formulelor stricte și a legii fără compromisuri; în domeniul creanțelor legale și al datoriei externe; intră într-o relație în care ambele părți se simt la fel de constrânse - una, pentru că este forțată să accepte un fapt pentru care nu i s-a cerut acordul, cealaltă, pentru că este forțată să afirme un fapt fără să-și ceară sentimentele Ultima împrejurare este importantă: să fie împărțit astfel încât în sala de prezență să rămână un judecător sever și un administrator strict, iar pe stradă și acasă, ca persoană privată, să arate compasiune față de persoanele care au suferit din cauza aplicarea strictă a legii, omul rus în mod categoric nu poate Deci, transferat într-un element nou, se simte deplasat; conceptele lui merg prost, conștiința lui este confuză; este incomod, este înghesuit Fireşte, o asemenea poziţie nu i se pare deloc un spor spiritual, ci, dimpotrivă, i se pare o privare pozitivă; Firește, el ia posibilitatea unei astfel de poziții nu ca pe un drept*), ci ca pe o datorie Și încearcă să evite această obligație După cum am spus deja, el nu îi rezistă complet doar pentru că vede aici cererea de putere Aprinde *) În articolul precedent spuneam că folosirea cuvântului drept, în sensul corespunzător latinului jus, este străină de limba rusă Unii susțin că cuvântul drept, tocmai în acest sens, este folosit uneori în actele antice Exemplele citate nu ne-au descurajat însă: în ele, legea rămâne tot aceeași cu conceptul său de justiție simplă Dar iată un exemplu, împrumutat de fapt din faptele Donului ( ), unde dreptul este de fapt folosit în sensul de jus: **) Această antimensiune, ca și majoritatea celorlalte menționate în această notă, au trecut în sacristie din Armurerie și Nr sub care sunt date aici sunt Nr-urile inventarului de transfer Antimensiunile, care aparțin sacristiei din cele mai vechi timpuri, vor fi date sub numerotarea inventarului sacristiei, dar pentru a nu se confunda două numere diferite, aceste antimensiuni vor fi notate cu litera R Biblioteca "Runivers" Zaharia din Tverskoy și Kashinsky, fapta și intenția slujitorului lui Dumnezeu Yakov Andreev, fiul lui Bykasov "Aici este remarcabil, în primul rând, utilizarea expresiei" sub statul ^ și, în al doilea rând, adăugarea unei mențiuni pe a cărui dependenta templul a fost construit) O altă inscripție modificată (nr): "sfințiți altarul Domnului Dumnezeului nostru Iisus Hristos în biserică, înfierea cinstitului cap al cinstit și slăvit și înaintemergător al Boteztorului Domnului Ioan Domnul Dumnezeu și Mântuitorul nostru Iisus Hristos Această biserică a fost sfințită în vara anului , la mai, în memoria Sfântului Prooroc Ieremia, sub binecuvântatul Țar și Mare Voievod Mihail Fedorovich al Întregii Rusii și Prea Sfințitului Matei, Mitropolitul Kazanului și Sviyazhski / Altarul este înscris în acest și este diferit de biserică Aceeași tură de vorbire este folosită și pe antimensiunile nr R ( ), nr ( ) și nr ( )) Pe antimensiuni care datează din vremea ultimilor patriarhi, începând cu Nikon, există inscripții întocmite după un model cu totul nou, mai lung decât cele anterioare, și se deosebesc semnificativ de acestea în sensul lor Inscripția nu vorbește despre sfințirea bisericii, ci despre sfințirea antimensionului și, în plus, nu se limitează la o simplă indicație istorică Oferă, în primul rând, o explicație dogmatică că Sf masa este sfințită prin harul Duhului lui Dumnezeu; indică, deci, scopul însuși al antimensiunii; spune mai departe, care dintre Ierarhi a slujit ca preot; în sfârşit, sub forma unui discurs special, îl pomeneşte pe cel în a cărui domnie s-a săvârşit această preoţie Iată una dintre aceste inscripţii în întregime (jTs R): "Altarul dumnezeiesc şi sfânt este săvârşit prin preoţia cea mai dumnezeiască; sfințiți prin harul divin al Duhului atotsfânt și

dătător de viață El are autoritatea de a oficia în biserica Sfintei Mare Muceniță Ecaterina, care se află alături de marele suveran în seneh A slujit ca preot de către marele domn Cyrus Ioachim, Patriarhul Moscovei și al Întregii Rusii Aceasta s-a întâmplat sub puterea celui mai evlavios mare Biblioteca "Runivers" Suveranul Țar și Marele Duce Teodor Aleksevici al Rusiei Mari, Mici și Albe, autocrat, vara universului , rechizitoriu , luna august în ziua / Exact aceleași inscripții se citesc pe antimensiunea vremurilor Patriarhului Adrian (nr ,) si asupra antimensiunilor vremurilor dintre patriarhie nr R ( ) si nr R ( ) Două împrejurări merită atenție cu privire la aceste inscripții: prima este că scopul antimensiunii este exprimat în ele printr-un întuneric, s-ar putea spune chiar, printr-o întorsătură direct incorectă a vorbirii: "are puterea de a oficia în templu / În al doilea rând, că modelul după care sunt compuse aceste inscripţii a fost aprobat încetul cu încetul Dovada în acest sens o reprezintă două antimensiuni păstrate în sacristie, aparținând vremurilor lui Nikon Pe una dintre ele, referitoare la (nr R), formula inscripției nu mai este aceeași, și se apropie de cea pe care o găsim pe antimensiunea Ioakimov, dar nu este încă cu totul aceeași; și anume, pe ea este scris următoarele: "altarul este dumnezeiesc și sacru, dacă este săvârșit de preoția dumnezeiască, sfințit prin harul dumnezeiesc al Duhului preasfânt și făcător de viață; să avem puterea de a sluji ca preot în orice loc de stăpânire a lui Hristos Dumnezeul nostru" și așa mai departe Între timp, o altă antimensiune (nr R), și, mai mult, un an mai târziu, are o scurtă inscripție, complet în genul celor din vechime: "sfințiți altarul Domnului Dumnezeu și Mântuitorului nostru Iisus Hristos în biserica din Sfântul Apostol Filip și Sfântul Filip Mitropolitul, ani de la înfăptuirea lumii , indice , dar de la întruparea Cuvântului lui Dumnezeu , luna decembrie în ziua a -a, sub bunul țar suveran "și curând) Aceeași idee pe care o citim în inscripția de mai sus a antimensiunii lui Ioachim, și aproape în aceeași ordine, dar în expresii diferite și cu o mai mare corectitudine, este afirmată de inscripțiile de pe antimensiunile Bisericii Ruse de Vest datând din secolul al XVII-lea secol Sub formă de eșantion, poate fi prezentată inscripția de pe antimensiunea nr R : "altarul dumnezeiesc și sfânt al Domnului Dumnezeu și Mântuitorului nostru Biblioteca "Runivers" Iisus Hristos este sfințit prin harul Atotsfântului și dătătorul de viață Duh: călăuzit și binecuvântat de Prea Sa din Răsărit, fericitul Arhiepiscop Joachim Selistre-sky, sub puterea marelui Rege al Poloniei Jikgimont III, în vara vieţii lumii , iar din Naşterea lui Hristos ' , a lunii iunie zile; în arici pentru a sluji ca preoți și a săvârși pe ea dumnezeiasca liturghie în biserica Buna Vestire a Preacuratei Născătoare de Dumnezeu, cinstita și slava Buna Vestire a Ei, în orașul Roslavl, județul Smolensk Și apoi inscripția scrisă de mână a episcopului Similar se citește și pe antiminsah, nr R ( ), nr R ( ) și nr R ( ) O diferență demnă de remarcat în inscripțiile acestor antimensiuni constă în faptul că pe unele, după cuvintele: "în arici să oficieze și să celebreze liturghia divină pe ea", nu este indicată o biserică specifică, ci, ca și pe antimensiunea Nikonov din , se acordă permisiunea generală de a îndeplini preoția în fiecare loc al stăpânirii Domnului ") Antimensiunile de la sfârșitul secolului al XV-lea și începutul secolului al XVIII-lea sunt în general remarcabile pentru varietatea fluctuantă a inscripțiilor Judecând după faptul că inscripția citată mai sus conform antimensiunii lui Ioakimov se repetă pe antimensiunile din timpul lui Adrian și chiar din timpul dintre patriarhie, s-ar putea

aștepta ca această inscripție să fie general acceptată în acele vremuri în toată Rusia Există însă chiar din perioada dintre antiminele patriarhale (Kiev nr ,), pe care inscripția este realizată după modelul sud-vestic Pe de altă parte, chiar și sub Patriarhia Adrian începe să apară o abatere de la forma acceptată de Moscova și tocmai, ceea ce nu era cazul înainte, chiar cuvântul antimension începe să fie folosit în inscripții Nr R : "Această antimensiune, aceasta este o masă sfântă pentru aducerea unei jertfe fără sânge în dumnezeiasca liturghie, sfințită prin harul Duhului preasfânt și dătător de viață Din acest motiv, el are autoritatea de a oficia în templul marii Biserici Adormirea Maicii Domnului Marele său stăpân, Preasfinția Sa Kvar Adrian Arhiepiscop, a slujit ca preot Biblioteca "Runivers" Patriarhul Moscovei și al întregii Rusii și al tuturor țărilor din nord, în zilele puterii evlavioase a marilor Suverani, țari etc Similar se citește și pe antimensiunea nr ( ); singura diferență este că, în loc de cuvintele "în zilele unei puteri evlavioase, se scade obișnuitul:" asta a fost cu statul /) Odată cu înființarea Sfântului Sinod, în inscripțiile antiminelor se include un adaos: "prin binecuvântarea Sfântului Sinod Guvernator, domnia se semnează chiar și fără indicarea poruncii Chiar și din vremea Annei Ioannovna există o antimensiune (nr) cu următoarea inscripție: "antimensiunea divină, aceasta este masa sfântă a Domnului Dumnezeu și Mântuitorului nostru Iisus Hristos Sfințit prin harul Duhului preasfânt și dătător de viață, binecuvântarea Sfântului Sinod Guvernator Îndrumat și binecuvântat de mila ortodoxă a lui Dumnezeu, Arhiepiscopul Kievului și Galiției Varlaam Beneficiarului care deține sceptrul Puterii All-Rusiei, cea mai evlavioasă Suverana noastră Anna Ioannovna Împărătească și Autocrată a All-Rusiei În vara de la facerea lumii , de la Nașterea lui Hristos , luna martie, ziua În arici, săvârșiți dumnezeiasca liturghie în templu \ ) Dintre antimensiunile depozitate în sacristie, prima, pe care, la desemnarea domniei, se folosește expresia acum obișnuită "prin poruncă se referă la vremurile lui Petru al II-lea" Cu toate acestea, este remarcabil că și aici cuvintele: "a face ca preot la episcopi / sunt puse înaintea mențiunii de regalitate; aceasta dovedește că regalitatea este încă semnificată cu unicul scop de a da o indicație cronologică simplă, deși se folosește o întorsătură nepotrivită de vorbire (nr R): Spirit dătător de viață Din acest motiv, el are autoritatea de a oficia în templu A slujit ca preot cu Prea Sa Ignatie de Kolomensky și Kashirsky Din porunca celui mai evlavios suveran al nostru Biblioteca "Runivers" Petru "Alekseevici al II-lea, Împăratul și Autocratul Întregii Rusii și binecuvântarea Sfântului Sinod al Rusiei, vara universului , de la Nașterea lui Hristos , rechizitoriu , luna martie la de zile / Similar cu aceasta se citește pe antimensiunea vremurilor lui Any Ioannovna (nr R) Dar pe antimensiunea cu numele lui Ioan Antonovici (nr R), cuvintele "cleric" și așa mai departe sunt citite după mențiunea poruncii regale și binecuvântarea Sinodului Această din urmă formă s-a păstrat, după cum se știe, până în zilele noastre Modificările pe care le-a suferit privesc doar începutul inscripției Și anume, în jumătatea sa superioară, inscripția sună acum astfel: "această antimensiune, așezați-vă o masă sfântă pentru aducerea unei jertfe fără sânge în dumnezeiasca liturghie, sfințită prin harul Duhului Sfânt; din acest motiv, puterea de a oficia asupra ei se învață (în locul celei anterioare, are autoritatea de a oficia) în templu / Apoi, mai jos: "din porunca Prea Cuviosului, Autocratic Mare Suveran al Împăratului nostru Alexandru Nikolaevici al Întregii Rusii, cu binecuvântarea Preasfântului Sinod Guvernator, slujind ca preot / Toate

cele de mai sus conduc la următoarele concluzii:) Inscripțiile de pe antimensiuni nu sunt, în esență, nimic imuabil și nu au fost niciodată recunoscute ca atare prin însuși fapt: dimpotrivă, în decurs de aproape trei sute de ani, au fost supuse din când în când la diverse schimbări) În special, inscripția, acum în uz, nu este foarte veche în origine) Nu a fost aprobat prin niciun act legislativ Altfel, în timpul domniei Annei Ioannovna, nu ar fi putut fi emise antimensiuni cu o inscripție conform formei vechi, când noua formă era folosită chiar și în timpul domniei lui Petru al II-lea * *) Se presupune că este chiar posibil să explicăm modul în care inscripția de pe antimensiuni s-a dezvoltat în expresii care sunt acum folosite în ea Începutul inscripției, și anume inscripția de sus, cu mici modificări și corecții, se păstrează Biblioteca "Runivers" Prin urmare, este permisă schimbarea inscripției pe antimensiuni și nu este necesară nicio acțiune legislativă pentru aceasta Dar este această schimbare necesară și oare este atât de importantă încât să merite îngrijită? Următoarele considerații servesc ca răspuns la aceasta:) În primul rând, trebuie spus despre expresia: "din porunca celui mai evlavios, mai autocrat mare suveran al numelui nostru, cu binecuvântarea Sfântului Sinod Guvernator, preoția / a) Dacă aceasta înseamnă că emiterea de antimensiuni, ca orice acțiune a autorităților spirituale în general, nu are loc fără permisiunea și sub auspiciile Puterii Supreme, atunci expresia, în orice caz, nu corespunde gândirii sale b) Cuvântul "comandă" este o traducere slavă a expresiei "prin decret" adoptată în instanțe Ea semnifică autoritatea supremă, de la care acțiunea efectuată își primește puterea Dar preoția primește putere de la harul lui Dumnezeu, de la Puterea Cerului și nu de la pământ c) Este dificil să provoci un străin atunci când prezintă o inscripție pe antimensiunea ca dovadă a părerii că există un primat vizibil în Biserica Rusă și este greu să-l convingi că acest lucru aceleaşi expresii care au fost adoptate în zilele ultimilor patriarhi După aceasta, după modelul original, ar fi trebuit să urmeze numele patriarhului care a sfințit antimensiunea Dar patriarhia a fost distrusă și Sfântul Sinod i-a luat locul În locul numelui patriarhului, au început să pună, după cum trebuia, numele episcopului care a sfințit antimensiunea; dar s-a găsit indecent să nu mai vorbim în același timp de cea mai înaltă autoritate spirituală, care a luat locul patriarhului În ce expresii să-l menționăm? Cu înțelesul tuturor acțiunilor săvârșite în limitele puterii spirituale, se adoptă expresia: "binecuvântarea Sfântului Sinod" Această formă este adoptată pe antimensiunea; dar de îndată ce a fost adoptat în raport cu Sinod, sentimentul de conformare a cerut ca, în raport cu puterea regală, să fie folosită o expresie care să indice semnificația ei autoritară Și acum, pe antimensiuni, a apărut aceeași Formulă, care este acceptată pe cărțile bisericești tipărite: prin porunca Suveranului și binecuvântarea Sfântului Sinod Biblioteca "Runivers" are loc un transfer accidental, neimportant, al unei formule clericale la un obiect sacru d) Această inscripție servește ca o mare ispită pentru schismatici, precum și pentru cei ai ortodocșilor care nu sunt în stare să distingă subtil între întâmplările și lipsurile de importanță din lucrurile bisericești de cele necesare și esențiale e) Pe hârţile puse, episcopul îşi înscrie numele, după cuvintele: "Milostivirea lui Dumnezeu", fără nici o menţiune a poruncii împărăteşti şi a binecuvântării Sinodului: de ce este imposibil să se facă fără această menţiune în antimensiunea, a cărui consacrare este o acțiune care aparține, în egală măsură, exclusiv puterii personale episcopului, ce zici de hirotonirea în sine?) Este imposibil să nu

obiectăm atât la inscripția inițială, cât și tocmai la expresia: "din acest motiv se învață autoritatea de a oficia asupra lui în templu " Inițial, după cum se vede din exemplele de mai sus, inscripția este imposibilă în acest loc citiți după cum urmează: "are autoritatea de a oficia în templu" Dacă cuvintele "are putere" se referă la persoana sacră implicită, expresia va fi o încălcare clară a sensului gramatical Dacă, în conformitate cu gramatica, trimitem această expresie la antimensiunea, aceasta va da naștere la opinia ciudată că puterea preoţiei este cuprinsă în însăşi substanţa antimensionului, şi nu în harul lui Dumnezeu, lucrând în secret printr-o persoană duhovnicească Aparent, pentru a evita aceste neconcordanţe, cuvintele: "are autoritatea de a oficia" au fost ulterior înlocuite cu cuvintele: "îi dă autoritatea de a oficia asupra lui", dar chiar și cu această înlocuire, vorbirea în acest loc cât se poate de văzut, nu atinge încă claritate și corectitudine, complet ireproșabilă În concluzie, trebuie remarcat că dintre toate inscripţiile diverse care se găsesc pe vechile antimensiuni, cele dintre ele care se citesc pe antimensiunile bisericilor de sud-vest, sfârşitul secolului al XVII-lea şi începutul secolului al XVIII-lea, sunt cele cel mai Biblioteca "Runivers" corect, corespunzând întocmai sensului său și nu dând câtuși de puțin motive pentru ispite *) *) După ce a trecut în revistă cercetările lui Ghiliarov, mitropolitul Filaret a găsit problema atât de importantă încât a considerat de datoria lui să prezinte Sfântului Sinod considerațiile sale cu privire la necesitatea schimbării inscripției de pe antimensiuni Anunțându-l pe Gilyarov despre acest lucru, Vladyka i-a scris la decembrie ; Bunul suveran Nikita Petrovici! Ca răspuns la atitudinea dumneavoastră, din octombrie (nr), scriu o parte din raportul către Sfântul meu Sinod, din octombrie, nr "Trebuie să facem dreptate solicitudinei Guvernatorului Tipografiei Sinodale cu privire la posibila desăvârșire a acestui obiect bisericesc, nu numai în sens material sau artificial, ci și în raport cu considerentele superioare Este nevoie să privim acest subiect chiar și din punct de vedere dogmatic Având în vedere că chestiunea conținutului și formei inscripțiilor de pe antimensiuni necesită considerație nu bisericească-economică, ci bisericească-ierarhică, îndeletnicesc să supun nota Guvernatorului de a se supune la latitudinea Sfântului Sinod, completând asta cu considerentele mele Invocându-vă binecuvântarea lui Dumnezeu, cu adevărat respect rămân înalta Voastră Nobilime, slujitor ascultător Filaret m Moskovski Potrivit supunere mitropolitului Filaret, a avut loc următoarea hotărâre a Sfântului Sinod din aprilie argint, în contul capitalului tipar, conform desenului aprobat, prin definiţia Sfântului Sinod din - septembrie , dar cu următoarele: era o singură strălucire; b) ca în decorațiunile de pe părțile laterale ale imaginii să nu fie înfățișat în partea dreaptă: un cocoș - în vârful stâlpului și o chiuvetă - la piciorul stâlpului, iar în partea stângă a scărilor ; pentru simetria corespunzătoare a Figurilor, imaginea coroanei de spini a fost transferată din partea dreaptă a stâlpului spre stânga, în locul în care era înfățișată lavoarul; și c) ca inscripția să fie gravată în următoarea formă: În partea de sus a antimensiunii: "Prin harul Duhului preasfânt și dătător de viață, sfințiți această antimensiune, care este o masă sfântă, de dragul jertfei pe ea jertfa dumnezeiască a trupului și a sângelui Domnului în sfânta liturghie" În partea de jos a antimensiunii: "Sub puterea Prea Cuviosului Autocrat Mare Împărat Suveran Alexandru Nikolaevici al Întregii Rusii, cu binecuvântarea Sfântului Sinod Guvernator, după ce a slujit ca cler în fața Preasfinției Sale ani de la crearea lumea din

Nașterea lui Hristos a predat pentru preoție, în templu și) anunțând Prea Cuviosul Mitropolit al Moscovei despre această definiție a Sfântului Sinod, pentru a-i declara, pentru ostenelile sale în această chestiune, recunoștința Sfântului Sinod și guvernatorului Tipografiei Sinodale din Moscova, Gilyarov-Platonov, pentru compilarea cercetărilor sale despre antimensiuni, pentru a-și exprima recunoștința Sfântului Sinod, Ober-procuratorul sinodal " (Index alfabetic la culegerea de opinii și opinii ale lui Filaret, Mitropolitul Moscovei și Kolomnei Anexă P -) Biblioteca "Runivers" De unde vine nihilismul?*' eu Apropo, despre asta vorbești în Rus*, dragul meu Ivan Sergeevici: de unde nihilismul? Cu tot respectul lui N Ya Danilevsky, nu mă aștept să vină cu răspunsul corect Întrebarea este, chiar în temeiul ei, pusă greșit Despre ce fel de nihilism vorbim, teoretic sau practic? Nu există nihilism teoretic Tot ce tu- *) Rusia Nr Primind prima scrisoare de la Ghiliarov despre nihilism, I S Aksakov i-a scris lui Nikita Petrovici la noiembrie : lucrarea gândirii, pentru care nu cunosc o persoană mai capabilă decât tine, eu nu a dat loc Dar ce? Articolul dumneavoastră va stârni multe nedumeriri, poate critici Se va spune că L-ați plasat atât pe Dumnezeu, cât și pe Hristos în categoria "prejudecăților" subiective etc Trebuie să faceți o oarecare rezervă - pentru domeniul Credinței, puneți-o în perspectivă sau peste toată această lucrare de măcinare a făinii a omului spirit În caz contrar, articolul tău nu este complet complet Instigând o întrebare, ea descrie starea de gândire și de spirit, dar nu dă un răspuns și mulți vor confunda complet sau vor duce la disperare, condamnând, parcă, inconștiența fatală, involuntaritatea ideilor întunecate: nu se poate suporta asta, și nu ar trebui, dar este nevoie de lumina Credinței, desigur, nu ascunsă în nicio doctrină logică Știu că a atinge acest lucru ar însemna să scrii un tratat întreg, dar poți să-l subliniezi în două sau trei pagini în concluzie Editorul trebuie, la urma urmei, să se pună mereu în poziția cititorului Ca urmare a acestei scrisori a lui Aksakov, Gilyarov a scris o a doua scrisoare, care a fost publicată în Rus' împreună cu prima sub titlul general "De unde vine nihilismul", Biblioteca "Runivers" dat pentru o mărturisire nihilistă, există raționamente împrumutate, propuneri gata făcute, brute și fragmentare, smulse din cărți germane, franceze, engleze, cărți, de altfel, ieșite din diferite școli; Feuerbach, Buchner, Lassalle, Comte, Bokkl, Darwin, Secchi - toate într-o grămadă! Sunt Secchi sau Darwin, chiar și Buechner, nihiliști? Și există vreo relație între Secchi și Buchner? Singurul teoretician nihilist rus a fost Bakunin Acesta este un cap sistematic și ceea ce îi aparține și îi aparține și ceea ce i-a trecut prin cap și a ieșit, a ieșit într-o formă independentă, procesată, armonioasă Dar Bakunin nu este fondatorul nihilismului; fie că școala lui este mare sau mică, ar fi corect să o numim a lui Bakunin, și nu nihilistă; Bakunin este doar o expresie a nihilismului În consecință, se poate vorbi doar de nihilism practic Iar domnul Danilevsky se întoarce la teorie și crede în cuvântul domnului K Tolstoi că există o credință pozitivă în nihilism care se încadrează într-un anumit simbol Se pare că un apostol se plimbă și predică: "Nu există Dumnezeu, oamenii trebuie să trăiască pentru propria lor fericire și de aceea" și așa mai departe În loc de un apostol care predică oral, să punem o carte: nu contează Și nu a fost cazul Nihilismul practic pune o bază teoretică pentru sine, satisfacând nevoia de a găsi sens Nu argumentez, domnul K Tolstoi însuși își imaginează că atunci când se afla într-un lagăr nihilist, a început cu recunoașterea anumitor propoziții generale; dar dacă va examina cu atenție istoria psihologică a convertirii sale la o

sectă, va fi convins că în realitate s-a întâmplat altfel; a fost mișcat de motive cotidiene cunoscute, și nu de baze teoretice Cu toate acestea, din propria sa poveste, putem concluziona acest lucru Da, așa este cazul oricărei conversii la o sectă; aceasta este întotdeauna însăși originea sectelor Sectarul își imaginează că a intrat într-o altă societate pentru că a crezut-o Biblioteca "Runivers" simbol, în timp ce, dimpotrivă, a acceptat simbolul pentru că s-a alăturat societății și s-a alăturat din motive adesea chiar inconștiente Îi place, pentru că celălalt în care a stat nu este pe placul lui Acest moment negativ este primul lucru din care se naște o sectă și de care este atras un sectar; un simbol, recunoașterea de sine, sistematizarea caracterului distinctiv începe mai târziu ! Observați particularitatea nihilismului în această privință: pentru fundamente teoretice, el se îndreaptă spre țări străine și, în plus, fără să analizeze originea și fără să-și facă griji pentru faptul că fiecare dintre învățăturile la care se dorește este un produs al ei sociale și sociale istoria spirituală; aici este pânză, aici este nanka, aici este tafta, chiar și o rochie de mozaic, doar ca să nu existe cânepă Luther nu a procedat așa, altfel o vedem la Bătrânii Credincioși, Doukhobori, suspinați, în cine doriți Ce rezultă din această nobilime? Tradus în limbaj filozofic, aceasta înseamnă că nihilismul nu are idealuri proprii; pe scurt, idealuri nu există deloc, vrea să le dobândească, le caută, simte nevoia să se decoreze cu sens, cu o singură condiție, dacă nu ar fi acestea regulile după care trăiește societatea din jur și care sunt dezgustătoare pentru el Și când da, este un fenomen patologic, și, mai mult, în ambele sensuri, social și personal În sens public, aceasta este o erupție involuntară a organismului (scuzați expresia), dar în sens personal este o boală psihică, o tulburare a nervilor, o boală, în plus, nu psihică, ci morală , o boală a voinței, căreia mintea nu poate face față și căreia nu i s-a pervertit gândirea, ci invers - care supără gândul Pe de altă parte, nihilismul este un indicator al bolii societății însăși: societatea este lipsită de naștere spirituală, incapabilă de a inspira, de a oferi material idealurilor Acesta este singurul punct de vedere din care nihilismul, care și-a găsit expresia extremă la Bakunin, poate fi corect discutat; în Bakunin a ajuns la dezordinea voinţei Biblioteca "Runivers" până la ultimul punct, la frenezie, subjugând și mintea, mai exact, însoțită de o conștiință falsă, care în esență este o privare de conștiință, o renunțare la gândire Jos totul, societatea, știința, credința, statul, arta, totul, totul; distruge, aruncă în aer, ca să nu rămână nimic, și să vină ce poate; noua umanitate va fi aşezată pe noi baze Nu este adevărat cât de dulce este: credința mesianică într-un loc gol; disperare, încercând să roadă și să rupă totul, dar în detrimentul viitorului se mulțumește cu misticul: "se va întâmpla ceva! "Și ce va fi, și va fi mai bine, și din ce să fie? J Fiecare nihilist este doar Bakunin care nu a ajuns la el Creativ, constructiv - nimic; gândul este absent, iar voința este amărâtă Ultima împrejurare este cea mai importantă Nihilismul este indignarea voinței poporului rus Indignare față de ce? Împotriva ordinii sociale în general, împotriva disciplinei, împotriva formei voi spune mai de aproape] Să analizăm acest proces mental; la urma urmei, el este în fața noastră tuturor, cel puțin celor care își amintesc de anii patruzeci și nu au încetat să urmeze tendința socială Cu cine ai incepe? Ei bine, cel puțin cu domnișoarele cu părul scurt O dezgustă ipocrizia familiei, ipocrizia tatălui ei, duplicitatea mamei, care se comportă astfel în public și în salon, dar în camera ei și în camera omului altfel; s-a săturat să se vadă obligată să se îmbrace, să

danseze, să cânte și să zgârie, să distreze oaspeții cu unicul scop de a găsi o potrivire și apoi de a repeta viața mamei sale Ea este puternic dependentă în aceste condiții Și ea a învățat ceva Apropo, apare un tânăr cu fraze despre morală și muncă "Vreau să trăiesc din munca mea! Deși sărac, dar independent și sclipitor Departe cu lanțurile, jos cu decența, jos cu ipocrizia! Jos coasa; pieptene ei ia timp de la serviciu! Și există deja dragoste liberă, și apoi toate consecințele unei voințe nestăpânite, care, totuși, trebuie să se justifice, și pentru aceasta sunt luate cărți Există astfel de cărți care pot justifica totul, chiar și crima și otrăvirea Soia Gilyarov-Platonov T P I Biblioteca "Runivers" Și aici este un seminarist, aici este un tehnician, iată un student universitar Locurile comune ale manualelor teologice, uzate și aduse până la pierderea sensului, disciplină monahală cu un ideal ascetic, pe care, însă, predicatorii înșiși nu o urmează Ipocrizia, care, totuși, te obligă în mod opresiv să-ți urmezi exemplul Și iată ipocrizia de alt fel: ipocrizia patriotismului și a obligațiilor civice, însoțită de servilism și mită, vânzarea onoarei fiicei și a soției unui șef voluptuos, comerțul cu justiția, presa și cuvântul de constrângere Tânărul încetează să creadă în tot ceea ce poartă stigmatul oficial, peste tot își asumă ipocrizie și înșelăciune Și iată kulacii cu țăranul asuprit de o parte și Tit Titovich pe de altă parte De altfel, atrag atenția asupra acestui substantiv comun Tit Titych; Sunt multe dintre ele și, de exemplu, îi aparține Iudushka și "uleiul slab" Dacă cineva este descurajat să ignore religia, el răspunde cu "ulei slab", iar verdictul este gata; iar într-o altă carte sau într-un alt discurs se aude pe Tita Titych și pe "burghezia bine hrănită" Tânărul își asumă în cei din jur o minciună și o înșelăciune conștientă, iar dacă nu o minciună, atunci "o orbire care nu a renunțat la prejudecăți " ¡' Prin rostirea cuvântului "prejudecata", am atins punctul de plecare al construcțiilor teoretice în urma nemulțumirii practice, mai exact, punctul de plecare al nihilismului de împrumut Aici este începutul nihilismului Numai orbul nu-și putea vedea creșterea Lipsa sufletului, ipocrizia, tărâmul formelor, cu depravare administrativă și socială - aici a izbucnit Deci, unde se duce voința, sincer indignată? Pe ce se va odihni mintea, complet nedumerită? Ce forme și ce hrană le este rezervată? Într-un cuvânt, unde este știința și unde este adevărata libertate? Biblioteca "Runivers" Voința indignată și mintea tulburată nu își găsesc liniștea și se grăbesc în străinătate, și există și mișcarea unei voințe amărâte și a unei minți care lepădă Ambele s-au numit acolo pe nume: socialism și materialism Societatea își întoarce pe axa ei acolo, vede sursa sclaviei în libertatea personală necondiționată proclamată de Adam Smith într-o sferă, "marea revoluție" în alta Știința face deviația obișnuită de-a lungul ecliptica eternă, de la idealism la materialism și invers, de data aceasta se îndreaptă spre latura materialistă, senzualistă, empirică Prin urmare, Feuerbach și Buchner, Comte, Lassalle și Marx, și o serie întreagă de oameni de știință a naturii / * Dar acolo gânditorii și cercetătorii sunt entuziasmați nu de mânia împotriva sistemului social; proletariatul amărât îi urăște pe preoți nu din cauza științei, ci pentru că ei, împreună cu burghezii, le iau pâinea și pentru aceasta învinuiesc însăși religia, de care clerul este predicator Amărâtul nostru, așezat ca frați ai proletariatului, îi prezintă rudelor pe gânditori / Dacă un gânditor celebru își exprimă prea clar nevoința, este forțat Secchi Despre Unitatea Forțelor am publicat în traducere Traducătorul a produs un întreg tratat din carte, explicând cu sinceritate că paginile trunchiate au fost scrise de

celebrul autor nu din convingere, ci din captivitate: el este stareț și trebuie să se prefacă a fi credincios Nu ezităm să anunțăm ce se află în sufletul altuia și, mai mult, fără permisiunea autorului însuși Ei spun că Helmholtz a fost publicat și cu astfel de abrevieri Nihilistul, pornind din ipocrizia văzută în patrie, nu permite nimănui să creadă sincer în existența lui Dumnezeu, iar dacă cineva crede, atunci este din prejudecăți mizerabile Mințile, ca Secchi și Helmholtz, nu pot fi sclavele prejudecăților Și lumea trăiește doar din prejudecăți Când aveam încă șaptesprezece ani, am scris un eseu pe această temă: Și* Biblioteca "Runivers" Num dantur repraesenfcationes obscurae? (Există reprezentări întunecate?) Am răspuns că nu există alte reprezentări în afară de cele întunecate Cu cât am trăit mai mult și cu cât am studiat mai mult filozofia și istoria, cu atât m-am convins mai mult de acest adevăr și sunt convins de el până astăzi Lumea trăiește numai prin prejudecăți, doar prin ele se păstrează Diferență de grad Prejudecata în logică se numește "judecata acceptată fără motiv suficient"* În această suficiență se află ideea; pentru unul este mai departe, pentru altul este mai aproape, pentru altul nu este deloc, nimeni nu are suficiență deplină Limba rusă are un cuvânt genial: "deci* De ce crezi asta? De ce faci asta? Da Toată omenirea trăiește și crede așa ceva Unitățile izbucnesc, încep să analizeze ceva anume în acest fel, îi dezvăluie inexactitatea, inconsecvența, înlocuiesc un motiv în schimb sau resping cu totul o opinie sau un obicei care este susținut de naked so; dar în timp ce aprofundează sau discută, sunt copleșiți de un val de impresii despre tradiții familiale, sociale, istorice, impresia unei cine delicioase, o interpretare proastă a unui actor, vremea vântoasă, ploșnițele care mușcă toată noaptea Rezultatul este o soliditate iluzorie și chiar o conștiință iluzorie O nouă opinie este acceptată sau respinsă, iar autorul ei însuși a asimilat-o în esență în acest fel, un pas mai departe, un pas mai aproape de soliditate Nu se repetă același proces cu fiecare gânditor, fiecare scriitor, nu poate el să-l testeze singur? Găsiți măcar un scriitor, măcar un tratat, unde concluziile ar fi o reproducere exactă a procesului care a avut loc în sufletul scriitorului? Nu; procesul interior a decurs într-o ordine foarte diferită decât apare într-o carte sau într-un discurs O excepție va fi prezentată doar prin concluziile statistice, iar apoi dacă acestea sunt limitate la rezultate numerice Iar concluziile sunt mai departe, aici începe deja înșelăciunea: cercetătorul înșală cititorul și se înșală pe sine, imaginându-și că urmărește doar cifre Nu crede, cifrele ajută, iar concluzia s-a sugerat de la sine Biblioteca "Runivers" pe lângă cifre, din multe motive care se află în sfera ideilor întunecate Mi-e teamă că abuzez de atenția ta; dar te rog doar un minut Îți amintești de însemnările doctorului Krupov? Într-un anumit sens, aceasta este o lucrare de geniu Nu este o nebunie să urmezi obiceiul? Iată un oficial care se apleacă cu spatele pentru a primi un ordin, nu-i așa că este nebun? Îmi amintesc că acest exemplu, printre altele, a fost propus de Herzen Totuși, după patruzeci de prea mulți ani, nu este surprinzător să uiți: dar ideea generală este aceasta și este ingenios de corectă Într-adevăr, o persoană care se îngroașă din cauza unui ordin este un nebun Dar toată lumea este nebună Dacă Herzen și-ar fi întors telescopul în altă parte, s-ar fi văzut nebun, iar toate activitățile sale și chiar acest articol ca o nebunie Pentru că fiecare va avea propria credință și obiceiul lui Doar un idiot va rămâne în mintea sa bună, a cărui minte se limitează la observarea satisfacerii nevoilor vieții plantelor Și puțin mai departe, acum îl poți "întâlni cu așa dialectică încât se va dovedi a ieșit din minți,

nebun tocmai pentru că a încetat să mai fie doar o plantă și un animal Nu e chiar o prostie să inventezi alte nevoi mai inalte si iti strica pofta de mancare?Omul In general, exista un nebun de cele mai inalte interese si, potrivit doctorului Krupov, chiar si cel care urmeaza obiceiul si gaseste un ideal in obicei a innebunit omenirea multumita cu chemarea porcul și măgarul! Cu siguranță nu veți bănui că țin la o asemenea teorie; dar se dovedește așa, iar teoria este relativ corectă până la urmă Din punctul de vedere al unui sălbatic, europeanul este adesea nebun; din punctul de vedere al lui Krupov, oficialul o ia razna, iar oficialul din Krupov vede un nebun Se dovedește că nu există o normă necondiționată Există persoane care trăiesc în plante și animale Biblioteca "Runivers" viață și există fețe care ies din ea Milioane trăiesc după obicei; zeci, sute, mii dintre ei sunt împovărați, o aruncă și condamnă, acceptând un nou obicei; milioane sunt completate prin mersul concepte, credințe, judecăți, fără a le verifica și doar asimilându-le și rearanjandu-le între ele, iar câțiva abordează cu analiză și sparg prejudecata existentă, înlocuind-o cu o altă prejudecată, deși, poate, mai puțin arbitrară Pentru viitor, noua prejudecată va fi aceeași credință, obicei, tradiție oarbă, ca și ieri Aș spune că dacă boala numită nihilism este privită ca un atac social și nu personal, atunci esența ei se va dovedi a fi într-o revoltă excesivă și, prin urmare, sinucigașă împotriva prejudecăților; el se transformă într-un proces autoconsumator, într-o fantomă, într-o minciună, o minciună la pătrat Ai observat că nihiliștii sunt dezgustați de numele obișnuite de animale de companie și chiar de adresele politicoase obișnuite? Erisipel, Vanka, nici un chip sau Ivan Fața și Ivan vor fi o concesie la decență, vulgar și, în plus, obiceiul nesincer Și fața, vezi tu, nu va fi vulgară și sinceră! În esență, tot ce se repetă este deja vulgaritate, formă și, în consecință, decență Adâncă este așadar nenorocirea nihilismului Sarcina lui, dacă te gândești bine, este asemănătoare cu sarcina dată croitorului: să coasă o rochie astfel încât, îmbrăcând-o, să meargă goală ^ Lumea zace în prejudecăți, comunitatea este ținută de obiceiuri și concepte de mers , stocate, printre altele, în limbă și în legendele literaturii și ale vieții În afară de obiceiuri, în afară de conceptele luate pe credință, ca în afară de limbaj, nu poate exista viață de comunitate și, odată cu ea, toate succesele omenirii A spune: "Jos toate prejudecățile înseamnă a spune - jos cu comunitatea, jos cu limba însăși, căci limba este una dintre cele mai mari prejudecăți, purtând în sine concepte, parțial neverificate, parțial învechite Prejudecățile și obiceiurile sunt distruse, înlocuite cu altele noi, iar acesta este succesul omului Biblioteca "Runivers" stva Dar distrugerea unora, acceptarea altora se face treptat și parțial Este posibil să arunci toate prejudecățile și toate obiceiurile doar transformându-te în patrupede: progresul nu este mare Întreaga omenire a momentului prezent trăiește doar pentru cea mai mică parte în felul ei și cu gândirea de sine, și apoi doar jumătate din cele aparente: ambele sunt doar o tradiție modificată, dar doar una dintr-un milion de schimbări; restul poartă obicei, credință, limbaj, plimbări, opinii, contopindu-se cu ei, crezând și simțind viața în ei Chiar și parveniții omenirii trăiesc aceeași viață comună Comte, îmi imaginez, era un burghez obișnuit, Buchner un burghez vulgar și Darwin, fără îndoială, un domn Două figuri, Lassalle și Marx, care chiar predicau deschis reorganizarea socială, nu au părăsit legalitatea Aceasta este dezvoltarea naturală; toate sunt fructe sau flori ale unui copac de care nu se separă, trăind cu el o viață comună și hrănindu-se cu sucuri comune Opiniile lor au impact asupra unei părți a societății,

o parte a societății este de acord cu ei, iar sub presiunea combinată a forțelor, societatea renaște în direcția în care se numesc Lassalle și Buchner, sau poate chiar în direcția opusă, dar renașterea are loc printre aceste forme, obiceiuri, credințe, prejudecăți } Cea mai radicală părere rămâne opinia a câtorva sau a zeci, fără a perturba mersul vieții sociale și fără a tulbura viața acestor zeci înșiși, până când noua idee pătrunde în masele, devine proprietatea sa comună, sub formă de prejudecăți, acceptată pe motive aparente sau din respectul față de autoritate, uneori din nou doar aparentă, dar în esență sub presiunea unor rațiuni cotidiene mult așteptate Acolo unde dezvoltarea decurge corect, acolo renașterea are loc în liniște, formele vechi se desprind una după alta, chiar și pe nesimțite În altele se întâmplă violent, iar societatea este apoi chinuită de convulsii Așa sunt convulsiile din Franța, s-au proclamat principiile Revoluției Franceze, s-a proclamat chiar și ateismul, dar poate că există și mai mulți catolici credincioși acolo decât oriunde altundeva Biblioteca "Runivers" oricum, iar conceptul de "drepturi ale omului" doar în limbajul burgheziei, și nu în inimă, este cu atât mai puțin în practică / Mi se pare de prisos să explic că consistența nemiloasă a nihilistului se dovedește a fi o inconsecvență urâtă atunci când ia părerile radicalilor europeni, rupându-și alianța cu societatea, ceea ce strămoșii săi occidentali nu fac Poziția la care se condamnă nihilismul și la care, în raport cu sine, cheamă concetățeni, merită o atenție specială; dar merită amintită aici cauza socială, care contribuie la amărăcirea voinţei, iar sub influenţa ei la entuziasmul minţii Unde sunt idealurile noastre? Unde sunt isprăvile domestice care ar inspira posteritatea? Unde este activitatea științifică, al cărei farmec ar atrage forțele tinere să participe și să continue într-o direcție generală? Întreprinderea personală, zborul liber în orice sferă, se întâlnește cu noi spațiu și sprijin? Demnitatea adevărată se bucură de respect și poate spera să fie recunoscută? Nu se află printre noi neîntâmplări, mediocrități și intrigători în prim-plan? Nu domnește desfrânarea? Toată puterea socială, toată autoritatea nu a trecut la bani? Majoritatea nu este surdă la cele mai înalte interese? Nu predomină forma asupra esenței? Nihilismul, urât în sine, se dovedește apoi a fi urmașul legitim al unei societăți necredincioase, depravate, servile, indiferente la orice, în afară de buzunar și pofta animală De asemenea, este firesc ca nihilismul să se nască și să se înmulțească tocmai în stratul mijlociu al societății, unde se dezvoltă și se dezvăluie idealurile, în stratul care ar trebui să fie purtător al iluminatului Părinții dau vina pe școală și ne amintim că acum câțiva ani o circulară ministerială a dat vina pe părinți Aceasta și cealaltă persoană își contribuie cota de participare, pentru că subțirea este ceva reciproc, mai precis, comun și nu vă mirați că fiul, în spatele unei cărți sau al unei foi, cu gânduri proaspete, după cum i se pare, se odihneste atat de la scoala Ferula cat si de la familie Biblioteca "Runivers" masă de cărți, care i se par la fel de plictisitoare În plus, este zadarnic să credem că o întărire a disciplinei va insufla o nouă viață școlii, iar încurajarea apatiei depravate a societății față de interesele superioare va educa cetățeni buni Pe cutare sau cutare pământ crește nihilismul II Prima mea scrisoare nu fusese încă pusă sub tipar, când deja auzeam nedumerire Ți-e teamă că cititorul va fi stânjenit și va întreba: "După aceea, atât Credința, cât și Dumnezeu vor fi prejudiciați?" * - Foarte simplu: întreabă-l pe acel cititor: "S-a gândit la Credință și la Dumnezeu? Nu? Atunci ei sunt într-adevăr o prejudecată Un altul, după ce a ascultat scrisoarea, a obiectat:

"există adevăruri necondiționate, de exemplu, matematica " - Dar adevărurile matematice îmbrățișează lumea fenomenelor exterioare, despre însăși existența cărora este posibilă îndoiala; se bazează pe certitudinea empirică, despre pe care este permis să întrebi: , nu este o fantomă?" Este posibilă o dispută în acest sens și a fost ridicată "Certitudinea sensibilă este o presupunere nejustificată": nu asta am spus Cu toate acestea, nu voi ajunge la fundul despre ce este nedumerirea reală Am spus că construcțiile teoretice (mai precis, împrumuturile) nihilismului provin din dorința de a fi liber de prejudecăți și afirm că această dorință este sinucigașă, pentru că nu există o opinie și un obicei care sub cuțitul analitic să nu iasă a fi prejudecata Ei îmi opun Ce vor să spună? Că dorința de nihilism este corectă, doar că nu știe să deosebească adevărul de prejudecată? In acest caz, felicitari: cei care obiecteaza stau pe panta de unde am venit eu există un drum drept către nihilism Există adevăruri absolute? Bineînțeles că există, cel puțin sunt presupuse, pentru că există o luptă pentru adevăr pe care se bazează întregul proces de cunoaștere Dar când spui Biblioteca "Runivers" Dacă adevărul este revelat nu în sine, ci despre adevărul cunoscut, atunci întrebarea este posibilă despre fiecare propoziție recunoscută: de ce? Și nu numai că este posibil, dar este inevitabil cerut de rațiune Și caut de ce? sigur vei veni la perete sau te vei plimba, venind în același loc, repetându-i veveriței din roată: "Da, cum altfel, după ochii tăi, nu-ți vine să crezi, după cele două timpuri ale tale doi vor fi cinci?!" Acesta nu este un răspuns filozofic, dar, de asemenea, Educația filosofică nu va merge mai departe, invocând certitudinea senzorială sau legi logice și, totuși, rămâne întrebarea: este așa și de ce este așa? Prin urmare, nu este nimic de vorbit despre adevăruri necondiționate; fiecare pas afirmativ și negativ al gândirii presupune propriul "dacă"; pentru înțelegere, fiecare adevăr este condiționat dar atunci va fi necesar să abordăm întrebarea dintr-o altă parte, despre care, poate, aș putea să fac aluzii mai departe Considerăm prejudecățile din partea logică; pe acest temei se pune problema, iar din acest punct de vedere nu va exista o singura opinie, nici un singur obicei cu fundament, de la care sa nu fie nevoie de o temelie suplimentara; cu alte cuvinte, nicio opinie sau obicei nu va fi găsită fără prejudiciu Permiteți-mi să mă întorc la o obiecție bazată pe motive psihologice În esență, referirea la adevăruri necondiționate nu este străină cauzei psihologice Dar impulsul psihologic în frică este mai clar indicat și mai sincer exprimat, ca nu cumva, odată cu recunoașterea inevitabilității prejudecăților, altarul să cadă și să se spargă În aceasta, după cum am spus deja, nu va fi vina altarului, ci a celui care îl ține Dar pentru a-i liniști pe cei simpli de inimă, voi explica că prejudecata nu este încă o minciună; dimpotrivă, cea mai mare dintre prejudecăți ascunde uneori cele mai mari adevăruri Prejudecata, după cum s-a spus, este "o judecată făcută fără un motiv suficient " Și o judecată făcută Biblioteca "Runivers" fără un motiv suficient, nu este întotdeauna în sine nici măcar nefondat, cu atât mai puțin fals Frica de prejudecată este ea însăși o prejudecată și aș ruga cititorul, care nu este dispus la prejudecăți, să renunțe în primul rând la această prejudecată despre prejudecăți Spune de fapt: "ghici*, "prejudecata*, "predispoziție*, "gând prejudiciat*; este în regulă, este tolerabil Dar la cuvântul "prejudecată" ei tresăriră, amintesc că puntea nasului mâncărime pentru morți, iar ochiul drept pentru lacrimi și există teama de a fi acuzați de amăgire și prostie Un gând de-a dreptul "nechibzuit" este mai scuzabil decât prejudecată, cât de mai puțin rușine este să fii

condamnat pentru "fanatism" decât pentru "superstiție" Nu este asta o prejudecată? Da, prejudecăți și trebuie rezolvate Asumarea, prejudecata, predispoziţia, gândirea preconcepută, imprudenţa, fanatismul pot fi manifestări spirituale independente; în prejudecată, nu este subînțeles doar arbitrariul opiniei, ci și împrumutul; prejudecăți - opinii și obiceiuri actuale și în cea mai mare parte moștenite Aici este locul lui dureros și de asta se tem în principal Nu este aceasta o prejudecată? Nu, chiar mai mult de atât: este o amăgire "Este o prostie și o rușine să urmezi exemplul altora; fiecare are mintea şi voinţa lui* În esență, aceasta este efortul corect al individului pentru emancipare, cererea de raționalitate și libertate de gândurile și acțiunile cuiva Dar este raționamentul personal în mod necesar rațional, iar plăcerea personală este într-adevăr libertate? Plăcerea personală! Da, dorință personală, mai există dorința mea? Astăzi este așa, mâine este invers, o plimbare în Kremlin emoționează una, prânzul în Bazarul Slavyansky este alta, vederea Madonei lui Rafael și lectura Nanei dau motive cu totul diferite Ce va fi al meu? Și unul și celălalt și al treilea? Atunci nu ai de ce să-ți faci griji, lasă-te vântului întâmplării; dar atunci exemplul altcuiva și autoritatea de amploare echivalează cu o plimbare sau cu citirea unei cărți Biblioteca "Runivers" Raționament personal dar unde este susținerea lui? Ce sunt eu? Eu însumi sunt un fir de praf într-un vârtej de un chintilion de alte pete care se învârt, iar trompa mea, cu care simt lumea, este mai subțire decât vârful unui cap de ac! Ce voi avea timp să observ și unde este garanția că ceea ce este observat este plasat sub iluminarea potrivită? Lăsat în sine, individul ar trebui să înceapă din nou întreaga experiență a umanității de fiecare dată, cu asta în plus, pentru a nu ajunge la vreo concluzie afirmativă Nu voi mai obține dacă, odată cu inevitabilitatea experienței altcuiva, decid să o accept pe a altcuiva doar după o analiză critică Critica va necesita temei; din nou o muncă nesfârșită de căutare și comparație și, ca urmare, dacă mă opresc la ceva, va fi arbitrar Repet: minciuna și, în același timp, lipsa de apărare a nihilismului, nu este că ea, împreună cu prejudecățile, conduce un adevăr necondiționat, ci că presupune existența posibilă a umanității fără prejudecăți și organizarea ei posibilă pe baza raționamentului ; că în gândire vede legiuitorul vieții și izvorul adevărului; ceea ce valorează (deși fără să știe el însuși) pe baza raționalismului, al cărui moștenitor direct este] Am avut unul, mai întâi profesor, apoi coleg, apoi subordonat A fost profesor de seminar Odată iau masa cu el; singurul său fiu, un băiat de vreo ani, a întârziat la ora stabilită, iar între el și părintele său a început următoarea conversație - De ce ai intarziat? - Tovarăşe a întârziat Dar ai plecat fără permisiune Este bine? - Nu, pentru că copiii sunt obligați să ceară permisiunea părinților -De ce? - Pentru că mințile lor nu sunt încă în stare să judece utilul și dăunătorul Părinții sunt mai experimentați și vor da direcția corectă Biblioteca "Runivers" - Și în plus, TÒ? - Iubesc copiii și nu îi vor sfătui rău -Din ce se vede? Deci Dumnezeu spune și -Bine! - Și natura "Acum stai jos și mănâncă" Iată un exemplu de reguli de viață "raționale", așa cum probabil și-a imaginat prietenul meu Nu voia ca supunerea filială să rămână cu Seryozha lui la gradul de prejudecată Aceeași moralitate am auzit-o în vechile comedii de la Starodumov și Milonov Majoritatea educată a crescut acum atât de mult încât înțeleg natura chijotică a unei astfel de moralizări; dar nu toată lumea s-a maturizat până la înțelegerea că construcția teoretică a regulilor vieții comunitare în general este aceeași rasă a lui Starodum Citesc

"marele" început al "marii" revoluții - "Declaration des droits de l'homme" - și mă gândesc în sinea mea: Starodum! Mă uit prin construcțiile socialiste ale ordinului ghicirii și văd: Milon Amintiți-vă de figura retorică a unanimității, care proclamă punct cu punct "drepturile omului": "Fiecare persoană are dreptul " Fiecare persoană? Polinezienii și europenii sunt la fel? Si de la ce varsta? L N Tolstoi, îmi amintesc, la școala Yasnaya Polyana a fost gata să recunoască dreptul necondiționat al unui copil de cinci ani Toată agitația legată de Declarație nu avea sens decât în măsura aluziei la relațiile feudale Iar predicile anarhiste de astăzi au sens numai în ceea ce privește cea mai strânsă relație cu înrobirea persoanelor vii de către puterea fără suflet a mașinilor și a capitalului; orice generalizare ulterioară este arbitrară și chiar aiurea Căminul merge mai departe, fără să-i pese de cursele care i se citesc Nu este un regiment care să se lase forat de un articol militar, deși sistemul comunal ajunge la acest ideal Dar chiar și articolele militare au arătat la Jena ce detaliau Biblioteca "Runivers" reglementări teoretice Cum sistemul tactic al lui Friedrich pare să fi prevăzut și conceput rațional totul: întoarcerea piciorului, a brațului, a capului, totul a fost calculat, s-a dat regula pentru toate! Și această armată pedantă a fost doborâtă ca o turmă de oi Rupe această ordine pe baza silogismelor tale: o vei supăra, dar nu vei crea bine, dimpotrivă, vei semăna suferință inutilă Chimia învață că un element pur amestecat într-un corp organic îl ucide Amoniacul este nevoie de plantă; dar lasă amoniacul pur la rădăcină, planta va pieri: același lucru este valabil și pentru regulile speculative pentru viața societăților organice I Așa stau lucrurile pe de o parte, unde mintea gânditoare își imaginează ținând un sceptru asupra ordinii stabilite a vieții și unde se sparge de un zid de prejudecăți pe care obiceiul onorează Oamenii de știință natural se lătăresc cu un microscop și găsesc microbi, astronomii de la observatoare se așează la telescoape și canale deschise pe Marte, un fizician, pe baza matematicii superioare, calculează raportul dintre căldură, lumină, electricitate, magnetism și ajunge la eter Munciți din greu, domnilor, dar nu descoperiți esența Indicați fenomene noi și alternanța lor, dar unde este începutul, unde este legea cea mai înaltă, unde este începutul începuturilor? Filosofii se ridică Câți dintre ei și de când ciocănesc pe fiecare în felul lor: materialiști și idealiști, sceptici și realiști, deiști, panteiști, atei Abisul minții, puterea gândirii este uimitoare Gânditorul grăbit le-a citit? Bineînțeles, nu a citit-o, dar dacă l-ar fi citit fără o idee preconcepută, renunțând la presupunerile sale, s-ar fi văzut într-o sală de judecată, unde un avocat talentat se lupta cu un procuror la fel de talentat Forța argumentelor unuia captivează până când îl asculți pe celălalt Deci, pe ce bază, jurat, după ce ai ascultat cearta gândirii filozofice din istorie, vei ajunge la o convingere certă? Pe baza forței oficiale a probei? Biblioteca "Runivers" Nu, dispoziția deja din sufletul tău va triumfa în tine, în ciuda tuturor eforturilor tale de a fi imparțial; nu legea succesiunii raționale va triumfa, ci așa-zisa logică feminină, ca răspuns la convingeri logice, răspunzând: "Mi-aș dori să poți cumpăra o casă!", deși nu s-a vorbit de o casă sau de cumpărare , iar interlocutorul nu a avut gânduri Dar pe deasupra dialecticii logice, interlocutorul îi citește însuși interlocutorului motive secrete, poate din greșeală, poate ghicind b apărând o poziție în care nu e convins: tace, altul este umflat intenționat, dar mii de gânditori efectuează aceeași operațiune cu bună credință ъ viața idealizată a patriei sale, aruncând-o peste întreaga lume și întregul regat animal, așezându-și

propriul pahar în așa fel încât să vadă numai fenomene care mergi la un gând preconceput, de care el însuși nu este conștient Deci, a scăpa de prejudecăți este un vis Nu te va ceda atunci când vei dori să-l spargi; el te va veghea si te va pune in stapanire atunci cand te gandesti sa te protejezi de el Așadar, atunci când cutare sau cutare regulă de viață sau opinie se dovedește a fi dată și asimilată înainte și în afară de raționament, ea nu trebuie abandonată pentru simplul fapt că nu și-a oferit o bază; poate are un motiv foarte deștept, dar nu știe să vorbească despre sine, sau a fost, dar uitat, încremenit în obicei Oamenii de știință râd și sunt supărați de opiniile gazdelor despre influența fazelor lunii asupra vremii, iar gazdele se asigură că opinia lor este corectă; de ce să știi, poate că există o legătură nedescoperită Nu îndrăznesc cu deplină certitudine să resping nici măcar semnul podului nasului, prefigurand morții; Nu împărtășesc această credință, dar Biblioteca "Runivers" Nu mă voi lupta cu comoara, pentru ca într-o zi, chiar și în această comparație aparent absurdă, să nu se mai descopere o legătură vie, deși este cel mai firesc să presupunem că mirosul defunctului a dat naștere acestei prejudecăți, transformându-se în superstiție Împotriva opiniilor și obiceiurilor care nu se pretind rezonabile, este nerezonabil să devină deosebit de călit, doar pentru că, în cele din urmă, noua opinie sau regulă pe care o adopt va fi arbitrară, bazată, aproape sau departe, tot pe prejudecăți, deși învăluită în dialectică Am moștenit opinii și obiceiuri Am verificat o mică parte din ele și, într -o mică măsură, din grația întâmplării, care i-a determinat pe amândouă și mi-a stârnit îndoielile L-am abandonat și pe celălalt, găsindu-l fals sau dăunător Dar oricât am explorat și am mers mai adânc, întotdeauna am început la jumătate și m-am oprit la jumătate Masa de opinii și concepte, masa de reguli și obiceiuri nu îmi aparțin, ci eu lor: am crescut în ele, și nu numai în ele, ci am crescut cu ele și am crescut și mai departe și nu numai că am crescut , dar trăiesc în general, nu pot decât cu ei și prin ei, cinstesc părinții, părinții au grijă de copii Nihilistul găsește această prejudecată, și o respinge; visează la o comună total umană, ca Sparta antică, cu copii care nu aparțin familiei, ci ale statului Și într-adevăr, dragostea copiilor pentru părinții lor este dată înainte și dincolo de orice raționament Să încerc să raționez cu nihilistul așa cum o face prietenul meu? Atenție, dialecticianul deștept te va bate "Da, și Doamne, nihilistul îți va spune mai departe, repetând batjocura rostită încă în secolul al XV-lea, aceasta este o invenție a preoților cu scopul de a exploata ignoranța " serie și cu excepția cazului Și vei merge împotriva lui cu dovezi ale existenţei lui Dumnezeu, repetă silogismul lui Anselm? Dar tu vei sta pe pământ acolo unde este cel mai convenabil ca vrăjmaşul să te bată Nu, dacă-l bate, atunci De ce să-ţi fie teamă că credinţa religioasă este dată înainte de a raţiona ; Biblioteca "Runivers" care este credința lui? Dacă preoții au inventat religia din interes propriu, atunci Buechner a predicat materia fără puterea de a plăti Dacă copiii nu ar trebui să fie membri ai familiei, ci ai statului, atunci de ce nu invers? Argumentele în favoarea unei opinii vor merita argumente în favoarea alteia, iar argumentul va fi nesfârșit până când unul dintre disputanți se va plictisi sau se va plictisi suficient de descurcător pentru el Și esența disidenței va rămâne în continuare în faptul că unul aderă la opinia moștenită, celălalt împrumutat independent Dar fiecare părere moștenită, și mai ales obiceiul, are deja ceea ce este În aceasta ei, dacă nu adevărul, atunci dreptul: ei, la fel ca pârâtul, așteaptă ca reclamantul nu numai să-i condamne pentru lipsa actelor de punere în

posesie, ci să prezinte propriile lor, autentice și de necontestat, din care se este clar că nu numai că nu există alt moștenitor, dar nici nu poate fi O persoană educată va respinge explicația mitică a fenomenelor cerești de către Zeus Tunetorul sau Ilie profetul; el știe că, deși la o scară mai mică, este posibil să producă tunete și fulgere autentice fără a obliga nici pe Zeus, nici pe profetul Ylyo să călătorească în jurul cerului Și când același fenomen nu este reprodus artificial pentru mine, toate explicațiile noi sunt presupuneri În afară de urina artificială, chimia nu pare să fi avut timp să producă ceva organic Nu este o descoperire grozavă, mai ales când chiar și chimia anorganică, atât de exactă în orice caz, este construită pe absurd; teoria atomistă este o absurditate pentru rațiune, este imposibil să argumentezi împotriva ei Unde este atunci baza pentru acceptarea ipotezelor despre originea lumii și a omului, construite până la urmă pe chimie și mecanică, și preferând acestora o credință moștenită de milenii, poate chiar înnăscută? Am spus poate înnăscut, pentru că acum ei caută specii mizerabile în omenire, complet lipsite de religie Să presupunem că acuratețea acestor observații în sine poate fi pusă la îndoială; curentul orientat materialist op Gilyaroia-Platonov vol II Biblioteca "Runivers" Gândirea omenirii vede și caută, voluntar și involuntar, astfel de fenomene, care, într-o altă direcție, s-ar găsi complet opuse, sau care ele însele ar fi interpretate diferit Și în plus, absența ereditară a religiei nu dovedește nimic; mai întâi este necesar să se demonstreze că fiecare stare sălbatică a unui trib este o sămânță primitivă din care s-a dezvoltat una de cultură; dar se poate argumenta invers și se poate cita faptul că, după cultură, triburile fug sălbatice și cad într-o stare animală Cu toate acestea, las toate acestea și sunt de acord să mă îndoiesc de caracterul înnăscut al principiilor religioase Dar reclamantul cu teoria sa materialistă este, oricum doriți, mai slab decât pârâtul teist, care prezintă o credință deținută de milioanele de astăzi și al cărui început se pierde într-o adâncime de milenii atât de îngăduită încât este permis să se întrebe: a existat încă un început pentru aceasta? Poate că ei îmi vor indica din nou științele exacte și obiectul: este posibil să comparăm credințele cu descoperirile fizice sau astronomice? Acesta este ideea, nu este nevoie să comparăm Cu toate acestea, susțin faptul că adunarea se verifică prin scădere și invers Când eclipsa a venit în ziua, ora și minutul stabilite, sunt certificat în astronomie; dar până când nu creează un om artificial și, de asemenea, reproduc artificial al doilea univers, atunci orice teorie despre începutul începuturilor este arbitrar E mai bine să trăiești în Anglia și America decât în Persia, știu și văd asta, dar că ar fi mai bine într-o falansterie și o comună este încă un vis sau chiar o prostie Atunci toată cunoașterea exactă este exactă doar relativă Pe lângă absurditatea, care este însă necesară pentru explicarea fenomenelor chimice, există, spun ei, în matematica pură teoria mărimilor imaginare, care este și absurdă, dar inevitabilă pentru rezolvarea problemelor Nu indică acest lucru limitele foarte limitate în care lumea cunoașterii este accesibilă? că însuși instrumentul numit rațiune este imperfect și inexact? Calul nu cunoaște culorile, în afară de alb și negru; grecul antic nu cunoștea culoarea albastră Cu încă o sută Biblioteca "Runivers" coroane, dar matematica vorbește despre posibilitatea unei a patra dimensiuni Și de ce ar trebui să fie imposibil? Înainte de microscop, lumea nu cunoștea ciliați, iar existența lor ar părea absurdă, așa cum a patra dimensiune pare absurdă altora, pe singura bază că simțurile cunosc și mintea pe baza lor poate gândi doar trei Așadar, completitudinea și perfecțiunea

cunoștințelor, chiar și cele exacte, sunt îndoielnice și, în plus, datorită limitărilor abilităților cognitive în sine, de altfel Ce se poate spune despre construcțiile teoretice care guvernează întregul univers? Cârtiță oarbă, știu doar ceea ce mi s-a dat să știu, mental doar imaginându-mă gândind independent, când de fapt raționează în mine, folosind un dispozitiv logic, predispoziții întunecate, insidioase, necunoscute pentru mine Sunt întotdeauna un susținător al cauzei altcuiva, în mod deliberat, și uneori în mod deliberat, amestecând cărțile experienței, în raport cu care lumea însăși și viața însăși, adevărul însuși sunt indiferente Puneți întrebări, domnilor, încordați-vă, hotărâți-vă, ezitați, afirmați și negați, iar noi mergem singuri, puțin atinși de voi, influențându-vă doar pe voi Știi? Simt acum o anumită repulsie Exprimând teama pentru jena cititorilor, m-ai chemat în lumea speculațiilor superioare, care, poate, nu-mi sunt străine, dar care ar necesita mai puțină fragmentare, mozaic, fragmentare, vorbire în stil învățat Mi-e teamă că voi fi acuzat de paradoxalitate, pe care am auzit-o de mai multe ori în tipar Sunt de acord - paradoxal, pentru că opinia de mai sus nu este nici împrumutată, nici scăzută; dar face parte dintr-o întreagă viziune asupra lumii, sper că mi se pare, cel puțin, sistematic consistent Nu o scrisoare, ci un tratat, nu, nu un tratat, ci un volum, ar trebui scrise mai multe volume pentru a înlătura paradoxul din ceea ce pare paradoxal și, prin urmare, veți aprecia sentimentul dureros pe care îl experimentez în așteptarea unui asemenea un comentariu Permite-ți să te consolezi cu convingerea că ești pe margine- * Biblioteca "Runivers" nu ar trebui să fie un capriciu accidental în reflecțiile mele Așadar, voi continua, dar îndreptându-mi gândurile exclusiv către tine, parcă singurul cititor, și te avertizez de nedumerirea care poate apărea în tine că părerea mea este prea sumbră; că condamn gândul la disperare, în timp ce altul ar putea spune că o condamn la stagnare Nu, de ce nu! Punctul de vedere raționalist nu este singurul din care să discutăm chestiuni "Prejudecata este ignoranță și orbire, este inerția minții": așa judecă raționalistul și este drept din punctul său de vedere Dar aceeași prejudecată este smerenia și iubirea: uită-te la asta de aici, nu va fi întuneric, nici disperare, nici stagnare Cel care spunea despre sine că știe doar că nu știe nimic, a fost un om înțelept nu numai pentru că i se spunea Socrate Îi răsucesc puțin cuvintele și afirm că fiecare minte personală știe doar ceea ce i se dă să cunoască și gândește nu pe baze logice, ci pe impulsurile inimii și dispozițiile întunecate: În căutarea adevărului, rămâne adevărul real, în această condiție , doar cel mai impuls, și roadele sale, reflecțiile și concluziile, dau o garanție pentru fiabilitatea a ceea ce este cunoscut după măsura purității motivelor Mă voi referi din nou la înțeleptul antic care i-a dat numele filozofiei și afirm că legătura reciprocă dintre iubire și înțelepciune, asumată în filozofie ("dragostea de înțelepciune"), este în relația opusă decât cred cei mai mulți: nu înțelepciunea este începutul iubirii, dar dragostea este începutul înțelepciunii; mintea nu este legiuitorul inimii, ci inima dă mintea; Eu plasez filosofia practică înaintea filosofiei speculative și pe cea din urmă în dependență de prima Nu veți cere de la mine să dezvălui mai departe, nu voi spune acest gând, ci acest indiciu Mă voi limita la faptul că adevărul gândirii și vieții indicat de mine este mai asigurat decât prin raționament logic și, în special, se oferă o bază de încredere pentru a decide problema cutare sau cutare prejudiciu: dacă să rămân cu el sau a abandona Biblioteca "Runivers" el și chiar lupta împotriva lui? Nihilistul aruncă peste bord pe Dumnezeu, familia și

societatea: ce spune? Trecem mindfulness; sunt iluzorii: dar ce motiv? Noua credință este animată de conștiința limitărilor personale și, în raport cu frații, decurge din sentimentul care a declanșat exclamația odată arsă pe rug: sancta sim-plicitas! (Sfântă simplitate!) să nu fie, spun ei, cu adevărat istoric, dar nu mai puțin profund? Nu, dimpotrivă, întreaga mișcare este trezită de o voință mânioasă, iar întregul ei catehism împrumutat este creat de lăcomie Cel puțin așa îmi explic eu Interesele materiale sunt mai presus de toate: este necesar să le înțelegi și s-a găsit o filozofie de ajutor, care pune începutul și sfârșitul tuturor în stomac; restul științelor au urmat exemplul Concluzia pe care ați citit-o nu este acum găsită de mine Este rodul studiului credințelor omenirii, al cărui sens, știți, a trebuit să-l dezvălui de la amvon, după ce m-am îngălbenit și m-am secat peste mișcarea raționalistă și logica hegeliană, aceasta, în expresia potrivită ale regretatului A S Homiakov, nuci goale, care trebuiau să despice Îmi permit să extrag din depozitul de memorie două imagini cu care obișnuiam să încheiem o expunere dialectică a căilor conștiinței religioase (personale și istorice) în omenire Două figuri cunoscute în diferite perioade ale istoriei, care s-au remarcat în diferite domenii de activitate, au rostit o vorbă înainte de moartea lor Dilexi justitiam, odi iniquitatem, propterea morior in exilio (Am iubit adevărul, urăsc fărădelegea, de aceea mor în exil): așa au fost cuvintele lui Grigore al VII-lea Hildebrand pe patul de moarte, în care Papa s-a întrupat mai concentrat și consistentă decât la toţi predecesorii şi succesorii început La șapte secole după aceea, enciclopedul și ateul Petetin a murit cu următoarea mărturisire: Nudas veni, dúbias vixi, qao vadam néscio Ens Entium miserere Biblioteca "Runivers" mei (Nag, am venit, am trăit în îndoială, nu știu unde mă duc Ființă a ființelor, ai milă de mine) Care dintre ele este mai aproape de adevăr? Aroganța mândră a papei, încrezător în infailibilitate, și pe această bază și-a însușit puterea de a zdrobi regate și de a domina lumea material și spiritual? Sau smerenia ateului, care rămâne în îndoială din cauza negării credințelor cotidiene, încrezător doar în neputință, amintită de goliciunea în care s-a născut și de întunericul în care intră? - Ambii au părăsit malul Unul, dacă a găsit adevărul, atunci, pierzându-l, a căzut în eroare și, mai mult, irevocabil, prin încrederea în sine; celălalt s-a condamnat la o îndoială nesfârșită, smulgându-se de credința comună și lăsând astfel pământul să iasă de sub picioare În tradiție, sprijin; în îndoială, o condiție pentru succes; tăgăduire de sine, protecție împotriva erorii; iubirea este garanția raționalității și în ea este libertatea Nihilistul combină ambele extreme ale viciilor și nici una dintre virtuți El este Grigore al VII-lea, întors pe dos, și Petetin fără ezitare; un ateu cu infailibilitatea unui papă, un negător și un distrugător, cu încrederea prezumtivă a unui posesor al adevărului și a unui distribuitor de binecuvântări Iar adevărul presupus dobândit este o colecție de propoziții arbitrare, furate prin furt, care nu sunt prejudecăți doar pentru că au aspect de știre Binele promis este suferința a milioane de oameni care, totuși, nu sunt încă înșelați prin împărtășirea opiniilor și obiceiurilor cu ceilalți, parțial simpatizând cu ei, parțial condescendenți și care sunt relativ mulțumiți, deși sunt conștienți de nedreptatea care îi înconjoară și sunt cântăriți doborât de severitatea destinului Cu toate acestea, se întâmplă ca privarea să-și ofere și partea ei de plăcere Cine ești tu ca să mă împiedici să mă bucur, după cum știu, de a trăi cel puțin conform prejudecăților și a raționa pe baza prejudecăților, dar în felul în care îmi place mie, pe

picior de egalitate cu toți ceilalți? Biblioteca "Runivers" După moartea lui Nikita Petrovici, scrisoarea sa neterminată către Prince a fost găsită în actele sale N V Shakhovsky, în care Gilyarov a vrut să completeze scrisorile anterioare despre nihilism Iată scrisoarea: Când va fi reînviat Rus? Ea a dispărut, iar eu sunt lipsit de plăcerea, tânărul meu prieten, de a vorbi cu tine în scris! Și ești atât de indulgent față de mine, încât prețuiești cuvântul meu, îmi ceri și eu însumi sunt stârnit de reflecțiile tale: "Este mai bine?" Dar mi-ai oferit atât de multe subiecte încât sunt pierdută Pentru a găsi un punct de sprijin, vă iau articolul și cele două scrisori ale mele către I S Aksakov despre nihilism, a căror continuare doriți Îmi asum libertatea de a rezuma articolul tău pentru tine: "Nu a devenit mai bun, dar poate și mai rău; progresul, în sensul conforturilor exterioare ale vieții, a crescut, dar omul, cu răul său moral, a rămas același Crima și depravarea și-au schimbat forma, dar poate s-au înmulțit Asta ai vrut să spui? vreau să mă gândesc; iar tu, după ce ai vorbit, te-ai oprit, simțind nevoia unei concluzii moralizatoare, dar întrebându-te încotro să o îndrepti Erai pe cale să adaugi câteva cuvinte autorităților, dar ți-am reținut mâna Ai intra în mahalaua regulamentelor de poliție, despre care s-ar putea să ți se spună: "da, dați-mi voie, să le dovedesc și dreptul de a le îngrădi libertatea personală și să dovedesc că sarcina pedagogică este în puterea lor" Aici este punctul în care reflecțiile tale sunt conectate cu ale mele M-am gândit la originea nihilismului Nihilismul a izvorât dintr-o voință amară, indignată de ipocrizia ordinii din jur; baza sa teoretică este un protest împotriva prejudecăților "Jos prejudecățile!" - acesta este steagul nihilismului speculativ Dar nu m-am gândit să scriu un tratat despre nihilism; nici măcar nu mă așteptam ca scrisorile mele să fie publicate Intenția mea inițială a fost să-i explic lui I S Aksakov că N Ya Danilevsky a pus greșit întrebarea, recunoscând un sistem în nihilism și asumându-și un catehism independent Respectatul editor a găsit util să-mi imprime scrisoarea, dar a cerut o explicație a nedumeririi cu privire la "prejudecățile" care în prima Biblioteca "Runivers" scrisori pe care le-am numit inevitabile pentru omenire Am fost forțat să scriu o a doua scrisoare "Dacă ați atins baza teoretică și în a doua scrisoare ați dezvoltat mai detaliat inutilitatea de a visa la exterminarea prejudecăților, atunci sunt de așteptat detalii despre amărârea voinței Tu însuți ai făcut aluzie la relația cu care nihilismul îi împuternicește pe concetățenii săi Iată, de altfel, una dintre revendicările tale și aici este punctul în care converg reflecțiile noastre, plecând din diferite părți Dar am vorbit deja față în față despre dificultatea dezvoltării acestei teme Ipocrizia ordinii, care îl revoltă pe nihilist, este permis să se apere? Nu, și am fost amândoi de acord cu asta Dar dacă sunteți de acord cu definiția mea, atunci vă rog să fiți atenți la faptul că nihilismul este indignarea tocmai a voinței și, mai mult, voința celui amărât Poate fi indignat de mintea din jur, constatând nerezonabilitate, inconsecvență; inima poate fi indignată și tremură, poate simți dezgust, ei bine, de ce, de exemplu? - la orgii depravate, la uciderea timpului în lenevie, la ipocrizie, împrietenirea cu prădătorii, plăcerea omului, combinată cu exploatarea oamenilor muncii Dar alta este să te întorci, să disprețuiești, să fii indignat, să fii indignat; în caz contrar, ia un revolver și o capsulă de dinamită, cu cuvintele "deci aici ești!" Cine ești tu ca să judeci un sclav extraterestru? Acestea sunt cuvintele pe care candidatul nihilist ar trebui să le amintească Lumea a dispărut ca lumea, fundamentele morale s-au evaporat Ei râdeau de credința

statului, iar fostul consul însuși s-a mirat cum se puteau privi augurii fără să zâmbească; latifundia a capturat jumătate din lume (cunoscută atunci); viața a devenit grea nu numai pentru cei lipsiți de soartă, ci și pentru cei care au fost răsplătiți și răsfățați Nu este greu pentru cei din urmă, dar sunt obosiți, atât de obosiți încât a apărut taedium vitae, sațietate de viață, dor de moarte Mintea gânditoare nu a găsit niciun scop pentru a trăi, nici un sens Totul a fost încercat în plăcere materială; Lucullus și Kraev au mâncat și s-au hrănit în așa fel încât ingeniozitatea a refuzat în continuare să vină cu perle fierte mai scumpe și ficatei de pește mai rafinați Toate tipurile Biblioteca "Runivers" desfrânarea câmpului a fost depăşită, iar cu plăcerile nefireşti cu care au încercat cu sclavie să trezească senzualitatea plictisită a plictisitului Tiberiu, numai Babilonul modern poate argumenta Dar ce zici? Tacitus, fără îndoială, a fost citit Până și bătălia de gladiatori cu sânge uman vărsat în arenă se dovedește a fi un spectacol insipid, deloc picant Îmi place să mă opresc asupra proverbelor caracteristice care marchează fie o epocă, fie o perspectivă asupra lumii La zicala lui Grigore VP, citată în a doua scrisoare despre nihilism, gândul cere să se adauge încă două Îmi amintesc de indignarea, amestecată cu groază, exprimată în spusele bătrânului Pliniu că omul, din păcate, este lipsit chiar și de acea consolare pentru a se convinge, fără îndoială, de absența nemuririi personale Adăugați la aceasta salutul obișnuit al gladiatorilor: "ave, Caesar, morituri te salutanti" Analizați psihologia zicalului: ei dau o persoană să momească animale sălbatice, o otrăvește nu pentru o crimă și nu pentru a atinge scopuri mai înalte, ci pentru de dragul distracției și pentru a excita nervii publicului Acest barbar are o familie - tată, soție, copii; acolo, undeva pe Dunăre, câmpurile natale îi zâmbesc în timpul viselor somnoroase Dar ei îl aruncă în închisoare; nu numai că suportă inevitabilitatea, ci îl întâmpină și pe chinuitor, de care nici măcar nu este legat prin loialitate, nici prin drept unic Nu; - este capabil să tremure această stare a lumii, care și-a pierdut posibilitatea de pace, capacitatea de a așeza comunitatea, de a găsi un scop comun și în comunicarea sentimentelor și a activității de a găsi pacea și bucuria Dar o sectă a apărut în Iudeea, apoi a început să se răspândească Nu îmi veți cere să repet primele capitole din istoria Noului Testament Vreau să spun doar că atunci când cei suferinzi și împovărați au mers la chemare și au format o societate, aceasta nu a ieșit cu arme; dimpotrivă, a murit doar și a propovăduit și nu a propovăduit ura, ci dragostea, sau a fugit în deșerturile Siriei și Tebaidei Exista și o societate care să reînnoiască lumea veche; asta e deja cu armele în mână Dar în spatele lui nu existau idealuri; s-a prăbușit cu aceleași scopuri materiale, din cauza cărora Biblioteca "Runivers" a pierdut sensul lumii vechi Diferența dintre vechi și nou era doar în vioarea poftei de mâncare, diferența dintre plin și flămând; dar lumea nu a fost reînnoită de barbari Socialiștilor din toate popoarele, știți, le place să se echivaleze atât cu creștinii din primele secole, cât și cu barbarii care au distrus Imperiul Roman Starea societății moderne amintește într-adevăr de vechea Roma, iar campania lui Bakunin cu tentative de asasinat anarhiste sunt raiduri barbare Dar concluzia ulterioară că socialismul este chemat să reînnoiască lumea este lipsită de soliditate, căci creștinismul a reînnoit lumea veche, și nu barbarii, nu lăcomia pentru bunurile materiale, ci renunțarea la ele, nu un atac asupra ordinii existente , ci o evadare din ea Au fugit din lume, dar lumea i-a chemat la sine; a pus-o și, prin urmare, a corupt-o după aceea Dar societatea nu poate

exista fără un ideal: aceasta este esența; iar când a simțit că credința s-a evaporat, divinitatea s-a transformat într-un idol, de care toată lumea râdea, s-a întors spre sine, unde vede slujirea spiritului cu disprețul cărnii și renunțarea la personalitate Începutul reînnoirii lumii nu a fost odată cu raidul vizigoților, ci cu victoria lui Constantin asupra lui Maxentius Barbarii ar fi lăsat din Europa ceea ce vandalii în special din Cartagina; ar fi un al doilea potop; ar trebui să începem din nou întreaga istorie a hostelului, aproape din poziția în care se afla Robinson Crusoe Comuniunea primilor creştini în proprietate îi ispiteşte pe comunişti, dar încă o dată opusul direct al cadrului esenţial este uitat; poate fi exprimat în două moduri gramaticale: "Nu îmi însuşesc nimic", spune unul; "Nu vă însuși nimic", spune altul În ambele, comuniunea intră, dar vederile și activitățile sunt trimise din capete opuse "Dă totul" și "ia totul"; acesta din urmă presupune creativitate și libertate; expresia "ia totul" este deja consecința lor, întruchipată în dragoste Cel care spune "da totul" începe cu constrângere Dar dacă, sub presiune, în viața obișnuită, munca nu argumentează, atunci în structura generală a omenirii, o formulă bazată numai pe constrângere duce, dacă nu la distrugere Biblioteca "Runivers" viyu, apoi la stagnare Nu poate exista creativitate, pentru că nu există libertate și, prin urmare, nu există putere de construcție și nu există ciment care leagă căminele "Socialismul creștin" este o neînțelegere la fel de mult ca și monarhia austriacă, este o contradictio in adjecto Comunismul spartan (singurul care există de ceva vreme în istorie) avea sens, pentru că se baza pe constrângere și putea supraviețui tocmai pentru că, din nou, era cultul unui idol care se numea oraș, prin prezent stat Dar comunismul, bazat nu pe subordonarea personalului față de general, ci invers, este o imposibilitate care aduce distrugere în sine Și anume, acesta este idealul comunismului idealist: organizarea omenirii pe baza apetitului animal personal Aș putea trece prin teoria economică cu tine pe acest subiect și să-mi completez gândirea cu o analiză a acelor eldorados care sunt promise în construcțiile socialiste speculative Dar sper că mă veți înlătura din această lucrare, în care ar fi inevitabil să atingem unilateralitatea în definiția muncii, a capitalului, a valorilor, a bogăției în general Mă mulțumesc să subliniez eroarea, care nu este vina numai a socialismului, ci a întregii științe economice a tuturor taberelor, prin aceea că utilitarul și animalul au fost recunoscute drept începutul spiritualului Conceptul este pervers, ca un copac imaginat stând pe ramuri cu rădăcinile în sus Dar mă grăbesc să ajung la concluzie, care este aleasă ca subiect principal pentru scrisoare Nu numai că distrugerea nu are putere creatoare, dar amărăciunea este lipsită de ea, cu atât mai mult dacă se transformă în activitate Și de aceea, în primul rând, este inutilă, adică incapabilă de a servi scopului utilitar, care se înțelege prin distrugerea ordinii moderne În acest sens, așa cum am sugerat în prima scrisoare, nihilismul este condamnat Un reprezentant individual al nihilismului este o persoană inutilă, incapabilă de a se adapta la nimic și o persoană în plus La începuturile sale și, în general, în trecerea de la legal, o voi pune astfel, mediul obișnuit al unei persoane într-un nihilist remarcat, sinuciderile nu sunt un fenomen rar; barca s-a rupt de curent; mai întâi întoarce-l, apoi se va scufunda, deși uneori plutește în sus Soarta nu se schimbă dacă lucrurile merg prost Biblioteca "Runivers" individual, dar despre o mână: sinuciderea literală sau metaforică a destinului lor Dar îmi veți repeta întrebarea: cu ce fel de atitudine își autorizează nihilismul

concetățenilor să se trateze? - Am vrut să spun că nihilismul, după ceea ce este, nici măcar nu ar trebui să se plângă când este întors de la el, ba nu , când este persecutat El se alungă din societate Dacă este bine sau rău* este o altă întrebare, dar conform proverbului "a trăi cu lupii, urlă ca lupii" - este inconsecvent să trăiești cu o haită într-o dezunire morală completă Aș spune necinstit; dar noțiunea de onestitate presupune un cod pe care nihilismul poate să nu-l împărtășească și, cu adevărat, nu ar trebui să îl împărtășească dacă este consecvent "Ți-ar plăcea să răsturnezi societatea, este dezgustător pentru tine și ești supărat pe ea, poate, și temeinic; dar fiecare dintre aceștia toți, pe care îi numiți societate, vrea să trăiască în felul lui Nu le poți schimba, la fel cum nu poți muta Clopotul Țarului; nu vrei să renaști tu însuți, da, poate că nu poți Așa că fugi, fugi oriunde vrei: în America, în Sahara, în Noua Guinee, oriunde vrei Adevărat, vei găsi peste tot aceeași societate, pe aceleași principii nedrepte și depășite, după părerea ta Prin capriciul legilor naturii spirituale, vei ierta americanului și negrului ceea ce mormăiești acasă și nu vei pune dinamită sub drumul Pacificului, deși pentru tine și în noua ta patrie aceleași motive de dușmănie împotriva disciplina instituită de lumea sistemului burghez modern Nu stai acolo? Fugi de lume " Înțelegi că nu dau deloc acest sfat, ci doar explic că cel care a rupt totul cu societatea nu este demn de societate Mi-e teamă să nu ceri de la mine o concluzie pedagogică moral-educativă Eu refuz Dar vă voi aminti de controversa care a avut loc în presa rusă în urmă cu aproximativ cinci ani Două opinii s-au luptat Unul, dintre care Dostoievski era reprezentantul principal, spunea: pătrundeți în voi înșivă personal, îmbunătățiți-vă personal și sistemul general va fi corectat Un altul a insistat asupra corectării instituțiilor publice, în nө- Biblioteca "Runivers" desăvârşirea lor, găsirea cauzei corupţiei moravurilor; potrivit acestora, totul depinde de conditiile in care are loc dezvoltarea personala După cum se întâmplă adesea, ambele părți au avut dreptate și ambele au greșit, pentru că o parte Cât de des ne amintim în astfel de cazuri remarca lui Hegel că adevărul nu se află în "ori-sau" și nu într-un mijloc economic abstract, ci în interacțiunea vie a "și, și" Moravurile excelente se înțeleg cu instituții dezgustătoare și uneori chiar prin harul lor; elasticitatea spiritului este încordată mai puternic decât presiunea exterioară crescută Și invers, desfrânarea este capabilă să domnească cu instituții excelente Este bine pentru o țară în care atât condițiile externe, cât și dezvoltarea națională internă merg mână în mână Cel mai instructiv exemplu este oferit de Anglia și Franța Cea mai liberă dintre țări este oligarhia aristocratică; pedeapsa corporală nu a fost desființată, iar legea încă se etalează, interzicând publicarea dezbaterilor parlamentare și prezența străinilor în sala parlamentară; o țară a celor mai stricte ritualuri și a celor mai libere gânduri în același timp, și împreună o țară a unei morale și a diligenței familiale exemplare, despre care continentul de est, stând noaptea la șurub, cu greu își formează un concept Ce păstrează totul? Cartă? Nu, prin spiritul poporului, care a inventat și cartea și care, fără carte, s-ar fi dezvoltat oricum în același lucru De unde este spiritul? Instituțiile libere au ajutat în parte, dar religia a ajutat și mai mult - cel puțin aceasta este părerea mea Nicăieri viața de zi cu zi și pedagogia nu sunt atât de strâns legate ca în Anglia; Cea mai glorioasă dintre perioadele Angliei este perioada luptei cu papalitatea, care este numită unilateral lupta cu puterea regală, deoarece prin coroană lupta s-a dus de fapt cu Curia Și atunci este suficient să arătăm către

societățile filantropice, a căror casă, s-ar putea spune, este Anglia, și către societățile biblice Biserica din Anglia a pierdut mult în imaginea ei, dar pentru acea societate, s-ar putea spune, a devenit biserică, luând asupra sa mult ceea ce ar fi de așteptat de la biserică însăși Apoi priviți pe cealaltă parte a canalului, la instituțiile zvelte, reprezentând aparent cea mai mare siguranță a libertății, și cu asta, alături, o lejeritate extraordinară dictaturi, servilism, depravare, ridicate aproape într-un cult, și lipsa de Dumnezeu alături de cea mai grosolană superstiție Soarta acestei patrii este nefericită tocmai pentru că dezvoltarea instituțiilor externe odată cu dezvoltarea oamenilor s-a destrămat complet Majoritatea instituțiilor au fost puse pe țară, în manieră franceză, inventată în abstract De aici forța coercitivă a formei și nimic în spatele ei, tărâmul fațadelor, așa cum a spus cu răutate unul dintre călători Credința se pierde sau se transformă în fetișism; Desigur, atât creativitatea, cât și sentimentul de libertate ar trebui să se usuce Nicio instituție, desigur, nu va ajuta atunci când totul a fost pierdut și nu există nimic care să ridice spiritul poporului, mai ales atunci când utilitarismul s-a declarat în mod deschis a fi principiul conducător Amintiți-vă un lucru, că "îmbunătățirea vieții" țăranilor timp de douăzeci și cinci de ani a fost urmată de încercarea una după alta de a "îmbunătăți viața" unuia sau altuia Expresia, care, din ipocrită modestie, a înlocuit formula mai precisă "eliberare", a condus la faptul că viața materială este recunoscută ca fiind primul și ultimul lucru, despre care este vrednic și glorios să avem grijă Gustăm din consecințe și, de altfel, sub formă de nihilism În articolul tău ai pus întrebarea la un punct mai general, vorbind despre progresul material al întregii omeniri Te întrebi de ce, cu toate îmbunătățirile în cetățenie și cu toate progresele în cunoaștere, viața, cu bucuriile și tristețile ei, cu crimele și depravarea, rămâne aceeași Și de aceea rămâne același cu progresul în esența materialelor, iar cunoașterea plutește în sfera constrângerii Lumea spirituală este lumea libertății, iar progresul interior este posibil doar personal, decurgând din credință Întrebarea, însă, este aceeași, ceea ce presa a discutat acum cinci ani, doar într-o formă mai largă: condiții externe și dezvoltare internă, iar răspunsul corect la acesta este același cu cel dat mai sus despre instituțiile publice și morala publică Adevărul învățat, că suma unghiurilor unui triunghi este egală cu două unghiuri drepte, nu a adăugat nimic sufletului uman față de ceea ce a fost înainte de Euclid Un lucru trist, în esență, nu devine vesel, indiferent dacă este transmis prin telegraf sau prin scrisoare Sociologia a dedus că vina tuturor crimelor este sărăcia și foamea (Dumnezeu toți oamenii virtuoși ar trebui să fie săți și bine hrăniți); psihologia a tras după ea și, rezumând, a explicat că sufletul uman este rezultatul unor influențe externe Cu sațietate generală, ar trebui să existe mulțumire generală Notă Despre această minunată scrisoare, rămasă neterminată, Ghiliarov îi scria aceleiași persoane la februarie : Știi? Vă scriu o scrisoare pe lângă "Este mai bine?" și scrisorile mele despre nihilism, plasate în Uz Rus pentru Mi-am permis chiar să fiu nemodest: am citit o parte din scrisoarea către A M și Ivan Sergheevici Mai este puțin de terminat Dar nu există unde să tipăriți, iar acesta este printre alte motive pentru care nu am terminat Și încă un motiv: orizontul este atât de larg încât te pierzi Dacă părerea mea este ciudată, sau boala preciziei mele, de care am suferit chiar când aveam ani, nu știu; dar când vorbesc despre ceva, văd că mai trebuie să ajung la un acord înainte de asta: intră ideile

mediatoare, clare pentru mine, dar în vocabularul obișnuit lipsit de definiție sau interpretat strâmb De aici pericolul: a vorbi despre ceva și a nu termina Pe lângă scrisoarea dumneavoastră, am vrut să clarific că progresul este în esență material și extern El este victoria asupra naturii exterioare; asupra lumii interioare a omului, care rămâne mereu aceeași, nu are niciun efect Progresul intern nu poate fi decât intern, adică individual Dar de îndată ce te stabilești pe această poziție, câte întrebări și gânduri apar?) Știința modernă nu recunoaște o persoană cu sufletul ca ceva, ca rezultat al influențelor externe) Știința, în fața tuturor gânditorilor ei din trecut și prezent, nu a venit încă cu conceptul de sau diferență , dar iată virgula Gândul pe care aș vrea să-l spun și despre care am crezut că urmează să fie dezvoltat într-o scrisoare sau scrisori către dumneavoastră, este un urmaș care îmi aparține exclusiv și, prin urmare, este greu să-l exprim pe scurt Voi încerca să-l sugerez: Necesitate și libertate Lumea este externă și internă, Insensibil și simțitor Încercați să vă imaginați o serie de fenomene, nici măcar fenomene, ci substanțe ale lumii exterioare, supuse legii necesității fizice, lipsite de suflet și, prin urmare, lipsite de capacitatea de a simți, dar gânditoare, așa cum gândesc oamenii doar animați și chiar simțitori Sunt gata să pariez că expresia tocmai spusă poate părea nu doar un paradox, ci și o prostie Nu vă asumați acest lucru și, prin urmare, continui Luați cartea; ce este ea? Substanță de origine vegetală (hârtie), unsă cu pete Nu există suflet în ea și nu simte Biblioteca "Runiverse" IË Dar ea se gândește Peter, ea nu gândește, dar are gânduri și chiar sentimente O frunză poate provoca agitație în lume, răspândește bucurie și tristețe, poate ucide oameni, în același mod în care un glonț tras de la o Berdanka ucide și ajunge la victimă după ce împușatorul a murit Iată un mic colț pentru tine, vârful acelei vederi, acea distincție, pe care aș dori să o clarific Printre altele, victoria asupra lumii exterioare se referă la faptul că o persoană pentru acțiunile interne inventează un substitut fără suflet, formează o lume interioară-exterioară, cu toate accesoriile interiorului, cu excepția autopercepției Nu limpezi? Nimic de făcut, dar doar fac aluzie Scopul meu este să spun și să explic de ce victoria asupra naturii, spațiului și timpului și facilitarea vieții comunitare prin forme îmbunătățite rămâne fără efect asupra naturii interioare sau, mai precis, de unde a venit ideea falsă din acel progres extern (și este întotdeauna extern) este capabil să îmbunătățească umanitatea Progresul într-o anumită privință este o fantomă, așa cum este o fantomă - gândurile și sentimentele unei frunze Pliantul nu gândește și nu simte: autorul și cititorul au gândit și au simțit (sau au dat înfățișarea gândirii și simțirii) Lumea interioară reală, conștientă de sine și autoperceptivă, și lumea exterioară-interioară, lumea literaturii, instituțiile publice, capitalul etc , sunt în relație și nimic mai mult Natura interioară rămâne aceeași din timpuri imemoriale, iar isprava perfecțiunii se află în fața fiecărei persoane personal, iar fiecare nepot și strănepot trebuie să plece întotdeauna din același loc cu care bunicul și străbunicul Ah, prietene, sunt sigur că și acum am reușit să trezesc în tine doar Ahnung, o premoniție a ceea ce aș vrea să-ți spun! Dar voi adăuga că discernământul adevărului la care tocmai am sugerat, rezolvă cele mai mari antinomii, cel puțin după părerea mea Cam totusi O să termin scrisoarea către tine, pe care am început-o pe lângă cele tipărite? Nu știu, nu pot garanta Biblioteca "Runiverse" Logica Raekola *) Scrisori către I S Aksakov Le faci dreptate schismaticilor ruși reproşul Mitropolitului Filaret eu Și prefer să vorbesc despre schismă,

adresându-mă personal ție, dragul meu Ivan Sergheevici: scap de grijile legate de completitudine și completitate, de sistem și de obligația de a-mi elimina concluziile cu referințe învățate Este prea târziu pentru mine să îmbrac cercetările anterioare sub forma unui tratat învățat Și apoi o amintire mă încălzește: dintre toți cei implicați în despărțire, tu, din câte știu eu, ai fost cel mai aproape de chestiune Nu trebuie să am de-a face cu tine Mi se pare că dacă ai avea de-a face cu despărțirea mai târziu și în condițiile în care mi-au fost puse studiile, atunci s-ar întâmpla același lucru pe care l-am avut și eu cu Homiakov; la publicarea primului său pamflet bogbilingian, am fost surprins de repetarea aproape literală a argumentelor și chiar a comparațiilor pe care le-am folosit în predarea mea de Teologie comparată Însemnarea ta despre secta Rătăcitorilor mi-a făcut aproape aceeași impresie atunci *) Rus nr , și Soia Ghiliarov-Platonov vol II Biblioteca "Runivers" Am numit scrisorile mele Logica schismei, pentru că recunosc scindarea ca fiind un fenomen rațional Nu în sensul în care am fost de acord cu dogma lui sau cu idealurile sale morale, ci că el a fost un produs natural al istoriei noastre, derivat logic din datele acesteia, și pe care el însuși l-a dezvoltat și dezvoltat în interiorul său cu o consistență remarcabilă Intenția mea este să arăt această corespondență interioară și exterioară Am luat drept epigrafe cuvintele pe care mi le-a adresat acum treizeci de ani mitropolitul Filaret, pentru că ceea ce îmi propun va fi o prezentare concisă, dar exactă, a exact ceea ce se referea Mi-au fost spuse ca un reproș, dar au transmis corect atitudinea mea față de schismă "Se spune că le faci dreptate schismaticilor ruși " Aceasta însemna: "Shismaticul este adversarul nostru, iar adversarul nu trebuie să fie gânditor la ceea ce poate avea dreptate și în ce poate avea dreptate și putere, ci doar să-și expună erorile și să dezvăluie neajunsurile " Mitropolitul a stat pe un punct de vedere polemic Și eu însumi am definit altfel sarcina unui profesor într-o instituție de învățământ superior Ar fi nu mai puțin copilăresc să îi avertizi pe ascultătorii care au terminat deja un curs teologic complet împotriva, să spunem, consimțământului lui Spasov, decât să dai dovadă unei persoane văzătoare la amiază că soarele este la orizont Nu mi s-a părut datoria, nici vocația și pregătirea practică a studenților în disputele de cuvinte: există alte forțe și o situație diferită Pe mâinile mele era "Știința credințelor", care, ca parte, includea doctrina schismei ruse Am expus esența doctrinelor și dezvoltarea lor, istorică și psihologică; nu le-am discutat, ci le-am lăsat să discute ei înșiși Pentru a sparge minciuna "Este necesar să-i arătăm esența", a remarcat Homiakov, îmi amintesc, în legătură cu catolicismul Am ținut aceeași bază, deși independent de Homiakov Dezvăluiți esența doctrinei: atunci va găsi locul său printre altele; după aceea, credința personală însăși va găsi a cui Biblioteca "Runivers" a asimila catehismul si la care societate sa se alature dupa constiinta Nu este fără scop că prefațez această explicație personală Apropo, aud așteptări (printre altele de la respectatul A M Ivantsov-Platonov) că în memoriile mele, publicate sub titlul "Din viața mea, îmi voi afirma atitudinea față de catedrele pe care le-am ocupat în Academia Teologică Acest lucru nu se va întâmpla: nu există loc pentru cursuri de știință într-o autobiografie Nu sunt contrariat să ofer reminiscențe științifice în excursii separate în domeniile cunoașterii cu care am avut de-a face Acestea sunt scrisorile mele de față: vor conține nu doar o expunere obiectivă, ci și o mărturisire, cu atât mai obligatorie pentru mine, cu cât mai mult de un Mitropolit Filaret s-a aflat într-o neînțelegere cu privire la lecturile mele *) Există și un alt impuls În ceea ce

privește articolele despre fedosieviți din Sovremennye Izvestiya, unul dintre organele serioase și-a exprimat surprinderea că eu, care de obicei "apăr schismaticii", am vorbit împotriva lor; celălalt, cu o vehemență care depășea toate limitele decenței, mă încarca să ascult bârfe, cu "agitație nepotrivită", cu "insinuări urâte" legat de multă vreme- *) Mentionez cu recunoștință cuvântul cald pe care G P Smirnov-Platonov mi-a onorat influența didactică în autobiografia sa (a fost publicat în prefața revistei "Ajutorul copiilor") Unele dintre trăsăturile slujirii mele din acel moment au fost remarcate pe scurt, dar sigur Dimpotrivă, mi s-au întâmplat, sub pretextul de a fi auzit de la mine, curiozități complete, în care, în spatele perversiunilor, abia se putea ghici ce a stat la baza gândului meu adevărat Takiya a întâlnit, apropo, la Shchapov Se poate ghici că au trecut la el prin ascultătorii mei, dar în denaturare și exagerare Pentru cei care nu sunt familiarizați cu istoria iluminării spirituale, voi explica că formularea științifică obiectivă a schismei (în afara scopurilor polemice) a fost începută în instituțiile de învățământ teologic de către mine și mult mai devreme de , când au fost deschise departamente misionare la academii pentru combate schisma, iar apoi la Kazan, unde se află academia și revista sub "Interlocutorul ei ortodox" specializat în această direcție, la Shchapov a fost numit un departament de schismă Era firesc ca Shchapov să verifice cu cercetătorul care l-a precedat; dar notițele, cel puțin verificate de mine, nu au rămas după mine * Biblioteca "Runivers" post-confesiuni, având în vedere astfel de critici (bazate, însă, pe necunoașterea schismei), apare cu o urgență deosebită Este o mare onoare pentru obiectorii mei moderni să-i compar cu mitropolitul Filaret Necunoașterea lor asupra schismei este pe cât de desăvârșită era cunoașterea mitropolitului *) Dar între ei și alții există un lucru comun, că despărțirea se discută din afară: unul o privește din adevărul dogmatic, alții din ordinea statului Aceste opinii exterioare va trebui să le discut înainte de a-mi expune "Logica Autoritatea lui Melnikov, printre altele, a fost pusă împotriva părerii mele despre propaganda căsătoriei moderne în rândul fedoseeviților Înțelegeți că autoritatea lui Melnikov nu este cu mult mai mare pentru mine decât autoritatea lui Livanov, care, după Melnikov, a fost însărcinat cu afaceri schismatice în Ministerul de Interne - deși amândoi au luat o direcție complet opusă Dar sunt mulțumit de această referință: îmi amintește și de neajunsurile inerente majorității opiniilor despre schismă, a judecăților cuprinzătoare Dacă Livanov era gata să vadă (și căuta) în fiecare ramură a schismei, fără excepție, un cuib de infracțiuni obișnuite împotriva dreptului comun; apoi Melnikov, recomandând guvernului nevinovăția celor care cred în venirea lui Antihrist, consideră chiar și o astfel de sectă precum Rătăcitorii nu mai mult decât niște paraziți Mă consider exclus din analiza opiniilor lui Livanov: extremitatea acestui scriitor, transformându-se adesea în nedreptate, a fost deja condamnată de opinia generală Iau dreptatea lui Melnikov, pe care am fost subliniat în controversa despre tedo-seviți Toleranța cere să lase simțul Fedoseevsky în pace, în ciuda faptului că el crede în viitor *) Cel care a obiectat în Novoye Vremya a ajuns chiar la punctul de curiozitate: organul oficial al frăției misionare - "Cuvântul fratern" a fost luat de el drept "jurnal schismatic" Biblioteca "Runivers" Antihrist, neagă căsătoria și rugăciunea pentru rege Aceasta este propunerea generală, cu care sunt pe deplin de acord: politica în raport cu necredincioșii trebuie să fie ghidată nu de o formulă confesională, ci de practica care o pune în aplicare; practica tedosieviților în general coexistă atât cu căsătoria cât și cu

loialitatea loială Dar când căsătoria este o putere coercitivă; când emite regulile: "cine se roagă pentru rege să nu aibă voie să comunice în rugăciune; oricine recunoaște căsătoria ca căsătorie și o soție ca soție, și nu ca desfrânată, nici măcar nu va fi acceptat pentru mărturisire înainte de a divorța, când această învățătură și aceste reguli sunt promovate activ, ducând la desfrânare și la distrugerea copiilor; când, în caz de nevoie, se pregătește o reședință în străinătate pentru conducerea unei secte: ar trebui ca politica față de această mișcare, în sens, să continue indiferența neschimbată? Chiar și oamenii cunoscători pot obiecta: "da, cei care nu sunt de acord cu fanaticii căsătoriți sunt liberi să plece și să încheie un nou acord " Așa s-ar părea; dar camera de rugăciune, unde a avut loc mișcarea, este centrul recunoscut de către conștiința comună conform lui Preobrazhensky" În spatele cimitirului Preobrazhensky există o legendă; în el este un altar și el însuși este un altar Începerea unei noi încăperi de rugăciune este chiar o sarcină aproape imposibilă care necesită mulți bani și bătăi de cap cu administratia Si aici, in plus, donatiile curg in zeci si sute de mii Nu Este absurd ca, in urma revolutiei de la Paris, toata Franta sa treaca la principiile proclamate de capitala?desi se sustine și sunt enervați, dar se supun puterii care i-a excomunicat, pleacă într-o vacanță și devin printre alții în sala de rugăciune, scuipă pe, dizgrați, lipsiți de dreptul de a ridica mâna pentru a se cruci - pentru că nu sunt de acord să recunoască soția lor ca o femeie indecentă și renunță la copii Renunțați la casa părintească Biblioteca "Runivers" este întotdeauna greu, cel puțin în cazul necazurilor trăite din familie; cum să părăsești cimitirul, leagănul spiritual? Totuși, această persecuție a tinerilor căsătoriți, ridicată de căsătoriți, să se facă fără piedici Este o chestiune internă a unei secte, o chestiune a conștiinței lor; ar trebui să intervină guvernul cu el? Puterea cimitirului Preobrazhensky este puterea aprobată de guvern În acțiunile ei, guvernul devine complice, și cel mai apropiat, că mandatarii sunt aprobați pe viață; de opoziție (înlăturați) sunt lipsiți de dreptul de a realege biroul cimitirului Aparenta neintervenție a guvernului se transformă în fapte de asistare a unei părți împotriva celeilalte cu forță coercitivă: regulile care au ridicat persecuția căsătoriei și rugăciunea pentru rege, carta de rugăciune care prescrie această persecuție, devin opera a cât mai mulți lideri ai căsătoriei puterea de stat care le-a aprobat pe viaţă La asta duce o evaluare amplă; Inevitabil, printre altele, ea se uită și ea prin mișcarea din schismă Voi numi acest defect o neglijare a perspectivei în timp, la fel cum neglijarea nuanțelor sectelor suferă din cauza lipsei de perspectivă în spațiu Nota lui Melnikov, opusă mie, se referea la , în timp ce vorbeam despre evenimentele din prezent și anul trecut O scindare este un proces Amploarea nu numai a lui Dmitri de Rostov, chiar și a lui Andrei Ivanov, nu este potrivită pentru secolul al XIX-lea Nu este în întregime posibil să judecăm ce se întâmplă acum din datele care erau la îndemână acum douăzeci sau chiar zece ani Am menționat două concepții exterioare asupra schismei: cea polemică (Metropolitul Filaret în reproșul pe care mi-a adresat-o) și, voi spune așa, cea polițienească (Melnikov, Livanov, obiectorii mei din presa din Sankt Petersburg) Există un alt punct de vedere, la fel de extern: îl voi numi "cultural" Ei întreabă: la ce să se aștepte de la scindarea pentru progresul Rusiei? Întrucât viziunea polițistă este exprimată în două direcții opuse, persecutoare și indiferentă, așa că este Biblioteca "Runivers" Dacă cei mai apropiați adepți ai lui Herzen sperau să obțină

în schismă o armă suplimentară a propagandei socialiste și ateiste, atunci tu și cu mine nu suntem necunoscuți oamenilor respectabili care cred că Rusia, dimpotrivă, ar trebui să aștepte o renaștere spirituală din secte Speranța, după părerea mea, este la fel de visătoare precum s-au dovedit a fi calculele herzeniștilor; dar nu despre asta este vorba Părerile exterioare, ambele, pot fi adevărate și pot fi false, fiecare din punctul său de vedere, dar nu toate sunt ceea ce schisma, ca orice crez, are dreptul să ceară în primul rând Pentru a decide cum să facem față unei diviziuni și la ce să ne așteptăm de la ea pentru viața politică și socială a Rusiei, sau în special pentru iluminarea ei spirituală, trebuie mai întâi să ne uităm la ce este o astfel de scindare în sine, pentru a aprofunda în ea suflet Pe lângă relațiile sale externe, este unul dintre tipurile de satisfacere a nevoilor religioase, determinate de înclinații spirituale istorice, în care nici indivizii care îi aparțin, nici întregul ei, ca lume specială, nu sunt liberi Din partea asta, trebuie să-l cunoști Viziunea polemică (care este caracteristică tuturor teologilor) vede în schismă o eroare și consideră opiniile ca fiind esența ei Schisma în acest caz nu se poate plânge de teologi; în aceeași formă le apar și alte confesiuni După conceptul lor, fiecare mărturisire este o părere, poate și o credință; dar credinţa însăşi apare ca o opinie În consecință, concluzionează teologii, singurul lucru de bătut este să convingi un latin, un protestant sau pe altcineva (de data aceasta schismatic) de lipsa de temei a opiniei: atunci va cădea, iar credința, în măsura în care este falsă, va disparea Credința falsă va ceda, cel puțin trebuie să cedeze, credinței adevărate Altfel, va fi deja "opoziție cu adevărul dovedit, se pare, cât mai clar posibil Ce simplu este! Pentru o mai mare comoditate, credința, adică opiniile luate pentru credință, sunt expuse punct cu punct Dintre acestea, există, desigur, unele consoane Biblioteca "Runivers" cu adevarul Se amână, iar bateria este pusă doar împotriva celor care nu sunt de acord cu simbolul polemistului Într-un cuvânt, cum ar decurge lucrurile în legătură cu moștenirea și trebuie să dovediți drepturile la instanță: prezentați documentele și primiți o fișă introductivă Sau e de decis: cine a trăit mai devreme, Vasily cel Întunecat sau Ivan cel Groaznic? După o verificare literală a cronicilor, este ciudat să ne așteptăm la continuarea obiecțiilor și este permis să numim disputanții proști sau încăpățânați până la nebunie De fapt, lupta confesională, însă, nu se supune cumva acestor așteptări Au existat certuri de secole și fără niciun succes Fiecare mărturisire stă ca înainte, încrezătoare în adevărul ei, în ciuda tuturor denunțurilor, obiecțiilor, denunțurilor; iar dacă se mișcă, atunci de obicei în direcția opusă, nu spre apropiere, ci spre separare ulterioară Ce ar însemna asta? Iată o polemică ortodoxă și un schismatic în fața lui Recunoașteți autoritatea marelui Catehism? întreabă luptătorul Ortodoxiei - Recunosc - Și cărți despre credință? - Și cărți despre credință Și prezintă dovezi - despre orice: despre numele lui Isus, crucea în patru colțuri, aleluia triplă, chiar și despre semnul celor trei degete (punctul este cel mai slab, însă, și pentru el există o compoziție de moaște)); mai departe - o, nesfârșitul(tm) al ierarhiei și al sacramentelor Se pare că ortodocșii zdrobesc inamicul El chiar rupe, dar ce? - punctele doctrinei separat, și nici măcar în sine, ci în forma în care sunt stabilite de inamic Îi desparte de legătura prin care se țin împreună și chiar mai mult de legătura lor vie cu sufletul credincios Dar nu din aceste motive sufletul a acceptat acest punct și altele care sunt semnificate în simbol; iar ea nu accepta deloc puncte, ci o credință Și credința ei nu

este în niciun caz doar o părere A fi surprins, așadar, și cu atât mai mult, a fi indignat de succesul credinței Biblioteca "Runivers" nu există polemică confesională Conform legii psihologice, ar trebui să conducă mai degrabă la invers; spre enervarea celor "prinși în greșeală" și, prin urmare, nu numai la defăimare, ci chiar la entuziasmul fanatic Se citește pasajul în legătură?" - Iată gândurile care încep să roiască în mintea "condamnatului" Și va veni vremea, va fi găsit, chiar va căuta autorități; în cazul unui caz extrem, chiar se va retrage, de la formula în care a fost bătut, va spune: "Păi nu așa eu pune-l, dar iată cum" Formula va fi abandonată, dar credința va rămâne Cu unități de succes, este încă posibil și, mai mult, cu cât credința este mai tânără, altfel sunt mai puține legende în spate, și atunci cu cât credința este mai apropiată de opinie, altfel, cu atât este mai puțină, ce este, în sfârșit, cu atât mai puțin este colectivul dar Credința colectivă este deja o forță elementară care nu ascultă raționamentul Da, încercați să întoarceți un singur individ, când lucrurile se întâmplă, să nu spunem despre credință, ci despre iubire, indiferent dacă iei o rudenie sau una sexuală Descrieți eventualele neajunsuri ale persoanelor iubite, oricât de neîndoielnice, dovedesc de necontestat falsitatea calculelor pe care se poate baza legătura: cât de mare va fi succesul? Pentru că legătura s-a născut sau se bazează nu pe calcule și nu pe o evaluare a meritului, ci pe înclinația sângelui sau a motivelor inaccesibile analizei Se va oferi o conexiune bazată pe calcul Așa este și în chestiunea credinței: înainte de raționament, eroarea bazată pe raționament va ceda Credința și iubirea sunt fenomene omogene Deși iubirea înrudită, și cu atât mai mult dragostea sexuală, aparține ordinii materiale; dar legea este aceeași în fenomenele materiale, când le înlocuiesc pe cele spirituale Ei au propria lor logică, care în adevărul ei este revelată conștiinței în cea mai mare parte deja post factum Contemporană cu fenomenul, conștiința nu este niciodată completă și este doar cea mai puțin exactă în însuși iubitul sau credinciosul Biblioteca "Runivers" Ce exemplu convingător vedem în controversa dintre catolicism și protestantism! Câte volume s-au scris în două secole! Vei forța podelele cu dispute de cuvinte; Da, iar acum continuă parțial Și ce este mai absurd, dacă luăm, de exemplu, deși papism? Cine altcineva mai poți găsi baze atât de putrede, dogmatice și istorice, o contradicție atât de izbitoare cu bunul simț și conștiință? Și totuși, catolicismul nu este doar viu, dar este încă puternic Și totuși există minți remarcabile și personaje nobile care cred, și chiar sincer, în Papa și în infailibilitatea lui Milioane au încetat să creadă, dar nu pot înceta să fie papişti Mărturisirea nu este o părere și nu este o formulă și nici măcar nu este la fel cu credința personală Îmi amintesc de impresia pe care mi-a făcut-o tabelul comparativ al lui Wiener, tocmai când mă încep în știința care urma să fie predată Sunt delimitate mai multe coloane iar deasupra lor este scris: "Ortodox-grec, catolic, evanghelic, reformat etc Există dogme, să spunem: "Duhul Sfânt purcede " Aceste cuvinte se întind prin toate coloanele, precum și mai departe " de la Tatăl;" apoi în toate celulele, cu excepția celei grecești, există și "de la Fiul" Și așa - toate dogmele, situate, desigur, în sistem Într-o sală veți avea cranii, și chiar și atunci nu întregi, ci în părți, în funcție de abaterile din celălalt, fragmente de nervi, mușchi, fragmente de oase Și îți vor spune: ai înaintea ta un trib caucazian, ai întâlnit tunguzi , pentru că anatomia reprezintă doar un schelet gol, dar totuși lasă unul complet, conform căruia se poate, deși abstract, ghici despre o persoană vie În mod clar, nu mă gândesc să resping compararea polemică și critică a crezurilor punct cu

punct; Vreau să spun că critica nu dă o idee despre esența credințelor și a polemicilor Biblioteca "Runivers" există cel mai puțin sigur mod de a le împăca Nu pot decât să-mi pară rău, mai ales când polemicile, așa cum se întâmplă, sunt amestecate cu munca misionară Misionarul este chemat să acționeze asupra întregii ființe a credinciosului și cu întreaga sa ființă, și nu asupra aparatului exterior al minții prin raționament exterior; rodul muncii misionare este o revoluție în viața spirituală, și nu acceptarea unor astfel de opinii și respingerea altora Controversa este de interes pentru cunoaștere, luminând adevărul din noi puncte de vedere, este de interes moral, ca "acțiunea iubirii după expresia fericită a unui schismatic, auzită de fratele tău Konstantin Sergheevici sau Homiakov În ambele cazuri, are mai multă semnificație pentru polemistul însuși, și nu pentru cel împotriva căruia este îndreptată Și dacă este însoțită de succes, atunci când, cum și unde? Acesta este ceea ce polemica nu prezice în niciun fel: uneori un cuvânt, și nu ceea ce a citit prin vorbire sau scris, este incitantă procesul de auz sau de citire, independent de ordinea ideilor, în care se afla: și altele înrudite au apărut motivații, argumente, au luat și au țesut o altă rețea de idei Să ne amintim de pilda semănătorului; sămânța va cădea și va crește, dar pe sol unde alte condiții sunt deja pregătite pentru vegetație Voi trece la restul opiniilor externe despre schismă în scrisoarea următoare II Dacă criticul apelează la o formulă abstractă și, în plus, fragmentată în puncte, atunci polițistul, laic sau spiritual, ia schisma ca pe un fenomen integral, viu Opinia lui în această privință este mai exactă decât cea polemică; vede persoana, nu scrisoarea Dar fiziologia despărțirii îi este și ea străină Așa cum compară punctele de doctrină cu adevărul abstract (presupus), el este preocupat de ordinea (de asemenea, condiționată) Am spus mai sus că acest punct de vedere este rupt Biblioteca "Runivers" se rupe în două opuse Mă voi ocupa mai întâi de subiectul care este legat negativ de schismă, precum și de cel polemic Ce este o schismă? - Un fenomen epuizat de forme sfințite de lege; o pată pe o podea curată; o linie curbă într-un dreptunghi împărțit în pătrate; piept proeminent din față sau chiar dezertare Așa că voi numi această vedere prima linie Pentru vedere din față nu sunt importante formulele credinței, nici însuși sentimentul de credință; le este esențial indiferent, dar este indignat de expresia exterioară, jignit de abaterea de la aspectul general indicat Fii orice vrei pentru tine, dar arată-te ca toți ceilalți Se întâmplă ca doctrina să trezească interes în soldatul din prima linie și să-l provoace controverse, care iau forma bucuriei pentru adevăr Nu crede: nu este în adevăr și nu în convingere, ci în uniformitate și ascultare Se numește doar adevăr și convingere; adevărul în ce ordine cere; mâine se va schimba - adevărul și convingerea se vor schimba În conformitate cu o astfel de premisă teoretică și un dispozitiv practic, cel folosit în frontul obișnuit este mai favorizat: pentru dezertare - prin rânduri, pentru un piept proeminent - o tijă Nu știu dacă trebuie să demonstrez că a aplica cerința sistemului frontal la credințele religioase înseamnă a nega însăși esența lor; Credința este acceptare și asimilare neconstrânsă, independentă Disciplina poate decurge și poate fi cerută de credință, dar ele nu sunt în niciun caz același lucru și este încă mai puțin permis, dimpotrivă, să derivăm credința din disciplină Numai catolicismul a creat acest lucru; dar pentru asta conține în sine o necredință ascunsă, care, în dezvoltarea istorică, a ieșit la suprafață, ca un copil legitim al unui tată legitim Credința presupune libertate, o inițiativă interioară indispensabilă, nu una exterioară Cu

toate acestea, nu mai puțin decât o viziune de primă linie a fenomenelor religioase, avem o viziune oficială și a lovit schisma și mai tare decât alte confesiuni, deoarece Nu numai gândirea și credința s-au îndepărtat de credința legalizată într-o scindare, ci societatea cu formele ei diferite de cele indicate, cu propria ei chiar ierarhie, societatea, de altfel, direct și a luat naștere din neascultarea față de autoritățile statului și bisericii Legislația a rămas așa cu perspectiva schismei ca a unei rebeliuni; i se refuză drepturile civile depline Dacă în informare ne mulțumim cu un singur Cod de legi, atunci ar fi necesar să admitem că în de ani, în mulți de ani, nu vom avea nicio sectă Trecerea de la religia dominantă este interzisă, propaganda este supusă pedepselor penale severe; în consecință, de îndată ce sectanții vii, în special cei fără preoți și eunuci, se sting, atunci se va stabili unitatea dorită Dar unitatea nu este stabilită; sectele continuă să existe, parțial înmulțindu-se și răspândindu-se, oricum reproducându-se pe noi chipuri, acceptând o credință deosebită parțial prin moștenire, de la profesori schismatici, și parțial din proprie inițiativă, sub dictarea unei conștiințe scoase dintr-o stare de stagnare Credințele care au reușit să se dezvolte în societăți care au rezistat persecuției de prea două sute de ani și, în plus, s-au înțeles atât cu puterea conducătoare, cât și cu societatea din jur, continuând să se dezvolte: nu mai este o rebeliune Evident, sunt părți organice ale întregului, doar că nu sunt recunoscute și nu sunt recunoscute în esența lor Potrivit expresiei diplomatice, ei trebuie recunoscuți ca beligeranți dacă pacea și relațiile diplomatice cu ei sunt deja imposibile Lazăr și Habacuc să fie rebeli prin prisma rezistenței pozitive pe care au oferit-o puterii de stat și prin intenția lor, răsturnând formele legalizate, de a înființa altele Dar acum un oarecare Andrei Efimov, transformându-se într-o schismă, nu face decât să treacă de la o societate gata făcută la alta, gata; nu concepe nimic, nu răstoarnă nimic Puterea de stat, însă, încetează să mai vadă răzvrătirea în schismă, deși lasă litera legii în vechiul vederi: ne-am convins de vitalitatea schismei În plus, experiența istorică ne-a forțat să ne împăcăm cu diversitatea în general După cucerirea regatelor Kazan și Astrakhan, apoi a litoralului Baltic și în cele din urmă a Teritoriului de Vest, nu numai cetățenia rusă, ci și naționalitatea rusă au încetat să fie sinonime cu ortodoxia; a apărut nevoia de a arăta celorlalți oameni nu numai ospitalitate, ca până acum, ci de a le acorda drepturi depline de cetățenie Alături de ierarhia ortodoxă au apărut ierarhii ale altor confesiuni, numite "străine" în amintirea fostei unități a poporului și a statului cu credința Împotriva schismei s-au păstrat legi severe, se poate spune fără îndoială, doar din respect pentru ierarhia ortodoxă Este una în esență și a rămas un reprezentant al principiului de primă linie A avut loc o schimbare ciudată de principii: pentru conștiință, reprezentantul forței, puterea de stat, a devenit, pentru forță și constrângere, reprezentantul conștiința, clerul se ferește de aplicarea lor strictă; în cunoștință de cauză pentru toți cei care doresc să cunoască, predica și dezvoltarea prin schismă continuă, în timp ce relațiile guvernamentale abia dacă recunosc însăși existența schismei și, dacă vorbesc despre ea, aceasta este doar "confidențial" și sub "secret " Diviziunea a pătruns în clerul însuși clerul din alte locuri chiar s-ar supăra dacă, în loc de mită pentru slujbe, ar trebui să ia de la enoriași plata obișnuită pentru servicii Părând o anomalie, dar ușor de observat *) Așa a fost, se spune, comportamentul clerului din Guelitz În mod clar, cea mai arzătoare bucurie a

unității credințelor, ajungând aproape până la inchiziție, își găsește însă reprezentanți nu în fanatici spirituali, ci laici, puțini din fericire Prima consecință a unei astfel de situații este demoralizarea agenților puterii, pentru care o scindare este doar un element suplimentar de venit supralegal Atunci guvernul închide ochii cu un secret ipocrit și își leagă propriile mâini, lipsindu-se de informații pe baza cărora ar putea acționa în mod oportun; observația aparent sporită se transformă în faptă în absența oricărei observații În raport cu sectanții, această viziune ambivalentă se rezolvă în acțiuni contradictorii, uneori cu încălcarea justiției elementare Siguranța sectanului a devenit dependentă de caz, în funcție de ceea ce stătea mai mult sufletul celor mai apropiate autorități, fie de o lege dură, fie de la încuviinţând prescripţiile Gratuit într-un singur loc ei predică și seduc; în altul, pentru contravenții, cei mai lipsiți de importanță stau în închisoare și merg la așezare Dai exemple? Este cunoscut un caz că tabăra din zona locuită de Bătrânii Credincioși a recurs periodic la scoaterea clopotului din camera de rugăciune Lost: sotskago pentru clopot! Zhenya are nevoie de o haină de blană: din nou clopotul! Și nu departe de iarna acestui an a apărut chiar și o curiozitate perfectă Un distribuitor exilat acolo a început să predice în jurul Caucazului, se pare, shtunds, iar conform certificatului s-a dovedit că predicatorul călătorea într-o manieră legală, care spunea: "Acesta este un tribut pentru ședere gratuită și călătorie la astfel de și un asemenea distribuitor al învăţăturii false a shtundului" Nu exagerez: puteți găsi înregistrări eparhiale unde acest incident este raportat oficial Mai departe se spune că cei care au încercat să reproducă vechile cărți liturgice tipărite plătite cu închisoarea, iar actul de rugăciune de căsătorie, cu conținutul ei nu mai al Psaltirii Iosif al cuplului, tipărit de contrabandă, umblă în larg lume? Trebuie să fie, într-un caz, un ofițer de poliție mortal sau Biblioteca "Runivers" oficialul detectiv s-a dovedit a fi prea exigent, în altul, încălcatorii legii au fost destul de generoși Ce anacronism, totuși, să se aplice cărții de slujire a lui Iosif sau breviarului de vedere din a doua jumătate a secolului al XVII-lea! Cui îi vor face rău? Nedreptatea este cu atât mai evidentă că aceleași cărți au voie să fie tipărite în tipografia edinoverie! Dar, în afară de literatura tipărită veche, interzicerea necondiționată a literaturii sectare moderne susține doar literatura scrisă de mână, dă viață literaturii tipărite de contrabandă, privând guvernul de mijloace atât ecleziastice, cât și civile de monitorizare a dezvoltării schismei Voi povesti și despre întâlnirile sectare În esență, ele sunt săvârșite fără restricții, deși sunt interzise (pe lângă rugăciuni și, mai mult, pentru un număr limitat de rugăciuni) "Ce este?* - Da, ziua onomastică Nu este chiar suficient pentru a-i curăța conștiința polițistului de district? Nu face scandal, nu dispersa adunarea Acest lucru va încălca, în primul rând, secretul oficial, diviziunea nu apare aici; iar în al doilea rând, se va face împotriva instrucțiunii care prescrie să nu fie foarte strict în aplicarea legii Cum altfel li se va părea autorităților! Și reiese că cei persecutați de lege se bucură de fapt de libertate publică, mai extinsă decât cetățenii cu drepturi depline Pentru a sărbători o adevărată zi onomastică sau un botez cu oarecare solemnitate, trebuie să obțineți un permis și să vă plasați sub supravegherea unui polițist sau jandarm Pentru a deschide un club pentru cărți și biliard, trebuie să mergi la Petersburg și să-l deranjeze pe ministru Și te poți aduna pentru seducție în credință fără jenă, respectând doar acea precauție pentru a nu te arăta prea mult, în

care administrația însăși te va ajuta, salvându-te de această dată atât de polițist, cât și de jandarm Și ce are de făcut un jandarm aici? Înțelege el multe despre Antihrist senzual și mental, despre cele trei trepte de primire a ereticilor? În mâna cui este misterul și de ce parte este mai multă libertate? Biblioteca "Runivers" Sentimentele de față ale celui mai înalt cler din cea mai adâncă fundație sunt trezite de enervarea față de puterea pierdută Ei amintesc de nemulțumirea unui iobag care nu iartă că fostul său bărbat trece fără să-și scoată pălăria Clerul inferior, dimpotrivă, nu a încercat niciodată să ia poziția de părinți și de pastori în raport cu poporul, a trăit aceeași viață cu ei, în mod familiar, privindu-se cu ochii poporului, ca la corectorii cererilor, şi de aceea nu se puteau întrista de puterea la care nu aveau pretenţii Zeloții seculari sunt jigniți atât pentru cler, cât și pentru ei înșiși, cu cât mai puternic, cu atât mai sus pun credința, pe care o reprezintă revoltată Puterea pierdută este incapabilă să trezească sentimente atât de puternice precum iubirea jignită sau un altar profanat Acestea sunt fundamentele psihologice Fundamentele logice sunt diferite și se pot citi destule în jurnalismul bisericesc Cu toate acestea, prin sofisme se observă un impuls fundamental "Este posibil să? Așa că se va ajunge la punctul în care un țăran cu picioare cenușii, un episcop autoproclamat, va deveni alături de episcopul legitim! "Sau:" dați-le frâu liber, vor cere Catedrala Adormirea Maicii Domnului Dacă nu ar fi fost temeiul psihologic amintit, atunci și-ar fi dat seama că zelotul credinței, pe care pescarii galileeni au fost primii distribuitori și luptători, de parcă nu s-ar fi potrivit să se sprijine pe originea mujică a adversarilor Ei și-ar fi dat seama în egală măsură că oponenții declară într-adevăr Catedrala Adormirea Maicii Domnului pângărită, după unele rituri eretice, după altele - pecetea lui Antihrist; Aceasta este întrebarea - Sau se folosesc argumente ad hominem: puterea de stat trebuie să susțină Ortodoxia (adică ierarhia), pentru că ea însăși este susţinută de ea; schisma este o insultă nu numai la adresa Bisericii (adică a ierarhiei), ci și a puterii statului Acesta este din nou ideea, că Ortodoxia este atribuită în egală măsură ei înșiși și învățăturii pe care ți-o opui ca neortodoxă; iar societatea asupra căreia încercați să ridicați mâna guvernului este gata să acorde puterii de stat același serviciu ca și dvs Soia Gilyarov-Platonova T P Biblioteca "Runivers" te apropii de tine sub forma unui monopol Ei nu observă că se amestecă două concepte: despre stat și puterea de stat în general, și despre puterea de stat care, din greșeală, este de aceeași credință cu unul din ceartă Fanii unității din prima linie să-și dea seama că trăiesc într-o stare de vechi credincios și au fost plasați în poziția necesară schismaticilor Vor rămâne cu aceleași sfaturi și cu aceleași argumente? Nu cred însă să resping în totalitate concluziile practice la care ar dori să conducă guvernarea zeloții frontului confesional Sunt atent doar la caracterul sofistic al argumentelor și vreau să spun că astfel de metode sunt o lucrare pierdută, pe lângă faptul că îl umilesc pe cel care recurge la ele Este regretabil mai ales când, profitând de dualitatea raporturilor de stat către o scindare, atacă cu furie pe executorii legii, din anumite motive nu o respectă cu toată severitatea Este necesar să se țină seama de timp și este imposibil să rămâi cu concepte care mai erau, poate, de înfruntat în timpul Pitirim Acuzatorilor-persecutori totul pare, ca în secolul al XV-lea (și chiar și atunci așteptările au fost înșelate), că trebuie doar să se încadreze și nu va exista nicio scindare Da, nu te poți încadra, ocolind totul, pentru că deja singur, pentru că sufletul interpreţilor,

asupra cărora ataci, nu se va schimba, chiar dacă circularele condescendente la o scindare au fost înlocuite cu cele mai severe ordine Este necesar ca gardienii și guvernanții să fierbească de zelul care te inspiră Poți găsi multe dintre ele? Sau nu vrei deja să pui decani direct în locul gardienilor? Dacă agenții puterii civile sunt demoralizați de dualitatea curentelor guvernamentale, atunci clerul se corup cu atât mai mult prin privirea lor stagnantă din prima linie În acest sens, este de remarcat faptul că dintre toate argumentele posibile, zeloții frontului spiritual îl ocolesc constant pe cel care ar fi cel mai semnificativ în favoarea lor: Biblioteca "Runivers" Cu libertatea deplină a schismei, drepturile sale vor fi mai mari decât cele ale Bisericii conducătoare Sectarii au o ierarhie electivă, nu au nevoie de asistență de la stat, nu tolerează și nu vor tolera în viitor amestecul birocratic în treburile bisericii Nicăieri nu am citit acest argument printre acuzatorii ortodocși Dimpotrivă, zeloții Ortodoxiei oficiale sunt gata să acuze schisma chiar și de independența ei bisericească; ei înșiși sărută dependența Bisericii de autoritățile civile, și-ar dori să stea în mâinile ei complet și nu se opun să demonstreze că chiar și acesta este un avantaj demn al unui sistem bisericesc cu adevărat ortodox! "Dacă ar fi considerați ai noștri!" Dorința zeloților frontului se limitează doar la asta și aceasta este cea mai profundă demoralizare Ea ascunde o negare directă a credinței, iar prima ei consecință este neglijarea vieții spirituale a turmei, pentru recunoașterea inutilității acesteia "Atâtea sute sau mii transferate la Ortodoxie! "- exclamă cu triumf și sufletul se bucură To-este, ce înseamnă? Vor merge la spovedanie și împărtășire, la început poate fi sârguincios, apoi mai slab, cu o atitudine mecanică față de Biserică față de restul enoriașilor Dar a avut loc o renaștere spirituală, a fost reînnoită viața, a început să răsară evlavia interioară? Nu pot să nu citez povestea regretatului Yury Fedorovich Samarin, auzită de la el în a doua jumătate a anilor cincizeci Ajunge în sat, îl vede pe preot și întreabă de țărani, ce mai fac - Rău! răspunde preotul Despică! - Cum așa? Din ce concluzi? Ai încetat să mergi la biserică? - Nu, se duc - Ce? - Se adună de sărbători, citesc, în taverne și pe stradă cu greu se vede * Biblioteca "Runivers" - Ei bine, aceasta este slava lui Dumnezeu Ce este mai bine? - Nu, crede-mă deja: au încetat să mai meargă la cârciumă, nu folosesc cuvinte rele, se adună și citesc Cu siguranță o despărțire Foarte trist, n * o foarte tipic Acest lucru s-a reflectat într-o auto-condamnare atât de elocventă a viziunii de primă linie a Bisericii și de acolo la schismă, mai convingătoare decât nu poate fi inventat sau imaginat nimic Dar așa ar trebui să fie Monotonia moartă este un mecanism, o renunțare la spiritualitate, iar atunci când este considerată un atribut necesar al Bisericii și al Ortodoxiei, atunci într-o schismă de o formă sau alta, explicită sau secretă, vorbită sau implicită, va exista orice emoție spirituală, toate cele bune în sens mental, toate cele mai înalte și mai stricte în morală Iar partea adunării numite Biserica Ortodoxă va rămâne cu mediocritatea și obiceiurile prescrise de exemplele din jur Toți merg la cârciumă și eu merg la cârciumă, toți înjură și jur, toți merg la biserică și mă duc - voi merge numai pentru că toți merg III Schisma nu permite o atitudine nediscriminatorie față de sine Nu este suficient să privim despărțirea din exterior Iată gândurile exprimate de mine în primele două scrisori Despicarea are nuanțe; se dezvoltă și se schimbă El are începuturile lui, iar ei merită să se adâncească în ele Din vederile aruncate din exterior spre schismă, am schițat două: polemice și așa-zise multe în linia frontului; unul privește scindarea

din punctul de vedere al adevărului (presupuse), celălalt din punctul de vedere al ordinii (tot condițional) "Te înșeli", îi spune ortodocșii schismaticului: iată învățătura corectă "Dar eu cred", răspunde schismaticul Biblioteca "Runivers" "Ești un apostat, ești un rebel; supune-te - și conștiința mea este bolnavă, schismaticul rezistă Vitalitatea scindării, inflexibilitatea ei, demonstrează că are principii independente Nu punctele de doctrină formulate în petiții sau răspunsuri din Pomorskie constituie esența acesteia; cu toate acestea, în mai multe mărturisiri ele nu constituie o ființă Creativitatea, care a format societăți dense cu forme deosebite, sugerează că schisma are propriul ideal de viață Încearcă să o realizeze în viața de zi cu zi și să o înțeleagă printr-o formulă confesională Atât polemistul, cât și soldatul din prima linie au o atitudine negativă față de schismă: o convinge să nu existe Și există vederi asupra schismei, tot exterioare, dar binevoitoare față de ea, și există o privire care este indiferentă Indiferența începe din același punct de vedere cu solicitudinea de primă linie, dar merge în direcția opusă și se autointitulează "liberalism" În profunzime, această viziune este o negare a sistemului în general, la fel cum prima linie permite doar un anumit sistem, cu excluderea altora Liberalismul cere și găsește posibil ca religia să aibă și "laissez faire", ceea ce permite întregii vieți sociale Este respectul pentru libertatea individuală; și așa s-a definit istoric prin reformă și revoluție: ambele au proclamat dreptul a individului, fiecare în sfera sa Dar după eliberarea oamenilor, ambii au privit existența societății ca pe o ființă independentă, pentru ei, societatea este un ansamblu extern de persoane care s-au unit accidental, o societate pe acțiuni; aceiași acționari sunt atât cetățeni ai statului, cât și membri ai religiei odată- Și în biserica lui Luther, chiar și niciun contract nu este implicat, este definit ca "invizibil", și singurul său Biblioteca "Runivers" O legătură firească este o carte general recunoscută (Biblia), care permite totuși o asemenea libertate de interpretare încât credinciosul este liber chiar și să o respingă complet, fără a înceta să fie luată în considerare în biserică Potrivit contradicțiilor, care, de altfel, nu sunt puține în Declarația revoluționară des droits de l'homme, și în Confesiunea de la Augsburg, liberalismul politic, în timp ce luminează libertatea necondiționată a individului, a permis, totuși, dreptul la naționalitate, care nu este o persoană Dar în toate celelalte privințe el este consecvent și se aplică cel mai strict credinței religioase Vera de este o afacere personală pentru toată lumea Franța modernă s-a dovedit a fi un executant deosebit de zelos al acestui punct de vedere - un lucru uimitor! - neobservând că nici măcar naționalitatea, oricât de recunoscută în propria ei este, nu arată o fizionomie socială atât de ascuțită ca religia Și nu mai puțin, credința este considerată doar o chestiune personală! Dar credința însăși nu se supune acestei doctrine: s-a format într-un corp mare, a cărui dimensiune este de aproape patru ori mai mare decât a întregului popor francez, catolicismul continuă să fie un organism, ai cărui membri sunt legături și mai strânse decât naționalitate franceză, și arată o forță capabilă să zguduie statul și să-i răstoarne ordinea Și în alte religii, legătura internă dintre membri este și ea mai densă decât în organismele de stat, tribale, ca să nu mai vorbim de asociațiile economice În consecință, în raport cu schisma rusă, "laissez faire" necondiționat se va baza pe un principiu unilateral, care, dacă este aplicat, se va dovedi imediat a fi insuportabil Față de o persoană de altă credință, o persoană are dreptul și datoria de a fi indiferentă, chiar respectuoasă, din respect

pentru propria sa credință Însă statul, dar poporul, ca organisme sociale, nu poate închide ochii asupra organismului social sub formă de religie, dacă nu vor să se recunoască ca o grămadă de persoane înrudite în exterior cu ei înșiși vie, legate doar de profit Dacă există ceva, pe lângă beneficiu și mai presus de beneficiu, care leagă cetățenii statului și membrii familiei, atunci atât statul, cât și poporul trebuie să-și determine atitudinea față de organism, în sine și față de ei, dar pe baza unui principiu special, independent de statalitate și naționalitate: în ce măsură sunt compatibile? Schisma rusă nu se asociază cu statulitatea rusă; el a fugit de bunăvoie mai devreme în Polonia, în Turcia, iar acum își aranjează, parțial, o ședere în România și Austria Este indisolubil atașată de naționalitate: nici francezii, nici germanii nu se vor converti la Vechii Credincioși; iar Bătrânul Credincios, deși locuiește în străinătate, își păstrează naționalitatea și mai puternică decât cea ortodoxă Dar în ultima vreme se întâlnește tătari, care trec de la mahomedanism la tedosevism; pe de altă parte, un Dukhobor sau Stundist, care s-a mutat în străinătate, cu greu va rămâne rus pentru mult timp Într-un cuvânt, scindarea, oricât de strâns legată de popor, nu este concentrică cu ea și cu atât mai mult cu statul Chiar dacă admitem că doar un rus poate fi un Vechi Credincios, atunci o jumătate uriașă dintre ruși nu-i recunosc pe Vechii Credincioși și ambele sunt organisme sociale, iar pretențiile lor se intersectează Unul are episcopi: Moscova, Saratov, și celălalt; unul deține templele, celălalt și-ar dori la fel Am menționat temerile soldaților din prima linie, ca nu cumva Vechii Credincioși să ceară Catedrala Adormirea Maicii Domnului Frica, deși solidă, nu dă dreptul la oprimare și la măsuri de exterminare; dar ținând cont de pretenții, întrebarea este legitimă: nu ar trebui să dăm Catedrala Adormirea Maicii Domnului vechilor credincioși, sau de ce să nu o dăm? Este nedrept să asuprești, dar este nejustificat să ignori Liberalismul are singurul răspuns la astfel de cazuri, ca și la toate celelalte asemănătoare: el are mai multe drepturi, cine este mai mult la număr - un răspuns nu mai satisfăcător decât referirea la adevăr și corectitudine, la care controversa și soldatul din prima linie recurs Ceea ce pare adevărat și corect, dimpotrivă, îi apare schismaticului ca o amăgire și apostazie Dar polemica și soldatul din prima linie sunt toți la fel conduși de un ideal, iar legea majorității este violența goală Acesta, și nu altul, este literalmente înțelesul său în toate constituțiile: opiniei majorității i se acordă preferință, i se acordă autoritatea legii, înarmată cu asistența executivului, pe baza și presupunând că, dacă minoritatea a început să insiste, atunci majoritatea va intra în pumni și îl va face să se supună Pentru a salva cetățenii de această muncă zadarnică și neprofitabilă, condiția este ca în locul luptei corp la corp, voința majorității să fie susținută de poliție și instanță, și chiar de armată În ce se transformă baza liberalismului, respectul pentru libertatea personală, atunci când pumnul unui cetățean, și în cele din urmă baioneta unui soldat, este recunoscut ca decidenți ai problemelor de conștiință personală? Oricum ar fi, dar un "laissez-fai re" complet atunci când este aplicat confesiunilor, inclusiv schismei, este imposibil chiar și cu bunăvoință; este inevitabil să-l tratezi practic cumva, într-un fel sau altul, dar tratează-l; sau mergi deja în mod consecvent, imitând exemplul Franței, și recunoaștem ateismul ca o proprietate demnă a statului și a societății, prin urmare, recunoașteți absurditatea, infirmată de experiența tangibilă Și cum să ignori? Când o doctrină, chiar religioasă, neagă însăși temeliile legăturilor de

stat, familiale și sociale și chiar fără a se limita la o formulă confesională, se transformă într-un atac activ, atunci autoapărarea este îndemnată de legea naturală către stat, societate și familie Congregația, din motive religioase, oprește reproducerea populației; Străinul nu ia pașapoarte, se sustrage de la impozite, tot pe baza conștiinței religioase; Luptătorul Thedosevets-căsătorie distruge și persecută conviețuirea conjugală, subminând familia Ambele și a treia, de altfel, nu se limitează la opinie; personalitate colectivă, nemuritoare, acționând ca Biblioteca "Runivers" forță elementară, pornește într-o campanie disciplinată Statul, societatea și familia nu se pot abține să nu se teamă pentru viața lor și, inevitabil, se înarmează Bătăușii care propovăduiesc dogma omuciderii sunt persecutați pe deplin pe picior de egalitate cu ucigașii obișnuiți; Mormonismul a găsit imposibil să tolereze cele mai libere state și, în plus, prin constituție, cele mai indiferente față de diferența de credință Pentru a defini mai exact atitudinea față de credință care se numește liberală, ar trebui să o numim "fără biserică" Pe lângă mulțumire, se deosebește de cel polemic și de primă linie tocmai prin aceea că polemica și soldatul din prima linie nu uită conceptul de Biserică, asumându-și o personalitate colectivă chiar și în schismă Iar liberalismul nici măcar nu vede opinia și credința personală, eliminând conceptul de societate, în timp ce este cu atât mai esențial pentru o decizie corectă ca nu numai diferitele unități sociale să nu coincidă între ele, ci și convingerile personale să nu fie întotdeauna identice cu religie b, proclamată de Biserică sau sectă; și atunci sufletul sectei însuși, așa cum am explicat deja în prima scrisoare, nu este întotdeauna egal cu conștiința sa de sine și, în cea mai mare parte, nu este epuizat de aceasta Fratele tău, Konstantin Sergeevich, spunea (poate că există urme ale acestui lucru în scrierile sale) că "opinia generală nu este "opinie publică"; ca si invers Observația este foarte adevărată și exprimată pe măsură Ea nu este aplicabilă numai opiniilor politice, ci și tuturor tipurilor de comunicare, bazată nu pe interes propriu și constrângere, nu pe bază de acțiuni, inclusiv credințe religioase, într-un cuvânt, tuturor unităților sociale care au un " spirit * " Există un spirit de regiment, un spirit de școală, un spirit popular și așa mai departe, inclusiv spiritul unei secte Nu este un rezultat aritmetic al opiniilor sau credințelor - acceptate în mod conștient de indivizii care alcătuiesc un regiment, școală, popor, sectă, ci ceva independent de ele, trăind spontan, în afara conștiinței cotidiene a indivizilor, dar lăsând o urmă involuntară în viață , în mine, da, comportament, chiar înainte Biblioteca "Runivers" înfățișare (mers, aterizare), dar în momente solemne, tocmai în momente de încercări, în care însăși ființa societății este pusă la îndoială, ridicându-se și declarându-se cu o unanimitate atotconsumătoare Konstantin Sergheevici la remarca la care m-am referit, poate, a adus-o în discuție Hegel; Am fost condus la el de observația istorică; faptul este indubitabil, iar pe unitatile mici se poate verifica zilnic A explicat știința? Constat că nu este, dar ar merita o știință specială - "Psihologia socială", care să arate studiului istoriei drumul de mijloc dintre "Istoria civilizației" a lui Buckle și "Semiramida" a lui Homiakov Însemnările despre istoria lumii sau Semiramis, așa cum le-a numit în glumă Hhomiakov, cu toată profunzimea lor, păcătuiesc în opinia mea sugerând o succesiune oarecum mecanică a principiilor istorice Oricum ar fi, esența de sine a spiritului public este fără îndoială și în ce proporții colosale s-a manifestat, printre altele, în evenimentele despre care tu, Ivan Sergheevici, ai atât de deplin

dreptul să spui: cvorum pars magna fui - în Ființa spiritului, independentă de viețile individuale, opiniile, senzațiile (fiind reală, nu abstractă) explică că "răzuiește rusul și tătarul se va deschide" Deși evaluarea rusului nu este corectă, însă remarca lui Napoleon este ingenioasă prin faptul că de data aceasta el recunoaște nucleul naționalității din spatele exteriorului, ceea ce nu o arată întotdeauna De aceea, nicio naționalitate cosmopolită nu este niciodată complet eradicată; de aceea, în Herzen, în ciuda ateismului său, au avut efect ortodocșii, și mai îndeaproape, ortodocșii de naționalitate rusă Liberalismul, sau mai exact individualismul (socialiștii, numindu-se colectiviști, acum i-au numit pe liberali destul de corect), liberalismul, zic eu, nu vrea să știe despre esența socială și, prin urmare, este unilateral și strâmb în judecățile sale și practice măsoară, de altfel, cu privire la convingeri, atunci când este consecvent Biblioteca "Runivers" Vederea, bazată pe dreptul la libertatea individuală, arată din același punct de vedere al ordinii ca și frontul, stă doar în spatele locului în care se confruntă soldatul din prima linie Și există o viziune care nu este mai puțin indiferentă față de drepturile de autoexistență socială decât cea individualistă, dar în ostilitatea activă față de scindare nu este inferioară frontului "Split este ignoranță și, prin urmare, merită persecuție și exterminare": așa susține o persoană cultă, indiferentă față de dogme și care nu dă preferință vreunei ordine de stat Soldatul polemic și din prima linie, la rândul lor, sunt foarte mulțumiți de astfel de un complice și ei înșiși, în argumente împotriva unei scindări, recurg de bunăvoie la instrucțiuni privind "ignoranța" profesorilor săi Cu o astfel de primire au început până și denunțurile Prima carte polemică împotriva schismei, Bagheta Guvernului, prefațează analiza fiecărui punct din Petiția Vechiului Credincios cu ample revărsări de furie și indignare că petiționarii, "nu vorbesc despre ființe", nu înțeleg nimic în gramatică și Secolul al XVIII-lea, trăind cu respect pentru memoria lui Petru, nu ar fi putut trata schisma altfel decât cu cel mai profund dispreț, iar aceasta a servit parțial chiar schisma în favoarea persecuției Și în secolul al XIX-lea liberal, și mai des te întâlnești cu speranța pentru "victoria iluminismului" Ce amăgire profundă! Într-o altă ediție, mi s-a prezentat sub forma unei întrebări evreiești, când m-au trimis în străinătate pentru întrebări despre asta Instrucțiunea care mi-a fost dată atunci era formulată astfel: "ce măsuri ar trebui luate pentru a contopi evreii cu băștinașii prin educație? "Am obiectat autorităților că educația este o forță și, în plus, capabilă să înflorească particularitatea unui evreu; că mijloacele propuse pot înrobi și mai mult populația rusă evreilor; ceea ce cere întrebarea Biblioteca "Runivers" afirmație inversă: "cum poate răspândirea educației în rândul poporului belarus să o ridice la posibilitatea de a lupta împotriva predominanței evreiești?" Ei nu m-au ascultat atunci (acum de ani); dar predicția mea se împlinește și acum, spre rușinea societății ruse, se iau măsuri pentru limitarea numărului de studenți evrei în instituțiile de învățământ general și pentru a le bloca drumul către profesiile liberale la care educația le îndreptățește prin ordine generală Același lucru este valabil și pentru despărțire Deci, credeți, educatori, că gimnaziul și cursurile universitare îi vor da afară pe Vechii Credincioși? Da, în sensul că știința este capabilă să corodeze credința în general; Mahomedanii, care părăsesc o școală de educație generală, desigur, nu seamănă cu software-ul; dar până la urmă, până și ortodocșii, după ce au studiat acolo, se răcoresc spre Biserică Și dacă un mahomedan, un evreu și un schismatic păstrează un sentiment și

nevoie de credință până la sfârșitul cursului, de ce crezi că se va îndepărta de mărturisirea părinților săi și va merge tocmai la a ta? Pentru că este științific mai adevărat și mai simpatic cu sufletul? Dar nativul este întotdeauna mai înțelegător decât străinul și, dacă cazul se duce la știință, atunci orice confesiune creștină, cu excepția armenilor sau copților, se va dovedi a fi mai înarmată cu știință decât ortodocșii Deci, în acele cazuri rare în care școala nu aduce necredință, vei obține un schismatic, dar unul luminat, care, de altfel, se va deranja, poate, să-și înarmeze opiniile teologice cu un dispozitiv științific special De ce nu așa? Pe vremuri, din vestul Rusiei, unii Pallady Rogov au călătorit la Roma pentru a se întoarce ca luptător pentru Ortodoxie; dintre episcopii greci actuali, unii au fost educați la universități germane Nu mă împotrivesc să mă aștept ca la departamentul schismatic al Mitropoliei Moscovei absolvenții universităților germane și chiar ruse să se așeze în vremurile moderne și să emită epistole pastorale, strălucirea învățării nu mai jos decât - ei bine, deși până acum Biblioteca "Runivers" niyam episcopi catolici Cam pe vremea asta despre Deși Verhovsky nu a intrat în schismă, rămânând în unanimitate, el nu vorbește despre vechile rituri la fel ca teologii ortodocși; și a primit o educație teologică școlară corectă *) Am auzit despre altceva Luciferov, un om de studii academice, care a scris o disertație chiar și pentru un master, aparținea corpului profesoral al seminarului, dacă academiei, nu știu exact: chiar a intrat direct în preoția secretă Este absurd să judecăm perseverența credințelor după iluminarea persoanelor care îi aparțin De aici ar fi necesar să tragem concluzia că fiii Bisericii Ortodoxe, fără a-i exclude pe cei mai săraci, au primit o educație școlară Iar măsurile persecutorii împotriva maselor pentru simplul fapt că nu sunt luminate, este cea mai imorală dintre violențe, egală cu persecutarea unui om sărac pentru sărăcia lui sau a unui om mic pentru lipsa lui de creștere Violența este cu atât mai scandaloasă cu cât este fără scop; ar fi însuflețit, după părerea mea, dacă ar fi animat chiar și de interes propriu; altfel este o batjocură la adresa umanităţii Există, însă, oameni buni care speră că din schismă, cu tot întunericul ei, cultura noastră va renaște Oameni remarcabili, prin inteligența și talentul lor, fac călătorii pentru a asculta pe niște Syutaev sau pentru a-i privi pe suspinători Binecuvântați pe credincioși! Speranțele exagerate au o bază psihologică Oamenii, supărați de vulgaritatea incoloră a împrejurimilor, de ipocrizia și golul vieții, sunt uimiți de prospețimea sentimentului, de energia voinței și de curajul unei minți încrezătoare în sine, care se deschid într-o sectă sau sectă, și - inde lux! Încep opozițiile și generalizările, cu uitarea faptului că în fiecare sectă tânără există inevitabil o febră care poate duce la uitarea de sine, *) Această scrisoare fusese deja scrisă când a fost făcută publică decizia Sfântului Sinod privind răsturnarea lui Verkhovsky Definiția sinodală îi atribuie lui Verkhovsky chiar contact direct cu schisma și simpatie pentru aceasta Biblioteca "Runivers" și că unitățile care se remarcă dintre ele ies în evidență pentru că sunt excepționale Dar, în esență, admiratorii atacă fenomenele spirituale izbitoare din secte cu propriile lor idealuri, pe care secta sau sectarul nu le cunoaște, pe care nu le vor înțelege sau de la care chiar se vor îndepărta atunci când le vor explica Pe de altă parte, dacă întâmplarea l-a adus pe căutătorul adevărului cu un sectar al cărui entuziasm a avut un efect vrăjitor, atunci era doar aceeași șansă ca același neofit să nu fi făcut cunoștință cu vreun pustnic din Optina sau alt deșert, unde același entuziasm i-ar fi apărut pe pământ

Ortodoxia și în deplină ascultare de Biserica oficială; dar Biserica oficială l-a respins pe căutătorul adevărului prin ipocrizia reprezentanților ei, iar el este deja disperat de ea Teologia nu spune degeaba însă că există în ea o Biserică vizibilă și una invizibilă; că neajunsurile membrelor vizibile nu exclud existența invizibilului, a cărui credință și viață ard și strălucește, și că golul și lipsa de suflet din jur, acoperite de ipocrizia credinței, nu este încă o lege care decurge din esența Biserica, ci nenorocirea poziției ei exterioare și, în general, rodul celor din afară janiy În fine, în această mulțime de cei care sunt pe jumătate tăiați și pe jumătate tăiați din trupul viu al lui Hristos, nu sunt momente, nu există colțuri în inimile lor, prin care să aparțină Bisericii nevăzute și din care vitejie și fapte veni, uimitor ca înălțime și adâncime întreaga lume? Deci, la ce le atribuiți? Sânge slav, tătar, finlandez? Sau istorie, viață și tradiții? Dar istoria politică a fost animată de Biserică; dar viața s-a format parțial sub influența ei, iar legendele și orice îi poartă amprenta În cele din urmă, aș sugera celor care speră într-o renaștere din schismă să nu admire doar secta, ci să intre în ea în întregime Remarcabil: entuziasmul poetic, născut uneori în exemplare ale înaltei societăți, nu îi transformă cumva în sectanți ruși; apar catolici zeloși, apar irvingiști S-a întâmplat odată, este adevărat, ca adunările Khlystian să dobândească adepți pentru ele însele Biblioteca "Runivers" din înalta societate; dar cei presupus convertiți au rămas, voi spune așa, membri ai vizitatorilor și membri ai corespondenților, și în niciun caz acei adevărați, a căror viață întreagă s-ar transforma sub influența credinței acceptate Se spune că nord-americanii, după ce au petrecut ziua în tensiunea inteligenței antreprenoriale și comerciale, le place după bătaia dolarilor să se relaxeze seara la ședințele și întrunirile religioase de genul Quaker sau Khlyst, unde esența este exaltarea Nu este altceva decât o nevoie nervoasă de odihnă după grijile practice, un pahar de lichior după cină Spiritul cere mâncare, iar cu intensitatea unui entuziasm religios de două ore sau de o oră răsplătește uscăciunea prozaică a întregii zile Așa este și cu barurile noastre, și mai ales cu doamnele din înalta societate care caută împrospătare în conversațiile de la Redstock De ce nimeni nu devine novice la popor, chiar și din acele secte care le admiră credința? Acest lucru dezvăluie auto-amăgirea admiratorilor S-au dus la oameni, dar numai nu cu speranța reînnoirii spirituale, ci cu visul de a dobândi instrumente pentru o revoluție socială De fapt, aici sunt "umiliți și insultați", lipsiți de drepturile lor naturale, un element de nemulțumire și chiar de răzvrătire; și, de altfel, în învățăturile unora există înclinații directe nu numai către socialism, ci și către anarhism presa, toată civilizația, sunt odrasle lui Antihrist Oare social-democratul, de care Rătăcitorul se apropie cu atât mai mult, gândind la fel, că, ca un nihilist, rămânând în mijlocul societății, trece oare în "ilegal" "? În cele din urmă, secta respinge căsătoria și, dacă nu predică "iubirea liberă", atunci o practică nu mai puțin Da, pentru că, la fel ca liberalul individualist, social-democratul, deși recunoaște (pe care liberalul nu o recunoaște) publicitatea sectelor, și-a înșelat ochii la esența lor ecleziastico-religioasă, înșelat de identitatea particularităților în expresie Biblioteca "Runivers" două principii diferite, aproape opuse Socialismul se referă la pământesc și la pământesc, totul este împărțit din cauza cerescului și pentru cel ceresc Nihilistul neagă puterea regală în principiu, fără preot, dimpotrivă, o recunoaște, distingând-o doar în abstracto și în concret; iar dacă îl recunoaște pe Antihrist în el, nu este pentru că

poporul este flămând sau pentru că binecuvântările lumești sunt distribuite pe nedrept, ci, dimpotrivă, pentru că civilizația, al cărei reprezentant este clasa guvernamentală și conducătorul ei suprem, regele, s-a agățat la lucrurile lumești, uitând de Dumnezeu: "templele poporul lui Dumnezeu s-au închis și pustiirea a domnit în locul sfânt Social-democratul obligă civilizația să meargă mai departe și să renunțe la spiritual, limitând scopul omenirii la carnalitate Severul Filippovian, dimpotrivă, este chiar surprins că nu a venit sfârşitul lumii, când, după părerea lui, s-a apropiat, fără îndoială, şi este gata să dea foc colibei pentru a grăbi ceasul inevitabil al Dumnezeu și prin autoinmolare pentru a împlini voia lui Dumnezeu Atunci unde să ne gândim la binecuvântările pământului? Dacă nu te arde de viu, atunci trebuie să te pregătești pentru ziua cea mare prin post, dar prin rugăciune, renunțând la tot Iubirea liberă să fie practicată de bezpreoți, dar este totuși considerată un păcat care necesită purificare prin pocăință, și nu o dogmă, ca pentru un anarhist · Și pe lângă socialiști, mulți oameni serioși, chiar oameni de știință și, mai mult, în aplicarea la mai mult de o scindare, sunt înclinați să se lase duși de metoda comparativă dincolo de limitele cuvenite Cu mare îndoială citesc întotdeauna ipoteze care încearcă să explice fenomenele spiritual-istorice prin împrumuturi mecanice Dalai Lama de la Papă sau Papa de la Dalai Lama? Aceasta a fost considerată o problemă serioasă Sunt cunoscute încercări de a explica creștinismul prin încarnări ale lui Vishnu și invers; concluzii similare au fost oferite despre mănăstirile catolice și budiste Și când găsesc o ciupercă în pădurea de lângă Nikolsky, nu cred că sporii de ciuperci au zburat aici de la Vozdvizhensky patruzeci de mile, dar cred că în condiții egale de căldură, umiditate și substanțe chimice Biblioteca "Runivers" compoziția solului, ciupercile se nasc în Nikolsky și în Vozdvizhensky independent Așa este și cu fenomenele spirituale, uneori repetate în istorie până la o asemănare izbitoare, fără cel mai mic împrumut Răposatul Novitsky, în eseul său "Despre Dukhobors", a făcut o comparație conștiincioasă a dogmelor acestei secte cu altele similare din alte confesiuni, a ajuns chiar și la pitagoreeni, care au fost repetate în unele puncte de către Dukhobors Spre soarta Doukhoborilor înșiși deci nu a mai ramas nimic Dar nu este mai puțin probabil să presupunem că Doukhobors aveau o erudiție atât de vastă încât s-ar scufunda în filozofia greacă și chiar indiană decât să le ofere creativitate cu abilități logice? Cu principiul de bază care îi depărta de Biserică, nu le-a fost greu să ajungă atât la preexistența sufletelor, cât și la interpretări spirituale ale Scripturii, amintind de Origen și școala alexandrină Învățătura morală de aici este de așa natură încât detaliile doctrinei încă nu spun nimic, luate în sine și nu autorizează nicio concluzie prin apropierea lor de dogmele unei alte confesiuni; esența se explică printr-o legătură logică cu restul învățăturilor și cu începutul lor comun inexact, istoric și psihologic extern Prin urmare, mersul nihiliștilor la oamenii dintre schismatici s-a încheiat cu un eșec, oricât de apropiate pareau unele formule ale acelor și altele Dar în afară de nihilism, concluziile trase dintr-o comparație a sectelor schismatice cu alte secte creștine vor fi eronate Nu ar trebui oare observatorul superficial să fie ispitit de doctrina fără preoți a sacramentelor? Aparent la fel ca în Reforma, dar este infinit diferit; reformatul respinge sacramentele pentru că le neagă dogma, iar nepreotul le respinge pentru că, dimpotrivă, crede în ele A aduce o doctrină mai aproape de alta ar fi ca și cum ai recunoaște ca comunist un om bogat care refuză să cumpere o proprietate pentru că nu

o găsește pe gustul său Curioase în acest sens sunt diferențele subtile op Gilprov-Platonova T I Biblioteca "Runivers" părerile nepreoților despre căsătorie, deși duc, să spunem, la absurd Pentru a fi un sacrament, o căsătorie trebuie să fie binecuvântată de un preot; dar nu există preoţie Prin urmare, nu există căsătorie binecuvântată și, prin urmare, nici o căsătorie ca atare Orice conviețuire este așadar desfrânare, un act păcătos Păcatul, însă, este curățat prin pocăință Prin urmare, tu, creştin, poți intra în conviețuire sexuală pentru a spăla acest păcat prin pocăință Dar adevărata pocăință presupune să rămânem în urma păcatului Prin urmare, nu poți obține permisiunea, nici măcar nu poți fi admis la spovedanie înainte de a fi divorțat; și cu atât mai puțin iertare pentru tine atunci când nu numai că nu divorțezi de concubina ta, ci și o recunoști ca soție Păcătuiți nu numai împotriva cărnii, ci și împotriva dogmei; nu ești doar un păcătos, ci un eretic, nevrednic de părtășia creștină, trebuie să fii excomunicat Morala este clară; trebuie să-ți schimbi concubinele și apoi rămâi credincios Relațiile sexuale sunt doar un păcat nou, care se curăță prin pocăință, și nu o stagnare în vechiul, combinat, de altfel, cu răutatea eretică, cu recunoașterea curviei ca căsătorie și cu presupunerea că căsătoria poate fi și rămâne fără preot binecuvântare - Comparați mai târziu această învățătură cu cea protestantă și concluzionați despre identitatea lor, când protestantismul pentru corectitudinea creștină a căsătoriei nici măcar nu consideră necesar să aibă o binecuvântare preoțească Sunt împrumuturi, iar unul dintre ele îl cunosc chiar și la Vechii Credincioși, dar involuntar și, în plus, nu mecanic L-am pomenit într-un discurs rostit în la tricentenarul tiparului rusesc; aproape a repetat-o undeva, chiar și în tipărire Dar voi da același exemplu aici ca o indicație a modului în care chiar și împrumutul extern este digerat și servit în suc nou și într-un gust diferit Ortodoxia din vestul Rusiei a luptat cu pasiune împotriva papismului la sfârșitul secolului al XVI-lea și începutul secolului al XVII-lea Ortodox Biblioteca "Runivers" teologii, pentru a nu merge departe, au folosit denunțuri gata făcute găsite în cărțile protestante Și, în același timp, protestantismul și latinismul au fost în același timp o luptă nu mai puțin, chiar mai acerbă decât Ortodoxia în Lituania Cu mâna ușoară a lui Luther, care a recunoscut Babilonul apocaliptic în Roma papistică, teologii nu au ezitat să-l recunoască pe Antihrist în papi Dar pentru a ajunge la o asemenea concluzie era inevitabil respingerea fostului Antihrist, care din primele secole ale creștinismului a fost recunoscut drept unicul persecutor, făcându-i chiar o genealogie; trebuie să vină din seminția lui Dan Aruncarea dogmei peste bord pentru primii protestanți a fost nimic Fostul antihrist individual, senzual, a fost dat deoparte; antihrist este un principiu, și nu o persoană, ci o serie de persoane, și anume dinastia papală Această idee a fost un teolog ortodox și a fost expusă în Cartea Credinței, care a fost publicată inițial în Rusia de Vest și apoi publicată la Moscova Teologul ortodox a dat ipotezei protestante o redactare diferită aplicată confesiunii răsăritene Raționamentul lui a fost următorul Satana va fi legat timp de o mie de ani, spune Scriptura, iar papalitatea a abandonat în cele din urmă Biserica Catolică Răsăriteană la o mie de ani după Nașterea lui Hristos (Aceasta a fost însuși considerația teologului nostru, pentru care nu a mers la un protestant; pentru un protestant un astfel de argument este lipsit de sens) Apoi autorul Cărții Credinței adaugă: iar numărul animalului apocaliptic este ; ca să nu iasă ceva mai rău anul acesta " Aceasta a fost scrisă la începutul secolului al XIV-lea, aproape chiar la

sfârșitul secolului al XVI-lea Teologul s-a dovedit a fi un profet În , o catedrală s-a întâlnit la Moscova, scoțând un blestem asupra celor care persistă în două fețe Citind respectata Carte a Credinței, la ce concluzie ar trebui să ajungă Bătrânul Credincios? "Iată, a apărut numărul animalului; prin urmare, nu numai Satana este dezlănțuit, ci fiara însăși s-a născut / Totuși, nu acesta este scopul, * Biblioteca "Runivers" dar în faptul că aplicarea acestui punct de vedere la Biserica Rusă a necesitat și demisia senzualului Antihrist, cu recunoașterea unuia nou, mental De aici Nikon, apoi Petru, în cele din urmă toți nikonienii s-au transformat în întruchiparea lui Antihrist, adică Antihrist, ca idee; în afară de idee, nimic din ea nu trebuie recunoscut Deci, împrumutul este făcut, dar desfășurarea învățământului împrumutat s-a dovedit diferit Cel mai curios lucru dintre toate este că în rafinamentul lor despre Antihrist, schismaticii au început să repete interpretările și considerațiile protestanților, nemai apelând deloc la cărțile lor, ci pur și simplu urmând logica Bobul a căzut, un alt pământ l-a luat; planta s-a schimbat, a căpătat un nou aspect exterior, dar sucul a mers la fel, iar tulpina este aceeași cu cea a altui bob care a vegetat în Germania, deși creșterea a avut loc independent IV *) În timp ce sortam opiniile privind diviziunea, pe care am numit-o "externă", a trebuit să mă refer la câteva prevederi generale Religia nu coincide cu statul și naționalitatea Mărturisirea nu este o părere și nici măcar nu este același lucru cu credința personală O credință formulată nu exprimă întotdeauna sufletul comunității religioase care o mărturisește Poate că pentru alte prevederi ar fi necesare explicații, dar acum cele enumerate sunt foarte semnificative Dacă în general, așa cum spuneam, psihologia socială nu s-a născut încă, cu atât mai puțin pentru societățile religioase Și naționalitatea a așteptat definiția sa inteligentă (deși nu completă) de acum aproximativ doi ani (de la Renan) Rețineți că naționalitatea este un început la modă într-o anumită măsură; la ce se poate aștepta credința, cu direcția predominantă *) A patra scrisoare despre despărțire a fost găsită după moartea lui Gilyarov în actele sale OAO a fost publicat în Revista Rusă din nr Biblioteca "Runivers" un gând care este gata să reducă religia la superstiție și, cel mai condescendent, să recunoască în ea un "grad inferior de cultură", care trebuie desființat odată cu înflorirea deplină a civilizației? Să lăsăm filozofia și sociologia în pace: teologia însăși cunoaște doar credința personală și procesul personal de perfecționare spirituală Și credințele maselor? Istoria Bisericii Apostolice și nu numai ne vorbește despre convertiri cu mii și milioane Ce explică acest fenomen? În fața noastră, de altfel, sunt predici autentice, de exemplu, Petru și Pavel în Faptele Apostolilor Fie că sunt transmise în detaliu sau prin abrevieri, nu contează, dar esențial este că nu avem un proces care a luat loc în sufletul ascultătorilor; vedem un rezultat: "atât de mulți s-au botezat - Că" Teologul recurge mai ușor în astfel de cazuri la presupuneri despre puterea supranaturală plină de har Dar inspirația plină de har nu exclude procesul psihologic natural la cei care cred Și să luăm un eveniment de dimensiuni mai mari, convertiri ale popoarelor întregi, georgieni sub Nina, armeni sub Grigorie Luminatorul, Rus sub Vladimir; rămânem în întuneric deplin despre procesul psihologic care a avut loc în popor, despre alcătuirea psihologică care a luat locul celui dintâi în timpul revoluției care a avut loc În fața noastră sunt doar exteriori evenimente, de altfel, îmbrăcate în legende semi-mitice Trebuie să mă opresc asupra propozițiilor generale pe care le-am exprimat și să le fac lumină, cel puțin cu exemple, pentru că ar fi

necesară o dezvoltare deplină aproape tot cursul Religia nu coincide cu naționalitatea și statul Acest lucru, să presupunem, este neîndoielnic chiar și pentru experiența zilnică Dar citez această propunere pentru a vă aminti că, dimpotrivă, există credințe care nu numai că par să devină un popor sau un stat, ci sunt complet identice și iată un exemplu din experiența de zi cu zi - evreii Evreul are doar naționalități, care este credința lui; nu există alte atribute ale unei naționalități distincte (cu excepția Biblioteca "Runivers" origine tribală, care nu este încă o naționalitate) Evreul nu are stat; Da, este, chiar dacă numai ideal, așteptat, din nou în credința lui Credința lui este în esență apoteoza naționalității; în aceasta constă ea Acest exemplu ne va fi de folos când vom ajunge la schisma rusă Dar o să mai dau una, deja din lumea creștină Religia armeană este doar armeană (nu îl consider pe ticălos, așa-zisul armeno-catolic, din motive evidente) În fine, este un accident faptul că popoarele moderne de origine romano-celtică au rămas fidele romano-catolicismului, iar germanii, cu puține excepții, protestanții? A existat chiar și o trăsătură izbitoare Irlanda, deși sub stăpânire engleză și acum vorbește engleză, rămâne catolică; dar ea este de origine celtică Care este concluzia din asta? Da, este evident că o religie cunoscută se aseamănă cu un popor cunoscut Și voi adăuga că în primele timpuri ale istoriei, credința și naționalitatea sunt chiar identice; oamenii își vor trage viața spirituală din credință Apoi se despart; naţionalitatea este îmbogăţită cu conţinut spiritual pe lângă credinţă; Credința cucerește noi națiuni pentru sine Și uneori există o separare atât de originală încât cei doi factori își inversează rolurile; Credința, uitând de propria ei esență, începe să socotească cu ea însăși ceea ce este inerent nu ei, ci națiunii și chiar statului Acesta este filetismul grecilor moderni; asa este teoria papala Pe de altă parte, în afara Bisericii au apărut societăți caritabile și chiar și state au preluat caritatea, cauza libertății creștine, și, cu o contradicție internă de înțeles, au inventat chiar caritatea obligatorie Credința nu este părere, am spus, iar credința personală nu este totuna cu credința, care, la rândul ei, nu se epuizează prin formula declarată Exemple în acest sens sunt și zilnice Întreabă un ortodox despre simbolul său: marea majoritate nu-l cunosc; A dintre cei care cunosc multe Biblioteca "Runivers" Nu suntem de acord cu anumite puncte din inimile noastre Să luăm un catolic: aș întreba dacă sunt chiar sute de unități dintr-o sută de milioane care, după ce au înțeles dogma infailibilității proclamată la ultimul conciliu roman, ar crede în ea cu inima Mă îndoiesc chiar că mulți dintre părinții catedralei, care au semnat actul de consiliu, au fost sinceri și au crezut pe deplin în dogma formulată de ei Voi indica cel mai frapant exemplu - Strosmeier Ne amintim ce discursuri tunetoase a ținut la Vatican împotriva dogmei introduse Ar fi ca cineva, aparent, să fie fondatorul "vechiului catolicism"; și totuși el continuă să fie episcopul lui Dyakovarsky, slujitorul papei infailibil și, până la fanatism, un seducător zelos al iugoslavilor ortodocși la catolicism Și se poate crede că patriotul-episcop slav a crezut în dogma Vaticanului? Dar ceea ce este remarcabil aici este că, respingând una (și poate mai multe) dogme aprobate, el se autointitulează catolic și continuă nu numai să rămână în Biserica Catolică, ci și să atragă la ea Să luăm exemple mai modeste Nu trebuia să-i întâlnești pe polonezii ruși, care vorbesc despre treburile lor naționale, cu profundă indignare, stropesc pe preoți, atribuindu-i tuturor -oamenii care aproape că nu călătoresc prin biserică, dimpotrivă, sunt de bunăvoie în Biserica Rusă și nu mai există bărbați

Catolici? De la ce? Aceasta este esența cea mai profundă a întrebării despre care discutăm Ceva îl ține pe credincios în credința părinților, pe care nu o crede în dogme, nu-l simpatizează cu structura ei exterioară, de care nu-l atașează nici un calcul mercenar Nu este corect să spunem că este indiferent, că nu simte nevoia de credință, deși de aceea este firesc să se retragă dintr-o lume antipatică Dar credința lui este doar adormită și, dacă s-ar ajunge la o luptă decisivă, atunci chiar și într-o aparentă indiferență, catolicul s-ar trezi Biblioteca "Runivers" Cu toate acestea, acest lucru nu este întotdeauna cazul Sunt perioade în istorie, sunt indivizi când formula declarată nu coincide pe deplin cu puful unui individ și chiar al unei întregi societăți - pentru o vreme Sunt momentele nașterii societăților religioase, vremuri de dispute religioase aprinse, când sectele încep să se desprindă una după alta, apoi se despart; unele dispar, altele se întăresc și se răspândesc Voi indica trei perioade: primele secole ale creștinismului, și anume de la Sinodul I până la Sinodul VI; secolul după Reforme și ultimele două secole din istoria bisericii rusești Remarcabilă este miopia istoricilor că nu observă particularitățile unor astfel de perioade, care amintesc de perioada stelelor căzătoare de pe cer: nu, nu, totul curge la fel și brusc stelele au căzut pentru o perioadă scurtă de timp Astronomia explică fenomenul care îi este supus: cum pot istoricii să nu se adâncească în a lor? Ei vor sublinia că a fost "o perioadă de entuziasm religios " Dar de ce este această emoție acum și acolo, și nu aici și atunci? De unde aceasta periodicitate? Nu voi vorbi despre explicațiile vulgare ale întâmplării, care uneori nu pot fi citite fără dezgust Așa sunt, în cea mai mare parte, explicațiile istoricilor protestanți germani cu privire la lupta dogmatică din timpul primelor concilii În spatele partidelor de judecată și a rivalităților ierarhice, unii nu vor să vadă nimic Iată, o negare completă a "psihologiei sociale", cu care, totuși, nu ar strica să o facem atunci când citim dovezi moderne că nu se poate ajunge la o pâine sau la o baie pentru a nu auzi certuri despre "născut" sau "cum ar fi" -esenţial" După aceea, cruciadele vor fi de neînțeles, Războiul de de ani, cu disputele dogmatice clocotite care l-au precedat, va fi ciudat În spatele evenimentelor externe, în spatele unor personaje marcante, în spatele intrigilor judecătorești și diplomatice, în spatele calculelor economice, trebuie să-și asume în mase ceva care le mișcă din interior, de altfel, chipurile și evenimentele care au venit înainte, în istorie se vor transforma doar într-o expresie a spiritului dominant al epocii, în ocazii, și nu cauza mișcării Biblioteca "Runivers" Când citesc explicația vechilor dispute dogmatice prin intrigile partidelor, îmi imaginez un scriitor al vieții cotidiene care nu ar fi găsit nicio altă explicaţie și alt material pentru istoria rusă a secolului al XVIII-lea, cu excepția cronicii revoluțiilor palatului Să luăm acum schisma rusă Cărțile liturgice corectate - nu este un fenomen nou Întoarsă brusc - adevărat: s-a ordonat să fie luate cărțile vechi, să fie introduse altele noi Dar au fost luate toate precauțiile cuvenite, au fost respectate toate garanțiile legale; catedrala, cu un număr fără precedent de biserici reprezentate, a aprobat inovația Și totuși, despărțiți-vă! Ce s-a întâmplat? Au ajuns oameni deosebit de puternici, remarcabili în fruntea mișcării? Au fost făcute schimbări prea importante? Este ridicol să spunem că conducătorii schismaticilor au fost persoane care au deosebit prost Catedrala Adormirii Maicii Domnului de la Kremlin de textul "catedrală, Biserica apostolică" Rituri mai palpabile, sub formă de semnificație, ar putea rămâne în uz nu numai între persoane

particulare, ci chiar și în rândul preoției, precum și mult timp după, precum și până acum, dacă nu între preoți, atunci între oamenii de rând care consideră ei înșiși în Biserica Ortodoxă , dă peste folosirea duplicității Să luăm, pe de altă parte, autoritatea unui decret aprobat și acceptat de ierarhia întregului Orient ortodox (cu excepția singurului Pavel Kolomensky) Incredibil, nerezonabil! Este mai incredibil să vezi că schisma, după ce a izbucnit, nu s-a calmat; dimpotrivă, a prins rădăcini, a început să înțeleagă, a început să se dezvolte, mergând consecvent și în mișcarea sa aruncând peste bord până și cele mai importante dogme care stăteau în cale; comparați actualul bezpopovtsy cu petiționarii Solovki: cât de departe a mers unul de celălalt! Apoi se adaugă execuții, închisoare în închisori, ardere în cabane din bușteni, legislație fermă care bate atât cu rubla, cât și cu stejar, succesul unei mai luminate Biblioteca "Runivers" livrestică și fără succes! Mai rău decât atât: nu există succes în propaganda ascultării bisericești, dar propaganda inversă continuă și astăzi cu succes; cad în schismă până acum de sate întregi Dacă nu ar fi fost interzicerea strictă a legii împotriva seducțiilor, câți dintre oamenii de rând ar fi supraviețuit în Biserică? De unde, de fapt, vin, de exemplu, chiar și noii oameni fără preoți care resping căsătoria? Nu prin naștere se reface pierderea Să nu uităm de Stundiștii care își croiesc drum în fiecare zi Nu este evident că acesta nu este cazul în cazul particular al corectării cărților? Sectele apar chiar și fără nicio dependență de reforma lui Nikon, iar Vechii Credincioși înșiși, cu perseverența și forța lor, nu pot fi explicați numai prin circumstanțe și chiar prin faptul însuși al corectării Alții nu sunt contrarii să afirme că scindarea a fost intensificată de însăși amploarea reformei și de măsurile persecutorii care au stârnit fanatism Acest lucru este adevărat, dar doar jumătate; rămâne întrebarea care a fost cauza a ceea ce, dacă încăpăţânarea a izbucnit din măsurile persecutorii sau cruzimea persecuţiei a fost, dimpotrivă, trezită de fanatism Mi se pare că vinovăția freneziei de aici este împărțită în mod egal de ambele părți și este necesar să intrăm în poziția autorității bisericești de stat de atunci, când s-a întâlnit brusc cu opoziție din partea poporului, atât de mereu atât de ascultător, încât a ajuns chiar la rezistența armată Haideți să avansăm rapid către acea epocă și, dacă nu justificăm, atunci vom scuza cruzimea Dar chiar și admițând că persecuția a intensificat schisma, vom rămâne fără o explicație de ce persecuția de această dată a dus la capătul opus, când măsurile energice în alte cazuri au stins flacăra răscoalei religioase Wyclef a fost învins, Hus abia a fost învins, iar Luther a fost complet învins; Inchiziția spaniolă a funcționat cu succes fără a provoca o scindare Acestea sunt exemple din Europa de Vest Nu am stat la ceremonie în mod egal cu toată lumea și, totuși, găsim o diferență: să comparăm duhoborismul și molokanismul relativ slabe cu cele puternice Biblioteca "Runivers" Bătrâni Credincioși; să nu lăsăm fără atenţie distribuţia geografică a ambelor jumătăţi de sectarism Dar să lăsăm filozofia și sociologia; ia orice sistem teologic Vom găsi tratate destul de detaliate despre procesul credinței personale, despre regenerarea spirituală și iluminarea; despre educație spirituală ulterioară, asceză spirituală din nou personală, există chiar o întreagă literatură vastă Și credința maselor? L convertirea lor la credință? A Procesul vieții bisericești? Biblioteca "Runivers" Ekekureii în gramatica ruekuyu^ PRIMUL SCRISOARE Nu mustrați scrisoarea "Prefer să rămân la pronunție", ai spus: "și eu-etimologii**, a fost răspunsul meu Cazul se referea la dublarea consoanelor în cuvinte

precum, de exemplu, "literatură" Schimbul de gânduri cu privire la această problemă aparent meschină nu a avut timp să se încheie în conversația noastră orală de atunci și mi-ai permis să continui conversația cu tine în scris "Păstrează o mustrare Ți-am observat că în această regulă, asimilată de tine, nu găsesc prima calitate care se cere unui post care se pretinde a fi o regulă: nu găsesc certitudine "Păstrează o mustrare, dar a cui? Fiecare are propria pronunție Pentru a nu merge departe, pronunția mea este deja diferită între tine și mine Tu pronunți "wh-vstvo", iar eu, într-o faptă păcătoasă, ca un moscovit firesc, pronunț h-vstvo Dacă luăm regula ta ca principală și ne referim la ea nedumeriți, vom intra într-o pădure din care nu vom mai ieși Aici este Vocea, de exemplu, care în mod evident respectă regula ta - el scrie "zh-o-lty **" Dar spune cineva asa? Eu nu * * Publicat în revista "Curcubeul" pentru Biblioteca "Runivers" Am ascultat cum pronunți cuvântul scris acum, dar contest dinainte că, chiar și cu pronunția ta ortografic corectă a șuieratului, te lași să auzi un "oi pur în acest caz Și dacă regulile sunt deja respectate, atunci ar fi necesar ca Vocea să scrie minciuni și minciuni pe aceeași bază pe care scrie "galben*" Nu îndrăznește să facă asta Și observați confuzia! Galbenul va avea galben Scutindu-l pe scriitor de o dificultate, se introduce alta Compilatorii de gramatică vor fi obligați să adauge paragrafe suplimentare care vorbesc despre tranziția vocalelor: trebuie să-ți fie milă de băieți În urmă cu aproximativ treizeci și ceva de ani, Lazhechnikov, un romancier binecunoscut, a venit cu o idee asemănătoare cu Golos În prima ediție a lui, se pare, Basurman, și-a adoptat următoarea grafie: nimic, a lui Întreb și despre această întreprindere: pronunția este transmisă printr-o astfel de ortografie? Afirm că nu este Refuzând să pronunțăm "г* în cazul genitiv al unui pronume sau al unui adjectiv, nu îl traducem deloc în "в *", ci într-un sunet aspirat special, de nedescris după alfabetul nostru Se apropie mai mult de v spaniol Traducem spaniolă y în rusă pentru "v *" și scriem Navapa-Havana, dar inexact "V*" nostru este pronunțat prin apăsarea buzei inferioare pe dinții superiori, iar v spaniol este un sunet pur labial, "u" condensat: strânge-ți buzele puțin mai strâns decât trebuie să pronunți "y" și obții un v spaniol similar cu "v" , dar nu "în* Observă după tine, chiar îți apesi buzele de dinți în cazurile genitive ale adjectivului? Nu, mai ales în conversația rapidă și în acele cuvinte în care accentul nu este pe ultima silabă Încearcă să pronunți frumos: Tu însuți vei observa că nu ai ieșit "frumos", ci altceva Este chiar mai bine să te testezi la cânt Nu a trebuit să vorbesc cu cântăreții, dar ar fi sălbatic să ascult "good-a-a-a" cu fermitate în cânt Biblioteca "Runivers" Apoi, chiar și vocalele în acest caz oscilează Good-a-in-o, sau good-o-in-a, sau good-a-in-a Blue-e-in-o, blue-e-in-a, sau chiar blue-e-in-o și blue-and-in-a Auzi că niciuna dintre ortografii nu transmite pronunția, că sunetele sunt nedefinite, că nu există alfabet pentru ele Cu toate acestea, nu există un alfabet pentru acea vocală care însoțește șuieratul, pe care Vocea încearcă să o transmită cu "o"-ul său! M-aș bucura foarte mult dacă, din observațiile mele pe care tocmai le-ați citit, v-ați convinge că pronunția nu este deloc ceva fix și imobil; că, în pronunție, nu numai grupurile, clasa educată și oamenii de rând, sau Kaluga și Vladimir, diferă, dar chiar și indivizii din același grup diferă Însăși sunetele, de altfel, pe care presupunem că le prindem prin litere, sunt nedefinite, în special vocalele Pe lângă "a" greu și "o", în pronunția live există "a" și "o" slabe, care se întâlnesc unul cu celălalt și, în plus, cu ceva între ele, care nu este nici una, nici alta În același mod, ei trec "e" în "și", yao" în

"e" și chiar "a" în "y" și invers "A" și "y" par să fie deja sunete destul de diferite: ele stau fizic la capete opuse; aleargă nu mai puțin Voi înțelege cazurile binecunoscute în care cazul genitiv permite atât "a" cât și "y": zahăr-u, zahăr-a Stresul întărește sunetul; nu poți spune tutun-a, dar spui tutun-u Și totuși, să nu credeți că acest yau "a fost înlocuit" cu "deloc; nici, nici, nici măcar în acele cazuri în care există un accent, nu iei dreptul de a pronunța nisipul mării și nisipul mării "Cum scrii? tu intrebi; chiar nisip, tutun o să te rog să nu fugi Vom ajunge la această întrebare mai târziu Mă opresc doar la începutul general, dovedesc instabilitatea pronunției în general și incapacitatea acesteia de a servi drept bază pentru scris Apropo, aș putea adăuga că ezitarea vocalică este una dintre cele mai curioase trăsături ale limbajului nostru; uneori există Biblioteca "Runivers" doar un capriciu al pronunției, dar uneori o rămășiță de forme etimologice care au rămas între ele într-o luptă care nu a avut timp să o pună capăt Uneori lupta se termină într-o înțelegere, într-o dezlegare amiabilă: un sunet își ia partea de sens, celălalt își ia acea parte De exemplu, ați acordat atenție unui caz nominativ al pluralului, unde este la fel de permis să folosiți atât "și" cât și "eu", sau "s" și "a", profesori, profesori, profesori, profesori, profesori - ra Sunt sigur că te-ai oprit de mai multe ori pe gânduri la acele cuvinte Da, iar acum am folosit cuvântul Cum se scrie: în razduy-ь sau în gând Unii scriu acum pe gânduri, și, evident, ținându-se de regula ta, mai liniștiți, după părerea lor, în orice caz; și totuși pronunția în sine este aici atât de ambiguă încât ambele părți vor avea dreptate referindu-se la ea Dar am vorbit de dubla folosire a nominativului plural Te-ai gândit la faptul că "teach-the-li" are un înțeles ușor diferit de "profesor", la fel cum există o diferență în celelalte două terminații, care în mod similar servesc ca semn al aceleiași forme "Este un sigiliu pe această casă " "I-am spus acasă " Cazul este același, aceeași prepoziție, dar finalul este diferit Se pare că formele sunt indiferente, dar nu: Nu îndrăznești să folosești o singură formă în loc al altuia; permiteți-vă să spuneți: "există o pecete pe această casă" Cu toate acestea, așa cum am spus deja, vom ajunge mai târziu la aceste subtilități și sunt sigur că atunci veți fi uimiți de uimitoarea armonie logică a limbajului nostru, de supunerea cu care sunetele acesteia urmează gândurile, transmitendu-și nuanțele chiar și cu calitățile lor exterioare, lățimea și etanșeitatea, duritatea și moliciunea; ele transmit nuanța gândirii prin chiar accentul Revin la observarea că sunetele oscilează Acum am arătat-o în vocale Cazul genitiv, pe care Lazhechnikov l-a încălcat, ne spune că consoanele rulează În spatele consoanelor, însă, există și mai multă constanță, cu cât mai multă constanță în general în Biblioteca "Runivers" bazele cuvintelor Mișcarea, fluența sunt în principal caracteristice extremităților în care are loc îndoirea cuvântului (rețineți - în principal, și nu exclusiv; despre asta vom vorbi mai târziu, dacă sunteți de acord să mă citiți) Iar îndoirea, inflexiunile, sunt efectuate în principal prin intermediul vocalelor, parțial prin intermediul semivocalelor, cărora, printre altele, aparțin "v" și "g" Cele două sunete numite pot fi considerate vocale pietrificate și, prin urmare, fluența lor Cu toate acestea, consoanele ferme participă și ele la îndoiri Nedumerirea ortografică, despre care am început să vorbim dacă să dublem sau nu consoanele, se referă tocmai la un astfel de caz A doua consoană este înlocuită cu prima nu degeaba; merge să o ajute, poartă ceva cu ea, pe scurt, îi dă unui gând sau ideii o nuanță nouă Aș spune că consoana dublă îndoaie cuvântul la fel ca și terminația

cazului, dar mă voi exprima mai precis: în cea mai mare parte, ea construiește cuvântul și, odată cu el, ideea, desigur Se construiește cu scopul său - de a da o nuanță suplimentară unui concept sau reprezentări O vom vedea acum Vreau să vă atrag atenția asupra faptului că, atunci când un sunet nou, suplimentar, apare cu un gând, intenționat, cum îl veți alunga, pentru ce, despre ce? Și este probabil ca pronunția în sine să rămână indiferentă la o creștere atât de semnificativă Incredibil, iar acest lucru îl vom vedea acum în practică Așadar, ostracismul împotriva unei consoane repetate nu are dreptul să se ascundă în spatele pronunției egale; pronunția nu o va susține, sau vei introduce o pronunție fără sens, mutilezi cuvântul pentru a ascunde sensul De ce o asemenea persecuție a sensului? Ești deja speriat Nu te-ai așteptat niciodată să fii prins în obscurantism, într-o direcție de stingere Ia-o ușurel; Nu ești singur, pentru tine din nou aceeași Voce; el evită și dublarea și scrie Odesa în loc de Odesa și Prusia în loc de Prusia Doar dintr-un respect special pentru tine Biblioteca "Runivers" patriei, după cum remarcă ironic Novoe Vremya, îi permite lui Golos, încălcând domnia sa, să aibă două consoane în cuvântul Rusia Ar fi posibil să nu fii atent la capriciul Vocii; dar în spatele lui există încă o asemenea autoritate precum răposatul Dal, care nu a tolerat consoanele duble și a evitat-o în dicționarul său Vezi tu, trebuie să fii complet ieșit din inimă Pentru mine, Dal nu este o autoritate A fost un colecționar remarcabil de observator, dar nu un lingvist La un moment dat, personal i-am exprimat regretul meu față de defunctul cu privire la metoda de ortografie adoptată de acesta, care era complet falsă și nefondată Desigur, nu l-am convins, pentru că a avut o neînțelegere în cel mai fundamental concept al limbajului Persecuția consoanelor duble nu este doar falsă, ci și insuportabilă, așa cum am spus tocmai acum Incoerența îți va dovedi chiar acum prin exemplu Urmând regula, nu se mai scrie din asta sau din asta, ci din asta Nimeni, însă, nu scrie așa De ce? Da, pentru că acum însăși pronunția va convinge că limba rusă nu este deloc străină dublității; pentru formele sale cele mai naturale, dublarea este direct esențială, esențială pentru că, printre altele, prepozițiile servesc ca instrumente pentru formarea cuvintelor, iar prepozițiile se termină nu numai în vocale, ci și în consoane El nu a sădit ceea ce a sădit; Veți comite o încălcare gravă, veți introduce o ambiguitate de neiertat, aruncând un "s" dublat În așteptare, pronunția în sine va dubla din nou "da, pentru că "d* este esențial, pentru că "înainte" nu este deloc ceea ce este "înainte" A pune și a pune sunt două verbe diferite Fără a ține seama de acest lucru, Dahl a scris scris nemuritor, nemilostiv, sugerat din vechi, în loc de vechi, deși nu îndrăznea să folosească uscat în loc de uscat Unde este consecvența aici? Vom intra într-o pădure plină de joc dacă ne hotărâm să rămânem la pronunție, cu atât mai mult cu cât pronunția, după cum, sper, vedeți singuri acum, nu dă nici măcar dreptul de a conduce consoane duble Pentru a vă convinge și mai puternic de acest lucru, îmi voi permite, tocmai în ceea ce privește consoanele dublate, o mică explicație specială a proprietății generale Soia Gilyarov-Platonova T P Yu Biblioteca "Runivers" În unele cazuri, pronunția în sine are grijă să vă lase să auziți dublarea, pentru a evita ambiguitatea "De îndată ce îl vor șterge, ei vor spune și se vor baza foarte mult pe "t%" dublu, deoarece există putere în el În alte cazuri, în care nu contează sensul dacă se aude a doua consoană, pronunția pronunță consoana suplimentară întâmplător și într-adevăr, așa cum ar fi, eliberează complet Dar chiar este eliberat? Nu, ea este ținută în minte, în rezervă; mental se pronunţă: serveşte ca

ciment, leagă cuvântul rostit de întreaga compoziţie a limbajului, ca parte logică - Ce fel de para ai? Ce altceva, în afară de un fir subțire? - Be-z-seed, îți vor răspunde dacă presupun că ai auzit greșit sau nu ai înțeles "Al -lea va fi reprodus chiar și cu forță, pentru a reaminti diferența dintre acest fel de para, că are cinci semințe; cu o pronunție clară a "z", cuvântul "fără semințe" va fi afișat imediat, ca un membru viu al unei întregi familii semnificative; se ridică un întreg sistem de sunete şi reprezentările legate de acestea Este de la sine înțeles că acest lucru se întâmplă doar cu enunțurile organice: numele proprii, cuvintele străine, care în limba maternă nu au nici laturi, nici față, nici spate, nu vor evoca o prezentare mai coerentă și mai vie, oricât de întăresc dublul sunet "Li-t-literatura" sau literatura pentru cei care nu cunosc limbi străine vor spune același lucru; dar cu toate acestea pentru cei care nu știu, dar pentru cei care știu, spun ei Da, nu asta este ideea; vorbim despre baza care trebuie acceptată: se ascultă pronunția, se respectă în scris, se acceptă ca ghid principal? Vreau să demonstrez că nu este el; că ea, pronunția, de fapt nu există; că ne referim la o cantitate imaginară care nu există în realitate Zambesti? Nu zâmbi Acesta este într-adevăr așa; astăzi pronunția este aceasta, mâine e diferită, unii o au, alții o au; Nu-l vei prinde Dacă vrei să te ocupi de pronunție, atunci poți să te ocupi doar de abstract, de unele Biblioteca "Runivers" pronunția generală, care nu este nici a mea, nici a ta, nici a ieri, nici a azi, ci pronunția în general; iar aceasta, prin urmare, nu mai este o pronunție, nu un sunet viu ieșitor care să se repete cu deplină acuratețe Și ce e? Nu va fi sunetul în sine, ci sunetul ca concept, ca ceva comun tuturor sunetelor pronunțate efectiv, conturul mental al sunetului Cu alte cuvinte: apelând la sunet pentru îndrumare, nu vei primi un sunet, ci o literă, dacă nu vrei să te oprești la ceva întâmplător și trecător Litera este un sunet mental, care variază în reproducerea în direct, în conformitate cu caracteristicile fiziologice și sociale ale persoanei care pronunță Ai fi de acord cu asta? Mi-e teamă că o să vă obosesc cu scrisoarea mea, care trece dincolo de limitele decenței; dar nu pot să nu subliniez o circumstanță izbitoare; lingviştii noştri, din păcate, nu i-au acordat încă atenţia cuvenită şi nu i-au supus cercetării cuvenite De cât timp există dialectul din Moscova? - Iată întrebarea asupra căreia am atras atenția Societății Iubitorilor de Literatură Rusă chiar la reluarea ei în Apoi am sfătuit Societatea să echipeze chiar și o expediție specială pentru călătoria în jurul Moscovei, pentru a culege material această întrebare Îmi exprim întrebarea într-o altă ediție Oare țarul Alexei Mihailovici și boierii săi akali sau okalsch au folosit accentul moscovit actual sau au vorbit ca Vladimiriții de astăzi? Din câte știu eu, în nici un manuscris nici măcar de la sfârșitul secolului al XVII-lea, nici un singur scrib nu a greșit vreodată; nicăieri nu a pus "a" în loc de "oi", nici "în" în loc de "g" la adjectivul genitiv, nici "f" în loc de "în" la substantivul genitiv plural Și acum mergi la redacția oricărui ziar care primește scrisori de la oameni gri - vei găsi toate aceste abateri de la ortografie Ar fi o presupunere foarte întinsă că doar scrierile livrești au ajuns până la noi Biblioteca "Runivers" al oamenilor Deci toți funcționarii și funcționarii, toți cărturarii au fost ferm educați în cărți? Cu toate acestea, manuscrise antice au ajuns până la noi, chiar precum Evangheliile (deci, presupunând un scrib foarte livresc), care, rupând locul cu litera "c", au lăsat o urmă că scribul era din Novgorod Nu mă angajez să răspund afirmativ la întrebare, căci aceasta trebuie să aibă date foarte ferme și solide;

dar cred că dialectul moscovit, de origine recentă, este rezultatul culturii Diferite dialecte au convergit în el din diferite părți: belarusul, cu "aa" larg și "o%" ascuțit prin Smolensk și Kaluga, s-a înmuiat deja semnificativ; apoi Vladimirski, rotunjind, totuși, s-a înmuiat deja și împotriva Arhangelskului și Vologdei, refuzând, printre altele, pronunția cântecului Și rețineți că pronunția cântecului (accentuarea) există în mod egal la ambele capete, cu tipuri de pronunție complet opuse "A yon gavorits", va spune belarusul, cântând "oa "Înec de seară", vă va răspunde rezidentul din nord, cântând în psyaa Pe măsură ce cultura spirituală progresează, accentul, calitatea animală a sunetului, dispare; limbajul se străduiește să fie o expresie numai a gândurilor și sentimentelor, motiv pentru care însăși stresurile atât ale cuvintelor individuale, cât și ale frazelor întregi sunt subjugate de gânduri; în locul accentuării monotone care însoțește fiecare cuvânt, vine o declamație, urcă și coboară, corespunzătoare sensului cuvintelor și dispoziției, și nu în afară de ele, ca în Belo-rusă sau Arhangelsk Cu asta, nu au dispărut și particularitățile ambelor orașe în articularea sunetelor? Aceasta este presupunerea mea Dacă cercetarea științifică va confirma acest lucru nu este întrebarea Dau doar un exemplu că, în forma sa cea mai generală, pronunția rusă, poate, nu se consideră încă de ani, dar ce se va întâmpla în continuare? Și ia-o ca bază! Va depinde de tine dacă ar trebui să-mi continui scrisorile sau nu Nu îndrăznesc să vă jignesc cu bănuiala că întrebarea despre care am început să o facem Biblioteca "Runivers" stăpânirea lui ți se va părea nedemnă de atenție Este elementar, dar ne va conduce adânc și departe Și ce este de făcut când educația rusă încă rătăcește în cele mai elementare concepte despre limba sa? Nici măcar nu am stăpânit ortografia solidului și semnificativ Vor spune: acesta este un fleac Dar acest fleac arată că nu avem încă o etimologie reală, darămite sintaxă; într-un cuvânt, nu avem gramatică, chiar și în ciuda unor savanți precum Vostokov și Buslaev V-am transmis plângerea unui german educat care pur și simplu a plâns că vorbirea lui stârnește râsul, în timp ce el vorbește destul de corect, destul de gramatical "Spun: cât de des plouă, dar ei râd de mine Nu asta e gramatica? "Perfect gramatical", l-am consolat, dar gramatica este greșită Germanul meu a fost surprins și cum a putut să nu fie surprins? Limba rusă încă de la început este o sursă inepuizabilă: este atât de puțin dezvoltată și există atât de multe subtilități în ea Când mi s-a vorbit despre izolarea și despre oroarea fără speranță a ei pentru oamenii gânditori și educați, în lipsa cărților de citit și scris, mi-a trecut de mai multe ori prin minte: "cu o minte gânditoare, * un rus, chiar și în singurătate deplină nu va fi singur; limba lui va rămâne cu el Și de fapt, să comparăm un englez și chiar un francez cu limba lui - și rusă Francezul și englezul au în limba lor material de gândire Se pot gândi la orice, dar nu la limbaj în sine, acest dispozitiv rupt, în care o parte rară vorbește despre alta; unde materialul lexical este aleatoriu și incoerent, iar structura gramaticală pentru explicarea lui obligă să apelăm la cărți, la limbi străine, la istoria îndepărtată, necesită nu numai atenție, ci și erudiție Limba rusă, printr-o comparație cu ea însăși și, în plus, pe lângă orice cărți, printr-o compoziție a vorbirii sale vii, va oferi hrană pentru observații și concluzii pentru zeci de ani întregi Nu vezi nici acum că un astfel de elemental Biblioteca "Runivers" JU stăpânirea și un asemenea fleac, aparent goale, precum întrebarea ortografiei consoanelor duble, cheamă deja în depărtare și ridică imediat la cele mai profunde legi ale limbajului, filozofice și fiziologice SCRISOAREA A DOUA Onorează-ți părinții Vă rog

să nu vă mirați de epigraful afișat, deși vorbim despre un astfel de subiect, complet departe de îndatoririle familiale, ca întrebarea dacă să dublem consoanele Ține minte, aici am început conversația cu tine Am încercat să vă conving că cine emite un în plus, după părerea lui, fiind de acord din respect pentru mustrare (cum ați făcut și dumneavoastră), arată respect pentru un fapt inexistent, își ia pentru sine o valoare imaginară, care nu există în realitate O pronunție sau un sunet în general în vorbirea articulată este evaziv, infinit variat și schimbător: astăzi, aparent, același cuvânt pronunțat nu este același cuvânt pronunțat ieri; ceea ce ai spus nu este ceea ce am spus eu Dar nu voi repeta cele spuse; Vă reamintesc doar concluzia finală Dacă se ține de sunetul din ortografie, atunci este posibil să se țină doar de sunetul idealului, nu al meu și nu al tău, nu al de ieri și nu al celui de azi; și un astfel de sunet imaginabil, un sunet în abstractizare, indiferent față de particularitățile implementării sale în vorbirea vie, nu mai este un sunet, ci o literă, un semn sonor, un sunet pentru ochi și nu pentru ureche Totuși, încă nu vezi ce legătură au îndatoririle familiale cu asta; și după părerea mea ei compun totul aici Sistemul de sunete asimilat de limbă (de data aceasta rusă, pentru că vorbim despre el) este o familie, iar fiecare sunet individual, surprins în propria sa separație și înlănțuit în contur, este fratele altui sunet aparținând Biblioteca "Runivers" aceeași limbă și atașată mental de o altă marcă Deci, ăștia sunt frați, sau când nu mai e vorba de sunete, luate în sens strict, ci de litere, atunci sunt surori (litera noastră este feminină) Da, sunt atât de aproape încât este imposibil să le despărțim; mor singuri și vin în viață numai în comunitate cu ceilalți rude Aici încep să gândească și să simtă, să se bucure și să fie indignați, să rezolve problemele lumii și să vorbească despre mărturii Combinația lor reciprocă constantă este vorbirea, iar legea pe care o urmează în combinația lor dătătoare de viață este limbajul Fiți atenți la participiul "dătător de viață": nu a fost pus de mine degeaba Literele dezvăluie viața nu în orice combinație, ci doar atunci când dansează într-o ordine cunoscută, convenită de comun acord Nu va ieși nimic, nu numai vor ieși gânduri și sentimente, dar chiar și un sunet; vor rămâne doar bețe și căni Mă bazez pe ingeniozitatea ta și cred că deja ai un presentiment al atitudinii epigrafului meu față de subiectul conversației noastre "Cinstește-ți părinții; nu-ți trăda familia, nu fugi de ei; esti unul dintre suporturile ei, dar ea iti da doar viata; fără el, ești un băț fără sens, un cerc, o cruce, o linie moartă sau un punct Și în familia ta ești atât spirit, cât și viață și minte Ma refer la scrisori Dar, din moment ce literele nu se scriu singure, ci sunt deduse de oameni vii, discursul meu de la adresa directă se adresează nu literelor moarte, ci chipurilor vii scriitoare Când, ca răspuns la observația dumneavoastră că preferați să rămâneți la pronunție în cazuri îndoielnice de ortografie, am răspuns că, dimpotrivă, mă țin de etimologie, am exprimat atunci ideea tocmai a acestui respect față de părinți, pe care îl consider obligatoriu pentru scriitor Etimologia este tocmai respectarea rudeniei în limbă, recunoașterea enunțurilor individuale ale apartenenței lor la propria lor Biblioteca "Runivers" lui meystvo, recunoscând în spatele cuvântului în general nu o singură obligație de a mă servi pe mine, un individ, ca instrument de exprimare a gândurilor mele personale, ci și dreptul său de a cere de la mine subordonarea față de el însuși, ca membru al unei mari familii rezonabile și ascultarea de cartele și tradițiile familiei Dreptul la limbă pentru mine este dincolo de orice îndoială; Da, în esență nu este nici măcar

un drept, ci un fapt Limbajul îmi aparține doar în cea mai mică măsură și, mai ales, îi aparțin; definiția că "limbajul este un instrument de comunicare a gândurilor" este una dintre cele mai eronate definiții Limbajul este un mediu prin care gândul unei persoane comunică cu gândul altuia, este un mediator, și nu un instrument, un mediator , independent de mine sau de tine: independent, care își trăiește propria viață, durează mii de ani și îmbrățișează un miliard de ființe vii (vii și vii) Dorind să-mi comunic gândul, apelez la un intermediar, iar el mi-l transmite Și cum face el o transmite? În felul meu, nu în modul în care mă așteptam în mintea mea, și stârnind în interlocutorul meu nu gândul și nici măcar ideea la care mă așteptam Un cuvânt adresat altei persoane doar excită gândul altcuiva, și nu ceea ce transmite al meu, nu poate fi transmis în esență, rămâne în mine și nu am puterea să-l sting: ar fi supranatural și nefiresc Sunt sigur, de exemplu, că atunci când citești aceste rânduri, apar în tine aceleași idei care trec în mine și pe care aș vrea să le reproduc în tine Nu, nu sunt sigur, nu pot fi sigur și nu ar trebui să fiu sigur Pentru ca gândul pe care îl exprim să fie reprodus în tine în aceeași formă perfectă în care îmi este inerent, este necesar ca fiecare cuvânt să evoce în tine o serie întreagă de tocmai acele idei pe care conștiința mea le-a experimentat în atomul de cuvantul; iar pentru aceasta este necesar ca tu mental Biblioteca "Runivers" dar și spiritual am experimentat în general același lucru pe care l-am făcut și eu Dar nu ați experimentat cum nimeni, în general, nu se repetă în viața mentală Mă întorc la un exemplu Ne stăm și auzim doi soldați mergând vorbind "Ieri a venit sergentul-major" spune unul dintre ei Am inteles tu si eu ce a spus soldatul? Am inteles exact asa cum au inteles soldatul vorbitor si interlocutorul lui? Nu, am inteles doar partial vino," probabil, vom fi mai mult sau mai puțin identici cu cei care au fost chemați de la soldați - interlocutori Dar cuvântul "sergent major" pentru noi este doar pe jumătate acoperit În zadar vom evoca o serie de idei vii, care sunt inerente soldaților-interlocutori și pe care nu le putem avea Vom rămâne cu o concepție nedefinită despre un fel de grad de soldat, puțin cunoscut de noi Cei care sunt familiarizați cu limba germană, dacă am avea dorința de a clarifica pentru noi înșine un cuvânt puțin înțeles, am apela la dicționarul german care sta în capul nostru și am căuta să vedem dacă am putea afla sensul așa cum am face-o prin producția de cuvinte germane; sau să începem să ne amintim istoria armatei noastre și ierarhia ei pentru a căuta cheia în ele Cheia poate fi așa și va rămâne negăsită de noi În orice caz, am apelat la două căi, și ele sunt eternele, neschimbate și singurele călăuze pentru orice cuvânt, nu numai pentru împrumutat dintr-o limbă străină, ci și pentru fiecare limbă maternă: etimologia, adică rudenia cu alte forme moderne a limbii și a istoriei, adică experiența noastră interioară personală trecută și experiența istorică a întregii mari familii naționale căreia îi aparținem Fără etimologie și istorie, niciun cuvânt nu ne va fi de neînțeles; ca să spunem mai direct, în fiecare cuvânt pe care îl înțelegem , mai precis, reproducem nu mai mult decât etimologie și istorie, relația acestui discurs în linia laterală și în cea ascendentă Gradul de relație în care se află un enunț dat sau o formă gramaticală dată cu restul este ceea ce se numește "sensul" cuvântului Biblioteca "Runivers" în consecință, cu cât suntem mai departe de etimologie, cu atât mai departe de sens; cu cât scriitorii recunosc mai clar și cu cât etimologia este prezentată cititorului mai clar în volumul său modern și gradualitatea istorică, cu atât mai transparentă atât vorbirea altcuiva cât și propriul nostru discurs, cu atât ne înrudim mai mult cu

limba, o stăpânim, noi înșine îi aparțin; cu atât mai stăpâni în vorbirea lor și - chiar și în gândurile lor, pentru că gândul nu este nesubstanțial Apare doar într-o imagine, de data aceasta într-o succesiune binecunoscută de inscripții sonore: armonia acestor inscripții într-o formă comprimată, înfășurată înglobează o întreagă lume de gândire și experiență, gândul și experiența tuturor nativilor noștri contemporani și totalitatea generațiilor trecute În general, cu siguranță vei fi de acord cu mine, dar în mintea, dacă nu a ta, atunci a unui străin căruia i-ai comunica scrisoarea mea, poate apărea o obiecție; de parcă observarea etimologiei până la un asemenea fleac este deja capabilă să clarifice un cuvânt și să dezlănțuie ideea că abolirea unei litere, chiar nesemnificative pentru ureche, ar trebui să complice procesul mental? Voi repeta ferm: da, va îngreuna, va impune cătușe; este o cale înclinată către stupefie Te-ai plimbat vreodată pe un drum de lut în noiembrie, când era frig, în timp ce ploua cu o zi înainte? Asperitatea drumului pare a fi un obstacol atât de neînsemnat, dar vei fi obosit într-un sfert de oră și îți vei pierde cu totul libertatea Și imaginează-ți că mergi pe un astfel de drum în fiecare zi Aceste semne neînsemnate, nu mai mult de câte o literă fiecare, deplasate ici și colo, sunt aceleași dealuri minuscule, formate pe lut de ploaia de ieri și înghețate; gândul tău experimentează de la ei același lucru ca picioarele din gropi, în esență, cele în miniatură Ai exprimat foarte potrivit că te simți stânjenit când ai citit "pasionare" în dicționarul lui Dahl; de parcă ai citi, spui o scrisoare analfabetă Deci, te simți incomod; înseamnă că ai dificultăți Te lupți; Folosești timpul pentru a restabili în mintea ta rudenia cuvântului "despatie" cu familia lui; lipsa unei litere Vas Biblioteca "Runivers" confunda; sensul, care, cu ortografia etimologică, s-ar da instantaneu, inseparabil cu felul în care priveai rostirea cu ochiul, durează să-l găsești Odată cu obiceiul acestei ortografii, dificultatea va dispărea apoi; Te vei obișnui cu cuvântul, dar ai pierdut deja jumătate din sensul lui tocmai din lansarea unei litere Imaginați-vă că pe lângă -ar mai fi și un "t" -o mustrare permite-și citiți indiferență: claritatea ideii se va pierde complet pentru voi Va fi un cinci-altyn uzat, pe care monedele au dispărut Îl vei lua pentru cinci acri, dar îl vei lua și pe un ban: se pierde raportul dintre zicările vii din componența limbii, conceptele sunt lipsite de certitudine și gândirea este de disciplină Și toate de ce? Din emiterea a două insigne "z" și "t", dar "z" vă amintește de o întreagă categorie de lipsă și absență, iar "t" evocă ideea de pasiune, a cărei absență denotă "nepasiune" Permiteți-mi să vă mai dau două exemple și, în plus, în sensuri opuse Este cu adevărat regretabil că ortografia noastră și-a pierdut silabele Imaginați-vă că yus-ul este păstrat: cititorul va recunoaște atunci fără dificultate, și chiar nu va recunoaște, ci pur și simplu citește în poloneză jonde-row, în monogramă-nod, înțelege fără dificultate cazul instrumental sârbesc al substantivelor feminine; elevul gimnazial este mai ușor de stăpânit cu persoana a III-a a verbelor latine plural Se deschide un cu totul nou orizont, și de la ce? - De la cineva, semn nesemnificativ, nesemnificativ pentru vorbire Și iată exemplul opus: diferența de terminații în adjective și participii la plural, "e" și "I" Cine a mulțumit limba noastră cu asemenea har? Aproape Lomonosov Scriitorilor le sunt impuse cătușe și, între timp, aceasta este o diferență, iar utilizarea lui "e" pentru genul masculin nu are o bază etimologică pentru sine Acesta este un semn complet exterior, inventat în mod arbitrar în ceea ce privește gramatica formală Biblioteca "Runivers" lichia care duce la nimic Pentru a scăpa de cazurile

nominative de la litera "e", nu doar elevii de liceu le-ar putea mulțumi, ci și bunul simț II iată ce este surprinzător: diferiți înțelepți au propus diverse inovații în ortografie din respect pentru pronunție, dar, între timp, nimeni nu a făcut aluzie la aceasta, în care respectul pentru pronunție ar fi combinat cu respectul pentru etimologie Cu toate acestea, vă este clar acum că respectarea etimologiei în ortografie este importantă pentru posesia mentală a limbii? Despre această importanță intelectuală vom vorbi probabil mai târziu Dar când am scris epigraful, am avut în vedere mai ales latura morală și nu vreau să o evit în această conversație Știi ce? Poate că se întâmplă să cunoști oameni care, de exemplu, alunga semnul dur "ъ" din ortografie sau adoptă o altă inovație similară? Pentru mine, un astfel de obicei, dacă îl văd, servește deja ca o dovadă a calităților mentale și morale ale scriitorului: este cu siguranță o minte limitată, prezumtivă, cu pretenții meschine și incapabilă nici de creativitate, nici de impulsuri nobile și serioasă gândul nu a început în ea Acesta este un băiețel de șase ani, care se zvârcolește unul mare, își ia o țigară în dinți și, important, se plimbă, și-a pus mâinile la spate El este mai deștept decât toți ceilalți, acest persecutor al unei limbi dure, mai deștept decât toți compatrioții alfabetizați care nu s-au gândit la un lucru atât de neîndoielnic ca excesul unui semn dur De ce compatrioți - el este mai deștept decât oamenii alfabetizați din întreaga lume, mai deștept decât francezii și englezii, care scriu douăzeci de litere pentru a reprezenta un cuvânt care poate fi exprimat în patru caractere Dar, nu este o prostie ca un francez să scrie avaient când este suficient să scrie avë Nu sunt englezii complet lipsiți de creier? Potrivit unei înțelepciuni, ei scriu Meshchersky atunci când se vorbește Obolensky Și cât timp pierd degeaba acești europeni proști cu inscripții, cât capital pierd neproductiv turnând și imprimând litere inutile! Biblioteca "Runivers" Așa argumentează înțeleptul nostru, cel mai probabil nici nu raționează, ci acționează dintr-un capriciu: așa îi place, într-un mod original Și acest lucru este încă bun pentru el, pentru că atunci vina lui este doar în frivolitate și aroganță Mai rău, când a ajuns la concluzie prin reflecție Atunci îi vom refuza însăși capacitatea de a raționa, ca să nu mai vorbim de îngustimea inimii, care este evidențiată de acest dispreț față de societatea vie a căreia el este membru și față de întreaga lume a strămoșilor plecați, prin a căror muncă el însuși este ceea ce este el, a cărui moștenire intelectuală este, participant Prin urmare, nu veți nega că există o latură morală în disprețul pentru etimologie și că epigraful meu este în vigoare În egală măsură, nu veți nega că acest dispreț antimoral și nefiresc, în plus, este pedepsit de la sine prin faptul că implică o inevitabila scurtare a perspectivei mentale, o inevitabilă îngustime de gândire, cu atât mai remarcabilă, cu atât mai multă îngâmfare personală intră în exclusivitate: aceștia sunt infirmi voluntar , care se desfigurează, iau capacitatea de mișcare Să ne imaginăm doar că englezii sau francezii au urmat sfatul omului nostru deștept și au făcut o regulă în ortografie să uite etimologia Ce s-ar întâmpla? Numai acest act ar fi în sine o cădere în barbarie, o renunțare la progres Da, tocmai renunțarea la progres, fără nicio exagerare Progresul este dezvoltarea a ceva; el reprezintă trecutul, sămânța din care cresc florile și fructele; și tăiați brusc din ce pornește dezvoltarea și pentru ce servește ca continuare! Atunci limba se va transforma într-un "instrument" al mesajului gândirii și va înceta să mai fie un depozit de concepte și idei, concepute și trăite de omenire; va fi utilizabil, dar va înceta să mai fie capital

intelectual Odată cu pierderea dovezilor metrice, păstrate în fiecare cuvânt și în fiecare formă gramaticală prin ortografie, acestea Biblioteca "Runivers" copiii născuți cai de părinți necunoscuți vor pierde în curând tradiția familiei în care au trăit și vor reduce treptat oamenii la nivelul de piei roșii, dacă nu se depune eforturi deosebite pentru a opri regresia Un expert din China a făcut remarca corectă că fiii Imperiului Ceresc nu vor moșteni niciodată bogăția mentală europeană numai în virtutea alfabetului și a limbii lor Și voi adăuga: alfabetul și limba chinezească sunt, prin urmare, incapabile să se alăture dezvoltării mentale generale ale omului, deoarece sunt lipsite de etimologie Conceptele sunt incapabile de ramificațiile bogate pentru care capacitatea limbilor ariene este dată de etimologie, luând-o în sensul larg al etimologiei moderne și istorice Cel care refuză litera "b" sau eliberează una dintre consoanele dublate, desigur, nu cade încă în barbarie numai din aceasta și nu se lipsește de participarea la progresul uman general Dar nu același lucru voi spune despre adepții așa-zisei Kulishovka sau despre ortografia modernă sârbă Ambele sunt o renunțare deliberată, deliberată, la rudenia cu compatrioții moderni și cu istoria mentală a strămoșilor Ei trebuie să înceapă cultura poporului lor Săracii: în felul acesta se lipsesc de viitorul lor intelectual: vor fi nenorociți veșnici Aceștia sunt fii răzvrătiți care s-au separat dintr-o familie bogată bine născută și au început o viață independentă fără capital Nu au pe ce să construiască o colibă Pentru cele mai actuale concepte legate de viața mentală a omenirii, ele nu au expresie; sunt siliți să compună; trebuie să împrumute, să creeze noi termeni nemaiauziți, care, deși în aparență exterioară, par a fi nativi, dar sunt chiar mai de neînțeles pentru Micul Rus decât rusul obișnuit, în limba lor, cuvântul moscovit: pentru că acest cuvânt moscovit, sau chiar și scris doar în Moskal, conduce deja amintirile întregii lumi, îmbrățișând atât umanitatea modernă, cât și cea veche, și, în același timp, într-un contur de mai multe fețe Biblioteca "Runivers" õ comuniunea mentală cu cultura umană generală Separatismul tribal în ABC, ține cont - chiar și în ABC, nu numai în limbaj - este auto-mortificare mentală tribală Dar aceasta este pedeapsa dreaptă care cuprinde toată aroganța Puterea este în unitate și comuniune; în comuniune viaţa şi dezvoltarea sunt singurele posibile Este necesar să ne amintim acest lucru și, prin urmare, să facem ca o regulă în folosirea limbajului în general să onoreze părinții, cu atât mai mult cu cât fiecare dintre noi personal este doar moștenitor și complice într-o limbă comună Și cu atât mai mult, trebuie să faci față rudeniei în utilizarea scrisă a limbii Dacă limba în întregime nu ne aparține deloc nouă, ci noi ei, atunci limba scrisă ne aparține și mai puțin, și chiar nu numai limbajul, ci fiecare vorbire Cuvântul viu este încă al nostru atâta timp cât este pronunțat, dar din momentul în care este inclus într-o scrisoare, încetează să mai fie al nostru și al altcuiva Este o ființă independentă, deși a ieșit din gura și din sufletele noastre Nu mai are nevoie de noi: nu vocea și intonația noastră, nu scrisul de mână îi conferă esența, ci relația sa cu limba în general, cu vocabularul limbii, cu legile gramaticale, cu istoria ei: este sufletul și viața lui Voi termina această scrisoare, al cărei volum pare să fi depășit din nou orice măsură, cu indicarea unui fapt istoric Petru a rupt totul cu noi și toate obiceiurile poporului s-au smerit înaintea lui; dar unul a rezistat, și nu numai că a rezistat, ci i-a supus chiar și pe germani înșiși, care ne-au cucerit mental: obiceiul de a "patrona" pe Petru însuși a fost numit Primul, dar a rămas Aleksevici și chiar a apărut printre noi împreună cu Alberts și

Wilhelms, Albertovichi și Wilhelmovichi Lasă în urmă cuvântul rusesc patronimul său; ai grija de el cat mai mult si ai grija sa nu-l pierzi A spune fără glume, neatenția la producția de cuvinte acrește gândul și usucă inima, ca orice singurătate și depărtare: este o frână a iluminării, imperceptibilă în aparență, dar esențială Biblioteca "Runivers" SCRISOAREA A TREIA Conștiință în limba rusă "Care este producția acestui cuvânt?" M-ai întrebat când ai rezolvat șarada nr I în curcubeu Cuvântul era o prostie și ai fost foarte surprins de explicația mea că prostiile provin de la Atena, după numele latin - Minerva , zeița înțelepciunii, și acel Ateneu este fratele nativ al prostiei, și chiar un frate geamăn: Ateneu, după cum puteți vedea, este băiat, iar prostia este fată La Ateneu, grecescul phyta era transmis prin "t", ca toate cuvintele grecești care au ajuns la noi prin Europa de Vest, iar în prostii, grecescul phyta a fost exprimat prin phyta noastră aspirativă, apoi înlocuit cu sunetul "x" deoarece "ө" sau "f" - sunetul neiubit în general de limba noastră Există un vechi credincios, poem satiric, care se intitulează direct: Atenia rusă Surpriza ta a fost trezită de sensul opus: prostii, prostii (pentru că așa este sensul prostiei) se numește ceea ce ar trebui să însemne înțelepciune și învățare Învățarea, sau cel puțin pretenția de a învăța, trebuie să aparțină în mod corespunzător prostiei: această calitate o deosebește de prostii și prostii obișnuite În cuvântul prostii, așadar, se aude o satira despre învățare, care se pretinde a fi chibzuită, când de fapt este doar o prostie Aceasta este originea cuvântului prostii Poate că se poate vedea aici o urmă de ignoranță mulțumită de sine, care atribuie lipsa de sens învățării, în timp ce ea însăși nu a crescut până la ea Ambele explicații de prostii sunt curioase; dar, în plus, acest cuvânt, așa cum v-am spus în același timp, este prețios pentru că conține un indiciu de două calități remarcabile în limba rusă: conștiința și etimologia creativă Prezenta scrisoare se va ocupa de explicarea acestor două calități Conștiința limbajului Ce este conștiința în limbaj? Ce conștiință poate avea un lucru neînsuflețit? Rețineți că eu Biblioteca "Runivers" Nu vorbesc despre oamenii care folosesc cutare sau cutare limbă, ci și anume despre limbajul luat în sine, și de aceea este deosebit de curios acest fenomen: limba în sine, indiferent de persoane aleatorii care vorbesc și scriu, pe lângă conștiință în general, dezvăluie conștiința, adică conștiința morală Voi adăuga că, dintre cele mai noi limbi, această calitate s-a manifestat doar în rusă și, în plus, doar cu o ocazie anume Trebuie să începem puțin mai departe În fiecare limbă, așa cum am spus tocmai acum, există o conștiință sau, pentru a spune altfel, o viziune asupra lumii Te uiți la lume și ți-o imaginezi De îndată ce te ridici dintr-o simplă impresie, dintr-un dagherotip lăsat pe nervi de fenomene vizibile, auditive și tangibile; de îndată ce, vorbind într-o limbă învățată, distragi și generalizezi, lumea nu ți se mai apare în forma ei brută, ci într-un cuvânt-semn abstract Te gândești: "e confortabil să trăiești între prieteni " Nici confortul, nici viața, nici mediul, nici prietenul, niciuna și niciuna dintre ideile de mai sus nu sunt în fața ochilor tăi și nici măcar nu-ți amintești nicio impresie din trecut ai in minte idei generale despre confort, viata, prieteni, mijloc, dintre care pentru fiecare exista un semn conditionat sub forma unor sunete articulate, cunoscute de imaginile urmatoare Fiecare dintre aceste semne conditionale contine suma experientelor și o anumită clasificare a lumii materiale și morale Spuneți: ", "pasăre" ; strămoșii tăi, așadar, au observat diferența dintre creaturile alergătoare și una dintre ele, care, în plus, zboară, se numea "pasăre"

De asemenea, au observat cu precizie fenomenele spirituale și au distins triste, vesel, rău, bine etc Un proces lung a trebuit să exprime întreaga clasificare a fenomenelor vizibile și resimțite, apoi fenomene imaginabile și apoi relația gândirii în sine, sau a categoriilor, - concepte de ființă, necesitate, posibilitate, esențialitate, șansă și așa mai departe Noi, care ne-am născut într-o limbă cultivată, suntem op Ghiliarov-Platonov, vol II Biblioteca "Runivers" se poartă tot ce este gata făcut: atât clasificarea lumii, cât și logica recunoscută de strămoșii noștri ca fiind suficientă pentru viața lor fizică și spirituală Deși nu va fi complet exact, dar, de dragul clarității, voi adăuga că clasificarea este reprezentată de un dicționar, logica prin gramatică Ambele pot fi mai sărace pentru unul, mai bogați pentru altul Nu este nimic de spus despre dicționar Luați franceză și germană: Kant și Hegel nu pot fi traduși în franceză, nu există cuvinte Dar aceasta este diferența dintre gramatică și bogăție: englezul nu are viitor; el sau "vrea*" sau "ar trebui*, dar nu "va*" În declinații, diferența de bogăție este și ea extraordinară Dar diferența se dezvăluie nu numai în bogăție, ci și în unghiul de viziune, de unde și cum va privi unul sau altul lumea materială și morală În acest sens, nu există nici măcar două limbi identice și există puține cuvinte în fiecare limbă care ar fi date pentru o traducere literală Chiar dacă pentru cuvântul de mai sus "cozy" nu veți găsi o traducere literală în altă limbă; în același mod, din alte limbi ale noastre există traduceri aproximative, dar nu literale Să comparăm limbajul cu o plasă prin care sufletul uman privește în lume; o plasă este aspră, cu câteva găuri - limbaj sărac Alte ochiuri sunt foarte mici, și, în plus, cu o varietate de țesături, unele cu găuri rotunde, altele cu găuri pătrate Așezați plasele una peste alta: găurile nu se potrivesc exact una cu cealaltă Toate cele de mai sus se aplică conștiinței în general Conștiința nu aparține oamenilor moderni care vorbesc o limbă cunoscută, ci limbii în sine; se obține prin munca combinată a generațiilor; noi, descendenții, continuăm doar munca predecesorilor noștri, punem plasa gata făcută pe care au depozitat-o, adăugăm celule, extindem altele, modificăm figura altora și nimic mai mult Dar în limba rusă a existat și există un caz că conștiința care zace în ea se întoarce și asupra ei înșiși, este conștientă de sine, judecă, condamnă și se rușinează Biblioteca "Runivers" copil Aceasta este ceea ce eu numesc "conștiința limbajului"; Las la latitudinea fiecăruia, însă, să găsească o altă denumire, mai potrivită, pentru fenomen, în orice caz neîndoielnic Să o numești pe Athena, zeița înțelepciunii, mama prostiilor, nu este o batjocură? Să lăsăm despre cel care râde, fie că este ignoranță sau bun simț, dar batjocorirea înțelepciunii învățate este de netăgăduit Să luăm un alt cuvânt: "seromyga" Știi ce este? - Cher ami; a acționa ca sergent înseamnă a înșela pe cineva într-un mod amabil sub pretextul prieteniei Auzi aici ironia asupra cher ami, "draga prietenă , complet asemănător cu ironia asupra Atenei încă din nou în verbul a căpria A căpria, acesta este ich IieБe Sie, dar folosit nu în sensul iubirii adevărate, ci viclean, ipocrit, măgulitor; fawning - el asigură dragostea, dar el însuși este un ticălos în sufletul său Iată trei exemple de oameni cu gânduri asemănătoare; pot fi dactilografiate și încă câteva Particularitatea lor este că sensul ironic este aplicat nu rusului nativ, ci cuvintelor străine, și cuvinte de origine modernă, împrumutate din limbile vest-europene nu la învățare, nu la prietenie, nu la iubire, ci la numele lor străine, la folosirea numelor străine atunci când rușii sunt disponibili Limba rusă nu crede în prietenie si dragoste de cineva care

spune ca este cher ami, liebe Sie; vede pompozitatea în străinătatea învăţată şi o ridiculizează Ridicule; dar nu râdea mereu A existat o perioadă, și continuă, în care aceleași cuvinte, cu care se combină un sens ironic, nu numai că au fost pronunțate cu toată plinătatea sensului literal, dar au crescut în semnificație în comparație cu cele rusești, iar apoi limba a dezamăgit aceste cuvinte și le-a transformat într-o poreclă disprețuitoare Athenaeus, cher ami, liebe Sie au fost manifestări respectabile de învățare, prieteni adevărați și dragoste pozitivă, înainte de a se transforma în prostii, sherymyg și fawning Legea dată acum va fi deosebit de clară Biblioteca "Runivers" în cuvântul rațiune Rațiunea într-un sens cu totul serios a fost folosită chiar și de fon-Vizin, în ciuda faptului că acest scriitor a râs de străini în general Dar cine va folosi acum cuvântul "motiv" într-un sens serios? "Taie-l, te rog"; sau: "indiferent de motivele pe care vi le puteți imagina", "nu există niciun motiv pentru asta" Sunt sigur că simțiți că cuvântului "motiv" din fiecare dintre aceste expresii i se dă deja un sens puțin mai scăzut, în comparație cu rusul "convinge" sau "fundament" "motiv": același, dar nu același Rațiunea este ceva neînsemnat, aproape chiar glumeț; "Rezonanța" este posibilă doar pentru o persoană nerespectată "Rezona" nu a căzut încă în ironie, sub formă de prostii sau shiromyga, dar este deja aproape de asta și poate că va veni și vremea când, împreună cu prostii și shiromyga, va însemna direct opus sensului său literal în care a fost folosit inițial Să luăm și cuvântul "ocazie" "La această ocazie": pe vremuri era un stil înalt, "oportunitățile" existau pentru oameni de stat, pentru înalți demnitari Și acum "ocazie" se referă doar la cazuri comice, cu excepția uneia când " "oportunitate" înseamnă trimiterea a ceva nu prin poștă Această înjosire, această transformare a unuia și aceluiași cuvânt dintr-un nume respectabil într-o poreclă glumeală și disprețuitoare, este ceea ce numim manifestarea conștiinței în limbaj Tongue s-a uitat la sine, și-a condamnat infatuarea și a râs de el însuși: un fenomen, din câte știm, chiar și singurul din istorie În rusă, nu este neobișnuit pentru înjurături împrumutate dintr-o limbă străină în general; acestea sunt: un ticălos, o fiară, un ticălos Printre particularitățile semnificației lor se numără, printre altele, că, fiind în general reproșatoare, includ și un sens peiorativ; nici o fiară, nici un ticălos, nici un ticălos nu înseamnă un răufăcător major, ci un ticălos mărunt Nu este neobișnuit în vorbire, împreună cu numele unui obicei împrumutat de la străini sau care are o relație generală cu comunicarea cu străinii, să auzi morală Biblioteca "Runivers" judecata obiceiului Acestea sunt fershpilgtsya și risipirea Profilarea nu înseamnă doar pierdere; iar risipa este un drept de veto care este pur și simplu risipă Profesionistului care a fost bătut se exprimă dispreț și ridicol, ceea ce nu este cazul celui învins; risipire - risipire goală, nebună, necinstită; asemenea calități de extravaganță sunt atribuite tocmai vieții de bani în străinătate, dans l'etranger Obiceiul de a risipi bani în străinătate este condamnat și, prin urmare, orice risipă nebună este comparată cu aceasta și se numește risipă Dar toate acestea nu sunt acele prostii și sheromyga; nici risipa, nici înșelăciunea nu ar putea avea vreodată un sens respectabil În prostii și sheromyga, o întoarcere, dezmințirea este remarcabilă; în acest sens ele sunt conștiința de sine și conștiința, și nu conștiința și judecata morală în general; judecata morală asupra sinelui și conștiința întoarsă spre sine, pocăință Este chiar posibil să surprindem un anumit proces, să remarcăm pașii pe care se află conștiința de sine a limbii în raport cu cutare sau cutare rostire și, în acest sens, ar fi extrem de interesant

să urmărim în detaliu întreaga istorie a noastră folosirea cuvintelor din vremea lui Petru, pentru că, așa cum am spus deja, această judecată a conștiinței, atât de clar vizibilă în prostii sau Shero-myg, ei experimentează pentru ei înșiși cuvinte împrumutate doar din cele mai recente limbi, introduse împreună cu știința europeană, cu Sistemul de viață occidental Unele nume au fost deja ridiculizate, ca un sheromyga, altele sunt aproape de a fi rezonabile; alții sunt încă indiferenți, de exemplu, cum să le echipeze Iar altele sunt încă în toate culorile sublimității S-au născut abia ieri și s-au împrumutat dintr-o limbă străină tocmai pentru a semnifica nu numai fenomene sau concepte, ci și pentru a mărturisi fenomenul sau conceptul de deferență, pentru a-l distinge printr-un nume străin, mărturisesc implicit că conceptul conținut în acest numele este ceva sublim, nobil, în comparație cu altele similare, dar exprimat în rusă Variază în loc să diversifice, concentrează-te Biblioteca "Runivers" J> în loc să se concentreze, de ce îl folosesc? Parțial din necugetare și, cel mai important, din brio "Afirmarea" în loc de "confirmarea" sau "certificarea" pare cumva mai gustoasă și mai nobilă; conceptul în sine pare, deși este exact același cu cel exprimat în rusă, mai sublim, mai inteligent, mai luminat Observatorul se închipuie în frac și se uită disprețuitor la observator, constatând că se află într-o zipună El, ca să spunem așa, merge când merge sau se încheie când mănâncă pur și simplu Desigur, majoritatea cuvintelor precum "state" și, în general, irut suferă soarta pe care a trăit-o "firul rezonant", dar acum, cu subiectele individuale, ceea ce s-a întâmplat cu întreaga societate rusă în urmă cu o sută optzeci de ani încă se întâmplă s-a repetat S-a scuipat pe structura vieții, nu numai civică, politică și socială, ci și mentală și morală: fețele păreau ca niște boturi, mâinile ca niște labe Mâinile nu au fost redenumite, ci o persoană a fost găsită pentru o față și chiar pentru o persoană, o bătălie pentru luptă, așa cum s-a găsit mulțumire "bătălie", "conținut" vei folosi acum altfel decât ca o batjocură? "Iată-mă cu tine, om important, au avut o bătălie": despre cine și când sunt folosite acum astfel de expresii Expresii, voi adăuga, care au devenit acum complet rusești, în ciuda originii lor străine; au încetat să mai fie străine de atunci, cum le-a fost introdus un sens nou, disprețuitor: prin aceasta au urcat în compoziția organică a limbii, au format o nouă celulă în rețeaua rusă, au îmbogățit limba, au dat o nouă întorsătură conceptelor care pătrunseseră în pe lângă conștiința limbii, ea poate da și o idee, după cum am spus, a unei etimologie creatoare - o calitate care aparține și rusă printre cele mai noi limbi și ar trebui să încep să vorbesc despre asta acum Dar eu nu Nu vreau ca scrisoarea de față să depășească în întregime granițele decenței ca primele două Biblioteca "Runivers" SCRISOAREA PATRU Etimologie creativă Încep să mă tem că nu urc prea sus; începând cu o întrebare meschină despre ortografia consoanelor duble, te-a condus în filosofia limbajului Scuze pentru zbor, voi coborî Dar, în primul rând, eu, nu știu despre tine, doar în măsura în care cercetările în domeniul limbii mă ocupă, atâta timp cât mă familiarizează cu sufletul oamenilor, cu mentalitatea și istoria lor mentală În al doilea rând, soluția unor întrebări aparent mici este posibilă atunci când atât răspunsul, cât și sensul problemei sunt semnificative Altfel, nu există nimic de interpretat: cum să scrii mai convenabil, așa că scrie; scrie cum iti place Dar dacă vrei să găsești legea, atunci chiar și pentru un fleac precum consoanele duble, curiozitatea te va conduce mai departe, te va chema în adâncurile limbii, la fundamentele structurii sale Cu toate acestea, nici măcar nu

mă gândesc să dau reguli de ortografie și am început o conversație cu tine într-un scop greșit Consoanele duble, de neînțeles la prima vedere, producerea cuvântului pakhinea "ne-a oferit doar prilejul de a săpă mai adânc și de a aborda fundamentele limbajului Am văzut o manifestare uimitoare a conștiinței în limba rusă; am văzut, de asemenea, că atenția ortografiei la etimologie este importantă pentru dezvoltarea personală, extinderea și clarificarea gândirii Acum este rândul meu să explic ce înțeleg prin "etimologie creativă " Repet, nu sunt mulțumit de nume, dar nu este numele folosirea cuvântului; unde metrica unui cuvânt nu-i este clară, o compune el însuși; el inventează un cuvânt nou, necunoscut pentru el altora, a căror genealogie îi este cunoscută, îl adoptă Cel mai curios dintre exemplele din cuvântul francez promenade A apărut în rusă împreună cu "bătălie" și "rațiune", ca "promenadă" Această expresie a fost denaturată odată cu plecarea baroului din secolul al XVIII-lea, spunând Biblioteca "Runivers" care vorbea jumătate rusă, jumătate franceză Dar, fiind deformată, nu a zburat deloc; a rămas, adoptând o altă pronunție "promenazh" , iar în Moscova mustrarea "promi-nazh" "Mersul , în conceptul de popor, este o astfel de acțiune, în care o persoană (stăpân, desigur) "alunecă prin Limba noastră nu tolerează prezența substanțelor anorganice în sine; le aruncă afară, ca orice organism sănătos, sau le digeră; dar într-un asemenea caz, fie capătă un sens cu totul nou, ca în sheromyge, fie dă o nouă clasificare și, mai mult, introducându-l în mod artificial în rudenie cu restul compoziției limbii În cea mai mare parte, această încercare rămâne o încercare; cuvântul nou rămâne o creștere, un neg, deși sucurile corpului viu trec prin el Ați cunoscut oameni care folosesc cuvântul "logic " în sensul de "fals " și "cinic" în sensul de "valoros " Știam, și nu unul, sau mai bine zis, nici unul, pentru că toți sunt personal feminin Pentru ca cândva să se stabilească "logic " în sensul de "fals " și "cinic" în sensul de "valoros ", desigur, nu există nicio speranță în acest sens Dar faptul este curios, ca exemplu al funcțiilor fiziologice ale limbajului Explică multe, și nu în istoria uneia dintre limbile noastre, ci chiar și în istoria lumii în general, dacă vrei Treceți prin cele mai vechi legende din istoria oricărei națiuni; pretutindeni se învârt pe formațiuni de cuvinte, și aproape întotdeauna filologic sălbatic, nu mai puțin sălbatic decât "logic " și "cynical " sau "prominage " În primele pagini ale Bibliei găsim o astfel de formare a cuvintelor, în numele primilor oameni Adam este interpretat din "pământ ", Eva din "viață "; dar chiar și pentru cei care nu știu ebraică, va fi clar că, dacă produc deja, atunci nu Adam din Adamy (pământ), ci invers Îmi amintesc că am transmis o presupunere plină de duh, i se pare lui Hhomyakov, că Adam și Eva nu sunt decât pronume de persoana întâi și a doua, eu (azam) și tu (tkhva), doar arieni, nu evrei Dar ideea nu este asta, ci că potrivirea cuvintelor altor oameni cu producția de cuvinte native, observată în limba rusă, este curioasă, ca un om viu Biblioteca "Runivers" un exemplu care poate lumina multe fapte istorice și fiziologia limbajului în general Limba rusă nu și-a pierdut încă creativitatea, creativitatea directă, minte Cuvinte precum "promenade" ne conduc în însuși secretul laboratorului limbajului; ele dau o idee, dacă nu despre cum a fost creată cutare sau cutare limbă, atunci cum, de altfel, ar putea fi creată în părțile ei cunoscute "Akhineya" în acest sens este același cu "promenazh" Venind de la Athena, vrea să se stabilească în rude cu "ahu", vrea să spună că este o prostie, nu chiar atât de îngrozitoare (sunetele "a" și "o" dau conceptul de enormitate), dar așa încât le face pe ambele gâfâie și chicotesc Sunt sigur că pentru majoritatea

celor care și-au păstrat un instinct direct în limba rusă, cuvântul prostii este indispensabil și este imprimat cu o asemenea rudenie Ți-am explicat suficient ce înțeleg prin "etimologie creativă" și ești de acord că numele pe care l-am dat nu este tocmai potrivit Nu se potrivește, să fiu sigur deși cade Regreți această toamnă? Da și nu Regretăm doar cu vrednicie că clasele educate și-au pierdut nu numai creativitatea în limbaj, ci își pierd însuși sensul, uitând formele sale cele mai frumoase, blestemându-l, introducând cuvinte, ca să nu mai vorbim de ruși străini, dar noi, din care nervii sunt capabili pozitiv să irite Într-un cuvânt, o societate educată, o clasă de oameni care se măresc, sunt luminați și gânditori, fac cu o consistență demnă de o faptă mai bună, cu limbajul, cu capitalul lor mental, același lucru pe care îl un țăran rus simplu la inimă, care nu și-a pierdut sensul în limba sa, face cu capitalul material, pământul, apele, pădurile, plugurile, vremea, secăturile Atenție la terminologia științifică: ce este această pădure sălbatică impenetrabilă a jocului etimologic? Pentru a nu merge departe, luați gramatica însăși cu "substantivul", cu "participul", "interjecție", "pronume" Biblioteca "Runivers" neem", "înclinație" Nu vă frământă acești termeni? Dar despre limbajul literar nu este nimic de spus Acei termeni științifici deja au crescut cumva, au auzit; dar într-un val întreg, zi de zi, cuvinte și fraze se amestecă în jurnalism și ficțiune, străin de spiritul limbii, violând-o, formând din ea farfurie aditivi - fără nicio nevoie, fără nicio nevoie de limbaj Cuvintele nou născute nu aparțin lumii descoperirilor sau tehnologiei, fenomene naturale istorice, politice și sociale care lipsesc în țara rusă Pentru aceștia, legea nu este scrisă, limba rusă nu poate intra în revendicare atunci când sunt introduse în ea tatuaj, parlament, colibri, inducerea de curenti Pun pariu că ei vor fi dezvăluite de mine în conversațiile ulterioare cu tine Sunt multe experiențe triste; Mă voi opri doar asupra a două, și în primul rând asupra celui capabil să provoace greață într-o limbă rusă sensibilă: "influențe" Influențe, nu? adică animate de conceptul de sunet? Nu puțin În limba rusă există un liet, se toarnă, dar nu se toarnă; într-o formă întinsă, turnarea se transformă în "turnare *, dar nici măcar nu se toarnă Prin urmare, aceasta este deja o blisteră directă pe un corp sănătos, o greșeală gravă împotriva legii neschimbate a etimologiei ape, inundații etc , ceea ce într-un cuvânt sănătos ar fi, nici nu este Dar lasa Așadar, "influențarea" ar trebui să fie egală cu turnarea, cu o formare specială de sunet excepțională Biblioteca "Runivers" o scuză în care are dreptul de a fi jignit și violența unei scuze pentru care nu a dat un motiv pentru aceasta Este, desigur, de înțeles cum sa întâmplat; cuvântul influență a fost luat din influență, adică au făcut producția de cuvinte cu susul în jos, nu dintr-un verb au produs un substantiv verbal, ci un verb dintr-un substantiv care are aspectul unui verb Dar asta nu ușurează cu nimic Influența în sine nu este deloc un substantiv verbal; este un "picior umed" Știți că vreo persoană alfabetizată a sugerat, în ceea ce privește puritatea limbii, să numească galoșele pantofi umezi Deci aici este influența și există acest pas umed Este o traducere a cuvântului influență; l-a prezentat regretatul Karamzin (ca să nu mai vorbim de amintirea lui) Și de ce a fost necesar acest cuvânt? Abia atunci, că autorul s-a gândit în sine nu în rusă, ci în franceză, iar când a scris în rusă, a tradus din franceză Nu a introdus niciun concept nou, nici măcar o nuanță nouă Dar autoritatea celebrului scriitor era mare; influență, deși și barbară, pentru că necesita un pretext pentru, trandafir Iar inventarea verbului "influențează"

aparține deja insectelor scrisului, care nu gândesc doar în rusă, ci și în niciun alt mod Și totuși cuvântul este iubit și este târât și savurat Al doilea exemplu este produsul mărfurilor din Petersburg: folosirea verbului uite Cuvântul este complet rusesc, format destul de corect, dar cum este folosit? - Arată ca o fiară Ca persoană rusă, crezi că acesta este timpul viitor Ne pare rău, în Sankt Petersburg acest lucru este deja real Cât de real? Prepoziția în și, mai mult, atunci când este accentuată, transformă cu siguranță prezentul în viitor Trei trăsături, în care "tu* lasă sensul prezentului în spatele formei verbale (stinge, iese, scoate) transferă accentul pe tema verbului pentru a indica faptul că prepoziția aici nu există pentru timp, iar aceste trei verbe cu accent pe "voi * sunteți toți același viitor După cum vă place, dar conform literaților din Petersburg, așa "arata * și" arată * încă la timpul prezent gg compilatoare de gramatici, magazin extra Biblioteca "Runivers" articol nou în manual; lumea cărților vrea ca prepoziția să renunțe la proprietatea ei fundamentală, esențială, în verbe Ce se întâmplă, după ce mă voi "ai grijă"; pentru că "mă uit acum și aceasta este forma timpului prezent Dacă doar o picătură de atenție, dacă doar un mic fler în limbă; ar spune cel puțin "se uită afară" în loc să se uite afară Să fie și aceasta o întorsătură barbară, căci va fi doar o traducere grosolană a germanei, dar cel puțin corectă din punct de vedere gramatical Pentru mine, "influențarea" și "apariția" deja mărturisesc suficient despre ei înșiși doar prin această utilizare a cuvântului Știți că am fost nevoit să recitesc mai mult de zeci de mii de lucrări literare scrise de mână în timpul vieții mele; M-am grabit Văd "influențe" și "aspecte" - știu deja cu cine am de-a face; vârsta mentală este fixă pentru mine; se dă o măsură de vulgaritate; la fel ca și pentru tine, de exemplu, vârsta psihică a interlocutorului este dată imediat când auzi că folosește "secretar *", koli-dor * sau "găsește * și" vino * Știi, există o astfel de frază în general, conform căreia singur, ca în vechiul "shibbo-let *", poți afla din ce trib este interlocutorul Acestea includ, de exemplu, cuvântul "privilegiu * (cu două l) Aceasta, desigur, este oarecum mai mare decât "secretarul" și "kolidorul", dar nu este mai puțin caracteristic: dacă este încă imposibil să determinați cu exactitate la ce se poate aștepta, atunci nu vă mai puteți înșela ce nu se poate aștepta de la astfel de Un scriitor Să aflăm, totuși, în acest trist fenomen, ce pierdere nu numai a creativității, ci chiar și a simțului limbajului în clasa educată, latura proprie, dacă nu reconfortantă, apoi îndulcitoare Trăim într-o perioadă în care are loc o anumită revărsare a spiritului Poate fi comparat cu acea perioadă în care barbarii s-au revărsat în lumea antică și a început confuzia, mai întâi fiziologică, apoi lingvistică Două limbi s-au ciocnit, s-au rănit și au creat una nouă din fragmente: avem franceză, italiană, spaniolă, engleză, noi Biblioteca "Runivers" greacă, bulgară, română Limba noastră în compoziția sa sonoră, atât vocabularul, cât și gramatica, timp de mai mult de jumătate a rămas intactă și nu avea nimic din care să se prăbușească Triburile finlandeze, cu care slavii s-au încrucișat, au influențat doar pronunția Dar a avut loc o altă încrucișare - a conceptelor Creștinismul a introdus deja o întreagă limbă, o întreagă literatură, a îmbogățit-o cu noi forme și noi ziceri ale limbii, a îndoit-o sub o nouă sintaxă sau, mai bine spus, a dat direct o sintaxă aproape inexistentă Acesta este un val care a avut un efect extraordinar asupra limbii, care s-a instalat mai ales în scrisul bisericesc Un alt val a început cu Peter și continuă să funcționeze: etimologia s-a schimbat

puțin, dar vocabularul s-a îmbogățit și sintaxa a avut de suferit Procesul organic nu s-a încheiat încă Și iată ce este remarcabil: atacul cultural începe să pătrundă până la cuvintele adânci, eclipsând sensul și flerul nu numai în straturile superioare, ci și în rândul oamenilor Și apoi începe inversul De acolo, din straturile de jos, se ridică atât sintaxa, cât și propria sa etimologie, punând și cărămizi în clădire, încă slab, să zicem Dacă doar același Dal, la care ne-am referit, este deja una dintre cele mai proeminente figuri Și cum rămâne cu diversele mime ale oamenilor din povești și romane? Oricât de nepoliticos, oricât de urât, dar isprava conturată de istorie se realizează prin ei Prezența altor circumstanțe, paralele, îl convinge de certitudine; muncitorul de fabrică îmbracă redingotă, țăranca îmbracă crinolina; pentru asta avem rochii de soare și maiouri Țăranul, cu adevărată plăcere, așează o casă vulgară, mic-burgheză, pe model de oraș, fără gust, înfățișare sau imagine; adoptăm patine, pandantive, construim conace sub aspectul unei colibe și încercăm să găsim un stil arhitectural rusesc În sat cântă romane și dansează un cadril însoțit de un chizhik; căutăm scara populară, înregistrăm motive populare, ne sufocăm ascultând slavona și compunem opere în stilul muzical rusesc Cum poate fi numit acest fenomen, dacă nu o revărsare a spiritului, un schimb, o trecere? Viitorul este necunoscut; dar stă în fața noastră într-un contur neclar, nou, imens Nu, nu atât de imens, ci, dimpotrivă, atotcuprinzător Am absorbit elemente de pretutindeni, nu ne supunem, însă, ci prelucrându-le, și mai mult, în toate ramurile culturii și, printre altele, în limbaj După ce a acceptat impactul lumii greco-romane prin Biserică, continuând să experimenteze impactul Europei moderne prin lovitura lui Petru și toată istoria ulterioară, limba va avea încă timp să ridice sumele de jos, de la oameni, la captarea din laterale din dialectele slave, înainte de a se forma în final Și având în vedere acest viitor glorios, cu care nicio istorie a vreunei limbi nu se poate compara, cu un zâmbet de regret, îi vom desface pe "influenți" cu "apariția"%, bineînțeles, fără a-i imita pe acești ticăloși mintali Un document trunchiat *) Un fragment dintr-o amintire Aceasta a fost în iulie Examenele la Academie (Moscova Spirituală) s-au încheiat; majoritatea studenților au plecat, nepăsându-se de soarta care urma să se hotărască la o conferință prezidată de Mitropolit (Filaret) Încă de la începutul Academiei, Filaret a fost singurul ei auditor, de fiecare dată însă, prin numire specială a Sinodului A fost prezent la examene, uneori chiar la cele private, dar întotdeauna la cele publice; în alţi ani a îngrijit clădirile Academiei pentru a supraveghea starea "economică"; dar atenția principală, decisivă, succeselor și procedurilor Academiei a fost acordată de auditor la conferință, care s-a întrunit sub președinția sa în urma examinărilor S-a citit disertații de studenți, atât scurte, de examen, un fel de improvizat, care se dădeau în limba rusă și latină înainte de examene tuturor studenților, și mai ales disertații pentru o diplomă științifică, depuse de absolvenții cursului Nu au fost citite toate dizertațiile ambelor cursuri și, cu atât mai mult, nu toate au fost complet De obicei, mitropolitul, luând o listă de absolvenți, ordona să citească mai întâi examenul improvizat Impromptu au fost scurte, rar ajungeau la o singură foaie scrisă, dar prin ei era deja posibil să se judece talentul de a scrie *) "Rus" , nr maro Apoi s-au susținut dizertații pentru o diplomă de master și au fost citite în fragmente, pe o pagină și alta Introducerile la fiecare disertație au fost, totuși, întotdeauna citite în întregime; au permis să se judece modul în care autorul a abordat

subiectul, din ce punct a abordat subiectul Lucrările depuse la master au fost astfel acceptabile pentru toată lumea În funcție de modul în care auditorul le-a găsit, au urmat concluziile sale: fie a fost de acord cu prezentarea Academiei și a aprobat lista studenților întocmite de aceasta - asta se întâmpla cel mai des; sau a cerut modificări: a refuzat unui student o diplomă, l-a ridicat sau l-a coborât pe listă, a transformat disertația la corectare Tezele de master au fost revizuite strict în general A trecut mai multe mâini Pentru început, au fost scrise sub supravegherea directă a unui profesor, căreia îi aparțineau catedră în materie Atunci studenții erau unul dintre membrii conferinței, dacă supervizorul inițial al studentului nu era membru Teza a fost apoi înaintată la o ședință de acasă, la care au participat nu doar membrii oficiali ai conferinței, ci și toți profesorii, la a căror cotă a fost necesară citirea disertațiilor Aici a avut loc verificarea Cel care a analizat disertația a raportat conținutul acesteia, a citit fragmente din ea și i-a dat o evaluare generală A urmat un schimb de opinii, iar rezultatul a fost atribuirea unui loc elevului de pe listă Spălate astfel în mai multe ape, disertațiile și lista, întocmite printr-o discuție colegială a meritelor fiecărui student, au fost apoi prezentate discuției conferinței, care s-a întrunit sub președinția mitropolitului, mai exact, au fost prezentat mitropolitului; conferinţa însăşi a fost în speţă inculpat) şi inculpat Cu toate acestea, încercarea disertațiilor nu s-a încheiat cu aceasta; au mers apoi la Sinod, care i-a trimis episcopilor, iar când au primit deja feedback de la ei, au aprobat sau au refuzat gradul cerut Biblioteca "Runivers" Printre disertațiile susținute și revizuite de mine la cursul al XVIII-lea, părăsind Academia în , s-a numărat Despre câmpul teologilor ortodocși împotriva schismei în secolul al XVIII-lea (titlul oficial era oarecum diferit) A fost o temă recurentă Cu ea eram deja ultimul curs; prin vastitatea sarcinii, un elev, deși unul excelent (S N Ternovsky), nu l-a putut stăpâni atunci și s-a oprit doar în pragul secolului al XVIII-lea Studentul I A Veniaminov, care și-a continuat cercetările în cursul următor, nu a stăpânit-o: disertația a reușit să surprindă doar, îmi amintesc, Dimitry din Rostov și Pitirim (fără a număra pe Prokopovici și Iavorsky) Și intenția mea a fost: printr-o serie de dizertații succesive, să dezvolt de mâna studenților o istorie completă a luptei împotriva scindarii Conferința, sub președinția mitropolitului, s-a adunat Eu, ca lector junior (licență), nu am fost membru al conferinței și, prin urmare, nu am participat la întâlnire Treaba mea a fost să pregătesc o disertație și să dau feedback despre ea I A Veniaminov (acum decedat) a fost un tânăr cu talente excelente, cu o minte pătrunzătoare și un fler artistic, în plus, conștiincios, harnic și, în plus, un suflet foarte frumos, un caracter nobil, idealuri înalte Într-adevăr, era un diamant Inutil să spun că fiecare cuvânt al disertației (doar o parte a fost prezentată la conferință datorită amplorii sale) a fost gândit și verificat: niciun cuvânt nu era de prisos, niciun cuvânt nu era deplasat și unul era nejustificat Expoziției i s-a dat obiectivitate, ridicându-se la nivelul de artă S-a depus toate eforturile pentru a înfățișa dialectica istoriei însăși, fără a spune un cuvânt de la sine, cu cuvintele schismaticilor pe de o parte, ale teologilor ortodocși pe de altă parte Pe lângă cerințele subiectului, o astfel de expunere a fost considerată mai sigură și în vederea dublului verificare, de la mitropolit și apoi de la Sinod Am fost destul de împăcat cu disertația mea și l-am liniștit pe student; nu va fi nicio șmecherie și nu op Ghiliarov-Platonov τ II Biblioteca "Runivers" poate exista, nu e nimic Totuși,

ceva neașteptat s-a întâmplat, nu cu disertația, ci despre ea După conferință, care s-a încheiat cu bucurie, rectorul mă invită în biroul lui, în aceeași zi sau a doua zi "Aveți această carte a mitropolitului Platon despre care mi-ați vorbit?" - Ce este, Reverend Vate? Nu-mi amintesc - Și iată-l pe cel în care spunea că nu trebuie să se certe cu schismaticii - Ah, vorbești despre manuscrisul schismatic pe care Platon și-a pus propria rezoluție? Eu am - Adu-mi-o; Domnul o cere Am cerut o explicație și am învățat, spre supărarea și surprinderea mea, următoarele Când conferința a ajuns la lectura disertației lui Veniaminov (îmi amintesc că era al șaselea elev), Filaret și-a exprimat nemulțumirea de faptul că nu existau "doproșuri" Rectorul (atunci era Alexis, care murise de curând Arhiepiscopul Tverului) nu a găsit nimic de răspuns El însuși nu a citit disertația și a avut o idee vagă despre esența problemei, deși la conferința de acasă am raportat despre ea în detaliu În știință, Alexis era în general îngust la minte și nu era puternic A V Gorsky, care a fost prezent la ambele conferințe, a putut da un răspuns satisfăcător: cunoștea conținutul disertației și înțelegea chestiunea Dar asta ar fi o încălcare a subordonării; catedra mea era de teologie, al cărei profesor era rector; un profesor de istorie nu ar fi putut să alerge înaintea unei persoane direct responsabile Ar fi necesar să spunem că sarcina disertației nu este o denunțare sau o critică a schismei, ci o expunere istorică Alexy a răspuns: - Da, bacalaureatul spune că mitropolitul Platon nu ordonă să se certe cu schismaticii - Ce este? Unde? întrebă Filaret supărat Dă-mi o carte Unde vorbeste? Biblioteca "Runivers" Cel mai amabil, Sfântul Alexandru Vasilevici Gorski a ridicat din umeri, transmițându-mi această poveste, când m-am întors la el cu o rugăminte să explic în detaliu cum s-a întâmplat treaba Este de la sine înțeles că nu și-a putut imagina nicio clipă că nici eu, nici mitropolitul Platon am putea adăuga la o asemenea absurditate I-am prezentat rectorului cartea cerută Era, scris de mână (semi-ustav), într-un sfert, se intitula: Despre tradițiile Bisericii, aparținea bibliotecii Seminarului Betania și, împreună cu alte conținuturi similare (Răspunsurile lui Pete-chonov), era luată pentru folosire, în legătură directă cu departamentul meu Povestea acestei cărți trebuie spusă; a fost un fel de punct de cotitură în istoria schismei Cărțile liturgice au fost corectate, inclusiv unele rituri care sunt comune Bisericii Ruse A urmat un protest, care s-a transformat ulterior într-o schismă directă În ce punct de vedere au stat reformatorii, în ce au protestat cei care au protestat? Aproape mulți oameni știu că inițial reprezentanții inteligenței bisericești s-au aflat chiar pe punctul pe care schismaticii l-au adoptat ulterior Cărțile trebuie corectate, riturile trebuie corectate, pentru că textul consacrat este un nou, denaturat, inconsecvent cu originalele străvechi, iar riturile, sub formă de dublu deget și mai ales aleluia, sunt rituri nou introduse Corecția readuce atât textul, cât și ritualurile la adevărata antichitate, la adevărata tradiție Iată cum au argumentat reformatorii Protestatarii au stat pe altul, nu pe această bază arheologică, ci pe una dogmatică "Introduceți erezii": aceasta este ideea principală a primelor cereri "Ei dau deoparte spiritul adevărat", explicau ei, de exemplu, despre faptul că în rugăciunea către Regele Ceresc, în loc de invocarea anterioară la adevăratul Suflet, s-a tipărit, după textul grecesc al rugăciunii și textul Evangheliei, Suflet al adevărului - Ce ești tu? Îl ai pe Duhul Sfânt "din zid"; chiar și acum schismaticul (dacă nu este dogmat) va spune sau schismatic- * Biblioteca "Runivers" ouă de bunica Acesta este primul moment al despărțirii; s-a repetat până acum în căderea

individuală "Ce sunt ei? Ei nu cred în Duhul Sfânt, îl resping pe Isus Hristos!" - Cum nu cred, cum îl resping? Din ce se poate vedea aceasta? - "Dar din aceasta este clar că rugăciunea către Duhul Sfânt a fost schimbată, iar rugăciunea către Fiul lui Dumnezeu a fost anulată (în locul Fiului lui Dumnezeu au citit pe Dumnezeul nostru), dar ei L-a inventat pe Isus în locul lui Isus" - Cu asemenea argumente și acum predicatorii și predicatorii schismei încep să seducă Astfel au raționat primii profesori ai schismei Ei au luat fiecare literă separat, indiferent de legătura dintre vorbire și, cu atât mai puțin, verificând manuscrisele antice, dar doar comparând cu aceea așa cum se citise până acum Cursul concluziilor a fost următorul Ceea ce s-a citit ieri a fost ortodox; este desființată, de acum înainte, credința ortodoxă este desființată, de aceea, se introduce erezia lui Ariev, macedonean, Evtikhiev, totuși, dar erezia Odată cu aceasta a venit schisma, iar în această etapă chiar a meritat numele de ignoranță, ceea ce a fost întâmpinat "Nu vorbi niciodată, tu care nu știi gramatica, care nu înțelegi dialectica! "Cu expresii similare, primul acuzator al acestora, Simeon de Polotsk, i-a salutat pe schismaticii din Baghetul guvernului Dar inteligența bisericească a avut în fața lor nu numai ignoranță, ci și o atitudine deosebită față de credință, un cult deosebit, pentru care cuvântul cărții bisericești nu este o expresie doar a gândirii logice, care are legătură cu ceilalți, plasat deasupra și mai jos, iar ritul nu este doar un simbol doar dogmă; nu, iar ritul și fiecare literă, de altfel, luate indiferent de semnificația ei, sunt purtătoare materiale ale harului spiritual; o pătrundere asupra lor, mai presus de toate, este, ca să spunem așa, o răzvrătire împotriva Duhului Sfânt Iată viziunea inconștientă cu care au avut de a face primii avocați împotriva schismei Nu știa să vorbească despre sine și căuta temeiuri pentru a se înțelege Inovațiile în credință, care fuseseră anterior, erau numite erezii În consecință, și acum erezie; "eroare în dogmă" Era clar Biblioteca "Runivers" T vocea teologilor împotriva acestui magism, însoțită, de altfel, de acte fanatice și blasfemie împotriva Bisericii Indignat și plin de Toiagul guvernului și mai ales Dimitrie de Rostov Căutare Dimitri de Rostov a înțeles mai clar decât alții, sau mai bine zis, el a fost primul care a înțeles esența viziunii opuse și, prin urmare, și-a prefațat cartea cu un tratat general despre ceea ce este Credința, dărâmând fundamentul principal pe care stătea schisma Dar situația reciprocă s-a schimbat curând În locul lui Nikita, Lazăr, Avvakum au mai fost alți conducători, nu atât de ignoranți, care au înțeles ce sunt dogmele și erezia și au înțeles dreptatea reproșurilor care le-au fost adresate Si-au schimbat pozitia Au încetat să mai caute arianismul sau euticismul și nu au găsit greșeli în ignoranță cuvintelor, ocolind sensul gramatical și logic Sectarii au luat aceeași poziție pe care o luaseră inițial corectorii Suntem pentru tradiție; urmam exemplul lasat noua de sfintii sfinti ai lui Dumnezeu; aderăm la ceea ce este înscris în cele mai vechi cărți de charate, înfățișate pe icoane pictate de primatul Petru și chiar de evanghelistul însuși Ne îndoim, ne temem " Răspunsurile Pomor au constituit epoca în acest sens Cu o logică inexorabilă, pas cu pas, principalele puncte de dezacord au fost rezolvate în ele și o listă cronologică de dovezi a dovedit că antichitatea era de partea schisma Puterea specială a Răspunsului Pomor m s-a dat, de altfel, Falsificarea lui Pitirim, pe care în Slingerul său, fără ezitare, s-a referit la Actele fabricate ale Consiliului împotriva lui Martin Armenul și la Theonost Trebnik ambele manuscrise au fost dovedite în Pomeranian Answers atât din punct de vedere

istoric, cât și filologic *) ·) La instigarea cui a fost întocmit acest fals? Există indicii că la comanda lui Petru Cel puțin într-una dintre notele sale scrise, se citește un ordin de a compila un fel de carte împotriva schismaticilor "și să o atribuie lui Rostov Deci, un astfel de truc a fost folosit de Convertor Biblioteca "Runivers" S-a pierdut astfel poziţia polemicii ortodoxe Le-a devenit imposibil să se refere la antichitate Arma, pregătită sub forma Actelor împotriva Trezoreriei lui Martin și Theognost, li s-a spart în mâini Au adoptat o nouă poziție: "Fie antic sau nou, aceasta nu se referă la credință Primul deja Dimitri Rostov a dezvăluit această idee; apoi, mai detaliat, Theophylact Lopatinsky în Exposing the schismatic untruth Căutarea și Expunerea au fost lovituri profunde Schisma nu putea să nu simtă puterea lor, cu atât mai mult cu cât schimbarea poziției a făcut posibil ca teologii să treacă de la apărare la ofensivă Ne străduindu-se în mod deosebit să dovedească corectitudinea corectării, acuzatorii ortodocși s-au angajat într-o analiză a schismei în sine, a ceea ce el însuși crede, cum, învață, cum trăiește Profesorii schismatici nu puteau obiecta împotriva motivelor generale din care au început să-i bată; liderii schismei nu puteau nega propria lor dezordine Le-a rămas să plângă la cenzura împotriva lor, împrăștiați în Căutare și Expunere Și au recurs la aceasta, fără să înceteze până astăzi să accepte acest ton al orfanului din Kazan și uită să înțeleagă că partea lor, în persoana lui Lazăr și a lui Habacuc, a vărsat o blasfemie și mai mare împotriva Bisericii Pe tărâmul teoretic, însă, profesorii de schismă nu trebuiau decât să lupte împotriva particularităților: ritul să fie indiferent față de credință în general, dar cei care au fost atacați de corectare sunt indiferenți? Ca răspuns la această întrebare, Vechii Credincioși înșiși s-au despărțit și continuă să se despartă până în timpul nostru Potrivit unuia, riturile, atinse de corectare, sunt atât de esențiale (unele cel puțin, sub formă de două degete), încât odată cu modificarea lor, Biserica își pierde puterea plină de har și sacramentele își pierd efectul în ea (non -preoti); alţii (nopoviţii) constată că sacramentele din Biserică şi cu cărţile noi au fost păstrate Aici, nu este locul să enumerăm modul în care aceste două puncte de vedere din schismă, conduse de contradicții interne, au devenit Biblioteca "Runivers" intoarce la despartire Dar polemica ortodoxă după TheoPhylactus, dacă nu s-a retras din punctul ei de vedere, atunci și-a schimbat tonul Din irascibilă, indignată, disprețuitoare, ea s-a transformat în admonitoare paternă, plină de compasiune, iar acesta a fost meritul mitropolitului Platon "Sunt zvonuri, oameni buni, și nu există credință reală în voi, și au inventat un fel de "cu urechi egale" în loc de Isus "Întreabă o femeie din sat" sau "de la un alt diavol amar ai aflat asta" Iată discursurile care au fost auzite de la Dimitrie de Rostov și Teofilact Acum, dimpotrivă, au auzit, în cuvintele schismaticilor înșiși, "un glas jalnic, jalnic și dureros" "Spuneți-mi, voi care vă numiți Bătrâni Credincioși, vă întreabă Sfânta Biserică a lui Hristos, spuneți-mi: de ce sunteți excomunicați de la noi? Nu credeți același lucru ? Treimea o mărturisim cu trei degete, și tu mărturisești și tu cu trei degete: mărturisim două fire în Hristos cu două, și tu Doar degetele sunt diferite; Este corect să se separe pentru asta? Și Biserica este gata să te primească, te așteaptă, întinzându-ți brațele În mod asemănător a vorbit Îndemnul Bisericii Ecumenice către toți cei care au părăsit-o, întocmit de Mitropolitul Platon, și cartea călugărului preot Nikodim, Despre tradițiile bisericești, pe care rectorul mi-a poruncit să o aduc pentru a o arăta Mitropolitului , a apărut ca răspuns la acesta "Dacă

ești șovăielnic și ispitit cu privire la unele obiceiuri ale Bisericii noastre, a invitat Îndemnul, atunci fără niciun pericol cere de la Biserica spirituală guvernarea sau de la alții, ce fel de păstori doriți, ca să vă rezolve îndoielile și să vă liniștiți grijile ispitelor tale " Și mai departe: "și acest raționament al nostru ți se va părea dacă nu este de ajuns, atunci îți este îngăduit să explici pastorilor duhovnicești dorința ta în scris sau verbal, și nu numai, este îngăduit, dar și cerem și vă rog fără nicio teamă să veniți la păstorii bisericii și să vă oferi îndoielile Fii de încredere în asta pentru toată nedumerirea ta Biblioteca "Runivers" raționamente clare vor fi date cu toată liniștea creștină" O parte din Polovtsy nu a putut să nu fie atinsă de tonul patern al Îndemnului, printre ei în special călugărul Nicodim, și teoretic deja convins de propriile sale investigații despre eșecul bisericii fără o ierarhie completă, care era Bătrânul Credincios, deşi preoţesc, societate Dar o nouă îndoială s-a trezit și asupra Bisericii conducătoare tocmai de acea indiferență față de rit, care era acum mărturisit, îndoială cu atât mai firească cu cât teologii au devenit indiferență mărturisită în contradicție cu propriile cărți Eseul lui Nicodim este dedicat în principal prezentării acestor contradicții Este lucrat cu măiestrie Teofilact Lopatinsky, în Refutația, presupunem noi, scrie despre gluga monahală: care este importanța asta sau aia? "Oricât de mult te acoperi cu o glugă, atât de mult este posibil cu covoraș sau altceva* Cu o evlavie otrăvitoare, Nicodim amintește că, după cărțile acceptate chiar de Biserică, klobucul și, în general, veșmintele călugărilor (venite din tradiția Sfântului Pahomie, și insuflate în el de către un înger) au nu numai un caracter practic scop, dar și un sens spiritual Sau: TheoFan Prokopovici în cartea sa Despre Fericiri (inspirată, judecând după conținut, de Peter) a folosit un astfel de argument Hristos spune: Fericiți ești când te ocărănesc etc Așadar, "dacă cineva este prins pentru adevărul ortodoxiei și va fi supus chinurilor, trebuie deci să sufere cu curaj, chemând pe Dumnezeu ca ajutor, dar cu toată blândețea, fără să reproșeze câtuși de puțin judecătorul chinuitorului " adevărat Creștini și neortodocși Cartea Despre tradițiile bisericești, în obiecție la aceasta, amintește de cele Patru Menaions ale lui Dimitrie de Rostov și scrie din ele o listă lungă de expresii calomnioase cu care sfinții martiri creștini s-au adresat chinuitorilor lor: câine împuțit, murdar , mai fără lege, bezstudne, lup, Biblioteca "Runivers" blestematul capitol "*), și așa mai departe O contradicție mai profundă asupra problemei cele mai esențiale care desparte Vechii Credincioși de Biserica domnitoare nu tace Despre formarea inelului, care este prezentată în Îndemn ca fiind indiferentă, nu mai departe de Toiagul guvernării, și tocmai împotriva Vechilor Credincioși, el a susținut că vine de la însuși Hristos, care, potrivit evanghelistului, înălțându-se la cer, a binecuvântat pe ucenici; *) De curiozitate, scriu această listă Menționând mai întâi că Sf martirii s-au adresat chinuitorilor cu cuvintele "câine împuțit" și "vas al satanei", Nicodim citește în continuare următoarea comemorare: "pângărit, fărădelege, porc rece, ticălos, om incomparabil, răutăcios, slujitor al diavolului, vas al satanei , prieten diavolilor, fiul lui dia voință, cap al diavolului, rudă de demoni, vrăjmaș al lui Dumnezeu, cap blestemat, moștenitor al Gheenei, înstrăinarea binecuvântărilor cerului, învechit șarpelui, întunecat de răutate, întunecare, amăgire, nesimțit , distrugatorului orbului, viclean cu lingușitorul, câinele demonic și răul timid, nenorocit, insidios, nesimțit, orbit, nebun, nelegiuit, teomah, lup, fermecător, moștenitor al Tartarului În general, din punct de vedere al

erudiției, teologii ortodocși, până în ultima dată, nu au fost în măsură să concureze cu Vechii Credincioși Pentru acesta din urmă, originalele nu erau disponibile Aceasta a fost ghinionul lor și, parțial, cauza erorii lor, dar literatura teologică tradusă era incredibil de bogată, iar liderii schismei, începând cu Denisov, erau ferm conștienți de aceasta; teologii, dimpotrivă: bucurându-se de Gerard, Quenstedt (Prokopovici cu adepți) sau Bellarmin (Iavorsky), au lăsat deoparte literatura patristică chiar și în original, ca să nu mai vorbim de traducere, pe care o dispreţuiau, arogantă știință scolastică Apropo, nu toată lumea știa nici măcar greacă De aici și intensificarea schismei, cu toate "războaiele" serioase ale secolului trecut (Neofit, Pitirim), luptătorii bisericești au fost înfrânți cu rușine, tocmai din cauza ignoranței lor în literatura teologică paternă Gerard și Bellarmin au refuzat să-i ajute; au propriile lor întrebări, pe care Biserica Rusă nu le cunoștea Din culmile aroganței școlarilor, teologii i-au disprețuit pe schismatici, considerându-i cu totul ignoranți În sensul școlar, chiar și profesorii principali ai Vechilor Credincioși erau astfel, dar posedau o bogăție uimitoare de erudiție celulară conform surselor primare (deși traduse) De aici, în primul rând, eternul qui pro quo, neînțelegerea care continuă până în zilele noastre; iar în al doilea rând, trucuri de contrafacere, precum Cartea rasei a lui Theognost sau argumentele copilăreşti, la care a recurs Prokopovici în cartea Despre fericiri Schismaticii erau prezentați nu numai ca ignoranți, ci și ca proști care puteau fi păcăliți de pia fraus Dacă vă întrebați: cine este mai vinovat pentru schismă, fie că este corectarea lui Nikon, fie că sunt apărătorii săi, atunci fără ezitare ar trebui să numiți scutierii inepți ai Bisericii, precum Pitirim sau Prokopovici Biblioteca "Runivers" se crede că în numele Său vor fi binecuvântate toate limbile pământului Așa a raționat Bagheta și de aici a dedus binecuvântarea nominativă stabilită în noile cărți "Da, stăm pe asta", obiectează cartea Despre tradiții, de aici ducem adăugarea degetului, de la Hristos, care s-a înălțat la cer; iar ceea ce a fost folosit atunci de el, acest lucru este dovedit de însuși evanghelistul, care povestește despre Înălțare Evanghelistul Luca a pictat icoana Maicii Domnului Tihvin, iar pe ea este înfățișat Hristos binecuvântând cu două degete Și anume, atunci ècïb prin reprezentarea literelor numelui, nu putea binecuvânta pe Hristos, pentru că printre cei binecuvântați erau nu numai grecii, ci iudeii și romanii; apostolii erau toti evrei Este chiar cu totul imposibil să descrii cu degetele numele lui Isus-Hristos în ebraică și romană; binecuvântarea introdusă de cărțile noi, de altfel, înfățișează litere și nu grecești, ci slave, deoarece C grecesc este diferit de cel descris de alcătuirea semnelor nominative Manuscrisul, atât de convingător din punct de vedere al schismei și atât de dificil pentru un îndemn ortodox, a fost prezentat mitropolitului Platon Sensul general al lui a ieșit astfel: aici, Eminența Voastră, spuneți că nu contează, dar după cărțile dvs nu contează Judecăm pe motivele pe care le recunoașteți Cum să fii și ce să crezi? Mitropolitul Platon a citit cartea, i-a simțit ustura și pe prima pagină, înainte de titlu, a scris: "Este imposibil ca un pastor al Bisericii lui Hristos, chiar și cel mai luminat, să aibă dezbateri cu schismaticii și să-i convingă în eroare Căci în dezbaterile de ambele părți trebuie să existe un singur început sau fundație pe care să se afirme toate dovezile Dar dacă o parte are un început diferit, iar alta altul, atunci nu va fi niciodată posibil să cădem de acord Pentru afirmarea tuturor adevărurilor credinței lui Hristos, teologul creștin luminat de Dumnezeu nu recunoaște alt început decât Cuvântul

lui Dumnezeu sau Vechile Scripturi Biblioteca "Runivers" și Noul Testament; dar un schismatic, pe lângă acest principiu, pe care îl respectă puțin, căci înțelege puțin, recunoaște drept echivalent cu Cuvântul lui Dumnezeu principiile și toate regulile consiliilor și toate scrierile profesorilor de biserică și toate poveștile din cărți a bisericii a dobândit și chiar le respectă mai mult decât Cuvântul lui Dumnezeu, căci ele sunt mai clare pentru el Dar cum regulile consiliilor fie aparțineau acelor vremuri, fie erau scrise din parțialitate și ignoranță neluminată; iar în scrierile învăţătorilor bisericeşti sunt multe lucruri eronate, atât cu ei înşişi, cât şi cu Cuvântul lui Dumnezeu, care nu sunt de acord; dar în modul vechi și rău există multe fabule, fabule și non-locuri: atunci ar fi necesar să acceptăm regulile părinților și povestea numai atunci când acestea sunt de acord cu Cuvântul lui Dumnezeu și servesc drept explicație pentru acesta Dar schismaticul nu acceptă acest lucru și consideră că este o blasfemie dacă ar descoperi că catedralele sau părinții au greșit în alte păreri, iar multe povești sunt de necrezut "Cum, exclamă el, au greșit sfinții părinți? Da, îi cinstim ca sfinți, au făcut minuni, scrierile lor sunt inspirate de Dumnezeu Pentru ce este teologul? Poate obiecta cu ușurință, dar nu va îndrăzni, ca nu numai schismaticii, ci și propriii săi proști să nu se lase ademeniți și să nu facă rău amar "Iată, vor proclama ei, nu cinstește pe părinții sfinților, respinge soborurile, râde de poveștile bisericești! "Și așa, teologul divin luminat, taci, iar minciuna schismatică și alți oameni proști se înclină convenabil în fața ta L-am informat pe rector despre această rezoluție curioasă a celebrului ierarh și chiar am citit-o Trebuie să se fi spart în capul lui într-un mod special și a înțeles că nu era nevoie să se certe cu schismaticii Se prezintă cartea: rectorul a dus-o la mitropolit Câteva zile mai târziu mă invită din nou și returnează cartea "Știi ce a făcut bătrânul nostru? (Așa îl numea uneori Alexi pe mitropolit în lipsă) Iar rectorul a râs cu râsul său moale caracteristic Biblioteca "Runivers" M-am uitat întrebător Rectorul a desfășurat începutul cărții și am văzut că foaia pe care era înscrisă părerea mitropolitului fusese decupată și, în plus, cu mare grijă, astfel încât fâșia de sus de hârtie, unde nu era mâna platoniciană, a rămas Vladyka îmi aduce o carte și spune: Ei bine, scuzați-mă, dar am tăiat cartea, cruțând memoria mitropolitului Platon Nu știu ce s-a întâmplat mai departe cu tăierea, dacă mitropolitul a ars-o sau a atașat-o la documentele secrete pe care obișnuia să sigileze când le depunea undeva (de altfel, în biblioteca Seminarului Betania) Ce l-a alarmat însă atât de mult pe "stăpân" în mărturisirea sinceră a lui Platon? Ce a jignit memoria celebrului ierarh? Ce pată era pe el? Dacă nuanța de protestantism s-a reflectat în rezoluție, atunci părerile protestante au fost și mai clar exprimate în scrierile tipărite ale lui Platon, în Catehismul și Teologia sa, despre care Filaret însuși spunea cu un rânjet în cercul nostru că ", a adăugat Platon sacramentele încetul cu încetul , mulţumiţi iniţial doar cu două În Catehismul lui Filaret însuși, multă vreme nu s-a pomenit despre legende; numai sub Protasov, după necazurile din cauza Istoriei ereziilor lui Rudnev, această carte a fost corectată, iar în Catehism a fost inclus un capitol despre tradiții (împreună cu doctrina fericirilor) În plus, părerea că Scriptura ar trebui să servească drept test al tradiției a rămas până în ultimele zile opinia proprie a lui Filaret și a exprimat-o în mod repetat public la examene Rezoluția gravată, înainte de a cădea în mâinile mele cartea Despre tradițiile bisericești, a reușit să fie anulată și, apropo, Leonid (Krasnopevkov, care a murit în gradul de

arhiepiscop de Yaroslavl), când era profesor la Seminarul din Betania și, se pare, o bibliotecă rem În lucrările sale ar trebui să rămână o carte scrisă de mână într-un sfert, unde a introdus diverse extrase și zicători Biblioteca "Runivers" Rămâne de spus despre soarta cărții în sine și a autorului ei Cărui an îi aparține prezentarea manuscrisului lui Platon și rezoluția sa, nu pot spune afirmativ; dar relațiile Mitropolitului cu Vechii Credincioși și dorința sa de a-i atrage la Biserică cu o viziune conciliantă asupra deosebirii dintre vechiul și noul rituri nu s-au încheiat cu recunoașterea eșecului dezbaterii; la fel, atitudinea blândă de compasiune față de ei nu a rămas fără acțiune asupra schismaticilor Același Nicodim, cu ajutorul lui Rumyantsev și Potemkip, a mijlocit ca preoți să fie dați în mod legal Vechilor Credincioși, care să oficieze cu cărțile vechi tipărite Deși nu fără dificultăți, *) cererea a fost respectată: în (Nikodim însuși nu a trăit pentru a vedea acest lucru) slujirea deschisă a Vechiului Credincios a fost permisă în Starodub, cu preoți "fericiți", deja sugerate în îndemn Și apoi, în , o parte din Vechii Credincioși din Moscova i-au prezentat mitropolitului Platon "regulile" asupra cărora ar putea avea loc împăcarea lor cu Biserica, iar mitropolitul și-a pus rezoluțiile asupra fiecăruia dintre puncte, parțial cu rezerve, parțial fiind de acord necondiționat la unitatea propusă şi servesc până în prezent drept bază a condiţiilor în care se adoptă "Unitatea" Nu strică să explicăm în concluzie că noua instituție, formând o etapă ulterioară în relațiile Vechilor Credincioși cu Biserica domnitoare, a dat naștere și la noi obiecții: Biserica, în instaurarea Unității, a intrat în pro *) Dificultățile, însă, nu au fost furnizate de guvernul suprem și nu de Sinod și nu au provenit din temeiuri dogmatice sau canonice Bătrânii Credincioși au vrut să stea cu fericitul preot în cuibul vechi, la Starodub Dar Potemkin ardea de dorința de a popula Novorossia cât mai curând posibil și i-a invitat pe Vechii Credincioși acolo, promițând libertate Prin urmare, Atotputernicul Favorit, deși în general era dispus personal față de Nikodim și de cererea lui de permisie pentru închinarea Bătrânului Credincios, și-a găsit interesul să încetinească executarea cererii lui Starodubtsev Biblioteca "Runivers" contrazicându-se, având în vedere faptul că catedrala din (sau, după cum le place schismaticilor să se refere,) a depus jurământ pe cei care respectă ritualuri conform cărților vechi tipărite? Un coreligionar, aderându-se la Biserică, nu se supune acestor jurăminte până când nu sunt ridicate de o autoritate egală canonic cu sinodul din ? Această neînțelegere continuă până în zilele noastre și servește drept obstacol sau pretext principal pentru care o parte a Vechilor Credincioși, care recunosc harul care a fost păstrat în Biserica conducătoare, nu se reunește cu el nici măcar cu condiția păstrării vechilor rituri Biblioteca "Runivers" Scrisoare către S A Yuryev despre mărturisirea gr L E Toletogo *) Mi-ai pus o datorie grea, Serghei Andreevici, și mi-a fost cel mai greu să termin de citit această mărturisire ciudată Într-adevăr, de ce autorul vine cu ea pe lume, ce îl călăuzește? Acționează ca profesor sau student, vrea să-și lumineze vecinii sau caută ajutor spiritual de la ei? Nici una, nici alta El însuși declară că tocmai a început să studieze viața, în care, în opinia sa, stă adevărul credinței, iar apoi în toate recenziile este atât de categoric: acest lucru este lipsit de sens, apoi revoltător etc Starea sufletească, mărturisită prin mărturisire, este numită de părinți mândrie spirituală Mândria spirituală strălucește în fiecare rând, ca să nu mai vorbim de faptul că poate explica doar aspectul mărturisesc în general "Uite, așa sunt și așa mi s-a întâmplat", și se

înțelege că sunt mai deștept decât toată lumea și mai bun decât toți Nu este nevoie ca mărturisitorul să vorbească despre păcatele și greșelile lui; se spune altul După aceea, care este posibilitatea și care este sensul intrării într-o apreciere logică a conținutului pozitiv al speculațiilor împrăștiate pe tot parcursul confesiunii? Niciunul dintre ei nu rezistă atingerii logice, darămite analizei Întregul lanț de gândire este doar un fapt psihic și nu fiți semnat sub el: "Lev Tolstoi", nimic *) Publicat în Arhiva Rusă din , nr III, p Biblioteca "Runivers" cu excepția batjocurii, nimic altceva decât delir, nu ar provoca într-o persoană obișnuită cu gândirea strictă Între timp, tocmai în acest lucru simțiți că aveți de-a face cu o febră continuă a mândriei spirituale Dacă nu ar fi orgoliul care inspiră mărturisirea, autorul însuși s-ar fi adâncit anterior în sine și s-ar fi întrebat: ce, cu adevărat, ceva, sunt o creatură atât de extraordinară, crescută deasupra capului tuturor, încât numai unul a trăit toate chinurile de bifurcație internă și atât de cerebrală aparatul meu este perfect, încât pot învinge Eclesiastul, și Kant, și Schopentauer, și budismul și teologii creștini cu trei cuvinte de sus? Și acest aparat se dovedește a fi o giruetă așezată pe o axă de rotație Sufletul a trecut prin mai multe perioade, iar în fiecare se repetă - o extraordinară încredere în sine, care este legată tocmai de aceasta: în perioada publicării lui Yasnaya Polyana și în perioada îndeplinirii ritualurilor mecanice ale Ortodoxiei, a acționat un bărbat, imaginându-și și aici și acolo că a găsit adevărul și două adevăruri se dovedesc a fi opuse unul față de celălalt O autoexaminare conștiincioasă ar trebui să conducă o persoană la concluzia că este neputincioasă Am greșit ieri, am greșit în a treia zi, am greșit în al treilea an, de fiecare dată, totuși, sunt sigur că dețin adevărul și îl servesc: este foarte posibil și mai departe / șanse pentru că acum De asemenea, mă înșel în conținutul pozitiv al gândirii mele și în critica negativă a opiniilor pe care nu le recunosc, iar viciul meu esențial este pasiunea și îngâmfarea Aceasta este concluzia conștiincioasă la care ar trebui să ducă autoexaminarea sinceră a autorului Dar atunci, desigur, mărturisirea nu ar fi apărut, ar fi ascuns-o și nu și-ar fi arătat lenjeria în fața lumii întregi De ce să trăiești? - Întrebarea nu este nouă Cadou degeaba, cadou la întâmplare Viață, de ce ne ești dat? Biblioteca "Runivers" Care este intelesul vietii? autorul își parafrazează întrebarea, imaginându-și că pune aceeași întrebare cu ambele întrebări Dar mai întâi ar fi necesar să ne gândim că aceste două întrebări sunt diferite Sensul vieții este ființa ei, legile după care este guvernată; și de ce? - acesta este scopul vieții Scopul mai există? - s-a întrebat mărturisitorul despre asta "Există o umanitate întreagă care a trăit și trăiește, înțelegând în mod evident sensul vieții sale, pentru că fără să o înțeleagă, nu ar putea trăi și eu spun că toată viața este o prostie " Orice poate fi afirmat sau negat, inclusiv faptul că viața este un nonsens; să rămână această părere la autor Dar un nonsens mult mai mare este dezvăluit de antiteza care precede această propoziție; "căci fără să înțelegi sensul, ar fi imposibil să trăiești " Dar nu-i așa o prostie? Înțelege câinele sensul vieții lui? dau doar o mostră; dar fiecare linie, unde se întâlnește doar un fel de raționament, are exact același merit Și unul lângă altul există mânie constantă, îndreptată însă într-o singură direcție - împotriva formulelor ecleziastice și a Bisericii "Învățătură revoltătoare a spuselor fără sens ale catehismului;" Dar de ce, conte, ești supărat? De ce aceste epitete "revoltătoare", "fără sens, arătând o stare de neliniște a inimii? Nu poți găsi sensul, dar nu fi supărat Amintiți-vă de răspunsul calm: "nu știu ce fac " Acea nesimțire și

scandalos care te irită, este într-adevăr o înșelăciune răutăcioasă? Ți se pare așa? Cu epitetele "revoltător", "fără sens" și altele asemenea, autorul trădează păcatul fundamental al raționamentului său și, în timp ce acest păcat stă, toate căutările pentru "sensul vieții" vor fi zadarnice op Gilyarov-Platonova T I Biblioteca "Runivers" Nu este lipsit de sens pentru autor doar ceea ce este confirmat empiric și dovedit matematic Sub aceasta, aparent, o condiție, el acceptă să recunoască drept ceva așa-numita raționalitate Într-o viziune stabilită pe această bază, viața trebuie să apară ca un proces chimic urmat de nimic altceva decât viermi și duhoare, așa cum spune autorul Și e în regulă, și așa ar trebui să fie Dar, excentric, ce întreabă despre scopul vieții? Stând pe propriul său teren, nu poate decât să întrebe: de unde vine viața, cum merge, ce este în ea? Și întreabă: de ce? Întrebarea de ce presupune premeditare, conștiință Revenind la o persoană individuală, te întrebi: de ce ai făcut asta? Prin întrebarea dumneavoastră, vă exprimați certitudinea că înainte de a fi efectuată o acțiune, aceasta a fost precedată în cap de imaginea acesteia și apoi de consecința așteptată a comisiei La cine te adresezi cu întrebarea: pentru ce este viața? Presupuneți, așadar, în prealabil, pe lângă producerea și producerea cauzelor, elementelor și legilor mecanice, în virtutea cărora apare ființa vie a omului, un fel de scop prestabilit, deci, conștiința cuiva Căci predestinarea inconștientă este un nonsens, o dulceață amară Dar ce drept ai la această presupunere, la care nici empirismul, nici matematica nu te autorizează? Ascunde-ți întrebarea în buzunar, este o prostie în sine, și nu viața pe care o acuzi Nu, viața nu este o prostie; este plin de sens și ordine, dacă ne oprim pe fundamentul materialist - vinovat, realist Totul merge bine: există o luptă pentru existență, evoluție, unii se sting, alții nasc Vrei să știi cum să trăiești? Nu este aceasta o întrebare inactivă? Trăiește așa cum îți dorești, sau mai precis și mai riguros: vei trăi pe măsură ce celula ta se dezvoltă ca urmare a unora și așa condiții climatice și sociale, așa și așa alimentație, așa și așa impresii și reflexe "Vreau" înainte Biblioteca "Runivers" presupune voință și libertate; dar ambele sunt doar auto-amăgire Și, prin urmare, întrebarea este inactivă Dar vrei și mai mult: mai vrei să știi de ce trăiești? Te orientezi spre lumină, confort, electricitate, magnetism, într-un cuvânt, către eter, te transformi în materie, dacă pe lângă eter mai există materie independentă, te îndrepți către gravitație, elasticitate, afinitate chimică, către toți agenții fizici, de ce ai făcut da-mi viata, de ce o dai nenumaratelor multimi, de ce ai produs-o deloc? Te adresezi eterului și materiei exact ființelor conștiente, le interoghezi ca un procuror, asumând în ele atât voința, cât și conștiința Ce faci, ai nevoie de mult? Cu toate acestea, această întrebare te chinuiește Imi pare foarte rau Cu toate acestea, vă puteți întreba: de unde tocmai această întrebare? cum a întreprins în această lume atât de bine ordonată, prezentând o cerere despre care nici măcar o idee nu ar fi trebuit să apară? Această întrebare nu este o glumă; și chiar ar fi necesar să începem cu el Dar atunci, în primul rând, este necesar să pornim de pe terenul pe care această întrebare, în sine, pare absurdă Și atunci toată încrederea în sine și toate remarcile categoric-disprețuitoare despre fenomenele la care autorul mărturisirii este atât de supărat vor zbura * Biblioteca "Runivers" Reînvierea Societății Iubitorilor de Literatură Romană în *) (Discurs ținut într-o ședință publică a Societății la decembrie) Mm ani! Lectura mea va fi dedicată unui fenomen curios din viața Societății noastre - Iubitorii de literatură rusă A fost fondată în și a funcționat timp de de ani; apoi

alți de ani a fost inactiv și în s-a trezit Am fost martor și participant la această trezire și voi povesti despre ea Oamenii de astăzi cu greu își pot imagina sfârșitul anilor cincizeci Ne este mai ușor să ne imaginăm vremurile care au urmat domniei Ecaterinei sau Alexandru I; cu primii ani ai lui Alexandru al II-lea, timpul nostru nu are nicio analogie Așa era starea îndrăgostiților înainte de nuntă: aprilie, când zăpada este încă pe câmpuri, dar pâraiele curg deja, soarele se încălzește, rinichii sunt umflați, ciocârlele cântă, graurii se forfocă în jurul cuiburi Ușurat în suflet; era de aşteptat ceva încă necunoscut, dar cu siguranţă strălucitor; veselie în minți, puterea s-a întărit, bătrânii întineriți Acesta este momentul evenimentului despre care vorbesc Mă uit înapoi: cât de mult a fost! Şcedrin tocmai debutase cu Eseuri provinciale, Turgheniev era cunoscut doar pentru Notele vânătorului, despre Lev Tolstoi *) Publicat în Colecția Societății Iubitorilor de Literatură Rusă pentru Biblioteca "Runivers" au spus că acesta este un viitor mare talent, Dostoievski nu-și ispășise încă pedeapsa Dar ce era special atunci? De unde o asemenea stare de sărbătoare? - Se făcea un punct de cotitură, începea o nouă perioadă istorică Iobăgia era cel mai puternic, curțile județene cu magistrați, recrutarea și agricultura erau sănătoase Dar, după cum H F Pavlov, referitor la iertarea decembriștilor, s-a auzit că "suflă un spirit nou, a venit un nou timp La chestiunea țărănească lucrau comisii de redacție și departamente speciale ale revistelor groase; chiar și două ediții speciale au apărut pentru discuția sa, tratându-se exclusiv de el În spatele deznodământului vieții țăranului se vedeau în ceață alte întrebări, de la soluția cărora se așteptau și libertatea, sau, așa cum o exprimau atunci, evitând acest cuvânt interzis, așteptau "îmbunătățirea vieții", - o expresie legalizată, târâtă ulterior spre comedie și prostii Sigiliul, pe dinafară, a rămas în aceeași poziție: aceeași Cartă de Cenzură atârna peste el și, pe lângă aceasta, treisprezece sau mai multe cenzuri speciale ale fiecărui departament Vechii cenzori stăteau încă la locurile lor, unul dintre ei a bifat "spiritul liber" din cărțile de bucate, iar celălalt, tot colegul meu, a ieșit din curte doar însoțit de un servitor și cu un bilet în buzunar: "Acest cadavru aparține unui astfel de consilier de stat - care locuiește acolo" Datoria de cenzură și temerile legate de aceasta au dezvoltat suspiciunea bătrânului într-un grad atât de dureros, încât îi era frică să moară în stradă, să fie ridicat și trimis la poliție sau chiar la teatrul de anatomie Cu toate acestea, în cenzură au apărut și forțe noi; Cu toate acestea, cuvântul suveranului a fost transmis ministrului Norov: "scăpați-mă de cenzorii proști, dați-mi cenzori rezonabili"; cu toate acestea, Vyazemsky, însuși scriitor și poet, care a fost considerat un reprezentant al direcției liberale în timpul domniei Nikolaev, a fost tovarăș cu ministrul Biblioteca "Runivers" : Circulare despre departamentul de cenzură au plouat, e adevărat, ca ploaia; s-au trimis mustrări tinerilor cenzori, amenințări cu demisia, ba chiar au fost demiși; arestarea lui Nikitenka, care a fost închisă pentru faptul că în poveste, la descrierea mingii, a permis fraza: "inginerul a dansat și cu gulerele slăbite (Eliberarea gulerelor este împotriva disciplinei, iar ficțiunea unui astfel de fapt este insultătoare către departament) nu a fost încă uitată Dar barajul a fost rupt și, dacă recitiți ceea ce s-a scris în perioada - , atunci chiar să vă îndoiți dacă libertatea de exprimare a făcut un pas înainte mult în vremea noastră față de acea perioadă și dacă s-a retras puțin Setea de publicitate în societate - mă refer, desigur, la clasa gânditoare - a fost extraordinară Din acele vremuri a apărut expresia

"glasnost caritabil", uzată ulterior nu mai puțin decât "îmbunătățirea vieții" Inițiativa "publicității benefice" a aparținut, după cum se știe, Colecției Navale, în ultimii ani ai domniei Nikolaev Nevoia unei întorsături era deja simțită atunci, iar departamentul maritim a acționat ca un instigator, datorită faptului că că era condus de fiul Suveranului Ministerul, în subordinea lui, a format un laborator de noi forțe de stat, unde au fost pregătiți viitori miniștri: Golovnin - educație, Nabokov - justiție, Reitern - finanțe, contele Tolstoi - educație, afaceri spirituale iar apoi intern, prințul D Obolensky - proprietate de stat Toți aceștia erau atunci directori și subdirectori ai ministerului naval Odată cu aderarea noului suveran , glasnost, pe urmele Colecției Navale, a câștigat deja drept, deși legea nu a recunoscut-o Totul, de bunăvoie și involuntar tăcut, a vorbit Așa a fost cazul în ambele capitale;dar la Moscova, care era un centru public, lăsând Sankt Petersburgul să fie stat, viața bătea cu un primăvară specială În acest cuptor, după cum știți, principalele figuri au lucrat atât în reforma țărănească, cât și mai târziu, în cea judiciară De aici au ieșit, și aici s-au gândit la motive Două reviste de la Moscova au trimis forțe Biblioteca "Runivers" În spatele lor, ziarele apăreau continuu, deși izbucneau, unul după altul Dar nu erau mulțumiți de asta; aici s-a născut obiceiul discursurilor despre care la Petersburg nici nu ar îndrăzni să se gândească Iar de dragul lor - da, doar de dragul discursurilor - s-au aranjat mese bogate cu sute de coperti Acest obicei și-a declarat timid dreptul chiar și în ultima domnie, începând cu cinstirea apărătorilor Sevastopolului Dar acum cuvântul era cerut cu fiecare ocazie, deși și acum, dacă nu timiditatea, atunci timiditatea nu a lăsat mai târziu nici măcar oratori celebri Când îți amintești trecutul și compari prezentul, devine chiar ridicol La celebra cină monstru, care a fost oferită de Kokorev pentru aproape de persoane, la care au fost chemați toți cei care aveau doar pretenții la inteligență, IO a vorbit printre altele θ Samarin Și-a citit discursul din manuscris, ca și ceilalți Am fost uimit și chiar jignit pentru el Cei care l-au cunoscut pe Iuri Fedorovich mărturisesc că nu avea egal în darul cuvântului viu A fost un flux și, în plus, sclipitor: vorbire neobișnuit de corectă, structură logică susținută și, împreună cu o strălucire a spiritului, saturat de ironie - toate acestea au fost cu el și înainte de cina Kokorevka, precum și după, la zemstvo și întâlniri amicale I-am exprimat surprinderea mea "Este bine să faci observații când te obișnuiești să improvizezi la amvon!" a răspuns el În vremea noastră de elocvență obraznică, "cuvinte adultere", cum le numea fratele lor, nu-i așa, chiar și cu greu, ce Vorbesc despre? Mi-e teamă să abuzez de răbdarea întâlnirii, dar nu pot să tac despre un alt discurs, al cărui autor a fost proaspăt decedat Nikolai Khristoforovich Ketcher S-au organizat alegeri pentru președintele tribunalului comercial Masa de pranz Cum, deci, fără discursuri și cum fără oaspeți, inteligenți în general, și nu doar negustori și avocați? Si eu sunt invitat De data aceasta discursul a fost improvizat Captorul, cu un pahar în mâini, a sărit pe masă (cina a fost la Adunarea Nobiliară) De- Biblioteca "Runivers" Nu-mi amintesc detaliile Oratorul a vorbit, desigur, despre un nou timp și un nou spirit, despre reformele prevăzute pe care poporul le datorează Suveranului și, în încheiere, a exclamat cu glas tare, memorabil pentru toți cei care l-au cunoscut pe Ketcher, demn de a comanda regimente: "in genunchi! "A urmat imnul național Toți au căzut, cu excepția a doi Nu am urmat exemplul general din cauza bruscă a invitației; Cred că, din același motiv - D A Rovinsky, acum senator,

unul dintre creatorii reformei judiciare, care apoi a servit ca procuror provincial P M Leontiev (nu a fost la cină) mi-a exprimat râzând cu această ocazie, nu fără inteligență: "cum a ieșit într-o întorsătură: procurorul și cenzorul nu au luat parte la demonstrația loială" Și a existat odată o Societate la Moscova care avea chiar și dreptul legal la libertatea de exprimare publică (acest drept îi era acordat prin cartă) - Societatea Iubitorilor de Literatură Rusă au fost întâlniri Da, nu este acolo, a încetat - Nu, nu a încetat; de ce sa gandesti asa? Da, mm ani, societatea noastră, până la ora despre care vorbesc, adică până la sfârșitul anilor , a continuat să existe și nu a existat A continuat să existe, pentru că nu a fost închis, deși încetase deja să apară în actele oficiale ale universității la care era membru Nu avea de gând; Au venit datele alegerilor, dar nu au fost reînnoite El nu mai era acolo: funcționarii săi, atât în practică, cât și conform cartei, care le stabilește o anumită perioadă, și-au terminat serviciul; presa, ziarele, biblioteca erau proprietăți scăpate, la care doar poliția nu s-a prezentat pentru inventariere, pentru că, desigur, nimeni nu a găsit interes pentru această ruină De unde letargia asta? Ar fi un păcat să spui că presiunea exterioară ar ajuta Nu au existat incidente care să trezească suspiciuni și chiar mai multă persecuție a autorităților Vremurile erau grele, totuși, și din Biblioteca "Runivers" întinderea vieții intelectuale devenea din ce în ce mai timidă; dar Societatea de Literatură a înghețat mult mai devreme decât Revoluția din februarie, iar ultimul ei președinte a fost contele Stroganov, care a fost considerat la vremea lui cel mai liberal dintre administratori și a încurajat libertatea minții" Societatea a înghețat pentru că scopul pe care l-a servit, tradițiile după care a trăit și-au pierdut sensul A fost fondată când în literatură se vedea un laborator destinat fabricării unei limbi luminate - limbajul, ca instrument, voi adăuga pentru claritate Să luăm statutul său original Scopul Societății a fost definit: "să difuzeze informații despre regulile și modelele literaturii de sunet și să livreze publicului eseuri prelucrate în versuri și proză în limba rusă, revizuite în prealabil și citite în ședință Sarcina, după cum puteți vedea, este teoretic și practic; s-a cerut din partea practică, la evaluarea lucrărilor, să se întrebe nu despre TÒ, ci cel mai important despre cum a fost scris O astfel de tendință formală nu era proprietatea exclusivă a Societății noastre - toată literatura i-a servit Să ne amintim de Sișkov și Karamzin, Besda și Arzamas; să ne amintim că, chiar și atunci când a apărut Pușkin, jurnalele s-au certat dacă o astfel de libertate ca "top" în loc de "tomp" era permisă, dacă titlul Țigani nu a fost o greșeală în loc de Țigani și despre probleme similare Și acest colos în istoria iluminismului nostru nu se serveste de la sine Punand ultima piatra in structura limbajului literar, el nu s-a dovedit a fi complet indiferent fata de continutul operelor sale doar pentru ca a fost prea stralucit opinie, in principal un omagiu adus timpului , care căuta mai mult formă decât conținut Voi adăuga: apropo, toată puterea acestui artist titan s-a arătat prin faptul că, în ciuda grijii excepționale pentru formă prescrisă de vremuri, el era o astfel de întruchipare a epocilor și a chipurilor , cum a arătat Biblioteca "Runivers" el însuși, de exemplu, în scene din Evul Mediu, unde o imagine completă a unei întregi perioade istorice este prezentată într-un cadru mic Dar viața a pășit peste perioada copilăriei Structura limbajului s-a terminat, iar gândirea socială a trecut de la formă la conținut În loc de eleganță, autorilor li se cerea arta, nu stilul, ci ideile Au apărut probleme de viață, iar afacerile publice au încetat să fie considerate numai

proprietatea documentelor de afaceri S-a născut literatura, mulți să o numesc savant, dar dogmatică, sub formă de critică și cercetare, contribuind la conștiința nu a regulilor gramaticale și retorice, ci a principiilor politice și sociale Aceeași ficțiune artistică îmbrăcată Gogol, Lermontov, Turgheniev au apărut cu "Notele unui vânător Narcis, Aglaya, Chloe, chiar Lyudmila și Dmitry Donskoy, au fost demiși, pretinzându-se doar că sunt o idee, dar în esență servind drept balast, pleavă, doar pentru a umple figura, în a cărei decorație exterioară, ca în sperietorii de pasăre sau fiară, trebuia să fie principala demnitate Așadar, publicul s-a maturizat și nu s-a putut abține să se plictisească când li s-au oferit la întâlniri rime goale cu versificare inteligentă (asta după Pupkin și Lermontov) sau descrieri frumoase ale localităților fictive, după Gogol și Turgheniev Și atunci, este chiar ridicol să ne imaginăm că scriitorii noii perioade, pre-tipărire, ar considera o onoare să se supună judecății publicului moscovit citind în ședințe deschise Activitatea mentală a fost înghițită de revistele cu public "tot-rus"; trebuie să fi părut prea slabă încurajare din partea unui cerc atât de apropiat ca comitetul Societății noastre, care, de altfel, era alcătuit din persoane a căror voce, pentru tinerele talente, nu reprezenta nici măcar autoritate Societatea a trebuit să moară și a murit o moarte naturală, lentă, treptată, încât este imposibil chiar să se indice limitele când s-a despărțit de viață, dacă a fost în Biblioteca "Runivers" treizeci sau patruzeci La început ședințele publice au devenit mai puțin frecvente, din lipsă de material pentru lectură; despre întâlnirile din și nici nu se știe ce au fost, rămâne doar amintirea că au fost Atunci alegerea funcționarilor a încetat din cauza absenței chiar și a ședințelor private și a rămas doar o urmă a acestora în calendarele de adrese și au fost afișați funcționarii care își îndepliniseră deja mandatul; calendarul se limita aparent la retipărirea ediției vechi În cele din urmă, retipăririle s-au oprit Drumul întortocheat s-a transformat într-o potecă; în cele din urmă s-a pierdut Societatea a avut încă ocazia să lucreze la teoria limbajului Dar această mâncare uscată este dincolo de dinții majorității și nu a fost niciodată oferită ca conținut predominant al întâlnirilor publice Publicul avea nevoie de un desert sub formă de eseuri exemplare, dar nu a existat Îmi permit să spun în treacăt că societatea noastră a lucrat din greu la teoria limbajului Numele lui Kachenovsky, Kalaidovich, Boldyrev, Snegirev, I Davydov, Merzlyakov au apărut în scrierile sale În sfârșit, câți oameni știu că celebra discuție a celebrului Vostokov Despre limba slavă, care a făcut o revoluție în știință și a servit drept punct de plecare pentru o nouă direcție în lingvistica slavă, a fost publicată pentru prima dată în Proceedings*)? *) Iată, după enumerarea lui Longinov, lucrările științifice ale membrilor, plasate în prima colecție de publicații a societății Merzlyakova: Discurs despre literatura rusă, discurs despre sinonime, Analiza odei lui Lomonosov, Despre gust și schimbările sale, Despre începutul, cursul și succesul literaturii, Discurs despre drama în general, "Derzhavin Același lui în a doua colecție: Despre cel mai sigur mod de a analiza și a judeca scrierile, Despre caracterul a trei tragediani greci; Kalaidovich: Sinonime, Despre dialectul belarus, despre limba bisericească antică slavă, Despre timpul traducerii Bibliei noastre Boldyreva: Raționament despre verbe, Raționament despre mijloacele de corectare a greșelilor în verbele rusești, Ceva despre gradul comparativ; Kachenovskago: Despre limba slavă și mai ales despre limba bisericească, Privire istorică asupra gramaticilor dialectelor slave; Snegireva: Experiență de raționament despre proverbe rusești,

Despre imagini populare comune; Davydova: Un experiment privind ordinea cuvintelor; Vostokova Discursul despre limba slavă a fost publicat în prima colecție de lucrări (-) Biblioteca "Runivers" Societatea nu a murit de bunăvoie; se lupta cu agonia Bătrânii de atunci îmi spuneau că atunci când publicul s-a răcorit, și apoi scriitorii, Societatea a început să recruteze membri, să invite aproape pe oricine, doar pentru a prelungi activitatea și ceva care să umple ședințele publice Mândria autorului a fost mituită de aceasta, dar publicul nu a fost tentat În cele din urmă, au început să recurgă la un mijloc eroic: la întâlniri era invitată o orchestră, se ordona cititorii care se distingeau prin recitare; nu a fost suficient să servești înghețată și să le tratezi cu șampanie Degeaba: publicul nu a găsit interes Pe de altă parte, cei mai serioși dintre membri, atât tineri cât și bătrâni, au considerat că zgomotul efectelor externe este blasfemia Societății Dar Societatea, după cum am spus, poseda un drept important și, în plus, singurul din Rusia: dreptul la libertatea de exprimare, supus doar propriei sale cenzuri interne Acest drept a rămas cu el și a rămas tocmai pentru că Societatea a încetat să mai existe de fapt; altfel, nu există nicio îndoială, controlul asupra discursurilor sale publice i-ar fi fost luat într-o perioadă de cenzură generală crescută, o reducere a studenților universitari, expulzarea filozofiei din săli de spectacol și alte măsuri similare Când aerul public s-a simțit mai bine, a fost amintit dreptul la libertatea de exprimare, care aparținea Societății, numită Societatea Iubitorilor de Literatură Era în biroul lui S T Aksakov Ideea i-a aparținut lui Konstantin Aksakov, execuția a fost lui Mihail Nikolaevici Longinov Personalitatea lui Konstantin Sergeevich Aksakov este suficient conturată în presă și de propriile sale scrieri și memoriile contemporanilor săi Nu voi împovăra întâlnirile cu istoria cunoștinței mele de șapte ani cu faimosul slavofil În scopul acestei povestiri, este suficient să menționăm că K Aksakov a fost un pasionat al libertății de exprimare, aș spune chiar un fanatic, dacă fanatismul nu ar fi legat de conceptul, dimpotrivă, de opoziție față de libertate Credința în tine Biblioteca "Runivers" Cuvântul puternic și puterea sa rațională, convingerea că numai în el constă vindecarea tuturor relelor și sursa oricărui progres, au izvorât din concepțiile lui Aksakov, filozofice și politice, deosebite, dar strict consecvente Și el însuși a fost membru al Societății noastre, ales ca băiat (ca colaborator, cred), probabil pentru vreo rimă Serghei Timofeevici, membru de onoare al Societății, aparținea puținilor patriarhi, colegi atât ai lui Merzlyakov, cât și ai lui Prokopovici-Antonski Nu o dată s-a vorbit între autorul Cronicii de familie și fiul său în vederea reînnoirii Societății; reminiscențe, în care Serghei Timofeevici era inepuizabil, au aprins această dorință cu atât mai mult S-a susținut că Societatea, în circumstanțele actuale, ar putea, prin modificarea sarcinii sale, să devină un organ important al conștiinței publice, deși limitat la sfera literaturii; dar literatura însăși este acum atât de legată de viața socială încât, chiar și în cadrul ei legal, Societatea, care nu este compusă fără discernământ, poate servi drept educație publică S-a întâmplat să particip și eu la aceste discuții; Mi-a plăcut să vorbesc cu Serghei Timofeevici și l-am vizitat adesea Nu era nimic de discutat cu principiul, dar întrebarea era: cum să-l implementăm? Cum să ridici un mort dintr-un sicriu? Nu era nimic de gândit despre întemeierea unei noi societăți similare; în statute, tocmai acest articol ar fi fost eliminat cu siguranță, de dragul căruia învierea Societății este recunoscută ca fiind necesară Există un singur mijloc: să trezești însăși Societatea care există, dar s-a prăbușit undeva; încât ea însăși

se adună în aceeași componență de membri care este încă în viață Dar din nou: cum se face? Membrii Societății sunt membri adevărați: nimeni nu i-a oprit și sunt aleși pe viață Se pot asambla legal; dar cine le va chema? Nu există președinte, președinte temporar, secretar, trezorier Mai precis, să spun: ei sunt, poate, dar și-au ispășit mandatul, au renunțat la puteri De ce să nu apelezi la contele Stroganov, ultimul președinte? Asta ar însemna Biblioteca "Runivers" doar să gândească administrația să corecteze greșeala pe care a făcut-o, să-i amintească că trebuie să hotărască și să anunțe încetarea Societății, care a avut loc cu mult timp în urmă Societatea este considerată afiliată universității; de aceea, este necesar să o facem aici, la universitate, și, mai mult, în liniște Administratorul este acum Alexey Nikolaevich Bakhmetev, o persoană cea mai frumoasă, un suflet nobil, nu un formalist; este foarte bun cu Homiakov; prin urmare, poate fi influențată Ne putem aștepta la priviri piese din partea lui Zakrevsky și chiar la opoziție oficială, denunțuri Împotriva lui, înființează un berbec în formă de Longinov, care nu numai că îl slujește, ci intră în el, un bărbat domestic Așa era planul conspirației Într-un articol al lui Longinov, publicat în reînnoirea contemporană a Societății, se spune că încă din , când Kovalevsky era administrator, s-a făcut o cerere pentru permisiunea membrilor Societății de a se întâlni și că chiar și permisiunea au urmat cele mai înalte autorități; Adică ministru Dar mă îndoiesc de exactitatea completă a acestui raport Cine ar putea aplica? Mai degrabă, au fost negocieri, corespondență confidențială, iar într-o scrisoare privată ministrul s-a putut exprima că nu vor fi obstacole din partea lui Dar îmi amintesc că, în timpul renașterii Societății, principala speranță a fost pusă pe mulțumirea lui Alexei Nikolaevich Bakhmetev Și cine era acest Longinov, căruia i s-a încredințat partea executivă a planului? Conform literaturii de specialitate, a fost înscris ca bibliograf, în serviciu ca funcționar pentru sarcini speciale în subordinea guvernatorului general; ca fiu al unui secretar de stat, aparținea lumii mari și avea legături la Curte Dacă pentru Konstantin Aksakov dogma libertăţii de exprimare a stat la baza convingerilor, la care a tratat aproape religios; atunci slujirea lui Longinov față de același principiu a fost fanfară Având în vedere activitatea publică ulterioară a regretatului bibliograf, îmi permit această expresie Adunarea va aminti că după publicarea regulilor provizorii, determinând Biblioteca "Runivers" Libertatea presei, cu anumite restricții, a fost liniștită, restrângerea și restrângerea caracterului ei a început tocmai din momentul în care Direcția Principală pentru Afaceri Presei a căzut în mâinile lui Longinov: el a fost instigatorul curentului represiv A aplicat cărților auto-da-fé medievale, a conceput o interdicție punitivă a vânzării cu amănuntul; publicaţiile necenzurate obligau cenzura preliminară a publicaţiilor A suflat mânie împotriva presei în timpul administrării ei, a văzut în ea, parcă, un dușman personal, născocit prin mijloace pentru a zdrobi acel cuvânt liber, pe care s-a prezentat cândva drept cel mai înflăcărat apărător și cel mai acut critic al instituției de cenzură: "acești bashi-bouzouki ai presei" așa a proclamat într-un articol, înțelegând cenzura și savurând această expresie, găsind-o exactă din punct de vedere artistic Unul dintre lucrurile cu care s-a lăudat a fost că nu exista o ediție rusă interzisă care să nu stea pe rafturile garderobei sale Herzen a fost una dintre zeitățile Olimpului său: pentru cercetările sale, a ales în principal evenimente picante, în care au apărut cei care sufereau de libertatea de exprimare, Radișciov, Novikov Nu vreau să mă laud cu

perspicacitatea, dar și atunci m-am îndoit, dacă nu de sinceritate, atunci de profunzimea liberalismului, cu care Longinov se lăuda în dreapta și în stânga Era un liberal atâta timp cât problema nu îl privea personal și se limita la cuvinte Din , în aceleași saloane în care strigase anterior împotriva lui Derzhimord de orice fel, a început să debordeze de indignare față de drumul pe care comitetele de redacție luaseră problema emancipării țăranilor: de sub roșu democrat a venit plantatorul Când a fost numit guvernator al Orolului, a făcut o regulă pentru el însuși să se opună instituțiilor țărănești și zemstve în orice, în toate fără excepție, chiar și în chestiuni de indiferență În această privință, el și-a ferit sufletul și s-a lăudat cu asta înaintea cunoștințelor sale Cu toate acestea, a fost o persoană indispensabilă în reluarea Societății și apoi s-a dovedit nu numai Biblioteca "Runivers" nym secretar, dar fără exagerare, cel mai bun dintre tot ce a fost Sper că urmașii săi nu vor fi supărați pe mine pentru această laudă; dar solicitarea lui pentru Societate și energia lui au fost de neegalat A căutat, a îndemnat, s-a grăbit Cel mai de prim rang director al teatrului putea invidia zelul și priceperea cu care Longinov punea în scenă întâlnirile, s-ar putea spune așa Acum îl văd la adunări publice Era cufundat în lectură; s-ar putea spune că a însoțit cititorul, citit, doar în tăcere, împreună cu autorul În așteptarea unui loc fericit de vorbire, un zâmbet pregătitor a luminat deja fața; ochii s-au mărit și toți mușchii au început să se miște când s-a obținut efectul așteptat și publicul a aplaudat Această ardoare pentru cauză și succesul în ea a fost ajutată, printre altele, de însăși absența direcției la Lopginov; peste tot era al lui: era un membru indispensabil al camerei vralny din Clubul Englez, membru al redacției Buletinului Rus și a colaborat, invitat obișnuit la serile slavofile de la Aksakov, Homiakov, Elagina, Kopieleva Dar iubea zgomotul și strălucirea, manifestarea exterioară a libertății și efectul scenic al lecturii Articolul lui Longinov explică cum a avut loc în sfârșit prima întâlnire a Societății reînviate Modestia nu i-a permis autorului să spună că toată munca pregătitoare îi aparține A dezgropat atât membrii vechi, cât și locul lor de reședință; a reușit să se asigure că treburile Societății au fost salvate de Shevyrev, care era ultimul secretar A scris agende care invită la întâlnire, a vorbit cu autoritățile universitare despre locul întâlnirii S-au adunat doar șase persoane: Maslov, Pogodin, Kubarev, Homiakov, Veltman și Maksimovici Nu lipsite de elocvență sunt următoarele rânduri ale scriitorului vieții de zi cu zi, la ședința preliminară deja numită ca secretar: Un sfert de secol, cu evenimentele lui furtunoase, a dus amintirea trecutului; morala, oamenii, interesele s-au schimbat: Biblioteca "Runivers" nu mai rămâne nici o umbră a trecutului Nu avem nicio îndoială că domnii membrii s-au întâlnit în acea zi cu o emoție emoțională involuntară La această întâlnire, la mai , la ora seara, Homiakov a fost ales președinte temporar și Maksimovici ca secretar temporar O copie a protocolului, semnată de seniorul Maslov, a fost trimisă ministrului și a urmat o aprobare, care era egală cu fundația secundară a Societății Ședința din mai s-a ținut cu unicul scop de a oficializa viața Societății, de a declara existența acesteia Era nevoie de președintele temporar și de secretarul temporar pentru ca următoarele citații să poată fi trimise prin mijloace legale, și nu prin mâna apocrifă a unui scriitor care nici măcar nu aparținea Societății La următoarea întâlnire, a fost aleasă completul de funcționari și noi membri Am spus: "ne vom întâlni data viitoare, dar nu sunt sigur; răspunsul exact trebuie dat de arhivele Societăţii Îmi amintesc clar că eu, împreună cu

alții, am fost ales ca membru al Societății și ca membru al adunării pregătitoare Fie că s-a făcut deodată sau separat, memoria mea nu mi-a păstrat-o Știu doar că trebuie să fi participat deja la alegerea oficialilor ca membru, pentru că așa cum îl văd acum pe Serghei Timofeevici Aksakov, la care m-am grăbit imediat după întâlnire Cu surprindere, nu fără un amestec de chiar indignare, a exclamat: "Ce este, pe cine altcineva ai ales ca membri ai comitetului pregătitor?" - "Pavlova", am răspuns eu calm "Este Vidok!", a obiectat el Ce a însemnat această exclamație și ce este aceasta H F Pavlov și-a dobândit reputația lui Vidocq și dacă era temeinic, nu știam, și după aceea nu am început să analizez; dar exclamația de surpriză mi-a rămas în memorie Apoi întâlnirile au continuat, ca și acum, private și publice Primul președinte a fost Homiakov, secretarul lui Longinov La întâlniri, mai ales cele publice, ca morții, înviați din morminte, apăreau op Ghiliarov-Platonov vol II Biblioteca "Runivers" erau bătrâni al căror nume dispăruse deja din literatură, și chiar așa, la vederea cărora s-a pus întrebarea: "despre ce au scris?" Această întrebare m-a interesat, dar din delicatețe nu m-am interesat Activitatea științifică a lui Kubarev îmi era cunoscută; dar bătrânul Zinoviev, dar Anton Frantsovich Tomashevsky, în sine o persoană drăguță, totuși, dar Nikolai Vasilyevich Putyata, cum s-au marcat ei în literatura rusă? Și Nikolai Vasilyevich a fost chiar ales ca președinte temporar Nici Serghei Timofeevici Aksakov și nici Konstantin Sergheevici nu figurează în lista celor adunați pentru întâlnirea inițială Dar primul, care era membru de onoare al Societății, nu a plecat de acasă din cauza bolii Iar al doilea a fost bête noire pentru sferele superioare și s-a găsit incomod să-l expune imediat, în ciuda faptului că era sufletul renașterii Și nici după, chiar după deschiderea Societății, nu-l mai amintesc cumva ca cititor Deși a citit fără îndoială, bunătatea lui nu a insistat, nici nu a sugerat să citească unele dintre poeziile sale rămase în manuscris Au ajuns toți măcar în ediția completă a scrierilor sale? Îmi amintesc o poezie pe care am auzit-o de la el, care se termina cu cuvintele: Capetele aurii sunt strălucitoare pentru ei, Sunetul tău este asurzitor pentru ei Era vorba despre Moscova și sferele de conducere din Sankt Petersburg Bătrânul Serghei Timofeevici, singurul martor care a fost prezent la această lectură, mi-a spus serios: "L-am sfătuit să distrugă manuscrisul când mi-a citit aceste versete Ei bine, haide", a adăugat el râzând, "își amintește pe de rost " Și bătrânul a fluturat mâna cu un zâmbet care spunea: "Incorigibil! "Această poezie a intrat în lucrările colectate și a fost scrisă? La început, după trezirea Societății, alegerea membrilor a fost foarte strictă, iar aceasta și-a înțeles sarcina în rigurozitatea pe care o pretindeau secretele preliminare Biblioteca "Runivers" alte întâlniri, când viitorii membri erau adunați de un fel de conspiratori Vorbesc despre Homiakov și Aksakov Societatea Iubitorilor de Literatură Rusă ar trebui să se străduiască, așa a fost ideea, să formeze o academie publică la Moscova în paralel cu Academia de Stat din Sankt Petersburg Subiectul său este limba și literatura, dar aceasta din urmă nu este în sensul restrâns care a fost înțeles acum cincizeci de ani Societatea ar trebui să urmărească progresul literaturii, să servească drept oglindă pentru aceasta, parțial ca ghid Recenziile critice - imparțiale, mai presus de părți - ar trebui să fie citite constant în ședințele publice Limba și istoria ei trebuie să facă obiectul unei dezvoltări atente Iar această academie nu ar trebui să fie numai scrins, scris, ci legens, citire; discursurile în Societate ar trebui să fie jumătate și prelegeri Homiakov, cu toată lenea lui, a servit la rândul său sarcina

conștiincioasă destinată: a făcut recenzii ale literaturii moderne Și Societatea s-a apucat de editarea cântecelor rusești culese de Kirevskiy Sufletul acestei afaceri a fost Konstantin Aksakov Am fost printre membrii comitetului care au lucrat la comoara lăsată de Kirevskii și pot să mărturisesc sârguința și sârguința muncii Pentru Aksakov însuși, au fost un act sacru Era chiar indignat că în discuții - fie în comitete, fie în ședințele Societății - își permiteau să fumeze El însuși era unul dintre fumători; trabucul nu i-a ieșit niciodată din gură Dar, în timpul discuțiilor, am considerat că fumatul este neglijență, nu numai inadecvat, dar dăunător cauzei, împrăștiind atenția Au existat lungi certuri despre asta, la care Aksakov a dat doar un singur lucru - ceai, dar nu și țigări sau trabucuri Apoi, chiar la început, Societatea l-a valorificat pe V I Următoarele trei cazuri pot da o idee despre gravitatea alegerilor S-a oferit Grigory Efimovici Shchurovsky, * Biblioteca "Runivers" și s-a pus întrebarea: un profesor de geologie, cu toate meritele sale științifice neîndoielnice, are dreptul să fie membru al Societății de Literatură? Îi este acordat acest drept prin simplul fapt că lucrările sale învăţate au fost publicate şi constituie o contribuţie la literatură în general? Această întrebare a fost rezolvată în principiu în negativ, dar descrierea sa a ghețarilor alpini a fost citită în cadrul întâlnirii, care a mărturisit că Grigory Efimovici nu a fost doar un cercetător științific, ci și un artist al cuvântului și a fost ales Contele A S Uvarov a fost propus ca membru, iar alegerea sa a fost refuzată: altceva este arheologia, altceva este meritul în literatură În cele din urmă, Ilya Vasilievich Selivanov, un autor care era atunci la vedere, dar și-a ales pentru el însuși sub titlul, nu-mi amintesc ce, Memorii provinciale ale unui excentric, cu o specialitate eseuri acuzatoare, a fost votat, - "trist, îmbrăcat în forme literare," - după cum a spus cineva la întâlnirea i Homiakov a murit la scurt timp după Konstantin Aksakov l-a urmat Societatea s-a relaxat, fosta prietenie a dispărut Unii dintre lideri nu au avut suficientă autoritate, alții nu au avut suficient timp liber și poate chiar dragoste Dar este imposibil să nu recunoaștem sarcinile înalte încredințate restauratorilor Societății și este imposibil pentru Societatea noastră să nu-l comemorați pe Khomyakov și Konstantin Aksakov și chiar pe M N Longinov cu bunătate Biblioteca "Runivers" Principii de bază ale economiei *) Munca, în sensul producătorului, nu trebuie împărțită: a) activ și pasiv Țesătorul stă în spatele țesăturilor de țesut, iar în acest moment paznicul se plimbă Ocupație paznic muncă sau nu? Baba seceră și, în loc de ea însăși, a angajat pe altul să aibă grijă de copii Munca este? Timpul luat, care ar putea fi folosit pentru muncă, ca să spunem așa, reversul muncii, este valoarea Timpul însuși este obligat să dea câștiguri b) psihic şi fizic Mentalul poate apărea în valoare tangibilă sau poate nu Valoarea sfaturilor doctorale *) Publicată după moartea autorului ca carte separată de A M Galperson, editată de profesorul I T Tarasov, în la Moscova Editorul mărturisește că această lucrare a lui Gilyarov-Platonov nu a fost destinată publicării din vina lui reală; că autorul, schițându-și punctele de vedere asupra subiectelor economiei, a avut în vedere ulterior să-și aducă notele într-un sistem și să le publice într-o formă întreagă; dar moartea l-a smuls înainte de a putea La rândul său, profesorul Tarasov, în prefața cărții, avertizează cititorii că nu există un sistem strict în Principiile de bază ale economiei, că este doar "o serie de schițe care privesc aproape toate subiectele economiei politice, precum și unele dintre cele mai importante tratate politice şi economice din ultima rundă de literatură străină Dar, în unele

locuri, aceste schițe ascund o asemenea profunzime de gândire, mărturisesc o viziune atât de largă, sunt rezultatul unui studiu atât de obiectiv și cuprinzător al subiectului, încât nu numai că reprezintă un tot diferit, dar depășesc și mult din ceea ce a avut a apărut până acum în domeniul eco-ului independent rusesc Biblioteca "Runivers" Nici munca pasivă, nici cea intelectuală nu poate fi exclusă din viața economică Prin urmare, însăși valoarea și bogăția trebuie definite altfel Cel care are mijloacele nu numai de a se hrăni, ci și de a se bucura de plăceri, este numit bogat Cine are nevoie de mijloace chiar și pentru viață este sărac Iată adevăratele concepte: exces pe de o parte, lipsă sau nevoie pe de altă parte; prosperitate la mijloc Este bogăția o putere asupra lucrurilor? Da, în sensul că bogăția, ca și sărăcia, este un fenomen de viață deja complex, social, când apar Este un concept pliabil din sărăcie, opusul ei Mai presus de oameni? - Nu, aceasta este o concluzie: seducție, mită, nu putere Deci, averea presupune: a) existența mijloacelor de existență; b) deținerea acestora, c) stăpânirea lor din abundenţă Prin urmare, averea exclude munca În acest sens, se acceptă de obicei: bogat este cel care nu are nevoie de muncă, iar dacă lucrează, dacă nu este pentru propria lui plăcere Prin urmare, Fourier spera să-i facă pe toți bogați, în timp ce cei mai noi socialiști, dimpotrivă, au pus capăt existenței bogaților Să numim mijloacele de viață bunuri; sa asteptam putin sa vorbim despre valoare si cost, ca sa nu ne incurcam literatura nomica Citind aceste schițe, întocmite, așa cum spune însuși autorul, din discuțiile manualelor politice și economice ale oricărei tabere fără legătură cu rutina, se pune involuntar întrebarea: ce s-ar întâmpla dacă moartea prematură nu l-ar smulge pe autor de lucrarea pe care o începuse și a dus-o până la capăt, chiar dacă numai în cadrul restrâns al programului care este atașat la sfârșitul cărții? După toate probabilitățile, ar mai lipsi ceva din literatura noastră digitală, și anume: un eseu complet independent despre economia politică , care, bineînțeles, ar înlocui în curând toate ghidurile, eseurile și cursurile de compilare sau bazate pe controverse, care până acum ocupă un loc preeminent în literatura educaţională rusă a economiei politice (p II şi IV) Biblioteca "Runivers" Binele este material și nematerial, la fel cum mâncarea este fizică și spirituală Binele nu constă numai în lucruri Nu numai că sunt bine hrănit și îmbrăcat, dar mă bucur de împrejurimile frumoase, contemplarea artei, conversația plăcută Prin urmare, utilizarea bunurilor nu este clară cu posesia Făcând o excursie cu barca, profit de binecuvântare (aer curat, priveliști frumoase), dar nu o dețin Cel care îmbrățișează femeia pe care o iubește o posedă doar în sens figurat Prin urmare, există două tipuri de bunuri, iar utilizarea lor este dublă: Pasiv și activ În primul caz, bunul nu scade de la folosirea lui Al doilea consumă bunuri Vederea Mont Blancului pierde ceva din faptul că l-am privit? Olridge, de ce l-am ascultat? Da, Aldridge pierde pentru că se uzează Dar ar fi un sofism să spun că îl consum Rezultatul pentru el este același, unul sau o mie de oameni îl ascultă La fel si cu profesorul Esența diferenței constă în faptul că, pe lângă beneficiile, a căror utilizare le distruge specia specifică, o alta, pasivă, constă deja în accesul liber la acestea Bunurile vor fi lucruri, persoane și acțiuni Dintre primele nevoi, chiar și locuința aparține numărului de bunuri, a căror utilizare este pasivă Casa se degradează nu din faptul că locuiesc în ea, ci din timp și din elemente, care o vor distruge în egală măsură, chiar dacă nu locuiesc în ea În treacăt, voi sublinia legătura în care există o direcție economică unilaterală cu o direcție filozofică unilaterală Direcția

materialistă a gândirii a condus la faptul că problema publicului este declarată o problemă a stomacului și, prin urmare, unilateralitatea în definirea conceptelor de bogăție și valori și idealul unilateral al unei ordini sociale care nu știe ce să facă cu plecările intelectuale Marx râde de serviciile introduse printre elementele economice Titlu Biblioteca "Runivers" cu adevărat regretabil, dar fenomenul pe care îl desemnează nu mai puțin există și aparține numărului de elemente economice Din accesul la bine vine proprietatea și deci dominația Nu este încă consum, ci o negare a accesului la alții; toată lumea se uită la Mont Blanc, iar în parcul Ducelui de Westminster nimeni nu poate merge în afară de el, deși parcul nu obține atât de mult din mers, cât Mont Blanc din contemplare Toți o ascultăm pe Patti, de care depinde să se asculte pe ea însăși Și în haremul lui Abdul-Hamid, cântărețul cântă doar pentru el și cântă la ordinul lui Proprietatea este gratuită pentru unul (sau unul) acces, interzis tuturor Acces la ce? Noroc Acesta este? La mijloacele de viață Proprietatea primește dintr-un anumit punct de vedere denumirea de proprietate, dar nu contează De unde vine acest acces limitat și toată lumea are dreptul la acces nelimitat la orice? Aici este sarcina Accesul este restricționat fizic; Aș vrea să admir insulele de corali și să mănânc o banană, dar distanța mă împiedică Aș vrea să ascult privighetoarea și să mănânc peștele, dar privighetoarea tace, iar peștele a înotat: rezistența vie intervine Pentru a depăși rezistența inertă și vie, trebuie să folosesc efort, muncă De aici părerea că toate binecuvântările și toată bogăția provin din muncă Dar există binecuvântări și cele gata făcute care nu necesită muncă, ca imaginea Mont Blanc, și în deșert, și ca data, care nu aparține nimănui Travaliul începe din momentul în care începe cofowewweww și A co- rezistența, atât inertă, cât și vie, se dovedește a fi nu numai natura, ci și oameni și, printre altele, proprietari De unde este proprietatea? Din dorinta de a evita efortul, evita munca; legea mentală de bază: dorința de a obține mai multă plăcere cu mai puțin stres Ultimul obiectiv, prin urmare, este bucuria completă, fără niciun efort Biblioteca "Runivers" Apoi, bunurile sunt naturale și artificiale, adică create prin muncă Dar deși creat prin muncă, dar livrat celor nemuncători Cel care nu posedă spune: dă-mi drumul, n-ai muncit Proprietarul are dreptul să răspundă: dar nu tu Există o dispută și aceasta este esența luptei socialismului împotriva structurii moderne a societății Socialistul nu neagă că fiecare are dreptul la ceva sau echivalentul acela, TÒ obținut prin muncă personală, ci neagă dreptul personal și privat la ceea ce este dat și dat în afară de muncă și, numindu-le pe acesta din urmă mijloace de producție (deși nu exact), susține că trebuie să aparțină întregii societăți în mod nedivizat Economiștii răspund destul de stângaci, obiectând că și mijloacele de producție sunt împrumutate prin ființă muncii lor În primul rând, aproximativ jumătate din mijloace, deoarece sunt bunuri gata făcute ale naturii, acest lucru nu este adevărat În al doilea rând, dacă sunt create de muncă, atunci nu cei care le extind personal dreptul de proprietate Obiecția mai fundamentală este că nu este totuși același cine, lipsit de drept, extinde pretenții La care? Nimeni? Socialistul acceptă acest răspuns și îl traduce cu cuvântul "tuturor", către societate Traducerea este inexactă și trecerea s-a măturat de la "nimeni" la "toată lumea"*, de la "nu aparține" la "aparține" și de la "toată lumea" la "societate*" Totul este universul și este spațios Limitându-se la societate, socialistul se află pe un teren național-cu-economic, pe care naționalitatea sa nu-l justifică Posesorul poate spune celui care nu are: mergeți acolo unde nu există rezistență vie

Săracii parțial nu vor, parțial nu pot, întâmpinând o rezistență stagnantă Nu pot și nu e vina mea că nu pot Și nu al meu, va răspunde posesorul Unul este lipsit fără vină, celălalt posedă fără merit Când nu vrea (să zicem, să se miște), argumentul său este o dispută a două dorințe pentru un singur lucru Dacă ar fi Biblioteca "Runivers" nu un lucru, ci o persoană, însuși subiectul disputei și în dreptul de a decide, ca o femeie revendicată de doi bărbați O astfel de metodă este inaplicabilă naturii inerte Socialistul are motive să recunoască mijloacele de producţie ca fiind sociale, şi nu universale, pe motiv că ele sunt rodul cooperării tocmai a acestei societăţi Dar acest lucru ridică întrebarea pe un alt motiv În primul rând, sunt recunoscute dreptul la unități colective și, în plus, ereditatea Într-un cuvânt, este plasat într-un sol organic care este absolut corect Dar atunci diferența dintre prezent și viitorul propus este doar în grad Prezenta prevedere recunoaște drepturile genului și drepturile corporației, lăsând reglementările interne la acordul Socialist - se extinde la societate, nu ajunge la umanitate, dar în loc de un acord intern introduce reglementare Un alt lucru este mijloacele de viață, un alt lucru este viața însăși Mâncarea, îmbrăcămintea, locuința - mijloacele de viață O locuință poate fi considerată ca îmbrăcăminte, protecție împotriva acțiunii exterioare a elementelor, dar are și un sens independent ca loc Prin urmare, ordinea inversă este poate mai naturală: locuință, îmbrăcăminte, mâncare Dar acolo se termină? - Da, viața vegetală și, în plus, a unei singure persoane Dar viața sexuală aparține și procesului vegetal, care pentru viața unei persoane individuale nu este inevitabil, dar pentru umanitate și societate este la fel ca trecerea de la azi la mâine într-o unitate Pentru viața socială, tocmai în sensul existenței simple, este necesară reproducerea, sub forma unui schimb de materie într-o unitate Bunurile vieții, reprezentate prin intermediul vieții, sunt astfel bunuri care nu sunt încă independente Viața constă într-adevăr în ființă goală și mult în reproducere? Vaca pășește în pajiște; când vine vremea estrului se înțelege, apoi fătează, iar în intervalul acestor acțiuni mestecă, fixându-și gânditor ochii Si tot? Viața se epuizează Biblioteca "Runivers" doar gumă de mestecat? Este hrănirea și satisfacerea dorințelor sexuale în sine o plăcere și cea mai înaltă satisfacție? Este ca și cum economia recunoaște acest lucru atunci când nu știe unde să meargă cu elementul pe care Mill l-a numit "serviciu", pentru care recunoaște o valoare productivă mediocră Unde, cu adevărat, să mergi cu un medic, al cărui sfat nu este supus măsurării și greutății, ca o curte de pânză cu echivalentul orelor de muncă cunoscute? Există, totuși, nu doar o viziune opusă, ci o direcție, pe care o vom numi ascetică, care respinge toate mijloacele de viață, înălțată în rang de binecuvântări independente, ar dori să scape complet, dacă este posibil, de ele, să răstoarne lor Ascetul Thewaid, fachirul indian, aduc la minimum satisfacția nevoilor plantelor și își găsesc plăcere în acest lucru, dar nu în sens pozitiv: negarea nu este o poziție, ci în sensul spațiului pentru o altă viață, pe care doresc să o facă oferi doar mai multă independență față de plantă Economia însăși trebuie să recunoască drept aspirația de bază a omenirii, întemeiată pe proprietatea fundamentală, indestructibilă a naturii individuale: cea mai mare plăcere posibilă cu cel mai mic efort posibil Pentru a nu cădea într-un cerc, trebuie să înlocuim cuvântul "bucurare" cu cuvântul "dobândire", pentru că tocmai aceasta este întrebarea, TÒ să recunoaștem ca bucurie Este posibil să obțineți mai mult cu mai puțină dificultate: deci punctul final este achiziționarea sau

disponibilitatea tuturor fără nicio dificultate Prin urmare, punctul final al agrementului De aici, gol, timp neîmplinit, pentru că mâncarea se digeră fără gumă de mestecat De aici rezultă că scopul economic însuși este un mijloc pentru un alt scop, sau împlinire, mai exact, echilibrul vieții vegetale este un mijloc pentru altul, spiritual, și în el primește sens Nodul este nevoia sexuală sau reproducerea, care, totuși, nu este inevitabilă pentru viața spirituală și este din nou complet incapabilă să umple timpul liber Redați Biblioteca "Runivers" realizat prin satisfacerea nevoilor sexuale, facilitează satisfacerea nevoii de sociabilitate spirituală Dar chiar și individul lăsat la sine nu rămâne lipsit de consolarile spirituale ale contemplației (în sensul cel mai larg, inclusiv estetic) și ale gândirii Se face lucrare spirituală, schimb spiritual, hrană spirituală: folosim acești termeni economici Să coborâm în viața animală inferioară Pe lângă procesele de mâncare, somn și sexuale, vedem un joc care are o semnificație pur gimnastică, vegetativă, dar mărturisește timpul liber și sugerează un proces superior care se deschide doar la o persoană care, apropo, singură este capabilă chiar și abstinența, adică are chiar puterea de a crește timpul liber și de a extinde timpul pentru viața spirituală Prin această simplă capacitate de reținere, viața spirituală nu este doar scopul vieții vegetale, ci o guvernează și pe aceasta; dă viață economiei în sine, servește drept bază a progresului material Nu mâinile lucrează asupra naturii, făcând din ea un bun capabil de asimilare vegetală, ci mintea Acționând conform metodei lui Smith, atunci când căutăm factori economici, ar trebui să recunoaștem că substanța oricărei valori nu este munca, ci mintea, deoarece munca însăși, în același sens, chiar mai precis, este întruchiparea minții, la fel ca și produsul este întruchiparea muncii Munca nu este un element inclus în compoziția chimică a produsului, ci o forță aplicată materialului, un motor Motorul este mintea Prin urmare, costul trebuie măsurat prin cantitatea de minte cheltuită Dar aici toată măsura dispare Mintea unui muncitor poate fi identificată cu mâinile sale și numită numele comun al muncii Mintea în acest caz este doar un pendul; dar funcţia minţii nu se limitează la aceasta Mintea unui manager, mintea unui antreprenor, mintea unui inventator: în ce relație cantitativă stau ei cu executorul lor - mâinile? În orice caz, și din acest punct de vedere, munca nu este nici o sursă, nici o măsură a valorii; unul și celălalt este Biblioteca "Runivers" mintea, adevărata substanță a valorii Mintea este inventatorul, prin urmare, strămoșul valorii] el este și cunoscătorul căci definește nevoi care nu sunt în sine fixe și neschimbate; de aici fondul valorii și de aici substanța în ambele direcții Luând în mâini o bucată de pâine, eu, după rețeta lui Smith și a adepților săi, pentru a ajunge la începutul valorii ei, trebuie să-mi imaginez întregul lanț de muncitori care au arat câmpul, au semănat, măcinat, au copt, vândut pâine Nu, ca să fiu corect și consecvent, îmi amintesc de inventatorii focului, pietrelor de moară, plugurilor, sobelor, a drojdiei, căruțelor și așa mai departe Toate aceste invenții sunt întruchipate în pâine, toate comenzile de semănat, măcinat, transport și ficat sunt întruchipate, toate observațiile tuturor proceselor succesive; proces mecanic, inclusiv și umplut cu mâinile muncitorilor, există doar aplicație Vor merita muncitorii să folosească produsul muncii lor sau echivalentele lor? Evident că nu, când ne imaginăm în viață nu numai observatorii și administratorii, ci și toți inventatorii până la și inclusiv inventarea focului Materialismul epocii prezente să respingă împărțirea funcțiilor muncii în inferioare și superioare și echivalează activitatea mentală cu

activitatea fizică Dar diferența rămâne: inventatorul este indispensabil; el este un monopolist natural, iar mușchii sunt înlocuibili Și nu doar un inventator, ci un manager și un observator Nu orice muncitor este capabil să fie maistru, dar fiecare maistru este deja un muncitor capabil Capacitatea de muncă musculară este o etapă care a fost trecută Și, în consecință, puterea intelectuală nu este o specialitate, ci o funcție superioară, Mehrwerth, plusvaloarea, pentru a folosi expresia lui Marx și, în consecință, echivalentul pe care un lucrător psihic îl merită pentru participarea sa la producție, merită o primă incomensurabil mai mare Este incomensurabil tocmai în indispensabilitatea sa Ne putem imagina o mulțime de negri africani desemnați să lucreze, care Biblioteca "Runivers" lăsați singuri, nu vor produce nimic, sau nu vor produce nimic, dar sub îndrumarea plantatorului produc valori scumpe Ce cotă din valoarea generată îi aparține? Este clar că nu muncitorul, ci intelectul este cel mai jignit de sistemul economic existent Cel mai puțin meritat este cel care este răsplătit în cea mai mare parte În orice caz, teorema conform căreia întregul său produs trebuie să aparțină lucrătorului este complet falsă, dacă inteligența este exclusă din numărul de muncitori sau este egalată cu alți muncitori în ceea ce privește numărul de persoane sau orele de lucru Să folosim un exemplu pentru claritate Moara funcționează Să presupunem, după cum se întâmplă, că este proprietate publică Să presupunem că se mai întâmplă și ca boabele să fie măcinate, luate de pe câmpul public și repartizate secției publice după ce au fost transformate în făină Moara funcționează cu apă și utilizează, de câte ori nu, % din puterea unei cascade artificiale Morarul este iute: cu o ușoară modificare a potrivirii roții și a afluxului, aduce utilizarea forței brute până la °/o, să nu mai spunem În plus, el subtaie și așează o piatră de moară într-un mod diferit, datorită căruia se obține o făină decojită, crescând valoarea de utilizare a acesteia, adică utilitatea, cu ° / o Societatea își consideră propriul beneficiu În diferența de cost între cereale și făină, economiile s-au dovedit a fi exact % Cui aparțin ei? Întreaga societate? Acesta este capitalismul, o nedreptate totală Băieților care toarnă cereale, livrează și transportă cereale și făină, ridică și coboară stâlpi? Munca lor nu a crescut nici măcar o jumătate de oră Și costul a scăzut, sau tot la fel, cantitatea de produs a crescut cu exact %, minus materialul Tot profitul vine din invenția morarului, care, de altfel, nu a petrecut mai mult de câteva ore pentru a o duce la bun sfârșit Dar ficțiunea oferă un beneficiu de % și, în plus, pentru eternitate, prin urmare, % va fi înmulțit pentru tot timpul și pentru întreaga sumă Biblioteca "Runivers" cereale, care se vor lucra numai la moară Nu este blocat singur și trebuie să îl folosească? Nu este Arkwright singurul care ar trebui să se bucure de toate beneficiile filării hârtiei și, în plus, pentru totdeauna? Conform teoriei problemei muncii, așa ar trebui să fie, în sensul extrem, ca de data aceasta nici capitalistul, nici muncitorul să nu adauge absolut nimic la valoare Bunul simț și simțul dreptății decid altfel, iar practica în ascultare de ele a elaborat legea polovnichestvo Morarul, care a propus îmbunătățirea menționată, ar fi oferit de societate să împartă beneficiile în mod egal pe motiv că dacă nu ar exista moara și boabe, atunci invenția nu s-ar fi realizat, și invers, dacă nu ar fi fost invenție, nu ar exista și economii și plusvaloare Această participare în totalitate este proprietatea tuturor cooperărilor directe, inițiale: apropo, "pământul tău, munca mea, producția la jumătate", și "mintea mea, capitalul tău" Polovnichestvo este o lege fundamentală care servește ca expresie

exactă a reciprocității, în timp ce la gradul de ființă ei, încă necomplicată de alte semne "Nu pot trăi fără tine, tu nu poți trăi fără mine" - un fel de căsătorie, egalitate Cu relații economice mai complicate, egalitatea se transformă într-un procent în funcție de gradul diferit în care unul sau altul are nevoie de o participant Legea "în cea mai mare măsură" este o normă și, în plus, se bazează nu pe o evaluare pozitivă, ci pe o evaluare negativă * * * propriu Proprietatea izvorăște din spațiu și este determinată de nestingherire, și în ambele sensuri, ca fapt și ca drept Eu sunt la conducere pentru că alții mă lasă să fiu la conducere De ce da? Sau pentru că nu există: sunt singur; sau pentru că nu îndrăznesc: voi for- Biblioteca "Runivers" să se apere, îi voi izgoni, poate îi voi omorî; sau pentru că ei înșiși sunt, sau speră să fie, în aceeași poziție de proprietate în raport cu alte lucruri În ambele cazuri din urmă, dreptul este creat prin speculație, într-un mod reflexiv În primul caz, când nu există rivali, în esență încă nu există proprietate, iar dreptul ei este din nou determinat de presupunerea că pot apărea rivali Prin urmare, definiția dreptului de proprietate este externă și negativă Sunt în posesie până ei o iau și pentru că nu o iau Să se spună că proprietatea este forma exterioară a libertăţii; din aceasta nu rezultă nimic, sau rezultă doar că cel care nu are proprietate este privat de libertate; dar dreptul de proprietate nu urmează în sensul dreptății necondiționate, în sensul obligației universale de a respecta proprietatea pe baza ideii de dreptate Să spună că proprietatea vine din muncă În primul rând, acest lucru este istoric doar pe jumătate adevărat Însă întrebarea rămâne: unde este baza pentru respectarea proprietății muncii? Itak: Proprietatea este un drept condiționat Din punct de vedere istoric, începe cu faptul primei însuşiri (Obiecția conform căreia nu există res nullius și că orice lucru aparține deja cuiva, dacă nu unei persoane private, atunci unei comunități, unei societăți sau unui stat, nu are sens Ea presupune deja proprietate și înlocuiește un proprietar cu ea, în timp ce întrebarea despre prima sa origine De unde - același drept al comunității, societății, statului?) Se întărește prin consimțământul, la început tăcut, apoi formulat (sub formă de lege) al altora Prin urmare, este adevărat că proprietatea se bazează pe dreptul civil și, prin urmare, pe dreptate, întrucât legea este întruchiparea dreptății Dar dreptatea, așa cum o înțelege societatea Prin urmare, este rezonabil să privim proprietatea ca o consecință a unui contract, adică implicit Dar esența rămâne că faptul deținerii se transformă într-un drept, aprobat doar pe bază voluntară Biblioteca "Runivers" cânta sau concesionarea forțată a altora care fie nu îndrăznesc, fie nu pot sau nu vor să ia Totalitatea celor trei temeiuri, abstracte și formulate, este dreptul care este deja aplicat cu forța tuturor, indiferent cine i se opune Ei nu îndrăznesc, nu vor, nu pot (neputinciosi) să ia De ce să-l ia? Rămâne nu doar faptul posibilității firești de a lua, ci și naturalețea dorinței de a lua Dorința este naturală, deoarece proprietatea, puterea asupra unui lucru, este o binecuvântare, adică un obiect sau o condiție pentru hrănirea mea și o formă și o condiție exterioară pentru libertatea mea Astfel, această definiție este, de asemenea, adevărată, deși, după cum s-a spus mai sus, ea însăși nu oferă încă temeiuri pentru drept Este firesc pentru mine să-mi doresc proprietate, dar nu înseamnă că alții ar trebui să mi-o dea Vorbind în lumea exterioară, dorința personală naturală este supusă condițiilor de echilibru: ea este îndeplinită în măsura în care și atâta timp cât o permit dorințele naturale similare ale altor persoane Legea echilibrului este cea principală în societate Dar

echilibrul, voi adăuga, nu este mecanic și nici măcar organic, ci organic-spiritual Echilibrul complet ar fi pacea, altfel moartea, ceea ce nu este cazul în lumea anorganică, unde au loc interacțiunea și schimbarea, rotația lumilor, alternanța luminii, agenții termici, magnetici și electrici, procesele chimice La indivizii organici, echilibrul se stabilește prin raportul dintre nutriție și erupție Este la fel în societate ca și într-un organism, dar diferența este că aici fiecare dintre celule (individual) are capacitatea de a se automortifica atât în sens general, cât și în special Aceasta este libertatea interioară de a nu-și îndeplini dorințele și nevoile Mai aproape de subiectul nostru, ea va fi determinată de capacitatea de reținere, care se bazează la rândul său pe raționament și pe puterea naturii individuale de a se opune îndeplinirii legilor naturale Astfel un membru sănătos al organismului social CO'i Ghiliarov-Platonov vol II Biblioteca "Runivers" (individual) încă în interiorul său își taie dorințele și în sine se guvernează după legea morală internă, adaptându-se la lumea morală înconjurătoare Același proces se repetă în toată lumea și astfel se creează echilibrul moral al societății De aici, de altfel, recunoașterea proprietății în limitele și dimensiunile, care sunt stabilite de o lege general recunoscută Prin convenție, care constă în însăși esența proprietății, nu permite un răspuns necondiționat la întrebarea: ar trebui să existe sau să rămână proprietatea? Când se vorbește despre această întrebare, există o ambiguitate la temelia ei Ce este proprietatea? Puterea asupra unui lucru, libertatea de a dispune de el, de a dispune de tot, chiar înainte de existența lui, puterea de a distruge un lucru ca atare, de a arde o casă, de a sparge vase Această manifestare extremă a dreptului, care, de altfel, este trăsătura ei caracteristică primară, este supusă tuturor tipurilor de proprietate, cu excepția, însă, a proprietății funciare Nu îl pot distruge: îl pot epuiza, îi pot transporta conținutul în alt loc, dar nu pot distruge spațiul pe care îl conturează Între timp, proprietatea funciară este cea mai esențială dintre toate proprietățile Astfel, dispoziția în sine, inerentă proprietății, este de două feluri și constă din două elemente:) în blocarea accesului la alții și) în folosirea unui lucru Ultimul element este valabil numai pentru bunurile mobile, iar în proprietatea funciară însăși numai pentru ceea ce este mobil în ea La imobil, la spațiu, dreptul de proprietate este doar în acces Această distincție este teribil de importantă, de altfel, pentru că orice proprietate mobilă are nevoie și de un loc pentru sine Pe de altă parte, proprietatea funciară este, în cele mai multe cazuri, doar utilizarea bunului mobil pe care îl conține, și nu puterea de acces Cernoziom, pădure, cărbune este scump, nu spațiu Spațiul pentru asta formează o rată: o casă pe Ilyinka este mai scumpă decât Biblioteca "Runivers" exact la fel la Butyrkah Diferența de prețuri aici depinde de apropierea întâmplătoare de piață Același lucru se repetă peste tot; nu este nevoie să trecem la explicația lungă prezentată de Ricardo despre ordinea cultivării pământului Această comandă este aplicarea aceleiași diferențe de distanțe până la gură sau burtă, și într-un mod nobil către piață Există o singură caracteristică în explicația lui Ricardo: o indicație a diferenței de fertilitate naturală În esență, din nou, e tot la fel, se rezumă la aceeași apropiere, care se exprimă, printre altele, în mărimea populației Dar se subliniază, printre altele, bunurile mobile gratuite, care constă în cel mai bun teren din punct de vedere al fertilității În esență, așa Dar aceasta nu este aceeași chirie Chiria este indiferentă față de fertilitate, deoarece dreptul de

proprietate este recompensat nu numai prin produse, ci prin substituție și, în plus, printr-o singură substituție (Ilyinka și Butyrki) Pe lângă distincția de mai sus dintre relația dreptului de proprietate asupra spațiului și față de lucrurile din spațiu, este necesar să se adauge o explicație că în proprietatea asupra lucrurilor în sine, primul semn este din nou la dispoziția accesului Aceasta este încă o trăsătură negativă comună a ambelor elemente de proprietate, urmată de dreptul de dispoziție pozitivă cu privire la lucrurile yate Această dispoziție infinit de puternică nu se limitează la dreptul de a consuma în sensul satisfacerii nevoilor, deși acest drept privat este inclus ca parte integrantă sau o consecință a proprietății în general Sensul economic al proprietății este determinat nu ca un bun care îmi satisface în mod direct nevoile, ci ca o sursă din care se poate trage satisfacția, în caz contrar, ca siguranță Utilizarea comună în niciun alt sens și folosește expresia proprietate, astfel încât kutanul a servit în cârciumă, chiar dacă am plătit bani pentru asta, nimeni nu va numi proprietate Pentru a fi demn de acest nume, chiar și obiectul de consum are nevoie de o anumită durată de existență, deci, un indiciu că nu servește doar Biblioteca "Runivers" traieste pentru consum sau se consuma, dar asigura si pentru un anumit timp satisfacerea nevoii pentru care este numit; de exemplu: o casă, parțial o rochie, vesela și așa mai departe Acum incep analiza Unde este proprietatea mea inalienabilă? În primul rând, eu însumi Puterea mea asupra mea nu este proprietate, dar este și în mine există dorința de a transfera aceeași putere celor din jurul meu, astfel încât să-mi fie ascultătoare, ca propriii mei membri Și se răspândește în mod natural) Spațiul nu aparține nimănui, dar ceea ce este în spațiu poate aparține cuiva, chiar și ca parte integrantă a individului coasa, deși tăiată, este o apartenență neîndoielnică a celui de la care este tăiată) Un bun gata făcut aflat în spațiu poate aparține cuiva în sensul că nu aparține altcuiva Un fruct smuls într-un deșert pustiu devine proprietatea celui care a smuls din momentul însușirii, deosebindu-se doar formal de partea organică a compoziției individuale) Întrucât individul însuși nu este lipsit de spațiu, ci are o formă, cel puțin acea parte a spațiului care este ocupată de masa sa trebuie considerată apartenența sa) Ponderea spațiului necesară pentru amplasarea unui individ, precum și ponderea bunurilor gata făcute disponibile pentru acesta, nu este limitată de limitele de masă chiar și la plante, organisme, lipsite de auto-mișcare Într-un organism care se mișcă singur, cercul se extinde în mod natural, iar limitele apartenenței sunt determinate nu de relația individului cu spațiul mort, ci de raportul dintre forța mișcării de sine și rezistența vie, cu alte cuvinte, ele sunt determinate social) Legea distribuirii bunurilor este legea echilibrului, mecanico-chimic la plante, animal-fizic la animale, animal-spiritual la om Biblioteca "Runivers") Umanitatea nu este formată din indivizi, ci din grupuri organice care se recunosc și sunt recunoscute ca indivizi, fiecare membru al cărora este un individ independent, fără a înceta să fie parte a altui individ Gemenii siamezi sunt un grup și un individ împreună într-un singur organism Un cuplu căsătorit, o mamă și un copil, în anumite momente chiar reprezintă unul fizic) Grupurile-indivizi sunt capabili de continuarea nesfârșită, înlocuind succesiv părți separate, fără a le rupe unitatea, nu numai în prezent, ci și în trecut și viitor, constând inițial din a + b, trecând în a + b + c + d , apoi în a +b+c th, apoi b +c+d+f și așa mai departe la infinit) Unitatea indivizilor complecși, în conformitate cu cele de mai sus, extinde și mai departe limitele apartenenței și în lățime și

profunzime, spațiu și timp, fiind limitată de rezistențele vii nu mai ale indivizilor, ci ale grupurilor) Este convențional să se numească proprietate sau proprietate totalitatea bunurilor externe recunoscute drept proprietate inviolabilă a unui individ sau a unui grup Momentul intern al proprietății este completitatea dispunerii bunurilor, la care sunt incluși chiar și oamenii vii la nivelurile inferioare ale culturii) Legea echilibrului animal-spiritual, la care este supusă distribuția proprietății, primește aplicații diferite, în funcție de combinația diferită a doi factori opusi: puterea și bunăvoința, egoismul și iubirea) Odată echilibrul realizat, repetându-se uniform în faptele private, formează o ordine civilă, care își găsește expresie în dreptul civil pe baza obiceiului Echilibrul rămâne legea care guvernează distribuția proprietății, iar impulsul natural către acesta rămâne dorința de a se asigura Deoarece combinațiile de putere și bunăvoință sunt toate diferite și din moment ce însăși forțele grupurilor sunt diferite, iar această distincție devine mai complicată Biblioteca "Runivers" încă din punct de vedere istoric, împărțirea proprietății poate merge și merge atât de departe încât indivizii și grupurile întregi pot fi private de orice proprietate Pot exista două exemple - de antichitate, în care omul însuși a devenit obiect al proprietății, și de civilizație modernă, în care proletarul are doar putere asupra lui însuși și trebuie să cumpere restul Cu excepția drumurilor, piețelor și râurilor, totul se află în proprietatea privată a cuiva În conformitate cu semnificația economică a proprietății, o jumătate întreagă din oameni sunt deci lăsați fără securitate Totuși, nici acest lucru nu poate fi afirmat necondiționat, iar pentru a explica adevărata situație, este necesar să intrăm în argumentul că proprietatea, ca orice valoare, poate fi concretă și abstractă, reală și imaginară Vecinul meu este proprietarul casei, eu nu, dar casa vecinului meu este ipotecata Vecinul are o putere reală asupra casei, eu sunt imaginar, sau mai precis, amândoi imaginar, și ambele în esență abstracte, deși vecinul dispune de un lucru anume Dar dreptul lui este limitat, ca și al meu Amândoi avem aceeași proprietate Prin urmare, absența proprietății concrete nu este în sine absența securității Nesiguranța începe din momentul în care nu am nimic, nici real, nici abstract Știința modernă are în vedere această distincție atunci când împarte societatea în cei care au și cei care nu au, dar nu pune corect întrebarea care decurge din aceasta Este corect că) unii nu au nimic,) alții au multe? Două jumătăți ale întrebării, fiecare permițând două răspunsuri Școala socialistă răspunde negativ la ambele jumătăți; Manchester pe ambele în afirmativ; dar afirmarea sau negarea unei jumătăți nu implică neapărat un răspuns asemănător celeilalte jumătăți Dintr-o afirmație falsă vine o consecință falsă Trebuie lăsat un singur statu quo : laissez faire, laisser passer Potrivit altora, corectarea ar trebui să constea fie în comunism, fie în colectivism, adică dacă nu în jefuirea proprietății, atunci în aducerea Biblioteca "Runivers" societatea într-o astfel de poziție încât în viitor cel puțin nu va exista niciun avantaj în proprietate Este corect că unii oameni au multe? - În sine este corect, dar când alții din apropiere nu au nimic, este greșit Este corect ca sunt cei care nu au nimic? - Gresit in orice caz, atat neconditionat cat si relativ Adevărul acestei poziții necesită dezvăluire Nu poate fi vorba despre bine sau rău natural aici, așa cum reiese din cele de mai sus Justiția ordinii civile este dreptate relativă, doar un echilibru condiționat de concesii reciproce Aceasta este eroarea școlilor, că ambele construiesc ordine pe bază necondiționată Laisser faire vrea să vadă un fapt

istoric natural în ordinea civilă și apelează la legile istorice naturale ca necondiționate pentru justificarea lui Socialistul cere dreptate abstractă necondiționată Acesta din urmă este de două ori greșit, pentru că el preia însuși conceptul de dreptate dintr-un cerc de idei pe care el însuși nu le recunoaște Statul recunoaște o anumită ordine în distribuirea bogăției Ar acționa chiar pe nedrept dacă s-ar gândi vreodată să o transforme pe baza dreptății necondiționate, adică recunoscută de ea ca atare) Este doar o parte a umanității moderne,) este doar un moment din propria sa istorie Cine l-a făcut judecător peste toată omenirea și unde este autoritatea lui din generațiile viitoare? Conceptul de dreptate presupune conceptul de libertate, fără de care dreptatea nu este altceva decât o egalitate matematică Și dacă permitem libertatea, vom ajunge inevitabil la concluzia că singurul drept al fiecăruia este dreptul la renunțare la sine În acest sens, societatea, sau statul, are dreptul doar la renunțare la sine și, mai mult, numai de la sine, adică de ceea ce îi aparține ca societate, și tocmai ca parte și ca moment Pe de altă parte, nu se poate nega semnificația independentă a societății, indiferent Biblioteca "Runivers" simulacru de indivizi, la care venim, stând pe terenul teoriei Manchester Chiar și acel joc liber al egoismelor personale, în care teoria singură găsește atât sursa, cât și esența vieții economice, este posibil doar dacă există un public, adică o anumită ordine, o anumită interdependență a indivizilor unul față de celălalt și al tuturor din unitatea lor colectivă cea mai înaltă Fiecare persoană individuală, înainte de a deveni un factor economic activ, înainte de a fi o personalitate conștientă, este deja cetățean: se naște în anumite condiții de stat și sociale * * (După ce am citit DYakOrdt) Munca este contribuția naturii la producerea lucrurilor în forma în care acestea sunt apte pentru consum Natura este astfel agentul principal și rămâne așa Asistența pentru aceasta poate fi mai mare și mai mică, dorința omului și a umanității este de a-și limita asistența la adiyashl și de a face natura să lucreze pentru ea însăși Dom Toate preocupările se limitează la menținerea acesteia Un produs al muncii, un lucru, în acest caz o casă, este încredințat legilor gravitației, elasticității, ciclului de funcționare Treaba mea este să urmăresc ca aceleași proprietăți fizice să nu se transforme în distrugere, să promovez echilibrul Camp Am arat, am grapat, am semănat Îi încredințez naturii munca în continuare, așteptând momentul în care va trebui să adun doar ce a pregătit ea bovine Umblă liber, are grijă de sine, se hrănește Rămâne să-l înjunghi când am nevoie de carne, sau să-l tund și să-l mulg periodic când am nevoie de lână sau lapte Fabrică Apa, focul, degetele artificiale funcționează Ei învelesc și vărsă ca vitele și pregătesc produsul ca un câmp Biblioteca "Runivers" Natura lucrează peste tot, dar asistența omului este necesară în diferite grade Când un lucru prin natură, cu ajutorul muncii, este adus în forma de care am nevoie (potrivit consumului meu, adaptat), el este capital, până când a fost consumat, nu a revenit la forma sa anterioară, nu este restituit la natură într-o formă descompusă Nu numai fabrica, casa, vitele, ci și cerealele și câmpul în sine sunt capital Un câmp fără sprijin se va bloca, la fel cum vitele fug fără supraveghere; ambele revin la starea de natură Capitalul este natura subjugată, sub orice formă ar fi; doar gradele de participare umană sunt diferite, pornind de la o valoare aproape egală cu zero și ajungând la celălalt capăt la o asemenea tensiune în care acțiunea naturii ajunge aproape la zero Crescător de vite la un capăt, meșter la celălalt Ceea ce se câștigă prin muncă este câștigul, iar capitalul și câștigul, conform celor de mai sus, sunt

unul și același; diferența din care capăt ne uităm Unde - câștiguri; unde este capitalul Lăsând câștigurile din capital, îmi doresc ca munca mea să se termine, măcar să ajungă la minimum posibil, pentru ca natura să lucreze pentru mine degeaba În limbajul obișnuit, îmi doresc să am un venit și trebuie să urmeze, oricare ar fi câștigurile mele Sunt țesător, am primit bani pentru munca mea, dar voi cumpăra cu el un vițel, care în doi ani va fi vaca, sau un pui, care într-un an va fi găină, dând roade indiferent de eforturile mele În consecință, capitalul are capacitatea de a da un venit independent, independent, desigur, în sens relativ Prin urmare, dobânda este câștigul care continuă din câștigurile mele cu participarea mea scăzând treptat, câștigurile de gradul doi, ca să spunem așa, a Cum se realizează acest câștig în gradul doi, a ? În moduri diferite, în funcție de câtă participare îmi rezerv pentru mine Cumpăr pui, dar pot da bani Biblioteca "Runivers" altul care va cumpăra un pui sau ceva Am dezvoltat șantierul, am săpat cioturile, am arat și am semănat, și nu grâu, ci iarbă, am pus câteva sub grădină Grădina și iarba necesită mai puțină muncă Mă întorc spre nuc ca exemplu; totuși, lunca este un bun exemplu De aici rezultă că nu există nicio diferență esențială între chirie și dobândă; ambele sunt considerate forțe libere ale naturii; pe de altă parte, distincția dintre capital și proprietate funciară dispare; proprietatea se transformă în același tip de capital, cu singura diferență legată de mobilitatea capitalului în sens strict, pe care proprietatea nu o are Acest lucru va deveni clar din teoria angajării și împrumutului Limbajul distinge aceste două concepte Ambele semnifică folosirea temporară, ambele implică venituri; dar împrumutul se referă în mod specific la bani și operațiuni legate în esență de mine, ceea ce nu se presupune în angajare Prin împrumut, mă angajez să returnez doar valoarea prețioasă, iar prin închiriere, returnez chiar lucrul pe care l-am angajat: casa, terenul, fabrica Angajarea și împrumutul, în orice caz, diferă doar formal Cum să înțeleg angajarea? Îl înțeleg ca pe o retragere Nu vreau să-mi semăn câmpul, să tund iarba în pajiștea mea, să adun fructe din grădina mea, să lucrez în fabrica mea; sau altfel aș vrea să semăn și să culeg și să fabric fructe, dar nu am unde și peste ce să arăt munca mea Se face o afacere în care unul dă, celălalt primește tot ceea ce lucrul este capabil să dea, minus salariile Unele dintre proprietățile enumerate, de exemplu, o fabrică sau un câmp, necesită, în plus, un capital semnificativ (este necesar nesemnificativ pentru o pajiște cu grădină), dar îl aruncăm, sau îl adăugăm, totuși, chiria va să fie date pentru forțe gratuite, forțe reproducătoare gratuite ale naturii, conținute în câmp, grădină, mașină și, de altfel, și în materii prime, cereale sau bumbac, care joacă același rol în raport cu munca ca și câmpul sau fabrica în sine Biblioteca "Runivers" de unul singur De unde provine această putere de dar, fie că vine din natură sau din muncă, este imaterială; ambele sunt egalizate: solul natural de cernoziom va cere pentru sine la fel de mult ca cel adus solului de cernoziom prin îngrășământ, iar în acest sens chiria se contopește cu dobânda, iar legea rentei trebuie aparent să primească o altă explicație decât i-o dă Ricardo * * * Capitalul este muncă salvată Nu chiar Un produs salvat, adică un produs al muncii Munca este un proces, aplicarea mâinilor pe material Există o singură mână? Forțe fizice și morale Rezultatul este o transformare materială sau o mișcare; transformarea în sine poate fi privită ca o deplasare Deci, pe de o parte, materialul, pe de altă parte, munca Materialul este orice substanță, nu numai creșterile pământești și pământul, ci aerul și lumina în sine Orice material, înainte de a experimenta

acțiunea muncii, adică mâinile omului, este supus acțiunilor naturii și continuă să fie supus acestora Astfel, de fapt, există doi actori asupra materialului: natura și arta, legile fizice și munca umană Munca în sine este, de asemenea, supusă legilor fizice și, în egală măsură, le folosește, înlocuindu-le materialul Legea fizică este astfel un instrument de producție, ca să folosim acest termen economic, și este tocmai cea care operează) independent de om și) controlată de acesta Să vedem ce este capitalul, dacă înțelegem prin el un instrument Mâinile sunt capitale Sănătatea este capitală Hm - capitală Există o lege fizică în sensul unui instrument, este capital? Capitalul presupune posibilitatea de a dispune de el Aerul, lumina, greutatea, care sunt agenți, nu capital, Biblioteca "Runivers" deoarece nu constituie o proprietate privată Este capitala comună a omenirii Capitalul presupune deci proprietatea, si ca atare tocmai proprietatea privata Pentru că în plus propriile mâini și mintea, puteți avea proxy - sclavie, unelte mecanice - un topor, un ferăstrău sau puterea animalului - un cal, un bou Definiția "forță de muncă care economisește capital" indică originea; "instrument-capital"-aplicare; esenţa capitalului nu este definită Capitalul este ceva care poate fi folosit ca instrument de producție și ca atare nu este încă aplicat Munca în sine nu este altceva decât aplicarea capitalului, mai întâi primar, ca mâinile, sau secundar, ca animalele și mașinile Munca fără capital este imposibilă, capitalul este presupus de el și, în consecință, totul se reduce la apartenență, proprietate, dreptul și posibilitatea de a dispune și, în al doilea rând, la instrumentul suplimentar pe care lucrătorul îl are la dispoziție, cu excepția mâinilor Munca este trăsătura distinctivă a omului, dacă este considerată ca un instrument de producție, și nu de consum Și în acest sens, înțelegerea lui este unică și corectă Animalul nu produce, ci doar consumă Produce numai copii, dar nu în sensul de capital pentru extracție, pentru producția ulterioară Omul este un creator, iar aceasta este particularitatea lui Albinele construiesc stupi și protejează mierea; castorii sunt state întregi, veverițele și furnicile economisesc stocurile Acesta nu este capital; acestea sunt tipuri si grade de consum Restul consumului devine apoi capital atunci când devine disponibil pentru o nouă producție, care, prin urmare, nu are sfârșit Concluzia din aceasta este aparent ciudată, dar de încredere, că omul este capitalist prin fire și pentru că este om Biblioteca "Runivers" Pentru a aborda mai îndeaproape conceptul, este necesar să fim de acord că munca este cucerirea naturii Din nou, acesta nu este consum Cine consumă nu cucerește natura, ci trăiește o viață comună cu ea, dar cucerește natura, care controlează fenomenele fizice, transformă legea fizică într-un slujitor, nu numai că folosește ceea ce dă natura, ci o obligă să dea O corabie care sparge valurile cu ajutorul pânzelor sau aburului, un fermier care aruncă semințe pe un pământ grăpat - aceștia sunt cuceritorii naturii Ea se supune puterii unei singure persoane, chiar mai bine multor persoane, dar prin propria ei Pe lângă lumea lipsită de artă a naturii, o persoană creează o lume nouă, artificială a naturii, opunându-i acesteia și înfrângându-i ființa fără scop, ceea ce o transformă în oportună, utilă Natura, ca agent* creat de om împotriva naturii, este capital După aceea, se poate întreba: de unde provine, care sunt tipurile sale și la ce folosește? Primul pas în victoria asupra naturii este dobândirea independenței față de ea, o victorie negativă Natura se supune propriilor legi, nefăcând față nevoilor omului: azi va naște grâu, mâine buruieni, va naște hrană acolo unde nu este nevoie, iar acolo unde sunt oameni, acolo nu dă nimic sau dă puțin comparativ cu

numărul lor De aici și dorința de a se asigura de sine depășind spațiul și timpul, de a aduce ceea ce este necesar de departe și de a stoca un surplus pentru timpul viitor Din nou, aceeași muncă și economie servesc drept metode Munca este elastică, poate pregăti mai mult decât pentru consum, iar natura umană este elastică, capabilă de abstinență Strict vorbind, stocul și mișcarea oportună (utilă) a produselor (produselor) nu este încă capital; albinele, după cum s-a spus, nu colectează capital Dar rezervele capătă caracter de capital din momentul în care sunt alocate nu consumului, ci producţiei; capitalul este în esență producătorul Prin urmare, o rezervă poate fi și capitală, de îndată ce este atribuită sau predată producției; precum și producția Biblioteca "Runivers" un om este esențial în mod distinct, atunci în acest sens stocul poate fi recunoscut drept capital, pentru că este uman, pentru că înșiși mușchii sunt capital, iar mâncarea sau îmbrăcămintea este echivalentă în acest caz cu uleiul pentru mașinile de lubrifiere Esența se află doar în rearanjarea relațiilor: nu munca devine sursa produselor, ci produsele, în sensul capitalului, părintele muncii În orice caz, aceasta este prima expresie a capitalului, care, printre altele, dă naștere la salarii și troc Produsele salvatoare dau naștere la muncă nu a celui care mântuiește, ci a altuia Unul a salvat pâinea sau s-a născut în exces, celălalt are nevoie Excesul oferă pâine săracului pentru munca lui Surplusul de timp la dispoziția săracilor servește la creșterea producției celor care dispun Aceasta este sământa din care va crește conceptul de venit și împreună conceptul de credit și bani Dar ceea ce este esențial aici este indestructibilitatea capitalului și capacitatea sa de creativitate Acesta din urmă este mai clar semnificat în al doilea tip de capital, în instrumentele de producție Deja fermierul, sau o parte din munca sa, se transformă într-o unealtă atunci când plătește cu munca sa pentru stocul care i-a fost alocat Dar pe langa rezerva, datorita elasticitatii esentiale a muncii si a consumului, timpul economisit poate fi folosit si pentru pregatirea uneltelor care ajuta munca Sălbaticul pe îndelete face un topor de piatră, îmblânzește un cal, îmblânzește o oaie Procesul este același, diferența este în imediatitate, în faptul că complicii la muncă sunt creați direct din natură Agentul principal în acest proces este invenția, adevăratul început al creativității umane sub toate formele și, în plus, infinit Toporul de piatră este un predictor că natura va fi complet supusă printr-o serie de invenții succesive, iar munca nu va fi doar desființată, ci desființată în sensul tensiunii dureroase, redusă la minimum^ Natura va fi o slugă; un val al degetului va fi suficient pentru a obține toate mărfurile Biblioteca "Runivers" Este ciudat să tragem concluzia că capitalul este binefăcătorul omenirii Totuși, așa este Smith a redus totul la muncă, dar munca în sine este productivă doar în sensul unui principiu generator pentru capital, iar capacitatea de a trăi, de a crea, de a dezvolta rămâne cu capitalul Dacă sărim de aici la problemele sociale moderne, sarcina trebuie exprimată invers față de cea existentă Războiul nu trebuie declarat împotriva capitalului, ci împotriva muncii Este clar că capitalul și munca sunt înțelese nu ca capitaliști și oameni muncitori, ci ca capital și muncă în sine În stadiul în care se află acum procesul de dezvoltare umană, neuniformitatea distribuției, nemeritate a bogăției și aparent nemeritate a opresiunii oamenilor muncii sunt revoltătoare Inegalitate există de fapt, dar nemeritate este un termen străin, un concept nedesprins din sfera economică, care încă are nevoie de justificare Îl va mai găsi? Din punct de vedere economic, se poate pune problema meritului sau a nemeritului? Aceasta este o chestiune de

dreptate, sfera conceptelor morale Trebuie să-l abordezi cu conceptul de proprietate Nu capitalul se revoltă, ci proprietatea asupra capitalului de către altcineva decât cel care aparent are dreptul la el Și ce este legea? Are două elemente, elementul de justiție și elementul de forță, mai exact, violența, constrângerea Am dreptul, să presupunem, la ce? Ei bine, măcar să locuiesc în casa asta, pentru că am plătit-o, sau am plătit chirie, sau am primit-o ca moștenire, sau nu cadou Este corect să locuiești într-o casă pentru cel care a plătit-o, a angajat-o, a primit-o prin întoarcere voluntară Aceasta este prima pozitie Iar a doua: dacă cineva se hotărăște să i-o ia, i-o va lua și i-o va da cuiva pe dreptate sau chiar nu o va permite, în ambele cazuri cu forța Puterea stabilită pentru afirmarea efectivă a dreptății, partea din spate a dreptei Justiția este frontală sau poate interioară Dar ce este justiția însăși, de unde vine, pe ce se bazează? De unde ar trebui să vină acest lucru și de ce ar trebui să existe și chiar în Biblioteca "Runivers" dominație la putere? Nu este o singură forță care trebuie să fie începutul? Sau, haideți să o tăiem, nu este doar forța care este lege și fundament? Ultimul punct este punctul de realism și pozitivism și singurul potrivit pentru el Luptă pentru existență, forța este singura lege Și dreptatea însăși va fi așadar o părere și nimic mai mult Faptul de forță a stabilit opinia și o susține cu forța Dar așa? Deci lumea este Anglia cu o majoritate parlamentară predominantă? Majoritatea a decretat, iar oamenii se supun, pe baza că, dacă ar refuza ascultarea, l-ar forța majoritatea să facă acest lucru? Există transfer bancar, adunare și scădere, diferența se plătește De ce să ne certăm? Dacă este vorba de rezistență reală, ei ne vor învinge și ne vor forța la fel Totuși, atât parlamentul englez, cât și toată istoria se îndreaptă spre dreptate, nu în sensul luptei pentru existență, adică al dreptului celor puternici, ci, dimpotrivă, spre dreptate, ca negație sau posibilă slăbire a putere Acest lucru arată clar că justiția, ca bază a legii, are o bază diferită și nu aceeași forță care îi servește drept sprijin S-a luat în considerare originea logică a capitalului sau originea sa istorică primară, prima naștere Pentru a stabili distribuția sa actuală, trebuie să urmărim istoria reală a omenirii și a agenților săi în special Dar pentru a dezvălui întrebarea cu claritatea cuvenită, este necesar să ne întoarcem la proprietate, ce este aceasta în logica și prima sa naștere? De unde este ea? Apropo, și introduceți mai detaliat în plată, credit, bani, care au fost sugerate în conceptul de capital la prima sa formare * * * Mâinile (și mintea) sunt capitalul meu Aici, aparent, nu poate fi vorba nici măcar de dreptul, care poate fi și în situația de neîmplinit Sunt ai mei, acesta este un fapt, inseparabil de mine Totuși, al meu poate să nu fie al meu; depinde de ce Biblioteca "Runivers" cu excepția mâinilor, a făcătorului din mine și a minții În primul rând, poți să-mi legi mâinile, să mă privești de acțiune; este o luare a mea într-un mod negativ, dar mintea mea poate să renunțe la propriile mâini de la mine și să le trimită să lucreze pentru altul Sursa sclaviei la un sclav este mintea lui, latura sa morală; toată sclavia este morală Celor luați în captivitate li se ordonă să lucreze; dacă nu funcționează, va funcționa În interiorul sclavului are loc un calcul, al cărui rezultat este decizia de a lucra măcar pentru altul Cu timpul, aceasta se transformă într-un obicei, printr-o generație - într-o tradiție și chiar într-o convingere despre dreptate: "stăpânul mă hrănește, mă udă, deci, trebuie să muncesc și Aceasta arată că constrângerea poate acționa chiar și asupra minții, care poate fi sedusă, zdrobită, adusă într-o anumită direcție Demnă de atenție este inconsecvența cu care

socialiștii de obicei și cel puțin ateii sau realiștii extremi (?) Nu există nici un motiv, în consecință, să fii indignat de orice fel de sclavie și inegalitate și să revendică orice fel de libertate Înhamez un cal, îl țin în captivitate, un muncitor nu este un astfel de cal? Fie lăsați caii liberi cu toate animalele, fie suportați starea omenirii Plantatorii au fost mai consecvenți atunci când i-au scos în evidență doar pe negrii din umanitate, iar rasa albă, însușindu-se umanitatea, a fost de asemenea creditată cu dreptul la libertate Dar acest lucru este în treacăt Deci, de fapt, numai mâinile mele sunt ale mele, și chiar doar mintea mea, și chiar și asta poate să nu fie a mea, din cauza opresiunii externe Dar opresiunea poate nici măcar să nu fie exterioară, ci să aibă loc în interiorul ființei umane Iacov a lucrat pentru Laban pentru Rahela; un alt Iacov poate primi mâna Rahelei fără intermediarul unei a treia persoane În omul însuși poate exista o renunțare la sine chiar înainte de jertfa vieții Să fim de acord că și aici asuprirea: mintea este asuprită de pasiune Dar unde, atunci, să căutăm sinele și, prin urmare, motivele pentru dreptate? Omul se transformă într-un sumand sau într-un proces de momente, și op Gilarova-Platovova t, II- orice opoziție între ar trebui și este se pierde; ceea ce există, după Hegel, devine rațional și invers Conceptul de sine al meu și al tău devine un nepotrivit, o iluzie; totul este al nimănui, totul este al lui, totul este un fapt și nimic mai mult Să lăsăm lupta pentru existență; restul, cu care umanitatea se bucură, sub forma unei cereri de dreptate, sunt doar înfrumusețari, neavând sens real Dar este ciudat, din tot ceea ce are o ființă reală, să negi realitatea în spatele uneia care este fără îndoială reală Există un concept de dreptate, nu mai puțin decât instinctele animale și lupta pentru existență; este nevoie de ea, o persoană nu se poate descurca fără ea, ca și fără logică Cererea de dreptate este logică morală; asta spune totul Este imposibil să-l tai, la fel cum este imposibil să tai logica O persoană poate acționa și gândi nu logic, dar fără logică, o persoană nu este deloc o persoană reală, la fel ca și fără dreptate, de la care se poate abate la fel de precis ca de la logică Care este cercul justiției? Tocmai conceptul al meu și al tău, transformându-se în acțiune ** * * Forță, unealtă, mijloace de producție, material Trebuie identificat Singura forță productivă este progenitorul Și bărbatul? El este și producător, dar el este însăși creația naturii, iar în opera sa operează aceeași natură fizică Dacă acordăm atenție diferenței dintre producția fără scop, realizată de natură, și expedient, efectuată de om, atunci mintea umană, în contrast cu natura, și nu munca musculară, poate fi recunoscută ca agent Deci, omul și natura sunt ambii actori și ambii pot sta în relația dintre putere și unealtă Omul însuși, în sensul forței musculare, este un instrument în mâinile naturii, care, printre altele, i-a pus apetit, diversificându-l și calitativ si cantitativ, conform conditiilor asigurate de acesta Dar natura devine și o unealtă, iar omul o forță, atunci când, de exemplu, un râu este blocat și se formează o forță artificială, sub forma unei cascade Acesta, din materialele propuse de natura, compilate cu ajutorul muncii umane, va fi capital Este el o unealtă sau o forță? Din nou, în funcție de circumstanțe: securea în mâinile dulgherului este o unealtă, filatorul cu mașina este una dintre instrumentele cu care funcționează, în timp ce ea însăși este o unealtă pentru producător, sau mai precis și mai aproape, pentru directorul fabricii, sau mai aproape, pentru mașinist Forțele și instrumentele pot fi astfel confundate, rolurile lor inversate Facilităţi Care sunt mijloacele de

producție? Casa în care locuiesc, alimentele pe care le mănânc, sunt mijloacele de producție, în sensul că reprezintă condițiile necesare ale producătorului Câmpul pe care se fac culturile, sediul fabricii și cărbunele sunt mijloacele fără de care producția în sine este imposibilă În acest sens, materialul poate fi numărat și printre mijloace, pentru că atât alimentele, cât și cărbunele sunt de asemenea materiale, deși nu directe Dar în sensul exact al materialului este altceva Să ne amintim metafizica care a distins causam materialem Cauza eficienți, cine produce? Omul și natura, unul sau altul, cu ajutor reciproc, în care unul se poate transforma într-un instrument pentru celălalt Causa instrumentalis, instrumente, ce produce? Mijloacele pot veni mai degrabă, deoarece instrumentele pot fi directe, aproape și departe; activ și pasiv Subzistența și cărbunele sunt arme îndepărtate; camera este un instrument pasiv; dar mai corect ar fi să le numim mijloace Ceea ce rămâne este materialul, substanța direct transformată Rezultatul muncii poate fi însă complex Atât vopseaua, cât și hârtia merg pe tapet; materialele pot fi primare și secundare La însămânțare, mai mult de un bob servește ca material, conform unei metode de la distanță și îngrășământ- * Biblioteca "Runivers" Nu Numai de dragul acestei imposibilități a unei distincții precise, material, causam maierialem, poate fi socotit ca mijloace, cel puțin materiale secundare * * * Bogăție, producție, consum Critica lui Mill asupra acestor concepte Conceptul de valoare ascuns de paradoxul lui Smith Experiența bogăției națiunilor, experiența originii, distribuției și consumului bogăției, știința bunăstării materiale, cât de mult depinde de condițiile și lucrurile create de muncă: niciuna dintre aceste definiții nu este satisfăcătoare, mai ales ultima unu În el direct petio principii Materialul de bunăstare depinde de forță de muncă; acest lucru nu a fost încă stabilit în știință; și se ia ca gata Și, în plus, situația este greșită: bunăstarea materială depinde doar parțial de muncă; natura aici înseamnă mai mult: bunăstarea locuitorului de coastă din țările sudice este diferită de sine, datorită poziției geografice Apoi, bunăstarea este influențată de condițiile sociale Nici una, nici alta nu poate fi evitată în cursul economiei politice; în consecință, evidențiind bunăstarea, "în măsura în care depinde de muncă", limitează în mod nerezonabil subiectul Termenul de bogăție este acuzat temeinic de a fi vag, ca concept comparativ Cu toate acestea, a ajunge la sensul ei este, în orice caz, mai ușor decât definirea "bunăstare", care este foarte condiționată, fiind bunăstarea pentru unul, un dezastru pentru altul Se poate protesta împotriva adăugării lui Smith de "oameni" De ce nu umanitatea, de ce nu bogăția în general? Prevederile științei, finalizate la cererea bogăției naționale, privează știința de necondiționalitatea ei, introduc în prevederile sale generale teoreme referitoare la originea bogăției și a bogăției și la distribuția bogăției Cu adăugarea cuvântului "parodov", Smith nu a făcut-o Biblioteca "Runiverse" încearcă să distingă bogăția colectivă de avuția privată, care este supusă unor condiții oarecum diferite, dar a greșit oprindu-se la jumătate, deoarece bogăția colectivă poate fi considerată umană universală în raport cu la care oamenii cu averea lor este o persoană atât de privată Această remarcă are mai mult de un înțeles formal: restrângerea obiectului bogăției introduce inevitabil prevederi condiționate sub masca unora universale O altă întrebare este dacă știința bogăției are dreptul de a exista în general, atunci când nu există încă Dar este de prisos să răspundem la această întrebare: atunci când un fenomen există, știința trebuie să-și studieze legile, iar legile sunt necondiționate Deci, avem o știință a bogăției, al

cărei concept trebuie definit și purificat din ideile aleatorii și relative care sunt conectate cu ea în viața de zi cu zi Să aruncăm, în primul rând, orice postură comparativă, să lăsăm deoparte conceptul de grad În viața de zi cu zi, acest concept rămâne într-adevăr subiectiv și, în plus, relativ Un țăran se consideră bogat și este recunoscut ca atare atunci când hambarele lui sunt pline de pâine și zeci de vite, dar înainte de Derviz este un om sărac, deși rămâne un "țăran" bogat Adăugarea definiției cu cuvântul "muzhik" arată că, în uz general, bogăția este recunoscută ca un fenomen relativ, în funcție de statutul social al unui individ binecunoscut Știința, prin ea însăși, trebuie să elimine această limitare, să caute în bogăția de semne independente de semne aleatorii, care este poziția socială a unei persoane sau mulțumirea și nemulțumirea sa socială, propria sa conștiință de a fi bogat sau sărac Este necesar să se caute semne universale necondiționate de bogăție, independente de evaluarea personală și indiferente față de gradul fenomenului Există astfel de semne? Nu este greu să le găsești, fie și doar urmând aceleași comparații de grade de bogăție Derviz este mai bogat decât un țăran bogat bogat, toată lumea va fi de acord cu asta, atât Derviz, cât și țăranul însuși Țăran, la Biblioteca "Runivers" care are un stoc de grâne și vite, mai bogat decât cel care nu are nici un tur, nici vite, ci o curte; dar o, dacă nu bogat, pur și simplu de-a dreptul sărac, adică și mai sărac, adică mai puțin bogat decât el, care nici măcar nu are curte Sunt oameni despre care se spune: "săraci complet", dincolo de care nu mai există grade, unde, dacă nu bogăția, atunci opusul ei, sărăcia, este deja necondiționat, iar în acest sens, ca opus, servește la determinarea , în necondiționalitatea și bogățiile sale Ce este un "sărac perfect?" Cel care nu are nimic Proprietatea este primul semn al bogăției, dar este doar primul La o analiză ulterioară, proprietatea însăși va permite cuiva să se întrebe despre ea însăși ce este, dacă se limitează la lucruri exterioare pe care le am la dispoziție sau dacă îmbrățișează altceva Nu am decât o rochie purtabilă, dar nu sunt încă sărac, pentru că am mâini și cap, și sunt cu adevărat mai bogat decât un țăran, deși are hambarul plin de pâine Dar, în orice caz, proprietatea este un semn ferm și, în plus, universal și obiectiv În sensul în care știința vorbește despre bogăția națiunilor, vorbește despre proprietatea lor și despre nimic altceva, ea întreabă și răspunde de unde provine proprietatea, cum este distribuită și unde se duce Procesul de extragere și distrugere a proprietății, legea căreia îi este supusă, condițiile în care se desfășoară, aceasta este sarcina acestuia Noțiunea de bunăstare trebuie lăsată aici deoparte; trebuie înlăturat conceptul de om însuși, al personalității sale individuale și colective Bogăția are dreptul să fie considerată în sine; relația sa cu senzațiile subiective ale bogaților și săracilor, modificările pe care le dobândește din distribuția între indivizi și între națiuni, este un subiect legitim al economiei aplicate, ca și mecanica aplicată Dar mecanica aplicată nu desființează mecanica teoretică; dimpotrivă, are o bază în ea Deci știința economică trebuie să găsească legi pure pentru fenomenele sale, care nu sunt mai puțin de Biblioteca Runiverse cele mai importante fenomene, cum ar fi mișcările mecanice sau ca măsurători ale artei și științei * * * Producția și consumul Mill și comentatorul său leagă destul de corect aceste două momente ale vieții economice în general, dar deduc aplicații care nu sunt justificate de analiza fenomenelor Atât autorul, cât și comentatorul se referă, de exemplu, la capital acele produse care sunt cheltuite productiv, iar comentatorul restrânge și mai mult conceptul atunci când recunoaște drept capital

numai produsele "care merg la hrana muncitorilor" Prin urmare, orice cheltuială care nu merge la hrana muncitorilor a devenit , non-producător-pa? Și fiecare cheltuială neproductivă este o cheltuială a altceva decât capitalul? Ce? Gânditorii înșiși folosesc expresia "capitalul este distrus", "se scade " Prin urmare, ceea ce este distrus și redus este tot capitalul După ce am stabilit că capitalul este doar un stoc folosit productiv și, în special, folosit pentru hrana muncitorilor, este firesc să ajungem la concluzia că hrana lucrătorilor și productivitatea sunt identice Asta fac ambii gânditori Este nevoie de puțină atenție pentru a vedea întinderea, confuzia conceptelor Dacă asculți pe Chernyshevsky, atunci fiecare pahar de vin în plus și o bucată de pâine pe care o primește muncitorul, deja crește producția Da, așa este? Este omul un mecanism? Nevoile nu sunt elastice? Și cantitatea de mâncare nu poate fi schimbată, ci după timp și loc, lăsând productivitatea în vechiul volum? Iată o mie, un milion de plugari Mâine le vom da o jumătate de kilogram de pâine în plus Va crește această creștere a hranei cu aceeași cantitate recolta? Este clar că se va produce o creștere a produselor dacă aceste jumătate de milion de lire sterline vor fi cheltuite sub formă de salarii de către alți muncitori, să zicem, până ieri nu arău Dar Biblioteca "Runivers" este sigur? Poate suferi scăderea recoltei Lucrătorul însuși poate câștiga mai mult decât cantitatea de mâncare primită Pentru aceasta și pe de altă parte, ei pot, cu aceeași cantitate de mâncare, să câștige mai mult decât ieri Într-un cuvânt, producția și hrana muncitorului sunt dependente una de cealaltă, dar nu atât de apropiate încât să fie identificate Să examinăm cum arată conceptele în sine Mâncarea muncitorilor este unul dintre tipurile de consum Să lăsăm o clipă deoparte noțiunea de distribuție existentă a bogăției și existența unei clase muncitoare Toată lumea lucrează și toată lumea produce Să ne imaginăm o astfel de comunitate Deci, ei lucrează și produc, pe scurt, pur și simplu produc, pentru că se presupune că se produce forța de muncă Ei produc, împreună și consumă Una nu există fără cealaltă Care este legătura? În primul rând, este nerezonabil să recunoaștem primatul a ceva Ei spun: producția de produse din anul următor se realizează prin intermediul stocurilor din trecut Deloc așa, cel puțin nu absolut așa Locuiesc pe insula Fiji sau în pădurea din Canada; Smulg o nucă de cocos sau omor un cocoș de cocos, mănânc și mă culc, acoperindu-mă cu frunze, acum smulse Mă ridic și fac la fel În ce sens mi se aplică teorema de mai sus? Și între timp, toată întreținerea oamenilor muncii, cu excepția alimentelor în sensul foarte limitat de pâine, este tocmai aceasta Nu există un an trecut și viitor aici, dar există un minut sau o secundă trecut și cu atât mai puțin, dacă vorbim despre o întreagă națiune sau umanitate Un om nu poate trăi fără mâncare și totuși doctorul Tanner a postit patruzeci de zile, timp în care probabil că ar fi avut timp, dacă ar fi vrut, să tricoteze măcar o pereche de ciorapi, adică să petreacă timpul productiv Mâncatul nu este un proces din care, după cina de ieri, să nu mai rămână nimic pentru mâine; alimentația continuă pe tot parcursul vieții, iar mușchii de patruzeci de ani sunt rezultatul nu al zilei de ieri și nu al anului trecut, ci al întregii vieți de la naștere Prin urmare, nu este nimic de spus Biblioteca "Runivers" satisfacția muncitorilor ca mijloc de producție și, în plus, singurul, dar vom vorbi despre producție și consum în general Muncitorul se hrănește nu pentru a produce, ci pentru a-și satisface apetitul; acesta este primul El consumă; producția în sine este un mijloc de consum, și nu invers; deși luând de partea celui care dă hrană muncitorului, va fi un mijloc de producție * * * Conceptele sunt

cel mai bine definite de contrariile lor Producție și consum, acesta este exact opusul Consumul este distrugerea producției, mai exact, distrugerea produsului ca atare, transformarea lui în substanță a naturii (care, desigur, poate servi și ca material) Munca și capitalul nu sunt opuse, dimpotrivă, sunt omogene și conectate Munca, în sensul mâinilor care lucrează, este primul grad al capitalului Munca, ca acțiune însăși, este aplicarea capitalului asupra materialului Deci, exact opusul: capital și material, activ și pasiv, elemente de producție masculine și feminine, al căror rezultat este valoarea utilă, așa cum se spune, dar mai precis, doar un produs Un produs este un material transformat prin muncă, adică prin aplicarea capitalului Produsul se deosebește de substanța naturii prin aceea că a fost format din intenția omului, pentru scopurile și dispozițiile sale, în timp ce o substanță simplă este o chestiune de întâmplare, controlată fără intervenția oamenilor Deci, opoziția este puterea omului și puterea naturii Omul este însăși creația naturii și puterea lui este aceeași fizică cu a ei În consecință, voința umană se opune forței fizice, mintea umană se opune legii naturii Să distingem prada de producție, doar luăm sau creăm Produsul presupune un nou tip de lucru și muncă prin care se realizează un nou tip Biblioteca "Runivers" Din nimic omul nu poate crea; este limitat de material și unelte În acest sens, munca este doar un cuceritor al naturii, și nu un creator, iar producția diferă de creativitate și constă în transformare, se mișcă doar (particule și corpuri întregi) * * * Nu mai puțin decât conceptul de muncă și capital necesită clarificarea conceptului de valoare, care este ascuns de paradoxul lui Smith conform căruia singura bază a valorii este munca Acesta nu numai că nu este singurul motiv, dar nici măcar principalul și nici măcar baza Între timp, întreaga teorie socialistă se bazează pe acest concept de preț Este scuzabil ca Smith să se lase dus în definiție, pentru că reduce totul la lucru; un ochi imparțial poate observa o eroare fundamentală, care constă în faptul că un element esențial, unul psihologic, este vizibil în valoare Valoarea introduce de fapt acest element în procesul economic, care prin el încetează să mai fie pur fizic Să mergem mai adânc și să spunem că valoarea este o reflectare a adecvării și deja în adecvare se află germenul elementului psihic Fitness este al doilea moment în definirea fenomenelor economice, primul moment al căruia este munca, a doua latură a materiei, fără de care prima își pierde sensul Un an întreg voi face bărci din hârtie, de care nimeni nu are nevoie, voi cheltui multă muncă și nimeni nu va avea nevoie de ele - procesul nu este deloc economic, în ciuda muncii: produsele mele nu au suficiente termen de valabilitate Iar adecvarea este un fenomen real, pe de o parte, și unul imaginar, pe de altă parte Crinolina și impletitura falsă, în esență, nu sunt deloc bune, dar au valoare Adecvarea este determinată de nevoie, așa cum o recunoaște chipul: aceasta este latura psihică a problemei S-a spus acum că munca nu numai că nu este singurul și nu principalul lucru, dar nu este deloc baza valorii Într-un arab rău arzător stă sub un palmier la umbră; locuri Biblioteca "Runivers" suficient doar pentru unul Altul se apropie, epuizat de căldură; după ce și-a adunat toate puterile, îl va ucide pe norocosul umbrit Dar nu, are bani în buzunar, ia cu el un cal, dragă cal, pe care l-a iubit cel mai mult Oferă norocosului bani, oferă un cal, se face o afacere economică: primul care profită de umbra copacului ia calul și pleacă A luat banii și calul pentru un loc cu care nu avea probleme, decât să stea pe el Adevărat, aceasta era deja o mișcare, mușchii lucrau, dar a identifica această mișcare cu munca în sens economic ar fi o întindere

de neiertat; toată violența va fi atunci muncă, întregul edificiu al economiei politice va fi apoi răsturnat, iar baronii cuceritori se vor dovedi a fi producători și posesori de drept În consecință, munca nu este baza valorii, nu este condiția sa indispensabilă, deși poate și ar trebui să fie obiectul ei, și de aceea nici nu justifică prețul, cel puțin nu îl justifică singur Care este pretul? Prețul este o expresie reală a valorii, ca proprietate inerentă unui lucru sau fenomen, dar nemanifestată Prețul ia naștere dintr-o comparație economică a lucrurilor sau fenomenelor care au o valoare, adică adecvarea, determinată de o conștiință personală a nevoilor Pentru ca comparația să aibă loc, este nevoie de un alt lucru sau fenomen cu care să se compare În timp ce al doilea lucru sau fenomen nu a apărut, primul are o valoare asumată pe baza presupusei sale potriviri, dar cui este, cât de mult este nevoie de el printre alte lucruri sau fenomene economice, acest lucru nu a fost dezvăluit Pentru a nu ne deruta de relațiile sociale existente, să luăm Robinson, la care se referă Dühring, dar Robinson nu în Pacific, ci în Oceanul Arctic Lui Robinson îi este atât foame, cât și frig, dar îi este parțial foame și simte frigul până la moarte O bucată de pește în fața lui și pielea unui urs polar, a cărui carne a fost ciugulită, dar există pericolul ca lâna să fie luată Pericolul pentru amândoi Biblioteca "Runivers" alt produs alimentar Dificultatea de a ajunge la piele și la piesă este aceeași Robinson preferă pielea: face o comparație mentală, întrebând nevoile corpului său, iar dacă al doilea Robinson s-ar dovedi a fi proprietarul pielii, i s-ar oferi primului nu una, ci două bucăți și chiar tot ce are are, în speranța de a obține mâncare, în timp ce pieile nu există altele În acest moment, în aceste circumstanțe, pielea este infinit mai scumpă decât o bucată Da, la nesfârșit Moartea vine din frig și foame, dar foametul este întârziat, iar frigul este inevitabil Pe cântare intră un factor, care nu are preț, dimpotrivă, care generează preț și valoare, care le dă ființa - viață umană, nevoia de autoconservare Lupta pentru existenţă este o lege nu mai puţin fundamentală în viaţa economică decât în istoria naturală; socialiștii se referă pe bună dreptate la ea, deși duce la concluzii complet diferite, deloc favorabile lor În acest caz, un lucru este infinit mai valoros decât celălalt, pentru că întrebarea este despre viață Pielea rămâne infinit de valoroasă și fără o bucată, iarăși mult Dar imaginați-vă tortura opusă Ambii Robinsons, deja transferați din Oceanul Arctic în Oceanul Pacific, au o mulțime de mâncare și îmbrăcăminte; la acestea din urmă însă nu au deloc nevoie, e cald fără asta, iar pentru a mânca, este suficient să întindă mâna la o banană Nici hainele, nici mâncarea nu au nicio valoare, dar deja în sens opus, pentru că sunt infinit de date, infinit de gata, în timp ce pielea Oceanului Arctic, ca să spunem așa, este infinit finită, limitată la o singură bucată, în timp ce la ritm a unui obiect infinit de valoros - viaţa Ici și colo, viața este primul și ultimul factor; rămâne în toate complicațiile ulterioare ale nevoilor și prețurilor pe care le determină În ambele cazuri menționate, viața apare în conceptul său imediat, brut, dar cu cât conceptul devine mai variat și mai rafinat Viața capătă o definiție nu doar Biblioteca "Runivers" multă eliberare de moarte, dar de neplăceri, necazuri, plictiseală în cele din urmă; până la urmă, totuși, aceasta este nevoia vieții, deja determinată de conștiința personală, libertatea personală Mâncarea și îmbrăcămintea nu au preț în Oceanul Pacific, pentru că sunt date, și nu este nicio dificultate în obținerea lor, nu este nevoie de efort Nu este acesta un indiciu al travaliului? Fără îndoială, pentru că munca este un factor economic incontestabil Dar întrebarea nu este dacă munca

este unul dintre elementele prețului, ci dacă îi servește drept bază Prețul este dat înainte de muncă prin măsurarea unei nevoi O piele și o bucată de pește zac în fața ochilor și, în plus, la aceeași distanță; mâna nu s-a mișcat încă pentru a obține una sau alta, dar au deja valoare, fiecare în sine și prețul în comparație unul cu altul; prețul lor chiar crește cu fiecare minut pentru unul, scade pentru altul, în funcție de senzația de frig Dar apoi Robinson încremeni, neavând timp să se învelească; rămâne o insulă pustie; după o oră, păsările vor smulge pielea, vor ciuguli carnea Valoarea încetează brusc odată cu încetarea întemeierii sale, care era senzația de frig și foame; încetează cu încetarea pieței Exact același lucru continuă în toate fenomenele sociale, unde piața nu mai este combinată într-o singură persoană Pe aceeași insulă a Oceanului Arctic, pepite de aur zac în jur - ce bogăție, ce mare valoare! Nu, aceasta nu este bogăție și nici măcar valoare Sunt o valoare, daca le privesti de pe luna, cu privirea indiferenta, abstract Ele nu sunt valoroase, iar în bogăție nu au absolut nicio semnificație, deoarece privirea niciunui locuitor pământesc nu a căzut încă și nici un singur locuitor pământesc nu și-a însușit-o Valoarea lor începe abia din momentul însuşirii, dar iniţial rămâne prezumată până când însuşirea intră în posesie Pentru posesie mai este nevoie de muncă, pentru însuşire, niciodată Paradoxul cu privire la valoarea absorbantă a muncii în determinarea prețului își are rădăcinile în indistinguirea conceptelor esențiale despre care se vorbește acum, însuşire, posesie și muncă, sau Biblioteca "Runivers" pe scurt, într-un concept obscur al muncii Și a atribui un lucru este poate și muncă și a-l pune mâna pe el Dar apoi renunta la toate legile economice, la uman in sfera economica Munca în sensul factorului economic este altceva, nu doar o mișcare a mușchilor Tigrul, la pândă după vițel și aruncându-se asupra lui, își mișcă mușchii și îi încordează Este un simplu schimb de materie, cu fortele rezultante; calitativ atât vițelul, cât și tigrul, și hidrogenul sulfurat, care se va separa de tigru când acesta moare, sunt egale Procesul este fizic, dar nu economic; economic începe din momentul în care tensiunea fizică încetează să mai fie un instrument direct de consum direct şi trece într-un instrument de producţie Așezându-mă la masă, întind mâna spre pâine, iau o lingură, o scufund în supă, o aduc la gură și înapoi - aceasta nu este muncă în sens economic, deși constă în mișcare și tensiune a muşchilor În acest sens, este mai just în procesul de producție în sine să acorde primul loc capitalului și nu muncii; munca este aplicarea capitalului asupra materialului (și nu invers, așa cum interpretează de obicei) Inițial, capitalul nu este mai mult decât mâini sau picioare, dar, totuși, existența lor este dată înaintea muncii, care este deja relația dintre capitalul și materialul dat În orice caz, în ceea ce privește prețul, nici munca și nici capitalul nu stau la baza acestuia, deși ele intră în el ca elemente Definiția sa nu constă în producție, ci în consum: intensitatea apetitului consumatorului este determinată de ceea ce numim preț Este clar că în viața economică dezvoltată relațiile descrise acum îmbracă forma "ofertei" și "cererii", iar prețul este determinat de cerere și anume cerere, chiar dacă nu are legătură cu oferta Cererea dă un lucru o valoare, care îi lipsește fără ea compararea valorilor, pe măsură ce crește extensia sau intensivă, iar intensitatea contează mai mult decât extern Biblioteca "Runivers" cantitate, cantitate, deși în viața de zi cu zi, relațiile sociale, unde există cerere pe piață în formă colectivă, ambele cantități sunt egalizate; intensitatea este echivalentă cu extensivitatea În plus, propunerea este și într-o formă

colectivă, și nu individuală Echilibrul este ajutat mai ales de faptul că forța dorinței, care condiționează tensiunea, este capabilă de extensibilitate, iar conform legii psihologice care intră în vigoare aici, dorința este slăbită în tensiunea ei prin expansiune extinsă Legea modei oferă o explicație excelentă pentru acest fenomen Elementul psihic în general merită mai multă atenție în economia politică decât i se acordă guvernând o jumătate întreagă a relațiilor economice Oricum ar fi, cererea determină prețul și, din păcate, cererea este deci într-o relație dominantă cu munca, iar munca într-o relație subordonată, deoarece este o chestiune de muncă reală deja prezentă în produs Cererea are puterea de a se lua întotdeauna înapoi, chiar dacă pericolul unei înfometări reale sau al unei morți reci amenința; lasă posibilitatea morală să dispară, dar rămâne cea fizică Dar forței de muncă îi lipsește puterea de a prelua procesul cheltuit Stă cu capul plecat meșterul care mi-a adus cutia în speranța că o voi cumpăra Nu am nevoie, iar tâmplarul rămâne cu speranța că nu va dobândi altul, dar celălalt are aceeași capacitate fizică de a refuza Și munca a fost deja cheltuită, pentru a o returna și a aduce sicriul la starea primitivă a materialului înseamnă a distruge oricum munca De aceea și socialistul este îngrijorat de posibila discrepanță dintre cerere și ofertă și inventează birouri de statistică care să determine dinainte relația egalitaristă O picătură de sens care rămâne încă în această presupunere esențial himerică constă în furnizarea unui formular de comandă exclusiv pentru schimb Cu această formă, consumatorul și producătorul, cererea Biblioteca "Runivers" iar propunerea devine într-adevăr pe picior de egalitate Dar să fim de acord pentru o clipă că o astfel de transformare este posibilă Mai presus de toate, va introduce sinismul, va opri orice progres și va distruge pur și simplu relațiile economice, transformându-le în invariabil fizice și mecanice Esența noii prevederi ar fi aceea că performanța și invenția ar fi iremediabil separate; nu este loc pentru geniu și talent; lucrează după un șablon gata făcut, care, totuși, nu este capabil să transmită suflete, idei de invenție Cu asta, gusturile personale vor dispărea; fiecare dintre manifestările lor se va întâlni mai întâi cu un obstacol în imposibilitatea de a fi practicat, apoi se va stinge pentru totdeauna, lăsând umanitatea pe termen lung cu o idioțenie Din aceasta, însă, nu rezultă că relația existentă între cerere și ofertă și opresiunea inevitabilă a muncii este justă Doar întrebarea trebuie pusă altfel Este adevărat că munca nu își primește răsplata deplină, cât valorează, dar nu capitalul o contează, ci până la urmă este consumatorul și nu numai munca se ia în calcul, ci capitalul împreună cu ea , în calitate de producător Producătorul este calculat în general Ea trebuie calculată, și nu poate decât să fie calculată, conform legii sus-menționate a elasticității cererii sau, mai general, a consumului Nenumărate complicații cotidiene ascund această lege, dar trebuie să o poți căuta în forma ei cea mai pură S-ar părea o absurditate sălbatică, flagrantă, de exemplu, ca în Anglia populația, ca consumator, să asuprească proprietarii calitatea lor generală de producători Dar să nu pierdem din vedere recuzita cu care agricultura s-a asigurat în Anglia cu monopolul proprietății funciare și, în trecut, cu legile vamale Să nu pierdem din vedere supraaglomerarea populației Și toate acestea, după definiția noastră, aparțin economiei aplicate, și nu purei; circumstanțele sunt întâmplătoare, nu eterne Privit din punctul de vedere al dreptului economic pur, privilegiul inuman al englezilor Biblioteca "Runivers" Proprietatea pământului se va dovedi a fi un gard pe care producătorul și-a construit pentru el însuși împotriva consumatorului, care îl

amenință simultan cu două pericole: fie să devoreze tot ce se produce degeaba, fie să muncească degeaba Întregul proces istorico-economic al întregii omeniri nu este altceva decât autoprotecția producătorului împotriva consumatorului, lupta umanității împotriva sa, a umanității care produce împotriva umanității care devorează Prin urmare, capitalul este o praștie împotriva contingenței naturii, pe de o parte, și împotriva lăcomiei omenirii, pe de altă parte Din aceasta, întotdeauna se produce mai mult decât se consumă; de aici pierderile în general pentru producător, și în special, mai mult decât agentul direct al costurilor de producție la producție: în consecință, ultimul lucrător pierde într-un anumit caz mai mult decât antreprenorul, dar în alte cazuri antreprenorul pierde totul decisiv, în timp ce muncitorul economisește cel puțin cu propria hrană Toate aceste fenomene aparțin însă deja economiei aplicate Este suficient să ne oprim asupra definiției că prețul este dictat de cerere, atâta timp cât există relații economice Barbarii s-au repezit în Imperiul lor Roman, au devorat și au distrus totul; nu este o relație economică, este un dezastru, echivalent cu un uragan, cu distrugerea vieții economice Dar uraganul a trecut, producătorul începe să reînvie, își revine; începe schimbul și prețul Prețul schimbului este asumat Dar dacă schimbul, se va spune, atunci cererea și oferta sunt în egală măsură producători și consumatori? Este adevărat, și fiecare dintre ei suferă o pierdere ca producător și câștigă ca consumator și, în cele din urmă, toată omenirea câștigă ca același consumator, pentru că, ca producător, produce mai mult decât consumă și se numără la nesfârșit și prin numărând, se îmbogățește Acesta este întreg misterul progresului social Dar definiția lui Smith nu poate fi aplicată unui preț intern independent de piață? Ar depinde de op Gmlyarova-Platodov vol II Biblioteca "Runivers" comparând cantitățile de muncă cheltuite pentru un lucru și altul Presupunerea este, în primul rând, absurdă în sine Este sugestia unui sunet acru sau insipid Lucrurile economice sunt comparate doar prin adecvarea lor, care nu este echivalentă cu munca Puteți compara un motor cu abur cu un cal și două produse pot fi comparate din această latură mecanică, dar nu va fi economic Dar să ne asumăm sarcina de a transforma relațiile economice pe o cale matematică Este ea hotărâtă? Este la fel de insolubil pe cât un organism viu nu se lasă luat în considerare mecanic În primul rând, va trebui să renunțăm la calitate și să ne limităm doar la cantitate Să fim de acord pentru o clipă că calitatea este și cantitate, o presupune, dar unde avem un ghid al ecuației, cu cât este mai scump să prețuiești un lucru elegant în comparație cu un lucru brut elaborat în același timp ? Dar derivarea calității din cantitate este, în orice caz, o întindere Nu vom ști ce să facem cu talentul și geniul, nu vom ști ce să facem cu bunul gust, cum să evaluăm o pălărie franțuzească în comparație cu una germană, în general, cu acel timbru de gust estetic personal și popular care cade pe un lucru Și toate produsele minții vor dispărea în mod decisiv Măsura nu este aplicabilă, chiar dacă ne limităm la travaliu muscular Puterea și slăbiciunea relativă a mușchilor, capacitatea inegală de oboseală, diligența inegală de la naștere și aleatorie, dispoziția inegală a spiritului la același individ în momente diferite, temperament inegal la diferiți indivizi - toate acestea variază la infinit, chiar și raportul cantitativ al mușchilor față de lucru π oferă un obstacol de netrecut în calea unei evaluări corecte și inofensive, deși, din păcate, este deja dezamăgitor să reducă toată munca omenirii la mușchi Timpul mediu de lucru propus de Marx este doar o invenție, dar dacă s-ar putea determina cumva, cât de multă

diversitate mai rămâne în urma lui, nesupusă egalizării, conducând fără greșeală la un imaginar sau real Biblioteca "Runivers" Noe resentimente și nedreptate Adevărul este că urmărirea dreptății are loc într-o lume care nu o cunoaște cu adevărat în esență Atât matematica, cât și fizica, dreptatea și insulta sunt străine: de la conceptul unei ordini diferite A căuta dreptatea timpului matematic și a tensiunii materiale este chiar mai incongru decât pătrarea unui cerc După ce tăiați sentimentele și dorințele unei persoane, măsurați munca cu orice dinamometru care vă place și evaluați munca în funcție de aceasta; citatul va fi corect, dar nu va fi corect și inofensiv Căutați dreptatea și inofensiunea, fără a priva o persoană de sentimente sau dorințe, apelați la un alt instrument, dacă există Dar el nu este; și chiar acel lucru este de neatins în lumea în care cauți Dreptatea, inofensiunea sunt fenomene ale lumii morale, scalele matematice sunt nedeterminate și de neatins prin metode matematice * * * Cost, preț, valoare Capitalul este o rezervă de sgl Stoc și provizii Procesul economic în sine și din punct de vedere etic Libertate, independență și putere (economică) Voi încerca să definesc termenii, și, în plus, nu sunt jenat de rutina manualelor politice și economice, din orice tabără Cost, preț, valoare Valoarea este o valoare genetică, valoarea este una teleologică Din câte mase de muncă sau din câte momente din ea a fost lucrul care a luat forma unui produs alcătuit? Este valoare, muncă întruchipată, așa cum o definește pe bună dreptate Marx Dar este produsul bun pentru ceva sau nu? - Aceasta îi determină valoarea, care este indiferentă față de cost; valoarea poate fi mare și valoarea neglijabilă și invers Dacă valoarea are în spate ceea ce se numește producție, atunci valoarea este determinată de consum Consumul mai mare sau mai mic determină o valoare mai mare sau mai mică, care cade în lipsă de valoare, * Biblioteca "Runivers" și, mai mult, în sensuri opuse și anume deasupra oricărui preț și sub orice preț Și ce este prețul în sine? O ecuație a valorii cu valoare, care nu răspunde nici: valoare moderată de valoare, valoare după valoare, dar mai influențată de valoare, adică cerere Valoarea joacă un rol aproape exclusiv în măsura în care este ea însăși o valoare; lucrătorul însuși este consumator, chiar și al altui lucru, și nu al produsului său și, prin urmare, produsul, dacă nu este absolut lipsit de utilitate (în acel caz nu este economic), totuși își păstrează valoarea atât de mult încât producătorul nu moare de foame Rutina politico-economică este lipsită de un singur termen, care este însă inevitabil pentru a distinge concepte Eu numesc un produs produsul muncii; (denumirea comună a produsului este vagă, produsul este mai precis) Un lucru are dreptul de a fi numit produs, atâta timp cât se referă exclusiv la originea lui, adică la muncă; calitatea economică a produsului este costul Pentru a trece la consumator, si inainte de a trece, produsul trebuie sa aiba o valoare determinata de consumabilitate; prețul este indicatorul valorii Prețul este o ecuație: presupune o comparație fără ambiguitate cu mine și care decurge din aceasta Schimbul se dovedește a fi un membru echivalent cu producția și consumul și este legat de preț, deoarece producția este la un produs, consumul este la valoare În momentul schimbării, produsul, fără a înceta să fie ceea ce este, capătă o nouă definiție - o marfă: un produs pentru mine este același cu un produs pentru producție Și ce calitate, ce denumire primește produsul-marfă în momentul în care rolul său de marfă a încetat, și rămâne singurul obiect de consum, produsul-marfă în fața consumatorului? Acesta este termenul care lipsește Știința se transformă într-un singur nume al unui produs, care, după cum sa

menționat mai sus, este nedefinit, lipsit de precizia care, de exemplu, constă în conceptul de marfă Voi folosi cuvântul magazin; stocul va fi mărfuri, până la Biblioteca "Runivers" a mers la consumator, a părăsit piața, a încetat să mai fie o marfă Limba rusă oferă o oportunitate fericită de a distinge un produs-bun, cum ar fi o aprovizionare de un stoc Ultimul termen va avea o mare importanță în definirea conceptului de capital Stocul va fi o sursă nefolosită, și nefolosită într-un dublu sens: fie se pregătește să fie consumat, fie rămâne din consum Este de la sine înțeles că ambele definiții converg: oferta economisită este pregătită pentru consum și cea care se pregătește pentru consum este salvată Dar este important de ce parte se află avantajul, care din semnificații determină soarta viitoare a economisirii consumabilelor Acolo unde primul scop al unui magazin este să fie salvat și nu consumat, acolo este capitalul Capitalul este o rezervă la nivelul unei rezerve, nedestinată consumului direct Aceasta este una dintre laturile capitalului, una dintre părțile sale constitutive: un produs economisit sau, ceea ce este la fel, o muncă economisită Pe această parte, și această parte componentă a capitalului are un scop de asigurare - de a egaliza surplusurile accidentale și deficiențele de producție Dar există o altă latură, în care ceea ce se salvează nu este un produs și nu muncă, ci forțe economice În actuala luptă economică, tocmai această valoare a capitalului este exploatată de cercetătorii care identifică capitalul cu mijloacele de producție Dar mijloacele de producție nu sunt o expresie exactă În sensul său de capital, capitalul nu este un mijloc de producție, ci puterea de producție, salvată, desigur În mod logic, mijloacele nu sunt același lucru cu forța Ce forță lucrează în producție?) Natura, adică legile ei;) bărbat, adică muşchii şi nervii lui;) o combinație a ambelor - mușchi, dar nu uman, ci natură - pârghii și abur: natură, acționând nu conform legilor oarbe, ci după un plan prestabilit al unei persoane cu material și instrumente substituite artificial: lumină, electricitate , umiditatea , gravitația, precum uneltele, refacerea și înlocuirea nervilor și mușchilor omului Biblioteca "Runivers" carne Acesta este capitalul, una dintre forțele de producție În acest sens, capitalul este parțial paralel cu proprietatea funciară: exact, dacă vorbim, de exemplu, despre industria fabricii, proprietatea funciară, spațiile sunt paralele, iar mașinile sunt paralele cu lumina, umiditatea, electricitatea, care acționează asupra plantelor Să nu uităm că capitalul este o putere salvată, o rezervă de putere Acest stoc este produs, desigur, pe cheltuiala aceleiași forțe de muncă, iar în acest sens este din nou muncă economisită și produs economisit, dar un produs alocat nu consumului, ci, dimpotrivă, producției, ca complice al munca umană insuficientă Capitalul, în acest sens, aparține nu numai industriei, ci și agriculturii (se înțelege de la sine - și comerțul, dar comerțul nu este un producător, ci doar un schimbător de bani) Un iaz construit pentru irigare sau pentru un agent hidraulic este o rezerva de putere, salvata artificial - capital; gunoiul de grajd pus în pământ este același capital Mergând mai adânc, vom constata că cernoziomul natural este și capital, deoarece este o rezervă de forță, singura diferență fiind că nu este acumulat prin munca umană În același sens, organismul uman însuși poate fi numit capital Într-un cuvânt, dacă recunoaștem conceptul esențial al unei rezerve în definiția capitalului, atunci totul se va încadra sub el indiferent, iar forțele naturii și forțele omului și forțele capitalului în sens strict, toate cu atât mai mult cu cât dacă acordați atenție forțelor naturii, atunci capitalul situat în ea și gratuit poate fi considerat în situația

socială actuală, ca rezultat al muncii Cernoziom moșie cumpărată; banii dați pentru ea, în cele din urmă, sunt dobândiți și prin muncă În sens strict economic, forța umană este și rezultatul muncii, și anume al educației Este posibil să luăm în considerare în două moduri ce parte să luăm: să recunoaștem mașinile ca om artificial, care l-a înlocuit pe omul real și să recunoaștem omul real ca nu Biblioteca "Runivers" mașină perfectă și neterminată Și în sens strict economic, luând în considerare procesul economic în sine și pentru sine, această din urmă explicație este mai corectă Dar putem considera că procesul economic există nu pentru sine, ci pentru oameni; asa arata de obicei Va fi acest considerent strict economic? Procesul economic va fi apoi considerat din punct de vedere etic; în spatele procesului economic va fi recunoscut doar sensul mijloacelor; studiul lui va răspunde la întrebarea nu cum este, ci cum ar trebui să fie și dacă este cum ar trebui să fie Un astfel de punct de vedere are justificarea lui, dar adevărul este că nu va mai fi strict economic Și de ce, de exemplu, un muncitor ar trebui ținut mai bine decât un cal de muncă sau o mașină? Fiecare trebuie să fie satisfăcut proporțional cu ceea ce este necesar pentru a fi potrivit ca unealtă Care este baza pentru propunerea că fiecare lucrător are dreptul la toate veniturile sale? De ce, atunci, să nege același drept, ei bine, să nu spunem o mașină, ci un cal? Această întrebare poate fi rezolvată doar prin filozofia morală, iar fără ajutorul ei, afirmarea drepturilor omului și, în plus, preferenţială calului, este o afirmaţie nefondată, o prejudecată Fiecare om are dreptul la ei bine, la orice În drept stă negarea unui fapt, cel puțin acesta este indiferent față de acesta Sunt proletar, dar am dreptul la pământ; Am pământ și am dreptul asupra lui, sau îl dețin de drept Faptul, ca atare, este comparat cu un anumit concept, pe baza acestuia se decide dacă este ceea ce ar trebui să fie Conceptul cu care se compară faptul este conceptul de dreptate, care însă nu decide nimic, reprezentând doar repetarea conceptului Fiecare are dreptul la o bucată de pâine, sau este corect ca fiecare să aibă o bucată de pâine De ce, totuși, așa? Pentru că toți oamenii sunt egali Să fim de acord că așa este, deși nu este așa: ci din Biblioteca "Runivers" faptul că toți oamenii sunt egali, cum ar trebui să fie hrăniți toți? Dimpotrivă, din faptul că nu toți sunt la fel de mulțumiți, rezultă că nu toți sunt egali Din faptul că îmi este neplăcut să-mi fie foame când mi-e foame? Nu știi niciodată ce este neplăcut, dar nu rezultă de aici că ar trebui să fiu plăcut Oare pentru că altfel, adică fără dreptate, societatea nu poate exista, pentru că aceasta și cealaltă și a treia, foarte deloc bine, într-un cuvânt, că dreptatea cere beneficii, definiția lui Bentham? În primul rând, conceptul de utilitate este în sine instabil și, în multe cazuri, va necesita justificare pentru el însuși; dar atunci numai ceea ce este util va fi drept și, în plus, nu se poate deduce din utilitate conceptul de obligație, care constă în dreptate Prin urmare, unul din două lucruri: fie viața este o luptă pentru existență, și atunci fiecare fapt este corect în sine, iar conceptul de drept va fi o ficțiune, o abstracție a ordinii existente a lucrurilor, un acord al majorității de a recunoaște anumite reguli ca fiind obligatorii și să sprijine executarea acestora prin măsuri preventive și punitive; sau altfel dreptatea este un concept dat înaintea faptului, înaintea conceptului de societate, iar societatea însăși este recunoscută ca fiind obligată la justiție Dar atunci chestiunea va fi transferată de la relațiile economice în sine la problema comesurabilității societății în general cu justiția Mai este posibil în societate să întruchipezi dreptatea, cererea de justiție universală nu

conține oare contradicții în sine? Sărind puțin înainte, să spunem că într-adevăr există aici o contradicție insolubilă, pentru că viața însăși este într-adevăr o luptă pentru existență, scopurile personale cu cerințele justiției necondiționate (asumarea libertății necondiționate) sunt cu adevărat ireconciliabile Biblioteca "Runivers" sclavia economică Atunci când discutăm despre libertatea economică, trebuie să fii atent, ca atunci când discutăm despre libertatea politică, pentru a nu confunda libertatea, independența și puterea Voi începe cu un concept mai clar de independență O persoană din primul minut al existenței sale este lipsită de independență economică Până și Pliniu a remarcat sarcastic că pentru om, natura este mai mult o mamă vitregă decât o mamă Nu există ființă mai lipsită de apărare decât un bărbat la naștere; el este tot nevoie, în toate, chiar și în mișcări Privind copilul, ne punem întrebarea: cum au trecut cu vederea creatorii celebrei "Declarații a Drepturilor Omului" un fapt atât de important? Au luat o persoană, evident un adult, și i-au stabilit diverse drepturi, uitând că, de exemplu, pentru a folosi dreptul de a "vorbi liber", trebuie totuși să înveți să vorbești Care este dreptul copilului? Dacă există un drept, atunci mânzul are un drept În raport cu un copil, se poate vorbi doar despre îndatoririle altora în raport cu el, și nu despre drepturile sale, și despre îndatoririle care sunt necondiționate, independente de cerințele de folos sau bine public (altfel vom ajunge la justificare) de pruncucidere) Din ce moment începe dreptul nou-născutului însuși și vine vreodată, nu rămâne cu aceleași îndatoriri? În orice caz, raportul juridic al copilului indică posibila existență a îndatoririlor fără partea greșită a drepturilor Deocamdată, este cert că fiecare are un drept, determinat de îndatoriri sau de lipsa drepturilor altora Din acest punct de vedere, este doar și permis să vorbim despre drepturi și libertatea aferentă, puterea, independența economică Dacă nu am dreptul, celălalt este și el lipsit, universul ne este indiferent Dar sunt îndatorat tatălui meu, mamei, societății, mai ales în viața mea Să analizăm această dependență mai detaliat Biblioteca "Runivers") De ce depinde sau de ce are nevoie (o întrebare fără echivoc)? Depinde de "o bucată de pâine Eu numesc o bucată de pâine a) mâncare și băutură, b) lumină, aer, căldură, dar în plus și mai presus de toate are nevoie de c) un loc Da, un loc: ai nevoie de un spatiu in care sa incapeze volumul acestuia corp În primul rând, acest spațiu este pântecele mamei, apoi un leagăn sau măcar un sac în care sunt târâți copiii țigani, apoi o locuință, sau măcar un bârlog, sau doar în sfârșit un loc liber unde să se întindă și să stea în picioare) De cine depinde într-o bucată de pâine, adică de ce depinde și ce îi determină existența pământească? Și bineînțeles că depinde Începeți din copilărie, unde dependența, așa cum am spus mai sus, este în întregime La atingerea vârstei, toate cele trei elemente necesare vieții sunt la dispoziție doar atâta timp cât altele nu intervin Mai clar: deținerea de mâncare, băutură, lumină, aer, căldură, încăpere, este condiționată de nestingherirea din exterior, iar această nestingherire este starea și structura socialului Nu există om abstract: el este invariabil o ființă politică, așa cum a spus Aristotel, cel puțin o ființă socială Și asta tocmai pentru că el este ființa cea mai dependentă dintre toate ființele Și din ceea ce trăiește singur, cu cât existența lui este mai precară, cu atât este mai lipsit de apărare, cu atât mai îndoielnică este satisfacerea nevoilor sale, cu atât nevoile lui sunt mai imediate și mai simple Și invers, cu cât este mai sigur, cu atât viața socială este mai complicată, cu atât nevoile lui sunt mai largi și pentru asta este dependent Să trecem prin pași)

Stare, zverolova Întindere deplină și absența oricăror îndatoriri, adică orice grijă pentru creaturi străine, cu excepția femeii și a copiilor Statul este familial, dar nu public încă Absența proprietății și a proprietății peste tot Întindere, unde toată lumea are mult spațiu și pradă Nevoile nu sunt complicate: un bârlog, îmbrăcăminte, fie din pielea animalelor prinse, fie din frunzele unui palmier finit; hrana este prada propriei arte, din care se si Biblioteca "Runivers" depinde de vanator Nu există rezerve și nu sunt necesare: astăzi va aduce pentru azi ceea ce este prins Un stat de invidiat și aparent cel mai just) Starea păstorului Preocuparea zilnică pentru mâncare, lupta zilnică cu inevitabile eșecuri inspiră ideea de securitate, astfel încât astăzi garantează pentru mâine și mâine pentru zilele următoare În loc să urmăriți fiara, este posibil să o îmblânziți, să o supuneți, astfel încât să se dăruiască fără luptă și să fie mereu gata de serviciu Calul, cămila, vitele sunt învinse, primul fel de capital și prima manifestare a puterii constante asupra naturii, sub formă de patrupede până acum Prima proprietate, și în plus, nici măcar personală, ci ereditară În același timp, fosta libertate și spațiu sunt reduse Nu poți hoinări ca o pasăre, trebuie să protejezi povara pe care ai dobândit-o Pentru aceasta povara, de altfel, este nevoie de un anumit loc si, in plus, cu o cantitate suficienta de apa Și asta aduce cu sine un indiciu de proprietate asupra pământului Prejudecata crede că nomadul se mișcă încoace și încolo fără un scop Nu, are un fel de sistem de schimbare a fructelor Astăzi este aici și rămâne până când caii mănâncă vârfurile de iarbă, în spatele lor vacile smulg rămășițele, iar oile roade Va merge mai departe la pășune proaspătă, iar altul va veni la el la o anumită oră, dinainte calculată Se știe întotdeauna despre hoardele kirghize, unde exact care stă pe baza alternanței corecte în nomadism, această redistribuire nomadă de acest fel Primul semn al proprietății este nevoia unei comunități mai largi și un indiciu de diviziune a muncii Proprietatea trebuie protejată, ceea ce nu poate fi realizat prin eforturile unei singure familii Vitele furnizează nu numai carne, ci și lână și lapte - germenul industriei interne ■) Fermierul De ce, dar gustul pentru viața nomade și exclusiv mâncarea din carne dispare Opresiunea, desigur, este una dintre cauze, iar sărăcia indivizilor este și a mea Fiecare stepă poate hrăni un anumit Biblioteca "Runivers" un anumit număr de animale Creșterea efectivelor nu se poate mișca proporțional cu creșterea populației Cu asta, apare diferența dintre sărăcie și bogăție Sărmanul, căruia i-au mai rămas doar câteva-două vite, se așează Stepa continuă să fie proprietate comună, dar pentru pășunea așezată Începe culesul pământului și începe o locuință permanentă, pentru alții la început doar pentru o anumită perioadă a anului Diviziunea muncii este mai clară, iar primii fermieri ar trebui să fie bătrâni, femei, sclavi Tinerii rămân călăreți Începutul moșiilor Tip - caucazian și Tekinsky aul Germenul orașului) Ce este viața în oraș? Care este fundația orașului în starea sa primitivă și prin ce se deosebește de modul de viață așezat agricol? Cu aceeași preocupare pentru păstrarea proprietății, și de data aceasta și a persoanei, care a unit ciobanii într-un cămin Unde să ascunzi familiile și turmele în cazul unui raid? Unde să îngropați prada? Un călăreț îndrăzneț își alege camarazii să jefuiască: unde se vor stabili? - În spatele zidului Zidul este orașul De la moșia agricolă la oraș, trecerea este foarte mică Dar ele se disting puternic prin a) separarea finală a distincțiilor de clasă și b) apariția proprietății funciare personale Sub protecția zidurilor se dezvoltă ocupații pașnice, pe de altă parte, clasa militară (și parțial

tâlhari) se desparte Oamenii de arme nu sunt doar tâlhari, ci și apărători, sub protecția cărora cetățenii pașnici, în cea mai mare parte descendenți ai sclavilor captivi, fug să se ascundă în ziduri Începutul depunerii Locul din ce în ce mai asuprit distruge în cele din urmă proprietatea publică; se ridică case, proprietăți destul de incapabile de a fi proprietate publică, a căror valoare depășește nemăsurat valoarea terenului pe care îl construiesc Aici este ordinea firească Abaterile nu vor fi luate în considerare Dar fiecare dintre momente este o necesitate - asta este important Un crescător de vite nu poate decât să iasă din vânător; păstorul nu poate să nu devină fermier, dar Biblioteca "Runivers" un fermier într-un locuitor al orașului Și fiecare clipă, renascând, nu-l distruge pe cel precedent Agricultura nu se oprește cu orașul, dimpotrivă, se întărește Creșterea vitelor ajută agricultura și invers Vânătorul nu dispare, ci continuă în vânător, care poate fi atât sătean, cât și locuitor al orașului Între timp, dezvoltarea societății, cu fiecare trecere de la un moment, este însoțită de următoarele fenomene: a) o constrângere treptată a spațiului, imensă pentru vânător, mai puțin pentru crescător de vite, cu atât mai puțin pentru fermier și, în final, neglijabilă pentru locuitorul orașului, b) creșterea puterii asupra mijloacelor economice Puterea se dezvoltă invers proporțional cu spațiul Absența tuturor bunurilor și a tuturor posesiunii în primul pas Capital mobil pe al doilea (Pământul rămâne încă la un nivel echivalent cu aerul și lumina) La a treia etapă, începuturile proprietății funciare Și în viața urbană, proprietate personală în sensul cel mai restrâns Nu numai proprietatea funciară, ci odată cu aceasta și capitalul imobil, sub formă de casă Întărirea puterii indivizilor asupra mijloacelor economice sporește dependența acestora atât între ei, cât și față de aceleași mijloace Proprietarul casei este și sclavul casei sale, câinele cu lanț legat de el și obligat să aibă grijă de el Iar dependența personală reciprocă este rezultatul împărțirii vieții în clase sau profesii, chiar dacă pentru prima dată - militar și agricol - unul nu poate trăi fără celălalt și are nevoie de celălalt Analiza capitolului I al lui Mill a mers atât de departe încât, în loc de "bogăție" și "bunăstare", a fost mai precis recunoscut ca "proprietate ca obiect al economiei politice" Dar termenul este încă ambiguu Esența proprietății în posesie sau dreptul de a poseda; poate fi privit din punct de vedere juridic Care este schema economică? Să mergem de cealaltă parte, nu va fi mai aproape? Biblioteca "Runivers" Adevăratul, frumosul, justul poate fi subiectul științei Acesta nu este subiectul economiei Mai aproape de subiectul ei este util; dar utilul, calitatea considerată de economie, este examinată nu din punctul de vedere al utilității în sine, ci din punctul de vedere al valorii Utilul este discutat de economie, în măsura în care este valoros Pe de altă parte, dacă acordăm atenție cuvântului economie, înseamnă agricultură sau, în special, construcție de case Dacă s-ar scrie știința, să spunem, gospodăriei, ar trebui prezentată mai mult sau mai puțin după rețeta Domostroy și cărțile de bucate: când să cumpărăm pâine sau cum să murați castraveții Economia politică, economia popoarelor, este paralelă cu un astfel de tratat? Și da și nu O astfel de știință ar fi un sistem de sfaturi practice pentru stăpânii statului Originea economiei politice este într-adevăr aceasta; în acest scop îşi datorează fiinţa Dar ceea ce se caută nu este sfatul practic, ci legile teoretice din care derivă sfatul însuși Economia politică trebuie să studieze aceste legi Legile despre ce? Achiziție, distribuție și cheltuieli Distribuția poate fi chiar omisă, deoarece nu se mai referă

la ființă; aceasta este deja o concluzie Deci, legile de achiziție și cheltuieli de proprietate, ce? Valoros Altfel, crearea și distrugerea valorilor Dar distrugerea poate fi și aruncată Viața economică nu este o trecere de la gol la gol, ci progres: este distrusă și creată, în plus, excesul este de partea creației, iar distrugerea este un mijloc de creație Deci, știința va fi știința creării valorilor, a progresului material al omenirii - după ce legi se realizează progresul material al omenirii? Întrebarea pusă în acest fel amintește oarecum de definiția lui Cernîșevski: "bunăstarea popoarelor, care depinde de muncă " Dar ea nu se devansează nici în oameni, nici în muncă, pentru care un loc trebuie încă să fie Să ne oprim deocamdată asupra progresului material și asupra creării de valori Biblioteca "Runivers" Progres material: se adaugă "material" pentru a-l deosebi de progresul spiritual, mental Perspectiva mentală a omenirii se extinde constant; dar asta nu este economie Progresul social cel mai apropiat de material nu este din nou același; relațiile umane se pot îmbunătăți, chiar și în dependență de progresul material, dar totuși acesta nu este progresul material în sine Pentru a trăi, a mânca, a bea etc , o persoană trebuie să asimileze materia Deci, pe de o parte, nevoia, pe de altă parte, contează Pentru a asimila materia, trebuie să o posezi Nu se poate poseda materia decât supunând-o, pentru că este inertă și ostilă omului: Pentru a supune materia, ai nevoie de efort, de muncă Deci, munca este un efort folosit pentru a cuceri natura, pentru a aduce materia indiferentă într-o stare adecvată satisfacerii nevoilor, într-un produs util Produsul indică originea muncii, beneficiul indică adecvarea pentru satisfacerea nevoilor Munca este capabilă să producă mai mult decât este necesar pentru a satisface nevoile Nevoile se pot extinde Prin subjugarea mai largă și mai profundă a materiei, oportunitatea de a satisface nevoile umane din ce în ce mai larg și pe deplin este progresul material Dar utilul, după cum s-a spus, intră în cursul economiei numai în sensul valorului Ce dă utilului simțul valorii? Utilul se transformă în valoros din momentul în care apare ideea unei plăți, reală sau imaginară, adică realizată sau așteptată Un lucru de valoare presupune o comparație cu un altul după gradul de utilitate al acestora, care, la rândul său, în virtutea aceleiași comparații, se transformă el însuși în unul valoros Utilitatea, pe de altă parte, care dă un motiv pentru ca un lucru să fie valoros, nu are nevoie să fie măsurată și chiar să existe în realitate, ci se bazează numai pe o idee subiectivă; îl găsesc util, deși Biblioteca "Runivers" poate fi inutil de fapt Beneficiul economic este capacitatea de a satisface nevoile materiale, adică nevoia de materie, iar nevoia este determinată de sentimentul și conștiința personală Deci, valoarea presupune în mod necesar două lucruri sau două fenomene utile, ea presupune o schimbare, și să adăugăm, nu abstract util: un lucru sau un fenomen trebuie să fie deja asimilat, să treacă în dispoziție, să înceteze să mai fie pur și simplu un obiect al naturii, fi capabil de mine Cu alte cuvinte, lucrurile de valoare presupun munca, cucerirea naturii, realizata sau asteptata a fi realizata Un munte de aur pur nu are valoare atâta timp cât nu aparține nimănui, sau poate fi reprezentat doar într-o valoare teoretică unilaterală, "cât s-ar putea plăti pentru el" Dar nu are cine să plătească Aparține tuturor, inclusiv mie, și are valoare doar, tocmai această valoare luată unilateral: "câtă muncă m-ar costa să asimilez acest munte?" În orice caz, munca este într-adevăr baza valorii, la fel cum este baza valorii, dar într-o definiție complet diferită Când vine vorba de valoare, cantitatea de muncă este comparată cu lucrul: "Să scot acest copac m-a

costat atât de mult, adică muncă Dar când vreau să-i determin valoarea, întreb: câtă muncă îmi vor da pentru chestia asta? Stabilirea prețului nu depinde de mine, producător, ci de altul, deși și producător, dar în acest caz consumatorul, depinde de nevoia resimțită în arborele meu Astfel, eu nu este doar un element esențial al economiei politice, ci începe cu el Cu alte cuvinte, înainte de schimbare există doar economie, economie, iar din schimbare începe caracterul ei politic, adică economia muncii reciproc schimbătoare, care presupune relații între muncitori, legătură socială În succesiune continuă, schimbul continuu de muncă pentru forme de muncă Biblioteca "Runivers" viata economica a popoarelor si a omenirii Ce legi o guvernează? S-au spus multe mai sus despre muncă Toată economia politică este muncă Munca și organizarea ei este o altă problemă de timp Dar ce este munca? S-a explicat mai sus că munca este un efort de a cuceri natura, de a transforma un produs al naturii într-un produs prin mișcarea particulelor corpului sau a corpurilor în sine Dar travaliul mental este cu adevărat muncă? Dacă da, atunci travaliul trebuie împărțit în imediat-muscular și mediocru-nervos Este imposibil să nu clasificăm munca mentală drept muncă, nu numai în sensul efortului, ci și în sensul cuceririi naturii, cu scopul de a asimila materie Pericolul fără cooperare și fără diviziunea muncii, munca musculară, limitată prin el însuși, nu există: este precedată și corespunde tensiunii nervilor care mișcă mușchii și chiar înainte de aceasta produce idei și senzații care provoacă travaliu muscular Pentru a fi mai precis, principalul producător este munca nervoasă Fără ea, munca încetează să mai fie ceea ce este, creativitatea, rămânând o forță mecanică, identică cu un feribot sau un cal Brațele și mușchii sunt doar instrumente ale creierului În diviziunea muncii acest lucru este mai clar Un arhitect desenează un plan, un dulgher construiește Ce este un tâmplar sau un zidar fără arhitect? Dar apoi este el însuși arhitect Și fără aceasta, nici măcar casa nu va ieși: vor ieși mișcări oarbe, aleatorii, identice cu fenomenele naturii Când luăm acest punct de vedere, întreaga economie politică este răsturnată cu susul în jos, iar Adam Smith și toți adepții săi sunt condamnați pentru unilateralitate Înainte de a mă apuca de o explicație teoretică, voi apela la un exemplu și voi lua de exemplu, de exemplu, construcția faimosului pod Volga Să analizăm elementele economice constitutive ale acesteia și, urmând viziunea predominantă, vom sorta muncitorii participanți: lăcătuși, dulgheri, fierari, mineri de cărbuni, Soia Gilyarov-Platonova T P Biblioteca "Runivers" aburi, mașiniști, într-un cuvânt, toți cei care au participat la finisarea materialului, la transportul și montarea acestuia pe loc Dar să nu uităm de constructor Desigur, nu-l uită, vor spune despre el că este un participant la munca cooperativă Dar cum să-i determinăm locul? Și din moment ce întrebarea este economică, ce valoare este corect să atribui muncii sale? Deodată, în primul rând, este izbitoare întreaga inaplicabilitate a măsurării vulgare propuse de Marx, prin orele de lucru Munca mentală este în esență inaccesibilă măsurării timpului, nu este rezonabil să se recurgă, la măsurarea acestuia, la conceptul de intensitate Măsurătorul, evident, trebuie aplicat de altcineva Va fi o nedreptate monstruoasă dacă limităm întreaga valoare a muncii la întocmirea planurilor și la timpul necesar pentru acestea Înainte de a desena, trebuie să vă gândiți, trebuie să faceți calcule, trebuie să verificați cu cărțile Când calculezi, poți face un milion de greșeli, corectezi de un milion de ori; se poate sta în spatele unui plan mulți ani; planul se poate prezenta instantaneu la fantezie în formă terminată Pe tot timpul de lucru, materialele (hârtie

și pix și chiar reprezentare mentală) au o importanță absolut nesemnificativă; nimic nu este irosit decât forța vitală interioară și nimic nu este stricat, ca în experimentele musculare cu material Totuși, rodul imaginației și minții este un membru echivalent cu orice altceva în construcția podului, tuturor acești zidari, fogări, lăcătuși, luați împreună Întreaga punte este doar împlinirea unei idei și fiecare dintre lucrători poate fi reprezentat pe drept ca împărțit într-un interpret și un gânditor, iar în ultima jumătate, gândirea, un împrumutat al gândului altcuiva, transferat lui, fără de care toată opera lui nu este nimic și nici măcar nu poate lua naștere Ceea ce vedem la construcția podului Volga se repetă în fiecare minut: în fiecare moment economic, invariabil însoțindu-se reciproc, ideea și execuția * * * Biblioteca "Runivers" Monopol a) natural: aa) în persoana însuși - minte și talente, forță fizică, exces de sănătate, bb) în natura înconjurătoare, mai precis în loc, geografic - climă, apropierea de căile naturale de comunicare, capitalul în măruntaiele pământul și la suprafață, depozitate de natură; b) accidentală dintr-o combinație de circumstanțe: aa) independent de voința noastră - cutremure, furtuni, lăcuste, secete, boli epidemice, bb) sociale sau chiar amenajate cu calcul - mijloace artificiale de comunicare, diferența dintre condițiile urbane și cele rurale, războaie , tarife, drepturi politice și sociale Monopolul și centralizarea sunt una și aceeași: gradul de apropiere de sursele naturale de bogăție De la un capăt, inaccesibilitatea lor completă, de la celălalt, posesia lor completă, care poate aparține unor indivizi, societăți sau popoare întregi Totalitatea tuturor condițiilor care creează un monopol artificial și oferă unul natural este sursa unei distribuții inegale a bogăției, la a cărei eliminare nu este suficientă reorganizarea uneia sau mai multor țări Ar fi necesar să răsturnăm întreaga lume și, în plus, să egalăm condițiile artificiale cu cele naturale - o întreprindere, cel puțin pentru umanitatea modernă, este imposibilă Știința nu a fost încă de acord să găsească un cuvânt scurt care să desemneze excesul de venit sau diferența de câștig a două forțe de muncă egale, în funcție de diferite tipuri de monopol și care vin la capitalist sau proprietar Aș numi-o chirie, aplicând-o nu numai proprietății funciare, ci tuturor elementelor de producție Chiria nu s-ar numi în general venitul primit din forțele gratuite ale naturii, ci diferența care, grație diverselor opinii doamnelor de monopol se găsește chiar în aceste daruri ale naturii Ricardo ar fi expus în caracterul său unilateral și toată știința în incompletitudinea concluziilor Vor fi nenumărate vizualizări și * Biblioteca "Runivers" grade de chirie, de la eschimos și laponi până la bancherul din oraș, aparținând nu numai proprietății funciare și capitaliștilor, ci chiar și clasei muncitoare * * Valoare de gândire, credit, speculații Valoarea este determinată nu de forța de muncă folosită pentru a o produce, ci de suma care este oferită pentru achiziționarea acesteia Să ne întoarcem din nou la omul singuratic Îi este foame, iar în fața lui se află un tufiș cu fructe, despărțit de un obstacol, deși sub forma unui alt tufiș care trebuie îndepărtat, într-un cuvânt de depășit Să ne uităm la proces: în suflet există o concluzie, o meserie Viața cere sprijin; ochiului apar un tufiș cu fructe și un tufiș de obstacole Mintea constată că fructele de pădure se vor calma și poate satisface senzația de foame Dar pentru a-l atinge, trebuie să depășiți un obstacol, să vă petreceți forța vitală Oare acea întărire a forțelor vitale, care va fi dată de boabe, merită cheltuirea forțelor vitale, care ar trebui folosite pentru asta? Cu mine, acel proces ate are loc

într-o formă deschisă, dar are loc în sufletul tuturor celor lăsați în urmă În exemplul prezentat, lucrul destinat consumului, fructele de pădure, sunt un produs finit al naturii și, în plus, în stare pasivă: nu are proprietar viu Dar în loc de fructe de pădure poate fi pâine coaptă și este în mâinile producătorului de pâine Cel flămând are câteva copeici în buzunar Copecii astia au fost primiti de el pentru ceva, a facut ceva, pentru munca deja facuta Aceasta este a doua diferență, nu este nicio muncă de făcut, dar este deja făcută Inferența ia o formă oarecum diferită, datorită a două caracteristici care intră în proces, a doua persoană implicată în tranzacție și munca finalizată Merită pâinea oferită forța de muncă pe care trebuie să o folosesc pentru a cumpăra copecii necesare pentru ea? Altul argumentează: acelea Biblioteca "Runivers" Rațiile pe care le primesc vor acoperi forța de muncă pe care va trebui să o folosesc pentru a cumpăra pâinea pe care o vând? În ambele exemple prezentate, concluzia se bazează nu pe trecut, ci pe viitor, nu pe ceea ce s-a întâmplat, ci pe ceea ce urmează să se întâmple Trecutul servește ca date doar pentru a măsura viitorul Aceasta este prima lege Al doilea, care este și consecința ei, este că rezolvatorul este o presupunere, și nu un fapt real, nu un fapt în general, ci o presupunere despre un fapt Și acest lucru se aplică nu numai la măsurarea muncii, ci și la corespondența binelui cu nevoia "Această pâine mă va satisface, aceasta este o altă presupunere Comparația sațierii (sugerată), adică întărirea forțelor cu cheltuielile necesare (adică forța de muncă), este și ea doar mentală De fapt, costul depășește chitanța, sau invers Deci, mărimea muncii necesare este o mărime imaginară, mărimea armăturii este o mărime imaginară, iar egalitatea lor este, de asemenea, imaginară Cantitatea de întărire de fapt poate fi chiar negativă, adică nu pentru a întări, ci și pentru a distruge forțele În orice caz, procesul economic se transformă într-o opinie, iar fiecare valoare este deja în esență nu o valoare reală, ci una imaginară Să ne îndreptăm atunci atenția asupra succesiunii procesului și asupra succesiunii diferitelor sale momente În ambele cazuri, forța de muncă precede achiziția, consumul de energie precede reînnoirea Deși banana atârna de copac, trebuie măcar să întind mâna ca să o diger Numai în cântecul Husarului cad în gură gălușele Așa se pare că este o lege imuabilă, se pune din nou întrebarea: și primul croitor, de la cine a studiat? În contul cui s-a primit însă prima subzistență? De unde au venit tocmai forțele care trebuie cheltuite pentru a le consolida? Biblioteca "Runivers" Deci, iată dialectica: munca este necesară pentru hrană, iar munca presupune hrana realizată De altfel, acesta este un răspuns la o dispută în esență inactivă: capitalul oferă hrană muncitorilor? George spune că nu și are dreptate, iar cealaltă parte are dreptate Mâncarea și munca se desfășoară în esență simultan, îndreptându-se spre o întâlnire Muncitorul, începând să lucreze, este deja hrănit, cu capital, desigur, dar nu cu capitalul la care a început să lucreze, ci cu capital, iar perspectiva hranei sale crește pe măsură ce munca crește de sub mâinile lui În orice caz, forța de muncă și hrana și procentele lor sunt estimate mental, chiar înainte de a fi finalizate, iar când sunt finalizate, servesc doar ca date pentru estimarea viitorului Speculația este așadar un moment necesar în procesul economic, chiar și cel mai simplu, chiar și atunci când consumatorul și producătorul sunt combinați într-o singură persoană La fel, credit Pentru a lua un om chiar în prima etapă, în care toată economia constă în cheltuirea directă a forțelor pentru reînnoirea lor imediată, trăsăturile esențiale ale unui obiect se realizează la distanța dintre cheltuială

și reînnoire Cheltuiesc în speranța reînnoirii Dacă aplicăm aici contabilitatea italiană, atunci acest organism este capitalul, care împrumută cu muncă și debitează cu alimente; și invers: când mănânc, mă împrumut; muschii sunt un datornic care va plati cu munca Un împrumut este o cheltuială făcută în anticiparea unei returnări a ceea ce a fost cheltuit cu profit Așteptarea și profitul sunt cele două trăsături esențiale ale sale, care o deosebesc de simplul schimb Deși creditul este deja ascuns în mine, este doar ascuns Și avansează proporțional cu cât distanța dintre cheltuieli și rentabilitate crește și, odată cu aceasta, crește cererea de profit Cererea de profit se bazează pe legea naturală a creșterii organice și pe dorința naturală de a obține cât mai mult cu cel mai mic efort Biblioteca "Runivers" Rost Capitalul este o valoare care oferă un venit independent Lassalle și George sunt de acord cu această definiție Lassalle adaugă: "la care posesorul nu participă prin munca sa Dar adăugarea este de prisos, este de la sine înțeles Capitalul este o valoare care crește singur Ridicul lui Lassalle la explicația că profitul este o primă pentru abstinență sau muncă mentală este parțial justificată Totuși, trebuie să recunoască că, dacă proprietarul capitalului) nu l-ar pune în circulație, ci l-ar devora sau l-ar îngropa,) nu ar dispune el însuși sau prin administrator de folosința lui productivă, capitalul ar rămâne mort și nu ar da venituri , da și nu ar da de lucru Se poate întreba: dar de unde vine chiar dreptul de comandă? Întrebarea este solidă și va duce la discuții despre dreptul la moștenire Dar ne putem imagina capital și auto-dobândit; în consecință, explicația lui Bastiat va rămâne adevărată În orice caz, definiția potrivit căreia capitalul este o valoare care se auto-crește este corectă, în timp ce definiția sau explicația lui Lassalle că "capitalul este o formă de muncă" nu este bună Capitalul natural, lemnul și vite, nu implică muncă, având nevoie doar de el pentru supraveghere Lassalle şi Marx nu vor să cunoască acest capital, limitându-se la capitalul social, şi anume, în măsura în care aparţine claselor posesoare, plasate vizavi de cei care nu au Auto-creșterea este o trăsătură distinctivă a organicului Constă în schimbul de materie care are loc în interiorul plantei, prin asimilarea și expulzarea de către propriile organe, prin care individul crește în masă și se schimbă în formă Economia repetă procesul de creștere organică în sfera sa socială, profitând parțial de natural Biblioteca "Runivers" proces, devenind parțial ca acesta Diferența dintre cele două este, până la urmă, că unul este un proces aleatoriu, celălalt predeterminat Lemnul și animalele cresc singure Omul, stăpânul naturii, îi face să crească pentru el Natura produce indivizi, conform legilor chimice și mecanice, supunând combinației lor aleatorii Omul, însă, pune forțele naturii într-o combinație definită, necesară, și ele produc acei indivizi, dar într-o formă diferită, cu o masă diferită, într-un loc diferit, unde o persoană are nevoie Stăpânul naturii nu se mulțumește cu asta El forțează natura să producă noi indivizi, chiar noi creaturi Să uităm pentru o clipă că omul este o ființă spirituală Din punctul de vedere al lui Lassalle sau Marx, nici nu ar trebui să privim altfel: școala mamona nu vrea să știe, neagă infinitul, peso-măsurabilitatea, diferența dintre spirit și materie Omul este același produs al naturii, ca o ferigă, format, poate, printr-o stridie, de altfel, până la forma sa actuală Deci, omul este doar ultima treaptă, ultima verigă a lanțului, deosebindu-se doar cantitativ de aspen-dacă, de maimuță-dacă Să stăm din acest punct de vedere, să ne ridicăm deasupra globului și să privim Arshins nesfârșiți de calico vărsate de mașină diferă doar cantitativ de mierea care curge din frunzele unui

tei, filatorul în sine este un organism care seamănă cu același tei în parte, în parte un animal, dar de un nou tip special , un nevertebrat, o creatură la care predomină scheletul, mușchii sunt limitați, alimentația se face prin devorarea cărbunelui și, mai mult, la distanță Și așa mai departe, și așa mai departe, să analizăm această ființă și să stabilim clasa specială în care istoria naturală trebuie să o plaseze Pe lângă mușchii interni, această creatură are mușchi externi care se mișcă singuri, cu care intră în contact cu natura exterioară și cu ajutorul cărora se realizează hrănirea ei - mâinile omului Cum a fost creată această creatură? În aceeași ordine ca restul, prin asimilarea mediului Biblioteca "Runivers" materie, prin aplicarea de sine la ea, prin selecție, prin lupta pentru existență etc , etc Există o diferență, dar nu putem decât să recunoaștem în ea trăsăturile auto-creșterii organice și capacitatea de a produce, chiar și a reproduce, deși nu direct Materia brută este devorată, digerată în felul său și ejectată într-o nouă formă, fiind supusă unui anumit proces chimic și mecanic Fire sau calico, aruncate de acest organism monstruos, ca o sămânță pe o frunză, sunt transferate la distanță pe o navă pe mare, schimbate cu un alt produs, se transformă în bani și construiesc un nou individ, asemănător cu un părinte Procesul este organic) Cum diferă de creșterea naturală brută? Cantitativ numai prin gradul de participare a forțelor umane Mi-am aruncat sămânța și astfel mi-am încheiat participarea; în condiții climatice favorabile, va merge de la sine, va urca, va crește și va da roade Nu sunt mulțumit de semănat, sunt preocupat de furnizarea de condiții favorabile, udare, împachetare etc Participarea cantitativă a omului la construcția filaturii și filarea firelor va consta doar într-un grad Dar ambele procese sunt infinit diferite calitativ Filatorul de hârtie este un individ cu totul nou în natură, neavând un strămoș direct, este o creatură, nu un câine sau un cal englez, care, cu toată diferența dintre strămoșii lor, reproduce aceeași substanță, reprezentând doar o mai mare sau modificare mai mică Substratul este diferit și este un produs al creierului, vorbind într-un mod materialist) În ce condiții se desfășoară viața acestor indivizi extraordinari, indivizi pe care natura, lăsată în sinea ei, nu-i cunoaște și pe care nu știe să-i producă? Dar ea poate produce Ce pot sa spun? Da, ea reușește La urma urmei, este posibil să ne imaginăm că tot ceea ce se realizează cu participarea omului este construit de forțele brute ale vântului, gravitației, căldurii și alți agenți fizici, cum ar fi lor Biblioteca "Runivers" combinație, a cărei consecință a fost tocmai spinnerul Viopul a întors meterezele, cutremurul au fost ridicați etc : toți agenții pe care omul i-a combinat au fost combinați întâmplător, iar mașina lui Arkwright a fost produsă întâmplător Este sălbatic, nu se va întâmpla niciodată Suntem de acord, dar nu există niciun motiv pentru care nu se poate întâmpla: există o posibilitate fizică Dar nu se va întâmpla din alt motiv, că nu este un motiv fizic care acţionează aici, ci altul, spiritual, nu numai infinit diferit de cel fizic, dar infinit diferit Natura oarbă va îmbunătăți șacalul într-un câine, în supunere față de condițiile mediului, dar nu va produce mașina Arkwright Va mai face ea un patruped dintr-un pește și chiar un bărbat dintr-o maimuță? În consecință, prima condiție pentru organismele producătoare artificiale, le voi numi mecanice, este prezența unei forțe spirituale, care singură le dă naștere și le reproduce A doua condiție este mediul spiritual, societatea Producția unei mașini depășește nu numai puterea unui om, ci și puterea unei generații Invenția ei ar trebui să fie precedată de o multitudine de invenții mai elementare, ar trebui elaborate o

multitudine de concepte, care prin cuvânt să intre în proprietatea mentală a omenirii Într-un cuvânt, producătorii pot fi împărțiți în brut și cultivați după origine, aleatoriu și prestabiliți după scop Acesta din urmă determină calitatea acestora, conform căreia un producător există și crește pentru el însuși, iar altul și pentru altul Și de aici vine:) O întreagă lume de nevoi, de asemenea umane și totodată sociale și presupunând și cultură Diferența dintre semnificația societății și a culturii pentru origine și pentru scopul producătorilor este că cauza eficientă presupune realitatea, în timp ce cauza finală este ideală: nevoia există în presupunere, așa cum s-a spus deja parțial Prin urmare, producția nu numai că satisface nevoile existente, ci provoacă și altele noi Se face Biblioteca "Runivers" interacţiune Problema auto-creșterii Acum ceea ce s-a spus explică faptul că procesul organic poate avea loc nu numai în lumea naturii brute, ci și în lumea culturii sociale Mașinile sunt prezentate ca eșantion Dar nu este doar mașina care manifestă auto-creștere și nu este doar mașina care reproduce organicul în societate Toată societatea este un organism Schimbul de materie care are loc în individ se realizează astfel și în unitatea colectivă a multitudinii de indivizi care constituie societatea Schimbul de materie în societate nu este doar suma obiectelor consumate sau a nevoilor satisfăcute Viața, ca viață socială, are propriile sale caracteristici, datorită cărora societatea este un organism în care individul este doar un membru, dar un membru independent, deși păstrând o legătură cu organismul social Această dependență minunată ar trebui luată în considerare separat * * * De curând, ca ieri, am auzit că lângă Moscova unii dintre săteni, dintr-un sat adevărat, și nu doar lângă Moscova în sens strict, cumpără ouă la Moscova și le duc în sat Iată un exemplu care este potrivit pentru ocazie când se discută despre "schimbul liber" Ce este asta, ignoranță, lene? Oricare ar fi, avem de-a face cu un element psihic, iar de aici rezultă că nu trebuie trecut cu vederea atunci când discutăm despre schimb sau despre procesul economic în general Un alt caz: un țăran a pus o încărcătură de lemne de foc pentru a le duce la Moscova Moscoviți cărora li s-a întâmplat să li se ceară să fie duși la Moscova în loc de lemne de foc Bărbatul nu este de acord Mâine este o piață "Dar cât valorează lemnul tău de foc? Vă vom plăti -Nu!-Ce este asta? Ignoranță, lene? Nu, acesta este ceva chiar cu totul diferit: țăranul renunță de bună voie la un beneficiu clar, neîndoielnic, imediat, pe care țăranul nu poate să nu-l vadă Singura explicație rezonabilă cu care s-ar putea veni este că țăranul s-a angajat să livreze cuiva Biblioteca "Runivers" lemne de foc în ziua stabilită și nu dorește să deranjeze acuratețea Dar bărbatul nu a explicat acest lucru În plus, există multe fapte omogene și, în plus, universale Nu pot cumpăra de la Ruza lemnul de foc trimis prin mine la Moscova În Kolomna, era imposibil să cumpărați pește pentru orice bani, care a fost trimis de la Astrakhan la Moscova Nu poţi obține caviar bun în Astrakhan, o portocală la Cannes și, probabil, nici un trabuc în Havana De aici trag următoarea concluzie: munca devine în mod voluntar ea însăși, îi place să o pună nu în proprietar și posesor, ci în instrument Bazar, principalul cumpărător, este pentru comerciant ceea ce este mașina pentru muncitor; la fel, fiecare rutină are aceeași Munca i se subordonează în mod conștient, neglijând propriile avantaje, contrar calculelor directe De ce să nu lăsați unele dintre cele mai bune caviar din Astrakhan și o portocală la Cannes? Să renunțăm la probabilitatea riscului Nici măcar nu există risc: acum oferă bani, ca un țăran pentru lemne de foc; dar chiar și oferta unei achiziții în

numerar este neputincioasă Modul stabilit de comerț atrage comerciantul; este neputincios să se desprindă de el; el rămâne pe ea, se mișcă odată cu ea, nu găsește în sine puterea de a sări de pe ea, la fel cum filatorul, odată ce stă lângă mașină, este incapabil să-i refuze ascultarea Dacă vă rog, după aceea, vorbiți despre cerere, ofertă, concurență și legi similare, care sunt încălcate atât de grav aici Dacă vă rog să vorbiți despre exploatarea forței de muncă, atunci când munca se exploatează, la început ei transportă caviar sau pește la mii de kilometri distanță, astfel încât să se întoarcă la el la un preț mare, cu adaos de o suprataxă pentru transport dublu și pentru profit a cumpărătorului de la Moscova Pe scurt: forța exprimată în faptele enumerate este forța de inerție, care continuă să atragă chiar și atunci când motorul este decuplat Un eschimos și un jardinier jamaican, o căprioară și o sticlă de rom - de acolo poți începe să vorbești despre schimbul liber Biblioteca "Runivers" Întrebarea referitoare la acest punct este formulată în cuvintele cele mai scurte, după cum urmează: Este adevărat că într-un schimb ambele părți câștigă în mod egal? Punând această întrebare, eliminăm ipoteza unei exploatări mai mult sau mai puțin brute, unde, de exemplu, un inel de cupru este vândut pentru unul de aur Nu, să vorbim despre tranzacționare perfect corectă Este adevarat? Da, așa e, dacă e vorba de bursă, și, mai mult, precum cea de la Londra Dar care este acest beneficiu reciproc în schimb? Dau ce am, primesc ce am nevoie Bine, dar pentru reciprocitate ambele condiții trebuie să existe în mod egal, astfel încât să dau ce este cu adevărat de prisos și să dobândesc ceea ce este cu adevărat necesar Să notăm acest lucru și să lăsăm căutarea dorinței și excesului, la care vom reveni Care este, totuși, avantajul aici și, în plus, reciproc, unde este acesta în produsul Melirwerth și de unde a venit? Am dat painea si iau cizmele, dar imediat m-am razgandit si aduc cizmele cuiva care ii va schimba cu painea in plus; mărimile în sine rămân egale, presupunând condițiile că ambele au aceeași valoare, necesitând aceeași cantitate de muncă pentru ei înșiși Să presupunem că există egalitate, dar beneficiile nu sunt încă vizibile Beneficiul nu se limitează doar la viteză, la depășirea timpului și a distanței? Dacă nu aș fi găsit cizme gata făcute, ar fi trebuit să folosesc timpul pentru a le dezvolta, mult mai mult, desigur, decât un specialist; sau dacă cizme gata făcute au crescut undeva pe un copac, sau în loc de cizme am nevoie de portocale, trebuie să rătăcesc acolo, unde cresc, și să pierd din nou Și pâinea mea în plus, lăsată fără îngrijire și utilizare, va putrezi între timp În consecință, schimbul contribuie la conversia rapidă a stocului în afaceri, la utilizarea productivă a muncii, la scoaterea capitalului dintr-un stat mort Biblioteca "Runivers" Aici sensul opus al timpului este izbitor Cu cât vinul costă mai mult, cu atât crește mai mult în valoare, un animal domestic, creștere, își crește valoarea în fiecare zi Dar cu cizmele și pâinea noastră se întâmplă invers: pierd când se culcă Aparentă contradicție Timpul este necesar pentru maturare, dar timpul distruge atât în general, cât și în special când maturizarea s-a încheiat Arborele începe să se slăbească, taurul pierde frăgezimea cărnii, vina este necunoscută, dar cu siguranță există o limită la care se termină coacerea, iar valoarea, dacă nu merge înainte, apoi se oprește Pâinea, turnată în cereale, a ajuns deja la maturitate, cizme cusute și ele Nu numai pâinea, ci și cizmele suferă același proces pe care îl observăm la un taur sau creștere Materialul de sub mâinile cizmarului crește, se maturizează Astfel, munca în sine este o creștere a dobânzii pentru material, care este, până la urmă, capital În momentul maturizării,

schimbul preia produsul și îl întoarce acolo unde dă fructe noi O întrebare trecătoare: prin urmare munca crește valoarea? Desigur ca da Dar se acumulează cu o sumă mare, cât valorează? Din nou, da, pentru că nu a fluturat prin aer, ci s-a ocupat de capital, sub formă de materiale și mijloace de producție, care au o capacitate internă de a se crește, tocmai datorită schimbului, prin care se egalizează o cizmă cu un vițel, o curte de lenjerie cu un măr sau alt produs autocultiv Ne întoarcem la schimb Există un beneficiu și reciproc; nu este instantaneu, se realizează doar instantaneu, ci este rezultatul trecutului Dobânda acumulată în timpul confecționării cizmelor și confecționării pâinii își primește moneda în momentul schimbului Dar este un beneficiu egal pentru ambele părți? Dreptul muncitorilor la o parte din profitul maestrului este aparent cel mai sacru Dar i se opune o obiecție esențială: nu sunt ei obligați, dacă da, să participe la pierderi? Biblioteca "Runivers" Să descompunăm producția din fabrică în elemente:) mâini de lucru,) mașini,) spații,) materiale Mâinile și mașinile de lucru sunt omogene ca mărime, prin urmare, pot fi luate în considerare trei elemente: spațiile, materialul și mâinile (mecanice sau de locuit) Ambele și a treia sunt capitale Să respingem camera ca fiind o cantitate indiferentă Proprietarul a închiriat și își primește dobânda și s-a asigurat Rămâneți material și mâinile de lucru Reprezentantul producătorului sau al capitalului în sensul cel mai restrâns rămâne materialul Aparatele pot avea un alt reprezentant și adesea au Așadar, s-a plătit chiria pentru casă, s-au plătit salariile muncitorilor și mașinilor Materialul este prelucrat, dar nu este în mână, sau are un preț pe piață care nu acoperă costul de producție Cine este responsabil? Material? Dar materialul în sine poate fi separat de producție și poate avea un reprezentant special, de exemplu, în finisare În consecință, doar managerul și, prin urmare, capul cuiva, rămâne producător în sens strict Aparent, pierderile ar trebui să cadă numai asupra lui Dar este corect totusi? Pierderea poate apărea și din) material (a scăzut în preț sau este de proastă calitate),) de la mașini (care pot fi prost, prost gestionate și reparate) și) de la muncitori care funcționează neglijent sau inept Din toate acestea poate exista o pierdere, dar cum să o distribui corect? În cele din urmă, o pierdere poate apărea pur și simplu întâmplător: o nouă invenție o omoară pe cea veche, moda a trecut, oferta depășește cererea etc responsabilitatea antreprenorului în sens larg și restrâns; și, în consecință, profituri pentru el Mâinile și mașinile nu răspund: cine le-a îngrijit, sau le-a dirijat, le-a ales? Și, în consecință, profitul este prima legitimă a întreprinzătorului ca atare, la fel cum chiria este venit Biblioteca "Runivers" proprietar, ca atare Participarea la premiu aparține, așadar, proporțional cu aplicarea minții, calcul, diligență și, mai ales, mâinilor fizice, ca atare Pe scurt , atât profitul, cât și pierderea țin de munca mentală, de invenție, așa cum am spus în altă parte Fără a participa la comandă, lucrătorii nu pot participa la profit Admițându-le în profit, proprietarul trebuie să le permită să preia comenzi și, prin urmare, a devenit necesar să le impună pierderi Este acest lucru fezabil? Aparent da, deși parțial, dar doar într-un mod nu direct, ci invers, și anume, să treacă de la un salariu minim, cu sporuri pentru acesta în caz de succes în întreprindere în general sau diligență a persoanelor în special Dar, în consecință, este de înțeles, salariile trebuie reduse în acest caz, adică eventuala pierdere este dedusă în avans și împărțită în muncitori și administratori în proporție corespunzătoare Este greu de realizat acest lucru printr-un contract gratuit, iar dacă vreodată se

realizează, atunci numai prin legislativ, pentru că) salariile cresc în general și) singure cu greu acoperă nevoile, așa că nu există nimic de separat de frică Cu alte cuvinte, lucrătorul nu va fi de acord în mod voluntar cu o astfel de înțelegere Să fim atenți și la dificultatea care se prezintă pentru distribuirea corectă a profiturilor și pierderilor Să ne imaginăm că capitaliștii și muncitorii s-au adunat, să spunem, pentru producția de fire Capitalul este oferit într-un milion de ruble; sunt o mie de muncitori, iar salariul lor anual, să presupunem, este de două sute de mii Ei se evaluează la rata dobânzii de pe piață, să spunem, la milioane Muncitorii și capitaliștii vor alege împreună liderii cauzei În esență, profitul, precum și pierderea, ar trebui deduse în cota principală:) managerilor,) pe mâinile vii și, în sfârșit, deja) pe capitalul fără suflet, care în esență este doar material în acest caz și un instrument Dar atunci) capitalul este complet lipsit de interesul său, adică devine infinit mai ieftin decât la Biblioteca "Runivers" piata, si deci nu va merge la intreprindere,) responsabilitatea principala va reveni celor care nu au ce sa raspunda, adica managerilor, muncii mentale, care nu au capital Împărțiți în cei care i-au ales? Dar în ce măsură este acest echitabil? Atunci principiul de bază este încălcat, iar atunci lucrătorii înșiși sunt lipsiți de dreptul la profituri, pierderi, iar cel care i-a angajat, i-a încasat, rămâne în acelea și altele Într-un cuvânt, povara responsabilității și beneficiul profitului este direcționată către un singur antreprenor, într-un cuvânt, situația actuală este restabilită * * Câștiguri și venituri Câștigurile, desigur, ceea ce se lucrează; venitul este cel care se dobândește prin putere gratuită în timpul muncii, fie că este vorba de pământ, capital, chirie sau dobândă, nu contează Câștigurile ar trebui să fie proporționale cu eforturile depuse în muncă O \u d mușchi, minte, într-un cuvânt, muncitor Cât de mult A este necesar? Este necesar să luăm legea mecanică - masa și timpul, un fel de pudofut Aceeași forță nu poate produce mai mult decât ceea ce este în sine, decât prin dilatarea timpului Așadar, traducând în limbaj economic, muncitorul, cu o anumită tensiune și timp, trebuie să producă din când în când aceeași valoare egală, câștigurile trebuie să fie aceleași acum ca ieri, aici, peste ocean E chiar asa? Nu Îi dă unui țăran ore de muncă, ce muncitor englez pe de o parte și laponez pe de altă parte, pentru munca de aceeași vreme, aceeași tensiune și, voi adăuga eu, aceeași calitate? Dă el aceluiași țăran ce a dat în secolul al XIV-lea? Cu alte cuvinte, poate cumpăra aceeași cantitate și același bun pentru ore de muncă? Nu, mai puțin atunci și acolo, mai mult aici și acum Deci, câștigurile în general cresc Chiar și cu un salariu mai mic într-o țară civilizată, un muncitor primește mai mult decât într-o țară barbară și în vremuri trecute (ceea ce, totuși, este în esență același: un laponez este la fel ca un țăran din antichitate) op Ghiliarov-Platonov vol II Biblioteca "Runivers" Dar veniturile? Se ridică? Cât despre interes, acesta scade odată cu progresul; acest lucru pare fără îndoială Dar chiria crește, și despre asta nu există nicio îndoială; adică același spațiu dă mai multe binecuvântări decât a dat Dar cum mai mult? Indiferent sau relativ? Dacă crește independent, atunci trebuie să fie și relativ, cel puțin la capital, deoarece dobânda scade; și prin urmare și în ceea ce privește munca, care este întotdeauna într-o poziție, dă ceea ce dă Să mergem pe cealaltă parte Se poate produce și se produce mai mult decât se consumă - capital Dar capitalul, acest rest, fie este consumat direct, în consecință, crește cantitatea de mulțumire, fie este folosit pentru producție și, în consecință, crește nu numai pentru prezent, ci și pentru viitor

Capitalul nu servește satisfacției generale doar atunci când este stocat Pentru că dacă este consumat, atunci nu este mâncat de proprietar în forma în care a fost primit și nu este aruncat în foc Lucrurile sunt cumpărate, în consecință, producția este chemată și munca este încurajată Totul depinde de grad și direcție Să vedem cum se face asta Primesc capital, care - nu contează și de unde - nu contează O dau cui nu contează, dar pentru cine este aceeași întrebare ca și pentru mine: unde să o pun? Și, în sfârșit, dacă primul, al doilea sau al zecelea dobânditor îi permite să fie utilizat în mod productiv, nu contează care dintre ele din nou Dar rezultatul punerii în circulație este că cantitatea de lucruri utile, din fericire, crește nu numai cu cantitatea de capital, ci plus cu procentul acestuia, cu care aceeași poveste se repetă Dar nu dau sau consum capital Ce fac? Eu pastrez? Este posibil, dar va însemna că o voi extermina În ce va consta acest capital? Pe câmp, casă, mărfuri? Dar mărfurile vor putrezi și se vor deprecia, câmpul va fi supraîncărcat, casa se va prăbuși Dar, să spunem, încă pot să o fac și eu Biblioteca "Runivers" a consuma, adică a trăi în ea; în orice caz, privesc societatea de beneficiile sumei pe care o rețin Dimpotrivă, punându-l în circulație, îmbogățesc societatea Cu ce mă folosesc? Nu pot face nimic, adică doar să-mi măresc averea digital, adică dând capital, apoi punând dobândă pe capital, apoi dobândă pe dobândă: nu eu, ci alții vor folosi în esență totul Dar să presupunem că folosesc veniturile vii: ce fac cu asta? Pot să mănânc și să beau mai mult, merg chiar până la sațietate; dar acest tip de nevoie are limitele ei Pot să pun două haine de blană în loc de una, deși nimeni nu face asta Dacă, însă, mă rezum doar la faptul că am două haine de blană, atunci atitudinea mea intră în categoria deja analizată mai sus, adică păstrez capital mort Dar pot să-mi ridic consumul calitativ, să mănânc mai bine, să beau vin scump, să țin servitori, cai și așa mai departe Aceasta este în esență întreaga utilizare a capitalistului Cu toate acestea, în acest caz, îmi folosesc jumătate de capital la fel de productiv și în același mod încurajez munca, să zicem, a unui croitor parizian sau a unui vinificator Tokay Nu fur nimic din societate și în special din muncă, cu excepția mâinilor capabile să fie productive, și de la mine lacheii, cocherii etc , folosiți pentru angajare Pentru societate, rezultatul acestei vieți este același cu cel al stocării bogăției, plus distragerea atenției mâinilor productive de la muncă Nu iau nimic nimănui, iau o oportunitate în plus de a mări mărfurile în plus, dar nu iau nicio marfă gata făcută În rezultatul final, ce iese? În primul rând, principala problemă nu este distribuția neuniformă a bogăției, ci, ca să spunem așa, regimul monarhic de care dispune Ele sunt eliminate de către capitalist sau proprietar, dându-le o astfel de direcție și nu o altă direcție, mai mult sau mai puțin utilă în progresul general, și nu jignește pe nimeni în mod special, inclusiv munca Unul crește producătorul- * Biblioteca "Runivers" bogăție, și deci bogăție, bând șampanie, cealaltă prin arărea câmpului; dar chiar și șampania, la un capăt îndepărtat, se transformă în arătură Întrebarea se rezumă la mediocritatea și imediatitatea rezultatelor și, în orice caz, la influența asupra bunăstării generale, și nu asupra celei private sau a celeilalte, sau a ofensei cuiva Pe de altă parte, să încercăm să desființăm regimul monarhic menționat Să presupunem că am găsit posibil să alocăm câștigurile nete din sporul său, dat de forțe gratuite, π au pus dispoziția acestui spor pe umerii publicului Dar cum? Prin ordinul consultativ al alesului? Oamenii nu vor domni din nou? Vechea ordine nu va fi restabilită, doar într-o formă diferită? El va dispune de A în

loc de B Muncitorul nu câștigă deloc: fiecare va primi la fel ca el, pentru că fiecare primește deja mai mult decât produce Tot ceea ce i se ia capitalistului sau proprietarului este oportunitatea de a economisi inutil, de a bea șampanie, de a păstra caii și de a coase frac la modă nouă Dar ce zici de asta? Ori luxurile trebuie să dispară cu totul, ori altcineva va avea lux În ultimul caz, stewardul va bea din nou șampanie; doar fața va fi diferită, dar esența materiei va rămâne aceeași Ei bine, va rămâne dacă se opresc cu totul: șampanie, trotți și frac nou-fangled Doar un fel de tarif prohibitiv va intra, eliminând un fel de industrie în timp ce încurajează alta Poziția lucrătorului nu se va schimba deloc Dar nu se poate să nu aștepte o diferență enormă în ceea ce privește promovarea progresului Antreprenoriatul, dacă nu moare, atunci slăbește; ingeniozitatea va adormi Într-un cuvânt, este la fel ca și în cazul conducerii de stat a unităților industriale, unde câștigul personal încetează să mai fie forța motrice Sa afirmat că dobânda este o primă pentru abstinență: acest lucru este doar parțial adevărat; dobânda este un spor sau un venit natural și din care încă nu rezultă că Biblioteca "Runivers" purtătorul de dobândă beneficia de orice primă, cu excepția posibilității de a adăuga o cifră în plus în contul capitalului său Prima începe din momentul în care capitalistul începe să trăiască dobânda, să-l folosească pentru sine Dar acest bonus este mai degrabă un bonus pentru management, pentru întreprindere, un bonus pentru faptul că capitalul nu se îngroapă în pământ Punându-l în circulație, fie și numai pentru propriul pântece, capitalistul se răsfăță, dar îi aduce și altora beneficii În ce măsură, cui, în mod egal, și fiecăruia după meritele lor și față de sine în special? Dar din punct de vedere economic, răspunsul la aceasta este imposibil Avem în fața noastră un fapt istoric natural și din punct de vedere istoric natural este îndreptățit Cum va fi din punct de vedere mental, din punct de vedere moral, aceasta este o altă întrebare Dar nu este nimic de intrebat economistului Poate economistul să se întrebe dacă viața economică ar trebui să rămână cu propriile sale legi sau ar trebui să facă față moralității și să le respecte? Dar într-un astfel de caz, viața economică este chiar posibilă, nu este în esență desființată? * * * Boabele semănate dă într-un an , e și mai multe boabe Ce este asta? Auto-înmulțire, venit, spor material Acest lucru s-a întâmplat în viața interioară a cerealelor Munca omului sau munca a fost: a substitui un individ organic în astfel de condiții fizice care contribuie la (auto) creșterea sa internă Să lăsăm un loc, care este o condiție generală pentru toate producțiile și pentru omul însuși Avem:) agenți fizici externi, comuni (lumină, aer, căldură);) solul care dă cel mai apropiat material Deci) figuri și) material Biblioteca "Runivers" Carpa se pune intr-o cutie de joc si dupa cinci ore iese ca o foaie de hartie, o substanta noua care a scazut in greutate, dar a crescut in valoare, astfel incat se dau cate , unitati de carpa pe unitate de hârtie A avut loc autoînmulțirea veniturilor, fără o creștere materială, chiar și cu o scădere Procesul este același Materialul este înlocuit cu figurile fizice Dar diferența este: a) Nu este o creștere, ci o transformare b) Figurile nu sunt atmosferice, mereu gata de orice, ci dispuse artificial, mecanice c) Materialul inițial însuși, doar într-un început îndepărtat, este produsul direct al naturii lăsat pentru sine, aceeași bob (in), dar este rodul acelei combinații artificiale de forțe și materiale, precum foaia de hârtie care vine in afara Aici totul este gata, acolo totul este gata Dar chiar și acolo, totul sau aproape totul poate fi pregătit Solul este suprapus; căldură artificială (în seră) și irigare; chiar locul: boabele sunt transferate

din alt loc Diferența incontestabilă rămâne Există un proces organic natural; iată o imitație a acesteia prin schimbul de materie prin concentrare artificială și comparare a agenților mecanici și chimici Și ici și colo, în esență, nimic nu crește sau scade, ci doar se transformă Doar o specie ajunge în detrimentul reducerii celeilalte prin schimbul de materie Într-un caz, surplusul constă într-o simplă înmulțire a cantității, în celălalt, o creștere a utilității, fără o creștere materială Sau: ceea ce se potrivește în sine crește în număr Natura nu-i pasă să producă o potrivire pentru omenire, în ceea ce privește numărul, gusturile și dispozițiile sale Opa produce bine, dar nu întotdeauna și nu peste tot Biblioteca "Runivers" într-o asemenea cantitate, în care persoana cere, și nu întotdeauna în forma finită, în care este necesar Ea nu produce multe lucruri gata făcute Contribuția naturii la producerea a ceea ce este necesar omului, în cantitatea și forma pe care el le consideră necesare, este făcută de omul însuși Făcătorul este mintea lui Instrumentul este mâna, cea mai perfectă dintre instrumentele naturii În ce măsură se extinde contribuția omului? Pe orice, începând cu agenții fizici obișnuiți: o persoană îi poate concentra, îi poate plasa, îi poate pune în mișcare și îi poate opri Să ne imaginăm că natura produce doar ceea ce este necesar pentru om și, în cantitatea și forma în care are nevoie, îl dă gata Acesta este scopul omenirii: eliberarea de muncă Același este și scopul individului: să primească un bun gata făcut Dacă lucrările necesare unei persoane sunt numite bun material, atunci în fiecare, prin urmare, gradul de disponibilitate pentru a fi utilizat diferă și poate fi considerat din două părți: a) proximitatea externă în timp sau loc față de persoana care vrea să-l folosească, b) maturitate internă Întrucât nu există muncă a cărei maturitate să nu depindă de natură și nu există muncă care să nu poată fi asistată pentru pregătirea ei prin muncă, cel puțin în sensul aproximării, atunci gradele de participare luate de acesta și de celălalt lucrător în fiecare lucrări Aceasta este diferența de origine Apoi, în funcție de scop, lucrările pot diferi în gradul în care răspund nevoilor și gusturilor O nevoie este mai puternică decât alta; aceeași nevoie poate fi satisfăcută în diferite grade, nu numai cantitativ, ci calitativ (satisfacerea este simplă, satisfăcătoare și gustoasă) Comparația în relațiile de mai sus are loc atâta timp cât o persoană rămâne singură în fața naturii și a binecuvântărilor ei Eco Biblioteca "Runivers" nomiya începe în această stare; compararea este evaluare Se exprimă în preferință, care la rândul său se exprimă în parte prin alegerea pentru consum, în parte prin economisire Care este legea prețurilor în aceste condiții? Mai valoros este ceea ce satisface mai pe deplin și mai plăcut Mai valoros este ceea ce este gata (mai aproape și mai matur) Primul este de la sine înțeles Dar a doua este contrară noțiunilor obișnuite Rezultă că ceea ce nu necesită forță de muncă este scump Dimpotrivă, mai puțin valoroasă este aceea pentru care trebuie să folosesc efort, desigur, din ipoteza că ambele lucruri ar satisface în mod egal și, în plus, aceeași nevoie Apreciez efortul pe care trebuie să-l fac, nu lucrul Lucrul are valoarea lui reală: în primul rând, internă, irelevantă (maturitate), în al doilea rând, relativă (pentru apetitul meu) Dar îmi prețuiesc puterea, sănătatea, viața; aceasta este cea mai mare pentru mine și nu vreau să le irosesc Există un fel de schimb și comerț în sufletul meu Primesc mâncare, dau putere Luând mâncare fără a cheltui puterea, îmi măresc capitalul Cheltuielile o diminuează și, în consecință, diminuează valoarea lucrului consumat de întreaga sumă a cheltuielilor Economia este posibilă și se întâmplă chiar și într-o

stare solitară Pentru aceasta, nu trebuie să ne imaginăm pe Robinson și este suficient să ne amintim de pustnicii creștini Trăiește în pădure, mănâncă rădăcini, parțial fructe de pădure, poate învăța o căprioară sau o capră; colibă bătută; piei de animale - și lenjerie de pat și haine etc , etc Nu există încă un concept de bogăție aici, deși există un fel de exces Cifrele economice înaintea naturii: forțele fizice și nevoile fizice, iar peste ele mintea, ambele stăpâne Valoarea și valoarea sclipesc doar în relațiile lor reciproce și în relațiile lor cu natura Dar apare a doua persoană Dacă există suficiente locuri și produse ale naturii, forțele ambelor sunt egale și nevoile sunt aceleași, aceasta este aceeași stare de singurătate Biblioteca "Runivers" Doi pustnici, fiecare fiind singur, nedepinzând de celălalt și neavând nevoie Dar a) lumea înconjurătoare, în sensul mărfurilor gata făcute, poate fi înghesuită și rară, b) forţele ambelor nu sunt aceleaşi şi c) nevoile sunt diferite Aici începe jocul economic Intră în joc condiții noi: a) rivalitatea A b) schimb şi presupus de ambele c) asimilare Rivalitatea poate ajunge la punctul de a face două cereri pentru un singur lucru într-un anumit loc și la un moment dat Ea presupune aceeași nevoință și raritatea bunurilor gata făcute Schimbul presupune o diferență în forțe și nevoi și o diferență în natura înconjurătoare Schimbul este, de asemenea, prima diviziune a diavolului La schimb, toată lumea dă ce este de prisos și primește ceea ce este necesar (lipsește) Schimbul corect presupune pe ambele părți valori egale, dar eterogene Fără asta, schimbul nu are sens Ce servește atunci ca măsură sau egalizator? O singură nevoie Am nevoie de ovăz, vecinul meu are nevoie de orz Ambele bunuri sunt concepute pentru a satisface o nevoie omogenă și sunt disponibile material la aceeași măsură (greutate sau volum) Am nevoie de ovăz mai mult decât orzul vecinului meu: mă mulțumesc cu atât de ori mai puțin ovăz Sau: Am nevoie de ovăz mai puțin, adică mai de prisos decât ovăzul vecinului meu: o nouă reducere a prețului orzului Dar am nevoie de ovăz mai mult decât orzul vecinului meu Pentru asta, în orz nu am un asemenea exces ca în ovăz cu un vecin ♦ Onorând compararea nevoilor, schimbul este echilibrat și se stabilește prețul, adică compararea cu o a treia unitate indiferentă Biblioteca "Runivers" Munca, gradul de pregătire al mărfurilor, costurile de producție, într-un cuvânt, originea nu are aici un sens independent Marfa cu mine este deja gata și chiar de prisos Gradul de muncă necesar producției are doar o valoare reflectivă și, din nou, în funcție de nevoie Nu creșterea sau scăderea prețului determină cât de mult efort se depune pentru producție, ci cât va fi necesar pentru a reface bunurile, dacă eu însumi am nevoie de el Din nou ovăz și orz Extragerea orzului m-a costat de două ori mai multă muncă decât extragerea ovăzului vecinului meu Nu iau în considerare circumstanțele acestui lucru și dau orzul ieftin, pentru că nu am nevoie de el O sa-l dau, si chiar mai ieftin, daca presupun ca dupa ce voi vinde tot orzul il voi avea gratis, autohton, si, mai mult, nu am nevoie de el, ca acum Dar prevăd că voi avea nevoie de ea și mă va costa mare muncă să-l obțin: mă abțin să vând sau să ridic prețul atât cât consider că este dificil să satisfac nevoia previzibilă Dimpotrivă, oricât de multă muncă s-ar prevedea pentru refacerea orzului, dar când nu prevăd nevoie de el, o voi da tot ca înainte, ieftin O redingotă de modă veche și, în plus, din materie care nu mai este disponibilă, o să vând la fel ieftin, pentru că nu am nevoie de ea acum și nici mai târziu nu o să am nevoie; nu e nevoie să mă coste scump Deci, munca reală, realizată, nu contează de fapt, ci are un impact asupra prețului forței de muncă așteptat în viitor pentru refacerea bunurilor și, mai mult, în funcție

de nevoie De aceea, așa cum am mai spus în altă parte, producătorul sau forța de muncă pierde întotdeauna și consumatorul câștigă Pentru că costul de producție este un fapt deja realizat, care nu poate fi preluat sau atenuat ca o nevoie încă nesatisfăcută Pentru asta, pe de altă parte, la schimb, fiecare dintre cei care se schimbă fără greș și câștigă Biblioteca "Runivers" vaet, câștigă ca consumator Fiecare primește un lucru pe care nu l-a putut produce el însuși sau l-ar putea produce, după ce a petrecut prea mult timp și efort Chestia asta îmi este infinit de dragă, sau foarte dragă, și o primesc meledu degeaba sau aproape deloc Deja în acest sens, consumator, ambii beneficiază Dar se întâmplă în cea mai mare parte ca amândoi să câștige chiar și ca producători Excesul, sub orice formă ar fi luat, extensiv sau intensiv (adică mai mult decât este necesar sau deloc necesar, pentru că nu am nevoie de acest articol), este asociat în cea mai mare parte cu ușurința de achiziție În consecință, fiecare dă ceea ce a obținut ușor, deci, ieftin (fără a-și cheltui vitalitatea) și primește ceea ce ar obține cu greu, deci, cu drag, fără acest schimb Prin urmare:) Vând, dar primesc mai puțin, nu muncă, ci binele pe care mi-l găsesc necesar) Cel mai mult îmi prețuiesc viața, sănătatea, puterea și doar în acest sens prețuiesc munca, adică nemanifestată încă) Munca deja făcută, cheltuiala de forță deja făcută, prețuiesc la fel de puțin ca excrementele obișnuite Prin urmare, originea bunului cel mai înalt, fie că este obținut prin muncă, fie că este dăruit gata făcut de natură, este indiferentă Indiferent dacă seară nativă sau semănată, valoarea sa economică este egală Forța de muncă, costurile de producție, au un efect asupra unui producător personal și, în plus, până în momentul în care sunt produse; ele nu au valoare socială, cu excepția cazului în care societatea însăși este privită ca un producător Rezistența și tipurile sale Poate fi pasiv și activ Cel puțin există o diferență între extracție și producție Două puncte finale: individul (omul) și universul Biblioteca "Runivers" De ce are nevoie individul? Ce poate da universul? Perspectiva progresului nesfârșit Mărfuri gata și nevoi imediate Existenta ierbivora intr-un climat tropical Perspectiva monotoniei nesfârșite, dacă doar nevoia de hrană nu i s-a alăturat nevoia de sex și, prin urmare, inevitabilitatea reproducerii În reproducere, primul depozit de serviciu reciproc (cooperare și diviziunea muncii) Nevoile determinate de hrana si reproducere raman pentru totdeauna, constituind fundul cel mai profund al tuturor nevoilor Consistența este prima rezistență, reprezentată de mărfurile gata făcute, a doua este aleatorietatea plasării lor Sarcina stabilită de individ: obținerea unei satisfacții mai bune cu mai puțin stres Luptă internă: comparație de tipuri și grade de tensiune, tipuri și grade de satisfacție Primul germen și valori și valori II Localitate și familie a) Localitatea - prima manifestare a hazardului, inert: tipuri limitate de alimentatie Trece în șansă potențată, intrând în categoria timpului: azi nu este ca mâine (furtuni, cutremure etc) b) Familia conţine în ea însăşi posibilitatea unei alte familii, şi odată cu ea complicaţiile rezistenţelor pasive de natură inertă la forţele active ale altei sau altor familii Concluzie: o luptă externă, cu două căi prezentate: de a pătrunde mai adânc în natura inertă și de a depăși rivalitatea vie Un accident care intră în lumea consumatorilor înșiși: putere diferită de reproducere, boală, forță inegală a corpului Lupta de rivalitate depășită și a) în fapt și b) în motive, cu direcția forțelor comune de a depăși natura locală și de a se adânci în ea, formează: Biblioteca "Runivers" III Societate Iar începutul și continuarea lui se fac sub influența acelorași accidente Curaj

personal, ingeniozitate personală (aleatorie și inegale) Umilința celui slab în fața celui puternic este legea majorității Acesta poate fi numit un moment activ în viața socială, care cade în inerție pe de altă parte și este controlat de acesta Organismul social se străduiește să devină ca echilibrul mecanic al naturii și să se elibereze de activitate Așa există toate societățile; contractul social este o calomnie împotriva umanității Societatea se află nu doar în localitate, ci pe teritoriu Există o atitudine față de ea care trece prin diferite grade, iar inițiativa activă a indivizilor și creșterea inertă a maselor rămân constant active Apariția producției și a schimbului Bunurile gata făcute dispar, micșorându-se mai întâi în apă, aer și lumină, apoi opresc disponibilitatea generală a acestor condiții de existență Societatea ia locul naturii, bunurile se obtin nu direct din mainile naturii, ci prin societate, iar binele ia forma capitalului * * * Natura însăși se transformă în capital Pentru că toate lucrurile se transformă în proprietate, inclusiv pământ, apă, aer și lumină Aerul și lumina se cumpără, pentru utilizarea lor, ca și apa, plătesc (stat sau companii) În al doilea rând, toate lucrurile, nu excluzând aerul, sunt făcute artificial: totul original dispare Bunurile apar și sub formă de capital Nu numai hainele și o casă, chiar și mâncarea, în loc de banană gata sau lapte aproape gata, apare sub formă de pâine care a trecut prin mâinile unui plugar, morar, transportator, bucătar, restaurator Numai laptele și fructele păstrează o parte din imediate Și hainele! Și casa! Omul rămâne consumator, dar încetează imediat să mai fie producător La cuptor a copt pâine, făină de moara măcinată, a semănat plug, grapă, semănător Cu cât mai departe, cu atât producția se transformă în creativitate spirituală, care singură dobândește dreptul la titlul de adevărat producător Producătorul este Watt, Arkwright, Edison, apoi inginer, arhitect și autor Mușchii se transformă în părți ale mașinilor, iar întreaga lume într-un mecanism artificial Relația directă a omului dispare nu numai în raport cu bunurile și natura, ci chiar și cu capitalul și chiar cu banii, a căror independență este desființată prin credit Întreaga jumătate de lume, cu toate beneficiile ei, încape într-un buzunar lateral Convenția, confirmată printr-un acord (inerție) general, parțial deschis, parțial implicit, este o lege căreia se supun toate plecările lumii O bucată de hârtie semnată de Rothschild este capabilă să producă un efect egal cu un cutremur: să producă întregul lanț de condiții în virtutea cărora acțiunea acestei bucăți de hârtie s-a reflectat în țăranul din satul Vanteevka, raionul Arhangelsk Mic , pe spate, cioplit pentru restanțe, un copil care s-a îmbolnăvit din cauza hranei slabe și polițistul care a primit mulțumiri șefului Marx a descris frumos procesul logic al capitalismului Dar s-a limitat la a) aproape o singură industrie prelucrătoare, acordând relativ puțină atenție agriculturii și absolut nimic lumii intelectuale; b) ia o țară, nu este nevoie, ceea ce este exemplar, dar soarta ei este o verigă în lanțul altora În determinarea plusvalorii, el își asumă materiale și mașini gata făcute, începând din punctul în care lucrătorul le este repartizat Dar să mergem mai sus: să ne uităm la constructorul de nave care a adus bumbacul, la plantatorul care l-a recoltat și la negrul care l-a cultivat Marx menționează, este adevărat, delapidarea colonială care a constituit bogăția Angliei, dar în poza sa uită de negrul american și de coolie chinez Să încercăm, totuși ca să le adaugem dreptul la un câștig integral, proporțional cu orele de lucru, mai rămâne mult nu numai muncitorului, ci și capitalistului Marii Britanii? Nu numai capitalistul, ci și muncitorul prin el îl exploatează și îl jefuiește

pe negru și pe malaez Dacă proprietatea ar trebui împărțită, atunci nu numai Anglia, ci întreaga lume Marx este fondatorul internațional, nu există nicio dispută, dar internaționalitatea este înțeleasă în sensul relațiilor private dintre stăpânii și muncitorii țărilor civilizate Să extindem principiul propovăduit în toată întinderea sa și să acoperim globul cu el, fără a exclude un singur stăpân în lume, nici un singur muncitor în lume: procesul capitalist se va prezenta într-o formă diferită "Proprietatea mare devorează proprietățile mici, iar în cele din urmă expropriatorii sunt expropriați " Cum? În toată lumea? În ciuda diversităţii industriilor? În cea mai mare parte, ne putem imagina că va exista un filator pentru întreaga lume, un țesător și, în sfârșit, un proprietar de pământ Aici ar trebui să meargă procesul de absorbție și, logic, felul în care merge Marx este necesar pentru trecerea la exproprierea inversă, astfel încât singur să concentreze tot felul de bogății Acesta este un nonsens complet, contrazicând o altă lege fundamentală a producției capitaliste - fragmentarea muncii, pe care Marx nu o neagă, dimpotrivă, el însuși o recunoaște ca fiind una dintre legile fundamentale Adevărul constă tocmai în mișcarea simultană a producției în aceste două direcții: în primul rând, descompunerea producției în părțile sale componente, din care fiecare își câștigă independența, iar prin aceasta se centralizează, adică absoarbe micile industrii, urmând calea , ca să spunem așa, de generalizare, dar păstrând reciprocitatea cu alte părți sau momente corelative ale producției Pe scurt, progresul în capitalism decurge prin abstracție, dezintegrarea producției vii, concrete, integrale, într-un abstract, izolat în sine, mort Valorile pentru producție nu contează pentru ele Biblioteca "Runivers" utilizabilitate, ci calități abstracte Este nevoie de căldură pentru a coace pâinea și pentru a călca o rochie și a încălzi o cameră Căldura este deturnată de la aceste trei utilizări și concentrată, iar eu, capitalist, mă angajez să distribui căldură către toți cei trei consumatori Exemplul ceasurilor elvețiene este prea cunoscut, dar acolo fiecare muncitor are de-a face cu un anumit lucru, un anumit produs, deși lipsit de nevoia de trai imediată, dar legat de un anumit tip de valoare - un ceas Dar o mașină, de exemplu, este indiferentă să fie călcată Și în industria ceasurilor este posibilă (și va fi) utilizarea unor astfel de instrumente, care, de exemplu, vor fi temperate de unii, indiferent dacă este un arc pentru ceasuri, sau un arc pentru vagoane, alții - pentru a desena angrenaje, din nou indiferente față de scopul lor Se vor tempera la Leeds, vor remiză la New York Iată producția abstractă! Cât de departe poate merge, până și imaginația este neputincioasă să deseneze Se poate ajunge până la descompunerea agenților economici în cei mai simpli agenți fizici, precum căldura și electricitatea (care există deja), și în cei mai generali mecanici: va fi producție limitată la trasarea unor linii drepte de-a lungul a ceva, celelalte curbe; vor acționa la distanță; - și nu știu ce se va întâmpla Acesta este un proces de infecție și specializare și generalizare, dar specializare și generalizare nu după semne vii, ci după cele abstracte Privind această direcție a progresului, sau, mai precis, fără a-i acorda acea semnificație primară, atotcontrolantă, care în esență îi aparține, Marx s-a condamnat la inevitabil unilateralitate și, în consecință, la himerism Procesul capitalismului este un proces de amortire și abstracție graduală și constantă și, împreună cu și prin același lucru, un proces de victorie constantă și treptată a forțelor intelectuale asupra celor materiale Materialul însuși, toate relațiile materiale, devin făcători, Biblioteca "Runivers" anexe, instrumente ale forțelor

intelectuale în producție; mişcarea progresului material este mişcarea idealizării La ce va veni din prezent, într-adevăr, în multe privințe și pentru multe, situație dezastruoasă? Dialectica procesului va fi construită altfel decât la Marx Și anume: I < Relația directă (bun față de persoană) II Mediocru (procesul de descompunere a bunurilor specifice și de idealizare) III Mediocritatea și idealizarea cucerite, o revenire la folosirea directă a bunurilor, dar sub controlul exclusiv al forțelor intelectuale, cu eliberare completă nu numai, ci cu desființarea muncii musculare materiale Cum se schimbă apoi întreaga structură! Omenirea trăiește acum în mijlocul celei de-a doua perioade, ceea ce este semnificativ, de altfel, pentru că actorii și elementele nu sunt doar bunuri imediate și agenți direcți, ci nici măcar capital, ci deja bani și credit Semne abstracte ale capitalului însuși și stăpânului său! * * * Economia mentală Există muncă mentală, produse mentale și chiar capital mental Întrucât producția materială este toată animată, iar mintea este motorul inițial al mâinilor înseși și există elemente în producția materială în care mâinile nici măcar nu participă (supraveghere și invenție), atunci în sens strict mentalitatea muncii, a produselor iar capitalul este determinat într-un mod precis de nevoile pe care le servesc și care sunt intangibile Opere de artă și știință - acestea sunt lucrările minții Sunt bunuri psihice, spirituale, paralele cu cele materiale, destinate hrănirii sufletului, precum sunt hrănirii trupului Sunt de valoare și, prin urmare, fac parte din bogăție op Gilyarov-Platonova vol I Biblioteca "Runivers" La fel ca și materiale, acestea sunt naturale, gata făcute și - create prin muncă O locație frumoasă are o valoare independentă de rentabilitatea sa materială și de ridicarea acesteia Societatea are o valoare, iar a trăi printre oameni educați poate fi plătit suplimentar, cu toate celelalte conforturi egale Un alt cuvânt este literalmente mai prețios decât aurul și oamenii plătesc de bunăvoie pentru el Cea mai profundă trăsătură a unui bine spiritual este că cel care se bucură de el nu îl consumă; nimic nu se diminuează din ea, oricât de mult este folosită, mai ales când este ferm întruchipată în termeni materiali Cuvântul lui Homer hrănește la fel cum a hrănit cu o mie de ani în urmă și, după ce a hrănit milioane de oameni, este capabil să hrănească alte sute de milioane, rămânând același Din aceasta:) Nici un singur produs material nu poate fi apreciat atât de mult ca o creație mentală Cântăreața adună într-o oră ceea ce poate fi produs sub formă de bun material de zeci de mii de mâini de lucru în câțiva ani Cărțile și ziarele circulă în sute de mii și milioane de exemplare și, fiind reproduse, continuă să-și păstreze valoarea) Din acest motiv, nici o altă muncă nu este capabilă să piară atât de irevocabil, atât de epuizat forțele iremediabil, cu toată oportunitatea ei Zeci de ani de muncă mintală pot plăti mai ieftin decât munca unui săpător și chiar să nu plătească deloc, duc la o pierdere pură de forță / Aceeași lege generală este respectată aici Cât de multă muncă este necesară pentru creație este indiferentă față de valoare Câtă muncă se oferă în schimbul unei creații terminate, asta decide valoarea Prețuiesc plăcerea de a auzi gaitti la zece ruble pe oră Adică dau pentru o oră de plăcere, sunt gata să dau așa și așa număr de ore de lucru încât primeam zece ruble Nu munca producătorului, ci munca consumatorului este latura decisivă, măsura, măsuratorul Biblioteca "Runivers" - Ei pun întrebarea: profesii mentale productive-lp? Neg această întrebare din motive întemeiate El presupune că toată activitatea umană ar trebui să vizeze obținerea hranei fizice și numai asta se justifică în viața socială care dă sau adaugă hrană materială Dar de ce este așa? De ce nu

măcar înapoi? De ce să nu întrebați: este hrănitor pentru suflet să plantați cartofi? Viața mentală este un bun independent și o valoare independentă; raportul dintre economie mentală și materială există și trebuie definit, dar definit ca raportul a două sfere dependente, dar independente Forța vitală este cheltuită, printre altele, prin muncă și este restaurată prin hrănire în diferite sensuri, printre altele, spirituală Hrănirea spirituală este chiar și cel mai înalt obiectiv final al progresului material însuși ❖ Când K Marx vorbește despre programul de lucru, el vorbește ca un muncitor needucat, și nu ca un economist politic sau nu ca un sociolog (pentru că economia politică presupune într-o oarecare măsură un filistin), într-un cuvânt, nu ca un om de știință El triumfă asupra victoriei dreptului fabricii, nu ca igienist, ci ca anticapitalist De ce să ne bucurăm, totuși, asta este de neînțeles Capitalistul fură orele de lucru, iar acest furt este redus prin mijloace legislative Așa apar lucrurile, iar Marx triumfă Dar nu este deloc cazul Am alungat musca pe fereastră când ușile erau deschise: de ce să mă bucur? Reducerea timpului de lucru își atinge apoi scopul atunci când salariile rămân neschimbate Și nu este în voința capitalistului să reducă salariile proporțional cu scăderea orelor? Prin urmare, întreaga operațiune în sens economic este o himeră Problema sanitară este o altă problemă La Marx, se strecoară gândul că reducerea muncii la ora a fost urmată de o scădere a salariilor, dar aceasta a rămas așa în treacăt, în timp ce de la cap așa * Biblioteca "Runivers" plină de duh și atât de capabilă de gândire, ar fi de așteptat ca ea să se oprească asupra semnificației economice a fenomenului Din punctul de vedere pe care s-a propus Marx, este necesar să se realizeze nu numai o reducere a timpului de lucru, ci și o reducere a ratei de lucru Să spun adevărul, este surprinzător de ce nu se face campanie pentru acest lucru, sau se face atât de puțin campanie, deși există greve pentru salarii Consider că capitolul despre cooperare este în general slab Ea încearcă să găsească plusvaloarea în cooperare și să o explice mecanic Dar din punct de vedere mecanic cooperarea nu adaugă nimic și este incapabilă să adauge Munca numărului de muncitori împărțit la timp este o lege mecanică, iar rezultatul este exact același, fie că este vorba de zece muncitori într-o oră sau de un muncitor în zece ore Dacă un muncitor lucrează mai mult de zece ore, atunci cauza nu va mai fi mecanică, ci alta, și anume psihică Și asta lasă loc pentru concluzii destul de diferite Și anume, în primul rând, dacă capitalistul folosește plusvaloarea aici, atunci este prea mică, și tocmai în măsura în care muncitorul uită că este muncitor angajat; într-un cuvânt, surplusul de putere de cooperare este invers proporțional cu beneficiile producției capitaliste și cu siguranță nu ar trebui pus în opoziție cu capitalistul Problema cooperării vine înaintea capitalului; aceasta este întrebarea generală, de bază, a economiei și chiar merită să fie studiată, dar diferit, ca și în cazul diviziunii muncii, unde prevăd și unilateralitatea Excluderea elementului psihologic constituie, în general, deficiența capitală a lui Marx și face propozițiile sale unilaterale și chiar de-a dreptul false El a scăpat de așa-numita valoare de utilizare din primele rânduri și a recunoscut destul de arbitrar, la fel de arbitrar, munca ca unica substanță a valorii A făcut-o lematic, adică împrumutându-se de la Smith și Ricardo? Tot la fel, și complet nefondat Este mai bine să spunem că munca nu este deloc substanța valorii Parţial Biblioteca "Runivers" Mi s-a explicat Găsesc un exemplu excelent în Marx însuși Valoarea este greutate, și într-adevăr greutate, dar nu fizică Greutatea este o manifestare a gravitației, la fel cum valoarea este o

manifestare a gravitației Dar greutatea este determinată nu de corpul greu în sine, ci de centrul pământesc în care se întinde Acest centru de valoare este apetitul uman, lăcomia, nici măcar o nevoie, ci o nevoie simțită, un sentiment subiectiv de nevoie Cu toate acestea, aici se termină asemănarea Greutatea este determinată de densitate și în toate economia ar corespunde forței de muncă, dar nu Greutatea economică este mai aproape de comparată cu manifestarea magnetismului Munca este capabilă să ofere lucrurilor atractivitate, dar nu prin ea însăși, ci prin atenția acordată apetitului Punctul de vedere al lui Marx ar fi aplicabil creațiilor de artă, creațiilor inconsumabile ale omenirii și tocmai din acest punct de vedere artistic Valoarea lui Shakespeare și Averkiev este egală cu dimensiunea unui geniu întruchipat, dar nu are nicio diferență pentru evaluarea economică cât de multă muncă este pusă într-un lucru care are valoare și este comparabil ca valoare Nici măcar nu se poate spune că munca dă valoare lucrurilor Valoarea îi este inerentă, de atunci și atâta timp cât omul stă în fața naturii și în mijlocul naturii Dar poate fi mai mult sau mai puțin dezvoltat și exprimat mai mult sau mai puțin pozitiv Lumină, aer, condiții aparent gratuite și nu complet gratuite; sunt cumpărate atunci când sunt insuficiente și sunt capabile de măsurare atunci când sunt din abundență Aerul Maderei și lumina soarelui italian sunt de mare valoare pentru artist și consumator și sunt cumpărate, deși într-un mod invers față de cele obișnuite Asemenea lui Mohammed la munte, așa artistul cu consumativ tinde să le coste scump, fără să-i poată atrage la el Râul este un mijloc de comunicare gratuit, dar încetează să mai fie liber atunci când râul se înfundă, iar drept urmare, în forma sa neaglomerată, este o valoare, o valoare în viitor, un dar pentru timpul nostru, dar nu pentru umanitate Categoria de timp este în general nedreaptă Biblioteca "Runivers" este neglijat cu generozitate de economiști, în timp ce timpul, nu numai în manifestarea sa, ci și în abstracția și anticiparea sa, este unul dintre factorii esențiali și dă viață întregului fenomen al creditului Dar în credit, clar înțeles, categoria timpului apare doar tangibil și, în plus, într-un mod abstract, în timp ce în fiecare tranzacție economică există credit ascuns, chiar și într-o operațiune precum culesul unui măr dintr-un copac sau trimiterea mea din de la birou la sala de mese pentru cină Acesta este din nou un element psihic, acesta este din nou baza oricărei economii Se începe cu o presupunere, cu o imagine a cărei realitate nu există încă, spre un scop prestabilit, care dă naștere muncii și după aceasta toată producția Marx insistă cu o forță deosebită că capitalistul cumpără putere de muncă, nu muncă Greșit Capitalistul folosește forța de muncă, iar aceasta deosebește producția capitalistă de sclavie și, mai mult, în forma sa veche, adică cu dreptul la viață și la moarte Iar dacă doar angajează, atunci cumpără doar manifestarea puterii de muncă și, în consecință, munca unui anumit timp Având în vedere acel punct de vedere natural-istoric sau mecanic în care stă autorul, avem dreptul de a echivala elementul, care constă în forța de muncă, cu fiecare agent al vieții economice, de exemplu, cu o mașină, și în pentru a face comparația mai aproape, la un cal ^ Am angajat un cal pentru o zi, am angajat un muncitor Unde este diferența? În calitatea muncii? Dar am angajat și un utilaj care face aceeași calitate ca un muncitor, pentru că are degete artificiale Unde este diferența? Valoarea, așadar, a timpului de muncă trebuie socotită în același mod ca și caii sau mașinile, și atunci cea mai importantă fundație și întregul sistem cade, cade poziția că esența valorii este munca, adică umanul De ce să nu spunem că această esență este abur, sau

chiar mai bine, apă și cărbune? Este pentru că se mulg apă și cărbune Biblioteca "Runivers" adus? Dar nu va fi nici un cost pentru a aduce un loc gol Dacă valoarea este determinată mai degrabă de valoarea genetică decât de valoarea practică, reducerea tuturor la muncă umană nu este doar unilaterală Imaginează-ți o minte observatoare, dar care nu aparține rasei umane, care, de undeva, să zicem de pe lună, privea producția pământească, așa cum ne uităm la o grămadă de furnici Ce ar vedea? Aș fi văzut un sistem de pârghii în mișcare Calea ferată cu șoferul și explozierii, transportul materialului la clădire, vaporii, mașina de filat, filatoarele, totul ar apărea într-o formă indiferentă, așa cum facem când observăm orice proces fizic, mai ales fiziologic Un vechi exemplu de dispută între stomac și mâini De ce să reducem întregul proces la un singur organ? De aici rezultă consecințe foarte importante Și anume, așa cum am spus deja mai înainte, scopul, consumul, este controlorul procesului economic, și nu un mijloc sau producție, care există doar de dragul scopului său; și în consecință esența nu este munca Cel puțin nu este necesar să începi cu el, cu atât mai puțin să te oprești la el Baza valorilor este consumul, adică gradul de consum, și nu cantitatea de muncă A doua consecință care decurge din aceasta este că problemele care decurg din distribuția greșită a bogăției, și însuși conceptul de nedreptate, au o bază morală, și nu una economică în sens strict, adică nu una fizică Să vedem, însă, cum vor decurge lucrurile dacă evaluăm puterea de muncă, limitându-ne la un proces fizic sau mecanic, lăsând deoparte latura morală Angajez un cal pentru o zi De ce plâng pentru ea? , Mijloace de hrănire, , procentul de rambursare a costului său Meyer , În ceea ce privește Productiv-Associationen în Gewerkvereinen, se consideră că împărțirea profitului într-un dividend al capitalului și un dividend al muncii este un principiu fals pentru că muncitorul primeşte în plus nu pentru diligenţă şi Biblioteca "Runivers" claritate, dar pentru contribuția ta; şi de aceea nu se aplică comunităţilor care caută să scape pe muncitori de Loliii-verhiiltiiiss - Rezultă, deci, că producţia trebuie să fie fără capital, în aer şi în aer Sistemul lui Boppz al lui Borchert este într-adevăr o comedie; muncitorul primește un bonus proporțional cu Lohn-ul său Ei bine, atunci Lohn trebuie să coboare în aceeași măsură Meyer spune: Kathedersocialisten discută chestiunea din punct de vedere istoric În legătură cu discuția istorică, există o viziune asupra subiectului care este diferită de școala de la Manchester Acesta din urmă considera economia umană doar din latura impersonală, naturală și materială, și deci subordonează munca, ca una dintre laturile forței productive, așa-ziselor legi economice necondiționate și eterne Școala modernă atribuie economiei un caracter uman-moral și, prin urmare, cere următoarele Întrucât viața economică este doar o parte a vieții generale a omenirii și trebuie desfășurată în armonie cu cea mai înaltă viață spirituală și religioasă, atunci legile economice trebuie să acționeze nu absolut și abstract, ci în consonanță cu cele mai înalte legi ale vieții sociale Și mai departe, că până acum poziția muncitorului a fost la rece impersonală: în ochii antreprenorului, muncitorul a fost pur și simplu o mașină de lucru; iar noua școală cere ca angajatorii să privească relația lor cu lucrătorii nu ca pe o relație contractuală juridică, ci și ca pe una morală Huber , la fel și Wagener: cei doi agenți sunt capitalul și munca Capitalul trebuie să-și primească dobânzile, să muncească salariile, iar profitul trebuie împărțit între ei, iar statul să intervină în disputele lor Biblioteca "Runivers" Meyer consideră Germania ca un stat agricol și îi cere, ca atare, patronajul unei

industrii în creștere Se apropie de gândul meu despre arteli Și, în special, despre caritate Iată cuvintele literale ale lui Lassalle: "Legea economică de aramă care determină salariile în relațiile actuale, sub puterea cererii și ofertei de muncă, este că salariul mediu rămâne întotdeauna la nivelul necesarului de întreținere a vieții, care, după obiceiul poporului, este necesare pentru continuarea existenței și pentru redare Câștigurile reale gravitează constant spre acest punct, ca un pendul oscilant, neputând niciodată să crească mai mult sau să coboare mai jos Ea nu poate să se ridice mult timp peste acest nivel, pentru că atunci, datorită poziției celei mai ușoare și mai bune a muncitorilor, o creștere a căsătoriilor între muncitori și reproducerea muncitorilor, o creștere a populației active și, în consecință, o ofertă de mâini , care va scădea din nou salariile la nivelul anterior, ar urma Câștigurile nu pot scădea mult timp sub această hrană necesară, pentru ca apoi să urmeze evacuarea, celibatul, abstinența de la a avea copii și, în final, o scădere a numărului de muncitori produs de sărăcie, în urma căreia oferta de muncitori va scădea, iar câștigurile vor crește din nou la starea lor anterioară Prin urmare: populația este întotdeauna proporțională cu aprovizionarea cu alimente sau: aprovizionarea existentă cu alimente este întotdeauna suficientă pentru populația existentă Este de înțeles și nu poate fi altfel: pentru a trăi, este necesar să obțineți mâncare Dar chiar dacă aceasta este o "lege a cuprului", nu este deloc Malthus și Ricardo și nu are o legătură exclusivă cu salariile Teoria lui Malthus este complet falsă Biblioteca "Runivers" "Populația se adaugă în proporție geometrică, iar mediile în aritmetică Ambele sunt nefondate Populația se poate înmulți în proporție geometrică, în condiții favorabile, de înțeles, și nu atât de înmulțire] este complet in caz contrar Altfel, PR-ul pământesc ar fi avut miliarde de miliarde de oameni cu mult timp în urmă Și dacă da, atunci mijloacele de hrană se pot înmulți geometric și se pot înmulți acolo și în aceeași proporție cu înmulțirea populației Dacă în America (exemplu de Malthus) populația s-a dublat în de ani, atunci, în consecință, s-a dublat și hrana: nu a luat hrană de pe lună In alte tari populatia ajunge mai incet: in consecinta mancarea ajunge mai incet Ce se întâmplă din ce, unde este cauza, unde este efectul, este o altă întrebare Însă legea însăși este enunțată în mod fals și, în consecință, teoria derivată din ea, oricare ar fi ea, nu este bună "Populația este ținută constant la nivel de hrană": iată adevărata lege, dacă vreți, într-o nouă ediție, a treia Aș spune (și într-adevăr așa este): întotdeauna există mai multă hrană decât este nevoie pentru populație; dar asta mă va abate de la întrebarea directă Este suficient să indicați ce mijloace sunt utilizate pentru atingerea nivelului menționat și în ce circumstanțe este susținut) Dezvoltarea în continuare a resurselor naturale) Scăderea numărului de populație) Reducerea nutriției Abstinența de la căsătorie și de la naștere ocupă un ultim loc foarte moderat, s-ar putea spune Dimpotrivă, știm că un indian se mulțumește cu câteva boabe de orez, un evreu mănâncă un hering timp de o săptămână întreagă Prin urmare, dacă presupunem productivitatea naturii chiar ca fiind imobilă, extensibilitatea naturii umane se va putea aplica ei fără a încălca dorința naturală de a se reproduce și, prin urmare, nici măcar să nu conducă la o scădere a numărului, ca o consecință necesară Știm că Irlanda, în timpul celei mai dureroase stări ale ei, s-a crescut îngrozitor și a crescut la milioane Imagina Biblioteca "Runivers" imaginați-vă că productivitatea naturii a ajuns chiar și în ultimul punct Dacă va fi sau nu când, nu știm, dar logic nu este doar posibil, ci se cere o limită, dincolo de

care nu se mai poate crește productivitatea Oamenii s-au mutat chiar parțial în aer, parțial în apă, pentru a salva ultima bucată de pământ care ar putea da creștere De acum înainte natura oferă o cantitate uniformă Dar ce se întâmplă, menținând în același timp aceeași înclinație de a produce propriul lor fel, în umanitate? Marea permanentă? Deloc Poate, și o mare constantă; dar mai întâi, ca urmare a nutriției reduse, rasa umană va deveni mai mică; cu cât este mai mic, cu atât este nevoie de mai puțină hrană; cu cât este mai puțină mâncare, cu atât mai mică În cele din urmă, dacă doriți, viața este mai scurtă cu același număr Dacă, la un miliard de oameni, speranța medie de viață este, să zicem, de de ani, aceasta poate fi redusă cu de ani sau chiar mai puțin, oamenii pot ajunge la dimensiunea unui purice Deci, aici însăși limitele reducerii sunt nesfârșite și metodele de reducere sunt diverse; dar există o singură lege: totdeauna va fi suficientă hrană pentru populație și chiar vei avea întotdeauna mai mult decât ai nevoie, desigur, luând toată rasa umană, și nu o parte din ea *sau, cu atât mai puțin, câteva Acum despre salarii Legea cuprului, așa cum a exprimat-o Lassalle, înseamnă că muncitorul primește mai puțin decât a muncit, iar acest lucru se datorează tocmai salariilor și existenței cererii și ofertei În esență, legea, chiar și în forma în care apare la Malthus și Ricardo, nu are nimic de-a face cu cererea și oferta Acesta este un nou membru introdus în inferență Să împărțim mental umanitatea în cei care cer și cei care propun O cantitate mare sau mică de cerere echivalează cu mai mult sau mai puțină hrană în raport cu numărul de muncitori sau, totuși, cu populația în general În consecință, nu este nimic de implicat aici în relațiile interne ale muncitorilor cu capitaliștii Să ne imaginăm, în locul capitaliştilor, cufere cu mâncare sau loturi de pământ cu gata făcute Biblioteca "Runivers" lucrări Mai puțină populație, toată lumea va primi mai multe din aceste cufere sau parcele, sau invers Este natural; introducerea conceptului de cerere și ofertă întunecă problema Ideea principală este că muncitorul primește doar ceea ce are nevoie pentru a menține viața și a se reproduce la copii și produce mai mult Dar din modul în care este exprimată legea, acest lucru nu este încă clar Pentru a decide dacă un muncitor câștigă mai mult decât câștigă, trebuie convenit în prealabil în ce sens se înțelege mai mult: mai mult decât poate, sau mai mult decât este necesar (pentru a satisface primele nevoi)? Mai mult decât un muncitor poate lucra într-o anumită perioadă de timp și cu forțe date Deși este identic, trebuie repetat Dacă un muncitor nu poate munci decât cinci lire pe zi, celelalte lucruri fiind egale, nu poate lucra șase Dacă elaborează șase, atunci motivul nu mai este în el, ci în împrejurări exterioare: un alt loc, un alt timp, o altă stare a societății: cu cooperare și diviziunea muncii, cu pământ mai fertil, condiții mai bune de lumină și căldură Prin urmare, excesul nu este deloc meritat; de înțeles, precum și nfshstatok Sau mai mult decât este necesar? Dar nevoia este elastică Lassalle însuși adaugă "după obiceiul adoptat de popor" De ce un popor, nu umanitate, nu un individ? Chinezii, de care americanii nu știu să scape, primesc mult mai mult decât erau obișnuiți Americanul, primind la fel, nu satisface decât primele nevoi; dar în urmă cu o sută de ani, același salariu ar fi acoperit nevoi secundare și ar fi lăsat chiar loc pentru economii Deci, a spune că nu primește mai mult decât ceea ce este necesar pentru primele sale nevoi înseamnă a nu spune nimic În orice caz, se spune că nu se dovedește mai puțin; Nevoile vor crește; conform legii menționate, se va dovedi iarăși nu mai puțin Prin urmare, valoarea salariilor nu înseamnă nimic în sine Deci, dacă lucrătorul nu

este Biblioteca "Runivers" lucrează tot ceea ce produce, asta înseamnă nimic mai mult, nimic mai puțin decât) muncitorul nu primește pentru munca sa ceea ce nu-i aparține, ci împrejurărilor întâmplătoare;) nu primește ceea ce îi este de prisos pentru a-și menține viața și a reproduce copii Legea cuprului nu este încă atât de nedreaptă pe cât se crede că este Muncitorul dorește, sau Lassalle consideră că este corect ca el să dorească, să primească sub formă de salariu satisfacerea capriciilor sale, sau oportunitatea de a pune deoparte capitalul, sau ambele împreună, și ambele în mod nemeritat Este vorba despre ultimul punct în care trebuie rostit un nou discurs Pe lângă legea cuprului, ca motiv de mediere, ei adaugă teoria lui Smith că munca este "nu numai o sursă universală, ci singura măsură exactă a valorii" Dar este așa? Am explicat suficient acest lucru în locul său aceasta este așa (deși toate sunt parțial la fel), dar nu un măsurător în niciun fel; măsuratorul este utilitatea, utilitatea: arcurile pe care ursul le-a îndoit nu au nicio valoare, mai precis, nicio valoare "Totuși, el nu a produs nicio valoare mai mult decât un țesător la războaie de mână Cel care a lucrat la pământul negru într-o zi nu a produs mai mult decât el, sau o altă zi echivalentă și la fel de harnică, pe nisip Deosebirea nu ține de muncă, ci în primul caz , mașina, în al doilea - sol Dar merită capitalistul diferența pe care a câștigat-o mașina? - Nu, nemeritat, dacă meritul aparține numai muncii musculare Dar nu ar fi trebuit calul să lase deoparte tot excesul de ovăz pe care ea l-a ajutat pe muncitor să măcine în mașină, sau să cosi cu o cositoare, în comparație cu ceea ce ar fi cosit el singur fără ajutorul unui cal? Sau nu cere ca mujicul de Voronezh să împartă cu Tver surplusul de pâine, pe care nu-l datorează harniciei lui, ci solului mai recunoscător și vremii fertile? Șansa nu este încă nedreptate Biblioteca "Runivers" Sarcina statului și a omenirii în general este de a lupta împotriva șanselor, de a le preveni și de a le învinge; dar asta e cu totul alta chestiune În orice caz, sarcina socială este mutată pe un teren complet diferit de cel al liderilor precum Lassalle și Marx Despre asta voi vorbi mai tarziu, iar discutia despre legea cuprului se poate incheia mentionand ca muncitorul european in orice caz castiga (yule, ce este necesar pentru primele nevoi: chinezii sunt un bun exemplu Castiga mai precis multumiri) chiar mașinilor care îl asupresc, datorită acelei construcții artificiale a mediului, în urma căreia ceața Anglia este adusă la egalitate și chiar superioritate cu cele mai bogate țări Nevoile, considerate de englez drept primele, in esenta nu mai sunt primul si al doilea: pentru hotentoti sau madagascar sunt un lux, din cauza caruia unul si altul ar putea vinde un an sau cativa ani de viata In consecinta, atat capitalistul cat si muncitorul primesc mai mult decat meritat în ce măsură relativă fiecare este o întrebare care merită o atenție specială Dar capitalistul, dacă își folosește profitul pentru producția ulterioară, își îndreaptă indirect averea către același muncitor Capitalistului îi rămâne doar luxul și chiar și cea mai ușoară satisfacere a nevoilor spirituale Ambele împrejurări merită intervenția statului, nu sub formă de egalizare, însă, ci sub formă de pedagogie și sub forma binelui public în general Când muncitorul întinde mâinile spre cota de exces care-i ocolește, el mărturisește doar pofta lui de lux (mai mult decât știe, căci progresul îl mărește zilnic odată cu el) și de posesia capitalului, și adesea aceeași capitală, la care este supărat Căci dacă el (sau statul în locul lui) nu îl folosește pentru lux, atunci trebuie să pună în circulație și să repete capitalistul Cererea socialistă este în orice caz un salt înainte Biblioteca "Runivers" Marx Nu există nicio legătură

substanțială între valoarea de utilizare și valoarea de schimb "Utilitatea unui lucru pentru viață îl face o valoare de utilizare", iar aceste "valori de utilizare formează purtătorii materiale ai valorii de schimb în forma capitalistă a societății " Valoarea de schimb este "proporția în care utilizarea -valorile de un fel sunt schimbate cu valori de utilizare de alt fel " Această valoare de schimb poate exista în diverse lucruri și, prin urmare, "substanța valorii de schimb este independentă de existența tangibilă fizic a mărfurilor sau de existența lor în sensul valorii de utilizare (ihrem Daseïn ais Gebrauchswerth)/ Prima propoziție este adevărată, valoarea de consum este măsurată prin utilitatea sa, iar valoarea însăși este gradul de utilitate sau compararea a două lucruri în funcție de utilitatea respectivă A doua propoziție este și ea adevărată Un lucru util este schimbat cu un alt lucru util: comparația lor este valoarea lor de schimb Prin urmare, concluzia directă este că valoarea de utilizare și valoarea de schimb sunt în esență aceleași Tocmai pentru că valoarea de utilizare este purtătorul material al valorii de schimb Cel puțin o valoare depinde și este determinată de alta Concluzia neașteptată este că substanța valorii de schimb este independentă de valoarea de utilizare sau, după cum spune Marx, de "existența tangibilă fizic a mărfurilor " Valoarea de schimb este aceeași proporție în care valorile de utilizare variază există proporție în sine, adică proporția utilității sale în raport cu alte utilizări sau utilizări ale altor lucruri În virtutea proporționalității sale, este valoare; fără aceasta, este un obiect material și nimic altceva Dar ea raportul cu nevoia (a consumatorului) este şi de aici rezultă conceptul de valoare Biblioteca "Runivers" Valoarea de utilizare se modifică de la unul la altul; punctul esențial, nou, este că se schimbă Substanța rămâne aceeași - consumabilitatea Dar consumabilitatea reiese din starea de imediată O valoare de utilizare intră în dependență de o altă valoare de utilizare, iar această dependență este valoarea sa de schimb Valoarea de schimb este valoarea de utilizare pentru și prin altul Substanța rămâne aceeași valoare de utilizare, ceea ce îi conferă capacitatea de a fi valoare "Indiferent de existența tangibilă fizic a mărfurilor sau a ființei în sensul valorii de utilizare " Valoarea de întrebuinţare presupune existenţa fizică a unui lucru; dar esența sa nu este că este tangibilă fizic, ci că vederea lui tangibilă fizic este utilă Același lucru rămâne și pentru valoarea de schimb: ea presupune existența fizic tangibilă a unui lucru Esența sa este din nou determinată de utilitate Până acum nu a existat nicio diferență; diferența începe cu proporția și, în plus, cu proporția unei mărfuri față de alta în sensul utilității sale Acest divorț, dat de Marx celor două tipuri de valoare, este doar o șmecherie și, în plus, cea mai grosolană șmecherie, cu înlocuirea și omisiunea nejustificată a conceptelor esențiale Începutul (Princip) care formează valoarea de schimb, substanța care formează valoarea, constă în muncă și, mai mult, în muncă socială; Măsura acestor valori este, prin urmare, timpul de muncă socială necesar producerii lor "La fel ca obiectele consumabile, mărfurile sunt lucruri diferite din punct de vedere corporal Ființa lor ca valori (Werthsein) formează unitatea lor Această unitate nu decurge din natură, ci din societate Substanța socială comună valorilor de schimb, doar diferit reprezentată în diferite valori de utilizare, este munca* Biblioteca "Runivers" Dar valoarea de schimb, mai susține Marx, nu este formată doar din munca individuală, deoarece munca individuală poate produce doar valoare de utilizare pentru lucrătorul însuși; prin urmare, asistența socială, nu asistența socială, este "o substanță a

valorii de schimb " Prin asistență socială, Marx înseamnă acea multitudine și acel tip de muncă care, conform forțelor schimbărilor condițiilor sociale de producție (Wechselnden), sunt necesare pentru apariția unui fel de Güterquantum, în sensul prețului de schimb, adică pentru piață Notă S-a spus destul despre faptul că nu munca formează substanța valorii Să fim atenți la modul în care a apărut o astfel de concluzie Valoarea conferă unitate obiectelor consumabile Pentru a spune simplu, costul este un semn comun al articolelor consumate Dar, în esență, acesta este un gunoi: caracteristica lor comună este consumabilitatea Aceasta dă deja unitate mărfurilor, "Valorile corporale diferite introduc în obiectele consumabile un nou semn sau o nouă proprietate, care nu adaugă deloc la unitatea care a fost deja obținută prin subsumarea conceptului de consumabilitate "Valoare" indică doar o nouă relație în care se ia în considerare consumabilitatea Această relație, după cum știm, este o comparație Atâta timp cât nu există comparație, conceptul de valoare nu apare; rămâne doar consumabile, poate împreună cu valoare, dar aceasta ar fi o identitate Rămâne întrebarea: cu ce și cu ce se compară? Nu, nu așa se face "Această unitate nu decurge din natură, ci din societate*) Termenul "natură" a apărut de nicăieri Ar fi totuși tolerabil să auzim: această unitate nu decurge din individ, ci din societate) Dacă unitatea decurge din societate și formează valoare, atunci valoarea de utilizare nu este valoare! Comunul valorilor de schimb, substanța socială, diferit reprezentată în diferite valori de utilizare, este munca Opere, Gilyarov-P^atoiora vol II, Biblioteca "Runivers" Prin urmare, în timp ce nu există eu, nu există nicio muncă! Devine substanță doar de la trecerea valorii de utilizare în valoare de schimb! Unitatea obiectelor consumabile este valoare, dar a valorilor de schimb, muncă! Munca este socială și, în plus, o substanță, pentru că este un lucru obișnuit! - Un arbitrar uluitor al conceptelor Și apoi: măsuratorul valorilor este, prin urmare, timpul de muncă Deci munca admite o singură dimensiune - timpul? Din faptul că o lucrare compilată poate fi considerată ca fiind potentată, nu urmează absolut nimic Acestea sunt cuvinte goale Întrebarea calității, care este complet tăcută Este o lucrare compilată? Cât} ?) În virtutea împărțirii societății în cei care au și cei care nu au, capitalistul (proprietarul) își obține un loc de muncă pe piața de mărfuri, își plătește valoarea de schimb, adică nevoile zilnice ale vieții, apoi își elimină valoarea de utilizare, adică întreaga ofertă de muncă (Arbeitsleistung) Notă Acest lucru este adevărat, dar poate fi exprimat mai simplu Munca este schimbată cu bani și se transformă într-o marfă, este transformată în marfă Mărfurile vor merge la nevoile vitale ale aceleiași lucrări Între producător și consumator există un intermediar sub forma unui proprietar și nu dă muncitorului tot ceea ce a lucrat) Din diferența dintre valoarea de schimb și valoarea de utilizare a muncii (timpul de muncă necesar și efectiv) rezultă Mehrwerth Rămâne la capitalist după ce a primit deja înapoi valoarea de schimb plătită a muncii, salariul muncii, pe care, în limitele timpului de muncă, muncitorul le plătește capitalistului în echivalent tò muncitorul va lucra în acest timp, formează Mehrwerth Acest Mehrwerth, prin urmare, este crearea muncii neremunerate și, în plus, munca neremunerată a altcuiva, pentru că este însuşită de capitalist Notă A apărut și noțiunea de străin! Biblioteca "Runivers") Această plusvaloare, de drept natural, aparține lucrării și substanței care generează valoarea; însuşirea sa de către un capitalist este furt (Ausbeutung); ea ia naștere din sistemul Lohn (și din proprietatea individuală a

mijloacelor de producție) și trebuie să cadă cu ambele) Mijlocul pentru aceasta este exproprierea capitaliştilor, transformarea condiţiilor de producţie - pământ şi unelte - în posesie colectivă; apoi, prelucrarea lor generală Notă Singurul lucru pe care încă îl găsesc bun în aceste concepte generale, care este plin de duh în Marx, este definiția banilor Banii sunt o formă de valoare Dar și aici toate conceptele cu care se răsucește și se întoarce sunt vorbe goale, sub forma formei formei sale etc Schàfle și Ajunge direct la obiect Din nou gelten este un obstacol de netrecut, deși Scheffle nu își pierde speranța de a depăși Acum îmi vine un exemplu, de care mi-a amintit concluzia lui Leroy Beaulieu, că dansatorii și cântăreții câștigă cel mai mult Așa este Să analizăm acest fenomen Ascultarea unui cântăreț sau contemplarea unui dansator ține de satisfacții firești? Nu, va spune unii Pisarev Dar de ce? Pervertită este nevoia! Dar de ce? Astfel de activități ar trebui interzise Dar pentru ce? Nu mă hrăni cu pâine, o să-mi fie foame toată ziua să o ascult pe Patti sau să văd vreo balerină Nu mi se poate nega această plăcere: este investită de natură, este în sălbăticie În fine, în orice caz, interdicția este despotism, o încălcare a libertății Așa că vreau să o aud pe Patty, iar Patty vrea să cânte, își satisface nevoia de a cânta Va cânta, dar are nevoie și de mâncare Voi refuza mâncarea, alte mii vor refuza și îi vor da biletele lor pentru a primi diverse Gelrauchswerthen Dar ce se va întâmpla totuși? Din partea ei și din partea noastră, lucrezi sau nu? Daca lucreaza * Biblioteca "Runivers" să numim doar acea distracție, al cărei rezultat este trimis un produs tangibil, nici noi, nici ea nu lucrăm, și ea, în special, va fi un parazit complet, mai mult decât o capitalistă; primind, bucuria nu va fi egală cu meritul, adică cu munca, pentru că sunt multe Patty, care va fi în aceeași poziție Nu, cu siguranță va trebui interzis cu totul, dar nici măcar nu poate fi interzis Nu poți să îmi ceri ca nu numai să muncesc, ci și să consum doar ceea ce îmi dau ei, astfel încât să fiu lipsit de dreptul de a alege Dar Patty este doar un exemplu clar Ar trebui să mi se acorde dreptul de a alege între produsele permise Mi-ar plăcea mâncare de legume, nu de carne, mi-ar plăcea să mănânc mai bine decât să mă îmbrac cald Este și aceasta o negare? Când există un refuz, atunci orice progres se va opri, deoarece este calculat parțial pentru fragmentarea gustului, parțial datorită dezvoltării gustului, care se întâmplă de la început prin capricii unuia Dar dacă alegerea este permisă, atunci luxul este inevitabil, un lux hrănit nu mai de capitaliști, ci de alte tipuri de paraziți, precum genul Patti și chiar sexul feminin în general De ce trebuie femeile să muncească? Bărbații vor fi ei, unii cel puțin, trăgându-și toate câștigurile Este imposibil să le interziceți abstinența și cadourile Mijloacele de distracție vor fi mai puține pentru unul, mai multe pentru altul, iarăși nemeritat Statul, desigur, poate interveni, în ciuda cererii de a interzice necondiționat industriile inutile sau dăunătoare Dar stă în puterea lui să facă același lucru în procesul capitalist actual Dacă, totuși, nu interzice, așa cum nu interzice acum, atunci diferența dintre atunci și acum este că cadoul gratuit de atunci va fi un cadou voluntar al lucrătorului, în timp ce cadoul este un împrumut origine sau întâmplare (moştenire) sau întreprindere (în orice caz productivă) Biblioteca "Runivers" Spre Werth (Dühring) Dühring vorbește vag despre valoare, dar esența gândului este că ceea ce este mai scump este ceea ce este mai greu de obținut Valoarea, se dovedește, este raportul dintre capacitatea de atins și exercitarea forțelor Este surprinzător că în titlul capitolului se indică, printre altele, că diferitele greutăți grele

(Schwergewicht) ale nevoilor determină direcția în care forța este cheltuită Aparent corect și pe acesta ar trebui să se bazeze Și în tratatul în sine, așa se explică: "Întrebarea ce valoare au lucrurile nu depinde de ponderea diferită a nevoilor, ci depinde de tipurile de articole în care valoarea este fezabilă " Și numai, și o contradicție directă cu titlul! Mărimea tensiunii determină unul dintre momentele de valoare, dar Dühring uită sau ocolește un alt moment - nevoia Fenomenele naturii sunt apreciate mai mult decât sunt mai rar "Dar raritatea este un element de contracarare, care se opune posesiei unui lucru dorit " Dar până la urmă, toată puterea este în dorință Un cutremur este un fenomen rar, dar este scump? valoare, tocmai contraacțiunea Dühring vorbește despre Valoarea este determinată de nevoie, iar gradul nevoilor este determinat de relația lor cu conservarea vieții Când vine vorba de întrebarea ce să salveze, ceea ce este salvat, spune Dühring, este mai dificil (mai mult material și timp) de reprodus Bine, să ne imaginăm pe o navă și, după prăbușire, trebuie să ajungem la barcă Un tablou scump atârnă în cabină, rom în cală, carne în dulap Ce vom salva, de ce ne vom ține? A ajunge la toate lucrurile pe marea liberă este la fel de dificil, imposibil la început Însă luăm carnea, apoi romul, și nu poza, în ciuda rarității și dificultății sale, chiar și a imposibilității de a o reface ulterior Biblioteca "Runivers" Bogatie "Bogăția, potrivit lui Dühring, este puterea economică asupra lucrurilor și a oamenilor " Este exact la fel cu Meyer; numai că fără creștere este economică și deci mai precisă O creștere economică este petitio principii Întrebarea este despre esența economică , în ce constă, iar răspunsul este că constă în esența economică Și odată cu creșterea peste oameni, merge înainte "Bogăția este putere asupra lucrurilor" sau, după cum am spus în altă parte, "proprietate" Puterea asupra oamenilor este economic, dar prin putere asupra lucrurilor Dühring vrea să pună înapoi și să presupună sclavia proprietății Complet arbitrar, atât în sens istoric, cât și în sens logic El însuși, distingând pe bună dreptate valoarea naturală de valoarea socială, vorbește despre un adversar care stă în picioare cu sabia si nu ingaduie binele (satisfacerea nevoii) Aici incepe sclavia, iar proprietatea exista un drept primi ocupai)tis Atunci ce vine înainte: bogăția valorii sau valoarea bogăției? Bogăția este suma valorilor dobândite, deci mai întâi, atât din punct de vedere istoric, cât și logic, valoarea, iar apoi bogăția Valoarea este un concept relativ și prima sa relație este cu nevoile și nevoile cu conservarea vieții Cu cât este mai imediată pentru păstrarea vieții, cu atât este mai sus Conceptul a fost dat chiar înainte de travaliu, iar diferența de tensiune nu are încă nicio semnificație Sunt flămând și gol, dar într-un climat cald; Dintre cele două lucruri, prefer mâncarea și îmi este mai dragă decât hainele, ceea ce sugerează că este necesar un efort egal de forță pentru a satisface ambele nevoi Apoi începe deja diferența de tensiune necesară, în caz contrar gradul de obstacole și contracțiuni care trebuie depășite Cu o importanță egală pe scara nevoilor, ceea ce necesită mai multă muncă extensiv și intensiv este mai scump Aici începe compararea muncii însăși cu ea însăși și a muncii Biblioteca "Runivers" cu dorințe Pentru că nevoia nu numai că există în realitate, ci este determinată de conștiință O nevoie mai naturală poate avea mai puțină greutate în mintea mea, ceea ce poate fi fals sau adevărat În acest sens este necesară distincția pe care o fac între valoare și valoare, între Kosten și gdteny, așa cum aș spune în germană Un lucru de mare valoare poate să nu aibă valoare, un lucru de mare valoare poate să nu valorize nimic O femeie, pentru care un bărbat este

gata să-și dea viața, merge ea însăși spre apropiere Aparent acest exemplu nu este economic, și chiar așa va fi atunci când îl vom atinge cu definiția bogăției, care presupune stăpânire numai asupra lucrurilor, dar înaintea bogăției, când vorbim despre condițiile, costul și valoarea ei, exemplul este potrivit Da, însă, Iacov a lucrat pentru Rahela și este încă pregătit să muncească: de aceea, elementul economic este neîndoielnic Dar apropo, în loc de femeie, poți pune un animal sau o pasăre: aș da scump pentru o privighetoare, dar el însuși a zburat Iată un lucru valoros care nu costă nimic Există multe exemple de revers, iar manifestarea extremă a acestui revers este Ueberproduction, producție în exces de nevoie Un astfel de fenomen are loc cu valoare socială și, așa cum se arată în exemplele precedente, își are baza într-o nevoie firească, adică determinată doar de atitudinea consumatorului față de lucrul dorit Publicul introduce un nou element atât în valoare, cât și în valoare Publicitatea introduce o schimbare a valorii prin asistență reciprocă (diviziunea muncii și schimbul), în valoare prin multiplicarea și complexitatea obstacolelor, cărora nu le mai opune doar natura exterioară, ci și oamenii, prin rivalitate și confruntare Doi arabi în fața unui copac care poate acoperi un om cu o umbră, doi turci în fața unei singure odalisque - aici este în vigoare legea luptei pentru existență, când indivizii sunt lăsați în forțele proprii Școala din Manchester predică publicului un astfel de ideal, dar poartă o contradicție în sine: Biblioteca "Runivers" legile pensiunii par a fi puse, la protectia spatiului personal Nu, atunci când este dată ideea vieții în comunitate, legea sa ar trebui să protejeze asistența reciprocă, asistența reciprocă și nu lupta reciprocă; lupta care vine din spațiul personal, el trebuie să-și pună limite Individul trebuie protejat, dar drepturile ei trebuie să fie determinate nu de aspirațiile și nevoile ei (adică de definițiile ei personale ale nevoilor), ci de nevoile celorlalți Sunt de prisos pentru alții, pentru colegii mei de cameră, nu numai de prisos, sunt dăunătoare, iar societatea are dreptul să mă alunge, chiar să mă extermine Pentru definirea excesului și a vătămării, nu este deloc nevoie chiar și de realitatea ambelor, deoarece nevoia în general nu necesită realitatea pentru definirea ei Dacă eu personal pot dori ceea ce este dăunător, considerându-l util și necesar, atunci întreaga societate, cu mai mare drept, își determină nevoile, răul și beneficiul, după propriile sale Fiți capabili nu numai să deveniți util, ci și să vă convingeți concubinatorii de beneficiul dvs O persoană, ca persoană, se dovedește a fi fără drepturi, acest lucru este adevărat: dar orice adevăr absolut, și utilitate și adevăr, se dovedește, de asemenea, a fi fără drepturi Punctul culminant al progresului va fi recunoașterea acestei lipse de absolutitate în viața socială Înainte de această mărturisire, Torquemada și Babeuf vor fi la fel de vinovați; În lumea socială, totul este o afacere, iar visele de fericire comună abia atunci își vor atinge împlinirea, dacă doar o ating, atunci când înțelegerea intră nu numai într-un fapt universal, ci într-o conștiință universală și într-o religie universală M-am abătut de la subiect, dar o scurtă mențiune a idealului social-economic, în așteptarea unei explicații detaliate a acestuia în locul său, este necesară pentru a stabili valoarea sau "valoarea socialului" Bunul, intrând, ca element, în viața socială (interacțiune), necesită o afacere de reconciliere a diversului, contradictoriu, aglomerat în fața lui: contradicția dintre dorința de a dobândi și capacitatea de a dobândi, - este muncă necesară; între nevoia reală și conștiința nevoii; Biblioteca "Runivers" între nevoia unuia, care este atât de

recunoscută de el, și nevoia altuia și a altora, definite în același mod sau în alt fel, ea necesită propria ei măsurare cu alte binecuvântări Are nevoie de un echilibru, de o ecuație Egalizatorul este prețul, valoarea și valoarea cu toate elementele sale implicate, abstrase din relația sa imediată cu munca și nevoia, dorința și obstrucția Prețul este o medie, excluzând unitățile mai mari și mai mici; se realizează o nivelare peste toată lucrarea publică şi peste toate nevoile Expresia și purtătorul concret al acestui egalizator abstract sunt banii Li se poate aplica zicala lui Voltaire: daca nu ar exista, ar trebui inventate, pentru ca fara ele procesul social-economic este imposibil Smith a numit munca măsura valorii Mai corect ar fi să numim banii un astfel de măsurator, dar mai exact, este măsuratorul valorii și al valorii opuse unul altuia (deoarece conceptul de valoare a fost deja găsit, spre deosebire de valoare); un etalon concret, invocat de inevitabila măsură abstractă care este prețul Smith nu putea vedea acest lucru, deoarece întreaga teorie se datorează caracterului unilateral al mercantilismului Dar banii, servind drept măsură, nu constituie bogăție, așa cum credeau mercantiliștii Deținerea unui etalon nu mă face încă proprietarul a tot ceea ce poate fi măsurat cu o etapă Dar banii nu sunt doar un măsurator: sunt un măsurator concret, un reprezentant și purtător de valoare și valoare egale Bunurile, ca cost și valoare, sunt întruchipate în ele, ascunse, ascunse în asumare, dar pot fi chemate la realitate, pot fi realizate Banii sunt cuvântul în raport cu gândul sau, și mai bine, scrierea în raport cu cuvântul Literele sunt moarte și nesemnificative, dar, după ce au exprimat cuvântul, ele sunt capabile să evoce din nou atât cuvântul, cât și gândul De asemenea banii: nu au sens firesc, sunt cauzati de public, ca literele cu un cuvant, dar, odata cauzati de Biblioteca "Runivers" viața, ei hrănesc însuși gândul prin influența gândurilor altora asupra lui Este inutil să discutăm dacă munca sau capitalul sunt reprezentate predominant de bani Desigur, în primul rând capitalul, dar capitalul însuși este muncă întruchipată Banii au aceeași relație cu capitalul ca și capitalul cu munca: ei sunt capabili să restaureze capitalul, la fel cum capitalul este capabil să restaureze, sau mai degrabă să reia munca Când menționez aici capitalul, folosesc cuvântul în sensul său comun, muncă, apoi capital În construcția mea nu este așa Capitalul nu urmează muncii, ci este simultan cu ea și chiar îl precede, pentru că există și capital natural Cu toate acestea, pentru esența banilor, această diferență nu are sens Engels, "Este rău pentru economie că în producție există principalul lucru, există o "sursă de bogăție" - activitate umană liberă După cum capitalul a fost deja separat de muncă, tot așa acum iar munca este sfâșiată din nou: produsul muncii i se opune, ca și salariul, este separat de el și din nou, ca de obicei, este determinat de concurență, deoarece, așa cum am văzut, nu există o măsură fermă pentru participarea muncii în producţie Această diviziune nefirească va cădea dacă proprietatea privată este abolită: munca va fi propriul ei salariu, iar valoarea salariilor dezvăluite anterior va deveni clară, valoarea muncii în determinarea costului de producție a oricărui lucru Gardianul lui Roog Ufan, , în timpul cartiştilor: "Amintiți-vă, prieteni și frați, că numai voi și voi produceți toată bogăția reală a țării; amintiți-vă, așadar, că utilizați doar cea mai mică parte din ceea ce produceți de fapt; si cine il foloseste? Biblioteca "Runivers" Mai departe: "De fapt, stăpânii voștri, negustorii voștri, de la bancher și negustor până la portarul de cărbuni, care primește lire anual, de la Lord Primar la "om obisnuit, nu profita de tine?"

Katechismus des Proletarier von Tedesco: "Munca, când este cumpărată și vândută, este o marfă, al cărei preț se numește salariu "Prețul fiecărei mărfuri depinde de costurile necesare producției sale "Salariile sau prețul mărfii forței de muncă depind de costurile necesare producerii muncii, adică de costurile alimentelor pentru tipul de muncitori "Două clase stau una împotriva celeilalte: bogații și proletarii "Motivul puterii celor bogați: deținerea de unelte și capital" Rodbertus, a doua scrisoare către Kirchman: "Legile naturale care guvernează distribuția produsului social, cu circulația proprietății funciare și a capitalului lăsat pentru sine, împiedică creșterea productivității sociale să atingă bunăstarea deplină (Segen) Căci, datorită lor, pe de o parte, această distribuție ia forma unui schimb, în care proprietarul privat al pământului și al capitalului nu poate, nici deloc, nici într-o măsură mai mare, să întreprindă producție decât o poate depăși puterea de cumpărare opusă; iar pe de altă parte, datorită lor, produsul nu este împărțit doar între proprietari și clasa muncitoare, dar participarea acesteia din urmă la produs, iar prin aceasta puterea de cumpărare a majorității sociale, este din ce în ce mai redusă Aceasta din urmă provine din faptul că munca, creatorul fiecărui produs, devine o astfel de marfă încât este plătită după regulile cererii și ofertei, adică salariile care îi conferă participarea la produs, și că aceste reguli, cu dezvoltarea societăţii, şi tocmai odată cu creşterea productivităţii, în creştere pe cât posibil, se îndreaptă către pagubele celor care dețin această marfă, adică clasa muncitoare Astfel, datorită legilor naturale ale circulației, creșterea proprietății, în loc să servească prin natura sa la creșterea bunăstării și fericirii publicului, provoacă contrariul Astfel, prin legile naturale ale circulației, societatea stă într-o contradicție ireconciliabilă, parcă condusă într-un cerc magic Societatea trebuie condusă în afara acestui cerc magic, în care doar prejudecățile o conduc, iar legile naturale, în măsura în care sunt dăunătoare, trebuie înlocuite cu altele raționale Dühring, capace "În sensul cel mai larg, banii sunt tot ceea ce în circulație are un Geltung comun, ca un expedient Ausgleichungsmittel von Leistung und Gegenleistung și pentru răscumpărarea frauduloasă sau legitimă a obligațiilor "Metale nobile:) ușor divizibil,) Widerstandskraft,) greu de obținut,) mobilitate și capacitate de prelucrare,) estetic d s, *) satisfacția dragostei pentru bijuterii "Das Capital ist ein Stamm aekonomischer Machtmittel zur Fortführung der Production und zur Bildung von An-theilen an den Früchten der allgem Arbeitskraft * * * Muncitor, capitalist, proprietar de pământ - opoziția de dreapta; dar o astfel de enumerare este incorectă: pământ, capital, muncă Pământ și capital, dacă dau ceva, fie în întregime, fie parțial și prin muncă Prin urmare, este mai corect să punem: capital-pamânt și muncă; pământul și capitalul, considerate în afara muncii, și munca ca muncitor peste ele În prima opoziție, apartenența, se consideră gradul de proprietate: lucrurile aparțin unora (proprietar și capitalist); muncitorul nu are nimic, ·) Tin care a fost imposibil de dezasamblat în afară de tine În al doilea, lucrătorii de producție sunt contrastați, iar unul dintre ei (în forma duală a pământului și a capitalului) este un element inert, un material; celălalt este un făcător în sens strict: elementele pasive și active ale producției Pe de o parte, ceva gata, dat, pe de altă parte, o forță care transformă datul în ceva nou, într- un produs Dar puterea nu înseamnă muncă; munca este doar un proces În consecință, muncitorul va trebui să fie plasat din nou: capitalul-teren și

muncitorul Munca este un mijloc de a transforma ceea ce este gata, oferit de pământ și capital, în ceva nou, într-un produs Deși pământul și capitalul dau produse prin muncă în cea mai mare parte, se întâmplă ca acestea să dea independent Pe ea pasc o lunca inundabilă și o turmă, care produce un produs sub formă de urmași Pe de altă parte, lucrătorul însuși acționează cu aceleași forțe care cresc iarba și produc urmași Dându-i hrana calului în taraba, el își înlocuiește picioarele propriului cal, mișcându-se pentru a obține hrană în pășune Deci, este legitim să vorbim doar de forța generativă în general, care în orice caz este forța naturii, care acționează prin cal, prin omul muncitor și fără ele prin căldură, lumină, gravitație, afinitate chimică etc Prin urmare: forța productivă a naturii, acționând direct prin căldură, gravitație, afinitate chimică etc , și prin intermediul picioarelor de cal și a mâinilor umane etc Muncitorul, așadar, dacă producția economică este considerată în sine, este același instrument ca un cal, ciugulind iarba și ploaia care a rostogolit piatra pe munte Participarea lor la producție este echivalentă, cu excepția faptului că calul și omul muncitor sunt aceleași produse ale acțiunilor complexe ale luminii, căldurii și ale altor figuri ale naturii Boabele care încolțesc sub influența soarelui, calul alergând la ovăz, proletarul mergând la mașină pentru a-și hrăni familia și bancherul cumpărând diamantele iubitei sale sub influența unei cine copioase, din acest punct de vedere sunt echivalent: într-un caz operați Biblioteca "Runivers" legi chimice binecunoscute, în altele biologice puțin studiate, iar bancherul le respectă la fel cum grânele se supun soarelui și căldurii, calul și proletariatul se supun îndemnurilor foamei * * * Bogăție, valoare, capital: care este diferența dintre ele? Nu toată valoarea este capital, nu toată valoarea este bogăție, nu toată bogăția este capital Dar fiecare bogăție și fiecare capital este o valoare Prin urmare, în primul rând, valoarea precede ambele concepte Valoarea este o comparație a două lucruri (bunuri), indiferent de cine le posedă și le posedă, deși implică posibilitatea posesiei Mărfurile sunt comparate în funcție de adecvarea lor Averea înseamnă proprietar și compararea lui cu alt proprietar sau cu el în alt moment Bogăția este un surplus dincolo de satisfacerea nevoilor Capitalul înseamnă vitalitatea unei valori în sine: o valoare capabilă de auto-creștere Un lucru devine valoros din momentul în care se dovedește adecvarea lui pentru o persoană - capacitatea de a fi folosit pentru ceva ce se presupune că este necesar Intrând în puterea omului, este bogăție când rămâne pentru satisfacerea nevoilor Se transformă în capital atunci când este capabil să crească fără a necesita muncă de la proprietar * * * Întregul proces economic se reduce la cheltuirea forțelor vitale cu un scop și în speranța reînnoirii lor prin asimilarea materiei * * * Munca nu este nici măsura, nici baza valorii Λ Munca nu este principalul producător Biblioteca "Runivers" Nu producătorul, ci consumatorul este stăpânul vieții economice Notă Prin urmare, riscul este un atribut necesar al producției Averea materială nu este un bun independent În obținerea de venituri, muncitorul este lipsit de producție nu mai mult decât alți muncitori Monopolul și centralizarea sunt răul inevitabil al stării prezente a naturii și a societății * * * Program Încetul cu încetul, devine clar programul muncii mele, care poate fi (în domeniul care mă preocupă încă) titlul principalelor principii ale economiei umane, sau chiar pur și simplu principiile economiei, fără adaos de , pentru că nu poate exista altul, iar epitetele de politică sau națională îngustează subiectul, indicând asupra legilor particulare cărora le este supusă economia unui anumit

grup, numit popoare Cum se raportează economia la bogăție, conceptul pus de Smith în titlu?Cum este scopul realizării, adică procesul realizării Economia în sensul cel mai apropiat este economia internă, "construirea casei" într-o traducere literală În traducerea rusă, economisirea este echivalentă cu agricultura Principiile de bază ale economiei sau principiile economiei sunt echivalente și încă nu știu cum să o numesc mai bine Întrebarea este care este relația dintre conceptul de economie sau economie cu conceptul de bogăție Economia, pe de o parte, presupune existența bogăției, ea dispune de ea Sarcina ei nu este să piardă bogăția, ci să o sporească Dar bogăția pentru economie poate nu numai să fie reală, ci și presupusă, așteptată, imaginabilă Este un obiect de aspirație, nu contează dacă am vreo avere sau nu Astfel, economia nu are nevoie Biblioteca "Runivers" să-și asume bogăția deja existentă, despre care se pune întrebarea: cum a fost dobândită: și cu cine a studiat primul croitor? Prin urmare, întrebarea este despre dobândirea bogăției și, în consecință, despre păstrarea ei, pentru că bogăția, din care nu mai rămâne nimic într-un minut, nu este bogăție; caracteristica sa esențială este că aparține unei persoane Fără posibilitatea de a păstra bogăția, conceptul însuși al acesteia dispare: bogăția nu este doar dobândită, ci și păstrată Dar bogăția nu este o simplă juxtapoziție față de posesorul ei, nu se limitează la o vecinătate exterioară sau la o posibilitate abstractă de putere: ea presupune putere reală, comandă, manifestată sau nemanifestată Prin urmare, viața, mișcarea, schimbarea, atât în elementele înrudite, cât și în însăși relația lor, este presupusă Acesta este procesul economic sau economic Când există viață și schimbare, atunci achiziția și conservarea nu sunt o creștere mecanică, ci o transformare, o astfel de transformare, al cărei rezultat este o creștere Acest lucru ne introduce în conceptul de motive pentru economie și scopul acesteia Impulsul de a economisi, sau de a dobândi și păstra bogăția, nu este dragostea de putere Sentimentul de putere este subordonat aici unui alt sentiment: nu este un scop, ci un mijloc; scopul este utilizarea bogăției, și anume asimilarea nu este mecanică externă, ci organică Pentru a clarifica esența acestui fenomen, este necesar să intrăm mai detaliat în conceptul de bogăție Tocmai , se va dovedi că bogăția începe din momentul în care, după satisfacerea nevoilor, anumite lucruri rămân în posesie Bogăția va fi astfel unu-la-unu cu capitalul În consecință, în orice caz, nu se poate începe cu bogăția: va fi un concept deja dedus Prosperitate, exces, asigurare Asigurarea nu ține de securitate, ca concept privat? Biblioteca "Runivers" ARTICOLE FUNERARIE Deci Ghiliarov-Platonov vol II Biblioteca "Runivers" Biblioteca "Runivers" ARTICOLE FUNERARIE *) Filaret, Mitropolitul Moscovei **) Prima decembrie a fost ziua onomastică a Mitropolitului Filaret Moscova, care s-a înghesuit recent în jurul sicriului său și și-a văzut rămășițele cu o asemenea mulțime de oameni, își va aminti din nou și mai ales acum Bisericile vor răsuna de cântări de requiem; iarăși atât clerul, cât și poporul, cu o vioiciune deosebită, își vor simți lipsa În același timp, clerul în doliu se va preda comparațiilor firești ale trecutului lor plecat cu viitorul potrivit; iar turma îndoliată își va aminti parțial și cu mângâiere că era vrednic să aibă un astfel de arhipăstor și că ea însăși a știut să-l onoreze cu demnitate atât în timpul vieții, cât și după moartea lui De asemenea, începem cronica noastră internă a zilelor noastre cu această amintire comună pentru toată Moscova / Să analizezi fenomenul extraordinar în care a fost mitropolitul Filaret ar fi acum deplasat și din timp *) "Colecția de lucrări" publicată de Gilyarov-Platonov a finalizat un studiu privind

principiile economiei Sub forma unei anexe, sunt atașate mai multe articole comemorative selectate din Izvestiya Sovremenk s, care, împreună cu discursul de mai sus al lui Nikita Petrovici despre Homiakov și memoriile despre Aksakov și Longinov, constituie caracteristici foarte remarcabile ale figurilor ruse remarcabile, cel mai dureros dintre ele cunoscute personal autorului **) "Izvestiia modernă" nr [decembrie] * Moartea unor figuri remarcabile lasă întotdeauna în urmă un gol, iar acest gol este doar inițial simțit Momentul evaluării vine mai târziu, și cu cât mai târziu, cu atât era mai extins cercul de activitate al defunctului, cu atât activitatea acestuia a fost mai lungă și cum s-a intensificat; si toate acestea se aplica in cel mai inalt grad mitropolitului Filaret Numele mitropolitului Filaret este asociat conceptului de o întreagă perioadă a istoriei bisericii Încă trăim în această perioadă, ne-am născut în ea, mai mult, toți sunt la fel, mireni, cât și duhovnicești, și nu numai noi, ci și părinții noștri Nu putem renunța la ceea ce trăim noi înșine și, prin urmare, nu putem pronunța o judecată clară Judecata se va baza pe impresie, pe o experiență personală limitată și, prin urmare, va fi neapărat unilaterală, incompletă și neapărat parțială într-o direcție sau alta Este ușor de înțeles vremea din care Filaret a ieșit și la care a reușit Dimitrie de Rostov și Teodosie de Novgorod, Tihon de Voronej și Platon de Moscova, Teofan Prokopovici cu Stefan Yavorsky și Dimitri Sechenov cu Arseniy Malevici: distingem clar toate aceste fețe, indicăm semnificația lor pentru timpul lor, explicăm despre ce a fost fiecare despre o mână de împrejurări, în care un slujitor al necondiționului adevărul că în faptele și scrierile lor era ceva trecător, ceva veșnic Dar și acesta a fost o altă perioadă; stând departe de ea, prin comparație cu timpul nostru, precum și cu cel precedent, îi descoperim sensul Nu vom fi în pierdere în a-i evalua pe cei mai apropiați, fie că va fi Eugen de Kiev sau Inocențiu din Herson, Pavski sau Altai Macarius; pentru toți, fără să rătăcim mult timp, vom găsi locul pe care ar trebui să-l ocupe în istorie Dar acestea erau figuri private: prin comparația lor reciprocă, se cunoaște semnificația fiecăruia În legătură cu Filaret, chiar și acest lucru este imposibil Nu era un reprezentant al epocii; el însuși a fost această epocă; nu și-a exprimat timpul, ci și-a direcționat timpul În prima jumătate a domniei lui Alexandru, devenind șeful administrației bisericești, - nu prin demnitatea sau locul de serviciu, ci exclusiv prin influență în lipsa puterii sale morale, așa a rămas până la sfârșitul vieții Influența lui externă a fost uneori contestată, dar nimeni nu a contestat niciodată primatul său intelectual și spiritual și influența sa morală Cu cât ne este mai greu să-l evaluăm, cu atât mai departe posibilitatea ei este îndepărtată de noi Nu este nevoie, care dintre noi s-a descurcat prin educația sa: un ipocrit, un nihilist sau un creștin înțelept Cu toții am acceptat învățătura originală a credinței conform cărților lui Filaret: toți aveam profesori care erau și mai deplin educați sub influența părerilor aceluiași profesor suprem Într-un fel sau altul, direct sau indirect, prin asimilare sau opoziție, conștient sau inconștient, dar toți am reacționat la direcția dată de Filaret, stăm în legătură cu el, și depindem de el Lăsând deoparte semnificația publică a defunctului, să trecem la lăudarea meritelor sale personale? Dar lauda virtuților personale, dacă sunt dăruite de natură, se bazează întotdeauna pe o neînțelegere și conține o anumită imoralitate: nu este îngăduit să lăudăm pe vreunul dintre oameni pentru ceva în care nu se poate vedea decât slava lui Dumnezeu; o persoană poate fi lăudată numai pentru ceea ce aparține persoanei

însuși, care este rodul folosirii libere a forțelor dăruite Dar în raport cu faimosul nostru sfânt, chiar și asta este imposibil Un familist bun, o persoană plină de compasiune, un conversator plăcut, un prieten fidel: asta spunem atunci când vrem să evidențiem bunele calități morale ale unui om de stat, un om de știință celebru, un comerciant mondial și, în același timp, trageți mental o linie între două activități diferite, publice și private Căutând sensul primei comparații cu cerințele statului, științifice sau industriale, aducem viața privată a celui lăudat sub legea morală umană generală, și sub legea creștină în special Dar un episcop este un slujitor al acestei legi prin însuși rangul său; ca episcop, el trebuie să fie nu numai executorul acestei legi, Biblioteca "Runivers" ci un lider și un model; distincția dintre viața publică și cea privată aici își pierde sensul și nimeni nu și-a dat seama de asta mai strict decât mitropolitul Filaret A fost episcop de dimineața până seara și de seara până dimineața Ar trebui să căutăm în zadar acea împărțire a vieții în oficial și confidențial, care este atât de caracteristică tuturor În zadar am căuta diferențe între cuvântul lui rostit și cuvântul lui scris, între el în cler, el în îndeplinirea îndatoririlor eparhiale și el în viața de acasă Cele câteva ore în care se bucura de odihnă puteau fi incluse în viața privată; dar asta era deja o viață de celulă, în care nimeni nu pătrundea În restul timpului, când era doar vizibil, nu înceta nici un minut să fie personificarea conceptelor sale de datorie publică Astfel, pentru a-și judeca viața privată, ar fi necesar să se judece cum și-a înțeles datoria publică și dacă punctul de vedere este adevărat în practică Dar acest lucru duce din nou la aceeași întrebare istorică, pe care nu suntem în măsură să o rezolvăm Nu, să rămânem deocamdată în singura senzație de tăcere care ne este disponibilă Este suficient să realizăm un lucru, că mitropolitul Filaret a fost un fenomen istoric extraordinar și că pierderea lui este enormă Nu estimând timpul acum, sau încercând să-i restabilească întreaga imagine, ci rememorând detalii, aducând la cunoştinţă, dacă se poate, tot ce a făcut, scris, spus De fapt, ce altceva este în fața noastră, în afară de manualele, predicile, câteva scrisori și activitățile eparhiale, mai mult sau mai puțin cunoscute? Nenumăratele însemnări și opinii pe care le-a scris despre dogmatice, liturgice și chestiuni ale celei mai înalte administrații bisericești, la fel ca nenumăratele sale scrisori, dintre care nu a existat nici măcar una goală: toate acestea sunt încă sub secret Relațiile sale politice, relațiile sale cu ierarhii estici, cu bisericile anglicane și americane, Biblioteca "Runivers" activitate împotriva diviziunii: și acest lucru este încă la fel de puțin cunoscut Între timp, contemporanii săi au plecat de mult în mormânt, și nu numai contemporanii, ci chiar și a doua generație Rămânem, ultimul dintre contemporanii săi, și împreună descendenții contemporanilor săi Trebuie să te grăbesc Să ne grăbim și de această dată să aducem la cunoștință una dintre lucrări, care este cunoscută de puțini oameni, deși a fost publicată După moartea sa, capătă o semnificație aparte, pentru că, mai mult decât toate celelalte, poate fi numită moarte atât prin momentul scrierii, cât și prin însuși conținutul ei Aici este : Ultima muncă a vieții este aproape: termin călătoria rea, Și văd deja în depărtare execuțiile răului amar: Tartarul mânios, flacăra focului, adâncimea nopții veșnice Ascuns acum în întuneric, evident acolo în rușine Dar, Fericite, miluiește-te și, deși este prea târziu, dă-mi Viața mea este o odihnă bună după voia Ta Am suferit mult, Doamne, Rege, și duhul meu Cântare grele de judecată, nu m-ar doborî Îmi voi purta soarta, mutându-mă de aici, S-a dat pe

sine ca jertfă întristărilor care au mistuit spiritul Pentru voi, viitorilor, iată cuvântul prețuit: nu are rost Iubește viața pământească Viața se transformă în praf Aceasta este o traducere a Cântecului de îndemn al Sf Grigore Teologul, scris în original grecesc în aceeași dimensiune Frumusețea artistică a acestei traduceri va fi apreciată de cititori; fidelitatea sa extraordinară față de original poate fi apreciată de cunoscători Dar să nu pierdem din vedere puterea ridicării prin rugăciune exprimată în acest cântec Prin repetarea mentală a aceleiași jertfe de rugăciune pentru decedat, merită să încheiem amintirea noastră actuală despre el Biblioteca "Runivers" Ioan (Sokolov), Episcop de Smolensk*) Zilele trecute, Preasfințitul Părinte Ioan de Smolensk a murit brusc și, la fel ca câțiva dintre episcopi, a fost onorat cu un necrolog chiar și din ziarele politice obișnuite eparhial până acum nu au putut încă să răspundă Două publicații din Sankt Petersburg aproape chiar au intrat într- o controversă cu privire la calitățile și meritele regretatului Episcop John nu era într-adevăr unul dintre cei zece Dar ce a făcut? Manualul său de drept ecleziastic, deși i-a oferit autorului titlul de doctor, care nu este foarte generos răspândit în lumea spirituală și educațională, nu este altceva decât o compilație Nu este nici măcar un manual sau un manual; este mai degrabă o introducere istorico-critică, discutând sursele legislației În paralel cu alte științe teologice, lucrarea Rev John poate fi comparat cu exegetii Nu numai că autorul nu a atins chiar legea, însăși legea, știința însăși, dar nici măcar nu a ghicit că se cere, așa cum se cere dogmatica independent de exegeză Literatura străină nu i-a dat decât materie primă, care, de altfel, era prelucrată de ea Și așa a plecat omul de știință ortodox-rus, fără să-și dea seama că incapacitatea legii bisericești de a ajunge la punctul științei, de a găsi sens pentru sine, de a înțelege și prezenta poziția Bisericii ca fapt supra-lumesc în lumea exterioară relațiile sociale, este firesc pentru credințele occidentale, în esența lor dogmatică, deoarece se pierde au un concept viu al Bisericii însăși Înaltpreasfințitul Ioan a devenit cunoscut celor care nu erau școlari pentru o predică care a făcut la un moment dat mult zgomot Asta a fost chiar la căderea iobăgiei Când munca era în plină desfășurare în comitetele provinciale, iar cele două părți, emancipatorii și conservatorii, cu înverșunare, aproape cu frenezie ') y, Modern Știri^ martie Biblioteca "Runivers" luptat, rectorul Academiei din Kazan a rostit un cuvânt împotriva drepturilor proprietarului A fost preluat de unii cu bucurie și respect, alții punctat ca fiind un fenomen periculos Îmi amintesc că jurnalul Kazan a fost supus atunci unei cenzuri de la distanță și stricte pentru asta; dreptul de cenzură independentă a fost luat de la academie Ce altceva? Cum s-a dovedit răposatul episcop? Activitatea lui administrativă a fost scurtă și nu a rezonat cu nimic deosebit de audibil Și totuși, Episcopul avea o faimă remarcabilă, și tocmai în cler Cum a luat-o? Parțial prin cadouri; Cu siguranță nu a fost mediocritate Și mai presus de toate, răcoarea temperamentului Ea i-a adus în mare parte popularitate Și cineva dintr-un ziar din Petersburg i-a luat în cap să ridice defunctul chiar și la o înălțime atât de mare încât îl echivalează, pe de o parte, cu Nikon, pe de altă parte, cu Homiakov Nici cea mai mică asemănare cu primul, nici o umbră a celui de-al doilea Deși, conform proverbului, nu ar trebui spuse nimic altceva decât lucruri bune despre morți, este nevoie să ne împotrivim acestei laude, nu numai pentru a restabili adevărul, ci și pentru a preveni direcțiile strâmbe de gândire și voință în lumea bisericească Ceea ce i s-a părut cuiva mai degrabă inflexibilitatea Nikon, a fost rebeliunea

unui iubitor de putere Spiritul iubirii, respectul pentru libertate i-ar putea fi dorit lui John atât când era deja Ioan, cât și înainte, când era Vladimir Sokolov Același lucru vor spune și cei care l-au cunoscut în copilărie și tinerețe, care l-au urmat în anii curajului Dacă uneori defunctul îi patrona pe cei slabi împotriva celor puternici, era evident că exista dorința de a-i răni pe cei puternici, mai degrabă decât de a-i proteja pe cei slabi Nu am putut auzi de exemple de grijă tandră, de supunere de sine smerită însuflețită de datorie, oricât de dificilă, sau de mijlocire abnegată pentru cei fără apărare Dar am auzit uneori de zdrobirile disprețului, și chiar ingratice, pe care defunctul le-a arătat cu o rară și, mai mult, rafinată grosolănie Și nu a ieșit Biblioteca "Runivers" diferență de convingeri, ci dintr-o diferență de poziții și deloc din indignare morală în numele principiilor superioare Raționamentul regretatului savant cu privire la întrebarea dacă episcopatul este inevitabil legat de monahism, printre altele, ne oferă o idee despre cum s-ar putea raporta el la cazurile care necesitau un cuvânt cu adevărat direct La această întrebare, din câte știm, odată pusă de sus, i s-a răspuns printr-o cercetare atentă și conștiincioasă la Academia din Moscova A fost precaut, pentru că cei care întrebau au vrut să găsească o modalitate de a forța istoria la un răspuns favorabil monahismului Studiul a acționat însă cu bună-credință: au spus toate faptele care se regăsesc în biografia bisericii la întrebarea pusă și de la care cititorul însuși poate găsi cu ușurință răspunsul: - nu, episcopatul nu este legat de monahism este necesar - Cercetătorul a avut grijă să nu insiste asupra acestui lucru, mulțumindu-se cu o concluzie comparativă ce este Cu cât rangul superior bisericesc era mai strâns asociat cu monahismul, cu atât Biserica avea nevoie de o apărare activă și puternică - Nu toată lumea a privit cu aprobare studiul :-faptele nu sunt de acord cu concluzia!de la sferele superioare la un străin, dar pe care l-au considerat un expert "Dar aceasta este o dovadă de conștiinciozitate", a răspuns el Vrei să fii violat de istorie sau să fii și mai supărat de un răspuns direct negativ la întrebarea ta? Nu confunda regula fundamentală cu obiceiul modern și local, care are propriul ei înțeles, dar nu necondiționat - Răposatul reverend Ioan, pe atunci încă rectorul academiei, nu a ezitat, însă, într-o obiecție indirectă la cercetarea conștiincioasă, să demonstreze ce doreau cei care întrebau Cum se dovedește, teologii și istoricii evaluează de la prima pagină Dar să aruncăm un văl peste această faptă a răposatului și să nu-i jignim memoria Acest cuvânt a fost spus despre el pentru a-i opri în timp pe cei din tinerii teologi, care, Biblioteca "Runivers" crezând în măreția neașteptată care răsună la Sankt Petersburg, ei vor găsi de cuviință să găsească la Ioan un exemplu demn de imitat sau, care va fi și trist și amuzant, care le va lua în cap să continue paralela trasă atât de frivol între Ioan și Homiakov Homiakov era toată convingerea, tot gândul viu În Ioan, panegiristul găsește pe cineva ca Homiakov în dezgustul său pentru scolastică Da, a fost la Ioan, dar nu la scolastică, ci doar la construcțiile ei vechi, vulgare Căuta noi construcții originale, și nu un sens viu Nu cunoaștem un singur gând nou pe care răposatul episcop l-ar fi spus în scrierile sale Dacă vreți, el a fost primul care a proclamat ideea că societatea însăși este de vină pentru neajunsurile clerului; Această idee a fost preluată și destul de zbuciumată Dar este această nouă gândire, în parte, mai mult sofism decât adevăr? Acea aprofundare a adevărului, pe care o găsim la doi scriitori bisericești ruși cu gândire adevărată, Filaret și Homiakov, deși în fiecare este complet deosebită și pe calea sa

specială, și această severitate a gândirii, care este inerentă acestor doi, este este chiar amuzant să cauți la John Biblioteca "Runivers" D I Herzen *) "Publistul rus Herzen este periculos de bolnav aici Alexander Herzen a murit astăzi " Aceste știri telegrafice s-au schimbat rapid; pe scurt și clar Este adevarat? Este el? Dar contează dacă el trăiește sau moare? Pentru Rusia și ruși, a murit cu mult timp în urmă Omul acesta lasă în sine glorie de neinvidiat! Totuși, ne-a adus și partea lui de folos, deși indirect: prin soarta sa a dovedit în practică toată binefacerea presei libere, tot pericolul din tăcerea ei forțată Să ne amintim anii cincizeci, al cincizeci și șaptea în cea mai mare parte și cei mai apropiati după el Tipografia londoneze cu editorul Trubner la Pater-Noster-Row a făcut bani; Pliante și cărți rusești, nevăzute până acum la Londra, împrăștiate de acolo într-un număr incredibil de exemplare; vitrinele magazinelor din Berlin, Frankfurt, Paris, Dresda, Leipzig, Baden, Hamburg, Ems, Ostende, Biari-z, în fiecare oraș, într-un cuvânt, din Europa, unde piciorul rusesc doar a pus piciorul, diverse Stele, Clopote, Voci, catehisme revoluţionare de diferite nume; a fost luat cu drag, plătit bine: buchdrukkers și ferlemrs lacomi se întreceau pentru a-și oferi serviciile penelor rusești; orice gunoi era ușor de imprimat și chiar de vândut bine Librăriile străine, de fapt, nu și-au imaginat măcar o dragoste deosebită în noi în general pentru tipar? - Și între timp în valize, în cizme, în căptușeala unei rochii, sub masca împachetarii și, în final, în sinceritate baloți, sub protecția unui factor evreu sau sub paza unui și mai puternic și mai de încredere - o persoană de rang înalt, pe care vama nu îndrăznește să o cerceteze sau să o suspecteze, *) "Modern Știri" nr Biblioteca "Runivers" au mers prin toate mijloacele, pe uscat și pe mare, aceste pliante și cărți în Rusia A intrat; clopotele au sunat, stelele au orbit, catehisme predate Cine nu a citit, n-a auzit, n-a văzut? Doar unul căruia îi este lene să citească, lipsit de curiozitate, lipsit de sentiment social Fructul interzis făcea semn cu atât mai mult; picantul cuvântului, nu numai îndrăzneț, ci îndrăzneț, însoțit, de altfel, mereu de un foc de artificii de neîndoielnic inteligență, a captivat și mai mult Herzen a domnit; catehismul său a devenit un simbol al credinței, mai ales pentru cei care au crescut: era cel mai înalt tribunal și bloc, furtună și pedeapsă Iar el, înainte de acela pierdut în mulțimea de exilați și fugari ai lumii întregi, ridicat brusc la rang de profet, a legiferat și a vorbit cu acea încredere în sine, acceptând în momentele de odihnă plecăciuni și relatări, personale și corespondență, din toate părțile Rusiei Dar nu, nu era; a fost un mit, un vis al imaginației În operele de literatură cu aspect inocent, blânde, languide, și chiar mai mult în jurnalism, numele lui nu a fost nici măcar pomenit printre noi A vorbi despre ea însemna a încălca legea, sub forma cenzurii prealabile, negând existența a ceea ce era interzis să existe Herzen dar unde este numele lui? Bell dar in ce catalog apare acest titlu? Oriunde a apărut, a fost șters sau tăiat: cărțile au fost reținute și confiscate El nu există, ei nu au existat Se poate vorbi despre ceva ce nu există? Și, prin urmare, ați citit scrieri revoluționare? De unde i-ai luat? "Ce până acum! Dar nu sunt de acord cu el, recunosc răul activității sale; Intru în luptă cu el "- Lasă-l pe seama guvernului; te protejează și nu îți cere să intervii cu ajutorul ei; scrierile revoluționare, chiar și ființa trebuie să fie necunoscută; menționându-le, stârnești curiozitatea, promovezi guvernul au tăcut; ar fi trebuit să tacă Actualul editor al Moskovskie Vedomosti a rupt tăcerea, deși cu un preț Biblioteca "Runivers" raționamentelor de protecție miope Numele lui Herzen se pronunță fără teamă și nu numai

fără respect, ci cu indignare, cu dispreț Să ne amintim impresia acestui cuvânt rostit în mod neașteptat Vă amintiți? Ne amintim bine O jumătate bună dintre cei care au trăit, au acționat și au raționat au oftat mai liber: au citit și interzisul, măcar au auzit despre el; și ea a fost de acord, măcar a tăcut, cu entuziasmul și amenințările exprimate, dar înăuntru era îngreunată și stânjenită Era imposibil de argumentat, nu doar prin tipărire, ci chiar și verbal Era vremea terorizării, atotputerniciei morale a dictatorului londonez, a stării de asediu a gândirii ruse: presa străină nu numai că predica, dar a înfuriat, îngrozit: i-a luat libertatea de a raționa, înăbușită moral Jumătate oftă; alţii se bucurau Dar școala și-a făcut deja treaba; cursul a fost deja trecut de o întreagă generație; cinci, șase ani, asta înseamnă o întreagă generație în școală; acesta este totul pentru copil și tineret care se formează; au încolțit, s-au maturizat, semințele s-au copt, chiar au căzut și din nou exemplare secundare din ceea ce au fost aruncate primele semințe de la Londra depășite de ei înșiși Noua generație este amărâtă Și s-ar putea să fie altfel? Pozițiile s-au schimbat Permisiunea de a-l condamna pe Herzen și totul de la el a fost dat de la sine, pe scară largă Dar să mijlocești pentru el direct, dar să te cert cu detractorii, nu este o crimă? Vederea inocenței asuprite a stârnit simpatie, a dat greutate batjocurii, înlocuind bunul simț care le lipsea și a ademenit îngăduința pentru blesteme, cu care, pentru mai multă putere, cuvintele erau condimentate în loc de raționament Iti amintesti? Ne amintim și știm, de asemenea, că până și mințile bine intenționate s-au ferit în egală măsură de ambele (Eu Ar trebui să stau aici? Dar este dezgustător să vorbesc, neavând dreptul de a auzi o obiecție; Biblioteca "Runivers" gândit, la convingere, să spunem fals, să zicem mizerabil, dar sincer, în care, de altfel, cei convinși înșiși sunt mai puțin vinovați decât alții: au studiat puțin, au raționat puțin; au auzit doar judecăți, nu dezbateri, exclamații, nu argumente; întâlnirile lor întâmplătoare cu nebunia care s-a răspândit sub auspiciile indirecte ale interdicției în sine, dar este vina lor? Este posibil să-i judecăm prea aspru? Și sub auspiciile acestor recenzii de condoleanțe pe jumătate disprețuitoare, totuși au crescut și au câștigat putere Au mai trecut patru, cinci, șase ani; iar generația a crescut: au crescut propriii lor eroi și gânditori, profeți și apostoli "Herzen a rămas în urmă; este un om al cuvintelor, nu al faptelor; el este inconsecvent; înainte - iată drumul, noi, "oamenii noi", vom acţiona: - am mers şi am pierit, rupându-ne capul limitat împotriva bunului simţ al oamenilor şi a severităţii legii Și cum rămâne cu el, profetul Vechiului Testament? - Nu există Herzen, Herzen a dispărut, Iskander a tăcut Clopoţelul era fără limbă, starul pusese -"Clopotul Se mai publică?"-"Herzen "-Da, se pare că a murit!-"Unde este? aceste conversaţii? - Ne amintim, și s-au auzit curând, la scurt timp după primul pogrom desfășurat de Russkiy Vestnik Profetul tace; Dumnezeu este răsturnat din Olimp Editorii și tipografii străini au început să accepte tipărirea cu o grimasă, apoi au refuzat complet Afacerea lor este profitul; nu mai sunt cumpărători, deși sosirile rușilor nu au scăzut; artificiile presei londoneze au dispărut și ele din spatele geamului cu oglindă De la ea a ramas doar tipul rusesc, tipul e chiar bun, si nu ar fi rau ca silabele sa-i adopte desenul, compus cu un gust mai elegant decat ne rasplatesc puncherii nemti Și cât de repede s-a întâmplat totul! Și ce execuție dureroasă a trebuit să îndure scriitorul care s-a supraviețuit! Era imposibil să te cert cu forța lucrurilor: nu mai rămăsese decât să înjure, iar el avea să înjure Dar poţi jura cu speranţa de succes Biblioteca "Runivers" numai

cu ajutorul duhului; dar odată cu căderea faimei și a puterii, spiritul a căzut și curajul duhului a plecat și el Ce era de făcut? Renunță la activitatea ta cu ură Abandonat - Ramai de cineva, lasa-te reamintit, desi prin altcineva Răscoala poloneză a sosit la timp, s-au oferit servicii, au fost acceptate, dar apoi de către aceiași care au acceptat, au fost ridiculizate spre rușinea întregii Europe Puii hrăniți merg mai departe, și se privesc, deși cu respect pentru memoria trecutului, dar și cu oarecare dispreț față de strămoș, care s-a transformat în schelet: dureros! Și iată vechi cunoștințe, prieteni și iubite, politice și literare, care vin în Europa; totul trece O, Pogodin! Iată-l întâmplător, un vechi dușman literar, un obiect inepuizabil al ridicolului meu! Însuși fostul Iskander aleargă la el cu mărturisirea lui, cu durerea, cu disperarea, supărarea la toate, la toată lumea, cu nedumerirea lui: ce să facă? Cum să returneze măcar un strop de respect, respect nu pentru convingeri, pe care nu le cere, pentru că știe că nu sunt de acord cu ele, ci respect pentru sine, pentru personalitatea lui, eliberare măcar de disprețul la care el este supus, pe care nu îl poate ascunde nici de ceilalți, nici de mine însumi și căruia nu pot să-i răspund cu altceva decât cu blesteme Soartă nefericită! Dar să-l lăsăm, cititorule, mort! Să regretăm talentul neîndoielnic care a pierit pentru Rusia și, în loc de beneficiul enorm pe care l-a putut aduce, a făcut rău, rău semnificativ, simțit până acum Cine este însă vinovat pentru acest rău? OMS? Noi punem această întrebare și stipulăm că acuratețea expresiei ar necesita o schimbare de formă Ce este de vină? - mai corect ar fi să întrebăm - De vină era sistemul prohibitiv, care punea oprimare asupra cuvântului tipărit Nu vorbește convingător această soartă a acestui scriitor? Care sunt motivele succesului său, care sunt motivele căderii sale? Dacă editorul Buletinului Rus nu s-ar fi pornit într-o campanie, riscând, ce ar fi zguduit puterea Biblioteca "Runivers" Bells, și-ar pierde în curând puterea? Nu, mai precis: ce alte fructe dezastruoase ar fi avut timp să crească în mintea și direcția societății? Dacă s-ar fi deschis câmpul liberei dezbateri încă de la începutul luptei, oare s-ar fi mers embrionul mai departe, s-ar fi născut chiar acele tendințe distructive, împotriva cărora a fost necesar să se lupte cu exilări și execuții și grija intensificată a politie dubla? Karakozov dar de unde a venit, ce pământ mental l-a hrănit și datorită a ce a devenit posibilă educația subterană, fără teamă de planurile care îngrozeau Rusia? Dacă nu ar exista strămoși, ar exista urmași? Dacă un copac s-a ofilit în primul minut de înflorire, s-ar naște un fruct? Dacă, din fericire, nici acea libertate limitată a presei care ne-a fost acordată nu ar fi ajuns la timp, ce s-ar fi întâmplat cu presa subterană: s-ar fi stins cu totul sau s-ar fi întărit? Și ce ar trebui să se întâmple cu ea cu o libertate mai deplină? Există suficientă putere și există vreo posibilitate de a opri infecția morală cu o singură supraveghere administrativă, fără ajutorul aceleiași arme, aceeași libertate de exprimare, aceeași presă liberă, aceeași libertate de gândire, cu atât mai sigur, cu atât mai mult? liber este de ambele părți, cu atât mai binefăcător care este lupta pentru partide egale? Nu este oamenii noștri cei mai conservatori oameni din lume? Nu este oare lenea și indiferența că publicul nostru suferă cel mai mult, necesitând îndemnare mai degrabă decât reținere? Oare un publicist riscă să rămână cu cititorii unuia dintre cabinetele sale dacă decide să se răzvrătească împotriva fundamentelor ordinii noastre sociale și nu interzicerea sau un înțeles interliniar misterios nu dau singura putere raționamentelor care par așa? teribil? Sau nu, au atât puterea reală,

cât și sprijinul; li se dă putere de o întreagă parte a generației, care a avut deja timp să educe și este din nou educată sub acțiunea încurajatoare a aceleiași interdicții și a aceluiași secret Dar împotriva lor există un singur leac, totul este la fel, la fel, inevitabil, cu excepția tuturor celorlalte, imposibile și fatale: libertatea și mai extinsă și cu atât mai puțin limitată op Ghiliarov-Platonov "Dl II Biblioteca "Runivers" Fie ca cititorii noștri să ne ierte; să ne ierte cei de la putere, să ne fie un cuvânt prea fierbinte, poate prea lung Dar aceste proclamații revoluționare, despre care au zburat zvonuri recente; această căutare a vinovaților și absența zvonurilor de încredere despre succes; această crimă teribilă a lui Ivanov; aceste mâini, căutând sânge, pătate de sânge, bucurându-se de sânge; aceste minți închinându-se umbrele lui Razin și Pugaciov; și alături de aceste atacuri ale unui creier inflamat, această moarte a strămoșului bolilor care s-a supraviețuit: ce combinație! Ce memento, ce avertisment! Este chiar convingător, repetăm? Chiar nu este clar că într-un lucru, într-un lucru și în nimic altceva, există o adevărată protecție împotriva infecției cu delirul revoluționar, mântuirea de a fi purtat de falsul strălucire a insolenței, atât de imorală, cât și de fărădelege: în libertatea vorbire, în toată sfera conștiinței și convingerilor Ceea ce a crescut sub acoperirea misterului seducător nu va crește din nou Nu ușor și nu curând, ci se ofilește, se ofilește, se ofilește și cade, chiar și ceea ce deja a crescut și scoate rădăcini: se va usca, însă, și va cădea sub strălucirea gândirii libere, sub suflarea liberei cuvinte Biblioteca "Runivers" D M Buharev*) Ziarele au relatat că Alexander Matveevici Buharev a murit zilele trecute L-am cunoscut îndeaproape când era originalul Alexander Matveevich Bukharev; au știut destule când a devenit părintele Teodor, ieromonah și apoi arhimandrit; iar odata au vazut in ajunul intoarcerii din aproximativ Theodora din nou în Alexander Matveevici Intră la călugări un absolvent al Academiei Teologice, care încă nu și-a terminat cursul, de de ani, aproape băiat Autoritățile s-au bucurat, primind un elev talentat într-o mulțime de îngeri egali; dar tovarășii clătină din cap și fiecare dintre străinii imparțiali, necunoscând nici măcar pe tânăr, ar fi condamnat aspru primirea pripită în vârstă de de ani! Ignoranța totală a vieții! Ce se poate întâmpla și cum să ne lansăm în acest viitor întunecat din care nu există întoarcere! Și tovarășii erau cu atât mai îngroziți: era un tânăr înfocat, fără experiență până la ridicol, impresionabil și entuziast Era un obicei minunat în academiile teologice: în ajunul jurămintelor monahale, în ajunul tunsurii, elevii s-au înconjurat de toți tovarășii lor, luându-și rămas bun de la o "înmormântare vie"; fiecare avertizat cât putea de bine Ne amintim că Alexandru Matveevici Bukharev a trebuit să asculte pe mai mult de unul în acest ceas solemn, ultim pentru el, de societate tovărășească, previziuni severe, deși dizolvate în dragoste: "Vei fi nefericit, vei pieri, tu însuți nu știi ce tu faci; sau să înnebunești sau să te îmbăți; Fii binecuvântat!" Și iată prima lecție - totuși, acum întârziată; acum este un păcat să te plângi de entuziasmul nesăbuit al elevilor spirituali Dacă pe vremuri s-a întâmplat ca într-un număr, care s-a extins până la cincizeci, patruzeci de oameni nu mai mult, să fie până la opt klobuk; acum complet *) "Modern Stiri" La - * Biblioteca "Runivers" iar alături se desfășoară mai multe cursuri complet nepregătite pentru această măcelărie prematură Pe de altă parte, talentele plângeau pe vremuri! Din zece, cu al nouălea, s-a adeverit ceea ce a prezis Buharev Dar cu Buharev, un lucru nu s-a adeverit deloc, celălalt s-a împlinit doar pe jumătate Călugărului în

vârstă de douăzeci și doi de ani i s-a dat catedra la academia teologică Cu o minte înflăcărată, o imaginație plină de viață, o anumită inteligență, pr Lui Teodor îi lipsea un lucru, însă, foarte important: o pregătire istorică temeinică, ceea ce se numește erudiție A fost lipsit de multe, cele mai obișnuite cunoștințe, oferite de educația inițială, așa cum era lipsit, împreună cu cele mai obișnuite cunoștințe ale vieții practice Unul dintre neajunsurile fostului seminar s-a reflectat în el: o minte dezvoltată formal și absența materialului asupra căruia mintea să poată lucra, absența unei povești care să nu-i permită să se îndepărteze de realitate Părintele Teodor era extrem de insuficient familiarizat chiar și cu limbile: totul era aranjat astfel încât doar imaginația să joace, iar mintea slujea doar imaginilor, îmbrăcându-le în concepte aparente Departamentul de Lui Teodor i s-a dat: exegeza, adică interpretarea Bibliei; erudiția ar necesita un abis, iar în pregătire ar trebui să se facă o muncă laborioasă, chiar de călire Dar acest lucru era peste puterile lui, iar tânărul profesor a preferat să se ocupe exact acolo unde putea să lase loc unor născociri complet arbitrare - Apocalipsa! A fost în Războiul de Est Acoperindu-se cu zeci de cărți de istorie, pr Teodor, conform Apocalipsei, a decis să dezlege atât trecutul, cât și viitorul Era atât de încrezător în prezicerile sale, care, raportat la împrejurări, priveau cel mai mult soarta Răsăritului, Constantinopolului etc , încât, părăsind Lavra Sfântului Serghie, le explică, fără jenă, unora dintre colegii săi: "Știu că râd de mine, ei consideră că sunt pe jumătate înțelepți; dar soarta tuturor oamenilor mari este aceasta; consecințele mă vor justifica " Biblioteca "Runivers" A aprofunda în explicațiile Apocalipsei este într-adevăr un prag către nebunie În lumea teologică, chiar și o tradiție în acest sens a reușit să fie compusă, și nu lipsită de temeiuri istorice regretatul Mitropolit Filaret, căruia pr Teodor, ca un novice reverent, a prezentat experiența interpretărilor sale - trebuie să fi văzut pericolul și l-a încredințat pe tânărul profesor unui bătrân spiritual, poruncindu-i să nu facă nimic tânărului dus fără sfatul lui Din păcate, bătrânul spiritual, poate cu experiență în viața spirituală, era ignorant în știință: deșertăciunea profesorului nu s-a supus instrucțiunii, iar Apocalipsa a continuat să-i adâncească atenția Omitem diverse detalii, deși foarte curioase din punct de vedere psihologic, care au marcat această primă jumătate a vieții lui Theodore În curând a fost transferat la Academia din Kazan ca inspector, probabil în speranța că activitățile administrative vor distrage atenția minții și imaginației de la drumul periculos Apoi este membru al comitetului de cenzură spirituală din Petersburg Despre activitățile din Kazan ale pr Theodore este puțin cunoscut; dar la Petersburg acționează deja pe un larg, în sensul deplin al arenei publice El a fost cel mai liberal dintre cenzorii spirituali, dar, totuși, conform unei considerații speciale, complet neașteptate, care a fost parțial exprimată de el în tipărire și în conversații orale dezvoltate în detaliu: în cursul gândurilor sale, a venit cumva știi că direcția modernă a științei și tocmai cea care este considerată extremă este adevăratul creștinism, că în opinia generală există o neînțelegere și că Hristos este căutat în ateismul aparent Apocalipsa, însă, nu l-a lăsat pe visător nici în acest domeniu; O Theodore s-a gândit chiar să-și publice interpretarea Nu a reușit din cauza obstacolelor de cenzură, care, în același timp, erau și ierarhice, iar el, jignit până în adâncul sufletului pentru gândurile lui prețuite, a hotărât să-și dea rangul A fost un exemplu fără precedent: arhimandrit şi Biblioteca "Runivers" mai departe, un

taler, de viață exemplară, sârguință exemplară, un mod de a gândi impecabil din punct de vedere al Ortodoxiei, se retrage voluntar, se transformă în nesemnificație, într-un om lipsit de toate drepturile statului, în sărăcie arbitrară, sărăcie adevărată, "și nu imaginar, așa cum se întâmplă în monahism De ce? - Pentru a arăta asceză în afara monahismului și a sluji creștinismul în afara clerului Așa s-a explicat, a crezut și a sperat Restul e greu de spus Părintele Teodor a mai trebuit să îndure torturi morale înainte de a-i permite să-și ia demnitatea: a fost supus unor îndemnuri repetate, private și solemne, pus sub supraveghere În cele din urmă, când dorința i s-a îndeplinit și cererea a fost satisfăcută, a trebuit să experimenteze cea mai mare și mai mare dezamăgiri Privat de drepturile unui stat, transformat în sărăcie, se vedea cu acel prisos împreună în lumea mentală Părerile sale, al căror eşec îl atribuise până acum poziţiei sale, s-au dovedit a fi inutile nimănui şi nepotrivite pentru nimeni în noua poziţie, ca şi în cea veche; nu putea munci; a putut și a vrut doar să lumineze și să instruiască, dar instrucțiunile lui nu și-au găsit cititori; unitățile de ruble erau estimate de către vânzătorii de cărți ale operelor autorului său, măsurate prin zeci de coli tipărite Bucuria unei vieți amare a fost pentru el parțial căsătoria în care a intrat, iarăși și tendențios Dar nu îndrăznim să atingem această parte Aproape în ajunul trecerii de la monahism la viața seculară, în acele zile de chinuri severe care au precedat defrocarea, l-am văzut pe pr Teodor în Pereslav, care a fost penultimul și ultimul loc al reședinței sale Ne amintim că acest contrast tragic s-a repezit la noi: după ce l-au acceptat pe băiat în monahism, contrar regulilor, fără ispită, l-au chinuit pe soțul matur cu chinul ispitei înainte de a-l întoarce înapoi în lume Dar nefericitul se uită calm, aproape vesel spre viitor Seara linistita de mai, inot in jurul Biblioteca "Runivers" pe malul lacului, a vorbit despre viitoarele sale activități educaționale; a visat să publice o revistă; a explicat programul Nu a fost nimic de răspuns, doar regret Asta a fost în Lui Teodor i s-a părut că literatura seculară se intensifică pentru a predica pe Hristos, dar era împiedicată din partea spirituală; că autoritățile legislative și administrative superioare sunt pline de clericalism, dar în aplicarea direcției lor se întâlnesc cu opoziție din partea clerului Despre mecanismul periodicelor, el a exprimat cele mai infantile concepte; aparent, nici nu știa că trebuie să aibă permisiunea pentru asta În cele din urmă s-a rupt Da, nu se putea altfel, cu sărăcia simplă, dezamăgirea muritorilor și visele la o mare chemare iluminatoare care nu s-au stins complet Și ar putea fi multe lucruri de la acest om! S-ar fi putut face mult din el și, mai mult, în toate etapele vieții sale, cu o manipulare atentă! Astfel de oameni merg la foc; trebuie doar să îi poți pune pe o cale în care serviciul public să coincidă cu aspirațiile lor sincere; cu astfel de oameni ierarhia catolică face munți Să încheiem reminiscențele noastre cu o întrebare: cât va continua această execuție, impusă persoanelor care își scot demnitatea spirituală, pentru mult timp? De ce să-i echivaleze cu criminalii? De ce să privam societatea de posibilitatea de a folosi abilitățile unor persoane demne? Unde este motivul pentru a pedepsi o acțiune doar pentru că este conștiincioasă? Buharev este o nouă victimă a acestei legi crude, care nu este în niciun fel justificată nici politic, nici moral Și cu el s-a săvârșit și o dublă, dacă nu triplă, nedreptate: înlăturarea monahismului l-a lipsit de preoție (orice din monahism independent); l-a lipsit de distincția (ordinea) sa externă, care este cu atât mai puțin legată de monahism; în cele din urmă l-a privat chiar

și de o diplomă științifică - a fost returnat pur și simplu ca "elev", și nu ca maestru: care este baza pentru aceasta? -< ^ - Biblioteca "Runivers" V I D a l *) Să onorăm înalta memorie a lui Vladimir Ivanovici Dall Există inscripții de glorie Prin înălțimea poziției se creează alte merite Veșnic memorabilul V I Dal nu a căutat gloria; s-ar putea spune că era dezgustat de ea și nimic nu era atât de respingător pentru sufletul lui ca strălucirea exterioară a situației Parada, panoul, "a părea" era pentru el, personal în sine, o imposibilitate, la alții o slăbiciune jalnică Un soț de datorie curată, constant sincer, fără pretenții, ospitalier; un cetățean este un lucrător care a servit cauza cauzei Și - a slujit! Cât ar fi cântat alții când ar fi dat măcar o zecime din el! Cu câtă grabă ar urca în vârful scării oficiale! Și știm cum în vremea lui Vladimir Ivanovici a ripostat chiar și din scaunele de guvernator, pentru care cineva are nevoie și de propria sa paradă, de propria sa artă să nu fie, ci să se păstreze Și ne amintim, de asemenea, cum opera sa colosală a fost primită chiar și de către Academie, acea Academie, care de-a lungul existenței sale nu a avut timp, nici măcar cu munca colectivă, să ridice un monument al limbii, egal cu Dicționarul Marii Limbi Ruse Și în societate, aproape mai mult decât un dicționar, Poveștile lui Afanasyev au făcut un zgomot, care, totuși, cea mai mare parte a materialului său a fost împrumutat aceluiași colecționar neobosit Spunem asta nu ca un reproș la adresa lui Afanasiev, care acum este și el mort; dar aici se reflectă parțial caracterul societății și, împreună cu acea trăsătură frumoasă a regretatului Dahl, disponibilitatea lui de a împărtăși cu dezinteresat cu alții roadele cercetării sale Știm puține despre tinerețea lui V I Dahl Nu a fost o parte deosebit de distractivă a vieții lui Ofițer de marină, a fost nevoit apoi de împrejurări să se orienteze către alte activități și să asculte un curs de medicină Ca medic, el *) Sovr-Izvestia, , Nr Biblioteca "Runivers" a făcut campanii în și , iar în aceeași calitate de medic a fost în armată în campania din Dar aici s-a întâmplat o împrejurare care merită menționată: medicul a salvat întregul corp de la moarte inevitabilă sau chiar de la captivitate Era necesar să treacă râul și nu era nimeni care să aranjeze trecerea Cunoașterea afacerilor maritime l-a ajutat pe Dahl să ofere un serviciu de neprețuit Curios însă a fost că această ispravă nici măcar nu a intrat în relație și, în ciuda eforturilor cinstite ale comandantului de corp, care era îndatorat pentru mântuire, raportul cu privire la meritul medicului a fost ars S-a putut descoperi că organizarea corpului suferea de o omisiune semnificativă - absența sapatorilor Sub contele L A Perovsky și apoi sub fratele său, V A Perovsky, generalul - guvernator al Teritoriului Orenburg, decedatul a fost mai departe El a făcut, împreună cu guvernatorul general, campania fatidică la Khiva, despre care a făcut o descriere Despre activitatea de muncă a lui Dahl în acele vremuri, se poate forma un concept prin faptul că, în decursul a aproape ani de serviciu sub conducerea ministrului, el a găsit posibil să-și părăsească biroul de cel mult cinci ori, fără să lucreze a trăit în Sankt Petersburg, dar în el nu a fost Ultimul serviciu al lui Dahl a fost conducerea biroului specific Nijni Novgorod Nu lipsit de curiozități, și aici, pentru a egala salvarea corpului de armată de către un medic "În ce bază - managerul unui anumit birou se adresează autorităților provinciale - este permis ca unii comercianți de cherestea, în detrimentul unor nume specifice, să facă rafting pe așa sau cutare râu contrar articolului direct din lege?" literal Și când protestul cu un răspuns real, transmis mai sus, nu numai că a rămas fără răspuns, ci chiar a provocat o remarcă pentru incapacitatea de a

evalua relațiile personale mai presus de săpătură, Dal a părăsit serviciul Dar nu prin serviciul pe scara birocratică, este drag Rusiei, deși și aici activitatea sa cinstită, harnică Biblioteca "Runivers" trebuie amintit cu laude recunoscătoare Este drag pentru operele sale literare și mai ales etnografice și filologice, care au fost opera întregii sale vieți și care i-au ridicat în posteritate un monument indestructibil Ce i-ar fi dat orice altă țară pentru Dicționarul său, împreună cu Culegerea de Proverbe! Dal iubea limba rusă; a adâncit în toate curbele sale; după ce a stârnit Rusia de la capăt la capăt, după ce și-a petrecut copilăria în Rusia Mică, slujind la Marea Neagră, la Sankt Petersburg, Orenburg, Nijni Novgorod, deplasându-se de-a lungul periferiei vestice, nu a ratat să-și îmbogățească experiența, surprinzând fiecare trăsătură a viață, fiecare nuanță nouă în vorbire, fiecare fabulă auzită, fiecare cuvânt nou aruncat în mod lejer El venera profund poporul rus, iar scurta noastră reminiscență despre el ar fi fost o omisiune semnificativă dacă nu ar fi povestit și despre o nouă experiență de admirație pentru popor: deja în anii săi avansati, acum doi sau trei ani, Dal, născut în luteranism, convertit la ortodoxie Mai presus de toate, a auzit contradicția - să fie la fel de profund rus ca el și să fie străin poporului rus prin credință Nu fără o urmă de întristare jignită, ne amintim, a remarcat o dată înainte, în cercul rudelor sale, care discutau în prezența lui despre elementele esențiale ale naționalității ruse, când Ortodoxia era unanim clasată printre ea "Deci cum sunt? Nu sunt eu rus?, a exclamat el cu tristă nedumerire Dar mai târziu a pus capăt acestei nedumeriri, nu fără reflecție matură, nu fără sfaturi stricte cu conștiință, din care nu s-a retras niciodată Și prin această faptă a lui, la sfârșitul zilelor, amintirea lui devine de două ori mai dragă nouă, rușilor El a lucrat pentru popor nu numai ca un concetăţean extrem de cinstit, ci ca un frate pentru ei în întregime, în trup şi în duh Biblioteca "Runivers" M P Pogodin*) Moartea lui Mihail Petrovici Pogodin formează un gol mare după sine Cu cât pierderea este mai mare, cu atât este mai imposibil, în cuvinte scurte, să-i definești în detaliu forța deplină Departe de a accepta munca grea de a calcula diversele munci, merite și merite ale academicianului decedat; Fără a repeta acele scurte instrucțiuni cu care am considerat că este necesar în urmă cu trei ani să-și onoreze cea de-a cincizecea aniversare, vom spune că Rusia pierde în Mihail Petrovici Pogodin pe unul dintre primii, dacă nu chiar primul dintre cetățenii săi Cu o minte vastă, cu cunoștințe ample, cu activitate științifică și jurnalistică neobosită, Mihail Petrovici a fost, în primul rând, un rus și o ființă umană în cel mai înalt și deplin sens al cuvântului Iată punctul de vedere care, după părerea noastră, explică orice altceva, iar în acest sens nu găsim un epitet decent pentru defunct, cum să-l numim unul dintre primii, dacă nu primul cetățean rus Gloria rusă, onoarea rusă, știința rusă, prosperitatea pământului rus în toate privințele îi erau dragi și a trăit prin aceasta, aceasta a fost prima și ultima notă a tuturor faptelor sale Dar a fost în același timp o persoană socială, nu un om de știință fotoliu și nu un meșter al științei, deși știința își va pronunța numele nu fără mândrie Fiecare eveniment semnificativ din viața rusă, fiecare tendință care a reapărut în gândirea rusă, fiecare operă nouă, ceva original, fiecare nouă persoană remarcabilă, i-au întrerupt activitatea de istoric, mai întâi ca critic istoric, apoi ca pragmatist, și l-au inspirat cu un tratat, un articol, l-a numit într-o călătorie, *j ,,Modern Izvestiya^ No Biblioteca "Runivers" corespondenţă Beneficiul societății ruse a fost totul pentru Mihail

Petrovici; binele poporului rus, am spune pentru o mai mare acuratețe, pentru că patriotismul lui Mihail Petrovici nu stătea pe un stat unilateral și nu pe o bază aristocratică îngustă, deși nu aparținea "populiștilor" din îngustul sens Dacă ni s-ar cere să numim lucrări din care să poată fi evaluate toate celelalte lucrări ale lui Mihail Petrovici, am numi două, îndepărtate de noi înșine de aproape cincizeci de ani: Aforisme istorice, un articol la vremea lui puțin observat, poate pentru că mulți dintre aforismele au depășit cu mult contemporanii lor și scrisorile politice publicate anul trecut, capabile singure să facă glorie oricărui publicist Iar ultima carte, în ciuda faptului că a tunat în toată Rusia încă în manuscris, pentru că la vremea ei nu a fost doar o lucrare profundă, ci și o ispravă civică, a trecut din nou cu greu observată, de data aceasta vina autorului însuși Temându-se de o reinterpretare a opiniilor sale politice, el și-a exprimat teama regretatului Longinov, iar acesta, crezând că este de ajutor, a clasat Scrisorile politice printre cărți despre care, ca și descrierile domniei Ecaterinei și lui Pavel, nu este vorba permis să vorbească larg Dar aforismele istorice conțin, ca să spunem așa, filosofia istoriei a încă tânărului Pogodin, deși expusă sub forma unor note fragmentare, iar Scrisorile politice sunt o întreagă privire politică asupra trecutului, prezentului și viitorului Europei, în raport cu Rusia şi slavii şi la locul ocupat de naţionalitatea slavă în cursul istoriei lumii Să nu uităm că slavii pentru ruși, s-ar putea spune, au fost descoperiți de Pogodin, iar departamentele de dialecte slave și scriere populară slavă din mai multe universități își datorează existența mijlocirii sale Se poate spune că în aceste două lucrări se exprimă publicistul învățat interior; orice altceva este doar o aplicație externă, variată, diferită Biblioteca "Runivers" Da, grăbit, dar adesea remarcabil, uneori prin acuratețea judecății, alteori prin inteligență critică, alteori prin talent incontestabil Ar fi o muncă grozavă dacă am trece de la Mihail Petrovici, ca om de știință și publicist, la el ca persoană Câți a susținut, câți a dat o mișcare și mai mult, cu cea mai mare imparțialitate! Dezacordul cu opiniile sale, uneori chiar relații ostile și de-a dreptul inechitabile în literatură, nu au stins în el respectul pentru meritele și meritele altuia și nu au fost puține cazurile în care el a fost primul, având în vedere evenimente și întrebări importante, a întinde mâna către cineva care pentru o zi în public, l-a batjocorit Convingerea sa fundamentală era că toți rușii, independent de aceasta, intelectuali și morali, ar trebui să fie ținuti în unanimitate, iar el însuși a urmat cu fermitate această regulă "Oamenii buni ar trebui să se țină unii de alții / a fost unul dintre spusele lui și a fost primul său executor Să nu uităm niciodată impresia profundă pe care ne-a lăsat-o incidentul, despre care am vorbit într-un scurt discurs la aniversarea decedatului - acel râs vesel isteric cu care ne-a răspuns odată la o poveste despre un tânăr până atunci necunoscut kѣ și al lui lucrare, despre care am considerat necesar să-l informăm pe Mihail Petrovici, între cuvinte, ca despre o lucrare minunată - De ce râzi, Mihail Petrovici? Este imposibil să nu te bucuri În acest sens, "pepitele" rusești erau slăbiciunea specială a lui Mihail Petrovici: el va apărea intenționat într-un Kasimov, auzind că există un autodidact care a creat un proiect pentru un templu original gigantic; a ridicat în picioare toate persoanele influente pe care le cunoștea, pentru a pune în mișcare compoziția vreunui autodidact, sau pentru a-l susține pe autor însuși, în care a văzut un talent original Închinându-se pe Lomonosov și pe el însuși venind de la plebei, i-a căutat pe Lomonosov și a considerat că

era de datoria lui să le încânte drumul către știință, activitate, faimă Biblioteca "Runivers" Au fost și sunt mulți detractori ai lui Pogodin Pentru mulți, el a fost, în plus, o "pildă" preferată*, un loc obișnuit al inteligenței Aceasta este soarta tuturor oamenilor mari Dar la aceasta s-au adăugat trăsăturile personale ale lui Mihail Petrovici, dintre care unele, dimpotrivă, i-au făcut o onoare directă Era deasupra partidelor și a întregii tendințe în sine, deși era mai aproape de una dintre tendințele literare și politice Și e rău în Rusia pentru cineva care nu este "al nostru" și care nu are "al nostru": se va dovedi "nu al nostru" pentru toată lumea; sunt mulți calomniatori și nici unul care susține Dar mai mult decât că, ca persoană publică în sensul deplin și împreună impresionabil, nu a pus ultima mână pe toate scrierile și articolele sale, cântând să vorbească cu ele la lumină, ceea ce dădea mâncare ieftină celor care voiau să bată joc Să încheiem cuvântul nostru cu o amintire că Mihail Petrovici, așa cum spune el însuși în autobiografia sa (publicată cu ocazia aniversării centenarului universității), își datorează prima educație anului Aceasta a fost prima impresie puternică asupra băiatului, un rezident al Moscovei, și prima bază a viitoarei sale personalități spirituale În ea afectează puternic și luminos Dar el este doar un tip A trecut o întreagă generație, crescută de tradițiile gloriei rusești din secolul trecut și de amintirile destinelor din Cu Mihail Petrovici, "ultimul dintre mohicani" de acest tip este înlăturat; împreună cu ultimul 'purtător viu de legende literare a întregii cincizeci de ani Mihail Petrovici i-a fost purtător și reprezentant prin excelență: Karamzin, Jukovski, Pușkin, Gogol - aceștia erau apropiați lui Pogodin, unii dintre prietenii săi În plus, Ostrovsky, Pisemsky, Miller, Berg și jumătate din generația următoare s-au născut de Pogodin, au ieșit din Moskvityanin-ul său sau au trecut prin el O nouă eră se apropie de anii cincizeci și odată cu ea începe o nouă perioadă a gândirii și vieții rusești, unde sunt amintirile anului și cu atât mai mult legendele trecutului cwima? dispar complet Ce este inclus în educație Biblioteca "Runivers" fundație pentru generația în creștere și viitoare și ce va înlocui acea fundație "patriotică" (să-i spunem așa) care s-a auzit la Karamzin, Jukovski, Pușkin, Gogol, Pogodin, S T Aksakov - încă nu a apărut Dorim viitorului ca ea în propriul tip și în ciclul său a pregătit oameni și figuri asemănătoare celor menționate mai sus, printre care Pogodin ocupă un loc nu mai puțin important Biblioteca "Runivers" A V G despre pe K i y *) Regretăm profund că împrejurările nu ne-au permis să fim la ședința, la care titlul de membru al Societății ne-a dat dreptul, iar relațiile cu regretatul A V Gorsky, profesor și coleg cu adevărat de neuitat, de neprețuit, fără exemplu, plasat o datorie asupra noastră Este imposibil să nu fii profund recunoscător profesorului Tihonravov pentru că i-a prezentat Societății această personalitate extraordinară; deși nu există îndoieli, venerabilul profesor a spus totul, pentru că nu se putea spune: înaintea lui era activitatea științifică a lui Gorsky și nu era obligat să se abată de la ea; chiar dacă ar fi vrut să meargă mai departe, nu ar mai putea strânge toate materialele mult timp Suntem încântați de necrologul citit la ședința Societății și pentru că, printre altele, responsabilitatea noastră este ușoară într-o oarecare măsură: era datoria noastră directă, era asupra noastră, mai mult decât oricui, să onorăm mormântul om de știință decedat cu primul cuvânt public Am încercat să ne îndeplinim această datorie, la prima veste a unei pierderi inestimabile; dar câteva foi scrise rămân singurele urme ale unei încercări pe care nu am putut să o depășim Meritele științifice,

fără îndoială, vor fi sortate în funcție de meritele lor și, după cum putem vedea, acestea au fost deja sortate parțial; dar este necesar să se recreeze întreaga personalitate spirituală a defunctului, o personalitate colosală, am spune noi, dacă epitetul "colosalism" ar putea fi potrivit pentru înălțimea morală, înălțimea smereniei, împlinirea datoriei de uitare de sine, Acest profesor ascet, acest călugăr-laic, care a legat umanitatea sociabilă și dorința de a sluji pe toți cu cunoștințele și munca lor, a fost un fenomen extraordinar Este puțin probabil să se întâmple din nou A fost crearea unui special *) Modern Știrile din , nr Biblioteca "Runivers" clădire spirituală în perioada cunoscută a Academiei din Moscova, to) AV Gorsky a fost precedat de prototipul ei tì A Golubinsky, cu același abis de erudiție, cu o minte gânditoare profundă, și nu numai absența deșertăciunii, ci a smereniei, despre care este greu de compus chiar și un concept: o astfel de smerenie nu poate fi citită decât în manualele de teologie morală Societatea iubitorilor de literatură rusă, care a comemorat anii trecuți atât pe Undolsky, cât și pe Kapiton Nevostruev, a abordat acest mediu educațional și influența acestuia V Undolsky și K Nevostruev chiar au ieșit din lei; și într-adevăr acești elevi ai lui Gorsky au scos la lumină o parte din acea educație pe care o datorează lui Gorsky și Academiei Nu vom continua, pentru că într-o scurtă notă nu va trebui decât să ne limităm la expresii generale, care nu sunt în măsură să producă impresia vie dorită Dar nu ne vom abține să relatăm în concluzie un caz care a avut o relație strânsă cu Gorsky - un caz caracteristic Răposatul Mitropolit Filaret a fost întrebat odată: "De ce este necesar să se căsătorească când este sfințit preot sau diacon, dacă cineva este laic? Și de ce nu poate un diacon văduv să fie promovat la preoție? nici una, nici alta nu este interzisa De ce nu initiezi? Prejudecățile au prins rădăcini în societate Mitropolitul căuta, pentru a sparge prejudecățile, o astfel de persoană, înaintea alegerii căreia toată lumea să tacă Și a găsit După patruzeci de ani de căutări, a oferit titlul sfânt profesorului neînsuflețit Gorsky, deja un cunoscut om de știință și, mai mult, ascet, despre care cei care l-au recunoscut oarecum nu întrebau decât cu surprindere: "Ce lucru ciudat! De ce nu se călugărește, împlinindu-și jurămintele monahale și ducând o viață mai sfântă decât cea de călugăr? " Mitropolitul nu s-a înșelat: consacrarea necăsătoritului Gorski la preoție a surprins la vremea ei ca știre, dar nu a stânjenit pe nimeni Soia Ghiliarov-Platonov vol II treizeci Biblioteca "Runivers" J O θ Samarin *) Nu mai era luptător Telegraful a adus de la Berlin vestea morții lui Iuri Fedorovich Samarin El este cunoscut Moscovei pentru activitățile sale în Duma, în Europa pentru scrierile sale, în toată Rusia pentru participarea sa la reforma țărănească și la transformarea Regatului Poloniei O minte neobișnuit de logică, o dezvoltare cu mai multe laturi l-au făcut un gânditor înalt și nu trebuia decât să fii surprins de sacrificiul pe care l-a făcut asupra sa în ultimii ani, când activitatea sa era aproape în întregime dedicată economiei urbane Autorul disertației, Teofan Prokopovici și Stefan Yavorsky, autorul cărții Iezuiți și Okrains, unul dintre redactorii Regulamentului privind țăranii ieșiți din iobăgie, cu o conștiinciozitate de neegalat, s-a sădit, ca ultimul muncitor, pentru un fel de " întrebare" despre natură ѣzkѣ pământul orașului până la cimitire, despre exportul apelor uzate ale orașului sau zidurile orașului China! Aceasta, așa cum a spus cineva pe bună dreptate, a fost eu să încălzim aragazul cu mahon, unde chiar și buștenii de aspen ar fi fost potriviti Dar Yuri Fiodorovich a avut o altă părere și a considerat că era de datoria lui să se dedice

unei astfel de activități Acum nu avem nevoie de arhitecți, ci de zidari; nu să compun planuri, ci să pună cărămizi " Aproape cu aceste cuvinte, dar tocmai cu această comparație, ne-a răspuns spre surprinderea și regretul nostru Societatea orașului l-a apreciat însă: ne amintim de majoritatea covârșitoare, aproape unanimitate, prin pe care i-a chemat pentru șefii temporari, cu ocazia vacanței prințului Șcerbatov Nu vom extinde activitățile politice ale lui Yuriy Fedorovich și semnificația acesteia, din motive deosebit de întemeiate I S Aksakov, în prefața celui de-al doilea volum al lucrărilor fratelui său, a făcut rezerva ca articolele să fie *) <Modern Izvestiya, , V¡ Biblioteca "Runivers" care urmează să fie incluse în volumul III, conțin multe alte lucruri, încă "incomod de a te preda " Același, dar la o scară și mai mare, poate fi aplicat și prietenului lui K S Aksakov, Yuriy Fedorovich Samarin Oferind timpului viitor o caracterizare mai completă, ne vom limita la evaluarea activităților lui Yuriy Fedorovich în acest sens cu materiale mai mult sau mai puțin cunoscute de toată lumea Amintiți-vă că Regulamentul privind reforma țărănească, elaborat de comisiile de redacție, este opera în principal a trei persoane: N A Milyutin (de asemenea, deja decedat), IO θ Samarin și prințul V A Cherkassky Ei au fost suflet și minte în aceste lucrări Despre vastitatea și intensitatea lui Yu în această perioadă de timp poate fi judecat pentru că munca grea l-a adus la o lovitură nervoasă, care l-a costat parțial pierderea vederii În acest caz, el este din nou unul dintre membrii aceleiași triade (cu prințul V A Cherkassky și N A Milyutin) N A Miliutin și Prințul V A Cherkassky a acceptat apoi posturi administrative privind introducerea transformărilor predestinate: Yuriy Fedorovich s-a limitat la faptul că, cu logica și profunzimile sale caracteristice, așezarea cărămizilor, conform expresiei sale Mai convenabil ar fi să analizăm activitatea științifică și literară a celebrului nostru personaj; dar aici doar cineva poate simţi o tristeţe inexprimabilă Câtă claritate și profunzime de viziune în caracterizarea sa a doi scriitori celebri din vremea lui Petru cel Mare, sau, mai exact, a tuturor destinelor teologiei noastre și a esenței Ortodoxiei! Dar această lucrare, din câte știm, nici măcar nu a fost publicată în toate părțile ei Ce înțelegere subtilă, ce analiză de ultimă oră la iezuiții săi! Cea mai bună evaluare a rezistenței acestei compoziții-zo * Biblioteca "Runivers" servește faptului că Ordinul din Loyola nici nu a îndrăznit să vină cu o polemică de răspuns: o recepție, de altfel, prezisă de însuși autorul nemuritor Dar este cu atât mai regretabil că o asemenea putere a minții, o asemenea bogăție de talent, o astfel de cunoaștere, o asemenea capacitate de a lucra, au fost duse, lăsând în urmă cantitativ atât de puțin și ucigând ultimii ani ai gânditorului până la asceză sub formă de așezare de cărămizi pentru autoguvernarea orașului Da, Yuriy Fedorovich a fost un adevărat ascet S-ar putea spune multe despre acest subiect Dar ne vom încheia slabul nostru necrolog cu detalii despre amarul ironia cu care soarta a râs de dragul nostru compatriot Yuri Fedorovici, rus și ortodox până la măduva oaselor și până la ultimele sale vene; campion al naționalității și al ortodoxiei; un apărător pentru ei, mai ales împotriva germanilor, care nu au lăsat până la capăt această luptă, și chiar în mijlocul activităților urbane; Pentru luptă, acest tineri a afectat grav, prin urmare, Iuriiovici a trebuit să moară la Berlin, printre Nametsev, în Quintessensky din orașele Nemetsk, în Nemetska Lychebnitz, și un singur rus (de la ambasade, Arapov) a fost prezent la amanarea lui Biblioteca "Runivers" K n V D Cherkaeekii*) În fața cărții V A Cherkassky, a cărui moarte subită a fost anunțată astăzi de telegraf, Rusia a pierdut una

dintre cele mai importante figuri ale sale Nu vom enumera activitățile sale; ea este în mintea și memoria tuturor Reforma țărănească, în care a fost unul dintre cele trei motoare principale (împreună cu N A Milyutin și IO T Samarin); organizarea Regatului Poloniei după răscoală, iar acum a început organizarea Bulgariei: acestea sunt epocile vieții sale Nu menționăm activități episodice, relativ minore, în administrația publică a orașului Moscova și în organizarea Băncii funciare Regatul prinț avea o minte larg educată și o natură bogat înzestrată Cine nu i-a admirat conversația, discursurile, acuratețea comentariilor sale despre persoane și evenimente? Cu dialectica sa ingenioasă, s-ar putea spune invincibilă, ar fi fost de neprețuit în activitatea diplomatică, unde - ne exprimăm părerea personală - s-ar putea să nu aibă egal în Europa, mai ales că opiniile sale politice, bazate pe o manie clară a poneilor cursul istoriei, au fost remarcabile atât prin integritate, cât și prin temeinicie; un exemplu dintre ele poate fi văzut în primele cărți ale Discursului rusesc din , unde și-a scris Recenziile sale politice Dar în această sferă nu a reușit să acționeze În sfera legislației, regretatul prinț a fost un practicant care nu urmărea armonia teoretică; în acest sens el a reprezentat contrariul, şi în acelaşi timp parţial completarea, a dispoziţiei strict sistematice a prietenului său IO O Samarin, cu care și-a împărtășit munca atât pe probleme țărănești, cât și pe cele poloneze Lucrările editorialului *) Sovremennye Izvestiya, / , As Biblioteca "Runivers" Comisiile pentru reforma țărănească au păstrat multe urme ale ingeniozității practice cu care prințul Cerkasski a reușit să împace dificultățile, rezolvând întrebările uneori încurcate în nodul gordian Nu suntem încă suficient de familiarizați cu activitățile regretatului prinț în organizația Bulgariei, la care a fost chemat după o lungă pensionare de la muncă Să nu tăcem despre faptul că zvonurile nemulțumite au ajuns mai des în societate: dacă erau destul de demne de încredere, nu ne dăm osteneala să decidem acest lucru, dar ne permitem să speculăm: au fost câteva dintre trăsăturile caracterului său, împotriva cărora reproșurile au fost ridicate, rezultatul unei emoții dureroase a nervilor, nu au fost pur și simplu precursori ai catastrofei care l-a lovit chiar în ziua semnării păcii? februarie, odată cu semnarea unui tratat de pace și moartea prințului Cerkasski - ce coincidență fatală! februarie era o sărbătoare anuală, dragă mai ales defunctului, pentru că în urmă cu șaisprezece ani a fost ziua care a încununat cu triumf lupta sa cu apărătorii ordinului iobagilor învechit Același februarie a încununat acum o altă luptă, tot eliberarea, dar deja internațională, luptă la care și prințul s-a grăbit să ia parte, iar chiar în acea zi era plecat, chiar în ziua semnării libertății bulgarului oameni, pentru care a lucrat, și chiar la locul semnării! Marile noastre figuri mor una câte una; Este trist, dar nu surprinzător Este surprinzător că moartea lor este înconjurată de toate coincidențele tragice, fatale Doi prieteni, Samarin și Cherkassky, mor: unul, un avocat împotriva germanilor, se află într-un spital german; celălalt, organizatorul emancipării politice a poporului, chiar în momentul actului emancipator Biblioteca "Runivers" S, M Solov'ev*) Astăzi sicriul ia cu el gloria și mândria Rusiei Astăzi mormântul ascunde de noi pe gloriosul și viteazul ascet al științei istorice Astăzi, Moscova îl îngroapă pe Serghei Mihailovici Solovyov Marele luminare se întinde: purtătorul conștiinței de sine a națiunii și a destinului său istoric se îndepărtează de noi Universitatea și-a pierdut reprezentantul autorizat în el Știința și-a pierdut în el puterea creatoare, mișcătoare, puternică și neobosită Societatea a

pierdut în el un cetățean de onestitate incoruptibilă, energie nemărginită, aspirații înalte și ideale Toată Rusia a pierdut în el un conducător pentru binele poporului, în zilele răutății noastre, de neegalat și de neînlocuit Însuși țarul rus i -a încredințat educația istorică a copiilor săi august, iar oamenilor de rând, într-o poveste vie, accesibilă, a povestit ostenelile, faptele și suferințele vieții istorice Întreaga lui viață a fost întreaga expresie a ideii căreia s-a dedicat; tot sufletul lui a trăit mereu, pretutindeni și în întregime viața istorică a poporului S-a retras din lume și deșertăciunea ei; a preferat biroul academic tuturor adunărilor publice; arhivele și bibliotecile erau locurile distracțiilor sale învățate Fiecare oră a fost calculată și determinată pentru propriul scop Și au trecut de ani dintr-o astfel de viață ascetică; Timp de de ani s-a luptat cu o asemenea ispravă - de dragul științei ruse! El nu era, și în același timp nu putea fi, un cercetător rece și impasibil al soartei poporului: se bucura de bucuriile lor și suferea de suferințele lor; mai ales fiecare fenomen din viața modernă i-a afectat profund inima și s-a reflectat asupra sănătății sale Și de ani de astfel de bătăi de inimă - pentru oameni, pentru Rusia! Și acum avem de volume din "Istoria Rusiei *) "Sevr Știri" K" B Biblioteca "Runivers" dar pe nu o vom mai vedea terminata Forța morală puternică, gândurile creative largi și mișcările profunde ale inimii nu puteau suporta natura lui fizică A murit când nu împlinise încă de ani: aceasta nu este bătrânețe pentru un bărbat care și-a petrecut viața atât de sobru și corect El, poate, ar fi trăit multă vreme, dacă unele fenomene ale vieții sociale nu ar fi trăit i-a stricat sănătatea Ultimele sale zile, la fel ca întreaga sa viață, sunt și ele pline de rațiune și de învățătură Dorind să încheie volumul "Istoria Rusiei a dictat capitolul pe care îl începuse timp de o oră pe zi, aproape întins pe patul de moarte Anticipându-și propria moarte, el a acceptat cu evlavie cuvintele de despărțire ale Bisericii, iar în ultima zi a prezis cu exactitate chiar ceasul morții sale Așa mor marii asceți și oameni drepți Ei stau deznădăjduiți și se uită la clădirile universității, de jur împrejur este sumbru și plictisitor Oamenii noștri nu trăiesc prin muncă și talent Moscova, capitala capitalei! Lasă lacrimile să fie pâinea ta în această zi! Sfântă Rusă, Rusă Ortodoxă! Crucându-te cu un semn adevărat, amintește-ți de robul lui Dumnezeu Serghie! Tatishchev, Shcherbatov, Shletser, Karamzin, Pogodin - grăbiți-vă să vă întâlniți cu dragoste și să vă îmbrățișați curajosul și gloriosul asociat și succesor! Biblioteca "Runivers" Antonie, Arhiepiscopul Kazanului *) Moartea Înaltpreasfințitului Antonie de Kazan cere reflecție Nu suntem atât de familiarizați cu activitățile regretatului arhipăstor pentru a-i prezenta deplina caracterizare, dar o prea atestată independență a opiniilor și caracterului său este suficientă pentru a-i onora memoria cu profund regret pentru pierderea sa De altfel, punem în deosebită cinste defunctului faptul că a servit drept unul dintre subiectele predilecte pentru atacurile celor din cler, cărora chiar pe aceste pagini le-am adoptat numele de clerical-birocrati: atacurile lor sunt cea mai bună laudă Pentru oamenii acestei tendințe, credința, biserica, oamenii sunt concepte decrepite sau figuri retorice Întregul catehism pentru ei se limitează la o singură dogmă despre prosperitate sau, ca să spunem într-o expresie comună, îmbunătățirea vieții clerului cu copiii lor, în sensul, în primul rând, al siguranței materiale și, în al doilea rând, în sensul simțul posibilității de arbitrar Prin cler se înțelege exclusiv așa-zisul cler alb, și, mai mult, independent de autoritatea ierarhică și independent de popor: pentru el nu permit decât dependența de birocrație, pe care o

sărută din acest motiv Preasfințitul Antonie a fost unul dintre acei puțini care nu se lasă duși de liberalismul frazelor și pentru care credința și Biserica nu sunt cuvinte goale Este firesc, așadar, să nu fi fost favorizat de clerical-birocrati Nu mai târziu de ultimul an al vieții sale, a fost creată o întreagă poveste despre autocrația sa opresivă, care, de parcă victima ar fi una dintre fețele lumii spirituale și educaționale Kazan În mâinile noastre era prezentarea completă a acestui caz și ne-am minunat doar de nerușinarea falșilor liberali, care l-au dezonorat pe episcop pentru strictă *) "Modern Izvestiya, , nr Biblioteca "Runivers" atitudine față de îndatoririle sale ierarhice și față de binele instituțiilor de învățământ ale eparhiei sale; mai degrabă s-ar putea învinovăți pentru îndelunga lui suferință Apropo, Preasfințitul Antonie, de altfel, a fost unul dintre cei mai hotărâți adversari ai cunoscutului proiect anticanonic de reformă spirituală și judiciară, pe care birocrații clericali la fel nu l-au putut ierta, clasificându-l, ca toate acestea , în calitate de reprezentanți ai "autocrației arhiepiscopale" către campionii acestei autocrații; dar dacă merită să protesteze, atunci nu în numele unui fel de independență a clerului inferior, contrar bunului simț și tuturor principiilor ierarhice, nu numai bisericii, dar și civil, cu alte cuvinte, față de orice concept de îmbunătățire, și nu în scopul înlocuirii celui mai înalt Soliditatea plângerilor despre autocrația ierarhică este în sine, și fie organizația bisericească, fie nu, mai precis, organizația a clerului, care este propus de clerical-birocraţi, este în sine în ea este doar una dintre ramurile administraţiei de stat, lipsită de orice alt sens După bunul simț, dacă nu are alt sens, atunci nu va fi deloc nevoie, va fi o spiță în plus în carul social Și chiar dacă o recunoaștem ca fiind nimic altceva decât o ramură a administrației de stat, chiar și atunci este contrar bunului simț să creăm din ea un fel de clasă independentă, autonomă, eliberată de subordonarea ierarhică La urma urmei, este la fel și dacă creezi o corporație independentă de executori judecătorești și ofițeri de poliție, lăsându-i pe aceștia și, mai mult, independent de guvernator și de orășeni, să aleagă ofițerii de poliție și chiar judecători în funcție de conduita greșită a poliției Dar toate aceste perversiuni și altele asemenea sunt dogme pentru clerical-birocrați, iar originea unor astfel de dogme este firească, ca urmare a neglijării celui de-al treilea element, care, dimpotrivă, este cel mai esențial în întrebarea când se ajunge la Biblioteca "Runivers" este despre cler și relațiile acestuia în stat Vorbim despre turmă, despre popor, de la care clerul, în opinia clerical-birocraților, nu trebuie doar să fie independenți, ci chiar să-i comandă De aici inevitabila retragere și salariile oficiale, pe care și clerical-birocratii le cer în unanimitate și necruțare pentru cler, detestând că sunt aleși de turmă De aici și conceptul de proprietate bisericească, pe care clerical-birocratii o recunosc drept proprietate a clerului, adică din nou, desigur, clerul alb cu familiile lor Prin urmare, în cele din urmă, concluzia inevitabilă trebuie să fie că libertatea de credință ar trebui interzisă Căci dacă libertatea i se dă credinţei, iar turma, în virtutea acestei libertăţi, nu va primi un păstor, unde va fi păstorul? Ce treabă va avea toți clerul cu asta dacă presupunem că, în general, întregul popor își va evita pastorii și nu va mai merge la biserică? În consecință, va fi necesar să conducă oamenii acolo cu forța Dar, de altfel, nici clerical-birocrații nu sunt îngrijorați de acest lucru; lăsați oamenii să părăsească biserica Clerul, după părerea lor, este compus din sine și pentru sine, așa cum o exprimă germanii; trebuie să

rămână, și, mai mult, într-un mod de viață îmbunătățit, chiar dacă nu are turmă; și, în general, ar trebui să fie suficient, astfel încât numai el să nu devină sărac și câți au nevoie de ea, sau invers, dacă atât de mulți au nevoie de ea încât cu un anumit număr nu poate să le satisfacă - aceasta este considerată un întrebare exterioară După aceasta, este clar că acordăm o cinste deosebită libertății Episcopului odihnit de opiniile clerical-birocratice Aceste opinii sunt un fenomen tranzitoriu Minciunile lor egoiste nu vor sparge temeliile vechi ale Bisericii, în sensul unui organism viu, personificând credința și conștiința creștină Cu atât de mari laude istoria viitoare îi va onora pe acei ierarhi care au avut curajul să reziste unui trend care la vremea ei avea nu doar demnitatea modei, ci și patronajul celor puternici - Biblioteca "Runivers" Mb A S Pușkin *)· eu Tendința pe care critica rusă a cerut-o de la artist în ultima vreme și care nu a fost găsită la Pușkin, l-a slăbit pe poet în ochii multora Dar acest lucru nu-l împiedică să fie cel mai mare rus și unul dintre cei mai mari poeți europeni La istoria dezvoltării Rusiei, ca orice țară, puteți începe cu trei solicitări: în primul rând, despre creșterea bunăstării sale materiale și modificările în formele de stat și de zi cu zi asociate acesteia În al doilea rând, despre creșterea iluminismului, într-un mod dublu: dezvoltarea cunoașterii în rândul maselor de oameni și contribuția oferită de unități din popor la tezaurul comun al științei mondiale În fine, se poate întreba despre mișcarea conștiinței naționale; este alcătuită din două jumătăți, conectate reciproc și susținându-se una pe cealaltă: să înțelegi realitatea și să o evaluezi, să vezi înainte și înapoi ce este și ce ar trebui să fie Cu revendicări în acest sens, într-o apreciere istorică, mai ales, ei apelează la un publicist și poet; ei caută, printre altele, ca el să fie conducătorul maselor și să le lumineze drumul; și în acest sens, Pușkin s-a dovedit a fi fără răspuns la criticile de ultima dată Unde este cetățeanul în el? au întrebat și nu au găsit răspuns; exista chiar tendinţa de a-l acuza de răutate Comparându-l cu Lomonosov și Karamzin, pentru prima dată vei fi cu adevărat uimit Totul era unit în Lomonosov: el a fost atât motorul științei, cât și o figură utilitară și publicist; omul de stat a dispărut Dar atunci, când poeții erau încă bătuți pe obraji în anticamerele nobililor, colegiului nu prea era convenabil <Modern Izvestiya, , nr Biblioteca "Runivers" consilier să se amestece în idealurile statului; mai mult, recentul Petru a ascuns într-o asemenea măsură totul de la toată lumea, încât a rămas să venereze și să reflecteze la cea mai bună aplicare a planurilor sale, pe care nici Lomonosov nu a ratat-o Această comprehensiune este o trăsătură firească a primelor perioade de dezvoltare, unde activitatea încă nu s-a dezintegrat, iar începutul diviziunii muncii este încă absent, printre altele din simplul motiv al absenței actorilor Un sens mai apropiat al lui Karamzin Publicist de vocație, istoric de numire, a încercat totuși să fie poet; dar a rămas atât de prudent, totuşi, încât nu a întreprins învăţarea în sensul strict de specialitate Dar lui Pușkin nu numai că îi lipsește învățarea, ci chiar și publicismul; ceva din genul Rusiei antice și noi nu numai că nu a rămas sub forma unui comentariu special, dar nu s-a arătat chiar și în creațiile în sine Ce a servit? Unde ai condus? întreabă descendenții nu fără supărare Dar, în primul rând, venise deja timpul pentru o diviziune a muncii: Pușkin era un poet și, pentru sarcinile sale, trebuie să te întorci la ceea ce stătea în jurul lui Și peste tot în jurul lui erau gărzile, erau saloane din Petersburg cu legende aristocratice și vederi aristocratice, pictate de educația franceză, amintiri despre Paris și Războiul Patriotic, cu un amestec de

patriotism exterior; poate Karamzin, dar deja în domeniul îngust al literaturii și, în plus, doar tipărit, deci incomplet Restul Rusiei nu a contat Despre starea universităților în urmă cu patruzeci de ani, se poate forma un concept prin ceea ce au reușit să realizeze în patruzeci de ani, acum Nu existau nici măcar birouri în sensul principal ca acum, când inteligența din Petersburg s-a stabilit acolo, trecând din barăcile de gardă și de acolo dând tonul și compunând idealuri Apoi decembriștii au mers după mărime Așa a fost și la noi, dar în vestul francez, de unde eram exclusiv iluminați pe vremea aceea, un Victor Hugo care se zvârcolea era o vedetă orbitoare Biblioteca "Runivers" Este necesar să ne întrebăm nu după prezent, ci după atunci: a ales poetul cel mai rău sau cel mai bun din reprezentantul mediului? Dar avea un dar de a trata totul cu dragoste indiferentă și de a descrie totul din partea pozitivă: asta l-a stricat în ochii unora, nepotrivit de pretențioși Ei nu au observat că el tânjea după sclavie și s-a rugat pentru un ceas când va cădea; i-au dat un link către nimic; nu au apreciat căldura cu care s-a îndreptat către natura rusă, din lipsă de timp sau de mijloace pentru a se familiariza cu umanitatea rusă A trecut imaginea unei bone ruse, din păcate aproape singurul exemplar al unei persoane ruse care a ajuns în contact strâns cu un maestru rus, care, la urma urmei, era Pușkin prin naștere, educație și poziție A trecut de ironia capțioasă și ușoară cu care a tratat societatea seculară modernă în general; natura lui moale nu permitea o manifestare mai ascuțită a negativității: dar chiar și la Nulin s-a ridicat totuși la o batjocură atât de puternică, pe care cea mai puternică indignare a celor mai puternici dintre cei mai noi negați o poate invidia Poveștile prozaice (în special Fiica Căpitanului și Maurul lui Petru cel Mare) au suflat cu totul alt spirit Odată cu basmele s-a deschis o întorsătură în activitate în depozitul popular, cu consecințe mai profunde în sensul educațional social Cunoașterea proprie cu epocile și părțile vieții rusești a făcut posibilă tratarea Rusiei nu în mod retoric, ca în Poltava și Boris Godunov, unde doar istoria lui Karamzin și legendele societății din Sankt Petersburg puteau vorbi ca poet Dar poetul a căzut chiar în momentul în care a trecut și a murit cea mai meschină și mai semnificativă moarte Același salon, care i-a dat la început principala hrană a inspirației, l-a trimis în mormânt, parcă în răzbunare pentru rândul de început, din care poetul nu putea decât să îndure dezgustul față de salon Ce râde uneori soarta! Biblioteca "Runivers" Și avea doar treizeci și șapte de ani! Să înțelegem asta Pentru toți ceilalți, și chiar și pentru cei nu foarte obișnuiți, acesta este doar aproape începutul unei activități sociale cu totul semnificative Dar până atunci poetul reușise deja să aducă multe, iar pe una dintre laturile activității sale chiar a reușit să realizeze totul, dincolo de care nu am trecut încă Pușkin este "creatorul limbii ruse": acesta este un merit care nu trebuie uitat și pe care cu greu se demnează să-l observe Dacă înainte de Petru a existat o unitate a vieții în Rusia și o unitate în sarcinile iluminării, atunci nu a existat nici o iluminare în sine, nici o dezvoltare a cunoașterii; nu exista conștiință publică de sine, cu alte cuvinte, literatură; și de aceea nu exista limba rusă, în sensul în care ar trebui să fie, ca instrument de unitate națională conștientă A existat o limbă populară - cântec și colocvial (diferit în diferite domenii); a existat un limbaj de comandă și a existat un limbaj livresc; acesta din urmă nu mai este deloc rus, ci parțial integral slav și mai mult semibulgar Unitatea vieții și discordia cu literatura; Viața rusă și literatura bulgară Petru, sfâșiind viața în două, a fost primul care a coborât la oameni

după limbă, ridicându-se, totuși, introducându-i într-o relație forțată cu un element nou: cu viziunea vest-europeană (și limba ca instrument) Lomonosov Karamzin, Pușkin, aceiași stau din nou aici, la trei etape principale, de-a lungul drumului acestei reconcilieri a multilingvismului (care, în esență, a servit ca expresie a diferenței de vederi) Ce este pentru limbaj în acest sens; furnizat de Lomonosov, care a încercat primul să îmbine vocabularul și gramatica populară cu sintaxa germană și latină și cu un dicționar slav-bisericesc; că Karamzin a fost, apropiindu-se mai mult de oamenii puri, dar adăugând atât concepte, cât și cuvinte și sintaxa franceză, este destul de cunoscut Dar Pușkin a fost primul care a vorbit "în limba rusă decât limba pe care o vorbim cu toții până acum și în care toate elementele istorice constitutive s-au îmbinat, astfel încât să nu fie vizibile cusături Contemporanii uimiți au numit-o ușurință, iar această ușurință osul a fost motivul principal al succesului teribil, incredibil, cu care Pușkin a fost întâmpinat, la prima sa apariție, de toate clasele de oameni, fără a exclude nici măcar cele mai înalte, unde nu citea și nu vorbea decât în franceză și fără a exclude cele mai mici, unde nu se citește absolut nimic Știm de la contemporani că, dacă am număra toate exemplarele în care lucrările lui Pușkin au fost distribuite nu numai în tipărire, ci și în manuscris, atunci niciun scriitor din lume nu ar fi prezentat o popularitate egală și, în plus, atât de rapidă Nu conținutul a fost cauza: nu s-a îndepărtat de predecesorii săi și nu a putut lovi M-a surprins faptul că au găsit în ea prima expresie absolut exactă Era atât de precis, atât de pur, încât cineva chiar a uitat să întrebe: este chiar atât de simplu pe cât pare? Toată lumea era convinsă că nu e altfel și cu putință să vorbești, nu altfel să scrii; - și am uitat că timp de o sută cincizeci de ani, totuși, nu se putea vorbi așa Pentru plinătatea satisfacției, au trecut cu vederea meritul și aproape așa a rămas și până acum Dar este timpul să ne amintim asta: da, Pușkin este creatorul limbii ruse; creatorul acelei limbi în care vorbim și scriem cu toții; care, în gura lui, mai întâi, a devenit un adevărat instrument deplin al unității naționale Nu vorbim despre talentul sho)nessului, în care aproape niciunul dintre poeții europeni poate concura cu Pușkin S-au spus multe despre asta, deși nu sunt destul de spuse Dar acesta este un atribut al talentului, un dar al naturii, gloria noastră națională Am vrut să subliniem nu gloria pe care am dobândit-o în persoana lui Pușkin, ci meritul său acordat poporului rus Unde îi va ridica Moscova un monument? Unul dintre abonați într-o scrisoare către noi indică Piața Teatrului, sfătuind, în același timp, ca Moscova să formeze o filială a comitetului de abonament, iar reprezentanții societății urbane să ia parte la acest comitet Complet de acord cu acesta din urmă Moscovei i-ar fi rușine patria marelui poet, care este onorat să aibă monumentul său, tratează această chestiune de parcă ar fi a altcuiva Dar se mai poate vorbi despre un loc pentru monument Referirea la Piața Teatralnaya este de înțeles, pentru că este aproape singura liberă din Moscova, atât de săracă în piețe și, în plus, centrală Dar Pușkin nu este un dramaturg Va fi alt loc? D S Pușkin (Deschiderea monumentului) II *) Această zi este o sărbătoare pentru toată Rusia educată Entuziasmul general cu care a fost întâmpinat trezirea marelui poet a servit ca o revelație solemnă secundară a unității noastre spirituale În urmă cu patru ani, mari evenimente ne-au unit, evocând spiritul național în spontaneitatea lui S-a prezentat o oportunitate de a afecta unitatea în conștiință; dar a fost nevoie să se găsească un centru mental, a fost nevoie de un scriitor, în care

fiecare dintre rușii luminați să-și recunoască strămoșul Numai Pușkin a fost și rămâne un astfel de scriitor Pușkin a fost un gigant care și-a întrecut nu numai semenii și cei mai apropiați adepți, ci și timpul nostru Lucrările lui sunt cereale, din care fructele vor crește într-un întreg organic doar în viitor Contemporanii l-au apreciat ca poet; a cucerit și a fermecat pe toată lumea, deschizând vorbirea rusă și versurile rusești către societatea rusă Dar în spatele sunetelor, contemporanii nu vedeau imaginile, treceau cu vederea gândurile din spatele imaginilor La urma urmei, citind Rusia, de la straturile cele mai înalte la cele de jos, de la copilărie până la bătrânețe, *) <Modern Știri" Nr op Ghiliarov-Platonov vol II Biblioteca "Runivers" a citit cu voce tare, a memorat Ruslan și Lyudmila, Fântâna Ichisarai și Prizonierul caucazian, era perplexă în legătură cu Mazepa și Boris Godunov și deja îi era dor de lucrările de mai târziu, unde geniul a început să-și desfacă aripile în toată larg Generația următoare a pășit și mai departe decât contemporanii lor, dar nu înainte, ci înapoi, confuză de teoriile apărute, dintre care una neagă sensul independent al operelor verbale, cealaltă sensul artei în general Nu lucrările lui Pușkin au fost judecate, ci cetățeanul Pușkin; nu o biografie a fost luată ca un comentariu la lucrările sale, ci dimpotrivă, lucrările au fost luate ca un comentariu la viața lui A lui a fost torturat, a fost interogat, a fost judecat și l-au condamnat după standardele înguste și trecătoare ale aroganței politice și sociale și imatură Completitudinea lui era recunoscută pentru indiferență; un extraordinar simț al proporției, un germen și un semn al armoniei spirituale superioare - pentru stăpânirea exterioară; acuratețea cuvântului, transparența imaginilor - aparținând parcă obișnuit; despre însuși discursul pe care ni l-a dezvăluit și în afara căruia nu există și nu a devenit posibil vorbire rusă, s-a uitat al cui era Se uită pentru că acest discurs este tocmai al nostru, al tuturor, deși este deschis doar lor, necunoscut de nimeni înaintea lui, de la însuși Lomonoșov Și au dat în judecată pentru că în loc de raționamentul dorit, au găsit integritatea expresiei artistice Dar aceasta este toată măreția geniului său, toată imensitatea semnificației sale spirituale pentru noi Pușkin este o expresie și o expresie nu a lui însuși și nu a timpului său, ci a întregii persoane ruse, din toate părțile spiritului și ale vieții, pe toți germenii dezvoltării viitoare Pietate și liberă gândire, dragoste de libertate și apoteoza puterii, liberalism și slavofilism în stil occidental, chiar panslavism: toate aceste nuanțe de tendințe le vor găsi în poetul de geniu locuri și poezii întregi la care subscriu Însăși frivolitatea muzei lui Pușkin este frivolitatea ta, o calitate istorică, rodul unui amestec de principii diferite ale iluminării neîmpacate Nu simțim armonia în care Biblioteca "Runivers" aparenta discordie va trebui să se potrivească cu istoria noastră ulterioară Dar întreaga personalitate a poetului, care rămâne aceeași în ciuda tuturor diviziunilor aparent contradictorii, ne permite să presupunem că și în aspirațiile sociale, întreaga varietate, care pare ireconciliabilă, se va coace cândva în cea mai înaltă armonie a personalității întregului popor Dar de aceea Pușkin este și mai înalt decât timpul nostru Ca exponent cuprinzător al spiritului național, Pușkin este un geniu de primă mărime Dar pentru a aprecia puterea deplină a acestui titan, să citim în cele din lucrările sale, unde el se exprimă nu pe sine și poporul său în mod direct, ci o privire asupra altor popoare și a istoriei străine Să luăm, de exemplu, o lucrare scurtă, scene din Evul Mediu, câteva pagini și ceva: din punct de vedere al profunzimii artistice și al completitudinii, nu vom găsi niciuna în nici una din

toată literatura unei opere în care viața medievală a Europei a fost atât de conturat Și nu numai delimitați, ci și apreciați și condamnați: atât baronii cu aroganța lor, onoarea unilaterală și lipsa sentimentelor umane, cât și burgherul, care nu prețuiește decât banii, și știința disprețuită și persecutată, și aceasta nu câteva scene, pe câteva pagini! Și un astfel de scriitor a fost creditat cu indiferență indiferentă și numai pricepere exterioară! Dar nu scriem o evaluare critică a operelor unui mare scriitor care încă așteaptă criticul său cuprinzător și perspicace Rusia își achită acum datoria față de geniul său, deocamdată, cu un monument exterior Salutările unanime care se năpustesc de pretutindeni, entuziasmul care i-a cuprins pe toată lumea, ne lasă de înțeles că și conștiința noastră se maturizează A fost posibil un adevărat slinger acum cincisprezece, chiar zece ani? Gândurile societății erau încă în dezordine; încă umbrit adevăratul geniu al vedetelor precoce; în multe capete mai fermenta încă intoxicarea necugetanței încrezătoare în sine, literară și politică Ultimii doi ani probabil i-au trezit pe toată lumea, când roadele practice ale gândirii nestăpânite și ale moralității stăteau în fața noastră în toată dizgrația și zg terifiante Biblioteca "Runivers" ticăloşie Am simțit nevoia să mă identific, să aduc rezultatele mentale Cât de oportun ne-a apărut marele poet ca reamintire și inspirație! Și apropo, nu a fost doar un mare poet, ci și un cetățean cinstit și o persoană curată III *) Suntem plini de impresii din ultimele două zile Ele nu vor fi transmise printr-o scurtă descriere, pe care cititorul o va găsi în continuare, nici printr-o reproducere detaliată a celor citite și spuse Este vorba de un schimb viu de impresii, legând unanim culorile literaturii ruse de cercul publicului ales Toată lumea a citit Pușkin, am auzit astăzi; dar în ce lumină nouă apare când îl vezi, ca să zic așa, pe fețele lor și când îl auzi de pe buzele unui astfel de cititor ca Samarin! Și cel mai reconfortant lucru dintre toate: atât publicul, cât și reprezentanții din toate direcțiile literaturii s-au contopit de această dată într-adevăr într-un singur ideal, pur și nemuritor Pușkin părea lămurit și, ca să spunem așa, curățat, nu de el însuși sau de greșelile și pasiunile sale, ci de opinii unilaterale și uneori preconcepute asupra lui, deși au reușit să se transforme în prejudecăți ereditare, dar nu mai puțin arbitrare Remarcabil în acest sens a fost mai ales discursul lui J K Grot, rostit astăzi în Societatea de Literatură, unde a urmărit pas cu pas creșterea morală a poetului, și-a lămurit caracterul moral, ca să spunem așa, a dezvăluit secretul sufletului său, departe de a fi atât de neglijent și frivol pe cât i se pare majorității superficiale Aceeași sarcină a fost îndeplinită parțial de Moskovskie Vedomosti pe lângă numărul de ieri dedicat memoriei lui Pușkin, pentru care nu se poate să nu le mulțumească Cu plăcere scriem din ei următoarele rânduri: *) <Modern Izvestiya, , nr Biblioteca "Runivers" "El însuși (Pușkin) ne-a portretizat nesemnificația mediului, care l-a ținut apoi în cătușe Avea un singur sprijin, o singură mântuire - darul său divin, geniul său, care l-a hrănit și călăuzit și a fost conștiința lui pedepsitoare atunci când frivolitatea și senzualitatea grosolană i-au stăpânit imaginația Conștiința artistului l-a salvat și pe omul din el El îi datorează perlele poeziei sale, iar ea l-a crescut moral A simțit profund dualitatea din sine, nesemnificația și înălțimea darului său, iar versetul său adevărat a surprins acest sentiment În acel moment, când "verbul divin" i-a atins urechea sensibilă, a avut loc creșterea și maturizarea lui, iar el, din Sinaiul său, s-a întors de fiecare dată cu forțe noi și mai bune " O sărbătoare începută cu vrednicie nu rămâne

decât să se termine cu demnitate Nu vorbim despre întâlnirile de mâine, care vor fi într-o oarecare măsură asemănătoare cu cele de azi și ieri, ci despre a doua parte a reminiscenței festive, care ar trebui să constea, să spunem așa, în popularizarea lui Pușkin prin presă: un cititor din Pușkin și despre Pușkin, asta este ceea ce se cere și ce se presupunea Sub îndrumarea a tot ce s-a spus și s-a tipărit despre poet în ultimele zile, poate ieși o ediție cu caracter complet educativ Instructive în acest sens sunt două împrejurări anunțate la ședința de astăzi a Societății de Literatură; și anume, raportul profesorului Șpilevski despre semnificația educațională a lui Pușkin pentru străini și adresa profesorilor populari din districtul Moscovei, care mărturisesc aceeași semnificație a lui Pușkin pentru copiii țărani ruși În sfârșit, un alt memento Semnificația extrem de educativă a unor festivități ca aceasta pentru întreaga societate este incontestabilă Ele ridică, împrospătează, unesc și, permiteți-mi să spun așa, purifică conștiința publică Biblioteca "Runivers" pe mine În fața unui monument al geniului universal recunoscut al poporului, prejudecățile personale și private tac, asprimea direcțiilor, adesea capabile să se împace într-un ideal comun, în ciuda aparentei ostilități, este netezită Vedem că Pușkin exercită asupra noastră această forță unificatoare; dar în spatele lui Pușkin stă imediat un alt nume, la fel de apreciat de oameni din toate direcțiile Cu monumentul lui Pușkin, Rusia și-a achitat o singură datorie: rămâne să plătească aceeași datorie către Gogol De parcă am compara profetic entuziasmul general provocat de construcția monumentului lui Pușkin cu un entuziasm similar în timpul războiului sârbesc , distingând doar că a fost ascensiunea spiritului rus în spontaneitatea sa, iar acum are loc o unificare în conștiință Ședința de astăzi a Societății de Literatură a fost o împlinire solemnă a divinației noastre Discursul rostit de O M Dostoievski a creat o adevărată senzație Marele nostru poet, în parte, și în parte idealurile poporului rus, nu au fost niciodată analizate cu atâta profunzime Era un fulger care a tăiat cerul Puterea impresiei făcute asupra ascultătorilor poate fi judecată după faptul că sala a fost, literalmente, un martor la crize isterice; femeile plângeau, iar un tânăr, șocat, iute, fără el însuși, se repezi la orator Negăsindu-l acolo, pentru că membrii Societății, împreună cu oratorul, s-au retras între timp în sala adiacentă scenei, tânărul a alergat acolo și a căzut inconștient: acest atac nervos al lui a continuat câteva minute Membrii Societății, nu mai puțin decât cei din afară, au fost uimiți de discurs, s-au grăbit, ca o singură persoană, să-l felicite pe vorbitor și l-au proclamat imediat "membru ** de onoare" Pauza din ședința care a urmat a fost destul de lungă Publicul a fost perplex, și-a exprimat nerăbdarea Dar în rândul Societății, care se retrăsese în sală, era o întrebare: să continuăm întâlnirea? I S Aksakov, al cărui rând a venit să vorbească după Dostoievski, a refuzat să vorbească, exprimând că tot ce ar putea spune va fi Biblioteca "Runivers" - o umbră slabă a ceea ce se aude și, prin urmare, de prisos Într-un cuvânt, întâlnirea a amenințat să se despartă și a continuat doar datorită insistenței publicului ca Aksakov să vorbească, la care a fost de acord doar parțial, citind nu întregul discurs, ci doar extrase din acesta Pentru a încheia cu latura exterioară a acestui eveniment cu adevărat, să adăugăm că A L Potekhin, care a vorbit ultimul, a propus să comemorați sărbătoarea Pușkin cu un abonament la monumentul lui Gogol, la care publicul a răspuns cu aplauze entuziaste La sfârșitul întâlnirii, i-au cerut din nou lui Dostoievski și i-au adus o coroană de laur, ideea căreia a apărut după discursul său și s-a realizat imediat Dar ideea nu

este în această latură exterioară a evenimentului, ci în faptul că definiția dată onoratului poet J M Dostoievski, iar pe idealurile pe care le-a dedus din creațiile sale, fețele de direcții aparent discordante au fost la fel de împăcate A fost o sărbătoare a unității cu adevărat realizate în conștiință Nu vom transmite esența discursului, iar într-un articol de ziar acest lucru este imposibil Vorbitorul a dezasamblat două tipuri de rusești, descrise profetic de Pușkin: tipul negativ - "rătăcitorul a cărui prima imagine apare în Aleko, este repetat mai târziu, modificat, în Onigin și pozitiv - în Tatyana Vorbitorul a trecut apoi la acea categorie a operelor lui Pușkin, unde poetul, fără a înceta să fie popular, s-a ridicat la soluționarea problemelor lumii (Din Faust, Oaspete de piatră, Abur în timpul ciumei) Dar, din nou, din partea noastră, aceasta este doar o enumerare externă: însăși analiza personajelor și a situațiilor, concluziile fundamentelor morale, asta a lovit cu o forță și o profunzime extraordinare - "geniu", așa cum a spus public I S Aksakov Biblioteca "Runivers" IV *) Toate discursurile rostite la ultima sărbătoare, toate articolele scrise cu ocazia ei, i-au fost dedicate lui Pușkin, ca poet, aproape fără să-l atingă, ca persoană și cetățean Acest lucru este destul de legal: poetului i s-a ridicat un monument; el însuşi ni s-a lăsat în scrierile sale: deopotrivă nepotrivit şi indecent, de altfel, ar fi jignitor ca memoria cinstitului geniu să-i răstigniască convingerile sau viaţa, şi mai ales în zilele atât de solemne, s-ar putea spune, sacre Această latură nu este însă complet lipsită de atenție: domnii Grot, Annenkov, Bartenev, parțial Aksakov și Moskovsky Vedomosti (în articolul principal) au atins convingerile religioase și politice ale lui Pușkin; Discursul domnului Grot, după cum știm deja, a avut chiar scopul exclusiv de a șterge memoria lui Pușkin de acuzațiile de frivolitate Despre Pușkin, ca cetățean, se vorbește mai puțin P I Bartenev a atins relația poetului cu regretatul Suveran; a menționat favorurile monarhului lui Pușkin, despre rechemarea lui Pușkin după prima prezentare în fața Suveranului, că a văzut și auzit cea mai inteligentă persoană din Rusia, despre recunoașterea sa că nu era liber în sentimentele sale față de Suveran Dar pe lângă acest motiv particular, mai exista unul, general, care consta în convingeri istorice și idealuri politice; putem ghici despre ea din schițele brute rămase după el; putem ghici și din profundă reverență pe care o avea pentru memoria lui Karamzin În convingerile politice, el a stat cel mai aproape de Karamzin Unul și celălalt, de altfel, combinau în sine cel mai deplin respect pentru libertate cu cel mai deplin devotament față de Suveran; se știe despre Karamzin că s-a autointitulat republican și destul de sincer, totuși, în Vechea și Noua Rusia a vorbit pentru cea mai strictă autocrație Și cu amândoi s-a repetat că în tinerețe erau doar ultraliberali, iar cu cât mai maturi, *) <Modern Știri" , nr Biblioteca "Runivers" cu atât deveneau din ce în ce mai mult monarhiști și, mai mult, prețuiau mai mult legătura lor cu tradițiile din trecut il calculezi? Seducție morală sau mită materială? Există cineva, chiar și din cea mai mare ignoranță, care să îndrăznească o asemenea presupunere despre persoane a căror înaltă independență morală este prea fără îndoială atestată? A fost înapoiere? Dar o astfel de acuzație ar avea sens dacă condamnările ar fi imobile, au rămas neschimbate din anii tineri, între timp, pe măsură ce semenii au mers mai departe Vedem invers, găsim trecerea convingerilor În consecință, ar trebui să se explice retrograd, retragerea înapoi Dar nu este oare ciudată această explicație despre oamenii cu o minte remarcabilă, chiar strălucitoare și, în plus, cu privire la o astfel de

perioadă a vieții când în orice altceva au devenit, fără îndoială, mai maturi decât în trecut: Karamzin din secolul al XIX-lea și Karamzin din secolul XVIII? Pușkin din anii și Pușkin din anii , care este diferența în maturitatea minții și a talentului! Bătrânețea prematură într-o singură celulă a creierului, cu vitalitate deplină și întărire constantă a tuturor celorlalte, aceasta este absurditatea supremă Exemple profund instructive, coincidență profund semnificativă! Regretatul M P Pogodin, care l-a cunoscut personal și pe scurt pe Pușkin, a spus despre el că este un om nu numai cu un talent strălucit, ci și cu o minte minunată și profundă În consecință, trebuie să recunoaștem că convingerile extreme ale tinereții erau în el, ca și în Karamzin, tocmai pentru că aparțineau unei vârste și unei minți imature; că amândoi au lăsat deoparte extremele liberalismului tocmai pentru că s-au maturizat și au gândit mai profund; că convingerile lor târzii nu erau înapoierea și retragerea, ci, dimpotrivă, un pas peste cele dintâi și un pas înainte împotriva majorității vulgare, superficiale Concluzia, desigur, este doar exterioară, dar nu este lipsită de forță, mai ales când fenomenele se repetă Mulți observatori ai cerului și timpul nostru ar trebui să se gândească la asta Biblioteca "Runivers" v *) Sărbătorile trecute (au șters în mod clar toate postările noastre; au redat un gust pur în societate În ultimă privință, zilele semnificative trăite, credem noi, vor servi ca o epocă, un punct de cotitură Dacă Pușkin a fost o sinteză, în contrast la cum, după el, Gogol dar expresie fericită domnule Potekhin, să începem analiza, atunci sărbătoarea Pușkin va fi începutul sintezei în chiar viața noastră după descompunerea moralului și mental la care a trecut acesta nu este singurul merit al sărbătorii; vom sublinia încă un aspect al ei în sine nu este lipsit de semnificație, ci acel caracter înalt, acea decență deplină, acea corespondență perfectă cu scopurile cuiva, care au marcat această primă întâlnire a culoarea scriitorilor noștri și a reprezentanților întregii jurnalism, nu trebuie să treacă neobservată De aceea, orice congres al reprezentanților literaturii ar fi cu siguranță marcat de acel simț al proporției la care asistăm zilele acestea și cu siguranță va răspunde la fel de fructuos, la fel de educativ atât în public cât şi în literatura însăşi Vedem deja parțial un exemplu de dimensiuni reduse la ședințele obișnuite ale Societății de Literatură, oricât de mică în esență ar fi dimensiunea activităților sale și a personalului obișnuit Dar în decursul a douăzeci de ani de la restaurarea ei, nu și-a pierdut nici măcar o dată tactul, niciodata nu și-a pierdut demnitatea în fața publicului; nu și-a trădat niciodată chemarea Să spunem mai multe; oricât de slabe au fost, uneori, forțele și mijloacele literare ale Societății, sălile întâlnirilor sale nu au fost niciodată goale și era imposibil de spus despre una dintre adunările sale publice că a trecut fără impresii asupra societății și impresii de pur, înalt, nobil *) "Modern Izvestiya, , nr Biblioteca "Runivers" Să extindem întrebarea, deoarece Congresul Pușkin ne oferă o bază Literatura și jurnalismul câștigă sau pierde atunci când reprezentanții ei stau în colțuri, fiecare în sucul lui? Societatea câștigă sau pierde din această dezbinare? Când spunem "societăți", înțelegem starea de spirit a gândirii sociale, înțelegem gusturile sociale, înțelegem în sfârșit liniștea și ordinea socială, în orice sens le-ar putea înțelege Dimpotrivă, nu este oare din dezunire acea discordie în presă, și discordia ei, și o ruptură cu tradițiile, și în sfârșit cea mai grosolană în metodele polemicii, atingând uneori limite pur și simplu intolerabile într-o societate care are vreun respect pentru decenta? Nu

se irosește multă energie în zadar, se ridică vâlvă, uneori chiar foarte amărâte, pur și simplu dintr-o neînțelegere, sau chiar din iubire de sine, care s-a dezvoltat nemoderat tocmai ca urmare a separării reciproce constante? Pe scurt, chiar acea corupție, mentală și morală, împotriva căreia, sperăm, sărbătoarea lui Pușkin ar servi drept prim antidot salutar? Dacă ar exista o comunicare constantă între reprezentanții presei, fără a exclude divergențele lor de opinie, ci unindu-i pe toți în numele unei vocații comune, ni se pare că atunci, de altfel, nu ar mai fi nevoie să-l apărăm pe Pușkin și întoarce-i gusturile publicului, parcă de necesitate avea nevoie de sărbători Sunt lucruri care nu sunt permise în familie; Pisarev nu ar fi existat, iar direcția lui, chiar dacă ar fi rămas cu el, ar fi căpătat, fără îndoială, o altă nuanță Suntem siguri că în afară de iubirea de sine nemărginită și nestăpânită și îngâmfarea de sine, care, repetăm din nou, sunt ele însele rezultatul înstrăinării reciproce, nu va exista niciun spirit de scriitor care să nu aprobe gândurile noastre Dar ne folosim de experiența sărbătorii Pușkin pentru a le face celor de la putere să le pară că este în cel mai înalt interes de stat ca orice colecție de scriitori și în general Biblioteca "Runivers" reprezentanții presei nu pot aduce decât beneficii, în sensul educării publicului și în sensul educării presei însăși, printre care nu va întârzia să-și formeze propriile reguli de onoare, propria curte morală, propria opinie publică printre însăși organele opiniei publice, care să-i stigmatizeze pe nevrednici, să-i înfrâneze pe cei nemoderați, să conducă pe calea rătăcirii Dacă fiecare congres s-ar fi desfășurat public, în vizorul tuturor, atât a societății, cât și a guvernului Glasnost aici, ca și în altă parte, este cel mai bun căpăstru și cea mai bună școală de responsabilitate -* Biblioteca "Runivers" θ M Doetoeveki j *) A fost vreunul dintre scriitorii ruși onorați cu o asemenea onoare cum a fost dată ieri lui F M Dostoievski? Generozitate regală, atenția casei regale, deputații, coroane de flori, procesiuni de la Morskaya până la stația Nikolaevsky; dacă nu ar fi timpul scurt, semnele de evlavie față de defuncți ar fi apărut mai solemn Dar nu este o chestiune de fast, ci de participare universală a tuturor claselor educate ale societății și a tuturor reprezentanților educației, fără diferențe de opinie, și a tuturor nivelurilor ierarhiei civile Acest lucru nu s-a mai întâmplat până acum, cu excepția aniversării de anul trecut în cinstea poetului vremurilor de altădată, la care, de altfel, ieri scriitorul îngropat, de altfel, a jucat un rol deosebit de semnificativ La ce, cine a fost onorat? talent? Nu complet, adică doar parțial Meritul civic? Ele nu au existat în sens extern Gânditor? Aproape așa: cinstea s-a făcut tocmai îmbinării într-o singură persoană a artistului, suferind și gânditor-publicist, talent, convingere și viață într-un agregat viu inseparabil, cinste idealului, pe care artistul-gânditor era un slujitor credincios și purtător, un profet, cum l-a numit cineva zilele trecute Nu toată lumea și-a împărtășit felul de a gândi, dar nimeni nu putea refuza să respecte faptul că aceste gânduri au fost câștigate prin suferință, cumpărate cu prețul nu numai al speculațiilor abstracte, inactive de cabinet, ci cu prețul muncii grele nemeritate, muncii grele în tot sensul său literal, prețul pentru Dead House Și la acest talent artistic cu profunzimea și perspicacitatea analizei psihice, de care fiecare cititor al operelor sale s-a speriat uneori! Nu doar forța artistică, ci și morală, iar această forță a primit cinste ieri, pe lângă meritele exterioare ale talentului *) <Modern Izvestiya, , nr , Biblioteca "Runivers" Unii* dintre cei care nu erau de acord cu modul de gândire al artistului-

profet decedat și-au exprimat și continuă să-și exprime regretul că acesta a căzut în "misticism" Un cuvânt foarte convenabil, mai ales pentru cei care nu dau socoteală despre el Același lucru a fost pus pe seama lui Goyul, de care, de altfel, prin soarta spirituală a lui θ, M, Dostoievski s-a apropiat cel mai mult; vechii slavofili (Khomiakov, Aksakov și I Kirevskii) erau numiți și mistici; Pușkin ar fi așteptat fără îndoială aceeași poreclă dacă ar fi trăit mai mult, după cum se poate judeca din direcția în care s-a întors acest gând în ultimii ani Fie ca reproșul lui Gogol să reprezinte pentru el însuși baza a o sută de cădere nervoasă fără îndoială înainte de moartea sa, deși direcția pentru care i s-a reproșat se născuse în el cu mult înainte Dar este amuzant să vezi "misticism" la oameni care au studiat atât de amănunțit știința europeană, precum Hhomyakov și Kirevskii Cei care nu sunt de acord cu θ M Dostoievski, ca publicist, admiratori ai lui, ca artist, aceasta este însă întrebarea: este posibil să ne imaginăm, să nu spunem, o pasiune pentru misticism, dar chiar și în general o asimilare superficială a oricăror începuturi de către o persoană care posedă acea putere de analiză, care este incontestabil recunoscută de toată lumea pentru θ M Dostoievski? II dacă începuturile pe care le-a proorocit profetul-artist ar fi rodul unei gândiri profunde asupra lui însuși, criticii care se grăbesc prin ea ar îndrăzni oare să concureze cu el în această profunzime a auto-reflecției, nu se conving ei înșiși de superficialitate? Acesta este ceea ce ne frapează θ M Dostoievski era o pepită, la fel cum Gogol era o pepită; Numim un nugget nu un autodidact, lipsit de informații elementare, ci cineva care iese din curentul general de gândire și își creează propriul sistem, fără profesori, din continuitate cu imediat precedent și în contradicție cu opinia din jur Aceștia nu sunt mistici, ci excentrici din regiune Biblioteca "Runivers" minte, deoarece există excentrici în zona de zi cu zi II iată ce este remarcabil: fiecare dintre mințile și talentele numite, fără îndoială, mari, în sezonul puterilor mature de excienir, s-au îndreptat către ele, independent unul de celălalt, tocmai în direcția străbătută de numele misticului, cu aceste sau alte modificări Skygazers numesc discursul lui O M Dostoievski, rostit la aniversare, chiar "retrograd", epitet pe care, însă, nu s-au zgârcit pentru Gogol, nici pentru Pușkin, nici pentru slavofili Ceea ce aveau în comun toți acești mistici și retrogradi, pentru care au primit un astfel de nume, era că ei căutau un ideal moral intern și chiar religios direct, îl recunoșteau drept dreptul de a conduce și apelau la el Și fiecare a mers separat, fiecare pe cont propriu (cu excepția slavofililor), dar fiecare a venit la același lucru din partea lui, unul cu gândire strictă, celălalt cu instinct poetic pentru adevăr, "al treilea cu instinct artistic, gândire și experiență de viață, ca tì M Dostoievski Și tocmai în funcție de maturitatea forțelor, acest flux mistic și, dacă vrei să-l numești, retrograd se potrivea Și se termină seria cu mințile enumerate? θ M Dostoievski moștenește un alt talent creator enorm, o altă minte originală în persoana lui JL JL Tolstoi, despre care auzim că a publicat această interpretare a Evangheliei Nu am avut ocazia să citim artistul-interpret Se poate foarte bine ca în el să existe un abis de neîntemeiat, unilateral, încordat, grăbit, dar, fără îndoială, totul este marcat, credem noi, de originalitate și talent Și totuși, acesta este din nou același "misticism" către care se îndreaptă un mare talent O astfel de identitate a rezultatului este profund instructivă, iar în faptul că fiecare ajunge la ea singur pe drumul său, cu abaterile necesare, datorită dezvoltării solitare, acesta este un abis tragic) Biblioteca "Runivers" M D Skobelev ι η "Nu se poate, nu

este en-gros / este un fel de omonim În primele minute, despre asta vorbea mulțimea, care a inundat Neglinny Proezd Cu toate acestea, tocmai ceea ce părea imposibil sa întâmplat; El este, speranța și gloria Rusiei, care ne-a fost luat, luat în chiar înflorirea verii Și ce ironie! Moartea avea grijă de el când o căuta pe câmpurile de luptă și s-a furișat încet, în timp de pace, exact când ne-am putut aștepta mai puțin Pierderea lui Skobelev este incomensurabilă: de pe vremea lui Suvorov, nimeni nu s-a bucurat de o asemenea dragoste atât din partea soldaților, cât și a oamenilor Numele lui a devenit legendar și singur valorează sute de mii de baionete Cu Skobelev nu poate exista o victorie: așa a fost convingerea soldaților, care au fost inspirați doar de Napoleon I și Suvorov Generalul Alb nu a fost doar un mormăit curajos, deoarece oamenii invidioși au vorbit inițial despre el Campania Tekin a arătat că generalul alb a fost atât un comandant exemplar, cât și un excelent administrator, în care rivalii săi înșiși i-au făcut în cele din urmă dreptate Dar cel mai de preț lucru la Skobelev a fost inima lui rusă și patriotismul în cel mai larg și profund sens al cuvântului Cine l-a cunoscut și care i-a citit scrisorile nu a putut decât să se minuneze de perspicacitatea opiniilor sale istorice și politice Ura cu care presa străină a întâmpinat cunoscuta conversație cu studenții a fost inspirată tocmai de faptul că generalul atinsese chiar miezul problemei și tocmai el a atins talentele extraordinare pe care nimeni nu îndrăznea nega Cu ce veselie ticăloasă se vor întâlni *) <Modern Știri" Xg Biblioteca "Runivers" vești despre moartea eroului nostru pliante șoviniste străine, mai ales în Germania! Poporul rus, însă, nu își va reveni mult timp după această pierdere teribilă, ireparabilă II *) Încă nu poți trece peste pierderea teribilă și neașteptată la nivel național Nu-mi vine nimic în minte Toate evenimentele de politică externă și internă par nesemnificative, palide, nedemne de a servi drept subiect al obișnuitului discurs de deschidere Petersburg, conform expresiilor presei din Moscova, a observat că Moscova doliu în eroul răpit nu doar un general, ci un om de stat Nota a fost auzită corect; vom adăuga doar că la Skobelev a murit un om de stat, nu în sensul vulgar, un administrator sau un legiuitor civil; a murit o figură politică, mai mult, a murit o figură istorică, care încă nu împlinise ceea ce i s-a încredințat, care nici nu începuse să o facă, dar s-a ascuns puterea în el și amorțeala în care s-au afundat cuvintele pe care le-a rostit câteva săptămâni toată jumătatea Europei a fost o garanție pentru ceea ce faptele unei astfel de persoane aveau să realizeze Și garanția pentru aceasta a fost, pe lângă gloria militară și isprăvile trecute, mintea lui perspicace, educația extinsă, popularitatea extraordinară atât în armată, cât și în rândul întregului popor, energia lui nemiloasă și, în cele din urmă, patriotismul său - patriotism în cel mai înalt nivel , simț cinstit, de sacrificiu de sine Era un fiu, un slujitor al Rusiei și al țarului, un novice în sarcinile lor istorice, un instrument, se părea, din milă față de creatura noastră flăcătoare pe jumătate moartă, aleasă de Providență să ne fie salvatorul la momentul potrivit Ne-a frapat identitatea expresiilor de tristețe din cele cinci scrisori primite: sentimentul popular actual *) "Modern Știri" Sta Gilyarov-IIlatoiiva vol II Biblioteca "Runivers" sentimentul este comparat cu sentimentul care a cuprins Rusia la pierderea lui Skopin-Shuisky, tot Mihail, care a fost și el răpit la o vârstă fragedă (chiar și la o vârstă mai fragedă) și a purtat cu el în sicriu cea mai bună speranță a patriei în vremea necazurilor Aceeași imagine, aceeași amintire, înviată de diferiți oameni despre același eveniment; Această repetare uimitoare în

rândul persoanelor care nu au vorbit între ele este semnificativă: indică faptul că, în esență, evaluarea este corectă Puterea constă în faptul că trăim cu adevărat al doilea Timp al Necazurilor, în noua noastră formă, specială, caracteristică, cu propriii noștri impostori speciali de tot felul, cu milioanele noastre de "hoți" și "hoți*, cu ai noștri nou, dar la fel de completă" oscilare * a tuturor, în toate sferele, și în sferele puterii și în sferele societății Ne confruntăm cu tifosul social cu toate simptomele sale familiare patologului Niciun principiu moral nu este ferm: fiecare autoritate este zguduită; aparent (așa părea în primul Time of Troubles), societatea deja decăzuse, iar statul ar trebui să se prăbușească Este greu să trăiești într-o perioadă atât de tifoidă pentru cineva care și-a păstrat atât bunul simț, cât și respectul pentru adevăr, dragostea pentru patria sa și credința în ea Această iubire, această credință a fost expresia cea mai completă, cea mai proaspătă, cea mai indestructibilă, în plus, Skobelev a fost expresia învingătoare Privind la el, amintindu-ne de el, despre această combinație extraordinară de geniu militar și ochi de vultur asupra evenimentelor politice și devotament față de datoria patriotică și popularitate extraordinară în rândul maselor, a devenit ușor: acest tifos nu este de moarte când ei crește și maturizează o astfel de întruchipare a idealurilor naționale Și cu atât mai dificilă este pierderea lui Pe lângă reverența pentru meritele sale personale, există încă tristețe despre patria-mamă în felul de tristețe a contemporanilor lui Skopin-Șuysky Aveam în mâini una dintre scrisorile private ale regretatului general Nu vom menționa că ar fi o onoare pentru fiecare gânditor social să-l semneze: așadar Biblioteca "Runivers" s-a maturizat nu numai în gândire, ci și în expresie, scurtă, aptă și profundă, ca cea a tuturor marilor scriitori generali, precum Cezar și Napoleon Cităm însă un pasaj din el, cerând în prealabil persoanei căreia îi este scrisă scrisoarea iertare pentru indiscreție, care în orice alt caz ar fi de neiertat De acord cu opinia că "răzvrătirea care dezonorează acum Rusia este, în foarte mare măsură, rezultatul acelei dezamăgiri aproape fără speranță care a fost impusă Rusiei prin tratatul de pace (adică Berlinul), nemeritat nici de ea, nici de steagul ei , Generalul Alb de neuitat apelează la stocul memoriei sale istorice și găsește un singur caz de astfel de declin moral - Spania după bătălia de la Lepante "Generația celor care au luptat la Lepante, conchide el, a lăsat istoria cu un singur nume - autorul lui Don Quijote, a cărui satiră strălucitoare a zdruncinat până la temelii Spania catolică, monarhică și cavalerească, pregătind căderea de secol a acestei țări Cervantes este același nihilism Caveant consuli!α Războiul de Est, slavă Domnului, ne-a lăsat mai multe nume, deși printre multe există unul foarte mare, chiar autorul rândurilor de mai sus Și apropo, tocmai în el, în același general alb, același Război din Est și evenimentele ulterioare au arătat că elementele viitorului nostru nu sunt aceleași cu cele ale Spaniei după Lepant, când astfel de fețe precum Skobelev înșuși cresc sus Și Skobelev a fost tocmai o reflectare și o întruchipare nu numai a lui, ci și a timpului său Există două cuvinte pentru a explica acest lucru Cercul muncitorilor, care acum se diluează zi de zi și părăsește scena, așa-zișii "patruzeci" (o expresie vulgară în sine) trebuie să se uite de mai multe ori între ei cu întrebarea tristă: "ce crește și crește după noi?" pentru mine și pentru ceilalți colegi, probabil că această întrebare tristă este Venind spiritual din aceeași perioadă, respingem personal * Biblioteca "Runivers" aceasta este o împărțire a generațiilor, cifrelor și tipurilor de activitate pe decenii Împărțim

generațiile în funcție de evenimente majore care au zguduit Rusia de la un capăt la altul, au impresionat întregul popor și, ca urmare, au pus un semn special asupra personalității sale spirituale Noi, acei oameni care sunt numiți oameni de patruzeci și parțial tații lor, suntem copii de al doisprezecelea an Tradițiile sale trăite, amintirile despre el, în diverse aplicații, se întemeiază conștient și inconștient pe educația spirituală și au format tipuri de figuri și activități, idealuri și gusturi Războiul de la Sevastopol a fost al doilea eveniment cutremurător Se pot indica scriitori și figuri în general, a căror vârstă spirituală începe cu acesta, atât an nefericit, cât și glorios Generalul, a cărui moarte o plângem, este produsul întreg al unui nou mare an Până la februarie , abia avea ani: este un copil, destul de copil al noii Rusii! Și acum această noțiune este deja capabilă să inspire curaj: nu numai înmulțirea bacteriilor în sângele organismului public, nu numai "cosurarea * și spiritul negativ cu finalul său natural, decăderea morală - noua Rusie este capabilă să dezvolte astfel de naturi întregi, caractere atât de energice, minți atât de multe îmbrățișătoare și, în plus, cu un suflet atât de patriotic, în ton cu întreaga populație de o sută de milioane: aceasta este o mângâiere, dacă cineva poate fi mângâiat de ceva într-un mod neîmpărtășit, pierdere teribilă Skobelevii vor mai fi, se vor ridica din nou III *) Chiar la acele ore de ieri, când noi (articolul principal) am încercat să explicăm în ce sens presa din Moscova îl deplângea pe omul de stat din Skobelev, Moskovskaya Vedomosti în articolul său principal la fel *) "Sovr, Izvestiya" , nr Biblioteca "Runivers" gând exprimat cu alte cuvinte Skobelev, am exprimat-o, era o figură politică, în plus, una istorică; ar fi și mai corect să spunem că a fost o forță politică și istorică, pentru că nu a realizat tot ce era capabil să realizeze Moskovskiya Vedomosti scrie: "El nu a fost doar un dinte de mașină, ci a înțeles lucrurile în legătura lor extinsă și a dat sens fiecărui detaliu din punctul de vedere al întregului Să adăugăm: întregul, nu numai în sensul de totalitatea modernă, dar în legătură de secole În acest sens, a fost o mare minte politică și forță istorică Nu transmitem aici adevăratele cuvinte ale lui Skobelev, oferite drept confirmare de către Moscova Vedomosti, cititorii le vor găsi în secțiunea Presei periodice Cuceririle noastre transcaspice ar fi o piele de oaie, care nu merită lumânarea, dacă soarta întregii chestiuni estice nu ar fi legată de ele și dacă securitatea și integritatea imperiului nu ar depinde la rândul lor de soarta chestiunii estice Profund remarcabile sunt cuvintele genialului comandant că în această situație, când soarta Estului este încă în echilibru și în timp ce Bosforul nu este încă în posesia noastră, soarta Poloniei și a tuturor periferiei noastre vestice nu poate fi considerată hotărâtă Și despre această clarviziune a vulturului, care cercetează legătura evenimentelor politice, s-ar putea spune, din înălțimea secolelor, m-am trezit spunând și, mai mult, chiar în aceste zile, o minte mizerabilă, nu numai în cel politic, ci în fiecare sens, că "Skobelev nu este el ar putea fi un politician bun, pentru că opiniile lui reflectau doctrina slavofilă^ Petru cel Mare a fost, probabil, un politician prost, și Ecaterina, ca să nu mai vorbim de prinți și țari, culegători ai pământului rusesc: trebuie să fi fost împrumutați și de la doctrina slavofilă Minţile nefericite, nenorocite, incapabile de orice gând, trebuie să fi avut în vedere binecunoscutul, plin de expansiune, discursul regretatului general către studenţii sârbi, care la rândul său trebuie să fi fost confundat cu un fel de manilovism, combinat cu Biblioteca "Runivers" entuziasmul cocosului Dar

dacă cele câteva cuvinte rostite la Paris ar fi fost manilovism la adresa "fraților slavi" și entuziasmul ca de cocoș al unui ucigaș de armată, atunci ele nu ar fi produs decât râs Dar acea mânie, nemaiauzită, cu care au fost întâmpinați, au arătat cu precizie cuvintele trebuie să fi lovit chiar ținta Ideea aici nu este deloc în frați și nici în lupta tribală, presupusă inspirată de antipatie Nu există antipatie, dar punctul este într-o ciocnire de interese și în întrebarea dacă Rusia ar trebui să fie apărată corespunzător în securitatea sa, "fie să-și epuizeze pleoapele pentru întreținerea unei armate uriașe, fie să rămână constrâns chiar și în relațiile comerciale Și totul depinde de poziția geografică Ce să faci când Rusia nu este o insulă, ca Marea Britanie, și când nici măcar nu are mare? Ce să facă când poate ocupa o poziție complet independentă doar prin posesia Bosforului, așa cum a subliniat Skobelev, sau chiar mai mult - cu stăpânirea gurilor Eufratului?Dar din fericire pentru noi, Bosforul este înconjurat de triburi înrudite, cu eliberarea cărora ne dobândesc și independența și securitatea; și spre nenorocirea noastră, interesele noastre în această ciocnire cu interesele unui alt popor care este dornic să ia cheia aceleiași poziții, pentru care este necesar să împiedicăm eliberarea popoarelor sud-slave și, dacă este posibil, să le denaționalizam, privați-i de naționalitatea lor În această înțelegere, mințile nenorocite nu pot în niciun caz să crească, numind înțelegerea lucrurilor așa cum sunt, pe care a descoperit-o Skobelev, "împrumutând din doctrina slavofilă" Moscova, iulie K De la moartea și înmormântarea lui Skobelev, ne întoarcem la impresia pe care au făcut-o și pe care o fac Este emoționant și semnificativ Emoționantă și semnificativă este această unanimitate Biblioteca "Runivers" doliu și reverență, în care cea civilă nu diferă de cea militară, în care atât clasele superioare, cât și cele de jos s-au contopit și la care țarul ia o participare la fel de cordială Nu, vom face o rezervare, unanimitate, dar nu completă Ca peste tot, trebuie să existe și excepții, iar de data aceasta faptul decesului favoritului poporului poate servi drept piatră de încercare în ce măsură sentimentul rusesc și sensul rusesc au fost păstrate într-o anumită persoană sau cerc Ne amintim de momentul în care istoria prezenta o piatră de încercare faptică asemănătoare și când prudența ieftină și inteligența vulgară, fără suflet, bazate pe locuri comune, ieșeau din corul general, ca pleava din cereale Înțelegem vremea revoltei sârbe Din partea isteții vulgare, într-adevăr, s-ar părea, de ce o asemenea onoare pentru tânărul general adjutant, chiar dacă a dat dovadă de unele isprăvi? Iar noi, ca să mărturisim, nu fără regret, am citit într-unul din organele simpatice pentru memoria lui Skobelev că onorurile aduse cenușii lui Skobelev au fost aduse meritelor sale Nu, nu merite, protestăm împotriva acestui lucru: meritele lui, oricât de mari ar fi (ne referim la merite militare) luate în sine, tot nu ar împuternici atenția la nivel național care i s-a arătat Secretul farmecului pe care l-a produs defunctul nu constă în talentele sale personale și curajul personal fabulos, din nou luate în sine Secretul este în întreaga personalitate, în sufletul defunctului, în care oamenii și-au văzut întruchiparea sufletului; simţea în ea purtătoarea idealurilor sale Acesta este un suflet rusesc de neegalat și, în plus, cu curaj rusesc și voință de fier: acesta este secretul farmecului, care a acționat în egală măsură asupra țarului, și asupra țăranului, și asupra soldatului și asupra plebeului Toate acestea sunt foarte semnificative, am spus noi, și foarte instructive, să adăugăm În primul rând, nu se poate decât să se acorde atenție sensibilității oamenilor, și tocmai celei politice Este un fenomen relativ nou, dar nu apare

pentru prima dată și merită să fie reținut Este demn de întristare că se exprimă spontan, nu și-a găsit încă o formulă pentru sine și Biblioteca "Runivers" prin urmare, poate fi ghicit prin instinctul simpatic mai degrabă decât descoperit și calculat prin analiză Și de aici ajungem la a doua concluzie, practică și, mai mult, cea mai apropiată de evenimentul despre care vorbim Este necesar să publicăm cât mai curând posibil nu numai biografia regretatului general, ci și toată corespondența acestuia, acea parte, desigur, care se referă la treburile și evenimentele publice Secretul farmecului pe care l-a produs și care a fost martor atât de solemn de impresia făcută de moartea sa, ne-ar fi fost dezvăluit mai clar și ne-ar fi servit drept edificare Printre inscripțiile de pe coroanele depuse pe sicriul defunctului, am fost loviți de unul mai mult decât toți: - la comandant, egal cu Suvorov - Și această inscripție este de la nimeni altul decât de la Academia Statului Major, cel mai înalt depozit de cunoștințe militare rusești A merita un astfel de nume de la o astfel de instituție este mult și, mai mult, atunci când cel onorat personal nu mai are nevoie de laudă și nu poate mulțumi pentru ele Și aceasta nu ar trebui să fie o figură retorică care să nu se potrivească cu o instituție atât de venerabilă În profunzime, deci, se află o apreciere faptică și, în plus, nu inspirată de șovinism Dovadă în acest sens este rechemarea unui american care îl pune pe Skobelev la nivelul celor mai mari cinci celebrități militare Dacă motivele pentru aceasta se află în faptele lui Skobelev, atunci ele vor ieși și mai clar din descrierile sale Skobelev nu a făcut tot ce a fost în stare să facă: din scrierile sale aflăm, probabil, ce anume a fost în stare să facă și ce rămâne de făcut de cei care doresc să-i calce pe urme și să dobândească aceeași faimă în întreaga lume și aceeași dragoste între oameni Biblioteca "Runivers" Bună S Turgheniev *) eu Ivan Sergheevici Turgheniev a murit Nu există nicio persoană alfabetizată în Rusia care să nu-i cunoască numele, care să nu citească măcar unele dintre lucrările sale și întreaga generație tânără și chiar matură a studiat de la el Presa din toate țările i-a recunoscut un loc de onoare nu numai în limba rusă, ci și în literatura mondială El este gloria noastră Un eveniment trist nu te va lovi cu surprindere; este prevăzut Nici amărăciunea orfanității nu se va simți Defunctul a avut o soartă rară pentru un scriitor rus, fericit sau nefericit, cum să-i spună: și-a încheiat întregul ciclu A lăsat o moștenire, dar nu a dus nimic în mormânt Și ce bogăție, ce moștenire fermecatoare a lăsat! tu faci lista? Ar trebui să analizăm meritul său artistic și meritul limbajului său? Să menționăm meritul istoric care a fost redat conștiinței publice de "Însemnările vânătorului"? - A fost primul pionier care a deschis calea imaginii țăranului către rus, nu numai, în inima stăpânului A fost precursorul zilei de februarie Dar toate acestea se știe și, ca să repet, nu vom aminti, ci doar o trăsătură dragă a creațiilor sale, care le conferă o semnificație educațională și care îl face înrudit cu Dickens Nu există nimic mai eterogen decât aceste două talente, dar la Turgheniev autorul, ca și la Dickens autorul, ce indiferent cum ai scrie, auzi un om bun, o fire umană, caldă, simpatică Această simpatie a lui, această blândețe a naturii s-a îndreptat chiar spre în detrimentul talentului lui Turgheniev, mai ales în ultimele sale lucrări, care purtau deci pecetea incertitudinii I-a fost greu să pună trăsături ascuțite pe tipuri, fără îndoială antipatice față de caracterul și convingerile sale; *) -lModern Stiri^ august Biblioteca "Runivers" a vrut să găsească raționalitate și justificare pentru fenomenele care i-au stârnit dezgust și a căutat să aducă reconciliere discordiei sociale cu

care era supărat de creațiile sale Nu este locul să explici în ce măsură a reușit această dorință, dar nu a plăcut nimănui Cu toate acestea, nu mai puțin aceeași căldură se aude în "Smoke" ca și în "The Hunter's Notes" În fața lui I S Turgheniev, am pierdut nu doar un mare scriitor, ci un scriitor de pur gust, care aproape a dispărut Lăsând deoparte dimensiunea colosală a lui Lev Tolstoi, care merită un exemplar, dacă suntem atenți la urmașii și adepții lui Turgheniev, ce oră de farsă dezgustătoare ne apare în fața! O întreagă școală de literatură, și este aproape cea dominantă, din păcate, poate fi numită o parodie a lui Turgheniev Și cât de sus zboară deasupra tuturor cu muza lui impecabil de artistică! P *) Moskovskiya Vedomosti a relatat că în ziarul Justiție revoluționarul Lavrov a publicat un anunț referitor la I S Turgheniev Lavrov anunță că celebrul nostru romancier a acordat anual de franci o subvenție revistei revoluționare Vperyod Să nu punem la îndoială autenticitatea anunțului, deși nu putea fi decât lăuda lui Lavrov în această privință semăna cu neuitatul Jukovski Dar din faptul că Jukovski i-a cerut lui Herzen să se întoarcă din exil și, se pare, să plece în străinătate, a rezultat că Jukovski a fost o direcție asemănătoare cu Herzen?Le știm pe amândouă și știm că sunt vizavi Așa că aici, dacă Lavrov, prin mesajul său , a sperat să asigure publicul *) -:Modern Știri^ septembrie Biblioteca "Runivers" în unanimitatea politică a celebrului scriitor cu revista "Înainte, atunci n-a avut timp în asta; subvenția nu dovedește nimic, în afară de sigura blândețe a inimii, de flexibilitatea celebrului romancier Undeva s-a spus, cred, la Novy Vremya că Turgheniev nu era un lider politic Acest lucru este adevărat, deși unele organe de presă asigură contrariul și chiar par să fie jignite de regretatul romancier degeaba; din câte l-am înțeles și l-am cunoscut pe I S Turgheniev, el nu a reușit să-și formeze convingeri politice clare și nu a avut curajul să recunoască El s-a autointitulat occidental, s-a considerat liberal, chiar a mărturisit că este un monarh liberal; dar toate aceste porecle încă nu însemnau nimic cert Orice vrei, dar Turgheniev a fost totuși un idealist al anilor patruzeci și așa a rămas: idealurile sale politice pluteau în incertitudinea teoretică și nu s-a pus la întrebări cu insistență despre ele, cu atât mai mult cu cât s-a retras prea devreme din societatea rusă , apărând în ea doar un oaspete temporar Tot ce s-a întâmplat de la eliberarea țăranilor, toată istoria modernă a Rusiei a trecut prin el, și nu prin el: nu a fost adus să fie un participant viu nici la durerea națiunii, nici la entuziasmul sau indignarea națiunii; de departe le-a fost doar un martor Și în acest timp am trăit o întreagă perioadă istorică, am trecut printr-o întreagă școală de educație politică; au fost coapte cereri practice concrete pentru care nu este suficient să răspundem cu laudele libertăţii în general sau cu venerarea civilizaţiei occidentale în general Înstrăinarea geografică de patrie se răzbună în asemenea cazuri în mod inexorabil și, pentru a constata diferența, să-l comparăm pe Turgheniev cu Dostoievski Dostoievski a simpatizat exact cu fiecare minut al vieții rusești și, prin urmare, nu este doar un artist, ci și un predicator, în timp ce Turgheniev este doar un artist și un scriitor al vieții de zi cu zi Cu instinct artistic, el a ghicit viața, a întruchipat etapele ei treptate în lucrările sale, dar nu și-a ghidat Biblioteca "Runivers" Dil ea si nu a incercat sa conduca S-a păstrat simpatia generală pentru libertate și progres și, prin urmare, participarea lui cordială la tot ceea ce purta semnele exterioare ale libertății și progresului; de aici slăbiciunea lui pentru tineret în general; asa se explica si subventia acordata revistei Vpered* În orice caz, este organul gândirii libere,

necenzurate, în orice caz, este generația tânără Pentru a înțelege puterea captivantă a acestor termeni, trebuie să ne întoarcem în anii Totuși, am pierdut din cauza faptului că marele scriitor a rămas același idealist nedefinit când și-a părăsit patria cu treizeci de ani în urmă? Și chiar avem nevoie de convingerile lui politice, dacă ar fi ceea ce au fost? El ne-a lăsat lucrările lui; afundă-te în ele și nu mai căuta Evaluarea gândurilor și faptelor, neimpresionate în făpturile lăsate posterității, nu face decât să jignească memoria scriitorului, al cărui mormânt proaspăt nu a fost încă umplut - și - "Nov"- nu va scădea și nu va crește în demnitatea lor de la cel a cărui activitate politică celebrul talent a dat dovadă de ospitalitate și față de care a arătat răceală sau chiar ostilitate SH *) Am sugerat că anunțul lui Lavrov că răposatul J S Turgheniev i-a oferit jurnalului său revoluționar o subvenție anuală a fost doar lăudăros Acest lucru a fost mai mult decât confirmat de descoperirile ulterioare G Stasyulevich se afla la Paris când articolul lui Lavrov a apărut în Justiție Gospodăria lui Turgheniev (familia Viardot) a fost foarte supărată de vestea, care, după cum știau bine, era calomnie Turgheniev nu era o persoană care să poată pândi ceva în sufletul lui Mai mult, nu numai *) <Modern Știri" septembrie Biblioteca "Runivers" convingerile sale generale erau binecunoscute, dar atitudinea lui față de Lavrov în special era de așa natură încât nu permiteau nici măcar cea mai îndepărtată presupunere a solidarității sale cu jurnalul revoluționar Apoi, suma în care Lavrov își declară o subvenție imaginară, pentru Turgheniev, care a primit anual până la de ruble, este atât de neînsemnată încât, chiar dacă ar fi emisă, ar putea fi doar o fișă de caritate și în niciun caz o expresie a simpatie pentru activitatea politică sau complicitate la aceasta Lavrov s-a comportat ca un cerșetor până la punctul în care nu i-a fost rușine să atragă un bilet gratuit pentru o lectură la care a participat Turgheniev; cu siguranță era în interesul lui să pretindă că Turgheniev îi este aproape, deși celebrul scriitor era obosit de importunitatea lui Așa a fost și în cazul de față, așa cum mărturisește domnul Stasyulevich: persoanei care a fost trimisă la Lavrov pentru o explicație a fabulei despre subvenție, revoluționarul a răspuns cinic că toate mijloacele sunt bune pentru el, iar în cazul de față, senzația pe care ar fi trebuit să o producă vestea de solidaritate celebru, îndrăgit de Rusia și cunoscut în Europa, scriitor cu jurnal revoluționar, este benefică pentru scopuri revoluționare Îl lăsăm pe domnul Stasyulevich și pe persoana care a negociat cu Lavrov să răspundă de exactitatea celor spuse De fapt, este chiar indiferent dacă Lavrov a primit sau nu respectiva subvenție Turgheniev nu a simpatizat cu căile revoluționare; el a exprimat acest lucru prin tipărire și aproape că nu exista printre noi un scriitor care să fie sincer și deschis După cum am spus ultima oară, sufletul iubitor al autorului Însemnările vânătorului a fost incapabil să refuze cererea cuiva, iar Lavrov nu este o persoană care să se sfiească să întrebe Vedomosti din Sankt Petersburg notează, nu fără venin, că editorul revistei Vpered putea indica și persoanele administrative de la care a primit ajutor În consecință, nici oficialii administrativi nu s-au abținut de la bunăvoință față de revoluționar Cum să judeci Biblioteca "Runivers" Turgheniev amabil, blând, plin de inimă, când într-adevăr a aruncat o fișă unei persoane, deși antipatică, dar pe care soarta a forțat-o inevitabil să se ciocnească! Trist în toată această poveste este că nu avem un mare scriitor a cărui soartă, și mai ales moartea sa, să nu fie umbrită de un fel de tragedie Există tragedie chiar și în această izolare voluntară a lui Turgheniev, în această viață sedentară, pe care

a găsit-o departe de patria sa, într-o familie ciudată, în plus, așa cum se asigură acum, străină de el chiar și în suflet: Turgheniev, lipindu-și inima de ea, spun ei, era doar un obiect pentru exploatarea ei! Dar a fost acest schit în sens strict voluntar? Nimeni nu a furat morții, într-adevăr De ce, atunci, era mai calm, mai confortabil, mai în largul lui acolo, lângă Paris și Baden-Baden, decât aici, printre noi, în ciuda dragostei universale, a respectului universal de care se bucura printre compatrioții săi? Nu este aceasta o tragedie? Să notăm și latura consolatoare Calomnia cu care revoluționarul a vrut să încurce societatea rusă a stârnit un protest unanim Încrederea în puritatea acțiunilor regretatului scriitor a fost unanim exprimată, iar dezgustul față de activitățile lui Lavrov a fost la fel de unanim, nu numai în acest caz, ci în general Lovitura adusă de revoluționar i-a căzut în cap Chiar și în ochii celor care au ghinionul să simpatizeze cu direcția sa, după umbra pe care a îndrăznit să o arunce asupra iubitului său scriitor, s-a scufundat, fără îndoială, să servească drept avertisment despre ce fel de oameni ridică un steag tentant - înainte - și de ce se poate aștepta și de temut de la ei W Biblioteca Runiverse uleiuri Ivan Sergheevici Aksakov Moscova, ianuarie *) Pierderea este ireparabilă! I S Aksakov nu a fost doar un scriitor, publicist, persoană publică: a fost un banner, a fost o forță socială Aceasta a fost semnificația sa principală și, prin urmare, pierderea ei este deosebit de dificilă și chiar acum, când se pune întrebarea: va face Rusia cu vrednicie să întâmpine evenimentele iminente și acestea se referă la cele din sarcinile sale cele mai profunde, acea rădăcină a vocației sale, căruia i-a fost dedicată întreaga viaţă a defunctului Vocea regretatului editor al Rus' nu a fost un ecou al sferelor dominante nici în cel mai îndepărtat mod Nu numai că nu a căutat, nu a acceptat, sprijin oficial, material și moral, dimpotrivă, s-a păzit mereu cu grijă, nu de opoziție, pe care el, subiect sincer loial, nu l-a avut niciodată, ci pentru a-și păstra independența, să-și rezerve libertatea de a spune adevărul, de neînlocuit prin relații private În lumina începuturilor pe care i-au lăsat moștenirea primii profesori ai școlii slavofile, el a supus întrebărilor aprecierilor sociale și politice din punctul de vedere al poporului, și nu al statului, Moscova, și nu Sankt Petersburg Și asta i-a dat puterea Sincer, ca Aksakov; era aproape un proverb Nu a lingusit pe nimeni si nu a lingusit nici sus, nici jos, nici din lateral El nu a fost un favorit al publicului și nici măcar el însuși nu a onorat foarte mult "popularitatea", care este în mare parte creată de mulțimea frivolă și oferită gânditorilor și făcătorilor superficiali Dar cuvântul lui pentru alții a sunat ca un reproș al conștiinței, pentru alții a servit drept frâu moral Prin persecuția oficială la care a fost supusă activitatea sa jurnalistică, surprinzător de ieftină *) Modern Stiri, , nr Biblioteca "Runivers" zuminie, explicat prin proprietatea Sankt Petersburgului; prin batjocură literară, fără a înceta să bată joc de ceea ce parțial nu înțelegea, și parțial deformat în mod deliberat, autorul cărții Vagabondul, editorul Colecției Moscove, Sails, The Day, Moscow, Moskvici, și-a dus convingerile de nezdruncinat, până când memorabilul anul , făcându-l președinte al Comitetului slav, l-a transformat din vorbitor în lider El nu a chemat o mișcare populară, dar mișcarea populară a găsit în el un instrument sensibil, un executant ascultător și rezonabil al aspirațiilor sale Citim apoi numeroasele scrisori care zboară către Comitetul slav uneori dincolo de Urali și din Yenisei; I S însuși și-a amintit recent în Rus' cum cei care veneau de undeva de peste Volga au căzut în genunchi înaintea lui

și l-au rugat să le dea "să fie îngăduiți să sufere și să moară pentru frații lor" Moscova în a fost eliberată de întreg Pământul, și nu de Minin, dar Minin s-a dovedit a fi; mişcarea populară de eliberare a creştinilor balcanici şi-a găsit Mininul şi în De aceea s-au grăbit să-l scoată Potrivit expresiei potrivite a Aksakovilor înșiși, Pământul apare doar la ocazii solemne, apoi se retrage Odată cu semnarea Tratatului de la Berlin, Comitetul slav a fost închis, iar fostul președinte a fost exilat în mediul rural Pentru "prietenii" străini care au triumfat asupra noastră, Aksakov era o bête noire, iar Comitetul slav părea un câmp de cuib revoluționar, gata și capabil să răstoarne state Dintr-o greșeală jalnică, își închipuie că avem un "partid" , slavofil sau panslavist, așa cum se numește ei, iar cea mai bună explicație a profundei neînțelegeri ascunse în această opinie poate fi răspunsul însuși regretatului J S către un călător străin sau, dacă vrei, toată Rusia Și într-adevăr, pentru poporul rus, Aksakov a rămas un banner prin care se putea verifica fără greșeală Biblioteca "Runivers" "de ce spirit" sunt opinii, măsuri, direcții; dacă nu pentru fiecare caz anume era posibil să se afle unde este rusul (un om al idealurilor, el nu s-a recunoscut ca fiind creat pentru astfel de reglementări), atunci era posibil pentru a distinge non-rusul cu acurateţe El a murit Boala îl lovise anul precedent, dar a sosit însănătoșit și împrospătat Ar fi trebuit să trăiască Printre motivele care l-au adus în mormânt, suntem fără îndoială, a fost cea mai profundă suferință pe care a trăit-o la vederea direcției luate de politică în problema balcanică Ei spun că a existat o boală de inimă, dar totuși, vedetele medicale, chiar și cu câteva ore* înainte de moartea sa, i-au promis încă mulți ani cu o "viață liniștită " Însă când la bolile fizice de inimă se adaugă lovituri morale, lovindu-se pe chiar lucru cu care a trăit și pentru ceea ce a trăit omul, vasul nu va rezista, iar suferința morală va opri viața fizică II Moscova, ianuarie *) Astăzi îngropăm S Aksakov Sentimentului de pierdere socială i se alătură reminiscențe personale, abordând cu mai multă insistență că Lavra Treimii-Serghie a fost aleasă ca loc de odihnă veșnică a defunctului, unde în urmă cu de ani am avut pentru prima dată ocazia să cunosc tânăr publicist și să ne apropiem de el, cu cei tineri, repetăm, dar deja a vizitat Filialele Third Eat și apoi eliberat de acolo cu rezoluția regretatului Nikolai Pavlovici, adresată șefului jandarmilor: "chemați, citiți, raționați și dă-i drumul" *J < Curent Izvestiya, , nr Artă Ghiliarov-Platonov vol II Biblioteca "Runivers" subiectul ocupațiilor oficiale ale lui Ivan Sergheevici Îmi amintesc și plecarea lui la studiul târgurilor ucrainene și, la întoarcerea de acolo, seara când, pentru a pune în ordine materialele adunate, cercetătorul a venit la Treime din Abramtsevo, fugind din singurătatea rurală într-o singurătate și mai mare, pentru a fi mai ușor identificate în cufă informații culese În camera hotelului mănăstirii, la miezul nopții adânc, la cești mari de ceai cel mai tare (pentru a alunga somnul), a mărturisit despre acele noi impresii pe care le făcuse din observarea vieții de negustor, despre diferența dintre firea Marelui Rusă și Micul Rus În ciuda celor doar treizeci de ani ai săi, poseda deja o experiență bogată în comparație cu anii săi, fiind încă de la începutul serviciului său în Astrakhan, apoi răspândindu-se la Iaroslavl, călătorind și în Basarabia Și nici o călătorie nu a rămas fără să-i trezească puterile remarcabile de observație, conducându-l la concluzii tranșante, sociale și etnografice Îmi amintesc și de seara, nu, a fost ziua în care cercetătorul, după ce a terminat prefața lucrării sale de statistică, a citit-o într-un cerc de rude și părintele său mereu

memorabil, Serghei Timofeevici, care a fost printre ascultători, pentru totdeauna tânăr, în pofida celor șaptezeci de ani, mereu simpatic, entuziast, l-a amintit pe scriitorul acestor rânduri, în toiul lecturii în sine, într-o altă cameră "Îți amintești acest cuvânt, amintește-l", a spus el: Ivan va fi un mare scriitor, mare!* Bătrânul a fost uimit de minuțiozitatea și profunzimea cercetării; M-a impresionat mai ales priceperea cu care poetul (și doar un poet a fost enumerat atâta timp cât fiul său era în literatură) a făcut față unui subiect sec, cu date constând din numere moarte, doar numere - și a putut să le lumineze nu doar cu acuratețe, dar și artistic Dar iată plecarea către miliție și cuvintele de despărțire ale prietenilor și binecuvântarea lui A S Homiakov, care a răspuns obiecției Biblioteca "Runivers" unii despre inutilitatea lui Ivan Sergheevici în această nouă activitate "Nu, trebuie să fie cel al nostru, oameni de cuvânt și de gândire, cuvântul și părerea noastră mărturisită prin faptă " Și a început serviciul de miliție, însoțit de o polemică între scriitorul de miliție și contele Strogonov, care comanda echipa de la Moscova și rapoarte oficiale, în care Aksakov, miliția, a fost același luptător intransigent pentru fratele său mai mic, ca Aksakov, redactorul The Day, Moscova și Rus "Aceasta este influența lui Aksakov!", a exclamat Strogonov, când, în timpul dizolvării miliției, după ce a adunat o echipă, s-a îndreptat către rânduri cu o propunere dacă vreunul dintre războinici ar dori să intre în serviciul militar "Cine vrea asta, baieti? Și a auzit ca răspuns un joc de cuvinte involuntar: "Cine, excelența ta, va ridica mâna împotriva lui însuși?" Și timpul curge, curge Asta e fatal la februarie Iată o zi blândă de februarie - aceea a fost ziua jurământului pentru locuitorii din Troitsk; Ivan Sergheevici sosește de la Abramtsevo pentru a-și împărtăși impresiile cauzate de schimbarea domniei După ce s-au schimbat câteva cuvinte, călătoria amândoi înapoi la Abramtsevo într-o troică, la rând, "sub soarele mângâietor de primăvară", cu scopul de a conduce sufletul într-o conversație comună cu ambii bătrâni tatăl și întreaga familie scriitor ilo, o poziția neobișnuită în care este plasat scriitorul - că "trebuie să reconstruiești lira", așa cum a spus el în limbajul său neplăcut Totuși, ce răspândim? Chiar nu sunt suficiente rubrici, pagini, care să enumere aceste schimburi de gânduri, impresii, să enumereze toate evenimentele diverse în care s-a exprimat sufletul plânsului conducător, că energia lui neobosit, indestructibilă, perseverența încăpățânată, care cu deplină unitate zz * Biblioteca "Runivers" modul de gândire îl distingea printre toți cei mai apropiați și dragi ai săi Mai presus de toate, acest nerv activ ireprimabil a fost trăsătura lui caracteristică, care îl deosebește de galaxia slavofilă: Hhomyakov, K Aksakov, Kirevskikh, Samarin, Chizhov și așa mai departe Din partea asta, dintre cei enumerați acum, s-a apropiat mai aproape de Cijov, care, la fel, era plin de energie Previziunea tatălui s-a împlinit "Ivan" a devenit un mare scriitor, dar nu doar un scriitor, ci o figură, pe care nici Serghei Timofeevici, nici Homiakov nu au prevăzut, cel puțin nu au prezis Dar acelea au fost vremurile în care o familie apropiată de oameni cu gânduri asemănătoare, bănuiți și persecutați , nu a visat la o influență practică februarie a chemat aceste forțe în domeniul activității practice și numai cu Yu Suntem mișcați de atitudinea presei din Sankt Petersburg, care a onorat cu atât de entuziasm pe slavofilul decedat, așa cum a fost atins acum zece ani printr-o unanimitate similară de respect arătată de Yu la moartea sa Dar ce ironie în același timp! Când toată lumea îl slăvește, acum decedat, ca pe cel mai înflăcărat patriot, când Cea mai Înaltă Review

găsește în el "un om cinstit devotat interesele ruse" , el moare, însă, cu un certificat oficial de "patriotism insuficient" Și la urma urmei, nu a trecut încă o lună, când editorul "Rus" a primit un avertisment oficial public în tocmai acești termeni Întorcându-se de la înmormântarea lui Aksakov din Treime, N P Gilnrov-Platonov a scris Cartea N V Shakhovsky: "Sosind din Treime de la ultima trimitere a lui Aksakov, am găsit pachetul tău și o scrisoare în el; a alergat prin ea Biblioteca "Runivers" si acum raspund ce mi se aplica direct "Ridică stindardul căzut, asta scrii Într-un sens aproape de același, am citit într-o scrisoare de la Kiev; am auzit același fel de la un prieten din Moscova În aceste bunăvoințe adresate mie, găsesc o neînțelegere Ce înseamnă să ridici un banner? Mai port ceva? Sau ar trebui să-mi schimb direcția, dacă era alta? "Rus' nu trebuie să piară, spui tu Rus' se consideră în vârstă de cinci ani, iar din până în Aksakov nu a publicat nimic Odată cu încetarea Moscovei, bannerul a dispărut, a stat sub bancă? Nu, pentru că Aksakov era în viață și ați remarcat extrem de corect că odată cu pierderea lui Aksakov, Moscova și-a pierdut o parte din semnificația sa Adică exact ca Aksakov, și nu ca editorul Rus'? adică a rămas același turn Sukharev, același Ivan cel Mare (folosesc comparația ta), precum și fără ziar "Deci, Aksakov este irevocabil Și uită-te la el: ce i-a dat sens? articolele lui? Nu deloc; s-a acordat importanță articolelor sale, deoarece provin de la Aksakov Rusia și Europa l-au recunoscut ca reprezentant și lider al unei direcții cunoscute (și Europa chiar a unui partid) Recunoscând existența unei astfel de direcții, a unui astfel de partid, și-au asumat o anumită putere în ea și au început să o asculte, parțial chiar să se teamă de ea În primul meu articol comemorativ despre decedat, am spus că cuvântul lui "a sunat pentru alții ca un reproș de conștiință, pentru alții era un frâu moral" Cu alte cuvinte: în el au personificat slavofilismul (a fost purtătorul de cuvânt direct și succesorul său), pentru care au recunoscut onestitatea, iar unii chiar adevărul (adică pentru direcție); aici este sensul lui Aksakov "Așadar, dragă dragă, puterea lui Aksakov nu era în el, ci în cei care l-au recunoscut Înțelegi că nu îi neg talentele și isprăvile sale sociale, dar dacă îmi dai voie să-ți continui comparația, atunci la Moscova, pe lângă Ivan cel Mare și turnul Sukharev, mai există un turn și nu ai numit lor Voi apela la alte imagini în aceeași comparație Când anul trecut l-am convins pe defunct să publice împreună cu mine Russian Times, când i-am convins pe capitaliști că organul ar avea o importanță extraordinară dacă numele lui Aksakov ar fi în frunte, am adăugat: Aksakov este un nume european; străinul care o vizitează urmărește tunul țarului și clopotul țarului din Moscova și caută oportunități de a-i vedea pe Katkov și Aksakov Dar în același Kremlin există un tun Unicorn; ei nu vorbesc despre asta, iar ghizii nu vorbesc despre asta Nu am o părere grozavă despre mine, dar totuși nu am o părere mică, dar nu sunt recunoscută, asta e, draga mea! Sunt în postura unui fel de Don Carlos Aksakov mă prețuia, mă ținea foarte sus; în multe cazuri am fost autoritatea lui Nu numai atât: regretatul Yu Samarin s-a înclinat în fața mea (în opinia mea, chiar și dincolo de ceea ce merita); pentru Homiakov am fost chiar singura persoană cu care și-a recunoscut deplin acordul Și totuși D t Samarin, de exemplu, arată fie lateral, fie uscat Când Aksakov a început să publice Moscova și mi-a sugerat să scriu articole de frunte cu putere nelimitată (eu le-am scris), el s-a ales ca adjunct oficial, conform editorilor N A Popov și nu a făcut niciodată aluzie la o altă sugestie Biblioteca "Runivers" coeditare Puțini chiar știau că unii dintre cei mai serioși avansați îmi aparțin

Așa că Unicornul a fost lăsat la umbră Nu-mi amintesc, aproape chiar v-am plâns că spiritul meu se prăbușește uneori la conștientizarea că nu am studenți, că ei mă ignoră și că, prin urmare, sunt inutil Moartea lui Aksakov și exclamațiile pe care le aud, "ridicați steagul", reînvie acest gând Sunt ignorat, sunt redus la tăcere: neoslavo-nofilii, care s-au născut când eram deja în culorile puterilor mele (ca Lamanek și Miller), au doar un concept exterior despre mine, se demnează să cunoască numai din auzite; răposatul Gilferding, în ochii mei, Homiakov și K Aksakov, a fost cândva băiat și student, a murit înălțat și slăvit; a fost o autoritate și președinte al Societății Slave Nu sunt o autoritate pentru nimeni; nimeni nu m-a numit nici o dată candidat pentru o poziție socială proeminentă "Și ai fi murit, așa cum au murit mii de alții pe care nu-i cunosc Dar ai prieteni " și așa mai departe Iată ce i-a spus odată Nikolai Pavlovici lui Samarin, care a fost adus din Cetatea Petru și Pavel la biroul său Da, Samarin avea prieteni, și era văr de cutare și cutare, nepot de cutare și cutare, și nu avea voie să putrezească în cetate Și poziția socială a lui Aksakov era așa: era imposibil să-l albesc ca un ac Era cunoscut de Curte; Anna Fedorovna a crescut acolo; tovarăși și cunoscuți - la cele mai înalte niveluri ale serviciului public; într-un cuvânt, legături mari și, mai mult, nici măcar în Rusia - asta i-a dat importanța unui lider și a influenței într-o anumită măsură, cel puțin negativă În acest sens, situația lui Aksakov nu se va repeta și deja depinde de mine, draga mea "Voi adăuga la aceasta: Aksakov a trebuit să moară, nu a putut să nu moară Am făcut aluzie la acest lucru spunând că cauzele morții sale ar trebui să includă suferința cauzată de politica estică (primul meu articol despre el) Acest lucru este dincolo de orice îndoială Pe lângă indignarea pe care i-a stârnit direcția diplomației, dezamăgirea nu putea să nu apară în el Nu a recunoscut-o; a ripostat, dar în adâncul sufletului său nu a putut să nu simtă că idealul frăției slave, conturat de profesorii săi (Homiakov și K Aksakov), se depărta, "frații" au răspuns cu brațele deschise cu neglijență, invidie, înșelăciune, răutate Să fie de vină tratatul de la Berlin și diplomația; să fie adevărat (într-o anumită măsură, totuși, numai) că este imposibil să identifici popoarele cu guverne, dar Acesta a fost "dar" pe care nu a putut să nu simtă și a murit, ca Hhomyakov și K Aksakov a murit în ajunul eliberării țăranilor, cum Samarin a fost dus de moarte în ajunul celui de-al doilea război de Est Acum este și ajunul, iar dacă nu pe ianuarie, atunci în martie, aprilie, anul acesta în orice caz, Aksakov ar fi încetat să mai trăiască Postul pe care l-a ocupat în chestiunea slavă, în orice caz, ar fi fost gol Magnanimitatea rusă față de slavi este abolită de circumstanțe înseși, de istoria însăși Am prezis asta în , am insistat: dar cine trebuia să mă asculte? < ultimele ore ale lui Aksakov vei afla din ziare; Nu am putut adăuga prea multe Da, și mâna este obosită și nu este suficientă hârtie Biblioteca "Runivers" A H Ostrovsky *) În persoana lui A N Ostrovsky, literatura rusă și scena rusă au pierdut o figură de primă clasă; scena în special a pierdut prestigiul care a dat tonul literaturii dramatice; iar anul acesta a fost chemat să conducă scena (Moscova) Drama de aproape patruzeci de ani a fost domeniul exclusiv al defunctului, deși nu a fost întotdeauna așa Și-a început activitatea literară în așa-numita "ediție tânără" a lui Mosttyanin, care s-a opus la sfârșitul anilor patruzeci dominației lui Otechestvenny Zapiski și apoi Sovremennik Alexandru Nikolaevici a lucrat aici, alături de Apollon Grigoriev, Voloshin, Pisemsky, Berg, Miller și alții, până când piesa Oamenii noștri, credem noi, l-a nominalizat brusc drept succesor demn al lui Gogol în domeniul dramatic

Aceste două împrejurări - participarea la "ediția tânără" și succesul primei comedii (la început s-a numit Falimentar și a avut un deznodământ ușor diferit de cel actual) și în legătură cu ele a treia împrejurare că A N era nativ moscovit , a servit drept bază pentru continuarea lui Tânărul scriitor a practicat mult timp pe tipurile de viață de negustor dur și parțial podyacheskoe meschin, destul de monoton, este necesar să se adauge, și, în plus, aproape exclusiv local, Moscova, înainte de a începe să-și încerce mâna la personaje și situații dramatice cu un sens mai general eu și asupra pieselor cu conținut istoric *) "Modern Izvestiya, , nr Biblioteca "Runivers" pictură, "comedie mic-burgheză", cum se spunea pe vremuri, și în ea era un maestru Succesul unor piese precum Poporul nostru, să luăm în considerare, și Sărăcia nu este un viciu, mai ales primul, a atras imitatori și a format o întreagă școală care s-a imaginat a fi purtătorul de cuvânt al realismului, în timp ce în esență era o caricatură și mai mult decât atât, cu cât trecea mai departe, cu atât s-a îndepărtat de realitate Cu toate acestea, până acum presa de la Moscova, supunând acestui impuls, nu înfățișează, de exemplu, viața de negustor (mai ales în presa mică), ca cu vorbirea mutilată și cu o morală grosolană, care chiar și cu o jumătate de secol în urmă erau un fenomen învechit Impulsul dat de Ostrovsky poate fi comparat cu unul similar produs de povestea lui Anton Goremyk Dar Grigorovici a fost mai fericit decât dramaturgul nostru: și dacă a dus la exagerări, atunci în sensul idealizării țăranului, în timp ce portretele vieții de negustor și podiacheskoy au rămas în caricatură Ca autor, Alexandru Nikolaevici cu greu ne-ar fi prezentat altceva deosebit de remarcabil Succesul de scenă strică în general scriitorii, umplându-le mâinile, și trebuie totuși să ne mire că cu o multitudine de lucrări, una după alta emise, dramaturgul nostru nu s-a transformat deloc în meșter Dar pierderea este, în orice caz, foarte mare: orchestra și-a pierdut directorul de trupă Scena rămâne cu mediocrități, care, totuși, aproape urcă în Shakespeare, dar fără a se ridica, bineînțeles, dincolo de declamații retorice și de moralitatea goală Cea mai comedie este slabă Ca în toată literatura noastră, după plecarea maeștrilor care conduc genealogia din anii patruzeci, rămâne un loc gol Unde este sau când se vor naște noile forțe creatoare? Biblioteca "Runivers" M H Katkov *) În Mihail Nikiforovici Katkov, Rusia a pierdut o mare forță "de stat " Spunem "stat" , nu literar, nu "public" Dacă moartea l-ar fi răpit în urmă cu treizeci și doi de ani pe redactorul Moskovskie Vedomosti, un fost profesor de filozofie, ar fi fost datoria contemporanilor săi să-și comemoreze meritele în știință și lgttertgur, ceea ce a avut un impact în înalta valoare a lui disertație Despre elementele și formele fosei slavo-ruse, o lucrare egală ca profunzime și soliditate nu a apărut multă vreme după aceea Eseul despre filosofia antică presocratică, experiența cercetării independente asupra acestei perioade, prezentat de oamenii de știință ruși, nu ar fi fost transmis în tăcere Activitatea editorială ar fi rămas neobservată, sau s-ar fi amintit cu amabilitate doar din latura publicistică formală, pentru alegerea talentată a unor informații mai interesante, în măsura în care cenzura existentă a făcut-o posibil Dacă viața defunctului de acum s-ar fi încheiat chiar la începutul anilor șaizeci, în ziua următoare a reformei țărănești, atunci o personalitate publică remarcabilă ne-ar fi părăsit, trezind și ridicând conștiința politică cu recenziile sale din Buletinul Rus și Modern Cronică; un articol critic despre Pușkin, care a explicat societății semnificația acestui gigant al literaturii noastre; care a deschis un nou drum pentru ficțiune prin ospitalitatea

care a fost oferită proaspetelor talente ale vremii Acele merite ar fi suficiente pentru gloria oricărui scriitor obișnuit, dar o trecere în revistă a următorilor douăzeci și patru de ani dă jos toată activitatea anterioară a publicistului decedat, oricât de bogată și de rodnică ar fi fost, *) "Modern Izvestiya, , nr Biblioteca "Runivers" la gradul de pregătire Odată cu reintrarea Vedomostiului din Moscova în mâinile fostului profesor de filozofie, împreună cu un alt profesor, P M Leontiev, a început serviciul de stat pentru Katkov, serviciu în drept, nescris, voluntar, dar îndeplinit conform îndatoririi de jurământul, după cum însuși acest servitor de stat a explicat în repetate rânduri: un fenomen fără precedent, fără exemplu, o situație excepțională Deși începuturile lui au apărut în alte vremuri și la alte persoane, dar fragmentar și accidental: Karamzin, prezentând lui Alexandru I o notă despre Rusia Antică și Nouă și, uneori, sfătuind țarul când mergea în Tsarskoye Selo; Pogodin, care scrie și apoi tipărește scrisorile sale politice; Serghei Glinka, îndemnând populația la patriotism în memorabilul an al celui de-al Doisprezecelea An, acestea sunt începuturile Dar combinația constantă a unui om de stat și a unui publicist într-o singură persoană, dar însăși înțelegerea datoriei unui publicist ca gardian al intereselor statului, aceasta a apărut cu Katkov și, trebuie să presupunem, se va opri cu el Se va opri pentru că, pe lângă talentul său strălucit și educația profundă, o combinație specială de circumstanțe l-a adus pe editorul Moskovskie Vedomosti în locul pe care l-a ocupat Era nevoie de o răscoală poloneză, de propagandă anarhistă pentru ca vocea de pe Bulevardul Strastnoy să primească puterea de trâmbiță a vocii arhanghelice care trezea morții în societate și de care tremurau până și cei de la putere Astfel de combinații se repetă doar de secole Alarma, străpunsă zgomotos în vremea necazului statului, cuvântul curajos de încurajare, rostit în orele de relaxare generală, a dat apoi acestui cuvânt putere, greutate, autoritate și pe cursul obișnuit, cotidian al vieții statului; Moskovskiya Vedomosti a format un fel de departament, în care cele mai importante întrebări privind politica internă și externă au fost discutate și pregătite pentru rezolvare, departamentul nu era oficial, cu o voce independentă și neputincioasă, ci în sunetele cărora era imposibil să rămână Surd Biblioteca "Runivers" chimică și a căror forță a fost dublată de repetarea persistentă a prevederilor odată stabilite și de polemici fără milă cu adversarii, oricine ar fi și oriunde s-ar afla, fie în rândurile jurnalismului, fie pe treptele superioare ale ierarhiei statului De aici importanța predominantă a Buletinului de la Moscova în presa rusă și poziția lor privilegiată Lupta împotriva lui Katkov a devenit imposibilă, în primul rând, din cauza talentului și a educației editorului, în fața căruia adversarii s-au dovedit a fi pigmei, și în al doilea rând, pentru că puterea de stat a stat în spatele lui și nu a putut să nu stea, pentru că a fost predicator și campion Cineva a spus despre decedat că era un "om de luptă"; această definiție este mai mult decât corectă: este cuprinzătoare Katkov nu a fost un dogmatist, nu un creator, ci un luptător, iar acest lucru a fost determinat din nou de circumstanțele din timp Nu cunoaștem o disertație filologică remarcabilă, nu știm Dar în timpul șovăielii statului și publicului, cineva trebuia să-și cheltuiască forțele pentru a respinge invaziile distructive, în timp ce slujește statul, pe care editorul Moskovski Vedomosti și-a propus şi asupra căruia l-au pus împrejurările De aici şi deseele contradicţii în poziţiile sale private: ele trebuie judecate din punctul de vedere al ideii generale căreia s-au supus Iar această idee este unitatea statului rus şi a

puterii sale Privat faptele, drepturile teoretice și interesele înclinate în fața ei, au dispărut în ea Ideea de statulitate rusă trece ca un fir roșu prin toate activitățile, în toate privințele un publicist celebru, începând cu campania sa memorabilă împotriva lui Herzen Această campanie a fost granița dincolo de care, în fostul teoretician, doctrinar, care s-a închinat idealurilor engleze, rusul s-a trezit, văzând pericolele pentru Țara Rusă, care se profilează chiar din acele doctrine, care, luate în mod abstract, păreau prevederi incontestabile, dar care în aplicarea ţării ruse a ameninţat că o va ucide Biblioteca "Runivers" Chiar la apogeul semnificației sale de stat, această putere enormă ne-a fost luată Vidul lăsat de absența lui Katkov va fi teribil Este toată lumea conștientă de măreția pierderii? Cu un număr imens de bocitori, vor fi, știm, mulți și bucuroși, în sfera puterii și în sfera jurnalismului: se vor bucura de întinderea care se formează prin plecarea acestei forțe de înfrânare Dar de ce spațiu? Este adevărată libertate, este adevărat progres? Dacă Katkov i s-a părut cuiva a fi o forță care împiedică progresul, atunci nu ne vom întoarce înapoi cu o viteză irezistibilă, ci la moartea celui căruia toată libertatea socială îi datorează mult și libertatea presei, oricât de moderată ar fi ea, îi datorează chiar și Tot? Dacă unii din sfera statului se bucură că a dispărut obstacolul din calea mecanismului administrativ de a-și continua cursul obișnuit, atunci nu vor fi tocmai cei pe care răposatul nostru frate avansat, cu îndrăzneala inaccesibilă oricui altcuiva, numiți "trădători" se vor bucura Totuși, pentru binele sau pentru dezastrul patriei, a urmat moartea celebrului publicist, cel mai probabil această întrebare se decide observând modul în care acest eveniment este primit în străinătate Cine trimite coroane și deputații de acolo? În ale cui rânduri strălucește un zâmbet răuvoitor? Citiți lucrările franceze pe de o parte, lucrările germane, austriece și engleze pe de altă parte Biblioteca "Runivers" CUPRINS Privat și public Pagină la soarta convingerilor În ceea ce privește moartea lui A, C, Hhomyakov -Litera H P Gilyarov-Platonova către Yu Se- Rin despre terminologia lui A S Homiakov O notă despre articolul dlui Chistovici despre Arseniya Ma- tsievichi Două cuvinte de explicație la răspunsul "Sionului" Cu privire la viitorul proces cu juriu Explicație necesară pentru "Eroul timpului nostru" Munca și forța de muncă Despre educația națională inițială Program de întocmire a istoriei Ministerului Poporului iluminarea noastră Despre inscripţia de pe antiminsah De unde vine nihilismul? Logica divizării Excursie la gramatica rusă - a) Prima literă mustrează scrisoarea nu indică b) A doua litera Onorează-ți părinții c) Litera trei Conștiința în limba rusă d) A patra litera Etimologie creativă Un document trunchiat Fragment din memorii Scrisoare către S A Yuryev despre mărturisirea gr L N Tolstoi lim Reînvierea Societății iubitorilor de literatură rusă în Biblioteca "Runivers" Fundamentele economiei - Proprietate După citirea lui George * Sclavia economică Valoare de gândire, credit, speculație Economia mentală Marx Къ Werth (Dühring) Articole comemorative - a) Filaret, Mitropolitul Moscovei b) Ioan, episcopul Smolenskului c) A I Herzen d) A M Bukharev e) V I Dal f) I P Pogodin g) A V Gorsky h) Yu i) Cartea V A Cherkassky k) S M Solovyov l) Antonie, Arhiepiscopul Kazanului r) A S Pușkin η) M Dostoievski o) M D Skobelev p) L N Ostrovsky q) I N Katkov Biblioteca "Runivers"